ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (วิทยาศาสตร์การกีฬา)

ปริญญา

วิทยาศาสตร์การกีฬา	วิทยาศาสตร์การกีฬา
สาขา	**คณะ**

เรื่อง การจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ

Managing Sport in Educational Institutes for National Sports Development

นามผู้วิจัย นางสาวอำพร ศรียาภัย

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์สุพิตร สมาหิโต, Ph.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(อาจารย์พงษ์ศักดิ์ สวัสดิเกียรติ, Ph.D.)

ประธานสาขาวิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ราตรี เรืองไทย, Ed.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญจนา ธีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ..... **เดือน** ..... **พ.ศ.** .....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ

Managing Sport in Educational Institute for National Sports Development

โดย

นางสาวอำพร ศรียาภัย

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (วิทยาศาสตร์การกีฬา)
พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อำพร ศรียาภัย 2557: การจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (วิทยาศาสตร์การกีฬา) สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์สุพิตร สมาหิโต, Ph.D. 319 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างและกลยุทธ์การบริหารงาน ตลอดทั้งการเสนอแนวทางในการบริหารจัดการในสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ โดยศึกษาใน 2 มิติ คือ มิติของโครงสร้างการบริหารองค์กร และมิติของการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและกีฬาในสถาบันการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา โดยใช้หลักการบริหารจัดการของ Fayol (1916) และ Chelladurai (2009) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 101 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับนโยบายของสถาบันการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารองค์กรกีฬาของประเทศ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นนักการศึกษาและนักการจัดการกีฬา จากประเทศญี่ปุ่น ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศไต้หวัน คณะกรรมการฝ่ายการศึกษาของสหพันธ์กีฬามหาวิทยาลัยระหว่างประเทศ นักกีฬาทีมชาติและเยาวชนทีมชาติที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษา ได้มาโดยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 4 ชุด ซึ่งผ่านการตรวจสอบความแม่นตรงเชิงเนื้อหา โดยการวิเคราะห์ความสอดคล้องด้วยการหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) และทดสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูลโดยใช้เทคนิคการทดสอบสามเส้า (Triangulation) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis)

ผลการวิจัย พบว่า สถาบันการศึกษาทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษาควรจัดโครงสร้างขององค์กรให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ภายใต้กระทรวงศึกษาธิการ และบริหารจัดการด้านการกีฬาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการจัดการศึกษา โดยจัดระบบการบริหารจัดการให้ครอบคลุม 5 ด้าน คือ การวางแผน (planning) การจัดองค์กร (organizing) การจัดการบุคลากร (staffing) การสั่งการ/การปฏิบัติ (leading) และการประเมิน (evaluating) อย่างเข้มข้นและจริงจัง รัฐบาลควรกำหนดให้การพัฒนากีฬาเป็น “วาระแห่งชาติ” ที่ทุกองค์กรจะต้องเข้ามามีส่วนร่วม สถาบันการศึกษาทุกระดับต้องจัดให้ทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมทางกาย เพื่อสร้างเสริมสุขภาพและปลูกฝังการเป็นพลเมืองดีของประเทศ ในสถาบันที่มีนักกีฬาผู้มีความสามารถสูง การจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงความสำเร็จของนักศึกษา ทั้งทางด้านวิชาการและด้านกีฬาควบคู่กันไป เพื่อให้นักกีฬาได้แสดงความสามารถทางกีฬาอย่างเต็มที่ และมีหลักประกันการมีอาชีพในอนาคต การจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติจะเป็นหนทางหนึ่งในการพัฒนากีฬาชาติได้

_____ _____ ___ / ___ / ___

ลายมือชื่อนิสิต ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Amphorn Sriyabhaya 2014: Managing Sport in Educational Institute for National Sports Development. Doctor of Philosophy (Sports Science), Major Field: Sports Science, Faculty of Sports Science. Thesis Advisor: Associate Professor Supitr Samahito, Ph.D. 319 pages.

This research aimed to study, analyze the structures and strategies as well as proposing the management guidelines in educational institutes for the national sports development. Its study covers two dimensions i.e. organizational management and activity arrangement in connection with education and sport in institutions for basic and higher education. The sample groups comprised of the executive members of educational institutions, administrators from sport organizations, professors who experts in sport and management career from P.R of China, Republic of Korea, Japan, Chinese Taipei and USA., members of FISU/EduC Commission, and top athletes from national teams who are now studying in educational institutes were included. The total of 101 samples were selected by means of purposive sampling. Four questionnaires of structured interview were developed by adopting management principles initiated by Fayol (1916) and Chelladurai (2009). All of those instruments were verified by IOC for the content validity and reliability information was tested on the ground of triangulation technique while the information analysis was conducted on the basic of descriptive analysis.

Regarding this research results, the structure of institutions are aligned with the national standard determined by Ministry of Education. The educational institutes must have strong and serious managing sport in five functions of management; planning, organizing, staffing, leading and evaluating. The government should set the national sport development as “National Agenda”. In order to prepare the quality of life for students and embed the ideas of being good citizens. In educational institutions where there are the talented athletes, should give them a very strong in fostering, supporting and developing to achieve their maximum potential both in academic and sport for their excellence career and professional in sport. From this point of view, Thailand needs to establish “National Sport University” as a strong foundation of national sports development.

_____ _____ ___ / ___ / ___

Student’s signature Thesis Advisor’s signature

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์นี้ แม้ผู้วิจัยจะมีปณิธานแน่วแน่สักเพียงใด หากปราศจากผู้มีคุณูปการให้ความอนุเคราะห์ สนับสนุน และช่วยเหลือแล้ว ก็มิอาจก้าวไปสู่ความสำเร็จได้เป็นแน่แท้ จึงขอแสดงกิตติกรรมประกาศเพื่อความตระหนักในคุณค่าอันประมาณมิได้ไว้ ณ ที่นี้

ในด้านครุบูชา ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุพิตร สมาหิโต อาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะ เคี่ยวเข็ญ และนำพาให้การวิจัยดำเนินไปสู่ความสำเร็จได้อย่างงดงาม อีกทั้งท่านยังเป็นมารดาจารย์ที่เปี่ยมในความรักและห่วงใยต่อลูกศิษย์ คุณงามความดีทั้งปวงมากล้นเกินจะพรรณนาได้ อาจารย์ ดร.พงษ์ศักดิ์ สวัสดิเกียรติ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ท่านก็ให้ความอนุเคราะห์แนะนำข้อคิดเห็นทางวิชาการอันเป็นประโยชน์ยิ่ง จนทำให้การวิจัยนี้สำเร็จอย่างงดงามเช่นนั้น ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง นอกจากนี้ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์วัลลีย์ ภัทโรภาส ผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่คอยแนะนำช่วยเหลือในทุกด้าน ตลอดระยะเวลาที่เรียนและทำงาน เมตตาธารของท่านชโลมใจศิษย์ให้ฉ่ำเย็นและแช่มชื่นอยู่ทุกเมื่อ ขอขอบพระคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ อบรม สั่งสอนในทุกช่วงของระดับการศึกษาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ที่ท่านได้เพาะบ่มวิชาความรู้และประสบการณ์อันใหญ่ยิ่งจนทำให้ลูกศิษย์ได้มีวันนี้ และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์อุดร รัตนภักดิ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้ให้ความกรุณาเสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งของท่านในการแนะนำและชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ในด้านปิตุ - มาตุบูชา ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อสมควร - คุณแม่บุญรินทร์ ศรียาภัย ที่ให้กำเนิดชีวิต เลี้ยงดู เมตตาอาทร ส่งเสริม ให้การศึกษา แม้กำลังความรู้ของท่านจะไม่เป็นไปตามกรอบคุณวุฒิ หากแต่กำลังกาย กำลังใจ และกำลังทรัพย์ที่ท่านมอบให้ลูกมีมากเกินจะนับถ้วน ความสำเร็จในวันนี้จึงบังเกิดได้ตามที่ประจักษ์แจ้งแล้ว

ขอขอบคุณโครงการหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภาคพิเศษ (การจัดการการกีฬา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ได้กรุณาให้ทุนการศึกษาตลอดหลักสูตร และขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ได้คัดเลือกให้เป็นผู้ได้รับทุนโครงการเสริมสร้างศักยภาพนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์สู่สากล ประจำปีงบประมาณ 2554 ในการเดินทางศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ณ University of Northern Colorado, USA. โดยมี Prof.Dr.David Stotlar, Director of School of Sport & Exercise Science และ Prof.Dr.Dianna Gray, Director of Sport Management Program เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการอย่างใกล้ชิด ตลอดจนดูแลชีวิตความเป็นอยู่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสองท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขอขอบพระคุณกลุ่มตัวอย่าง ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาและการจัดการกีฬา ผู้บริหารสถาบันการศึกษา และนักกีฬาทุกท่าน ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลและความคิดเห็นอันมีค่ายิ่งต่อการทำงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณบรรดาพี่ๆ และขอบใจน้อง ที่ให้กำลังใจในการศึกษา โดยเฉพาะพี่สาว-เนาวรัตน์ ดำดี ที่เสียสละเพื่อน้องด้วยการรับภาระดูแลแม่จนวาระสุดท้ายของท่าน ให้น้องสาวคนนี้ได้ปฏิบัติภารกิจทางวิชาการอย่างเต็มที่

ขอขอบคุณและขอบใจเพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมชั้นเรียน พี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ และลูกศิษย์ชาววิทยาศาสตร์การกีฬาและชาวจัดการการกีฬาทุกคนที่อำนวยประโยชน์และให้กำลังใจเสมอมา

อำพร ศรียาภัย
เมษายน 2557

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญ

		หน้า
สารบัญ		(1)
สารบัญตาราง		(3)
สารบัญภาพ		(4)
บทที่ 1	บทนำ	1
	ความสำคัญของปัญหา	1
	คำถามการวิจัย	5
	นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	6
	ประโยชน์ที่ได้รับ	7
บทที่ 2	การตรวจเอกสาร	8
	องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาและการพัฒนากีฬาชาติ	9
	หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	36
	แผนพัฒนากีฬาแห่งชาติและยุทธศาสตร์การพัฒนาการส่งเสริมและพัฒนากีฬาของหน่วยงานต่างๆ	39
	แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ และการจัดการกีฬา	60
	การจัดการศึกษาและการจัดการกีฬาในต่างประเทศ	69
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	106
บทที่ 3	วิธีการวิจัย	117
	ขอบเขตการวิจัย	117
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	118
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	120
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	121
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	124
	ระยะเวลาในการวิจัย	124
บทที่ 4	ผลและวิจารณ์	125
	ผลการวิจัย	125
	วิจารณ์ผลการวิจัย	194
บทที่ 5	สรุปและข้อเสนอแนะ	235
	สรุปผลการวิจัย	235
	ข้อเสนอแนะ	255

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

เอกสารและสิ่งอ้างอิง 257

ภาคผนวก 271
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ 272
ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้การสัมภาษณ์และประชุมสนทนากลุ่มย่อย 274
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 281

ประวัติการศึกษาและการทำงาน 319

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	องค์ความรู้ ทักษะสำคัญ และคุณลักษณะใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กำหนดให้ผู้เรียนทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้	37
2	มาตรฐานการเรียนรู้ สำหรับสาระการเรียนรู้ที่ 5 สุขศึกษาและพลศึกษา	38
3	สรุปการดำเนินของสถาบันการศึกษาในภูมิภาคเอเชียที่มีภารกิจโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากีฬาชาติ	135
4	การดำเนินงานในการบริหารและการจัดการกีฬาในโรงเรียนทั่วไป	139
5	การดำเนินงานในการบริหารจัดและจัดการกีฬาในโรงเรียนกีฬา	152
6	การดำเนินงานในการบริหารจัดการกีฬาในมหาวิทยาลัย	161
7	การดำเนินงานในการบริหารจัดการกีฬาในสถาบันการพลศึกษา	172

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	5P's Strategic Leadership Model and Fayol's theories	65
2	ระบบการศึกษาของประเทศญี่ปุ่น	100
3	แสดงองค์ประกอบและสัดส่วนของการสนับสนุนกิจกรรมกีฬาในสถาบันการศึกษา	191
4	แสดงแนวคิดและปัจจัยหลักความสำเร็จด้านกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ	210

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญที่ทั่วโลกให้ความสำคัญ เนื่องจากเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนที่สุด ซึ่งสามารถพัฒนาได้จากหลายส่วนด้วยกัน การศึกษา ถือเป็นปัจจัยหลักปัจจัยหนึ่งของการมีคุณภาพชีวิตที่สมบูรณ์ และหากได้เริ่มให้การศึกษาตั้งแต่ในวัยเด็กแล้ว ก็จะช่วยให้เกิดการซึมซับติดตัวสะสมไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ ในการพัฒนากำลังคนนั้น หากเริ่มต้นที่การศึกษาและเริ่มตั้งแต่วัยเยาว์ก็จะเป็นเรื่องง่ายที่จะช่วยในการพัฒนาในด้านอื่นๆ ต่อไป เป็นที่ทราบกันอยู่โดยทั่วไปว่าประเทศใดๆ ก็ตามที่ประชาชนทุกเพศทุกวัยได้รับการศึกษาที่ดีและทั่วถึง เศรษฐกิจของประเทศนั้นๆ จะพัฒนาตามมาอย่างรวดเร็ว การจัดระบบการศึกษาที่ดี ที่เหมาะสม และถูกต้อง จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกภาคส่วน ทุกองค์กร จะต้องร่วมมือกัน ต้องให้ความสำคัญอย่างลึกซึ้ง และช่วยกันส่งเสริมและพัฒนาอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง เพราะการมีการศึกษาที่ดีจะเป็นจุดเริ่มต้นของการส่งผลไปสู่ความสำเร็จ

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า กิจกรรมกีฬาและการออกกำลังกาย เป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถเข้าถึงประชาชนในทุกเพศ ทุกวัย ทุกเชื้อชาติ และทุกศาสนา ดังกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชที่พระราชทานแก่คณะกรรมการผู้สื่อข่าวกีฬาสมัครเล่นแห่งประเทศไทย ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2516 ความตอนหนึ่งว่า “...การกีฬานี้มีประโยชน์หลายด้านและสมควรที่จะส่งเสริมในทางที่ถูกต้อง ในหลักการ การกีฬาเป็นสิ่งที่มีจุดประสงค์พื้นฐานเพื่อที่จะส่งเสริมให้ร่างกายแข็งแรง และสามารถที่จะแสดงฝีมือในเชิงกีฬาเพื่อความสามัคคี และเพื่อให้คุณภาพของมนุษย์ดีขึ้น มาเวลานี้การกีฬาก็นับว่ามีความสำคัญในทางอื่นด้วย คือ ในทางสังคม ทำให้คนในประเทศชาติได้หันมาปฏิบัติสิ่งที่เป็นประโยชน์ในทางสุขภาพของร่างกายและจิตใจ ทำให้สามารถที่จะอยู่เป็นสังคมอย่างอยู่เย็นเป็นสุข ทั้งเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจริญของบ้านเมือง...” (สำนักงานกองทุนสร้างเสริมสุขภาพ และมูลนิธิ สดศรี-สฤษดิ์วงศ์, 2549) ซึ่งเห็นได้ว่าหลายๆ องค์กรได้หันมาให้ความสำคัญกับกีฬากันอย่างกว้างขวาง เนื่องจากกีฬาเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ช่วยในการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปด้วยกัน คุณค่าของกีฬา มิได้มีเพียงแต่ทำให้ผู้เล่นมีคุณภาพชีวิตที่ดี สุขภาพแข็งแรง แต่ยังสอนให้ผู้เล่น รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย และยังส่งผลในการช่วยให้ผู้เล่นกีฬามีคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย และมีน้ำใจนักกีฬา (Bailey, 2006; Samahito, 2009) สอดคล้องกับ Popovic (2005) ที่กล่าวว่า การพัฒนากีฬาถือเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างหนึ่ง เพราะส่งผลต่อเนื่องให้เกิดการพัฒนาคุณค่าของคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมได้อย่างชัดเจน สถาบันการศึกษาจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่จะนำกีฬามาใช้ในการพัฒนากำลังคน ดังความตอนหนึ่งในพระบรมราโชวาทในวันเปิดการแข่งขันกรีฑาประจำปี 2504 ที่ได้พระราชทานไว้ว่า “...การกีฬานั้นเป็นอุปกรณ์การศึกษาที่สำคัญยิ่งเพราะเป็นการกล่อมเกลาให้เด็ก มีจิตอดทน กล้าหาญ รู้แพ้รู้ชนะ ปลูกฝังพลานามัยให้แข็งแรงทั้งในทางจิตใจร่างกาย เป็นผลสืบเนื่องไปถึงการเป็นพลเมือง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ที่ดีของชาติ อันเป็นยอดแห่งความปรารถนา...” (วาสนา คุณาอภิสิทธิ์, 2548; สำนักงานกองทุนสร้างเสริมสุขภาพ และมูลนิธิ สดศรี-สฤษดิ์วงศ์, 2549) ด้วยเหตุดังกล่าว ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งผลิตบัณฑิตออกไปเพื่อการพัฒนาสังคม จึงควรพิจารณาจัดให้มีกีฬาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษา นำกีฬามาใช้ในการส่งเสริมให้เด็กรู้จักชื่นชมตนเอง (self appreciation) ควบคุมตนเอง (self control) และยอมรับในตนเอง (self respect) เพื่อเน้นย้ำให้เป็นคนมีสปิริต รู้แพ้รู้ชนะ และรู้จักการทำงานเป็นทีม เมื่อจบการศึกษาออกไปทำงานในสังคมจะช่วยให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข อีกทั้งในระหว่างที่กำลังศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีพัฒนาการทางร่างกายสูงสุด เมื่อรวมกับสถาบันการศึกษาที่เป็นแหล่งวิชาการ ที่มีบทบาทในการผลิตบุคลากรเฉพาะทาง ศึกษาค้นคว้า ผลิตผลงานวิจัย และเป็นแหล่งผลิตเครื่องมือและนวตกรรม หากได้มีการนำองค์ประกอบนี้มาผสมผสานลงฝึกปฏิบัติจริงให้กับนักศึกษาที่เป็นนักกีฬา ให้เกิดความสมดุลกันของความเป็นวิชาการและการฝึกปฏิบัติ ทำให้สถาบันการศึกษาเป็นแหล่งสร้างนักกีฬาที่มีความสามารถระดับสูงได้เป็นอย่างดี (Bingshu, 2007; Holm, 2009; Park, 2010; Soler, 2010; Songping, 2006) และยังเป็นการเพิ่มมูลค่าของสถาบันการศึกษาอีกด้วย (Mitic, 2009) สอดคล้องกับผลการประชุมอธิการบดีและรองอธิการบดี (University President’s Forum) ในปี ค.ศ. 2009 ณ เมืองฮาร์บิน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มีผู้เข้าร่วมประชุมจาก 12 ประเทศ จำนวน 32 มหาวิทยาลัย ได้มีเห็นพ้องต้องกันว่า กีฬาและการออกกำลังกายในรูปแบบต่างๆ ช่วยพัฒนาคุณภาพของนิสิตนักศึกษาได้อย่างแท้จริง การกำหนดกิจกรรมพลศึกษาให้นิสิตได้ลงทะเบียนเรียนเป็นวิชาบังคับยังมีความจำเป็น เพราะนอกเหนือจากนิสิตนักศึกษาได้เลือกเล่นกีฬาตามความสนใจแล้วยังทำให้มีความสนุกสนาน และเป็นแรงกระตุ้นให้อยากเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีทักษะทางกีฬาไม่สูงพอที่จะเป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยได้เข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬา แต่จะเป็นการช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการเป็นผู้นำ และการใช้ชีวิตอยู่กับผู้อื่นในสังคมได้มากยิ่งขึ้น (สุพิตร สมาหิโต, 2552) จึงนับได้ว่ากีฬาเป็นเครื่องมือทางการศึกษาที่ใช้ในการพัฒนามนุษย์ที่ยั่งยืน ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านร่างกาย สุขภาพ จิตใจ คุณธรรม จริยธรรม อาชีพ เศรษฐกิจ และการเมือง (You, 2006; Gallien, 2007) นอกจากนี้กีฬายังสามารถพัฒนาศักยภาพของนักกีฬาไปสู่ความเป็นเลิศได้ ซึ่งจะสร้างชื่อเสียงให้กับผู้เล่นและประเทศชาติได้อย่างรวดเร็ว สามารถใช้เป็นอาชีพที่สร้างรายได้อย่างเป็นกอบเป็นกำ เป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศชาติได้ดีอีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดอาชีพอื่นๆ ตามมาจำนวนมากมาย เช่น ธุรกิจอุปกรณ์กีฬา เสื้อผ้ากีฬา สนามกีฬา ศูนย์ฝึกกีฬา ศูนย์ออกกำลังกาย การตลาดทางการกีฬา การจัดการแข่งขันกีฬาต่างๆ การใช้กีฬาเป็นสื่อในการสื่อสารโดยตรงถึงลูกค้ากลุ่มเป้าหมายขององค์กรธุรกิจต่างๆ รวมไปถึงธุรกิจการท่องเที่ยว และการผลิตผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาการเพื่อช่วยพัฒนาศักยภาพนักกีฬา อันได้แก่ ผู้ฝึกสอนกีฬา ผู้ตัดสินกีฬา ผู้จัดการกีฬา แพทย์ทางการกีฬา นักกายภาพบำบัดทางการกีฬา และนักวิทยาศาสตร์การกีฬา เป็นต้น ไม่เว้นแม้กระทั่งการซื้อขายตัวนักกีฬา ซึ่งจะเห็นได้อย่างชัดเจนจากการจัดมหกรรมกีฬาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นซีเกมส์ เอเชี่ยนเกมส์ และโดยเฉพาะโอลิมปิกเกมส์ ที่เมืองต่างๆ แข่งขันกันเสนอตัวที่จะเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬากันเป็นจำนวนมาก เพราะผลพลอยได้ที่ตามมาจากการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬานั้นมีมหาศาล ทั้งทางด้านการประชาสัมพันธ์ ชื่อเสียง รายได้ เศรษฐกิจ และการเมือง จึงทำให้ทุกภาคส่วนหันมาให้ความสำคัญกับกีฬากันมากขึ้นเป็นลำดับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากเหตุผลดังกล่าว หากได้มีการนำกีฬาและการออกกำลังกายมาส่งเสริมให้เกิดเรียนรู้ตั้งแต่ในวัยเด็ก ก็จะช่วยให้เกิดการซึมซับและต่อเนื่องไปตลอดชีวิต เพราะนอกจากจะทำให้พวกเขาเหล่านั้นเป็นผู้ที่มีสุขภาพดีทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจแล้ว ยังทำให้เป็นประชาชนที่มีคุณภาพของประเทศชาติอีกด้วย อันจะนำมาสู่การพัฒนาด้านอื่นๆ ต่อไป ทั้งนี้หากระบบการศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการกีฬาและมีการปฏิบัติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ก็จะเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาประเทศชาติได้อย่างยั่งยืน ดังคำกล่าวที่ว่า “กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ” ในส่วนของประเทศไทยนั้น จะเห็นได้ว่าเป็นประเทศหนึ่งที่นำเรื่องของกีฬามาเป็นสาระในการพัฒนาคุณภาพการผลิตนักเรียน นิสิต นักศึกษามาตั้งแต่สมัยโบราณ ดังหลักฐานที่ปรากฏชัดเจน คือ การวางกรอบพัฒนานักเรียนโดยยึดหลัก 4 องค์ความรู้ มาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 และได้ประกาศชัดในสมัยรัชกาลที่ 6 ที่ว่าจะพัฒนาในองค์ความรู้ด้านพุทธิศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา จึงได้จัดให้มีหลักสูตรพลศึกษาในระบบโรงเรียนโดยมีวัตถุประสงค์ในการสอนวิชาพลศึกษา คือ เพื่อให้นักเรียนมีความแข็งแรง มีน้ำใจนักกีฬา มีระเบียบวินัย และสามารถทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะโดยส่วนรวมได้ และมีวัตถุประสงค์ในการแข่งขันกีฬาเพื่อพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม โดยเน้นการเล่นอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม (fair play) โดยแสดงถึงความมีน้ำใจนักกีฬา เล่นอย่างเรียบร้อยตามกฎระเบียบ กติกา และชนะกันด้วยความสามารถ การเล่นไม่เน้นที่การแพ้การชนะ แต่เน้นที่ได้มีโอกาสเข้าร่วมและได้ออกกำลังกายอย่างสนุกสนาน การมีมารยาทในการเป็นผู้ดูและผู้เล่นกีฬาที่ดี (ถนอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร์, 2538) และได้รับการสืบทอดและพัฒนาเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ดังจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันมีหน่วยงานหลายภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยใช้กีฬาเป็นสื่อ มีการจัดตั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นสถาบันการศึกษาและหน่วยงานสนับสนุนการศึกษา มีโรงเรียนเฉพาะทางด้านกีฬา มีการจัดโครงการพิเศษสำหรับนักกีฬา มีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับกีฬา โดยจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่เน้นความเชี่ยวชาญทางด้านพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาขึ้น ทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษาที่มีการจัดหลักสูตรทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ตลอดจนมีสถาบันฝึกสอนกีฬาเฉพาะด้าน เช่น ฟุตบอล ตะกร้อ กอล์ฟ เทควันโด มวยสากล และมวยไทย เป็นต้น หน่วยงานหลายภาคส่วนทั้งองค์กรในระดับประเทศ ไม่ว่าจะเป็น สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การกีฬาแห่งประเทศไทย สถาบันการศึกษา และองค์กรภาคเอกชน รวมไปถึงองค์กรระหว่างประเทศ เช่น สหพันธ์กีฬามหาวิทยาลัยระหว่างประเทศ สถาบันวิทยาการโอลิมปิกระหว่างประเทศ ได้หันมาส่งเสริมและให้ความสำคัญกับการพัฒนากีฬาอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้นอย่างชัดเจน สำหรับประเทศไทยเองได้มีการจัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติมาแล้วถึง 5 ฉบับ ในปัจจุบันนี้อยู่ในระหว่างการดำเนินงานภายใต้กรอบของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ.2555 - 2559) โดยมีความสอดคล้องที่เป็นไปตามกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 - 2559) ที่กำหนดให้ประเทศมุ่งสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ภายใต้แนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ พร้อมทั้งเสริมสร้างสุขภาวะคนไทยให้มีสุขภาพแข็งแรงทั้งกายและใจ สำหรับแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2555) นั้น ได้กำหนดยุทธศาสตร์หลัก 6 ประการ คือ การพัฒนาการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาเพื่อมวลชน การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ การ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา และการพัฒนาการบริหารการกีฬาและการออกกำลังกาย ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานั้น จะเชื่อมโยงกับทุกยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาการกีฬา ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพและทักษะการเล่นกีฬาและออกกำลังกายตลอดแนว โดยมีการพัฒนาการกีฬาและการออกกำลังกายขั้นพื้นฐานให้แก่ เด็ก เยาวชน ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ที่จะเชื่อมโยงและต่อยอดให้ยุทธศาสตร์ด้านอื่นๆ ครอบคลุมในทุกด้าน สอดคล้องกับแนวนโยบายขององค์กรในระดับนานาชาติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ที่ได้ให้ความสำคัญกับการกีฬาเช่นเดียวกัน ดังเช่น ในปี 2005 องค์การสหประชาชาติ (United Nations) กำหนดให้เป็นปีสากลของการกีฬาและพลศึกษา (International Year of Sport and Physical Education: 2005 IYPES) และประกาศปฏิญญากีฬากรุงเทพ “2006 Bangkok Sport Declaration” เนื่องในโอกาสของการประชุมวิชาการ FISU Rector Forum 2006 ของสหพันธ์กีฬามหาวิทยาลัยโลก (FISU) ณ กรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ยังพบว่า ภายหลังจากการประชุมวิชาการดังกล่าว ซึ่งเป็นการประชุมอธิการบดีของมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั่วโลก เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับ การพัฒนาคุณภาพการผลิตนิสิตนักศึกษา ประเด็นหนึ่งที่ทุกมหาวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน คือ การพัฒนาคุณภาพโดยผ่านกิจกรรมการออกกำลังกายและกีฬา ได้มีความเห็นชอบร่วมกันจากอธิการบดีทั่วโลกว่า กิจกรรมการออกกำลังกายและกีฬา มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพนิสิตนักศึกษา เป็นพื้นฐานในการนำไปสู่ความเข้าใจที่ดีต่อกันและเกิดสันติภาพของโลก อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งมหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิกของสหพันธ์กีฬามหาวิทยาลัยระหว่างประเทศ (International University Sport Federation: FISU) จะร่วมกันพัฒนามหาวิทยาลัย โดยใช้กีฬาเป็นสื่อ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต จึงได้มีการประกาศ 2006 Bangkok University Sport Declaration และทุกมหาวิทยาลัยสมาชิกทั่วโลกก็ได้นำปฏิญญาฉบับดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของนิสิตนักศึกษาในสถาบันกันอย่างทั่วถึง

สำหรับในประเทศไทย การกีฬาของชาติจะพัฒนาไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนนั้น สถาบันการศึกษานับเป็นองค์กรหลักที่มีบทบาทสำคัญมาก เพราะเป็นแหล่งรวมของบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ทั้งในเชิงวิชาการ และการปฏิบัติทางด้านการกีฬา อาทิ นักวิทยาศาสตร์การกีฬา ครูพลศึกษา ผู้ฝึกสอนกีฬา ผู้ตัดสินกีฬา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักกีฬา ซึ่งจะได้รับการปลูกฝังสมรรถนะทางด้านการกีฬาจากสถานศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า นักกีฬาส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในวัยเรียน กำลังศึกษาอยู่ในระดับมหาวิทยาลัย (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2555) และนักกีฬาที่เป็นนิสิตนักศึกษาเหล่านั้นล้วนแล้วแต่ประสบปัญหาอย่างมาก โดยเฉพาะนักกีฬาที่มีความสามารถทางกีฬาในระดับสูง หากให้ความสำคัญกับการฝึกซ้อมกีฬาอย่างเข้มข้น คุณภาพทางวิชาการจะลดลง เนื่องจากเวลาเรียนไม่พอ ต้องขาดเรียนเพื่อเก็บตัวฝึกซ้อม ต้องเดินทางไปแข่งขัน ทำให้การเข้าชั้นเรียนทำได้น้อยลง ส่งผลให้เรียนตามกลุ่มไม่ทัน ทำให้นักกีฬาบางคนสำเร็จการศึกษาช้ากว่ากำหนด บางคนต้องเลิกเรียนกลางคัน นับเป็นสถานการณ์ที่กดดันให้นักกีฬาต้องเลือกว่าจะให้ความสำคัญกับการเล่นกีฬาหรือการเรียนมากกว่ากัน ส่งผลให้นักกีฬาส่วนหนึ่งยอมละทิ้งการเรียนเพื่อเลือกกีฬา เพราะหากประสบความสำเร็จด้านกีฬาก็จะทำให้มีชื่อเสียงและมีรายได้อย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกันนักกีฬาบางคนก็จะเลิกเล่นกีฬา โดยเลือก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การเรียนเพื่ออนาคตของตนเอง ทำให้ต้องสูญเสียศักยภาพทางด้านกีฬาไปอย่างน่าเสียดาย ซึ่งพบว่าความสมดุลของการฝึกกีฬาและการเรียนทางวิชาการเป็นปัญหาสำหรับนักกีฬาในทุกระดับ (Jones, 2003; Boudreaux, 2004; Holm, 2009) ดังนั้น หากนำเรื่องกีฬาเข้ามาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ ทั้งในด้านของการบริหารจัดการ การจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนที่ต่อเนื่อง การผลิตผลงานวิจัยที่ช่วยพัฒนากีฬา การผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์กีฬาโดยใช้เทคโนโลยีต่างๆ ที่ทันสมัย มีการนำหลักการทางวิทยาศาสตร์การกีฬามาใช้อย่างเป็นรูปธรรม การให้ความสำคัญอย่างจริงจังกับการจัดระบบการพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ เพื่อเตรียมการรองรับนิสิตนักศึกษาที่มีความสามารถทางด้านกีฬาในระดับสูงให้ได้มีอาชีพรองรับเมื่อพวกเขาเหล่านั้นสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแล้ว ตลอดจนการพิจารณาพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถาบันการศึกษาอย่างละเอียดถี่ถ้วน ก็จะนำมาซึ่งการพัฒนาการกีฬา โดยต่อยอดไปสู่การประกอบอาชีพที่สอดคล้องตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ อันจะเป็นหนทางหนึ่งที่ใช้กีฬามาพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจของชาติได้อย่างยั่งยืน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาที่มีส่วนในการพัฒนากีฬาชาติ ภายใต้วัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างและกลยุทธ์การบริหารงานของสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ

2. เพื่อจัดทำแนวทางในการบริหารจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬาชาติ

คำถามการวิจัย

1. โครงสร้างขององค์กรกีฬาและกระบวนการบริหารงานของสถาบันการศึกษาที่ช่วยพัฒนากีฬาชาติเป็นอย่างไร

2. กระบวนการจัดกิจกรรมทางวิชาการและกิจกรรมกีฬาในสถาบันการศึกษาที่ช่วยในการพัฒนากีฬาชาติเป็นอย่างไร

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการศึกษาการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาในสองมิติ คือ มิติของโครงสร้างการบริหารองค์กร และมิติของการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและกีฬา ในสถาบันการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา) และระดับอุดมศึกษา ในประเทศไทย ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งนักวิจัยได้กำหนดขอบเขตของสถาบันการศึกษาเป็นดังนี้ คือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. สถาบันการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา แบ่งออกเป็นสองส่วน คือ โรงเรียนทั่วไป และโรงเรียนกีฬา

2. สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยสถาบันการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก แบ่งออกเป็นสองส่วนคือ คือ มหาวิทยาลัยทั่วไป ทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน และสถาบันการพลศึกษา

นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันการศึกษา หมายถึง สถาบันที่ให้ความสำคัญในเรื่องการศึกษาควบคู่ไปกับกีฬาอย่างชัดเจน ต่อเนื่อง และมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งสถาบันการศึกษาออกเป็นสองส่วน คือ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนทั่วไปที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนกีฬาที่สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และกระทรวงมหาดไทย และสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ หมายถึง แผนพัฒนาการกีฬาของประเทศไทย ที่อยู่ภายใต้การดูแลรับผิดชอบของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จัดทำครั้งละ 4 ปี ปัจจุบันเป็นช่วงของการใช้แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ.2555-2559)

องค์กรกีฬาระหว่างประเทศ หมายถึง หน่วยงานหรือคณะทำงานระดับนานาชาติ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา โดยใช้การศึกษาเป็นสื่อ ได้แก่ สหพันธ์กีฬามหาวิทยาลัยระหว่างประเทศ (International University Sport Federation: FISU) สถาบันวิทยาการโอลิมปิกระหว่างประเทศ (International Olympic Academy: IOA)

การจัดการกีฬา หมายถึง กระบวนการของการประสานงานและการบูรณาการกิจกรรมการทำงานเพื่อให้งานเสร็จสมบูรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ ของ Henri Fayol และตามหลักของการจัดการกีฬาของ Chelladurai (2009) ครอบคลุมหลักการบริหารจัดการองค์กร 5 ด้าน คือ การวางแผน (planning) การจัดองค์กร (organizing) การจัดการบุคลากร (staffing) การสั่งการ/การปฏิบัติ (leading) และการประเมิน (evaluating)

โครงการช้างเผือก หมายถึง โครงการคัดเลือกนักเรียนผู้มีความสามารถทางด้านกีฬาเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาโดยวิธีพิเศษ ซึ่งอาจใช้ชื่อเรียกอย่างอื่นที่แตกต่างออกไปจากนี้ก็ได้ แต่ต้องมีวัตถุประสงค์หลักที่เหมือนกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โรงเรียนกีฬา หมายถึง โรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาเฉพาะให้กับเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านการกีฬาให้ได้เรียนตามหลักสูตรวิชาสามัญของกระทรวงศึกษาธิการ (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551) ควบคู่ไปกับการฝึกและพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ เพื่อเตรียมและผลิตนักกีฬาให้มีความพร้อมและมีศักยภาพสูงสุดเพื่อเข้าแข่งขันกีฬาในระดับชาติและนานาชาติ ให้ทัดเทียมนานาอารยประเทศ เป็นโรงเรียนกีฬาที่สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และโรงเรียนกีฬาที่สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

มหาวิทยาลัยกีฬา หมายถึง สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเฉพาะด้านกีฬาและสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือจัดกิจกรรมกีฬาอย่างชัดเจน โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาสมรรถนะของนักกีฬาไปสู่ความเป็นเลิศและเพื่อการอาชีพ

การตรวจสอบสามเส้า (Triangulation Technique) หมายถึง การตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูล ด้านวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือของข้อมูล เป็นการตรวจสอบยืนยันความสอดคล้องของข้อมูลที่ได้ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกันจากแหล่งข้อมูลที่ต่าง จำนวน 3 แหล่ง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร การสำรวจข้อมูลด้วยการลงไปสำรวจและสังเกตการณ์ และการสำรวจข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อการสังเคราะห์ผลการวิจัยจากข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และเชื่อถือได้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ครอบคลุมในบริบทของการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษา

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบนโยบายและแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาของหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ ทั้งของหน่วยงานทางการศึกษา และหน่วยงานที่เป็นส่วนสนับสนุนการศึกษาและกีฬา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับใช้กับประเทศไทยต่อไป

2. ทำให้ทราบปัจจัยที่ทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาและการกีฬาเพื่อช่วยพัฒนาการกีฬาของประเทศไทย

3. ได้แนวทางในการจัดการศึกษาในสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี ข้อกำหนด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรุปสาระสำคัญจากข้อมูลดังกล่าวมาเป็นแนวทางและสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งได้สรุปสาระสำคัญและนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาและการพัฒนากีฬาชาติ

   1.1 สถาบันการศึกษา

   1.2 องค์กรกีฬาระดับชาติ

   1.3 องค์กรกีฬาระดับนานาชาติ

2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3. แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์การพัฒนาการส่งเสริมและพัฒนากีฬาของหน่วยงานต่างๆ

4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ และการจัดการกีฬา

5. การจัดการศึกษาและการจัดการกีฬาในต่างประเทศ

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาและการพัฒนากีฬาชาติ

องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการกีฬาของชาติ ประกอบด้วยหน่วยงานจากหลายภาคส่วน ทั้งในส่วนของหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายเป็นหลัก ซึ่งได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยเฉพาะในส่วนของกรมพลศึกษา และการกีฬาแห่งประเทศไทย รวมไปถึงหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ประกอบด้วยสองส่วนหลัก คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (คกอ.) และกระทรวงมหาดไทยที่มีโรงเรียนที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล ทั้งในส่วนของโรงเรียนกีฬาและโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทั่วไป รวมไปถึงองค์กรระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นสหพันธ์กีฬามหาวิทยาลัยระหว่างประเทศ (International University Sport Federation: FISU) สถาบันวิทยากรโอลิมปิกนานาชาติ (International Olympic Academy: IOA) ที่มีภารกิจด้านหนึ่งในการส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการด้านโอลิมปิกศึกษา (Olympic Education) ซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอบทบาทและหน้าที่ของหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการกีฬา ดังต่อไปนี้

1. สถาบันการศึกษา

สถาบันการศึกษาถือเป็นหน่วยงานสำคัญระดับต้น ที่จะเป็นแหล่งฝึกฝนและปลูกฝังเยาวชนให้นำหลักการทางการกีฬามาใช้ เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจ และมีเจตคติที่ดีต่อการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย เพื่อพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีน้ำใจนักกีฬา ตลอดจนเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีทักษะพื้นฐานในการเคลื่อนไหวร่างกายที่ถูกต้อง มีการเจริญเติบโตของร่างกายเหมาะสมตามวัย นอกจากนี้แล้วการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายเป็นประจำยังช่วยให้ผู้ปฏิบัติมีสุขภาพที่ดี และเป็นยังพื้นฐานในการพัฒนากีฬาไปสู่ความเป็นเลิศและสร้างอาชีพในระดับสูงต่อไป จึงนับได้ว่าสถาบันการศึกษาเป็นองค์กรสำคัญองค์กรหนึ่งที่จะช่วยพัฒนากีฬาชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องมีการกำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ทางด้านการกีฬาที่ชัดเจน มีการจัดโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนผ่านกิจกรรมกีฬาที่หลากหลายและต่อเนื่อง เพราะสิ่งเหล่านี้นอกจากจะช่วยให้การพัฒนาด้านกีฬาประสบความสำเร็จแล้ว ยังช่วยพัฒนาเยาวชนและพัฒนาประเทศชาติไปด้วยกัน เพราะการมีพลเมืองที่มีคุณภาพนั้นช่วยให้ประเทศชาติพัฒนาได้อย่างชัดเจน สำหรับสถาบันการศึกษาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ทำการศึกษาเฉพาะในส่วนของสถาบันที่จัดการศึกษาในระบบ โดยแบ่งออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนการศึกษาระดับอุดมศึกษา รวมในส่วนของจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา และส่วนที่สอง สถานศึกษาขั้นสูง เป็นสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา รวมการจัดการศึกษาทั้งในระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญา โดยยึดการแบ่งระดับการและประเภทของการศึกษาตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2552) สถาบันการศึกษาที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.1 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง หน่วยงานตามกฎหมายที่มีหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นของภาครัฐหรือภาคเอกชน เช่น โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือ หน่วยงานการศึกษาอื่น สำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับนักเรียนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 นั้น คือ ไม่น้อยกว่าสิบสองปี ดังข้อความใน มาตรา 43 “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย...” ซึ่งเป็นการยืนยันว่าการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย มีขอบเขตไปถึงการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ใช้เวลาเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษารวมทั้งสิ้นสิบสองปี เป็นการจัดการศึกษาที่อยู่ภายใต้การดูแลของครูหรืออาจารย์ และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั้น “การศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายความว่า เป็นการศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา สอดคล้องกับ พนม พงษ์ไพบูลย์ (2542) ที่กล่าวไว้ว่า การศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การศึกษาที่จำเป็นที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้ผู้เรียนมีพื้นฐานและฐานที่แข็งแรง มั่นคง เพียงพอกับการดำรงชีวิตที่ดีในวันข้างหน้า เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข รวมทั้งสามารถประกอบการงานอาชีพเพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ และสามารถพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้า ตลอดจนมีส่วนร่วมกับผู้อื่นในการพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศชาติ การศึกษาขั้นพื้นฐานสิบสองปี จึงเป็นการวางพื้นฐานชีวิตด้วยการศึกษา โดยหมายถึง การศึกษาที่เริ่มจากชั้นประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาบริบูรณ์ และมีคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบายแผนพัฒนามาตรฐาน และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยหมายถึงโรงเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือ

1.1.1 โรงเรียนทั่วไป (general school) เป็นโรงเรียนที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงมหาดไทย เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบ (formal education) เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย มาตรฐาน วิธีการจัดการศึกษา หลักสูตรการเรียนการสอน ระยะเวลาของการศึกษาและการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ไว้เป็นเงื่อนไขของการศึกษาอย่างแน่นอน ชัดเจน การศึกษาที่จัดอยู่ในโรงเรียนทั่วไปส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในระบบ ปัจจุบันจัดการเรียนการสอนภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ราชกิจจานุเบกษา, 2542) และใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้จัดระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังกำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นสามระดับ คือ

1) ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6) การศึกษาในระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พัฒนาคุณภาพชีวิตที่สมบูรณ์และสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 5 ชั่วโมง

2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3) เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน มีทักษะในการคิดวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 6 ชั่วโมง คิดน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต

3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6) การศึกษาระดับนี้เน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน สนองตอบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ ให้มีทักษะในการใช้วิทยาการและเทคโนโลยี มีทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง ตลอดจนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มุ่งพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง คิดน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต โดยมีจุดหมายที่จะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพดังรายละเอียดคือ

3.1) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2) มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

3.3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

3.4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3.5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โดยให้โรงเรียนมีการจัดการศึกษาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ (learning areas) ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้กำหนดและจัดทำเป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยกระทรวงศึกษาธิการ (2551) มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นๆ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ

1.1.2 โรงเรียนกีฬา (sport school) เป็นสถาบันการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านการกีฬา ให้ได้รับการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และส่วนที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) ที่ระบุไว้ในมาตราที่ 10 วรรค 4 ว่า “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น” โรงเรียนกีฬาเป็นสถานศึกษาที่มุ่งจัดการศึกษาวิชาสามัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬา ควบคู่ไปกับการให้นักเรียนได้ฝึกหัดหรือพัฒนาทักษะด้านการกีฬาให้มีความชำนาญจัดเป็นลักษณะของโรงเรียนประจำ โดยมีเป้าหมาย คือ ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านกีฬา ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนานักกีฬาให้มีความสามารถเต็มศักยภาพและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ และส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์และวิจัย เพื่อพัฒนานักกีฬาในโรงเรียนกีฬาและนักกีฬาของประเทศ การจัดการศึกษาในโรงเรียนกีฬาถือได้ว่า เป็นการเตรียมการเข้าสู่กีฬาอาชีพของเยาวชนในขั้นเริ่มต้น และเพื่อเตรียมพื้นฐานสำหรับการสร้างผู้เชี่ยวชาญทางด้านกีฬาต่อไป โรงเรียนกีฬาในประเทศไทยแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือ โรงเรียนกีฬาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และโรงเรียนกีฬาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทย

โรงเรียนกีฬาในส่วนที่อยู่ภายใต้การกำกับดูของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นการดำเนินงานภายใต้การบริหารจัดการของสถาบันการพลศึกษาที่มีบทบาทในการจัดการศึกษาทั้งขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา โรงเรียนกีฬาจัดตั้งขึ้นตามมติของคณะรัฐมนตรี มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2553 จัดการเรียนการสอนขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬา ให้มีความรู้ตามมาตรฐานการศึกษาชาติ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์การจัดการกีฬาสู่ความเป็นเลิศ โดยจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพครูและการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มุ่งมั่นพัฒนานักเรียนโรงเรียนกีฬาของสถาบันการพลศึกษา ให้มีมาตรฐานและความเป็นเลิศด้านการกีฬาสู่ความเป็นเลิศ เน้นคุณธรรม จริยธรรม การมีน้ำใจนักกีฬา การเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม โดยการสร้างหลักสูตรสำหรับนักกีฬา ใช้การบริหารจัดการ วิทยาศาสตร์การกีฬาอย่างเป็นระบบและครบวงจร พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ฝึกสอนกีฬาได้รับการพัฒนาศักยภาพ องค์ความรู้ใหม่ในเชิงกีฬาและวิทยาศาสตร์การกีฬา ร่วมกับสมาคมกีฬาต่างๆ กำหนดเป้าหมาย ชนิดกีฬา ระดับนักกีฬา และระดับการแข่งขันอย่างเป็นรูปธรรมในการพัฒนากีฬาระดับชาติและระดับนานาชาติอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อก้าวเข้าสู่การเป็นศูนย์กลางแห่งความเป็นเลิศด้านกีฬาในระดับอาเซียน (สถาบันการพลศึกษา, 2556)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นโรงเรียนกีฬาแห่งแรกที่ตั้งขึ้นในประเทศไทย ปัจจุบันมีโรงเรียนกีฬาที่อยู่ในการดูแลของสถาบันการพลศึกษาจำนวน 12 โรง คือ โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น โรงเรียนกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี โรงเรียนกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช โรงเรียนกีฬาจังหวัดนครสวรรค์ โรงเรียนกีฬาจังหวัดศรีสะเกษ โรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี โรงเรียนกีฬาจังหวัดอ่างทอง โรงเรียนกีฬาจังหวัดลำปาง โรงเรียนกีฬาจังหวัดยะลา โรงเรียนกีฬาจังหวัดตรัง และโรงเรียนกีฬาจังหวัดปทุมธานี เป้าหมายหลักของโรงเรียนกีฬาทุกโรง คือ มุ่งมั่นพัฒนานักเรียนโรงเรียนกีฬาให้มีมาตรฐานและความเป็นเลิศด้านการกีฬาสู่ความเป็นเลิศ โดยการสร้างหลักสูตรสำหรับนักกีฬา ใช้การบริหารจัดการ วิทยาศาสตร์การกีฬาอย่างเป็นระบบและครบวงจร พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ฝึกสอนกีฬาได้รับการพัฒนาศักยภาพองค์ความรู้ใหม่ในเชิงกีฬาและวิทยาศาสตร์การกีฬา ร่วมกับสมาคมกีฬาต่างๆ กำหนดเป้าหมาย ชนิดกีฬา ระดับนักกีฬาและระดับการแข่งขันกีฬาอย่างเป็นรูปธรรม นำมาซึ่งการพัฒนากีฬาในระดับชาติและระดับนานาชาติอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการก้าวเข้าสู่การเป็นศูนย์กลางแห่งความเป็นเลิศด้านกีฬาในระดับอาเซียน (จิราวัฒน์ ขจรศิลป์, 2554) โรงเรียนกีฬามีวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ คือ

1) จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรการกีฬาให้กับนักเรียนและเยาวชนที่มีความถนัด และมีความสามารถพิเศษทางการกีฬาให้มีโอกาสได้รับการส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถทางการกีฬาถึงขีดสูงสุด พร้อมกับการพัฒนาทางด้าน อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

2) เตรียมและผลิตนักกีฬาให้มีความพร้อมเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับชาติและระดับนานาชาติ

3) ศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์และวิจัยเพื่อการพัฒนานักกีฬาและการกีฬาของชาติ

นอกจากนักเรียนโรงเรียนกีฬาจะต้องเรียนตามหลักสูตรวิชาสามัญแล้ว ยังต้องเรียนในหลักสูตรกีฬาสู่ความเป็นเลิศด้วย (ตามที่สมัครสอบ) โดยนักเรียนทุกคนต้องเป็นนักกีฬา จะได้รับการดูแลด้านความเป็นอยู่และรับสวัสดิการ มีครูสอนวิชาสามัญ และมีผู้ฝึกสอนกีฬา ทั้งส่วนที่บรรจุเป็นข้าราชการ ครูจ้าง และผู้เชี่ยวชาญที่มาจากสถาบันการพลศึกษาจ้างให้จากในประเทศและต่างประเทศ เพื่อฝึกซ้อมกีฬาให้นักเรียนได้เพิ่มขีดความสามารถในระดับสูงขึ้น ตลอดหลักสูตรการเรียนรวมเป็นเวลา 12 ปี นักเรียนที่เข้าศึกษาในโรงเรียนกีฬาจะต้องผ่านการคัดเลือกและทดสอบ เกี่ยวกับการทดสอบทักษะกีฬาและสมรรถภาพทางกายมาตรฐาน การสอบวัดความรู้มาตรฐานกลาง ตามกำหนดระดับชั้น เพศ จำนวน และชนิดกีฬาที่สอดคล้องกับเป้าหมายจำนวนเต็มของแต่ละโรงเรียนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปี การสอบสัมภาษณ์ และการตรวจสุขภาพทางการแพทย์ และในระหว่างการศึกษาจะมีกรรมการประเมินผลการศึกษาและการฝึกกีฬา เพื่อประเมินผลและพัฒนาการในการฝึกกีฬา ประเมินด้านสุขภาพและการบาดเจ็บที่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกกีฬาสู่ความเป็นเลิศ ประเมินผลด้านการเรียนวิชาสามัญ และประเมินด้านพฤติกรรม เป็นรายปี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โรงเรียนกีฬาในสังกัดของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา มีบุคลากรกีฬา และมีเครื่องมือเฉพาะด้าน เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพนักกีฬา โรงเรียนจะเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนตั้งแต่แรกเข้าศึกษาทุกคน เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านรูปร่าง ขนาดร่างกาย ความก้าวหน้าและศักยภาพทางวิชาการ และความสามารถด้านกีฬา รวมทั้งประวัติการบาดเจ็บและการฟื้นฟูสมรรถภาพให้สามารถกลับไปเล่นกีฬาได้ใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ มีนักกีฬาที่ประสบความสำเร็จเป็นตัวแทนนักกีฬาทีมชาติไทย เยาวชนทีมชาติไทย ในทุกชนิดกีฬาที่เปิดการเรียนการสอน

สำหรับโรงเรียนกีฬาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทย จะมีทั้งส่วนที่อยู่ภายใต้การบริหารจัดการของกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด และกรุงเทพมหานคร อาทิ โรงเรียนกีฬากรุงเทพ โรงเรียนกีฬาจังหวัดนครปฐม โรงเรียนกีฬาเทศบาลนครนนทบุรี โรงเรียนกีฬาเทศบาลนครนครราชสีมา โรงเรียนกีฬาท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด โรงเรียนกีฬาเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี และโรงเรียนกีฬาเทศบาลเมืองทุ่งสง เป็นต้น มีเป้าหมายในการจัดตั้งโรงเรียนกีฬาเพื่อให้เกิดความเสมอภาคในการกระจายโอกาสทางการศึกษา สนองตอบความต้องการเข้าเรียนกีฬาของผู้ปกครอง และนักเรียน ที่มีความสามรถพิเศษทางด้านกีฬา เพื่อการพัฒนากีฬาอย่างต่อเนื่อง โดยจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเหมือนโรงเรียนทั่วไป ภายใต้ความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน บุคลากรทุกคนในโรงเรียน และผู้ปกครอง ให้เหมาะสมและสอดคล้องกัน เพื่อการนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ดำเนินงานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและกฎกระทรวงที่ว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ประกาศคณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามรูปแบบของโรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา (โรงเรียนกีฬาเทศบาลนครปฐม, 2555; สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครราชสีมา, 2555) เป็นโรงเรียนสหศึกษา จัดการศึกษาแบบโรงเรียนประจำ เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา มุ่งส่งเสริมความสามารถพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถและความถนัดด้านกีฬา มุ่งเน้นด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศในระดับมาตรฐานสากล ศึกษาวิจัยและให้บริการทางด้านการกีฬากับชุมชน สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้แก่ท้องถิ่น รวมถึงการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้านและกีฬาไทย ดังเช่นจุดเน้นของโรงเรียนกีฬาเทศบาลนครนครราชสีมา (โรงเรียนกีฬาเทศบาลนครนครราชสีมา, 2555) คือ

1) ส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบบูรณาการองค์ความรู้ด้านวิชาการและวิทยาการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา

2) เสริมสร้างความมีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียนและบุคลากร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3) ส่งเสริม สนับสุนนการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาในระดับชาติและระดับนานาชาติ

4) ปรับปรุงภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน

5) เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

นักเรียนทุกคนในโรงเรียนกีฬาต้องเป็นนักกีฬา มีการฝึกซ้อมกีฬาตามแผนการฝึกซ้อมที่ถูกกำหนดเป็นแผนปฏิบัติงานประจำปีไว้อย่างชัดเจน ต้องผ่านการทดสอบสมรรถภาพทางกายเป็นประจำ ทั้งในลักษณะของการทดสอบเป็นรายปีและทดสอบก่อนการเข้าร่วมแข่งขันรายการต่างๆ โรงเรียนจัดส่งนักเรียนเข้าแข่งขันกีฬาระดับชาติ และระดับนานาชาติอย่างต่อเนื่อง

1.2 สถานศึกษาขั้นสูง

สถานศึกษาขั้นสูง หมายถึง สถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งรวมการจัดการศึกษาทั้งในระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญา โดยยึดการแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยมีคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษาในระดับปริญญาตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษาแต่ละแห่ง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2552) การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (กกอ.) กระทรวงศึกษาธิการ โดยมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของแต่ละระดับคุณวุฒิและลักษณะของหลักสูตรอย่างน้อยต้องเป็นไปตามที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดไว้ในแนวทางการปฏิบัติ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และคุณภาพของบัณฑิตทุกระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชาต่างๆ ต้องเป็นไปตามกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดและต้องครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๖ ตอนพิเศษ ๑๒๕ ง, 2552) คือ

1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

2) ด้านความรู้

3) ด้านทักษะทางปัญญา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

คณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการนำไปสู่การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาตามกลุ่มสถาบันที่มีวิสัยทัศน์ ปรัชญา วัตถุประสงค์ และพันธกิจในการจัดตั้งที่แตกต่างกัน เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา ไว้ 2 ด้าน คือ มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา ที่ประกอบด้วยมาตรฐานย่อย 4 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านการเงิน และด้านการบริหารจัดการ และมาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐานย่อย 4 ด้าน คือ ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดจำนวน 172 แห่งทั่วประเทศ (พ.ศ. 2557) และเพื่อให้สะดวกต่อการบริหารจัดการ จึงแบ่งสถานศึกษาขั้นสูงของไทยออกเป็นหลายประเภท ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐบาล จำนวน 16 แห่ง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (ราชภัฏ) จำนวน 40 แห่ง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (ราชมงคล) จำนวน 9 แห่ง มหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 40 แห่ง สถาบันเอกชน จำนวน 9 แห่ง วิทยาลัยเอกชน จำนวน 23 แห่ง และวิทยาลัยชุมชน จำนวน 21 แห่ง นอกจากนี้ (งานประชาสัมพันธ์ สกอ, 2557) ในการด้านการดำเนินงาน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (คกอ.) ได้แบ่งกลุ่ม เพื่อสะดวกต่อการบริหารจัดการ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้ คือ

1) สถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือมหาวิทยาลัยของรัฐ ได้รับการอุดหนุนงบประมาณส่วนใหญ่จากรัฐบาล โดยผ่านทางรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลท้องถิ่น เป็นสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยนครพนม มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

2) สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐบาล เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีการบริหารการจัดการอิสระแยกจากระบบราชการ (autonomous university) และยังได้รับเงินอุดหนุนทั่วไป (block grant) ที่รัฐจัดสรรให้เป็นรายปีโดยตรง โดยเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยพะเยา และมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร (นวมินทราธิราช)

3) มหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นมหาวิทยาลัยที่พัฒนาจากโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ที่ตั้งอยู่ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคของประเทศ ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น วิทยาลัยครู หลังจากนั้น ได้รับพระราชทานนาม "สถาบันราชภัฏ" จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ให้เป็นชื่อประจำสถาบัน พร้อมทั้งพระราชทานตราประจำมหาวิทยาลัยให้ด้วย เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผลิตครู และส่งเสริมวิทยฐานะครู แบ่งออกเป็น กลุ่มรัตนโกสินทร์ กลุ่มภาคเหนือ กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มภาคกลาง และกลุ่มภาคใต้ ต่อมาในปี พ.ศ. 2547 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ

4) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เป็นมหาวิทยาลัยในระบบมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตครูอาชีวศึกษาระดับปริญญาตรี ให้การศึกษาทางด้านอาชีพทั้งระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับปริญญาตรี และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัยส่งเสริมการศึกษาทางด้านวิชาชีพ เทคโนโลยี และให้บริการทางวิชาการ ทำการเรียนการสอนควบคู่กับทำการวิจัยสิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมควบคู่กันไปด้วย เน้นทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จัดการศึกษาได้ถึงระดับปริญญาเอก (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล, 2548) ซึ่งประกอบด้วย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

5) บัณฑิตวิทยาลัย หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาที่มีการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา (ปริญญาโท หรือปริญญาเอก) โดยทั่วไปบัณฑิตวิทยาลัย จะเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัย แต่สำหรับสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่มีระดับปริญญาตรี จะเรียกสถาบันนั้นว่า บัณฑิตวิทยาลัย แทน ประกอบด้วย บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ บัณฑิตศึกษาจุฬาภรณ์ พลังงานและสิ่งแวดล้อม และอาศรมศิลป์

6) สถาบันอุดมศึกษาเอกชน คือ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดทำการเรียนการสอนภายใต้การบริหารของหน่วยงานเอกชน อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีจำนวน 40 แห่ง มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา การวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยหลักสูตรที่ได้รับอนุญาตให้เปิดสอนนั้น หลังจากได้รับการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแล้ว จะต้องส่งหลักสูตรดังกล่าวไปให้สำนักงานคณะกรรมการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้าราชการพลเรือนพิจารณารับรองคุณวุฒิ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถบรรจุเข้ารับราชการในอัตราเงินเดือนเทียบเท่ากับผู้ที่สำเร็จจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

7) วิทยาลัยชุมชน เป็นวิทยาลัยในสังกัดสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2537 เกิดจากความจำเป็นในการผลิตกำลังคนเพื่อสนองความต้องการพัฒนาประเทศ ใช้การจัดการศึกษาตามหลักการของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 กำหนดนโยบายการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อสนองความต้องการกำลังคนระดับกลาง ในแขนงวิชาที่ประเทศมีความต้องการมาก เป็นสถาบันการศึกษาเฉพาะทาง ได้แก่ วิทยาลัยเกษตรกรรม วิทยาลัยพลศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ และวิทยาลัยช่างศิลป์ เป็นวิทยาลัยชุมชน ในปี พ.ศ. 2545 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบโครงการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนให้อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ปัจจุบันมีวิทยาลัยชุมชน จำนวน 19 แห่ง คือ วิทยาลัยชุมชน จังหวัดแม่ฮ่องสอน พิจิตร ตาก บุรีรัมย์ มุกดาหาร หนองบัวลำภู สระแก้ว อุทัยธานี ระนอง และนราธิวาส ยะลา ปัตตานี ยโสธร สมุทรสาคร ตราด สตูล พังงา แพร่ และสงขลา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (คกอ.) ไม่เพียงแต่สนับสนุนภารกิจด้านวิชาการในสถาบันการศึกษาเท่านั้น ยังมีภารกิจด้านการสนับสนุนและส่งเสริมสถาบันการศึกษาในด้านของการจัดกิจกรรมกีฬา เพื่อเป็นการเสริมการเรียนรู้ สร้างสรรค์ความสุข และนันทนาการให้เด็กและเยาวชนที่อยู่ในวัยศึกษา โดยมีเป้าหมาย คือ มุ่งหวังให้เยาวชนนำกีฬามาเป็นสื่อช่วยเสริมสร้างสุขนิสัย สร้างภาวะความเป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบ อดกลั้น อดทน รู้จักการทำงานเป็นทีมและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และเสริมสร้างการฝึกฝนการบริหารจัดการที่ดี รวมทั้งการมุ่งส่งเสริมให้นักกีฬาที่มีความสามารถทางกีฬาและมีทักษะดีได้รับการพัฒนาศักยภาพไปสู่ความเป็นเลิศ และความเป็นอาชีพ (คณะกรรมาธิการกีฬา วุฒิสภา, 2552: 6-7) โดยที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สนับสนุนให้มีการจัดการแข่งขันกีฬาร่วมกันระหว่างสถาบันการศึกษา ที่เรียกว่า “การแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย” มาอย่างต่อเนื่องเป็นปีที่ 41 แล้ว โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดการแข่งขันเพื่อเสริมสร้างความเป็นเลิศในการแข่งขัน

กีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จัดให้มีการแข่งขันอย่างเป็นทางการขึ้นครั้งแรกในปี 2513 ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นการแข่งขันเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยต่างๆ ในประเทศไทย โดยจัดให้มีการรวมกีฬาชนิดต่างๆ มาแข่งขันพร้อมกัน จากการแข่งขันในครั้งแรกนั้น มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมเพียง 8 มหาวิทยาลัย ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (คกอ.) ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของกีฬาในสถาบันการศึกษาเป็นที่ประจักษ์ชัดเจน จึงได้จัดตั้งคณะกรรมการบริหารกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ก.ก.ม.ท.) มีหน้าที่ส่งเสริม ปรับปรุงข้อบังคับของการแข่งขันกีฬาชนิดต่างๆ ให้สอดคล้องกับข้อบังคับของสหพันธ์กีฬานานาชาติ เพื่อพัฒนากีฬามหาวิทยาลัยให้เป็นสากล มุ่งเน้นความเป็นเลิศ และความสามัคคี การแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยจัดขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง เป็นประจำทุกปี ใช้เวลาในการแข่งขันไม่เกิน 10 วัน กำหนดกีฬาที่จัดให้การแข่งขันจะต้องไม่น้อยกว่า 15 ชนิดกีฬา ใน 4 ประเภท คือ 1) กีฬาบังคับ จำนวน 5 ชนิด คือ กรีฑา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ว่ายน้ำ บาสเกตบอล ฟุตบอล และวอลเลย์บอล 2) กีฬาสากล ให้เลือกอย่างน้อย 8 ชนิดกีฬา ที่จัดให้มีการแข่งขันใน โอลิมปิกเกมส์ เอเชียนเกมส์ หรือซีเกมส์ 3) กีฬาเลือกทั่วไป ให้เลือกอย่างน้อย 1 ชนิดกีฬา จาก ครอสเวิร์ด บริดจ์ และหมากกระดาน และ 4) กีฬาไทย ให้เลือกอย่างน้อย 1 ชนิดกีฬา จากดาบไทย ตะกร้อลอดหวง และมวยสากลสมัครเล่น โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารก่อนการแข่งขันในปีนั้นๆ ไม่น้อยกว่า 300 วัน ผู้เข้าแข่งขันต้องมีอายุไม่เกิน 28 ปี และต้องสมัครเข้าร่วมแข่งขันในนามมหาวิทยาลัยเท่านั้น สถาบันการศึกษาที่จะส่งนักกีฬาเข้าร่วมแข่งขันได้ต้องเป็นสมาชิกของคณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (คณะกรรมการบริหารกีฬามหาวิทยาลัย, 2555) ซึ่งสมาชิกจะต้องชำระค่าบำรุงสมาชิกปีละ 25,000 บาท (สองหมื่นห้าพันบาทถ้วน) ปัจจุบันมีจำนวนสมาชิกเข้าร่วมแข่งขันมากขึ้นเรื่อยๆ ในปี พ.ศ. 2557 นับเป็นการแข่งขันครั้งที่ 41 “มอดินแดงเกมส์” เป็นครั้งล่าสุด จัดขึ้น ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในระหว่างวันที่ 14 - 22 มกราคม 2557 มีสถาบันการศึกษาจากทั่วประเทศส่งนิสิตนักศึกษาเข้าร่วมการแข่งขันจำนวนมากถึง 124 สถาบัน จัดให้มีการแข่งขันใน 28 ชนิดกีฬา และครั้งต่อไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนจะเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน ซึ่งในการจัดการแข่งขันนั้น มหาวิทยาลัยที่ประสงค์จะเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันต้องผ่านกระบวนการจะต้องเสนอตัวเพื่อขอรับการเป็นเจ้าภาพจัดแข่งขันก่อน ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาจะเป็นผู้ให้การสนับสนุนเรื่องงบประมาณในการแข่งขัน นับเป็นการสนับสนุนให้นักศึกษาได้มีโอกาสเล่นกีฬา ทั้งกีฬาเพื่อสุขภาพ และกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ เห็นได้ว่า สถาบันการศึกษาต่างๆ หันมาให้ความสำคัญเรื่องกีฬา มีการสนับสนุนและส่งเสริมการเล่นกีฬาในสถาบันการศึกษา การส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันในรายการต่างๆ ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ทั้งในระบบของกีฬาสมัครเล่น กีฬาอาชีพ และยังมีการเปิดสอนหลักสูตรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกีฬา พลศึกษา และวิทยาศาสตร์การกีฬา ทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก อย่างกว้างขวาง สอดคล้องคำกล่าวของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในโอกาสของการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยครั้งที่ 41 (คณะกรรมการฝ่ายเลขาธิการ คณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 41, 2557) ที่ว่า การแข่งขันกีฬาไม่เพียงแต่เป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาศักยภาพของคนในด้านต่างๆ ทำให้มีสุขภาพที่ดี มีจิตใจมั่นคง เข้มแข็ง รู้จักแพ้ รู้จักชนะ รู้จักการให้อภัย และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ไม่เพียงแต่เคารพในกฎ กติกา และมารยาทเท่านั้น แต่เป็นวิธีที่ช่วยเสริมสร้างความสามัคคี เพิ่มทักษะความสามารถด้านกีฬา ช่วยผลิตนักกีฬาที่มีความเป็นเลิศให้แก่ชาติ และช่วยยกระดับการศึกษาของไทยให้มีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง เพื่อการก้าวสู่ความสำเร็จในระดับสากลต่อไป

สถาบันการศึกษาดำเนินงานโดยยึดกรอบแผนอุดมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งจัดทำเป็นแผนระยะยาว 15 ปี ปัจจุบันอยู่ในช่วงของแผนฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) ซึ่งเป็นแผนเชิงรุกที่ชี้นำทิศทางและเป้าหมายของการพัฒนาการอุดมศึกษาไทย และแผนแม่บทกำกับการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะ 5 ปี ปัจจุบันอยู่ในช่วงของแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 - 2559) ที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุดมศึกษา อันได้แก่ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของสถาบันการศึกษาทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวะศึกษา และอุดมศึกษา สถานประกอบการ ผู้ใช้บัณฑิต ผู้ปกครอง นักเรียน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นักศึกษา และประชาชน รวมถึงสมาคมวิชาชีพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อช่วยกันขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ให้มีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด ให้สถาบันการศึกษาเป็นแหล่งความรู้ที่ตอบสนองการแก้ไขปัญหาวิกฤติและชี้นำการพัฒนาอย่างยั่งยืนของชาติและท้องถิ่น ส่งเสริมการพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันได้ในระดับประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก ให้ความสำคัญกับการกำลังพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ ผลิตกำลังคนที่มีศักยภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สามารถทำงานเพื่อดำรงชีพตนเองและช่วยเหลือสังคม มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบและมีสุขภาวะที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ รวมทั้งพัฒนาอาจารย์ให้เป็นมืออาชีพ พัฒนาผู้เชี่ยวชาญให้เป็นอาจารย์ อันนำมาซึ่งการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

ในการศึกษาครั้งนี้ สำหรับการศึกษาในสถาบันการศึกษาของไทยจะทำการศึกษาเฉพาะในมหาวิทยาลัยทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏ และสถาบันการพลศึกษา ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาขั้นสูงที่จัดการศึกษาในด้านที่เกี่ยวข้องการผลิตและการพัฒนากำลังคนด้านพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

1.2.1 มหาวิทยาลัยทั่วไป

มหาวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงหลากหลายสาขาวิชา เพื่อให้ประกาศนียบัตร อนุปริญญา หรือปริญญา แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในหลายระดับ รวมถึงปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก รวมทั้งการทำการค้นคว้าวิจัยและให้บริการทางวิชาการแก่สังคม โดยดำเนินงานภายใต้การดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (คกอ.) สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะมหาวิทยาลัยที่มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตกำลังคนทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและพลศึกษา และมหาวิทยาลัยที่มีการส่งเสริมด้านกีฬาอย่างชัดเจน โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่หนึ่ง มหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ประกอบด้วย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 5 สถาบัน ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่จัดหลักสูตรการเรียนการสอนทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและพลศึกษา หรือมีหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับกีฬา

ส่วนที่สอง เป็นมหาวิทยาลัยเอกชน หรือสถาบันอุดมศึกษาที่บริหารจัดการโดยเอกชน ทำการศึกษาเฉพาะมหาวิทยาลัยที่มีการส่งเสริมกีฬาอย่างเป็นรูปธรรม ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี และมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.2.2 สถาบันการพลศึกษา

สถาบันการพลศึกษาเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา พ.ศ. 2548 สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2548 ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ได้ยกระดับฐานะขึ้นมาจากวิทยาลัยพลศึกษา ทำหน้าที่ในด้านการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นสถาบันอุดมศึกษามีวัตถุประสงค์ในการผลิตและพัฒนาบุคลากรทางพลศึกษา การกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ นันทนาการและบุคลากรในด้านที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจด้านการสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการ การให้บริการชุมชน การใช้และพัฒนาเทคโนโลยี เสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้แก่ท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษทางกีฬา นันทนาการ และบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย รวมถึงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้าน และกีฬาไทย ทั้งนี้สถาบันการพลศึกษาจะต้องพัฒนาสู่การเป็นแหล่งองค์ความรู้และองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ที่สามารถพัฒนากำลังคนในระดับสูงที่มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาชาติอย่างยั่งยืน สร้างสังคมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 - 2559 บนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีบทบาทสูงในประชาคมอาเซียนและมุ่งสู่คุณภาพอุดมศึกษาระดับนานาชาติ ปัจจุบันสถาบันการพลศึกษาอยู่ในช่วงของการบริหารงานตามแผนยุทธศาสตร์สถาบันการพลศึกษา พ.ศ. 2556 - 2560 (สถาบันการพลศึกษา, 2556) ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า “เป็นสถาบันชั้นนำในระดับภูมิภาคอาเซียน ที่จัดการศึกษาด้านพลศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา และสุขภาพ ที่มีคุณภาพ” ดำเนินงานภายใต้ปรัชญา “พลศึกษาและกีฬา พัฒนาคน พัฒนาชาติ” และภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า “เป็นสถาบันการศึกษาและพัฒนาบุคลากรด้านพลศึกษา กีฬาและสุขภาพ สู่ความเป็นเลิศ ระดับมาตรฐานสากลอย่างยั่งยืน” อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยมีจุดเน้นสำหรับการดำเนินกลยุทธ์จัดการศึกษา ใน 4 ประเด็น ดังนี้

1) การจัดการกีฬาที่มุ่งเน้นคุณภาพ (quality education) มีเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: Thai Qualifications Framework for Higher Education) และมาตรฐานวิชาชีพที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดงาน โดยสถาบันพัฒนาปัจจัยต่างๆ ที่เอื้อต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษา อาทิ ศักยภาพอาจารย์ผู้สอน คุณภาพการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล ความพอเพียงและทันสมัยของทรัพยากรและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

2) การจัดการศึกษาซึ่งมุ่งเน้นความชำนาญเฉพาะทาง (specialization) โดยการพัฒนาหลักสูตรเฉพาะทางให้มีความหลากหลาย ผลิตได้ทันและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดงาน พัฒนาการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาที่มีความพร้อม โดยคำนึงถึงอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถาบันการพลศึกษาเป็นสำคัญ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3) การจัดการศึกษาที่พัฒนาสู่ความเป็นนานาชาติ (internationalization) เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่สามารถรองรับประชาคมอาเซียนและสังคมยุคโลกาภิวัฒน์ โดยการจัดการศึกษาและการเรียนการสอนที่มุ่งการเตรียมบัณฑิตที่สามารถทำงานข้ามวัฒนธรรม อาทิ การเพิ่มเนื้อหาและองค์ความรู้เกี่ยวกับอาชีพและสากลในหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดทำหลักสูตรนานาชาติในบางสาขาวิชาที่มีความพร้อมและการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ เป็นต้น

4) ดำเนินการจัดการศึกษาแบบเครือข่ายความร่วมมือ (networking and collaboration) สถาบันการพลศึกษาจะดำเนินการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง เป็นรูปธรรม เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกและประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

โดยมีพันธกิจหลัก คือ

1) ผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านพลศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพและสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง

2) ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรมด้านกีฬาพลศึกษา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพและสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

3) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย

4) ให้บริการทางวิชาการและอาคารสถานที่แก่ชุมชนและสังคม

5) อนุรักษ์และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้านและกีฬาไทย

6) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาสาหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬาสู่ความเป็นเลิศ

7) สร้างความร่วมมือและจัดการศึกษาในประชาคมอาเซียน

เพื่อให้การดำเนินการของสถาบันการพลศึกษาบรรลุวิสัยทัศน์และพันธกิจ จึงได้มีกำหนด ประเด็นยุทธศาสตร์ 7 ด้าน สำหรับใช้เป็นทิศทางในการดำเนินงาน คือ การจัดการศึกษา การพัฒนาระบบการบริหาร การพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ การพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ การวิจัยและ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พัฒนา การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการบริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

สถาบันการพลศึกษา (สพล.) มีการแบ่งส่วนการบริหารจัดการออกเป็น 17 วิทยาเขต คือ สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตกรุงเทพ วิทยาเขตอ่างทอง วิทยาเขตชลบุรี วิทยาเขตชัยภูมิ วิทยาเขตลำปาง วิทยาเขตสุโขทัย วิทยาเขตมหาสารคาม วิทยาเขตชุมพร วิทยาเขตกระบี่ วิทยาเขตสุพรรณบุรี วิทยาเขตสมุทรสาคร วิทยาเขตเชียงใหม่ วิทยาเขตเพชรบูรณ์ วิทยาเขตอุดรธานี วิทยาเขตศรีสะเกษ วิทยาเขตยะลา และวิทยาเขตตรัง ทั้งนี้ การจัดการศึกษาของสถาบันการพลศึกษาจัดให้มีหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ที่ดำเนินงานโดยคณะต่างๆ จำนวน 3 คณะ คือ

1) คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต จำนวน 2 สาขาวิชา ในหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2553 ดังนี้ คือ

- สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา ใน 2 วิชาเอก คือ วิชาเอกวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและกีฬา และวิชาเอกการฝึกสอนกีฬา

- สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ใน 3 วิชาเอก คือ วิชาเอกการส่งเสริมสุขภาพ วิชาเอกการส่งเสริมสุขภาพเด็ก และวิชาเอกการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

และได้มีการจัดทำหลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2554 อีกหนึ่งสาขา คือ สาขาวิชาการฝึกสอนกีฬา แบ่งออกเป็น 3 วิชาเอก คือ วิชาเอกการฝึกสอนกีฬากอล์ฟ การฝึกสอนกีฬาเซปักตะกร้อ และการฝึกสอนกีฬามวยไทย

2) คณะศิลปศาสตร์ มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 4 ปี) จำนวน 5 สาขาวิชา ดังนี้ คือ สาขาวิชาสื่อสารการกีฬา สาขาวิชาธุรกิจสุขภาพ สาขาวิชาการจัดการกีฬา สาขาวิชาผู้นำนันทนาการ และสาขาวิชานันทนาการเชิงพาณิชย์และการท่องเที่ยว

3) คณะศึกษาศาสตร์ จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) จำนวน 3 สาขาวิชา ดังนี้ คือ สาขาวิชาพลศึกษา สาขาวิชาพลศึกษาสำหรับคนพิการ และสาขาวิชาสุขศึกษา และจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู

นอกจากนี้สถาบันการพลศึกษายังมีโรงเรียนกีฬาที่อยู่ในความดูแลอีก 12 แห่ง โดยโรงเรียนกีฬาแห่งแรกได้เปิดดำเนินการในปีการศึกษา 2534 ดังรายละเอียดโรงเรียนกีฬาด้านหน้า

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. องค์กรกีฬาระดับชาติ

2.1 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (Ministry of Tourism and Sports)

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การกีฬา การศึกษาด้านกีฬา นันทนาการ และราชการอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ให้อำนาจหน้าที่ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ดำเนินงานภายใต้วิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรหลักที่นำประเทศไทยไปสู่ศูนย์กลางการท่องเที่ยวในเอเชียอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ให้สามารถกระจายรายได้แก่ชุมชนอย่างทั่วถึง โดยเน้นเอกลักษณ์ วัฒนธรรมอันดีงามของไทย และพัฒนาการกีฬาให้เป็นหนึ่งในกลุ่มผู้นำการกีฬาแห่งเอเชีย เป็นศูนย์กลางการกีฬาที่สร้างรายได้ สร้างอาชีพ สร้างความเป็นเลิศ และพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีในสังคมอย่างยั่งยืน” และมีพันธกิจ 3 ประการ คือ

1) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการท่องเที่ยว การกีฬา ด้วยการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศ

2) บูรณาการ และประสานการดำเนินภารกิจด้านการท่องเที่ยวและกีฬา เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบกับทุกภาคส่วนให้สามารถตอบสนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศอย่างยั่งยืน

3) เสริมสร้างอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและกีฬาให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันระดับภูมิภาค และระดับโลก

การดำเนินงานของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้แบ่งหน่วยงานในสังกัดออกเป็นสองระบบ คือ ส่วนราชการ ซึ่งประกอบด้วย สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมพลศึกษา กรมการท่องเที่ยว และสถาบันการพลศึกษา และส่วนรัฐวิสาหกิจ ประกอบด้วย การกีฬาแห่งประเทศไทย และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในการศึกษาครั้งนี้จะหมายถึงงานเฉพาะในภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับกีฬาและมีความเชื่อมโยงกับการศึกษา นั่นคือ กรมพลศึกษา การกีฬาแห่งประเทศไทย และสถาบันการพลศึกษา (รวมส่วนของโรงเรียนกีฬา) สำหรับในส่วนที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้จะหมายรวมเฉพาะส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา แต่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายด้านกีฬาในระดับชาติ และช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้การพัฒนากีฬาประสบความสำเร็จ ประกอบด้วยสองหน่วยงาน คือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.1.1 กรมพลศึกษา

กรมพลศึกษาเป็นส่วนราชการระดับกรม สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2545 เป็นการโอนภารกิจบางส่วนมาจากกระทรวงศึกษาธิการ แต่เดิมกรมหนึ่งในกระทรวงธรรมการ เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการพลศึกษาของชาติ (ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2576) มีหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตเยาวชนและประชาชนด้วยการส่งเสริมและพัฒนาการกีฬา นันทนาการ การออกกำลังกาย เล่นกีฬา สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน การส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา เยาวชน และประชาชน มีคุณภาพคู่คุณธรรม ห่างไกลอบายมุขและสิ่งเสพติดให้โทษ โดยการใช้กีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน สังคม และประเทศชาติ

กรมพลศึกษา ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2477 ในชื่อ “กรมพลศึกษา” เป็นส่วนราชการระดับกรม สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่หลักในการผลิตบุคลากรทางการศึกษาด้านพลศึกษา กิจการลูกเสือ และกิจการสารวัตรนักเรียน โดยมีหน่วยงานหลักในการดำเนินการ คือ วิทยาลัยพลศึกษา ในปี พ.ศ. 2485 กรมพลศึกษา ได้แบ่งส่วนราชการ 6 กอง คือ สำนักงานเลขานุการกรม กองกายบริหาร กองกีฬา กองกรีฑาสถานแห่งชาติ กองการลูกเสือ และกองอนุสภากาชาด และมีการปรับปรุงโครงสร้างเรื่อยมา ในปี พ.ศ.2536 ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างกรมพลศึกษา โดยกำหนดภารกิจให้กรมพลศึกษามีหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพ นันทนาการการกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ ลูกเสือ ยุวกาชาด และสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา ตลอดจนการจัดการศึกษาด้านพลศึกษา สุขศึกษา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา และวิทยาศาสตร์สุขภาพ จนกระทั่งปี พ.ศ.2545 ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวง ทบวง กรม ใหม่อีกครั้งหนึ่ง และได้ถ่ายโอนภารกิจของกรมพลศึกษาแยกออกไปสังกัดกับหน่วยงานต่างๆ เช่น งานสารวัตรนักเรียนไปขึ้นกับสำนักพัฒนานักเรียน นักศึกษาและกิจการพิเศษ งานลูกเสือไปขึ้นกับสำนักกิจการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนกิจการด้านการผลิตบุคลากรทางการศึกษาไปขึ้นกับสถาบันการพลศึกษา และภารกิจด้านการส่งเสริมและพัฒนา การพลศึกษา สุขภาพ นันทนาการ เป็นสำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ ต่อจากนั้นใน ปี พ.ศ. 2553 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 ให้เปลี่ยนชื่อสำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ กลับไปเป็น กรมพลศึกษา เช่นเดิม ทั้งนี้มีผลตั้งแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนชื่อสำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ เป็นกรมพลศึกษา พ.ศ. 2553 มีผลบังคับใช้ เมื่อ 27 สิงหาคม พ.ศ. 2553 โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็น 5 ส่วน คือ กองกลาง สถาบันพัฒนาบุคลากร สำนักพัฒนาการกีฬา สำนักวิทยาศาสตร์การกีฬา และสำนักส่งเสริมและพัฒนานันทนาการ โดยที่กรมพลศึกษามีบทบาทหน้าที่ต่อการกีฬาของชาติใน 2 ส่วน คือ ส่วนแรก ดูแลรับผิดชอบกีฬาขั้นพื้นฐาน ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพและทักษะการเล่นกีฬาและออกกำลังกายขั้นพื้นฐานให้แก่เด็ก เยาวชน ทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเล่นกีฬาและการออก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กำลังกาย มีเจตคติที่ดีต่อการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย และน้ำใจนักกีฬา และเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีทักษะพื้นฐานในการเคลื่อนไหว การเล่นกีฬา และการออกกำลังกาย และนำทักษะพื้นฐานไปใช้ในการเคลื่อนไหว การเล่นกีฬาและการออกกำลังกายเป็นประจำ เพื่อการมีสุขภาพที่ดีและเป็นพื้นฐานในการพัฒนากีฬาไปสู่ความเป็นเลิศ และสำหรับส่วนที่สอง คือ ดูแลรับผิดชอบกีฬาเพื่อมวลชน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่ม รวมทั้งบุคคลกลุ่มพิเศษและผู้ด้อยโอกาสได้เล่นกีฬาออกกำลังกายและร่วมกิจกรรมนันทนาการให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตเป็นประจำ และเพื่อส่งเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ รวมทั้งสร้างคุณธรรม จริยธรรม ความสามัคคี และความมีวินัยของคนในชาติ ซึ่งกรมพลศึกษาทำหน้าที่จัดการพลศึกษาของชาติ ดังนี้ คือ

1) ดำเนินการและประสานงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพ นันทนาการ การกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ ลูกเสือ ยุวกาชาด และสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา

2) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาด้านพลศึกษา สุขศึกษา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา และวิทยาศาสตร์สุขภาพ

3) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย เพื่อให้ดำเนินไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

กรมพลศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักด้านการกีฬาของประเทศหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการผลักดัน สนับสนุนและส่งเสริม ให้แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) ประสบความสำเร็จ ดำเนินกิจกรรมได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยเฉพาะในสองยุทธศาสตร์แรก นั้นคือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นพื้นฐาน และยุทธศาสตร์การพัฒนาการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาเพื่อมวลชน ในขณะเดียวกันเพื่อเป็นการต่อยอดให้เด็กและเยาวชนที่มีทักษะความสามารถทางการกีฬาขั้นพื้นฐานให้ได้รับการพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศทางด้านกีฬา และสร้างอาชีพจากการกีฬาได้ นอกจากนี้กรมพลศึกษายังได้จัดให้มีการแข่งขันกีฬานักเรียนนักศึกษาแห่งชาติขึ้น เพื่อให้นักเรียนและนักศึกษาในสถานศึกษาต่างๆ ทั่วประเทศไทยได้เข้าร่วมแข่งขัน โดยกำหนดว่า ผู้ที่เข้าแข่งขันนั้น จะต้องเป็นนักเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย การศึกษานอกโรงเรียน และนักศึกษาในสถานศึกษาของสำนักงานการอาชีวศึกษา ที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือ ปวช (อายุไม่เกิน 18 ปี) โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดการแข่งขัน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา ได้เล่นกีฬา สร้างเสริมสุขภาพและพลานามัยที่ดี ปลูกฝังความมีระเบียบวินัย มีน้ำใจนักกีฬา และสร้างโอกาสให้เยาวชนได้พัฒนาการเล่นกีฬาพื้นฐาน มีโอกาสเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาสู่ความเป็นเลิศ รวมทั้งสามารถพัฒนาความสามารถก้าวสู่การเป็นนักกีฬาอาชีพต่อไปในอนาคต (กรมพลศึกษา, 2553)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กีฬานักเรียน นักศึกษาแห่งชาติ เป็นกีฬาที่จัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนและนักศึกษาในสถานศึกษาต่างๆ ทั่วประเทศไทย ได้เข้าร่วมแข่งขัน จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีๆ ละ 1 ครั้ง มีระยะเวลาในการแข่งขันไม่น้อยกว่า 7 วัน แต่ไม่เกิน 10 วัน โดยกำหนดให้จัดการแข่งขันใน 3 ชนิดกีฬา คือ กีฬาบังคับ จำนวน 2 ชนิด คือ กรีฑา และว่ายน้ำ กีฬาอนุรักษ์ (กีฬาที่นิยมเล่นในท้องถิ่น) จำนวนไม่น้อยกว่า 1 ชนิด และกีฬาสากล (ชนิดกีฬาที่มีการแข่งขันในโอลิมปิกเกมส์ เอเชียนเกมส์ และซีเกมส์) รวมการแข่งขันไม่น้อยกว่า 30 ชนิดกีฬา แบ่งเขตการแข่งขันออกเป็น 10 เขต ตามประกาศของกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา ในกระบวนการของการแข่งขันต้องดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ 1) การแข่งขันระดับจังหวัด เพื่อคัดเลือกตัวแทนจังหวัด 2) การแข่งขันระดับเขต เพื่อคัดเลือกตัวแทนเขต โดยกรมพลศึกษาจะทำการคัดเลือกจังหวัดหนึ่งในเขตพื้นที่นั้นเป็นจังหวัดหัวหน้าเขตดำเนินการ และจังหวัดในเขตส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขัน และ 3) การแข่งขันในระดับประเทศเป็นการแข่งขันกีฬานักเรียน นักศึกษาแห่งชาติ โดยจังหวัดเจ้าภาพที่กรมพลศึกษาคัดเลือกและมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพมีอธิบดีกรมพลศึกษาเป็นประธานอำนวยการแข่งขัน และผู้ว่าราชการจังหวัดเจ้าภาพเป็นประธานกรรมการจัดการแข่งขัน ใน พ.ศ. 2557 เป็นการแข่งขันครั้งที่ 35 “เมืองมะขามหวานเกมส์” จัดขึ้นในระหว่างวันที่ 28 มกราคม – 5 กุมภาพันธ์ 2557 ณ จังหวัดเพชรบูรณ์ จัดให้มีการแข่งขันจำนวน 34 ชนิดกีฬา อาทิ กรีฑา กอล์ฟ คาราเต้-โด จักรยาน เซปักตะกร้อ เทควันโด เทนนิส เทเบิลเทนนิส เนตบอล บาสเกตบอล แบดมินตัน ฟุตบอล ฟุตซอล ว่ายน้ำ ลีลาส เป็นต้น

2.2.2 การกีฬาแห่งประเทศไทย

การกีฬาแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานส่วนรัฐวิสาหกิจของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2528 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 102 ตอนที่ 149 ลงวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2528 โดยเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เพื่อจัดตั้งองค์กรรัฐวิสาหกิจในชื่อ “การกีฬาแห่งประเทศไทย” ขึ้นแทนองค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย (ซึ่งตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การส่งเสริมการกีฬาแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2507) และให้มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมการกีฬา และควบคุมการดำเนินกิจการกีฬาได้กว้างขวางและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตามนัยของพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทยฯ ดำเนินงานภายใต้วิสัยทัศน์ คือ “การกีฬาแห่งประเทศไทยเป็นองค์กรหลักในการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และกีฬาเพื่อการอาชีพ ให้ประเทศเป็นหนึ่งในกลุ่มผู้นำทางการกีฬาของเอเชีย” และพันธกิจหลัก 4 ประการ คือ

1) กำหนดนโยบาย ทิศทาง กฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา

2) ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน เพื่อการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3) ส่งเสริม สนับสนุน ให้เกิดสภาพแวดล้อมและองค์ประกอบด้านกีฬาให้มีความเหมาะสม

4) อำนวยการ บริหารจัดการ สถานกีฬา อุปกรณ์กีฬา และบริการทางการกีฬา

การกีฬาแห่งประเทศไทยมีบทบาทสำคัญต่อการกีฬาของประเทศใน 2 ประการ คือ ประการแรก ดูแลรับผิดชอบงานด้านกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ เพื่อให้ความสำคัญกับเด็ก เยาวชน และประชาชนทุกกลุ่มทุกระดับ ให้ได้มีโอกาสแสดงความสามารถในการแข่งขันกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อส่งเสริมให้นักกีฬาทุกกลุ่ม ทุกระดับ มีโอกาสเข้าร่วมการแข่งขันและพัฒนาความสามารถ โดยมุ่งเน้นความเป็นเลิศในการแข่งขันกีฬาทั้งระดับชาติและนานาชาติ เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรทางการกีฬาได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการในการพัฒนากีฬาทุกระดับ เพื่อสร้างและพัฒนาสนามกีฬา อุปกรณ์กีฬา และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการรองรับการฝึกซ้อมและการแข่งขันกีฬาทุกระดับ เพื่อสร้าง ขยาย และพัฒนาเครือข่ายองค์กรกีฬาในแต่ละระดับให้เชื่อมโยงและสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ ให้มีการบริหารจัดการงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อพัฒนาระบบการจัดและส่งแข่งขันกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ เพื่อให้กีฬาเพื่อความเป็นเลิศดำเนินการไปได้สำเร็จและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านนี้ไว้ว่า ให้ความสำคัญกับเด็ก เยาวชนและประชาชนทุกกลุ่มทุกระดับให้ได้มีโอกาสแสดงความสามารถในการแข่งขันกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1) เพื่อส่งเสริมให้นักกีฬาทุกกลุ่ม ทุกระดับ มีโอกาสเข้าร่วมการแข่งขัน และพัฒนาความสามารถ โดยมุ่งเน้นความเป็นเลิศในการแข่งขันกีฬาทั้งระดับชาติและนานาชาติ

2) เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรทางการกีฬาได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบและมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการในการพัฒนากีฬาทุกระดับ (ตั้งแต่ระดับอำเภอ จังหวัด ชาติและนานาชาติ)

3) เพื่อสร้างและพัฒนาสนามกีฬา อุปกรณ์กีฬา และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการฝึกซ้อมและการแข่งขันกีฬาทุกระดับ (ตั้งแต่ระดับอำเภอ จังหวัด ชาติ และนานาชาติ)

4) เพื่อสร้าง ขยาย และพัฒนาเครือข่ายองค์กรกีฬาในแต่ละระดับ ให้เชื่อมโยงและสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบและมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

5) เพื่อพัฒนาระบบการจัดและส่งแข่งขันกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ทั้งระดับชาติและนานาชาติ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทบาทประการที่สอง คือ ดูแลรับผิดชอบงานด้านกีฬาอาชีพ ตามที่รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพมา ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติทุกฉบับ นับตั้งแต่ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2531 - 2539) ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540 - 2544) ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2545 - 2549) และฉบับที่ 4 (2550 - 2554) และฉบับที่ 5 (2555 - 2559) ได้ระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้อย่างชัดเจนในการส่งเสริมกีฬาเพื่อการอาชีพโดยพัฒนากีฬาเพื่อนำร่องสู่กีฬาอาชีพ รวม 13 ชนิดกีฬา ประกอบด้วย ประเภททีม 5 ชนิดกีฬา (ฟุตบอล เซปักตะกร้อ วอลเลย์บอล ตะกร้อลอดห่วง และบาสเกตบอล) ประเภทบุคคล 8 ชนิดกีฬา (กอล์ฟ เทนนิส สนุกเกอร์ โบว์ลิ่ง แบดมินตัน เทเบิลเทนนิส จักรยานยนต์ และมวยไทย) ให้เป็นกีฬาอาชีพที่ได้มาตรฐานเทียบเท่าระดับสากล กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จึงได้มอบภารกิจในการพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพเพิ่มให้แก่การกีฬาแห่งประเทศไทย โดยให้ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2555 - 2559) ในยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ สำหรับยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพนั้น การกีฬาแห่งประเทศไทยได้พิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมกีฬาร่วมกับสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยและสถาบันกีฬาอาชีพอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การจัดการแข่งขันกีฬา การส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันรายการอาชีพ การพัฒนาบุคลากรและนักกีฬาอาชีพ เป็นต้น จำนวน 11 ชนิดกีฬา โดยแบ่งเป็นกีฬาประเภททีม จำนวน 5 ชนิดกีฬา ได้แก่ ฟุตบอล เซปักตะกร้อ วอลเลย์บอล ตะกร้อลอดห่วง และบาสเกตบอล และกีฬาประเภทบุคคล จำนวน 6 ชนิดกีฬา ได้แก่ กอล์ฟ เทนนิส สนุกเกอร์ โบว์ลิ่ง แบดมินตัน และเทเบิลเทนนิส เพื่อให้กีฬาสากลที่มีศักยภาพสามารถพัฒนาไปสู่กีฬาอาชีพที่มีมาตรฐานต่อไป

การกีฬาแห่งประเทศไทยมีการดำเนินงานด้านกีฬาอาชีพอย่างต่อเนื่องตลอดมาภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า “กีฬาอาชีพมีการจัดการแข่งขันที่เป็นระบบ มีมาตรฐานบริหารจัดการแบบมืออาชีพ เพื่อสร้างโอกาสให้คนไทยได้พัฒนาไปเป็นนักกีฬาอาชีพ และประกอบอาชีพทางการกีฬาได้อย่างมั่นคง” โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน เพื่อส่งเสริมและพัฒนากีฬาสากลที่มีศักยภาพและกีฬาไทยบางชนิด ให้เป็นกีฬาอาชีพอย่างมีมาตรฐาน เพื่อพัฒนานักกีฬา บุคลากรกีฬา อย่างครบวงจร และส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเป็นสมาชิกขององค์กรสโมสรกีฬาอาชีพทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค โดยสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสถาบันผลิตนักกีฬาและบุคลากรกีฬาอาชีพ เพื่อพัฒนาการจัดการแข่งขันกีฬาอาชีพให้เป็นระบบและมีมาตรฐานสากล เพื่อพัฒนาปัจจัยพื้นฐานด้านสนามกีฬาและสิ่งอำนวยความสะดวกในการฝึกซ้อมและแข่งขันตามมาตรฐานสากล ให้มีการศึกษาเรียนรู้และนำหลักการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการกีฬามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนานักกีฬาอาชีพ และเพื่อพัฒนาระบบการบริหารเป็นแบบมืออาชีพ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการกีฬาแห่งประเทศไทยจะดำเนินการให้การสนับสนุนการดำเนินงานในการพัฒนากีฬาอาชีพมาอย่างต่อเนื่อง แต่ยังพบว่ากีฬาอาชีพในประเทศไทยนั้นไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งมีสาเหตุหลายประการด้วยกัน ได้แก่ ความสามารถของนักกีฬา ความนิยมของประชาชน สโมสรกีฬาอาชีพ บุคลากรกีฬาอาชีพ รายได้ สถานที่จัดการแข่งขัน กฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย การจัดการแข่งขัน การประชาสัมพันธ์สวัสดิการ และการสนับสนุนจากภาคเอกชน (การตลาดและสิทธิประโยชน์) เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อให้กีฬาอาชีพประสบความสำเร็จตามที่รัฐบาลได้มีนโยบายที่จะพัฒนากีฬาอาชีพของประเทศไทยให้มีศักยภาพเทียบเท่าระดับสากล โดยมุ่งเน้นให้มีการบริหารจัดการด้านการกีฬา ส่งเสริมให้มีการลงทุนและการพัฒนาด้านกีฬา โดยสร้างแรงจูงใจ เพื่อกระตุ้นให้ภาคเอกชนเห็นประโยชน์ ในการพัฒนาและการลงทุนในการกีฬา เช่น นโยบายด้านภาษี เพื่อการพัฒนากีฬา เป็นต้น รวมทั้งให้การสนับสนุนคุณภาพชีวิตของบุคลากร และองค์กรที่เกี่ยวข้องด้านการกีฬาของประเทศ นอกจากนี้ สิ่งที่สำคัญต่อการพัฒนากีฬาอาชีพอีกเรื่องหนึ่ง คือ นักกีฬาอาชีพจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถและมีคุณภาพในระดับมาตรฐานสากล จึงจะได้รับความนิยมจากผู้ชม และได้รับการสนับสนุนจากผู้ให้การสนับสนุน (sponsor) หน่วยงานและสถาบันกีฬาอาชีพจะต้องนำหลักการตลาด (marketing mixed) เข้ามาบริหารจัดการด้านต่างๆ ด้วย ได้แก่ ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิต สนามแข่งขัน ราคาค่าชม และการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ในการจะพัฒนาให้กีฬาอาชีพประสบความสำเร็จและมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ (การทรวงท่องเที่ยวและกีฬา, 2555) ไว้ดังนี้ คือ

1) เพื่อส่งเสริมและพัฒนากีฬาสากลที่มีศักยภาพและกีฬาไทยบางชนิดให้เป็นกีฬาอาชีพอย่างยั่งยืน

2) เพื่อพัฒนานักกีฬาทุกกลุ่มและบุคลากรกีฬาอย่างครบวงจร โดยพัฒนาทั้งคุณภาพและจรรยาบรรณ ตลอดทั้งสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสถาบันผลิตบุคลากรกีฬาอาชีพ และส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเป็นสมาชิก (แฟนคลับ) ขององค์กร สโมสรกีฬาอาชีพ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

3) เพื่อพัฒนาระบบและกลไกการจัดการแข่งขันกีฬาให้มีมาตรฐานสากล โดยมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพทางการกีฬาที่เหมาะสมและทันสมัย

4) เพื่อพัฒนาระบบบริหารแบบมืออาชีพ โดยสนับสนุนให้มีการสนับสนุนทุนเพื่อกีฬาอาชีพและสวัสดิการนักกีฬาอาชีพเพื่อการคุ้มครองและรักษาสิทธิ์ หรือผลประโยชน์รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้องค์กรเอกชนร่วมส่งเสริมกีฬาอาชีพ

ในการดำเนินงานของการกีฬาแห่งประเทศไทยนั้น มีระบบการดำเนินงานที่แตกต่างจากหน่วยงานอื่นๆ ที่สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีการบริหารงานแบบรัฐวิสาหกิจที่มีคณะกรรมการบริหารการกีฬาแห่งประเทศไทยเป็นผู้บริหารสูงสุด ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานและกรรมการโดยตำแหน่ง มีคณะกรรมการซึ่งแต่งตั้งตามมติคณะรัฐมนตรี และมีผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทย เป็นผู้มีตำแหน่งรับผิดชอบคณะกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทย โดยได้รับงบประมาณจากรัฐบาลเป็นรายปี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. องค์กรกีฬาระดับนานาชาติ

องค์กรกีฬาระดับนานาชาติที่อยู่ในขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง หน่วยงานหรือคณะทำงานในระดับนานาชาติที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา โดยใช้การศึกษาและสถาบันการศึกษาเป็นสื่อ ได้แก่ สหพันธ์กีฬามหาวิทยาลัยระหว่างประเทศ (International University Sport Federation: FISU) และสถาบันวิทยาการโอลิมปิกระหว่างประเทศ (International Olympic Academy: IOA) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 สหพันธ์กีฬามหาวิทยาลัยระหว่างประเทศ (International University Spots Federation: FISU)

สหพันธ์กีฬามหาวิทยาลัยระหว่างประเทศ มีชื่อย่อว่า FISU ก่อตั้งขึ้นจากการรวมตัวกันของสถาบันการศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณค่าของกีฬา และสนับสนุนให้ใช้กีฬาสร้างความสามัคคี ได้รับการก่อตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อปี ค.ศ.1949 มีสำนักงานใหญ่ ตั้งอยู่ ณ กรุงบรัสเซล ประเทศเบลเยี่ยม จัดตั้งขึ้นมาโดยมี University Sport Board ของประเทศต่างๆ ทั่วโลก เป็นสมาชิก ในปัจจุบันมีสมาชิก 167 ประเทศ เป็นองค์กรกีฬาระหว่างประเทศ เป็นองค์กรอิสระ ที่มีงบประมาณสนับสนุนที่เกิดจากค่าสมัครของสมาชิก โดยแนวความคิดหลักขององค์กร คือ พยายามผสมผสานความเป็นเลิศทางวิชาการกับความเป็นเลิศทางกีฬาของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ส่งเสริมให้กีฬาเป็นหนึ่งในองค์ประกอบหลักของระบบการศึกษา ขณะเดียวกันก็มีเป้าหมายหลักที่ชัดเจนในการที่จะสนับสนุนให้มีการจัดกีฬาเพื่อสุขภาพควบคู่ไปกับกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในมหาวิทยาลัยตลอดแนว ดำเนินงานโดยไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง ศาสนา หรือเชื้อชาติ และจะต่อต้านรูปแบบของการกระทำที่แบ่งแยก หรือความรุนแรงในกีฬา ภายใต้วัตถุประสงค์ 4 ประการ ดังที่ FISU Secretariat (2011) ได้รายงานไว้ดังนี้ คือ

1) ส่งเสริมการพัฒนาทางด้านร่างกายของนักเรียนนักศึกษา ทั่วโลก โดยใช้กีฬาและการออกกำลังกายเป็นสื่อ

2) พัฒนากีฬามหาวิทยาลัยอย่างครบวงจร เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความเชื่อมั่นโดยการให้รางวัล การส่งเสริม และการกำกับดูแลการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติสำหรับนักศึกษาและโดยเฉพาะกีฬามหาวิทยาลัยโลกและการแข่งขันชิงแชมป์มหาวิทยาลัยโลก

3) ทำงานประสานความร่วมมือกับนักศึกษาทุกประเทศเพื่อสร้างความสามัคคีของกีฬามหาวิทยาลัยนานาชาติ ตลอดจนองค์กรกีฬามหาวิทยาลัยระดับชาติ ระดับภูมิภาค ระดับทวีป สมาคมกีฬา และสหพันธ์กีฬานานาชาติ (International Federation: IF)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4) ดำเนินการในความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับองค์กรกีฬามหาวิทยาลัยระดับชาติ ระดับภูมิภาค ระดับทวีป รวมไปถึง สมาคมกีฬาและสหพันธ์กีฬานานาชาติ เคารพในสิทธิในการดำเนินกิจกรรมทั่วไป ที่มีส่วนในการส่งเสริมการพัฒนาด้านร่างกายและการศึกษากีฬาในทุกระดับ ทุกส่วนของโลก

ในการดำเนินงานจะบริหารจัดการในรูปแบบของคณะกรรมการ โดยให้มีคณะกรรมการบริหารจำนวน 29 คน และมีคณะกรรมการย่อยฝ่ายต่าง ๆ จำนวน 13 ฝ่าย ซึ่งคณะกรรมาธิการเหล่านั้นจะมาจากประเทศต่างๆ ทั่วโลก ทั้งนี้ คณะกรรมการการฝ่ายการศึกษา (Committee for University Sport Study: CESU) มีบทบาทสำคัญในด้านวิชาการมากที่สุด มีหน้าที่หลักในการจัดการประชุมวิชาการเนื่องในโอกาสการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยโลกฤดูร้อน (Summer World Universiade Games) และกีฬามหาวิทยาลัยโลกฤดูหนาว (Winter World Universiade Games) การจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยโลก และรักษาสิทธิประโยชน์ไว้ซึ่งสมาชิก ในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยโลกนั้น มี 2 รายการ คือ กีฬามหาวิทยาลัยโลกฤดูร้อน (Summer Universiade Games) (จัดขึ้นทุก 2 ปี) และกีฬามหาวิทยาลัยโลกฤดูหนาว (Winter Universiade Games) (จัดขึ้นทุก 2 ปี) โดยจัดสลับกัน ในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาจะเปิดกว้างให้นักกีฬาที่เป็นนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยทั่วโลกที่มีอายุระหว่าง 17-28 ปี ที่ส่งเข้าร่วมการแข่งขันโดยคณะกรรมการบริหารกีฬามหาวิทยาลัยของแต่ละประเทศ (University Sport Board: USB) ในระหว่างการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยโลกทุกครั้งทั้งกีฬาฤดูร้อนและกีฬาฤดูหนาวนั้น จะต้องจัดให้มีการประชุมวิชาการ (FISU Conference) ควบคู่ไปด้วยกัน โดยมุ่งหวังให้ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์เชิงวิชาการซึ่งกันและกัน โดยผ่านในประเด็นของบทบาทกีฬามหาวิทยาลัยโลกกับการพัฒนาคุณภาพของนิสิตนักศึกษาในสถาบัน อุดมศึกษา ผลงานที่ประจักษ์ชัดเจนในด้านของการส่งเสริมและพัฒนากีฬาและการศึกษา ประการหนึ่ง คือ ภายหลังจากการประชุม FISU Rector’s Forum ในการประชุม World University President Summit ในปี ค.ศ.2006 ณ กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นการประชุมอธิการบดีทั่วโลกเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนา คุณภาพนิสิตนักศึกษาโดย ผ่านกิจกรรมการออกกำลังกายและกีฬา ได้เห็นชอบร่วมกันจากอธิการบดีทั่วโลกว่า กิจกรรมการออกกำลังกายและกีฬา มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพนิสิตนักศึกษา เป็นรากฐานในการนำไปสู่ความเข้าใจที่ดีต่อกันและเกิดสันติภาพของโลก อันเป็นหนทางนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน มหาวิทยาลัยสมาชิกของสหพันธ์กีฬามหาวิทยาลัยนานาชาติ (FISU) จะร่วมมือกันพัฒนามหาวิทยาลัย โดยใช้กีฬาเป็นสื่อ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต จึงประกาศ “ปฏิญญากีฬามหาวิทยาลัย กรุงเทพ 2006” (Bangkok University Sport Declaration 2006) ขึ้น โดยมีสาระสำคัญ (สุพิตร สมาหิโต, 2550) คือ

1) เป็นที่ยอมรับว่า พลศึกษา กิจกรรมการออกกำลังกาย และกีฬาเพื่อความเป็นเลิศจะเป็นรากฐานในการนำไปสู่ความเข้าใจที่ดีต่อกัน และเกิดสันติภาพของโลก

2) เป็นที่เข้าใจกันดีว่าการร่วมกิจกรรมพลศึกษาและกีฬาจะนำไปสู่การเพิ่มศักยภาพของความเป็นมนุษย์ และเป็นองค์ประกอบที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3) มหาวิทยาลัยจะต้องจัดให้มีการเรียนการสอนพลศึกษา การจัดกิจกรรมการออกกำลังกายและกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ โดยจัดออกมาในรูปแบบทั้งที่เป็นกิจกรรมภาคบังคับและกิจกรรมนอกหลักสูตร

4) มหาวิทยาลัยจะต้องวางนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนากีฬา พลศึกษา และการออกกำลังกายในสถาบัน โดยจัดหาครูผู้สอน อุปกรณ์กีฬา สนามกีฬา และเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ อย่างเพียงพอ

5) มหาวิทยาลัยจะต้องวางกรอบการดำเนินกิจกรรมทางด้านกีฬาอย่างชัดเจน โดยคำนึงถึงวัฒนธรรม ภาษา ระบบการศึกษาของชาติ และความเป็นเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และที่สำคัญจะต้องสร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย

6) มหาวิทยาลัยจะต้องนำกรอบแนวความคิดนี้ลงสู่ภาคปฏิบัติอย่างเข้มแข็ง และเป็นรูปธรรม เพื่อบรรลุตามเจตนารมณ์

7) มหาวิทยาลัยจะให้การสนับสนุนและผลักดันให้สหพันธ์กีฬากีฬาระหว่างประเทศ (FISU) เป็นผู้กำหนดยุทธศาสตร์ต่างๆ และเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยง มหาวิทยาลัยสมาชิกในการร่วมกันพัฒนามหาวิทยาลัย โดยใช้กีฬาเป็นสื่อ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3.2 สถาบันวิทยาการโอลิมปิกระหว่างประเทศ (International Olympic Academy: IOA)

สถาบันวิทยาการโอลิมปิกระหว่างประเทศ (IOA) เป็นสถาบันระหว่างประเทศที่มีภารกิจด้านหนึ่งในการส่งเสริมและสนับสนุนด้านโอลิมปิกศึกษา (Olympic Education) ที่มุ่งหวังให้กีฬาเป็นสื่อกลางที่จะทำให้มวลมนุษยชาติมีชีวิตอย่างสงบสุข ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่บิดาแห่งโอลิมปิกเกมส์สมัยใหม่ Pierre de Coubertin ประสงค์จะให้เป็นแหล่งรวมองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการทำคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์แบบ เป็นคนที่มีคุณภาพ โดยผ่านการเรียนรู้ การฝึกฝนจากเนื้อหาที่เกี่ยวกับกระบวนการโอลิมปิก (olympic movement) สถาบันแห่งนี้ได้ก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปี ค.ศ. 1961 และนับตั้งแต่นั้นมา สถานศึกษาแห่งนี้ได้กลายเป็นศูนย์รวมขององค์ความรู้ และเป็นสถานที่ที่ให้ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการโอลิมปิกเกมส์ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างการแข่งขันโอลิมปิกเกมส์แต่ละครั้ง ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จะช่วยให้มวลมนุษยชาติได้มีความรู้ความเข้าใจ สื่อสัมผัสได้ซึ่งกันและกัน เป็นแหล่งฝึกฝนและเกิดการซึมซับเกี่ยวกับศีลธรรม จริยธรรม คุณธรรม ความมีน้ำใจนักกีฬา การเล่นอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม การได้รับชัยชนะจากการเข้าร่วมแข่งขันที่เกิดจากความสามารถที่แท้จริง ภายใต้ปรัชญาโอลิมปิกที่ว่า “CITIUS – ALTIUS – FORTIUS ” “วิ่งให้เร็วกว่า กระโดดให้สูงกว่า และขว้างให้ไกลกว่าด้วยความแข็งแรง” เพื่อนำมาบูรณาการแนวคิดสำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมโดยทั่วไป โดย “เร็วกว่า” หมายถึง การเป็นผู้ที่ว่องไวปราดเปรียว คิด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เร็ว ทำเร็ว อย่างมีสติ ไม่เชื่องช้า “สูงกว่า” หมายถึง การมีความมุ่งมั่น ใจจดจ่อ มีการตั้งเป้าหมายในการที่จะทำสิ่งใดๆ ไว้อย่างชัดเจน และจะต้องไปให้ถึงจุดหมายปลายทาง มีจิตใจที่สูงส่งด้วยการทำคุณงามความดี มีศีลธรรม มีจริยธรรม และมีคุณธรรม และ “แข็งแรงกว่า” หมายถึง การจะทำสิ่งใดต้องมีพลัง มีความเข้มแข็งอดทนโดยไม่ย่อท้อ หากจะพบกับปัญหาและอุปสรรค์ก็พร้อมจะต่อสู้และฝ่าฝันไปให้ได้ เพื่อการมีชีวิตอย่างสงบสุขในสังคม ซึ่งเป็นแนวคิดที่องค์กรกีฬาต่างๆ ทุกประเทศทั่วโลกนำมาใช้เป็นคำขวัญ และใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต (สุพิตร สมาหิโต, 2556 ข) โดยให้มีการถ่ายทอดและเผยแพร่แนวคิดและหลักการดังกล่าวลงสู่การปฏิบัติ ผ่านไปทางการดำเนินงานของสถาบันวิทยาการโอลิมแห่งชาติ (National Olympic Academy: NOA) ภายใต้การสนับสนุนจากคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งชาติ (National Olympic Committee: NOCs) การดำเนินงานของสถาบันแห่งนี้จะบริหารจัดการในรูปแบบของคณะกรรมการที่เรียกว่า คณะกรรมการสถาบันวิทยาการโอลิมปิกระหว่างประเทศ ซึ่งมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามกฎบัตรของโอลิมปิก (Olympic Chater) ในการเผยแพร่อุดมการร์โอลิมปิก (olympicsm) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาพลานามัย และจริยธรรมของประชากร อันเป็นพื้นฐานตามแนวคิดของ Pierre de Coubertin ซึ่งสถาบันวิทยาการโอลิมปิกระหว่างประเทศจะมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการนำเนื้อหาเกี่ยวกับอุดมการณ์โอลิมปิกเข้าไปในหลักสูตรของสถาบันการศึกษา เพื่อให้เยาวชนได้มีความรู้และความเข้าใจ และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงเพื่อการเป็นพลเมืองที่มีคุณค่า

สำหรับประเทศไทย หลังจากได้มีการก่อตั้งคณะกรรมการโอลิมปิคแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ในปี พ.ศ. 2491 การดำเนินงานก็จะทำควบคู่กันไป ระหว่างภารกิจหลักของการจัดส่งนักกีฬาทีมชาติเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ กับงานด้านวิชาการ ซึ่งมีภารกิจในการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการโอลิมปิกตลอดมาจนกระทั่ง พ.ศ. 2545 สถาบันวิทยาการโอลิมปิคไทย (Thailand Olympic Academy) ได้ดำเนินการจดทะเบียนขึ้นเป็นสมาชิกของสถาบันวิทยาการโอลิมปิกระหว่างประเทศอย่างเป็นทางการ นับเป็นประเทศสมาชิกลำดับที่ 103 โดยมีรองศาสตรจารย์ ดร.สุพิตร สมาหิโต เป็นผู้อำนวยการสถาบัน ดำเนินงานภายใต้พันธกิจในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการโอลิมปิกไปสู่มวลชนโดยตรงด้วยความถูกต้องและปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยผสมผสานกับขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมไทย รวมทั้งให้การสนับสนุนการเรียนการสอนและการวิจัยภายใต้กรอบของกิจกรรมที่เกี่ยวกับกระบวนการโอลิมปิก โดยความร่วมมือกับรัฐบาล องค์กรเอกชน หน่วยงานการศึกษา สมาคมกีฬาตลอดจนองค์กรและบริษัทต่างๆ ที่เป็นผู้ให้การสนับสนุน สำหรับในบทบาทของการส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันการศึกษาเพื่อการพัฒนากีฬาชาตินั้น สถาบันวิทยาการโอลิมปิคไทย มีการดำเนินงานในด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงวัตถุประสงค์และคุณค่าของการศึกษาและกีฬาผ่านทางกิจกรรมต่างๆ อาทิ การจัดทำโครงการโอลิมปิกศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชน ที่มีหลักการในการดำเนินงาน คือ วางแผนการจัดกิจกรรมกีฬาในรูปแบบของโอลิมปิกเกมส์ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนและผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วม จัดหาสิ่งจูงใจ เป็นรางวัลสำหรับผู้ฝึกและผู้เข้าร่วมโครงการ วางแผนการทำงานอย่างใกล้ชิดกับประชาคมและสื่อมวลชน พยายามให้ประชาคมยอมรับและเข้าใจในกระบวนการโอลิมปิกเพื่อให้สามารถนำหลักปรัชญาโอลิมปิกมาใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนเผยแพร่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประเด็นของการปฏิบัติที่จะประสบความสำเร็จ จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติในระยะยาวมีประสิทธิภาพ ใช้การติดต่อประสานงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลจากประเทศต่างๆ เพื่อประโยชน์ต่อการปรับปรุงงานในโครงการโอลิมปิกศึกษาให้เหมาะสมกับประเทศไทย รวมทั้งการใช้สัญลักษณ์ของ “โอลิมปิก” เพื่อประโยชน์ในการกระตุ้นและจูงใจผู้เข้าร่วมโครงการ โดยเน้นความหมายและเจตนารมณ์ที่แท้จริง ซึ่งลึกซึ้งกว่าเพียงเพื่อการแข่งขันโอลิมปิกเกมส์แต่เพียงอย่างเดียว มีการจัดโครงการอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับกฎบัตรโอลิมปิกสากล และผ่านการรับรองจากคณะกรรมการโอลิมปิคแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เผยแพร่โครงการ “โอลิมปิกศึกษา” ให้แก่ครูพลศึกษาในสถาบันผลิตครูและบุคลากรกีฬา เพื่อให้นำความรู้ไปต่อยอดในสถาบันการศึกษาในระดับโรงเรียนต่อไป โดยสถาบันวิทยาการโอลิมปิคไทย มีแผนการดำเนินงาน (สุพิตร สมาหิโต, 2554) คือ

1) ผลักดันให้โครงการโอลิมปิกศึกษา เป็นโครงการหนึ่งที่สมควรจะได้รับการสนับสนุนอย่างเป็นทางการจากกองทุนสงเคราะห์โอลิมปิกระหว่างประเทศ (Olympic Solidarity: OS) โดยอยู่ภายใต้การดำเนินงานของสถาบันวิทยาการโอลิมปิคไทย

2) กระตุ้นให้สถาบันการศึกษาที่มีการผลิตครูพลศึกษาและผลิตนักวิทยาศาสตร์การกีฬาได้จัดทำรายวิชา “โอลิมปิกศึกษา” แก่นิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา สถาบันการพลศึกษาทุกวิทยาเขตของประเทศไทย ควรเป็นสถาบันนำร่อง

3) จัดโครงการโอลิมปิกศึกษา ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งควรจะจัดออกมาในรูปแบบของกิจกรรมนอกหลักสูตร (extra curriculum) เช่น Olympic Club ซึ่งนอกเหนือจากการสอดแทรกความรู้ที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการโอลิมปิกเข้าไปในชั่วโมงพลศึกษาแล้ว ก็อาจจะจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาที่ลอกเลียนแบบมาจากโอลิมปิกเกมส์ โดยมีเหรียญรางวัล ประกาศนียบัตร และของที่ระลึกที่ใช้สัญลักษณ์โอลิมปิกไปประยุกต์ได้

4) สถาบันวิทยาการโอลิมปิคไทย จะต้องเป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับ “โอลิมปิกศึกษา” และพร้อมจะเผยแพร่ให้กับสื่อมวลชน และลงสู่ประชาชนผู้บริโภคต่อไป

5) นักกีฬา ผู้ฝึกอบรม และผู้บริหารของสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย ควรผ่านการอบรมในโครงการนี้ ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นกระบอกเสียงในการประชาสัมพันธ์ และเข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับ ในฐานะที่อยู่ในแวดวงของคนกีฬา

6) การทำความเข้าใจกับผู้บริหารของกระทรวงศึกษาธิการ ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาพลศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นมากที่จะต้องทำ ทั้งนี้เพื่อความร่วมมือในการจัดทำโครงการโอลิมปิกศึกษาในสถาบันการศึกษา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

7) จัดหารางวัล เพื่อเป็นกำลังใจและแรงจูงใจ สำหรับสถาบันการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการนำโครงการ “โอลิมปิกศึกษา” ไปทดลองใช้และเผยแพร่แก่ภาคีเครือข่ายอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

8) สถาบันวิทยาการโอลิมปิคไทย จะต้องทำงานอย่างใกล้ชิดกับสถาบันการศึกษาทุกระดับ สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย สมาคมกีฬาจังหวัดต่างๆ เพื่อผนึกกำลังในการคงไว้ซึ่งโครงการ “โอลิมปิกศึกษา” และพัฒนาไปสู่ความยั่งยืน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการทบทวนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ มีความเหมาะสมต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมโลก จึงได้มีการพัฒนาไปสู่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ โดยประกาศใช้อย่างเป็นตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 เป็นต้นมา โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุลกัน ทั้งทางด้านสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่ม สาระการเรียนรู้ และในแต่ละสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยให้โรงเรียนมีการจัดการศึกษาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ (learning areas) ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กำหนดและจัดทำเป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดทำเป็นกลุ่มขององค์ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่กำหนดไว้ใน มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันตามศาสตร์ต่างๆ มีรายละเอียดดังตารางที่ 1 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 1 องค์ความรู้ ทักษะสำคัญ และคุณลักษณะใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กำหนดให้ผู้เรียนทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้

สาระการเรียนรู้	องค์ความรู้ ทักษะสำคัญ และคุณลักษณะในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
1. ภาษาไทย	ความรู้ ทักษะ และวัฒนธรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารความชื่นชมการเห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย และภูมิใจในภาษาประจำชาติ
2. คณิตศาสตร์	การนำความรู้ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในการแก้ปัญหา การดำเนินชีวิต และศึกษาต่อ การมีเหตุมีผล มีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ พัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์
3. วิทยาศาสตร์	การนำความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ การคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และจิตวิทยาศาสตร์
4. สังคม ศาสนาและวัฒนธรรม	การอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข การเป็นพลเมืองดี ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา การเห็นคุณค่าของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ความรักชาติ และภูมิใจในความเป็นไทย
5. สุขศึกษาและพลศึกษา	ความรู้ ทักษะและเจตคติในการสร้างเสริมสุขภาพพลานามัยของตนเองและผู้อื่น การป้องกันและปฏิบัติต่อสิ่งต่าง ๆ ที่มีผลต่อสุขภาพอย่างถูกวิธี และทักษะในการดำเนินชีวิต
6. ศิลปะ	ความรู้และทักษะในการคิดริเริ่ม จินตนาการ สร้างสรรค์งานศิลปะ สุนทรียภาพและการเห็นคุณค่าทางศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี	ความรู้ ทักษะ และเจตคติในการทำงาน การจัดการ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการใช้เทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ	ความรู้ทักษะ เจตคติ และวัฒนธรรม การใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ และการประกอบอาชีพ

สำหรับสาระการเรียนรู้ที่ 5 สุขศึกษาและพลศึกษา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ จำนวน 6 มาตรฐาน ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 2 มาตรฐานการเรียนรู้ สำหรับสาระการเรียนรู้ที่ 5 สุขศึกษาและพลศึกษา

สาระ	มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
สาระที่ 1 การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์	มาตรฐาน พ 1.1 เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์
สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว	มาตรฐาน พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต
สาระที่ 3 การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกมกีฬาไทย และกีฬาสากล	มาตรฐาน พ 3.1 เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกายการเล่นเกม และกีฬา มาตรฐาน พ 3.2 รักการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬาปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎกติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมในสุนทรียภาพของการกีฬา
สาระที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค	มาตรฐาน พ 4.1 เห็นคุณค่าและมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพการดำรงสุขภาพ การป้องกันโรคและการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ
สาระที่ 5 ความปลอดภัยในชีวิต	มาตรฐาน พ 5.1 ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การใช้ ยาสารเสพติด และความรุนแรง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดค่าน้ำหนักสำหรับการเรียนแต่ละรายวิชา โดยคิดจากระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนเพื่อบรรลุมาตรฐานหรือผลการเรียนรู้ที่ตั้งไว้สำหรับรายวิชานั้น ให้รายวิชาที่ใช้เวลาในการเรียนการสอน 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต ทั้งนี้ โรงเรียนสามารถจัดเวลาเรียนเพิ่มเติมได้ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยจัดเป็น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายวิชาเพิ่มเติมหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับความพร้อม จุดเน้นของสถานศึกษาและเกณฑ์การจบหลักสูตร เฉพาะระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 3 สถานศึกษาอาจจัดให้เป็นเวลาสำหรับสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยที่กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีละ 120 ชั่วโมง และสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึง 6 จำนวน 360 ชั่วโมง ให้เป็นเวลาสำหรับปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ทั้งนี้ในส่วนกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ให้สถานศึกษาจัดสรรเวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามระดับการศึกษา คือ จำนวน 60 ชั่วโมง สำหรับระดับประถมศึกษา จำนวน 45 ชั่วโมง สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ 60 ชั่วโมง สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลที่ดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบของเขตพื้นที่การศึกษาแต่ละแห่ง โดยมีการรายงานผลแก่สถานศึกษาและชุมชนได้รับทราบ และมีการประเมินคุณภาพระดับชาติ (O-Net) โดยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ดำเนินการโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในระดับชาติ โดยประเมินผู้เรียนที่เรียนอยู่ในชั้นปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้ทราบว่าสถานศึกษาแต่ละแห่ง สามารถจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัดที่กำหนดหรือไม่ และมีสิ่งใดจะต้องปรับปรุงแก้ไข ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งต่อไป

อย่างไรก็ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยังเปิดโอกาสให้โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาในรูปแบบอื่นๆ ได้ ทั้งรูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งการจัดการหลักสูตรจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมกันรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งในด้านการวางแผนการดำเนินงาน การสนับสนุนส่งเสริม การตรวจสอบ ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด อันจะนำมาซึ่งการพัฒนาชาติในทุกๆ ด้านต่อไป

แผนพัฒนากีฬาแห่งชาติและยุทธศาสตร์การพัฒนาการส่งเสริมและพัฒนากีฬาของหน่วยงานต่างๆ

การพัฒนากีฬาชาติให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาชาติ และสร้างกีฬาเป็นอาชีพได้ ปัจจัยที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ประสบความสำเร็จ คือ การพัฒนาองค์ความรู้และการนำองค์ความรู้ตลอดจนเทคนิคทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา และการบริหารจัดการกีฬา มาใช้อย่างเป็นระบบ ซึ่งในการดำเนินงานจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบูรณาการองค์ความรู้ต่างๆ เข้าด้วยกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับชาติทุกหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมพลศึกษา การกีฬาแห่งประเทศไทย สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน และอื่นๆ จำเป็นต้องมีแผนการดำเนินงานด้านกีฬาที่สอดคล้องกัน และดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน มีการประสานความร่วมมือกันในทุกๆ บริบท จึงจะช่วยให้การพัฒนากีฬาเกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแผนพัฒนากีฬา และยุทธศาสตร์การพัฒนาการส่งเสริมและพัฒนากีฬาของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการจัดทำแนวทางการพัฒนากีฬาชาติ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แผนยุทธศาสตร์สร้างกีฬาไทยสู่ความเป็นเลิศ (พ.ศ. 2553-2559)

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในฐานะหน่วยงานหลักด้านการกีฬาของประเทศ ในการมอบหมายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์สร้างกีฬาไทยสู่ความเป็นเลิศ (พ.ศ.2553 - 2559) เพื่อเป็นแผนแม่บทให้หน่วยงานต่างๆ นำไปใช้วางแผนและเตรียมความพร้อมนักกีฬาไทยให้ได้ประสบชัยชนะในการแข่งขันกีฬาต่างๆ จนถึง โอลิมปิกเกมส์ และพาราลิมปิกเกมส์ ในปี พ.ศ. 2555 ณ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ และปี พ.ศ. 2559 ณ กรุงริโอเดอจาเนโร ประเทศบราซิล โดยนำแนวคิด หลักการ และข้อมูลด้านการกีฬาที่สำคัญมาประกอบการทำแผนยุทธศาสตร์ สาระสำคัญของแผนยุทธศาสตร์สร้างกีฬาไทยสู่ความเป็นเลิศ (พ.ศ.2553 - 2559) ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์หลัก และได้ประมาณการค่าใช้จ่ายงบประมาณภายใต้ยุทธศาสตร์ 3 ด้าน ในกรอบวงเงินจำนวน 19,133,920,000 บาท (หนึ่งหมื่นเก้าพันหนึ่งร้อยสามสิบสามล้านเก้าแสนสองหมื่นบาทถ้วน)(กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2553: 44 - 48) โดยกำหนดกลยุทธ์และแนวทางการดำเนินการไว้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างและพัฒนานักกีฬาอย่างเป็นระบบและครบวงจร

มีกลยุทธ์ในการดำเนินงานจำนวน 2 กลยุทธ์ คือ

กลยุทธ์ที่ 1.1 เพิ่มขีดสมรรถนะของนักกีฬาอย่างครบวงจร มีแนวทางการดำเนินการ จำนวน 13 ข้อ คือ

1) สนับสนุนให้จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนานักกีฬาทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น และสถาบันเฉพาะทาง เพื่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา เพื่อเป็นศูนย์กลางในด้านการบริหารจัดการ และเพื่อเพิ่มขีดสมรรถนะของนักกีฬาให้เป็นไปอย่างเป็นระบบในทุกขั้นตอน

2) จัดทำแผนการพัฒนานักกีฬาอย่างเป็นระบบในทุกขั้นตอน จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตั้งแต่กระบวนการเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายและจิต จากผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ นักกายภาพบำบัด นักวิทยาศาสตร์การกีฬา นักโภชนาการ และนักจิตวิทยา รวมทั้งฝ่ายวิศวกรรมเทคโนโลยีการกีฬา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รวมไปถึงการเรียนรู้เทคนิควิชาการและการวางกลยุทธ์ในการแข่งขันทั้งในเชิงทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติจากผู้ฝึกสอนกีฬามืออาชีพในแต่ละชนิดกีฬาอย่างละเอียดทุกขั้นตอน เพื่อให้เกิดทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างเป็นระบบ

3) จัดให้มีการทดสอบสมรรถภาพ และรับรองมาตรฐานทางการกีฬาสำหรับนักกีฬา และบุคลากรด้านการกีฬาที่เกี่ยวข้อง

4) การค้นคว้าวิจัยและพัฒนานักกีฬาในรายชนิดกีฬา โดยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาสนับสนุนการพัฒนานักกีฬา รวมไปถึงการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬามาใช้ในการฝึกสอนกีฬา การเก็บรวบรวมสถิติข้อมูลการแข่งขันกีฬา ทั้งของตัวเองและนักกีฬาของประเทศคู่แข่งขันในแต่ละชนิดกีฬา เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์พยากรณ์โอกาสแพ้ชนะในการแข่งขันกีฬาชนิดนั้นๆ

5) ฝึกซ้อมและประลองเพื่อเพิ่มทักษะและประสบการณ์

6) สรรหาผู้เชี่ยวชาญในการฝึกสอนนักกีฬา

7) ออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกสอนนักกีฬาที่เหมาะสำหรับเพศ อายุ และสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาคนนั้นๆ

8) ส่งเสริมสนับสนุนให้ชมรมหรือสโมสรหรือสมาคมจัดทำเส้นทางสู่การเป็นนักกีฬาอาชีพ (road map) สำหรับนักกีฬาไทยที่มีขีดสมรรถนะในระดับสูง

9) จัดให้มีการประชุมสัมมนาเพื่อการปรับปรุงและพัฒนานักกีฬาให้มีความพร้อมสูงสุดสำหรับการแข่งขัน

10) ติดตามประเมินผลศักยภาพและความสามารถของนักกีฬา โดยการทดสอบ ประเมินผลติดตามพัฒนาการของนักกีฬาอย่างใกล้ชิดและเป็นระบบ เพื่อหาข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขได้อย่างทันท่วงที ในลักษณะแบบบูรณาการร่วมกัน 4 ด้าน คือ ด้านทักษะของนักกีฬา ด้านสมรรถภาพทางกาย ด้านสมรรถภาพทางจิตใจ และด้านสภาวะแวดล้อม

11) ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในระดับชุมชน โรงเรียน องค์กรกีฬาในการสร้างและพัฒนานักกีฬาที่มีศักยภาพและขีดสมรรถนะสูงในแต่ละชนิดกีฬาต่างๆ โดยให้มีการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคทางการกีฬา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬาในรูปแบบต่างๆ ให้แก่ เด็ก เยาวชน บุคลากรทางการกีฬา และประชาชนทั่วไปอย่างทั่วถึงและเพียงพอ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

12) เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนส่งเสริมการสร้างและพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศ โดยไม่ควรผูกขาดหรือตั้งกฎเกณฑ์ปิดกั้นโอกาสนักกีฬาที่มีศักยภาพและขีดสมรรถนะสูง ซึ่งจะทำให้มีโอกาสในการสรรหาและเลือกสรรนักกีฬาได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น

13) จัดให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการผลิตและพัฒนานักกีฬาไทยเชิงลึกเฉพาะด้านในรายสาขาชนิดกีฬานั้นๆ ทั้งกีฬาประเภทชายและกีฬาประเภทหญิง และกีฬาประเภทเดี่ยวและกีฬาประเภททีม โดยการศึกษาวิจัยทั้งทางสังคมและทางวิทยาศาสตร์จะเป็นฐานข้อมูล (database) ที่ดีสำหรับการฝึกสอนนักกีฬา

กลยุทธ์ที่ 1.2 สนับสนุนการส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันระดับนานาชาติ มีแนวทางการดำเนินการ จำนวน 7 ข้อ คือ

1) สนับสนุนการส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเพื่อความเป็นเลิศทั้งในระดับชาติระดับนานาชาติ และระดับอาชีพ เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ เทคนิค ทักษะ และความสำเร็จจากการแข่งขันกีฬา

2) ส่งเสริมสนับสนุนให้ภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการส่งนักกีฬาในสังกัดเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

3) จัดให้มีเงินรางวัลหรือผลประโยชน์ตอบแทนอื่น เพื่อเป็นแรงจูงใจในการแข่งขัน และเป็นรางวัลแก่นักกีฬาที่ประสบความสำเร็จอย่างทั่วถึง

4) จัดให้มีกฎ ระเบียบ และหลักเกณฑ์ในการส่งเสริมให้นักกีฬาและบุคลากรมีความก้าวหน้าในการทำงาน

5) สร้างหลักประกันและความมั่นคงในชีวิตทั้งระหว่างการเป็นนักกีฬา หรือเมื่อเลิกเล่นแล้ว เช่น การประกันชีวิต การรักษาพยาบาล ทุนการศึกษา ฯลฯ

6) ยกย่องเชิดชูเกียรติ เพื่อเป็นการประกาศเกียรติคุณให้นักกีฬาและบุคลากรกีฬาที่ทำคุณประโยชน์และชื่อเสียงให้กับประเทศชาติ

7) ส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนจัดสวัสดิการให้นักกีฬาและบุคลากรกีฬาในสังกัด

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยกระดับบุคลากรกีฬาสู่ระดับนานาชาติ

มีกลยุทธ์ในการดำเนินงาน จำนวน 2 กลยุทธ์ คือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กลยุทธ์ที่ 2.1 พัฒนาบุคลากรกีฬาสู่มาตรฐานระดับนานาชาติ ประกอบด้วยแนวทางการดำเนินงาน จำนวน 6 ข้อ คือ

1) พัฒนาบุคลากรกีฬาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานในระดับสากล

2) ประสานความร่วมมือกับสถาบันกีฬาและองค์กรกีฬาทั้งในและต่างประเทศ

3) จัดอบรมเพื่อพัฒนาขีดสมรรถนะหลักตามเกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนด

4) ศึกษาดูงานหรือปฏิบัติงานในต่างประเทศเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์

5) ส่งเสริม สนับสนุน บุคลากรกีฬาทั้งผู้ฝึกสอนกีฬา ผู้ตัดสินกีฬา ผู้บริหารกีฬาให้ได้รับการพัฒนาศักยภาพและขีดสมรรถนะความสามารถตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานที่องค์กรกีฬาระดับนานาชาติกำหนด

6) ส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรกีฬาในระดับนานาชาติ

กลยุทธ์ที่ 2.2 สนับสนุนบุคลากรกีฬาเป็นกรรมการบริหารองค์กรกีฬาระดับนานาชาติ ประกอบด้วยแนวทางการดำเนินการ จำนวน 4 ข้อ

1) ส่งเสริมให้คณะกรรมการบริหารองค์กรกีฬาในทุกระดับมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการองค์กรกีฬาอย่างมืออาชีพ รวมทั้งผลักดันให้องค์กรกีฬานำรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรกีฬาที่ได้มาตรฐานสากลไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาองค์กร

2) ส่งเสริมให้มีการจัดประชุมสหพันธ์กีฬาระดับนานาชาติในประเทศไทย

3) ส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางการบริหารของสหพันธ์กีฬานานาชาติ

4) จัดให้มีกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับคณะกรรมการสหพันธ์กีฬาไม่ว่าจะเป็นการจัดการแข่งขัน การส่งแข่งขัน การเข้าร่วมประชุมกับสหพันธ์ ฯลฯ เพื่อให้เห็นถึงศักยภาพของบุคลากรทางการกีฬาของไทย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ผลักดันประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางกีฬาของเอเชีย (Sports Hub of Asia)

มีกลยุทธ์ในการดำเนินงานจำนวน 2 กลยุทธ์ คือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กลยุทธ์ที่ 3.1 สนับสนุนการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ มีแนวทางการดำเนินการ จำนวน 11 ข้อ คือ

1) ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการค้าการลงทุนธุรกิจด้านการกีฬา การบริหารจัดการแข่งขันกีฬา การบริหารงานสิทธิประโยชน์ของนักกีฬา และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา เพื่อให้อุตสาหกรรมการกีฬาไทยเกิดการขยายตัวทั้งระบบ

2) สนับสนุนการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันระดับนานาชาติเพื่อเป็นการพัฒนากีฬาของชาติ โดยการให้ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติระดับต่างๆ เช่น ระดับอาเซียน ระดับเอเชีย ระดับโลก ตลอดจนมหกรรมกีฬานานาชาติ

3) ส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาอาชีพเพื่อสั่งสมประสบการณ์ และเป็นการเก็บคะแนน และสร้างโอกาสของนักกีฬาไทยในการพัฒนาอันดับ เพื่อเข้าร่วมมหกรรมกีฬาระดับโลก การแข่งขันชิงชนะเลิศระดับโลกหรือการแข่งขันกีฬาอาชีพ รวมทั้งการสร้างมูลค่าเพิ่มในการเล่นกีฬาเพื่อเป็น อาชีพอย่างยั่งยืน

4) สร้างสรรค์กิจกรรมการแข่งขันกีฬาให้มีความหลากหลายอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความสนใจให้กับประชาชนในการเล่นกีฬาและเชียร์นักกีฬาไทย

5) รณรงค์ประชาสัมพันธ์กิจกรรมกีฬาของไทยผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ (เช่น โทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ สื่อโฆษณากลางแจ้ง และอินเตอร์เน็ต) เพื่อให้คนในชาติตื่นตัวสนใจกีฬาและเข้ามามีส่วนร่วมในเกมส์การแข่งขันกีฬามากขึ้น ให้ประชาชนได้รับรู้และเข้าถึงกิจกรรมกีฬาครอบคลุมทั่วประเทศ

6) ผลักดันให้ภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ กิจกรรมกีฬาของไทยไปเวทีนานาชาติ

7) พัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการจัดการธุรกิจและสิทธิประโยชน์ทางการกีฬาให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

8) ปฏิรูประบบธุรกิจและสิทธิประโยชน์เพื่อการพัฒนากีฬาให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

9) ปรับปรุงแก้ไขกฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องในการจัดการธุรกิจและสิทธิประโยชน์ทางการกีฬาไปใช้ในการหารายได้

10) พัฒนาบุคลากรให้มีองค์ความรู้ในด้านธุรกิจและสิทธิประโยชน์ทางการกีฬา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

11) สร้างลูกค้าสัมพันธ์ (CRM) ของผู้สนับสนุนทางการกีฬา

กลยุทธ์ที่ 3.2 จัดหาและพัฒนาทรัพยากรกีฬาให้เป็นศูนย์กลางกีฬาของเอเชีย มีแนวทางการดำเนินการ จำนวน 11 ข้อ คือ

1) ส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อสร้างเครือข่ายการดำเนินงานทางด้านกีฬากับต่างประเทศ

2) ผลักดันให้ไทยเป็นศูนย์กลางในการบริหารจัดการในองค์กรกีฬาระดับภูมิภาค ระดับทวีป และระดับโลกให้มากขึ้น

3) ก่อสร้าง ปรับปรุง ต่อเติม ซ่อมแซม ศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติที่ได้มาตรฐานสากล พร้อมทั้งอุปกรณ์ที่ครบครันทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่ครอบคลุมพื้นที่ 5 ภาคทั่วประเทศ เพื่อให้เป็นศูนย์ฝึกกีฬาแบบครบวงจร ทั้งในด้านมาตรฐานและความทันสมัยของสนามกีฬา อุปกรณ์กีฬา และสิ่งอำนวยความสะดวกรวมทั้งเป็นศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาที่มีหน้าที่ดูแล ส่งเสริม สนับสนุนองค์ความรู้ต่างๆ ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬาในการเก็บตัว ฝึกซ้อมของนักกีฬา และการส่งเสริมด้านสมรรถภาพทางกายและจิตของนักกีฬาอย่างต่อเนื่อง

4) จัดให้มีศูนย์กีฬาเพื่อการแข่งขันที่ได้มาตรฐานทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อการรองรับการจัดการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติ

5) ส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนจัดให้มีสถานกีฬารองรับการฝึกซ้อมและแข่งขัน

6) พัฒนาพื้นที่ อาคาร และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการกีฬา ในรูปแบบของธุรกิจและสิทธิประโยชน์ทางการกีฬา

7) จัดให้มีศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อรองรับการพัฒนาศักยภาพของนักกีฬาทุกระดับตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

8) จัดรูปแบบการดำเนินงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ทั้งในด้านการแสวงหาและการสรรหานักกีฬา การจัดสภาพแวดล้อมด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาที่เหมาะสม การพัฒนาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ ให้เกิดการพัฒนาทั้งนักกีฬา ผู้ฝึกสอนและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องควบคู่กันไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

9) ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพนักกีฬาด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

10) ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็ก นักเรียน เยาวชน และประชาชนทุกกลุ่มมีสมรรถภาพทางกายและสุขภาพที่ดี โดยเฉพาะการพัฒนาโครงสร้างทางร่างกายให้สูงขึ้นตามมาตรฐานสากลในแต่ละชนิดกีฬา เพื่อมิให้เสียเปรียบนักกีฬาต่างชาติ

11) จัดทำและพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศทางด้านการกีฬา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา ซึ่งจะมีส่วนสำคัญในการสร้างโอกาสและขีดความสามารถของนักกีฬาให้มีโอกาสได้รับเหรียญรางวัลหรือชัยชนะจากการแข่งขันในระดับนานาชาติมากยิ่งขึ้น

12) วิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬาสมัยใหม่ เพื่อสร้างนวัตกรรม (innovation) และมูลค่าเพิ่ม (value added) ให้แก่กีฬาไทย

13) ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดการองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ทั้ง 3 ด้าน เน้นการทำงานในลักษณะบูรณาการทำงานร่วมกัน มีการสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างกระบวนการทำงานเป็นทีมและเป้าหมายร่วมกัน โดยอาศัยการทำเป็นโปรแกรมหรือโครงการ (program or project – based activities) ที่สามารถตั้งและยุบเลิกได้เมื่อบรรลุเป้าหมายของงานที่ตั้งเอาไว้ ซึ่งแต่ละทีมงานหลักจะอาศัยความเชี่ยวชาญในการทำงานร่วมกัน ตัวอย่างเช่น โครงการผลิตและพัฒนานักกีฬาเฉพาะทาง ทุกทีมงานควรมาหารือและมองภาพรวมหรือเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน ต้องมีการกำหนดกิจกรรมและจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม เช่น ในการผลิตและพัฒนานักกีฬา ทีมงานด้านวิจัยและพัฒนาจำเป็นต้องอาศัยการวิเคราะห์และข้อมูลจากทีมงานด้านสถิติและสารสนเทศ และทีมงานด้านวิเคราะห์คู่แข่งขันต้องอาศัยข้อมูลการศึกษา/วิจัยจากทีมงานด้านการวิจัยและพัฒนา เพื่อพัฒนาโจทย์การผลิตและพัฒนานักกีฬาร่วมกัน ต้องอาศัยการสนับสนุนจากทีมงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาในด้านโครงสร้างร่างกายของนักกีฬาและการพัฒนาเครื่องมืออุปกรณ์เพื่อฝึกซ้อมหรืองานวิศวกรรมจากทีมงานวิศวกรรมการกีฬา รวมทั้งการได้รับการสนับสนุนในเชิงเทคนิควิชาการจากทีมงานด้านผู้ฝึกสอนกีฬาอย่างมืออาชีพ และการบริหารจัดการจากทีมงานด้านการบริหารงานกลางในด้านการวางแผน การเงินและงบประมาณ เป็นต้น การใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา ความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่าย (ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน ผู้จัดการทีมผู้แทนสหพันธ์กีฬา) การจัดสร้างสถานกีฬา อุปกรณ์กีฬา และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการกีฬา ตลอดจนการบริหารจัดการสิทธิประโยชน์และสวัสดิการ

2. แผนพัฒนากีฬาชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 -2559)

การกีฬามีความสำคัญต่อประชาชนและประเทศชาติ ทั้งในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต การสร้างเสริมสุขภาพสมรรถภาพที่ดี ปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬาให้เป็นค่านิยม เกิดความสมานฉันท์ของคนในชาติ การสร้างความภาคภูมิใจ สร้างแรงบันดาลใจ สร้างรายได้ อาชีพ และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ในระยะแรกการกีฬาแห่งประเทศไทยโดยผู้บริหารขณะนั้น (ดร.สมชาย ประเสริฐศิริพันธ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทย) ได้ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ จัดทำแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ขึ้น (พ.ศ.2531 – 2539) โดยกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนากีฬาด้านต่างๆ และต่อจากนั้น การกีฬาแห่งประเทศไทยก็ได้จัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540 – 2544) ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2545 – 2549) และปัจจุบันเมื่อมีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2545 การกีฬาแห่งประเทศไทยจึงได้มาอยู่ภายใต้สังกัดของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้มีการจัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ.2550 – 2554) และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ.2555 – 2559) ซึ่งปัจจุบันได้ใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาการกีฬาของประเทศให้บรรลุเป้าหมายโดยเป็นไปตามกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ที่ดำเนินตามแนวคิดของแผนฯ 8 ถึงแผนที่ 10 ยังคงยึดหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอพียง” และ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” รวมทั้ง “สร้างสมดุลการพัฒนา” ในทุกมิติ และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกระดับ เพื่อให้การพัฒนาและบริหารประเทศเป็นไปบนทางสายกลาง เชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการ ทั้งคน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและการเมือง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555) มีการเชื่อมโยงแผนพัฒนาการกีฬาระดับชาติไปสู่ระดับภูมิภาค ลงลึกถึงรากหญ้า คือ ระดับท้องถิ่น และบูรณาการแผนงานต่างๆ ให้สอดคล้องกันในทุกระดับ จากรายละเอียดในแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2555-2559) นั้น ได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ 6 ยุทธศาสตร์ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2555: 29-47) ดังนี้ คือ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นพื้นฐาน

ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนทุกกลุ่มให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติและทักษะ ในการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นพื้นฐาน ให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาได้อย่างเหมาะสม สำหรับการสร้างเสริมสุขภาวะและสมรรถภาพทางกายอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยและน้ำใจนักกีฬา ด้วยกิจกรรมการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นพื้นฐาน เพื่อการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนที่มีทักษะและความสามารถทางการกีฬาขั้นพื้นฐาน ให้ได้รับพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางด้านกีฬา ตามความถนัดและศักยภาพอย่างต่อเนื่อง โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1) เพื่อให้เด็กและเยาวชนทุกกลุ่มมีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติและทักษะในการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา

2) เพื่อให้เด็กและเยาวชนทุกกลุ่มได้รับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยและน้ำใจนักกีฬา และการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3) เพื่อให้เด็กและเยาวชนทุกกลุ่มมีทักษะและความสามารถทางการกีฬาขั้นพื้นฐานได้รับการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางด้านกีฬา ตามความถนัดและศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาเพื่อมวลชน

ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มได้ออกกำลังกายและเล่นกีฬาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตอย่างเหมาะสมและสม่ำเสมอ รวมถึงการส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนทุกกลุ่มได้มีโอกาสเข้าถึงการบริการด้านการออกกำลังกายและกีฬาอย่างทั่วถึง เพื่อการส่งเสริมสุขภาพ สมรรถภาพจริยธรรม ความสามัคคี และความมีวินัยของคนในชาติ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1) เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มได้ออกกำลังกาย และเล่นกีฬาเป็นวิถีชีวิต

2) เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มได้มีโอกาสเข้าถึงการบริการด้านการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ

3) เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพ สมรรถภาพทางกาย คุณธรรมจริยธรรม ความมีน้ำใจนักกีฬา ความสามัคคี และความมีวินัยของคนในชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

ให้ความสำคัญกับส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนานักกีฬาทุกกลุ่ม ทุกระดับ ให้มีโอกาสเข้าร่วมการแข่งขันและพัฒนาความสามารถ โดยมุ่งเน้นความเป็นเลิศในการแข่งขันกีฬาทั้งในระดับชาติและนานาชาติ โดยพัฒนาระบบและกลไกให้บุคลากรทางการกีฬาได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเพียงพอต่อความต้องการในการพัฒนากีฬาทุกระดับ รวมถึงการสร้างและพัฒนาสถานกีฬา อุปกรณ์กีฬา และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการฝึกซ้อมและ การแข่งขันกีฬาทุกระดับ ตลอดจนการสร้างระบบและกลไกการพัฒนาเครือข่ายองค์กรกีฬาในแต่ละระดับ ให้เชื่อมโยง และมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาระบบการจัดและส่งนักกีฬาแข่งขันกีฬาเพื่อความเป็นเลิศทั้งระดับชาติและนานาชาติ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1) ให้นักกีฬาทุกกลุ่ม ทุกระดับ มีโอกาสเข้าร่วมการแข่งขันและพัฒนาความสามารถ โดยมุ่งเน้นความเป็นเลิศในการแข่งขันกีฬาทั้งระดับชาติและนานาชาติ

2) มีระบบและกลไกให้บุคลากรทางการกีฬาได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเพียงพอต่อความต้องการในการพัฒนาการกีฬาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับอำเภอ จังหวัด ชาติ และนานาชาติ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3) เพื่อสร้างและพัฒนาสถานกีฬา อุปกรณ์กีฬา และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการฝึกซ้อมและ การแข่งขันกีฬาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับอำเภอ จังหวัด ชาติ และนานาชาติ

4) เพื่อสร้างระบบและกลไกในการพัฒนาเครือข่ายองค์กรกีฬาในแต่ละระดับให้เชื่อมโยงบูรณาการ และมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

5) เพื่อพัฒนาระบบการจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ทั้งระดับชาติและนานาชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ

ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมและพัฒนานักกีฬาและบุคลากรกีฬาอย่างครบวงจร พัฒนาระบบและกลไกการจัดการแข่งขันให้มีมาตรฐานสากล มีกฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพทางการกีฬาที่เหมาะสมและทันสมัย การสนับสนุนการจัดตั้งสถาบันผลิตบุคลากรกีฬาอาชีพ ส่งเสริมการรวมกลุ่มสมาชิกองค์กร สโมสรกีฬาอาชีพ พัฒนาระบบบริหาร สนับสนุนการจัดสรรทุนและสวัสดิการกีฬาอาชีพ คุ้มครองและรักษาสิทธิ์หรือผลประโยชน์ รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้องค์กรเอกชนร่วมส่งเสริมกีฬาอาชีพ ตลอดจนส่งเสริมและพัฒนากีฬาสากลที่มี ศักยภาพและกีฬาไทยบางชนิดให้เป็นกีฬาอาชีพอย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1) เพื่อส่งเสริมและพัฒนากีฬาสากลที่มีศักยภาพ และการกีฬาไทยบางชนิด ให้เป็นกีฬาอาชีพอย่างยั่งยืน

2) เพื่อพัฒนานักกีฬาทุกกลุ่มและบุคลากรกีฬาอย่างครบวงจร โดยพัฒนาทั้งคุณภาพและจรรยาบรรณ ตลอดทั้งสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสถาบันผลิตบุคลากรกีฬาอาชีพ และส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มสมาชิก (แฟนคลับ) ขององค์กร สโมสร กีฬาอาชีพ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

3) เพื่อพัฒนาระบบและกลไกการจัดการแข่งขันกีฬาอาชีพให้มีมาตรฐานสากล โดยมีกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพทางการกีฬาที่เหมาะสมและทันสมัย

4) เพื่อพัฒนาระบบบริหารแบบมืออาชีพ โดยสนับสนุนให้มีการจัดสรรทุนส่งเสริมและสวัสดิการกีฬา อาชีพเพื่อการคุ้มครองและรักษาสิทธิ์หรือผลประโยชน์รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้องค์กรเอกชนร่วมส่งเสริมกีฬาอาชีพ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา

ให้ความสำคัญกับการสร้างงานวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา ให้มีการนำไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพนักกีฬา รวมถึงการจัดตั้งองค์กรด้าน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาศาสตร์การกีฬาในระดับชาติ ระดับภาค ระดับจังหวัด และเครือข่ายวิทยาศาสตร์การกีฬาระดับอำเภอ และจัดหาอัตรากำลังบุคลากร เครื่องมือ และอุปกรณ์ ที่มีมาตรฐานสำหรับให้บริการนักกีฬาและประชาชนทุกกลุ่ม ภายใต้วัตถุประสงค์ คือ

1) เพื่อให้มีการจัดตั้งองค์กรด้านวิทยาศาสตร์และเครือข่ายวิทยาศาสตร์การกีฬาครอบคลุมทั่วประเทศ

2) เพื่อให้มีการจัดสรรอัตรากำลังบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาที่มีความรู้ ความสามารถด้านชีวกลศาสตร์การกีฬา สรีรวิทยาการออกกำลังกายและกีฬา เวชศาสตร์การกีฬา จิตวิทยาการกีฬา โภชนาการ การกีฬาและเทคโนโลยีการกีฬา

3) เพื่อให้มีการสร้างงานวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา รวมทั้งให้มีการนำไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพนักกีฬาและประชาชนทุกกลุ่ม

4) เพื่อให้มีเครื่องมือและอุปกรณ์ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬาในองค์กรด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาในทุกระดับที่มีมาตรฐานสำหรับให้บริการนักกีฬาและประชาชนทุกกลุ่ม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาการบริหารการกีฬาและการออกกำลังกาย

ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการแบบบูรณาการ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกีฬาและการออกกำลังกายทุกระดับ ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาให้ทันสมัย เพื่อบูรณาการและประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานลงสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิผล ภายใต้วัตถุประสงค์ คือ

1) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารองค์กร บุคลากร และสถานกีฬา ทุกระดับของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคธุรกิจ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา และการออกกำลังกาย ให้ทันสมัย

2) เพื่อเชื่อมโยงบูรณาการและประสานความร่วมมือขององค์กรกีฬาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการ ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการการกีฬาและการออกกำลังกาย

แผนพัฒนากีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า คนไทยได้รับการส่งเสริมการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาอย่างถูกต้องจนเป็นวิถีชีวิต มีสุขภาพ สมรรถภาพที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีน้ำใจนักกีฬา หลอมรวมเป็นหนึ่งเดียวเพื่อความสามัคคีสมานฉันท์ พัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศโดยใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา เพื่อพัฒนานักกีฬาที่มีศักยภาพให้ได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มาตรฐานสากล มีการบริหารจัดการกีฬาทุกมิติอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างรายได้สร้างอาชีพและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

ปัจจัยที่จะทำให้แผนการพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 บรรลุเป้าหมาย อาทิ จะต้องผลักดันให้การเล่นกีฬา การออกกำลังกาย และนันทนาการ จนเป็นวิถีชีวิตของประชาชนทุกระดับเป็นวาระแห่งชาติ สถาบันการศึกษาทุกระดับต้องนำเรื่องของกีฬามาใช้เป็นส่วนของของการเรียนการสอน ส่งเสริมกิจกรรมกีฬาทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร เพิ่มขีดความสามารถขององค์กรที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักด้านกีฬา การพัฒนาการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความรู้ด้านกีฬาและการสนับสนุนให้ประชาชน องค์กร ชุมชน และเครือข่ายกีฬาให้มีความรู้ด้านการเล่นกีฬา การดูกีฬา และการสร้างวัฒนธรรมการเล่นกีฬาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนไทย

3. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนากีฬาระดับมหาวิทยาลัย

สถาบันการศึกษาต่างๆ ในระดับอุดมศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการกีฬาเป็นที่ชัดเจนมากขึ้น ดังจะเห็นได้ว่า มหาวิทยาลัยต่างๆ มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับพลศึกษา และวิทยาศาสตร์การกีฬา ในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก จำนวนมากขึ้นทั้งในมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน มีการจัดทำแผนพัฒนากีฬาหรือยุทธศาสตร์การส่งเสริมกีฬาในมหาวิทยาลัย ในชื่อเรียกที่แตกต่างกัน โดยมีวัตถุประสงค์หลักในทิศทางเดียวกัน คือ เพื่อการส่งเสริมและพัฒนากีฬาในระดับมหาวิทยาลัย ดังตัวอย่างของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นสถาบันระดับอุดมศึกษาของรัฐแห่งหนึ่งที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นสถาบันที่มีศักยภาพด้านการกีฬาอยู่ในระดับแนวหน้าของประเทศ ดังเห็นได้จากการดำเนินงานในหลายๆ ด้านที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากีฬากีฬาอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ การกำหนดให้นิสิตเรียนวิชาเรียนพลศึกษา จำนวน 2 หน่วยกิต ในทุกหลักสูตรระดับปริญญาตรี การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรพลศึกษาในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรที่เป็นสหวิทยาการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาในทุกสาขาที่เกี่ยวข้องในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก รวมถึงการมีผลงานด้านกีฬาเป็นที่ประจักษ์ ดังเช่น สถิติของแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยที่อยู่ในลำดับระหว่าง 1 - 5 มาตลอดระยะเวลาของการจัดการแข่งขัน 42 ปี ซึ่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนากีฬาอย่างชัดเจน ได้ประกาศ “ปฏิญญาศรีราชา พัฒนากีฬามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2548” จำนวน 10 ประการ ขึ้น เพื่อเป็นแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนากีฬา เพื่อร่วมกันสร้างอนาคตแห่งการกีฬาให้ดำเนินไปสู่ความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง (สำนักการกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548) รายละเอียด คือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จะเป็นผู้นำทางด้านกีฬาของชุมชน

2) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จะจัดให้มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะใช้การบูรณาการเชื่อมโยงกิจกรรมและองค์กรอย่างเป็นระบบ

3) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จะสนับสนุนโครงการ 1 คณะ/สำนัก/สถาบัน 1 กีฬา และรณรงค์ให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ

4) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์สนับสนุนให้ชมรมกีฬา ทุกชมรมมุ่งเน้นกีฬาเพื่อสุขภาพและกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

5) ให้มีการจัดตั้งศูนย์สารสนเทศทางการกีฬาที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกับเครือข่ายของทุกวิทยาเขต รวมทั้งเครือข่ายองค์กรกีฬาหลักทั้งในประทศและต่างประเทศ

6) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จะระดมการจัดหากองทุนอุปถัมภ์ (sponsorship) เพื่อการพัฒนากีฬาของมหาวิทยาลัยอย่างยั่งยืน

7) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จะรณรงค์การสร้างกระแสในการออกกำลังกายและเล่นกีฬาสำหรับนักเรียน นิสิต และบุคลากรของมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง

8) ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักกีฬาที่มีความสามารถดีเด่นเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก เพื่อรักษาและพัฒนาศักยภาพทางกีฬาอย่างต่อเนื่อง

9) จัดระบบโครงสร้าง บทบาทหน้าที่และการบริหารจัดการของอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมกีฬา

10) พัฒนากีฬาที่มีความพร้อมและศักยภาพสูงเข้าสู่ระบบกีฬาอาชีพ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีการจัดทำยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนากีฬามาแล้วถึง 3 ฉบับ ยึดหลักความสอดคล้องกับแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ โดยมียุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนากีฬามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2548 - 2551) ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552 - 2555) และปัจจุบันอยู่ในช่วงการดำเนินงานของยุทธศาสตร์ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2556 - 2559) ที่ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์หลัก (สำนักการกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2556) คือ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนากีฬาเพื่อสุขภาพ เป็นการส่งเสริมและพัฒนาทักษะการออกกำลังกายและเล่นกีฬาขั้นพื้นฐานให้แก่นิสิต บุคลากร และประชาชนเป็นประจำสม่ำเสมอ เพื่อสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตและบุคลากรได้มีโอกาสแสดงความสามารถในการแข่งขันกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ในระดับชาติและนานาชาติ รวมทั้งพัฒนาบุคลากรกีฬาในการสร้างชื่อเสียงให้แก่มหาวิทยาลัยและประเทศชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนากีฬาสู่การเป็นกีฬาอาชีพ เป็นการพัฒนานิสิตที่มีศักยภาพสู่การเป็นนักกีฬาอาชีพที่ได้มาตรฐานสากล

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนากีฬาไทย เป็นการส่งเสริม พัฒนา และสนับสนุนให้นิสิตและบุคลากรได้มีโอกาสแสดงความสามารถด้านกีฬาไทย อนุรักษ์และธำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของความเป็นไทย

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา เป็นการพัฒนาองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา และนำความรู้ไปพัฒนาศักยภาพนักกีฬา ตลอดจนส่งเสริมให้นิสิตและบุคลากรได้เล่นกีฬาและออกกำ-ลังกายอย่างถูกต้อง

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการกีฬา เป็นการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารแบบบูรณาการ ทุกหน่วยงานมีส่วนร่วมสร้าง และสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาการกีฬาทุกระดับ มีการตดตามประเมินผล เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการกีฬา

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- ส่งเสริมให้นิสิต บุคลากร ประชาน ออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างทั่วถึง

2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนิสิตและบุคลากร โดยใช้กิจกรรมการออกกำลังกายและเล่นกีฬาเป็นสื่อในการสร้างอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

3) พัฒนาศักยภาพนักกีฬาโดยใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬาให้ได้มาตรฐานระดับสากล นำไปสู่กีฬาเพื่อความเป็นเลิศและกีฬาอาชีพ

4) อนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสานกีฬาไทย ให้เป็นเอกลักษณ์ของชาติ

5) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการบริหารจัดการกีฬามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในทุกมิติอย่างเป็นระบบ

6) ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักกีฬาประสบความสำเร็จในการเล่นกีฬาควบคู่กับการเรียน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. ยุทธศาสตร์สถาบันการพลศึกษา

สถาบันการพลศึกษา (สพล) มีภารกิจในการจัดการศึกษาทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น มีการจัดการศึกษาในโรงเรียนกีฬา 11 แห่ง ในส่วนของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น สถาบันการพลศึกษาได้แบ่งส่วนการบริหารออกเป็น 17 วิทยาเขต จัดการศึกษาระดับปริญญาตรี 3 คณะวิชา ประกอบด้วย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ คณะศิลปศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ โดยใช้ยุทธศาสตร์การบริหารงานหลักร่วมกันตลอดระยะเวลา 6 ปีที่ผ่านมา สถาบันการพลศึกษาได้ดำเนินการภายใต้ยุทธศาสตร์ฉบับแรกของสถาบันการพลศึกษา ฉบับปี พ.ศ. 2550 - 2555 และในปัจจุบันอยู่ในช่วงของการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2556 - 2560) ที่จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกหน่วยงานในสังกัด โดยการระดมความคิด วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของสถาบันตลอดจนการกำหนดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ และติดตามประเมินผล รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการประชาพิจารณ์จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้การดำเนินงานในระยะ 5 ปีข้างหน้า มีความเหมาะสมกับสภาวการณ์ของสังคม และสอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียมากที่สุด ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า “เป็นสถาบันชั้นนำในระดับภูมิภาคอาเซียน ที่จัดการศึกษาด้านกีฬาพลศึกษา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ ที่มีคุณภาพ” ดังรายละเอียดประเด็นยุทธศาสตร์ 7 ประการ (สถาบันการพลศึกษา, 2556: 27-126) คือ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาแก่นักเรียน และนักศึกษาด้านพลศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา และวิทยาศาสตร์สุขภาพ เพื่อให้เป็นผู้สำเร็จการศึกษาที่พึงประสงค์ของสังคม โดยมีเป้าประสงค์ 2 ข้อ คือ เป้าประสงค์ที่หนึ่ง ผู้มีความสามารถพิเศษทางการกีฬาสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคุณธรรมจริยธรรมและเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม เป้าประสงค์ที่สอง บัณฑิตทางด้านพลศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง มีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษารวมทั้งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตามความต้องการของสังคม และสอดคล้องกับอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถาบันการพลศึกษา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนานักเรียนและนักศึกษาให้มีศักยภาพด้านกีฬา สู่ความเป็นเลิศ โดยมีเป้าประสงค์ 1 ข้อ คือ นักเรียนและนักศึกษามีศักยภาพในการแข่งขันกีฬาระดับชาติและนานาชาติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถด้านการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม ด้านพลศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา และวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยมีเป้าประสงค์ 1 ข้อ คือ ผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาสังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมและสนับสนุนการให้บริการทางด้านวิชาการ กีฬา และอาคาร สถานที่ แก่สังคม โดยมีเป้าประสงค์ 1 ข้อ คือ เป็นองค์กรที่ให้บริการทางวิชาการ กีฬา และอาคารสถานที่แก่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมและสนับสนุนการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้านและกีฬาไทย โดยมีเป้าประสงค์ 1 ข้อ คือ เป็นแหล่งเรียนรู้ ฟื้นฟู อนุรักษ์ สืบสาน พัฒนาและเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้านและกีฬาไทยอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการองค์กร อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าประสงค์ 1 ข้อ คือ สถาบันการพลศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 การส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือทางวิชาการและกีฬา กับประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน โดยมีเป้าประสงค์ 1 ข้อ คือ มีความร่วมมือทางวิชาการด้านพลศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ การละเล่นพื้นบ้าน กีฬาไทย และกีฬาพื้นเมือง ในกลุ่มประชาคมอาเซียน

โดยมีกลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา คือ

1) พัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬาให้มีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

2) ปรับปรุงหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (สาระกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ) เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน

3) พัฒนาครูให้สามารถปฏิบัติการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพของนักเรียนและผู้สำเร็จการศึกษา

5) พัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา รวมทั้งมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตามความต้องการของสังคม และสอดคล้องกับอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถาบันการพลศึกษา

6) พัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุติระดับอุดมศึกษาและวิชาชีพ

7) พัฒนาอาจารย์ให้สามารถปฏิบัติการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

8) ผลักดันให้มีการสนับสนุนการจัดหานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทันสมัยและเพียงพอ

9) จัดหาและพัฒนาผู้ฝึกสอนกีฬาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

10) สร้างและพัฒนาทักษะความสามารถด้านการกีฬาของนักเรียนและนักศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

11) ส่งเสริมนักเรียนและนักศึกษาเข้าร่วมการแข่งขันในระดับชาติและนานาชาติ

12) พัฒนาระบบและกลไกการบริหารงานวิจัยและนวัตกรรม ให้มีการดาเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

13) พัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพด้านการวิจัยและนวัตกรรมให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

14) ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการวิจัยและนวัตกรรมกับหน่วยงานภายนอกทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

15) พัฒนาระบบและกลไกการให้บริการวิชาการ กีฬา และอาคารสถานที่ตามความต้องการของสังคม

16) ส่งเสริมการบูรณาการการบริการวิชาการ กีฬา และอาคารสถานที่กับการเรียนการสอนและการวิจัย

17) พัฒนาระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้านและกีฬาไทยให้มีการดาเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

18) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการฟื้นฟู อนุรักษ์ สืบสานและพัฒนาศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้านและกีฬาไทย ให้มีการดาเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

19) เผยแพร่และแลกเปลี่ยนด้านศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้านและกีฬาไทย

20) ส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อเป็นองค์กรที่มีคุณภาพ

21) พัฒนาโครงสร้างองค์กรและการบริหารงานเพื่อให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายของสถาบันการพลศึกษา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

22) พัฒนาระบบบริหารทรัพยากรและงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ

23) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้ทันสมัย สามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการและการตัดสินใจ

24) พัฒนาระบบการจัดการความรู้สู่การปฏิบัติและเผยแพร่สู่สาธารณชน

25) ส่งเสริมการสื่อสารองค์กรและการประชาสัมพันธ์เชิงรุกให้มีประสิทธิภาพ

26) พัฒนาระบบและกลไกการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา

27) พัฒนาศักยภาพนักเรียน นักศึกษา และบุคลากรให้มีความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

28) ส่งเสริมการให้บริการข้อมูลสารสนเทศ ด้านพลศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ การละเล่นพื้นบ้าน กีฬาไทยและกีฬาพื้นเมืองในกลุ่มประชาคมอาเซียน

29) ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัย ด้านพลศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ การละเล่นพื้นบ้าน กีฬาไทยและกีฬาพื้นเมืองในกลุ่มประชาคมอาเซียน

30) ส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกันด้านพลศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ การละเล่นพื้นบ้าน กีฬาไทยและกีฬาพื้นเมืองในกลุ่มประชาคมอาเซียน

นอกจากนี้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2553) ได้รายงานการแถลงนโยบายด้านการกีฬาของคณะรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2554 ต่อรัฐสภา ซึ่งได้ระบุการพัฒนากีฬาของชาติไว้ในนโยบายการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ ประกอบด้วยนโยบายที่รัฐบาลจะดำเนินการ จำนวน 4 ประการ คือ

1) ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางกีฬาของภูมิภาคและของโลก จัดให้มีการแข่งขันกีฬาและกีฬาคนพิการระดับโลกที่สำคัญๆ ตลอดจนการประชุมเกี่ยวกับกีฬาระดับภูมิภาคและระดับโลกเพื่อเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว โดยความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย “ทีมไทยแลนด์”

2) จัดหาและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการกีฬาให้เพียงพอ โดยเฉพาะสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น สนามกีฬา วัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัย และจัดให้มีผู้ฝึกสอนอาสาสมัครประจำศูนย์กีฬาและ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สนามกีฬา และส่งเสริมให้ภาคเอเชียมีการลงทุนและบริจาคเพื่อพัฒนาด้วยมาตรการจูงใจที่เหมาะสม เช่น มาตรการภาษี มาตรการส่งเสริมการลงทุน และมาตรการการเงิน ภายใต้ความโปร่งใสและมีธรรมาภิบาล

3) จัดให้มีทุนการศึกษาและสนับสนุนแก่เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถ และมีแนวโน้มที่จะมีความสามารถสูงด้านกีฬาในระดับนานาชาติ ให้สามารถพัฒนาเป็นนักกีฬาทีมชาติที่สร้างชื่อเสียงและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชนของประเทศ รวมทั้งการปรับบทบาทของกองทุนพัฒนาแห่งชาติให้สนับสนุนภารกิจในการพัฒนานักกีฬาระดับเด็กและเยาวชน

4) พัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ด้วยการนำวิทยาศาสตร์กีฬาและเทคโนโลยีการกีฬามาประยุกต์ใช้อย่างจริงจังเพื่อพัฒนาศักยภาพไปสู่กีฬาอาชีพ พร้อมกับการพัฒนาผู้ฝึกสอนและผู้ตัดสินให้ได้มาตรฐานสากล ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบเพื่อไปใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการองค์กรกีฬาอย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนให้ผู้พิการเข้าถึงกีฬา และการแข่งขันกีฬาในทุกระดับเพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นกีฬาที่มีความสามารถในนามทีมชาติไทยในการแข่งขันกีฬา และมหกรรมกีฬาต่าง ๆ

อีกทั้งคณะกรรมาธิการการท่องเที่ยวและกีฬา สภาผู้แทนราษฎร (2556) ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาเรื่อง การจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในระดับต่างๆ ของสถาบันการศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 72/2556 วันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556 คณะกรรมาธิการการ ประชุมร่วมกับ 4 หน่วยงานหลักที่มีบทบาทในการจัดการศึกษาของชาติ คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สถาบันการพลศึกษา หน่วยงานในสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การกีฬาแห่งประเทศไทย และกรมพลศึกษา ประเด็นหลักในการพิจารณาโดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดให้มีการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับ กำหนดให้วิชาพลศึกษาอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาพลศึกษา โดยในระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้นกำหนดให้เรียนจำนวน 80 ชั่วโมง ส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกำหนดให้เรียนจำนวน 120 ชั่วโมง ซึ่งในวิชาพลศึกษาจะกำหนดกลุ่มรายวิชากีฬาแต่ละชนิดให้เลือกเรียนในแต่ระดับชั้นอีก โดยวิชามวยไทยถูกกำหนดให้เลือกเรียนไว้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึง ปีที่ 6 ส่วนวิชาฟุตบอลจะถูกกำหนดให้เลือกเรียนไว้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ถึง ปีที่ 6 และในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ถึง ปีที่ 6 ซึ่งเนื้อหาวิชามวยไทยจะมุ่งสอนเกี่ยวกับวิชามวยไทยเพื่อการนันทนาการ และมวยไทยเพื่อการแข่งขันเป็นอาชีพ

2. สถาบันการพลศึกษา ปัจจุบันสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยโรงเรียนกีฬาทั้ง 11 แห่ง จัดการเรียนการสอนในรูปแบบโรงเรียนประจำ โดยรูปแบบในการจัดการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เรียน การสอนของโรงเรียนกีฬาในส่วนของรายวิชาสามัญทั่วไป จะต้องเป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ ในส่วนรายวิชาที่เกี่ยวกับวิชาพลศึกษา ได้เปิดการสอนในรายวิชาตามชนิดกีฬาที่เป็นสากล ประมาณ 30 ชนิดกีฬา ซึ่งใน 30 ชนิดกีฬาดังกล่าวจะมีวิชามวยไทย และวิชาตะกร้อเปิดสอนรวมอยู่ด้วย ในส่วนของการผลิตบุคลากร ครูผู้สอนมวยไทย ปัจจุบันสถาบันการพลศึกษาได้จัดทำหลักสูตรการสอนวิชามวยไทยเสร็จเรียบร้อย โดยหลักสูตรแบ่งเป็น 9 ระดับชั้น ชั้นละ 36 ชั่วโมง ในแต่ละระดับจะมีการทดสอบประเมินผลโดยคณะกรรมการซึ่งแยกต่างหากจากวิทยากรผู้ให้การอบรม ผู้ผ่านการอบรมจะได้รับผ้าประเจียดแต่ละสีตามระดับชั้นที่ผ่านการอบรมคล้ายกับยูโดหรือเทควันโด ในขณะนี้สถาบันฯ มีโครงการที่จะเปิดอบรมครูผู้สอนมวยไทยประมาณ 80 คน

3. การกีฬาแห่งประเทศไทย ปัจจุบันการกีฬาแห่งประเทศไทยได้จัดทำ “หลักสูตรสมรรถนะครูมวยไทย” เสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยแบ่งหลักสูตรเป็น 3 ระดับ คือ ระดับ C license ระดับ B license และระดับ A license

4. กรมพลศึกษา ในสมัยคณะกรรมาธิการการท่องเที่ยวและกีฬา ชุดที่ 23 กรมพลศึกษาได้ร่วมกับคณะกรรมาธิการจัดทำหลักสูตรครูผู้สอนมวยไทย โดยได้จัดพิธีมอบหลักสูตรให้กับนายชัย ชิดชอบ ประธานสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เป็นที่เรียบร้อยแล้ว อีกทั้งยังได้มีจัดโครงการฝึกอบรมครูมวยไทยให้กับครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) หรือที่เรียกว่าโครงการอบรม “ครูแม่ไก่” เป็นโครงการนำร่องไปแล้ว

คณะกรรมาธิการการท่องเที่ยวและกีฬาฯ ได้แสดงความคิดเห็นและมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ดังนี้

1. ควรมีการส่งเสริมและผลักดันให้มีการบรรจุหลักสูตรการเรียนการสอนวิชามวยไทย และวิชาฟุตบอลในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกระดับชั้นอย่างจริงจัง โดยคณะกรรมาธิการจะทำหนังสือเพื่อเสนอความเห็นดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกำหนดเป็นนโยบายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการนำไปปฏิบัติต่อไป

2. ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนกีฬาในสังกัดกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬาทั้ง 11 แห่ง นั้น ขอให้จัดหลักสูตรการเรียนการสอนโดยเน้นให้แต่ละโรงเรียนมีความถนัดเชี่ยวชาญ ในกีฬาชนิดใดชนิดหนึ่งเป็นการเฉพาะ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการผลิตนักกีฬาในแต่ละชนิด อีกทั้งเพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณอีกทางหนึ่งด้วย นอกจากนี้ในการพิจารณาย้ายผู้บริหารโรงเรียนหรือในการรับเด็กนักเรียนเข้าโรงเรียน ขอให้คำนึงถึงความเหมาะสม ความโปร่งใส และความเป็นธรรมด้วย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ในส่วนที่เกี่ยวกับแนวทางการจัดตั้งมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ (sport university) หากเป็นไปได้คณะกรรมาธิการยินดีให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ และขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการศึกษาข้อมูลความเป็นไปได้ในการดำเนินการ โดยการจัดตั้งอาจทำโดยไม่ตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นใหม่ แต่ใช้วิธีการปรับเปลี่ยนสถาบันการพลศึกษาเป็นมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติแทนก็ได้

แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและการจัดการกีฬา

ในการดำเนินงานทุกชนิดและทุกรูปแบบ ไม่ว่าในสถานที่ใด และกลุ่มใด ก็ตาม สิ่งสำคัญที่สุด คือ การบริหารจัดการ เพราะการบริหารจัดการเป็นสิ่งที่ช่วยอำนวยให้การทำงานดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลมากที่สุด การบริหารเป็นการใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการนำเอาทรัพยากรมาบริหารประกอบการ ตามกระบวนการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งในกระบวนการดังกล่าวจะต้องมีปัจจัยพื้นฐาน 4 ประการ ที่เรียกว่า ทรัพยากรบริหาร (administration recourses) ดังที่ Griffin (1999: 6) กล่าวว่า เพื่อให้การบริหารจัดการบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ต้องใช้ คน (man) เงิน (money) วัสดุอุปกรณ์ (material) เครื่องมืออุปกรณ์ (machine) และการบริหารจัดการ (management) มาประกอบกัน การบริหารจัดการ (management) หรือที่นิยมเรียกกันว่า 6M’s จึงหมายถึงชุดของหน้าที่ต่างๆ (a set of functions) ที่กำหนดทิศทางในการใช้ทรัพยากรทั้งหลายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายขององค์กร การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้ทรัพยากรได้อย่างเฉลียวฉลาดและคุ้มค่า (cost-effective) และมีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิผล มีการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง (right decision) และมีการปฏิบัติการสำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้ ดังนั้นผลสำเร็จของการบริหารจัดการจึงจำเป็นต้องมีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล ควบคู่กัน

นอกจากจากนี้แล้ว ในการบริหารจะต้องมีองค์ประกอบอื่นๆ มาเป็นส่วนสำคัญในการจัดการด้วย ดัง Robbins, Coulter & Stuart-Kotze, (2003) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการหมายถึงกระบวนการของการประสานงานและการบูรณาการกิจกรรมการทำงานเพื่อให้งานเสร็จสมบูรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ คือ ขบวนการ (process) ประสิทธิภาพ (efficiency) และประสิทธิผล (effectiveness) ทั้งนี้ในขบวนการของการจัดการจะหมายถึงหน้าที่ต่างๆ ด้านการจัดการ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การโน้มนำองค์กร และการควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับ Mildred Pryor and & Sonia Taneja (2010) ที่ได้กล่าวถึงหลักการบริหารในช่วงต้นของศตวรรษที่ 20 ตามทฤษฎีของ Henri Fayol วิศวกรและนักวิชาการชาวฝรั่งเศส เป็นทฤษฎีที่มาจากการประสบการณ์และการปฏิบัติงานจริง ซึ่งสรุปเป็นทฤษฎีไว้ว่า หากวันหนึ่งคุณต้องอยู่ในสภาวะที่ต้องใช้คนจำนวนมากๆ ในการทำงานนั้น หัวใจของการบริหารจัดการเพื่อให้งานสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์หรือนโยบายที่วางไว้นั้น จะต้องมีองค์ประกอบหลักด้วยกัน 5 ปัจจัย คือ “POCCC” ประกอบด้วย การวางแผน (planning) การจัดการองค์กร (organizing) การบังคับบัญชาสั่งการ (commanding) การประสานงาน (coordination) และการควบคุม (controlling) ทฤษฎีนี้เป็นที่สนใจของ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นักวิชาการ นักปฏิบัติ อาจารย์ และนักศึกษา ทางด้านการจัดการ ตลอดจนได้ถูกนำมาประยุกต์เพิ่มเติมอีกหลายทฤษฎี ต่อมาในกลางทศวรรษ 1950 นักวิชาการจาก UCLA ได้ปรับมาเป็น การวางแผน (planning) การจัดองค์การ(organizing) การจัดการพนักงาน (staffing) การสั่งการ (directing) และการควบคุม (controlling) (เขียนย่อว่า POSDC) ซึ่งขบวนการจัดการ 5 ประการ (POSDC) ทฤษฎีหลังนี้เป็นที่นิยมใช้เป็นกรอบในการเขียนตำรา และต่อมาในช่วงหลังนี้ได้ย่อขบวนการจัดการ 5 ประการนี้ เป็นองค์ประกอบพื้นฐาน 4 ประการ ได้แก่ การวางแผน (planning) การจัดองค์การ (organizing) การสั่งการ/การปฏิบัติ (leading/influencing) และการควบคุม (controlling) สอดคล้องกับ Chelladuri (2009) ที่ได้กล่าวถึงการจัดการองค์กร สำหรับกิจกรรมด้านพลศึกษาและกีฬา ว่าในการจัดการนั้นควรจะเป็นไปตามทฤษฎีสมัยใหม่ ที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงจากของ Henri Fayol ที่ใช้มาตั้งแต่ปี 1916 ดังนั้น ตามสถานการณ์แล้วในมุมมองของการจัดการกีฬาสมัยใหม่จึงเหมาะสมที่จะใช้หลักขององค์ประกอบการจัดการ 4 ด้าน คือ การวางแผน (planning) การจัดองค์กร (organizing) การสั่งการ/การปฏิบัติ (leading/influencing) และการควบคุม (controlling) อย่างไรก็ตามงานในแต่ละส่วนของขบวนการจัดการที่กล่าวข้างต้นนี้มีความสัมพันธ์และมีผลกระทบซึ่งกันและกัน

1. องค์ประกอบของการจัดการ

การจัดการองค์กร ประกอบ องค์ประกอบพื้นฐาน 4

1.1 การวางแผน (planning) เป็นจินตนาการหรือวิสัยทัศน์ที่เราวาดภาพไว้ล่วงหน้า เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายขององค์การ สร้างกลยุทธ์ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินไปสู่เป้าหมาย และกระจายจากกลยุทธ์ไปสู่แผนระดับปฏิบัติการ โดยกลยุทธ์และแผนในแต่ละระดับและแต่ละส่วนงานต้องสอดคล้องประสานกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในส่วนงานของตนและเป้าหมายรวมขององค์กรด้วย แผนงานกำหนดไว้เป็นแนวทางปฏิบัติในอนาคต การวางแผนเป็นสะพานเชื่อมระหว่างเหตุการณ์ปัจจุบันและอนาคต ซึ่งทำได้โดยการให้บรรลุเป้าหมายผลลัพธ์ที่ต้องการ รูปแบบของแผนงานควรประกอบด้วย หัวข้อ วัตถุประสงค์ นโยบาย แนวปฏิบัติและมาตรฐานของงาน การวางแผนจึงต้องอาศัยการกำหนดกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ ในกระบวนการวางแผนจะต้องประกอบด้วยผู้บริหารและพนักงานภายในองค์กร

การวางแผนจะช่วยให้องค์กรกำหนดข้อดีจากโอกาสภายนอก และทำให้เกิดผลกระทบจากอุปสรรคภายนอกต่ำสุด โดยต้องมองเหตุการณ์ในอดีตและปัจจุบันเพื่อคาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การวางแผน ประกอบด้วย การพัฒนาภารกิจ (mission) การคาดคะเนเหตุการณ์ปัจจุบัน เหตุการณ์อนาคต และแนวโน้ม การกำหนดวัตถุประสงค์ และการเลือกกลยุทธ์ที่ใช้ การวางแผนจะช่วยให้ธุรกิจปรับตัวสู่การเปลี่ยนแปลงของตลาดและสามารถกำหนดเป้าหมายได้ การบริหารเชิงกลยุทธ์นั้นต้องการให้องค์กรติดตามในลักษณะเชิงรุก (proactive) มากกว่าที่จะเป็นเชิงรับ (reactive) องค์กรที่ประสบความสำเร็จจะต้องควบคุมอนาคตขององค์กรมากกว่าที่จะรอรับผลจาก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อิทธิพลของสภาพแวดล้อมภายนอกและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การตัดสินใจ (decision making) ถือเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผน การปรับตัวเป็นสิ่งจำเป็นเพราะว่ามีการเปลี่ยนแปลงของตลาด เศรษฐกิจ และคู่แข่งขันทั่วโลก จุดเริ่มต้นของความสำเร็จที่ดีของธุรกิจคือการวางแผนที่เหมาะสม เห็นผลได้จริง ยืดหยุ่น มีประสิทธิผล และทรงประสิทธิภาพ

1.2 การจัดองค์กร (organizing) เป็นกิจกรรมที่ทำเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างขององค์กร โดยโดยการจัดแบ่งงานไปตามองค์เป็นหน่วยงานย่อย พร้อมทั้งกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดหน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละส่วนงาน ตลอดจนกำหนดสายงานควบคุมและบังคับบัญชา ในลักษณะของหน่วยงานหลัก หน่วยงานที่ปรึกษา และหน่วยงานช่วย พร้อมทั้งกำหนดช่วงการบังคับบัญชา ให้พิจารณาว่า การที่จะทำให้ได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้น ต้องมีงานอะไรบ้าง และงานแต่ละอย่างจะสามารถจัดแบ่งกลุ่มงานได้อย่างไร มีใครบ้างเป็นผู้รับผิดชอบในแต่ละส่วนงานนั้น และมีการรายงานบังคับบัญชาตามลำดับขั้นอย่างไร ใครเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ เป็นการจัดให้มีโครงสร้างของงานด้านต่างๆ และการกำหนดอำนาจหน้าที่ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินการได้ในแนวทางที่เหมาะสม และบรรลุเป้าหมาย จุดมุ่งหมายของการจัดการองค์กร คือ การใช้ความพยายามทุกกรณีโดยการกำหนดงานและความสำคัญของอำนาจหน้าที่ การจัดองค์กรเป็นการพิจารณาถึงสิ่งที่ต้องการทำหลังจากรู้แล้วว่าจะทำงานให้มีหน้าตาออกมาอย่างไร ก็ต้องมาจัดหน่วยงาน (organizing) ต้องเข้ามารับผิดชอบในการทำงานเหล่านั้นให้สำเร็จลุล่วง การออกแบบหน่วยงานจะออกแบบจากหน่วยงานที่ใหญ่ที่สุด แล้วค่อยๆ ซอยงานให้เล็กลง และก็เล็กซอยลงไปอีก หน่วยงานที่มีการจัดองค์กรที่ดีสามารถจูงใจผู้บริหารและพนักงานให้มองเห็นความสำคัญของความสำเร็จขององค์กร ใช้การกำหนดลักษณะเฉพาะของงาน โดยการแบ่งงานประกอบด้วยงานที่กำหนดออกมาเป็นแผนก การจัดแผนกและการมอบอำนาจหน้าที่ การแยกงานออกเป็นงานย่อยตามการพัฒนารายละเอียดของงาน และคุณสมบัติของงาน เครื่องมือเหล่านี้มีความชัดเจนสำหรับผู้บริหารและพนักงาน ซึ่งต้องการทราบลักษณะของงาน การจัดองค์กรที่ดีจะช่วยให้เกิดความราบรื่นในองค์กรนั้น ดังนั้น โครงสร้างองค์กรจะต้องระบุถึงวิธีการใช้ทรัพยากรและวิธีการซึ่งวัตถุประสงค์มีการกำหนดขึ้นในธุรกิจ การสนับสนุนทรัพยากรและกำหนดวัตถุประสงค์ตามสภาพทางภูมิศาสตร์จะแตกต่างจากโครงสร้างด้านผลิตภัณฑ์หรือลูกค้า รูปแบบทั่วไปของการจัดแผนกคือ ตามหน้าที่ (functional) ตามฝ่าย (divisional) ตามหน่วยธุรกิจเชิงกลยุทธ์ (strategic business unit) และด้านแมททริกซ์ (matrix)

1.3 การจัดการบุคลากร (staffing) ให้ถือว่า บุคลากร คือ สินทรัพย์ที่มีคุณค่าขององค์กร (valuable asset) การบริหารจัดการต้องใช้กลยุทธ์เชิงรุกที่มีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องในการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีคุณค่ามากที่สุดในองค์กร กลยุทธ์ในการจัดการทรัพยากรมนุษย์นั้นควรจะต้องเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตามเวลาและสถานการณ์ ต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงตลอดเวลา ทั้งนี้ในการบริหารจัดการบุคลากร ให้ใช้หลักการเช่นเดียวกับทรัพยากรอื่นๆ ขององค์กร ที่ต้องสรรหามาด้วยต้นทุนที่ต่ำ ต้องใช้งานเท่าที่จำเป็น ต้องใช้ประโยชน์ให้เต็มที่ (ชัจจ์ชนันต์ ธรรมจินดา, 2530) ในการบริหารจัดการนอกจากจะยึดมั่นต่อหน้าที่และพันธกิจแล้ว หลักสำคัญของการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ คือ การบูรณาการ ซึ่ง Guest (1987) ชี้ว่าการบูรณาการของการจัดการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทรัพยากรมนุษย์ที่จะช่วยให้องค์กรมีผลการปฏิบัติงานยอดเยี่ยมมี 3 ระดับ คือ 1) การบูรณาการนโยบายด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์เข้ากับแผนยุทธศาสตร์หรือแผนกลยุทธ์ขององค์กรกับความเหมาะสมภายนอก 2) การบูรณาการระหว่างประเด็นต่างๆ ภายใต้นโยบายการจัดการทรัพยากรมนุษย์กับความเหมาะสมภายใน และ 3) การบูรณาการการจัดการทรัพยากรมนุษย์เข้ากับภาระหน้าที่ของผู้บริหารในสายงานหลักขององค์กร โดยการจัดการต้องให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรทั้งด้านคุณภาพและประสิทธิภาพ กำหนดนโยบายด้านบุคคลและกำหนดโครงสร้างองค์กรต้องให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ขององค์กร และเน้นการพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์องค์กร เพื่อให้การจัดการให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

1.4 การโน้มนำ (leading/influencing) เป็นการจูงใจและโน้มนำให้สมาชิกในองค์กรทั้งรายบุคคลและกลุ่มให้ปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร เป็นกระบวนการระหว่างบุคคลที่นำให้สมาชิกติดต่อกันโดยตรง การโน้มนำจะต้องมีการติดต่อสื่อสาร รวมถึงการรับมือกับประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมของพนักงานในองค์การ หรือเป็นการใช้อิทธิพลเพื่อจูงใจพนักงานให้ปฏิบัติงาน และนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ระบุไว้ หรือเป็นกระบวนการจัดการให้สมาชิกในองค์กรทำงานร่วมกันได้ด้วยวิธีการต่างๆ เพราะทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งที่ซับซ้อนและเข้าใจถ่องแท้ได้ยาก การนำหรือการสั่งการต้องใช้ความสามารถหลายเรื่องควบคู่กันไป อาทิ ภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร การจูงใจ การติดต่อสื่อสารในองค์กร และการทำงานเป็นทีม เป็นต้น หน้าที่ในการนำหรือสั่งการนี้ มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าหน้าที่อื่น เพราะผู้บริหารต้องแสดงบทบาทของผู้สั่งการอย่างมีคุณภาพ มิฉะนั้นแล้วแผนงานที่วางไว้ ตลอดจนทรัพยากรที่จัดเตรียมไว้อาจไม่เกิดประสิทธิผล ถ้าผู้บริหารดำเนินกิจกรรมด้านการสั่งการไม่ดีพอ ดังนั้น การสั่งการจึงเป็นเรื่องของความรู้ความชำนาญ ประสบการณ์ และความสามารถ ที่จะชักจูงให้พนักงานร่วมกันปฏิบัติงานไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้องค์กรประสบความสำเร็จตามต้องการได้ โดยจะรวมการบังคับบัญชาสั่งการ (commanding) และการประสานงาน (coordination) เข้ามาด้วย ซึ่งผู้บังคับบัญชาหรือผู้นำต้องสั่งการให้เป็นไปด้วยความยุติธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติ เมื่อมีงานก็ต้องมีคน ดังนั้น จึงต้องวางคนตามความเหมาะสม ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความถนัด โดยผู้บริหารต้องมีความสามารถในการประสานงานซึ่งจะต้องเชื่อมโยงงานของทุกฝ่าย ทุกคน ให้เข้ากันได้ และกำกับให้ไปในทิศทางเดียวกับ เพื่อก้าวไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน

1.5 การควบคุม (controlling) เป็นการควบคุมและการตรวจสอบกิจกรรมเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลงานเปรียบเทียบกับเป้าหมายหรือมาตรฐานที่กำหนด และทำการแก้ไข เพื่อให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายหรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ ดังนั้น เพื่อให้แน่ใจว่าสิ่งต่างๆ จะดำเนินไปตามแผน ผู้บริหารก็ต้องมีการควบคุมติดตามผลการปฏิบัติการ และเปรียบ เทียบผลงานจริงกับเป้าหมายหรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ หากผลงานจริงเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมายก็ต้องทำการปรับให้เป็นไปตามเป้าหมาย ซึ่งกระบวนการติดตามประเมินผล เปรียบเทียบ และแก้ไข นี้คือการควบคุม ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่งในการทำงานให้สำเร็จ การควบคุมให้หน่วยงาน กำลังคน และการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประสานงาน สามารถดำเนินได้แล้วเสร็จตามแผนที่วางไว้โดยอยู่ในช่วงเวลาและค่าใช้จ่ายที่กำหนด การประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการหนึ่งในขั้นตอนของการควบคุม จะเป็นการประเมินค่าของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ทั้งด้านผลงานและคุณลักษณะอื่นๆ ที่มีคุณค่าต่อการปฏิบัติงานภายในเวลาที่กำหนด ภายใต้การสังเกต การจดบันทึก และการประเมินโดยหัวหน้างาน โดยอยู่บนพื้นฐานของความเป็นระบบและมาตรฐานแบบเดียวกัน นงลักษณ์ เพิ่มชาติ (2548) กล่าวไว้ว่า ตามแนวคิดสมัยใหม่การประเมินมีองค์ประกอบอย่างน้อย 3 ประการ คือ เน้นเรื่องผลลัพธ์ในการปฏิบัติงาน ยึดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร และต้องมีส่วนร่วมกับระหว่างผู้ปฏิบัติทุกฝ่ายในองค์กรและผู้บังคับบัญชา ทั้งนี้เพราะมีความเชื่อว่าเมื่อพนักงานมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของงานเพื่อใช้เป็นเกณฑ์วัดความสำเร็จของการทำงานแล้ว วิธีการเช่นนี้ จะทำให้บุคลากรทุกคนในองค์กรเกิดความพึงพอใจในงาน และทำให้มีความกระตือรือร้นที่จะทำให้งานบรรลุเป้าหมาย ช่วยลดความสับสนในการทำงาน เพราะพนักงานรู้ว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไรจึงจะบรรลุเป้าหมาย การประเมินผลการปฏิบัติงานมีความสำคัญทั้งต่อพนักงานผู้ปฏิบัติ ผู้บังคับบัญชา และองค์กร ควรมีการประเมินทั้งในด้านของความรอบรู้ (knowledge) ความสามารถ (ability) ทักษะ (skills) ของพนักงานตามคุณลักษณะของงานแต่ละด้าน ซึ่งหลักในการบริหารงานนั้น การควบคุมและการประเมินผลการปฏิบัติงานมีวัตถุประสงค์มากกว่าเพื่อการจ่ายค่าตอบแทนแก่พนักงาน เพราะผลที่ได้จากการปฏิบัติงานมีคุณค่าต่อการพัฒนางานและมีคุณค่าต่อการบริหารงาน ที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรของหน่วยงานอย่างเป็นธรรม สร้างแรงจูงใจและให้รางวัลตอบแทนพนักงานที่มีผลงานได้มาตรฐานหรือสูงกว่ามาตรฐาน การรักษาความเป็นธรรมทั้งในด้านการบริหารเงินเดือน ค่าตอบแทน และการบริหารงานบุคคล กล่าวคือ สามารถพิจารณาประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรจากการประเมินผลการปฏิบัติงาน ใช้เป็นเครื่องมือสอนงานและพัฒนาบุคลากร ใช้เป็นเครื่องมือให้พนักงานยึดถือระเบียบข้อบังคับร่วมกันอย่างเท่าเทียม ทำให้บุคลากรในหน่วยงานได้ทราบถึงความรู้ความสามารถของตนเองในสายตาของผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นการทดสอบความยุติธรรมของผู้บังคับบัญชา ช่วยวิเคราะห์ปัญหาขององค์กรในด้านต่างๆ ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลในการป้องกันปัญหาทางการบริหาร

การใช้ทรัพยากรต่างๆ ขององค์กร ถือเป็นกระบวนการตรวจสอบหรือติดตามผลและประเมินการปฏิบัติงานในกิจกรรมต่างๆ ของพนักงาน เพื่อรักษาให้องค์กรดำเนินไปในทิศทางสู่เป้าหมายอย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์หลักขององค์กร ในเวลาที่กำหนดไว้ องค์กรหรือธุรกิจที่ประสบความล้มเหลวอาจเกิดจากการขาดการควบคุม หรือมีการควบคุมที่ไร้ประสิทธิภาพ และหลายแห่งเกิดจากความไม่ใส่ใจในเรื่องของการควบคุม ละเลย เพิกเฉย หรือในทางกลับกันคือมีการควบคุมมากจนเกิดความผิดพลาดขององค์กรเอง การควบคุมจึงเป็นหน้าที่หลักของการบริหารองค์กรที่มีความสำคัญตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกระบวนการบริหาร การควบคุมเป็นการตรวจตราและตรวจสอบผลการปฏิบัติงานโดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายและการปฏิบัติเพื่อให้มั่นใจว่า จะบรรลุผลลัพธ์ตามต้องการ นอกจากนี้การควบคุมยังเป็นกระบวนการรวบรวมและแสดงถึงข้อมูลย้อนกลับของผลการดำเนินงานในฐานะที่เป็นพื้นฐานสำหรับการปฏิบัติและการเปลี่ยนแปลงในอนาคตอีกด้วย (Schermerhorn, 1999: 327) อาจกล่าวถึงบทบาทสำคัญของการควบคุมได้ว่า อยู่ที่คำ 4 คำ ได้แก่ มาตรฐาน (standard) การวัดผล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(measurement) การเปรียบเทียบ (comparison) และการปฏิบัติ (take action) โดยดำเนินอยู่บนพื้นฐานกลยุทธ์การบริหารจัดการ 5 ด้าน ตามทฤษฎี 5 P (5P's Strategic Leadership Model) คือ วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน (purpose) หลักการดำเนินงาน (principle) กระบวนการดำเนินงาน (processes) การจัดการบุคลากร (people และ ความสามารถในการดำเนินงาน (performance) ที่ Pryor and Taneja (2010) ได้วิเคราะห์ไว้ ซึ่งการควบคุมจะต้องครอบคลุมพื้นที่ 4 ส่วนใหญ่ๆ ของการบริหาร ตามคำกล่าวของ Robbins (1997: 390) คือ พฤติกรรมบุคคลในองค์กร การเงิน การปฏิบัติการ และข้อมูลข่าวสารทรัพยากรประกอบด้วย มนุษย์ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ การเงิน ตลอดจนทรัพยากรข้อมูลขององค์กร ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้บริหารจะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในกระบวนการบริหารจัดการทรัพยากรขององค์กรโดยอาศัยหน้าที่ทั้ง 5 ประการนี้มาประยุกต์ใช้ด้วยกัน

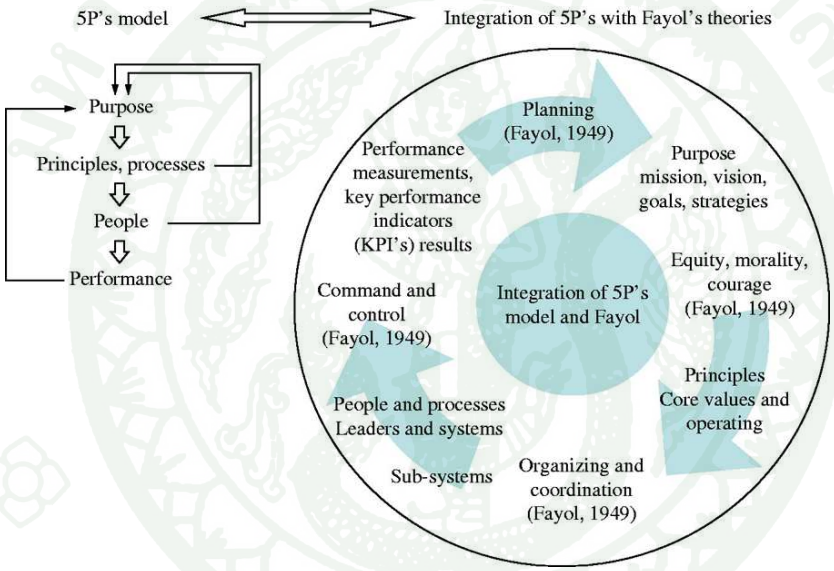

ภาพที่ 1 5P's Strategic Leadership Model and Fayol's theories
ที่มา: Pryor and Taneja (2010)

องค์กรแบบเดิมจะมีลักษณะการจัดการที่คงเดิมไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลง ลักษณะของงานจะคงที่ บุคลากรทำงานในสถานที่และเวลาเดียวกันตลอด แต่องค์กรปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา จึงมีการจัดการแบบพลวัตที่สามารถปรับเปลี่ยนให้สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมตลอดเวลา เนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยีเอื้อให้สามารถสื่อสารถึงกันได้ แม้ทำงานต่างสถานที่กัน รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและโลกาภิวัตน์ ทำให้คนต้องทำงานแข่งกับเวลามากขึ้น จนเบียดบังเวลาส่วนตัวและครอบครัว ดังนั้น องค์กรสมัยใหม่จะใช้หลักความยืดหยุ่นในการทำงานทั้งเรื่องเวลา และสถานที่ จะทำงานที่ใดก็ได้ เมื่อไรก็ได้ แต่ต้องได้ผลงานตามที่กำหนด เพื่อให้สอดรับกับแนวโน้มวิถีการดำเนินชีวิตของพนักงานยุคใหม่ กล่าวคือ ในองค์การสมัยใหม่จะไม่ยึดติดกับแนวทางปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น ต้องให้มีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติ สามารถปรับเปลี่ยน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ได้ถ้าสถานการณ์แตกต่างไป พนักงานต้องเพิ่มศักยภาพของตนที่จะเรียนรู้และสามารถทำงานที่เกี่ยวข้องได้รอบด้าน มีการสับเปลี่ยนหน้าที่และกลุ่มงานอยู่เป็นประจำ ดังนั้น ในองค์กรสมัยใหม่จำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรให้เพิ่มทักษะในการทำงานให้ได้หลายรูปแบบหลายลักษณะงาน และใช้การพิจารณาค่าตอบแทนการทำงาน ที่จะตอบแทนตามทักษะ (skill based) ยิ่งมีความสามารถในการทำงานหลายอย่างมากขึ้นก็ได้ค่าตอบแทนมากขึ้น แทนการให้ค่าตอบแทนตามลักษณะงานและหน้าที่รับผิดชอบ (job based) ดังนั้น องค์กรสมัยใหม่ (modern organization) จะต้องมีการปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ในการจัดการองค์กรอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้บรรลุเป้าหมาย องค์กรจะต้องมีลักษณะร่วมกันอยู่ 3 ประการ ได้แก่ 1) ทุกองค์กรต้องมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของตนเอง 2) ทุกองค์กรต้องมีคนร่วมกันทำงาน และ 3) องค์กรต้องมีการจัดโครงสร้างงานแบ่งงานหน้าที่รับผิดชอบของคนในองค์กร

ตามที่กล่าวข้างต้น จะเห็นว่าองค์กรปัจจุบันต้องเผชิญกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น องค์กรต้องมีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ การจัดการองค์กรรูปแบบไม่ควรยึดติด ควรยืดหยุ่นได้ตลอดเวลา เน้นที่ตัวงานกับเน้นทักษะ ให้สามารถทำงานได้ทุกที่ทุกเวลา

2. บทบาทของการจัดการ (managerial roles)

เมื่อกล่าวถึงหน้าที่ที่เกี่ยวกับการจัดการในองค์กรมักมุ่งไปที่ขบวนการจัดการ 4 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การโน้มนำ และการควบคุม ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งผู้บริหารแต่ละคนให้ความสำคัญและเวลาในการทำหน้าที่จัดการแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังขึ้นกับลักษณะการดำเนินงานขององค์กรที่แตกต่างกันด้วย เช่น ลักษณะการดำเนินงานเป็นองค์กรที่แสวงหากำไร หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร ระดับของผู้บริหารที่ต่างกัน เช่น ผู้บริหารระดับต้น ระดับกลาง ระดับสูง อีกทั้งขนาดขององค์กรที่ต่างกัน ตัวอย่างเช่น ผู้บริหารที่อยู่ในระดับบริหารที่แตกต่างกันจะให้เวลาในการทำกิจกรรมของแต่ละหน้าที่แตกต่างกัน สมพงษ์ สุวรรณจิตกุล (ม.ป.ป.) กล่าวไว้ว่า เมื่อพิจารณาถึงกิจกรรมของผู้บริหารในองค์กรตามหลักการของ Henry Mintzberg ที่กล่าวไว้ในปี ค.ศ.1971 ว่า บทบาททางการจัดการ (managerial roles) เป็นกิจกรรมที่ผู้จัดการสมควรกระทำขณะปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์กร ที่เรียกว่า บทบาทด้านการจัดการของ Mintzberg (Mintzberg’s managerial roles) โดยกิจกรรมแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ ได้แก่ บทบาทด้านระหว่างบุคคล (interpersonal roles) บทบาทด้านข้อมูลสารสนเทศ (informational roles) และบทบาทด้านการตัดสินใจ (decisional roles)

ตามหลักการของ Mintzberg ได้แบ่งบทบาทด้านการจัดการของ แบ่งออกเป็น บทบาทระหว่างบุคคล (interpersonal roles) บทบาทด้านข้อมูล (informational roles) และบทบาทด้านการตัดสินใจ (decisional roles) ซึ่งประกอบด้วย 10 บทบาทย่อย คือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.1 บทบาทระหว่างบุคคล (interpersonal roles) เป็นบทบาทด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ประกอบด้วย 3 บทบาทย่อย ได้แก่

2.1.1 บทบาทตามตำแหน่ง (figurehead) ปฏิบัติหน้าที่ประจำวันต่างๆ ตามระเบียบที่เกี่ยวกับกฎหมาย หรือตามที่สังคมกำหนด เช่น การต้อนรับแขกขององค์กร ลงนามในเอกสารตามกฎหมาย เป็นต้น

2.1.2 บทบาทผู้นำ (leader) ต้องรับผิดชอบสร้างแรงจูงใจ และกระตุ้นการทำงานของพนักงาน รับผิดชอบในการจัดหาคน ฝึกอบรม และงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

2.1.3 บทบาทการสร้างสัมพันธภาพ (liaison) โดยสร้างเครือข่ายภายในและภายนอกเพื่อการกระจายข้อมูลให้ทั่วถึง

2.2 บทบาทด้านข้อมูล (informational roles) เป็นบทบาทด้านการกระจายและส่งผ่านข้อมูล ประกอบด้วย 3 บทบาทย่อย ดังนี้

2.2.1 เป็นผู้ติดตามประเมินผล (monitor) เป็นการติดตามเลือกรับข้อมูล (ซึ่งมักจะเป็นเหตุการณ์ปัจจุบัน) เพื่อเข้าใจความเคลื่อนไหวขององค์การและสิ่งแวดล้อม เป็นเสมือนศูนย์กลางของระบบ

2.2.2 เป็นผู้กระจายข้อมูล (disseminator) รับบทบาทส่งผ่านข้อมูลไปยังพนักงานในองค์กร บางข้อมูลก็เกี่ยวกับข้อเท็จจริง บางข้อมูลเกี่ยวกับการแปลผลและรวบรวมความแตกต่างกันที่เกิดขึ้นในองค์กร

2.2.3 เป็นโฆษก (spokesperson) ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ส่งต่อข้อมูลไปยังหน่วยงานภายนอกเกี่ยวกับแผนงาน นโยบาย กิจกรรม และผลงานขององค์การ เช่น เป็นผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรม

2.3 บทบาทด้านการตัดสินใจ (decisional roles) ทำหน้าที่ตัดสินใจในการดำเนินงานขององค์กร ประกอบด้วย 4 บทบาทย่อย ดังนี้

2.3.1 เป็นผู้ประกอบการ (entrepreneur) หาโอกาสและริเริ่มสิ่งใหม่ๆ เช่น การปรับปรุงโครงการเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการออกแบบโครงการโดยการจัดให้มีการทบทวนและกำหนดกลยุทธ์เพื่อพัฒนาโปรแกรมใหม่ๆ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.3.2 เป็นผู้จัดการความสงบเรียบร้อย (disturbance hander) รับผิดชอบแก้ไขการดำเนินงานเมื่อองค์การเผชิญกับความไม่สงบเรียบร้อย โดยการทบทวนและกำหนดกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับความไม่สงบและวิกฤติการณ์ในองค์การ

2.3.3 เป็นผู้จัดสรรทรัพยากร (resource allocator) เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ในองค์การ เช่น ทำการตัดสินใจและอนุมัติในประเด็นที่สำคัญต่างๆ ขององค์การ โดยการจัดลำดับ และกระจายอำนาจ ดูแลกิจกรรมที่เกี่ยวกับเรื่องงบประมาณ และจัดการเกี่ยวกับการทำงานของพนักงาน

2.3.4 เป็นผู้ต่อรอง (negotiator) รับผิดชอบในการเป็นตัวแทนต่อรองในเรื่องสำคัญขององค์การ เช่น มีส่วนร่วมในการทำสัญญากับสหภาพแรงงานขององค์การ หรือการต่อรองกับผู้จัดหา (suppliers)

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับองค์กร 5 แบบ ของมินซ์เบอร์ก (Mintzberg's Framework : Five Organization Forms)

Henry Mintzberg นักการจัดการ มีความเห็นว่าการออกแบบองค์กรจำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบพื้นฐาน หรือกลุ่มคนขององค์กร โดยประกอบด้วยกลุ่มคน 5 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มผู้ปฏิบัติ (the operating, Core) ได้แก่ พนักงานที่ปฏิบัติงานพื้นฐานในการผลิตและการบริการ เช่น ในโรงเรียนได้แก่ ครู ในภัตตาคาร ได้แก่ พ่อครัว และพนักงานบริการเป็นต้น

2. กลุ่มคนระดับกลยุทธ์ (the strategic apex) เป็นกลุ่มผู้บริหารระดับสูง ที่ต้องรับผิดชอบต่อการดำเนินงานทั้งหมดขององค์กร รวมถึงเจ้าของธุรกิจอิสระ

3. กลุ่มคนระดับกลาง (the middle line) เป็นกลุ่มผู้บริหารระดับกลางที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างกลุ่มคนระดับกลยุทธ์กับกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน เช่น หัวหน้าภาควิชาในมหาวิทยาลัย หัวหน้าแผนก หรือหัวหน้าฝ่ายในบริษัท เป็นต้น

4. กลุ่มผู้ชำนาญการ (the technostructure) ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่รับผิดชอบในการกำหนดมาตรฐานของงานและกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร เช่น นักบัญชี นักคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

5. กลุ่มคนสนับสนุน (the support staff) เป็นกลุ่มคนที่เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนทางอ้อมต่อองค์กร เช่น ที่ปรึกษางานด้านเทคนิค ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย ที่ปรึกษาด้านกลยุทธ์ เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ในการเลือกออกแบบองค์กรจะขึ้นอยู่กับภารกิจว่าต้องอาศัยคนกลุ่มใดเป็นหลัก โดยแบ่งโครงสร้างองค์กรออกเป็น 5 ประเภท คือ 1) โครงสร้างองค์กรแบบง่าย (simple structure) ใช้ในองค์กรขนาดเล็ก ทีมีลักษณะแบบไม่เป็นทางการ มีหัวหน้าที่มีอำนาจเพียงคนเดียวรับผิดชอบในทุกด้าน 2) โครงสร้างองค์กรแบบราชการเชิงเครื่องจักร (machine bureaucracy) เป็นองค์กรขนาดใหญ่และมีความซับซ้อน แบ่งงานออกเป็นแผนกตามความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีกฎเกณฑ์และข้อปฏิบัติต่างๆ ให้ปฏิบัติตาม กลุ่มคนที่เป็นหลัก คือ ผู้ชำนาญการเฉพาะด้าน อำนาจการตัดสินใจอยู่ที่ผู้บริหารระดับสูง โครงสร้างแบบนี้เหมาะกับสภาวะแวดล้อที่คงที่ มีการเปลี่ยนแปลงน้อย 3) โครงสร้างองค์กรแบบราชการวิชาชีพ (professional bureaucracy) เป็นองค์กรที่ผู้ปฏิบัติงานหลักเป็นนักวิชาชีพและนักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน แต่มุมมองจะแคบมองเฉพาะหน่วยงานย่อยของตนเอง เช่น ในโรงพยาบาล หอสมุด มหาวิทยาลัย ซึ่งมีความเป็นราชการค่อนข้างสูง มีกฎเกณฑ์ที่ต้องปฏิบัติตามมาก และบุคลากรมีทักษะและเป็นอิสระในการตัดสินใจ 4) โครงสร้างองค์กรแบบแผนกงาน (divisionalized structure) ใช้มากในบริษัทขนาดใหญ่ ที่แบ่งหน่วยงานย่อยๆ ที่มีความเป็นอิสระในการดำเนินงาน และ 5) โครงสร้างองค์กรแบบทีมงานเฉพาะกิจ (adhocracy) เป็นการรวมทีมงานผู้เชี่ยวชาญต่างสาขามารวมกันในโครงการต่างๆ ขององค์กร ซึ่งหลักในการบริหารจัดการองค์กรที่ดีนั้น จะต้องจัดโครงสร้างให้มีความสอดคล้องกับนโยบายการบริหารและเป้าหมายขององค์กร เพื่อช่วยให้การดำเนินงานและการปฏิบัติเป็นไปได้อย่างคล่องตัว มีประสิทธิภาพ และตรวจสอบได้

การจัดการศึกษาและการจัดการกีฬาในต่างประเทศ

1. การจัดการศึกษาและการจัดการกีฬาในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นประเทศที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย ทั้งขนาดของพื้นที่และจำนวนประชากร ซึ่งประเทศจีนมีเนื้อที่ประมาณ 9,326,410 ตารางกิโลเมตร และมีประชากรประมาณ 1.3 พันล้านคน มีประเพณีและวัฒนธรรมคล้ายคนไทย แบ่งการปกครองออกเป็น เขตปกครองระดับมณฑลและเขตปกครองตนเอง โดยอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐบาลกลาง ประกอบด้วยการปกครองแบบเขตปกครองระดับมณฑล จำนวน 28 มณฑล (provinces) เช่น มณฑลกวางตุ้ง (Guangdong) มณฑลหูหนาน (Hunan) มณฑลเจ้อเจียง (Zhejiang) มณฑลซานตง (Shandong) มณฑลเสฉวน (Sichuan) รวมทั้งไต้หวัน เป็นต้น ปกครองเขตปกครองตนเอง จำนวน 5 เขตปกครองตนเอง (autonomous regions) ได้แก่ มองโกเลียใน ซินเกียง ธิเบต กวางสี และหนิงเซีย ปกครองแบบเทศบาลเมือง (municipalities) จำนวน 4 เทศบาลเมือง คือ มหานครปักกิ่ง มหานครเซี่ยงไฮ้ มหานครเทียนสิน และมหานครฉางชิ่ง และปกครองแบบเขตปกครองพิเศษ (special administration regions) จำนวน 2 เขตปกครองพิเศษ คือ ฮ่องกง และมาเก๊า ตามหลักการหนึ่งประเทศสองระบบ นับเป็นประเทศที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจเร็วที่สุดในโลก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.1 การจัดการด้านการศึกษาและระบบการศึกษา

จากการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจีน ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2539-2543) พบว่า มาตรฐานความเป็นอยู่ของชาวจีนโดยทั่วไปได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ชาวจีนอยู่ดีกินดีขึ้นเป็นลำดับ มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวเพิ่มมากขึ้น ปัญหาความยากจนได้รับการแก้ไข กล่าวได้ว่าปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดพัฒนาการด้านชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจีนส่วนหนึ่งมาจากความต่อเนื่องในการพัฒนาระบบการศึกษา ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ยังได้รับการเอาใจใส่ตามนโยบายของรัฐบาลจีน สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจีน ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2544 - 2548) รัฐบาลจีนให้ความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มุ่งเสริมสร้างศักยภาพของบุคคลในช่วงเวลาที่จีนกำลังก้าวเข้าสู่ยุคใหม่แห่งการพัฒนาและก้าวควบคู่ไปกับประชาคมโลก ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการประชุมสภาแห่งชาติฉบับที่ 15 ได้ระบุอย่างชัดเจนถึงยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศผ่านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการศึกษา พร้อมทั้งการรักษาการพัฒนาที่ยั่งยืนว่า ให้ดำเนินการผ่านการศึกษา ด้านอบรมอาชีพ และการศึกษาผู้ใหญ่ ในรูปแบบต่างๆ รัฐบาลเน้นความสำคัญของการปรับระบบการศึกษาให้สอดคล้องต่อการพัฒนาประเทศ มีการตรากฎหมายภายในประเทศที่เกี่ยวกับการศึกษาแบบต่างๆ ขึ้น การดำเนินการถือเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ดีสำหรับการพัฒนาประเทศในศตวรรษที่ 21 (สดอมเฮ้าส์ เอ็ดดูเคชั่น แอนด์ ทราเวล จำกัด, 2555) ต่อเนื่องมาถึงปัจจุบันซึ่งเป็นช่วงของการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2554- 2558) จีนมุ่งมั่นความก้าวหน้าด้านการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการศึกษา มุ่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนา และปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจในเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจอย่างมีเสถียรภาพ ประหยัดทรัพยากร และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในการดำเนินงานหลักตามยุทธศาสตร์ทุกด้านใช้วิธีการเร่งรัดปฏิรูปและพัฒนาการศึกษาเป็นฐาน (สำนักงานยุทธศาสตร์การพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์, 2557)

ระบบการศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน ถือเป็นระบบการศึกษาที่ใหญ่ที่สุดในโลก โดยนักเรียนที่ศึกษาอยู่ภายใต้ระบบการศึกษาของจีนนั้นคิดเป็นสัดส่วนราวร้อยละ 20 จากทั่วโลก อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ และมีคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเป็นผู้วางแผนนโยบายการ ศึกษาและควบคุมคุณภาพการศึกษา มีการจัดสรรงบประมาณและสนับสนุนการพัฒนาด้านการศึกษาทั้งจากรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น ซึ่งรัฐบาลจีนได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาด้านการศึกษาอย่างมาก เหนือกว่าการพัฒนาด้านอื่นๆ เห็นได้ชัดเจนตั้งแต่ปี 1986 เป็นต้นมา รัฐบาลได้ออกกฎหมายการศึกษาภาคบังคับให้เด็กทุกคนต้องได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียนเป็นเวลาอย่างน้อย 9 ปี พร้อมทั้งมีการจัดสรรงบประมาณการศึกษาแก่นักเรียนจีน นอกจากนี้รัฐบาลยังสนับสนุนให้หน่วยงานทุกระดับ และภาคเอกชนมีบทบาทในการลงทุนหรือการบริหารจัดการการศึกษาด้วย ระบบการศึกษาจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับประเทศสหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส ไทย และประเทศอื่นๆ อีกทั้งจัดให้มีสถาบันการศึกษาเพื่อรองรับนักเรียนนักศึกษาต่างชาติ โดยเฉพาะในเมืองสำคัญๆ ของจีน เช่น กรุงปักกิ่ง นครเซี่ยงไฮ้ นครกวางโจว และเมืองเซี่ยเหมิน เป็นต้น ซึ่งจีนได้แบ่งระบบการศึกษาหลัก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ของประเทศออกเป็น 3 ประเภท คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาขั้นอุดมศึกษา และการศึกษาผู้ใหญ่ (Chinese Academy, 2555)

1.1.1 การศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศจีนได้รวมถึงการศึกษาในระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา การศึกษาระดับอนุบาลใช้ระยะเวลาศึกษา 3 ปี ซึ่งเด็กจะเริ่มเข้าเรียนตั้งแต่อายุ 3 ขวบ หลังจากนั้นเด็กจะเริ่มเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาเรื่อยไปจนจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นการจบระดับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี โดยในหนึ่งปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษา หลังจากนั้นเด็กผู้ซึ่งมีความประสงค์จะศึกษาต่อจะต้องสอบเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือจะเป็นการเข้าศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา ซึ่งในระดับอาชีวศึกษาจะเป็นการใช้เวลาศึกษาทั้งสิ้น 2 - 4 ปี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กที่จบการศึกษาไปมีความรู้ทางเทคนิคการผลิต และการดำเนินงาน

โรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษาต้นโดยทั่วไป จะเป็นโรงเรียนของรัฐบาลเนื่องจากยังเป็นการศึกษาภาคบังคับ จัดให้นักเรียนเข้าเรียนใกล้บ้าน รัฐบาลจีนพยายามที่จะพัฒนาให้ประชาชนทั่วประเทศได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน หลังจากจบการศึกษาระดับประถมศึกษาแล้ว นักเรียนต้องสอบเข้าเพื่อศึกษาต่อในระดับมัธยมต้น โดยโรงเรียนที่จะศึกษาต่อจะกำหนดจากที่อยู่และความต้องการโดยส่วนตัวของนักเรียนเอง

สำหรับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้เวลา 3 ปี นั้น แบ่งออกเป็นมัธยมศึกษาตอนปลายทั่วไป มัธยมศึกษาตอนปลายด้านวิชาชีพ และอาชีวศึกษา เป็นระดับการศึกษาที่ไม่บังคับ ดังนั้น นักเรียนจะต้องรับผิดชอบค่าเล่าเรียนเอง โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจีนส่วนใหญ่จะเป็นโรงเรียนของรัฐ แต่ก็มีบางส่วนที่เป็นโรงเรียน เอกชน ทั้งนี้การเข้าเรียนในระดับมัธยมปลายในจีนจำเป็นต้องสอบเข้า โดยดูจากระดับคะแนนที่สอบได้

หลักสูตรการสอนแบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ หลักสูตรที่กำหนดโดยรัฐ และหลักสูตรที่กำหนดตามท้องถิ่น โดยจัดให้สอดคล้องต่อความต้องการและความเป็นจริงของท้องถิ่น นอกจากนั้น ยังแบ่งหลักสูตรการเรียนการสอนเป็นภาคทฤษฎีวิชาการ และภาคกิจกรรม นับตั้งแต่ปี ค.ศ.1999 เป็นต้นมา กระทรวงศึกษาธิการจีน ได้กำหนดหลักสูตรการศึกษาพื้นฐานใหม่สำหรับศตวรรษที่ 21 กล่าวคือ เด็กคนใดก็ตามเมื่อมีอายุครบ 6 ปี ควรเข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษา สำหรับบางแห่งที่สถานการณ์ไม่เอื้ออำนวย เด็กจะสามารถเลื่อนอายุการเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษาได้จนถึง 7 ปี ตลอดการศึกษาภาคบังคับ เด็กต้องผ่านการสอบปลายภาค และการทดสอบความรู้ด้านต่างๆ เป็นระยะๆ ในโรงเรียนประถมศึกษา วิชาที่บังคับสอบ คือ ภาษาจีน และคณิตศาสตร์ สำหรับวิชาอื่นๆ ไม่บังคับสอบ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา การสอบปลายภาคจะกระทำในกรอบวิชาที่รัฐกำหนด นอกจากการเรียนการสอนวิชาการความรู้ในสาขาต่างๆ แล้ว รัฐบาลยังได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กำหนดให้โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจัดหลักสูตรการศึกษาด้านศีลธรรมด้วย โดยรวมการศึกษาแนวคิดด้านการเมือง ปรัชญา ศีลธรรม และจิตวิทยาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองของประเทศ มีความรักชาติ มีจริยธรรม มีศีลธรรม และมีความผูกพันในเชื้อชาติของตน รัฐบาลจีนยังส่งเสริมกิจกรรมภายหลังการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยเปิดกว้างขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็กนักเรียนแต่ละคน เช่น ความสนใจในเรื่องการแสดงละคร งานศิลปะ งานเขียนบทประพันธ์ และการเข้าค่ายฤดูร้อน ฤดูหนาว เป็นต้น

1.1.2 การศึกษาขั้นอุดมศึกษา

ขั้นอุดมศึกษามีการแบ่งย่อยเป็นอนุปริญญา ซึ่งใช้เวลาเรียน 2 - 3 ปี ในระดับปริญญาตรี 4 ปี (5 ปี ในส่วนของคณะแพทยศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์) ในระดับปริญญาโท 2 - 3 ปี และในระดับปริญญาเอก 3 ปี การศึกษาขั้นอุดมศึกษาของประเทศจีนมีความหลากหลายในแต่ละสาขาวิชา ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาแบบมีวุฒิบัตรหรือแบบไม่มีวุฒิบัตร หรือการรวมรูปแบบการศึกษาของระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี และปริญญาโทเข้าไว้ด้วยกัน การศึกษาระดับอุดมศึกษาของจีนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ภายหลังปี ค.ศ.1981 เป็นต้นมา จีนได้เริ่มจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามแบบสากลที่ชัดเจนโดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ปัจจุบันมหาวิทยาลัยในจีนมีจำนวนประมาณ 3,000 แห่ง โดย 2 ใน 3 เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ และ 1 ใน 3 เป็นมหาวิทยาลัยเอกชน การเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของจีนจำเป็นต้องผ่านการสอบเข้าศึกษา โดยดูจากระดับคะแนนในการสอบ มหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงในจีนส่วนใหญ่เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ

1.1.3 การศึกษาผู้ใหญ่

การศึกษาผู้ใหญ่ของประเทศจีนเป็นส่วนการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพิ่มเติมจากการศึกษาในระบบโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาขั้นอุดมศึกษา โดยเริ่มหลังจากที่นักเรียนสำเร็จการศึกษาภาคบังคับ หรือสำหรับเยาวชนผู้ที่มีพื้นฐานการศึกษาบ้าง หรือประสงค์ที่จะศึกษาอบรมด้านอาชีพใดอาชีพหนึ่งโดยเฉพาะ การศึกษาผู้ใหญ่ขั้นต้นได้รวมไปถึงการให้การศึกษาเบื้องต้นแก่ผู้ใช้แรงงานในชนบทห่างไกล และการอบรมอาชีพทั่วไป และการศึกษาผู้ใหญ่ขั้นกลาง ได้รวมถึงการให้ศึกษาด้านวิชาชีพ อันได้แก่ ทีวี วิทยุ เสมียน ส่วนการศึกษาผู้ใหญ่ขั้นสูง ได้รวมถึงการให้ศึกษาด้านวิชาชีพชั้นสูงเพิ่มเติมจากวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย สำหรับการอบรมอาชีพทั่วไปนั้น ส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการของบริษัทที่จะอบรมฝึกฝนลูกจ้างของตน กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงแรงงาน จะดำเนินการร่วมกันในการจัดทำรายการอบรม โดยดำเนินการผ่านศูนย์อบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพลูกจ้าง ระบบการศึกษาผู้ใหญ่เป็นการศึกษาระบบใหม่ ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาระบบการศึกษาแบบดั้งเดิมในโรงเรียน เพื่อการศึกษาระยะยาว และมีความสำคัญต่อการส่งเสริมความต่อเนื่องของการพัฒนาประเทศชาติทั้งในด้านเศรษฐกิจ และสังคม หน้าที่หลักของการศึกษาผู้ใหญ่ในจีน ประกอบด้วย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1) การให้การศึกษาและอบรมความรู้ด้านวัฒนธรรม การอบรมฝึกอาชีพ และทักษะในทางปฏิบัติ สำหรับผู้ที่เป็นส่วนหนึ่งของแรงงานหรือผู้ที่ประสงค์จะเปลี่ยนอาชีพการงาน หรือแม้แต่กับผู้ที่กำลังหางานทำ

2) เพื่อเพิ่มอัตราการรู้หนังสือให้แก่ผู้ที่ไม่รู้หนังสือ

3) เพื่อให้การศึกษาขั้นพื้นฐานหรือการศึกษาระดับสูงอย่างต่อเนื่องกับผู้ที่ออกจากระบบการศึกษาล่วงหน้า โดยคำนึงถึงพื้นฐานด้านวัฒนธรรมและความต้องการในปัจจุบัน โดยจะมีระบบการให้ประกาศนียบัตรกับผู้ผ่านการอบรมที่มีคุณภาพ

4) เพื่อให้การศึกษาอย่างต่อเนื่องกับบุคคลากรในสายงานอาชีพ เทคนิค หรือการจัดการที่ผ่านการศึกษาระดับสูงแล้วและประสงค์ที่จะเพิ่มพูนความรู้และเสริมสร้างความสามารถของตนต่อไป

จากการจัดระบบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ทั่วประเทศ ช่วยลดอัตราการไม่รู้หนังสือของประชาชนจีนได้อย่างชัดเจน ซึ่งทำให้มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจตามมาด้วย การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในด้านต่างๆ มีความหลายหลากและมีกลวิธีที่แตกต่างกันไป การเรียนการสอนมีตั้งแต่ในด้านวิชาการความรู้ อบรมอาชีพ และรวมไปถึงการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนในด้านศีลธรรมจรรยา โดยดำเนินการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่การเรียนในระบบทั้งในภาคบังคับและไม่บังคับ และการศึกษาทางไกลที่ทันสมัยและต่อเนื่อง ซึ่งรัฐบาลจีนได้ตระหนักว่า การที่จะทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาให้เกิดขึ้นจริงได้นั้น รัฐบาลต้องเปลี่ยนแนวความคิดเกี่ยวกับการลงทุนด้านการศึกษาใหม่ กล่าวคือ เปลี่ยนจากแนวคิดว่าการลงทุนเป็นการใช้จ่ายโดยการลงทุนด้านการเงินที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในทุกระดับ ไม่ว่าค่าใช้จ่ายในการศึกษาของนักเรียน หรือค่าใช้จ่ายสำหรับเงินเดือนบุคลากรผู้สอน และการพัฒนาผู้สอน ซึ่งจะเห็นได้จากอัตราส่วนของงบประมาณประเทศด้านการศึกษาที่เพิ่มมากขึ้นจากเดิมร้อยละ 1 ในปี 1998 เป็นร้อยละ 3 ในปี 2000 นอกจากนั้นรัฐบาลยังได้จัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนาการศึกษา เพื่อให้ประโยชน์ต่อทั้งนักเรียน นักศึกษา และบุคลากร

1.2 โครงการทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สำคัญ

เนื่องจากรัฐบาลจีนได้เล็งเห็นว่า การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ จึงได้จัดทำโครงการต่างๆ จำนวนหลายโครงการ เพื่อส่งเสริมการศึกษาอันจะนำมาซึ่งการพัฒนาประเทศต่อไป ในการนี้โครงการทางการศึกษาที่สำคัญๆ คือ โครงการ 211 (Project 211) เป็นโครงการที่เกิดขึ้นในช่วงแผนพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาประเทศฉบับที่ 9 และแผนพัฒนาการศึกษาที่ 5 เป็นแผนที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และเป็นโครงการทางการศึกษาที่สำคัญอันดับต้นๆ ของรัฐบาลในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 เป็นโครงการพัฒนาการศึกษาระดับสูงในบริบทการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจและสังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มุ่งเน้นการอบรมบุคคลากรอาชีพที่มีส่วนสำคัญช่วยเร่งการพัฒนาเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และวัฒนธรรมของประเทศ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับนานาประเทศ ตลอดจนวางรากฐานการอบรมอาชีพในสถาบันการศึกษาภายในประเทศให้มีความมั่นคงด้วย ส่วนประกอบหลักที่สำคัญของโครงการ 211 ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพของสถาบันการศึกษาโดยรวม (การขยายตัวของสถาบันการศึกษา การทำวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ การพัฒนาระบบการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและมหาวิทยาลัยต่างๆ) การพัฒนาสาขาการศึกษาที่มีความสำคัญและเป็นหัวใจหลัก (เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การทหาร) และการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคในระบบการศึกษาระดับสูง (การสร้างเครือข่ายการศึกษาวิจัย สร้างระบบห้องสมุดและการจัดเอกสาร) มีจุดประสงค์เพื่อเพิ่มมาตรฐานแก่สถาบันการศึกษาที่สำคัญที่จัดการเรียนการสอนในระดับ อุดมศึกษา โดยรัฐบาลตั้งเป้าจะพัฒนามหาวิทยาลัยให้ได้ตามเกณฑ์ของโครงการจำนวน 300 แห่ง ปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยที่อยู่ในโครงการจำนวน 101 แห่ง โครงการนี้อยู่ภายใต้ การชี้แนะของคณะกรรมการกลาง (CPC: Central Committee) และสภาแห่งมณฑล (State Council) โดยการประสานงานของกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงการคลัง ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาไปตามแนวทางหลักที่ตั้งไว้ คือ

1) การพัฒนาศักยภาพของการศึกษา โดยการปฏิรูปการศึกษาและแนวทางการฝึกสอนแก่นักเรียนทั้งทางด้านจิตใจ ความรู้ และบุคลิกภาพ

2) การพัฒนาสถาบันการศึกษา ให้เป็นศูนย์ในการอบรบพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อแก้ปัญหาทางด้านสังคม วิทยาศาสตร์ และเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

3) การพัฒนาบริการพื้นฐานทางการศึกษาของภาครัฐ โดยการก่อตั้งเครือข่ายการศึกษาและการวิจัยของมหาวิทยาลัยที่สำคัญผ่านระบบอินเตอร์เน็ต วางระบบห้องสมุดและเอกสารประกอบการศึกษา และระบบสื่อการเรียนและอุปกรณ์ที่ทันสมัย

ตามที่รัฐบาลจีนได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษาอย่างมากเหนือกว่าการพัฒนาสาขาใดๆ ดังจะเห็นได้จากการกำหนดนโยบาย "การพัฒนาประเทศด้วยวิทยาศาสตร์และการศึกษา" โดยมุ่งที่ปฏิรูประบบการศึกษาในแนวลึกของรัฐบาล มีการจัดการศึกษาแบบให้เปล่าถึง 9 ปี นอกจากนั้นรัฐบาลยังสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐในทุกระดับ เพิ่มการลงทุนทางด้านการศึกษา และส่งเสริมให้ประชาชนทุกสาขาอาชีพมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษาในทุกช่องทางและทุกวิถีทาง การศึกษาของจีนยึดมั่นในหลักการ "การพัฒนาสู่ความทันสมัยเปิดสู่โลกและอนาคต" และยังใช้หลักการดังกล่าวนำไปสู่การปฏิรูป และการสร้างการศึกษาให้ก้าวหน้าต่อไป จากข้อมูลในเบื้องต้นสรุปได้ว่าการจัดการศึกษาของจีนในปัจจุบันแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ (วิบูลย์ วิทยาเวโรจน์, 2555)

1) ระดับอนุบาล สำหรับเด็กอายุระหว่าง 3 - 5 ปี ระยะเวลาศึกษา 3 ปี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2) ระดับประถมศึกษา สำหรับนักเรียนอายุ 6 - 11 ปี มีระยะเวลาศึกษา 6 ปี โดยโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นของรัฐบาลท้องถิ่นทั้งนี้ โรงเรียนสำหรับผู้ใหญ่เปิดเช่นกัน

3) ระดับมัธยมศึกษา สำหรับนักเรียนอายุ 11 - 17 ปี มีระยะเวลาศึกษา 6 ปี แบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี โดยแบ่งออกได้เป็น สายสามัญศึกษา สายอาชีวศึกษา และโรงเรียนสำหรับผู้ใหญ่ และมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งแบ่งออกเป็นสายสามัญศึกษา มีจำนวนนักเรียนร้อยละ 54 และมัธยมอาชีวศึกษา (secondary vocational school) มีจำนวนนักเรียนร้อยละ 46 แบ่งออกเป็นโรงเรียนอาชีวศึกษา (vocational high school) โรงเรียนวิชาชีพพิเศษ (specialized secondary school) โรงเรียนสำหรับผู้ใหญ่ (adult specialized secondary school) และโรงเรียนการช่าง (skilled workers schools) ร้อยละ 8.7

4) ระดับอุดมศึกษา มีในลักษณะของสถาบัน (Institutes) วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย โดยระดับปริญญาตรี จะใช้เวลาในการศึกษา 4 - 5 ปี แล้วแต่สาขาวิชา (อาจมีการทำวิทยานิพนธ์) ระดับปริญญาโท ใช้เวลาในการศึกษา 2 - 3 ปี และระดับปริญญาเอก ใช้เวลาในการศึกษาประมาณ 3 ปี ซึ่งทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอกจะกำหนดให้ทำวิทยานิพนธ์ก่อนสำเร็จการศึกษา

5) การศึกษาวิจัยหลังปริญญาเอก โครงการวิจัยหลังจบปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยต่างๆในจีน มีกำหนด 2 ปี

1.3 การจัดการกีฬาและนโยบายที่เกี่ยวกับกีฬา

จีนเป็นประเทศหนึ่งที่ประสบความสำเร็จด้านกีฬา จะเห็นได้จากตลอดระยะเวลา 50 ปีที่ผ่านมา นักกีฬาของจีนเป็นเจ้าของสถิติโลกถึง 865 คน และได้รับชัยชนะถึง 1,408 ครั้ง โดยเฉพาะในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ครั้งที่ 29 (Beijing 2008) ณ กรุงปักกิ่ง ที่จีนได้แสดงศักยภาพให้ชาวโลกได้เห็นว่า นอกเหนือจากการจัดการแข่งขันกีฬาในระดับโลกเพื่อมวลมนุษยชาติที่จัดได้อย่างยิ่งใหญ่แล้ว ผลงานของนักกีฬาก็เป็นที่ประจักษ์แก่คนทั่วโลกด้วยการเป็นเจ้าเหรียญทอง มีผลการแข่งขันเหนือกว่าประเทศต่างๆ ที่ส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในครั้งนั้น (วิชิต คะนึงสุขเกษม, 2551) ผลของชัยชนะครั้งนี้มาจากการฝึกซ้อมอย่างหนักร่วมกับการสนับสนุนจากรัฐบาลจีนในด้านต่างๆ อย่างเต็มที่ หนึ่งในด้านต่างๆ นั้น คือ การจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกีฬาอย่างเป็นระบบ ประเทศจีนได้จัดตั้งกระทรวงกีฬามาตั้งแต่ปี ค.ศ.1952 และได้ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับระบบกีฬาเพื่อการแข่งขัน (the competitive sport system of the PRC) เพื่อวางรากฐานให้กับระบบกีฬาเพื่อการแข่งขันในประเทศจีน โดยประกาศให้ 43 ชนิดกีฬา เป็นกีฬาเพื่อการแข่งขัน และให้มีการแข่งขันกีฬาแห่งชาติทุก 4 ปี เพื่อเป็นการส่งเสริมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและสร้างความสามัคคีภายในชาติพร้อมไปด้วยกัน และยังได้ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงเรียนกีฬาสำหรับเยาวชน (the regulations of the youth spare-time sport school) เพื่อวางรากฐานให้กับระบบกีฬา ในปี ค.ศ. 1956 ที่ได้นำแนวคิดมาจากสหภาพโซเวียต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกฝนนักกีฬาที่มีพรสวรรค์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตั้งแต่ในวัยเด็ก ในปัจจุบันมีโรงเรียนกีฬามากกว่า 3,000 แห่ง ในระยะต่อมาได้มีนโยบายต่อเนื่องไปถึงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬา เพื่อเป็นการต่อยอดทางการศึกษาพร้อมไปกับการฝึกกีฬาอย่างต่อเนื่อง โดยผู้ฝึกสอนที่สำเร็จการศึกษาทางด้านพลศึกษาและกีฬา และเน้นผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมด้านการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬามาแล้ว ในการสอนจะเน้นวิธีการทางวิทยาศาสตร์การกีฬา ใช้นวัตกรรมการฝึกสมัยใหม่และใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัย นอกจากนี้ จีนยังได้จัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์การกีฬาในระดับจังหวัดจำนวน 36 แห่ง ซึ่งเป็นหน่วยงานเฉพาะสำหรับการพัฒนาและส่งเสริมกีฬา จัดให้มีนักวิจัยปฏิบัติงานประจำสถาบัน โดยมีจุดมุ่งหมายของสถาบัน คือ ศึกษาค้นคว้าหาวิธีเพื่อพัฒนาให้นักกีฬาได้เหรียญในโอลิมปิกเกมส์มากขึ้น จะเห็นได้ว่าหน่วยงานต่างๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนากีฬาชาติทั้งสิ้น

ความสำเร็จทางด้านการกีฬาจีนมีรากฐานมากจากระบบกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ โดยมีแนวคิดหลัก คือ ต้องได้รับการสนับสนุนจากทั้งประเทศเพื่อระบบกีฬาเป็นเลิศ (the whole country support for the elite sport system) ระบบดังกล่าว มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรด้านการกีฬาในประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ เพื่อสร้างนักกีฬาเยาวชน เพื่อความเป็นเลิศในระยะเวลาอันสั้น เพื่อความยิ่งใหญ่ และเพื่อสถานะของประเทศ ดังนั้น ลักษณะสำคัญของระบบกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของจีน คือ การรวมอำนาจการบริหารจัดการเข้าสู่ศูนย์กลาง ระดมงบประมาณและทรัพยากรบุคคลจากทั่วประเทศ มาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งแนวทางการพัฒนากีฬาทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ เกิดขึ้นได้ดังบทสรุปผู้บริหารของ สถาบันการพลศึกษา (2553) ที่ได้สรุปแนวทางการพัฒนาการกีฬาในสาธารณรับประชาชนจีน ไว้ดังนี้ คือ

1) โครงสร้างการบริหารองค์กร ประกอบด้วยสภาการกีฬาแห่งชาติที่ควบคุมนโยบายในหน่วยงานทางการกีฬาของชาติ รวมถึงคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งชาติ ที่เป็นหน่วยงานระดับรองลงมา มีเครือข่ายครอบคลุมทั่วประเทศ และลงไปถึงระดับท้องถิ่นจำนวนมากถึง 1,782 หน่วย ทุกฝ่ายและทุกหน่วยงานมีการดำเนินงานที่สอดรับกับนโยบายจากสภาการกีฬาแห่งชาติ และมีการดำเนินงานเพื่อค้นหาเยาวชนที่มีพรสวรรค์ทางการกีฬา ให้ได้รับการส่งเสริมไปสู่โรงเรียนกีฬา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ได้รับการส่งเสริมและรับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล เป็นแหล่งเพาะบ่มนักกีฬาในระดับพื้นฐาน เด็กจะได้รับการฝึกฝนที่เข้มข้นและถูกหลักวิธีจนกระทั่งได้รับการคัดเลือกเป็นนักกีฬาแห่งชาติ เมื่อนักกีฬาได้รับการคัดเลือกเป็นนักกีฬาทีมชาติ นักกีฬาจะได้รับเงินเดือนในอัตรา 2,000 - 4,000 หยวน ในระหว่างที่เป็นนักกีฬาจะได้รับการฝึกกีฬาตามหลักการทางวิทยาศาสตร์การกีฬา ทั้งทางด้านหลักการฝึกกีฬา การเสริมสร้างสมรรถภาพร่างกาย หลักการทางโภชนาการ เป็นต้น มีหน่วยงานที่ให้การพัฒนาศักยภาพนักกีฬาทั้งในระดับชาติ ระดับมณฑล และระดับจังหวัด จำนวน 38 หน่วยงาน ช่วยกันหล่อหลอมให้นักกีฬามีความเข้มแข็ง มีวินัย และอุทิศเวลาในการฝึกซ้อมอย่างจริงจัง โดยหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินงานอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง และมีความเป็นมืออาชีพ

2) การนำหลักทางวิทยาศาสตร์การกีฬามาพัฒนาศักยภาพของนักกีฬาอย่างเป็นรูปธรรม จริงจัง และต่อเนื่อง ซึ่งมีหน่วยงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาในสาขาต่างๆ จำนวน 19

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศูนย์ กระจายอยู่ทั่วประเทศ เช่น ศูนย์ปฏิบัติการด้านจิตวิทยาการกีฬา ศูนย์ปฏิบัติการด้านชีวกลศาสตร์การกีฬา ศูนย์ปฏิบัติการเวชศาสตร์การกีฬา ศูนย์ปฏิบัติการโภชนาการกีฬา ศูนย์ฝึกกีฬาและเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย ตลอดจนศูนย์ตรวจสารกระตุ้น

3) ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาของจีน มีนโยบายให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วม ซึ่งได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนากีฬาไว้ 7 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ คือ

3.1) การพัฒนามาตรการเชิงนโยบาย โดยมุ่งเน้นการเรียนการสอนและการผลิตครูพลศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อปูพื้นฐานด้านกีฬาเพื่อมวลชนให้ได้มาตรฐานและมีความถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์การกีฬา ส่งผลให้มีนักกีฬาที่มีคุณภาพเป็นจำนวนมาก และสามารถคัดเลือกนักกีฬาที่มีความสามารถระดับสูงได้จำนวนมากเพียงพอและต่อเนื่อง ตลอดจนมีการแข่งขันเพื่อประเมินผลอย่างจริงจัง

3.2) การพัฒนานักกีฬาตั้งแต่ระดับเยาวชน ตั้งแต่อายุ 6 - 9 ปี ให้ต่อเนื่องและจริงจัง ตลอดจนจัดสวัสดิการให้นักกีฬาอย่างดีเยี่ยม และส่งเสริมให้นักกีฬามีแรงจูงใจในการพัฒนาความสามารถของตนเอง

3.3) การจัดการแข่งขันให้สอดคล้องกับการจัดการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติ เช่น มีการจัดการแข่งขันกีฬาภายในประเทศก่อนการแข่งขันเอเชี่ยนเกมส์ และโอลิมปิกเกมส์ เพื่อคัดเลือกนักกีฬาที่ดีที่สุดมาเป็นตัวแทนทีมชาติในการเข้าร่วมมหกรรมกีฬาดังกล่าว

3.4) การนำหลักวิทยาศาสตร์การกีฬามาพัฒนานักกีฬาอย่างมีคุณภาพ

3.5) การจัดเตรียมศูนย์ฝึกกีฬาแต่ละชนิด ครอบคลุมชนิดกีฬาสากล พร้อมมีอุปกรณ์การฝึกที่ทันสมัย เพื่อให้มีนักกีฬาครบทุกประเภท

3.6) การระดมทุนและงบประมาณเพื่อกีฬาจากทุกภาคส่วน ทั้งภาคเอกชนและรัฐบาล เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการได้อย่างเพียงพอ รวมไปถึงการเพิ่มขวัญและกำลังใจในการฝึกซ้อม

3.7) การบริหารจัดการกีฬา เพื่อให้เกิดวัฒนธรรมทางการกีฬา โดยจัดระบบการบริหารที่มีคุณภาพ ตลอดจนจัดระบบการแข่งขันกีฬาอาชีพ โดยมีภาคเอกชนมามีส่วนร่วมในการสนับสนุน

การพัฒนานักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของจีนเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดแห่งหนึ่งในโลก โดยกระบวนการเริ่มต้นตั้งแต่นักกีฬายังเป็นเด็ก ซึ่งระบบการคัดเลือกและฝึกซ้อมอย่างเป็นระบบนี้เริ่มขึ้นอย่างเป็นทางการตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1963 โดยกระทรวงกีฬาได้ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การคัดเลือกตัวนักกีฬาและทีมกีฬาที่มีความสามารถโดดเด่น ซึ่งการคัดเลือกนักกีฬาจะมีขึ้นในทุกจังหวัด ระบบการดังกล่าวได้รับการพัฒนาจนเป็นโครงสร้างที่เรียกว่า ปิระมิด 4 ระดับ คือ

ระดับต้น เริ่มตั้งแต่เด็กอายุ 6 - 9 ปี โดยการคัดเลือกเด็กที่มีทักษะในแต่ละชนิดกีฬามาแล้วส่งไปยังโรงเรียนกีฬาท้องถิ่นที่มีอยู่ทั่วประเทศ เด็กจะเรียนวิชาการควบคู่ไปกับการฝึกซ้อมกีฬา โดยฝึกซ้อมกีฬา 3 ชั่วโมงต่อวัน และ4 - 5 วันต่อสัปดาห์ ผู้ที่มีความสามารถโดดเด่นจะได้รับการคัดเลือกเข้าไปสู่ระดับที่สอง

ระดับที่สอง หรือระดับกลาง เรียกว่า กึ่งอาชีพ ผู้ได้รับการคัดเลือกเข้ามาในระดับนี้จะต้องเข้ารับการฝึกซ้อมกีฬาเพิ่มขึ้น โดยฝึกซ้อมกีฬา 4-5 ชั่วโมงต่อวัน และ 5-6 วันต่อสัปดาห์

ระดับที่สาม หรือระดับนักกีฬาอาชีพ นักกีฬาในระดับนี้จะได้รับการพัฒนาต่อเป็นระดับทีมชาติ และได้รับเงินเดือนจากหน่วยงานของรัฐระดับจังหวัดและระดับชาติ เป็นระดับที่นักกีฬาต้องใช้เวลาฝึกซ้อมกีฬาเต็มเวลา

ระดับที่สี่ นักกีฬาระดับโอลิมปิก เป็นนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเกมส์โดยเฉพาะ

เป็นที่ยอมรับกันทั่วโลกว่าประเทศมหาอำนาจทางการกีฬาของเอเชีย คือ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่ามีโรงเรียนกีฬาเป็นฐานที่สำคัญในการผลิตนักกีฬาให้ประเทศ และมีมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวกับการกีฬารองรับโดยตรง เช่นเดียวกับสาธารณรัฐเกาหลี โรงเรียนกีฬาสือซาไห่ เป็นตัวอย่างของโรงเรียนกีฬาของสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งมีอายุยาวนานถึง 49 ปี เป็นหนึ่งในโรงเรียนกีฬา ซึ่งมีมากกว่า 200 แห่งทั่วสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ฝึกสอนนักเรียนมากกว่า 600 คน ใน 6 ชนิดกีฬา และให้การศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่ไปด้วย โดยนักเรียนราวครึ่งหนึ่งจะใช้ทุนของตัวเอง เพื่อเข้าเรียนในโรงเรียน อีกครึ่งหนึ่งเป็นนักเรียนทุนเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นนักกีฬามืออาชีพ โดยนักเรียนกลุ่มหลัง จะได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลคนละราว 30,000 หยวนต่อปี เป็นค่าใช้จ่ายด้านที่พักอาศัย การศึกษาเล่าเรียน และการฝึกอบรมด้านกีฬา ทั้งนี้ ทุกปีทางโรงเรียนจะมีการคัดตัวนักกีฬาหน้าใหม่เพื่อมาทดแทนนักเรียนของโรงเรียนที่มีฝีมือไม่เข้าขั้น หรือโค้ชทีมกีฬาระดับมณฑล หรือระดับชาติเข้ามาสรรหาอัจฉริยะด้านกีฬาในโรงเรียน ซึ่งนักกีฬาที่ดีที่สุดจากโรงเรียนกีฬาต่างๆ จะได้เข้าร่วมทีมกีฬาระดับมณฑลในฐานะ “นักกีฬาแห่งชาติที่ได้รับการขึ้นทะเบียน” และสุดยอดอัจฉริยะด้านกีฬาในบรรดานักกีฬาที่ถูกคัดเลือกมาแล้วจะได้เข้าร่วมทีมชาติ และเป็นตัวแทนสาธารณรัฐประชาชนจีนในเวทีกีฬาระดับโลก ในสาธารณรัฐประชาชนจีนมีมหาวิทยาลัยกีฬาหลายแห่ง เช่น มหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่ง มหาวิทยาลัยกีฬากวางโจว มหาวิทยาลัยกีฬาเซี่ยงไฮ้ มหาวิทยาลัยกีฬาเซียงดู (สุพิตร สมาหิโต, 2556 ก) ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเสนอรายละเอียดของการจัดการศึกษา เฉพาะของมหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่ง เพื่อให้ใช้เป็นแนวทางในการกรอบแนวคิดการวิจัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่ง (Beijing Sport University) มหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่ง ได้ก่อกำเนิดมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1953 โดยมีฐานรากของการก่อตั้งเพื่อการเสริมศักยภาพของครูพลศึกษา ที่ทำการเรียนการสอนอยู่ในโรงเรียนทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา ควบคู่กับการสร้างองค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา เพื่อพัฒนานักกีฬาไปสู่ความเป็นเลิศ ตลอดระยะเวลาเกือบ 60 ปีที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่ง ได้มีการผลิตบุคลากรออกไปเพื่อรองรับการเจริญเติบโตทางด้านการกีฬาของประเทศไปแล้วอย่างมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกว่า 20% ของผู้บริหารระดับสูงทางการกีฬาของประเทศ ล้วนแล้วแต่เป็นผู้ที่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแห่งนี้ทั้งสิ้น นอกจากนี้ศิษย์เก่าส่วนหนึ่งก็ได้ออกไปทำหน้าที่ในการขยายเครือข่ายองค์ความรู้ทางด้านกีฬา พลศึกษา และวิทยาศาสตร์การกีฬาอยู่ในมหาวิทยาลัยกีฬาของสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งมีอยู่ในมณฑลต่างๆทั่วประเทศ 16 แห่ง รวมทั้งสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนในสาขาดังกล่าวอีกประมาณ 200 แห่ง จึงนับเป็นความภาคภูมิใจของคณะผู้บริหารของมหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่งเป็นอย่างมาก ที่มีโอกาสช่วยเหลือประเทศชาติในการผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพมีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ มีความมุ่งมั่นในการที่จะให้มหาวิทยาลัยกีฬาแห่งนี้เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศอย่างยั่งยืน เพื่อนำพาสาธารณรัฐประชาชนจีนให้เป็นผู้นำทางด้านการกีฬาอย่างสมบูรณ์ในทุกๆ บริบทที่เกี่ยวข้อง ความสำเร็จที่เป็นความภาคภูมิใจอีกประการหนึ่งของผู้บริหารของมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งนี้ก็คือ ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากผลผลิตของมหาวิทยาลัยในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ครั้งที่ 29 “ปักกิ่งโอลิมปิกเกมส์ ค.ศ. 2008” ที่นักกีฬาของสถาบันแห่งนี้ สามารถทำเหรียญทองได้ถึง 14 เหรียญจากกีฬาชนิดต่างๆ และในรอบ 3 ปี ที่ผ่านมา ก็สามารถทำเหรียญทองได้กว่า 200 เหรียญ ในการแข่งขันมหกรรมกีฬาระดับโลก ซึ่งความสำเร็จต่างๆ ที่เกิดขึ้นนั้น ผู้บริหารระดับสูงของสถาบันได้สรุปให้ทราบว่าเกิดขึ้นจากการสนับสนุนอย่างจริงจังต่อเนื่องจากรัฐบาลจีน มีแผนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ทั้งกรอบเวลา กรอบบุคลากร และกรอบงบประมาณ และที่สำคัญอย่างยิ่งบุคลากรทั้งฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการที่ทำหน้าที่การจัดการเรียนการสอน การวิจัย ฝ่ายปฏิบัติการทุกคนจะมีความเข้าใจในวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของมหาวิทยาลัยตรงกัน มีจิตสำนึกในบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบในการที่จะนำมหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่งไปสู่เป้าหมาย และเข้าสู่มาตรฐานสากลระดับนานาชาติ ตลอดจนเป็นที่ยอมรับจากสถาบันการศึกษาทางด้านการกีฬา และองค์กรกีฬาต่างๆทั่วโลก ซึ่ง ณ ปัจจุบันนี้ จะเห็นว่าผู้นำองค์กรกีฬาของโลก อาทิเช่น IOC President, Dr.Jacque Rogge, FISU President, Mr.George Killien, FISU/CESU Chairman, Mr.Claude Gallien และ President, China Olympic Committee ก็ได้เคยมาเยี่ยมเยียน เยี่ยมชม และแลกเปลี่ยนความคิดความเห็นกับผู้บริหารของมหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่ง ตลอดทั้งได้แสดงความชื่นชมต่อการบริหารจัดการ และการเจริญเติบโตของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ด้วย ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งคือ มหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่งมีกระบวนการการคัดสรรบุคลากรเพื่อเข้ามาทำงานอย่างเข้มข้น คือได้ทั้งคนดี คนเก่ง และกว่า 80% จะเป็นศิษย์เก่าของสถาบันแห่งนี้ บุคลากรเหล่านี้จะมีความรัก ความผูกพัน และมีความมุ่งมั่นที่จะรักษาความดีงาม และความโดดเด่นของมหาวิทยาลัยเอาไว้ วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย คือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. เพื่อผลิตนักศึกษา ทั้งระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ให้มีความรู้และความเชี่ยวชาญ เพื่อออกไปประกอบอาชีพเป็นครูพลศึกษา นักวิทยาศาสตร์การกีฬา นักบริหาร และนักการจัดการทางด้านกีฬา

2. เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมขององค์ความรู้ทางด้านพลศึกษา กีฬา และวิทยาศาสตร์การกีฬา โดยได้มาจากผลการวิจัยอย่างเข้มข้นจากศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์การกีฬา (Sport Science Research Center)

3. เพื่อเป็นศูนย์ฝึกกีฬาระดับชาติ (National Sport Training Center)

4. เพื่อเป็นแหล่งเพาะพันธ์นักกีฬารุ่นเยาว์ (youth talented athletes) โดยมีโรงเรียนกีฬา (sport school) เป็นสถานศึกษารองรับ

มหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่ง ได้จัดให้มีการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ในรูปแบบของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ที่เน้นการศึกษาเฉพาะทาง สำหรับมหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่งมุ่งเน้นทางด้านพลศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬา การจัดการกีฬา และทางด้านทักษะและเทคนิคกีฬาที่จะนำไปสู่กีฬาเพื่อความเป็นเลิศและกีฬาอาชีพ ในการผลิตครูพลศึกษาและนักพลศึกษา นอกจากการได้รับความรู้ ความเข้าใจในวิชาแกนและสมรรถวิสัยของความเป็นครูแล้ว นักศึกษาจะได้ลงไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงกับนักเรียนโรงเรียนกีฬา ซึ่งจะเป็นห้องปฏิบัติการที่มีคุณค่ามาก ทั้งต่อตัวผู้ให้และผู้รับคือ นักเรียนโรงเรียนกีฬา โดยมีครูพี่เลี้ยงในโรงเรียน และอาจารย์นิเทศจากมหาวิทยาลัย เป็นพี่เลี้ยงคอยชี้แนะให้ความรู้ ในส่วนของการผลิตนักวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่งจะมีศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์การกีฬาที่มีความเข้มข้นในการค้นคว้าหาองค์ความรู้ใหม่ มีเครื่องมือ อุปกรณ์การวิจัย มีอาคารที่ทำการที่ทันสมัย มีคณาจารย์ที่เป็นนักวิจัยในสหวิทยาการของวิทยาศาสตร์การกีฬาอย่างครบถ้วน ศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์การกีฬาของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง (Sport Science Research Center) หรือมีชื่อเรียกอีกอย่างว่า Institute of Sport Science of Beijing Sport University ได้ก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อปี ค.ศ. 2007 เพื่อเตรียมการและรองรับการเป็นเจ้าภาพโอลิมปิกเกมส์ ค.ศ. 2008 ศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์การกีฬาของมหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่ง ประกอบด้วย ห้องปฏิบัติการวิจัย 36 ห้องใน 6 กลุ่มวิจัย ได้แก่ ห้องปฏิบัติการชีวเคมี (Biochemistry Labs) ห้องปฏิบัติการเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายเพื่อการกีฬา (Sport Conditioning Labs) ห้องปฏิบัติการชีววิทยาทางการกีฬา (Sport Biology Labs) ห้องปฏิบัติการทดลองในสัตว์ (Animal Experiment Labs) ห้องปฏิบัติการประเมินผลสมรรถภาพทางกาย (Fitness Evaluation Labs) และห้องปฏิบัติการการผ่อนคลายทางจิตวิทยา (Psychological Relax Labs)

นอกจากนี้ยังมีห้องปฏิบัติการพิเศษที่มหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่งได้จัดตั้งขึ้นมาเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพของเด็กและเยาวชน (Juvenile Fitness Promotion Lab) และเสริมศักยภาพของ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นักกีฬาทีมชาติแต่ละชนิดกีฬา โดยใช้องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์การกีฬา (Science Support Lab for Nation Teams) สำหรับการเผยแพร่ผลงานการวิจัยที่ได้จากศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬานั้น มหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่ง ได้มีการจัดประชุมวิชาการ อบรมเชิงปฏิบัติการ สัมมนา อยู่เป็นประจำ และได้ออกวารสารทางวิชาการของศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์การกีฬาของมหาวิทยาลัยเพื่อเผยแพร่ โดยมีทั้งภาษาอังกฤษ และภาษาจีนอีกด้วย สำหรับการผลิตนักบริหารจัดการทางการกีฬา มหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่ง ได้เปิดสาขาการเรียนการสอน และการเตรียมบุคลากร เพื่อไปเป็นผู้บริหาร ผู้จัดการการกีฬาในการช่วยกันขับเคลื่อนความเจริญเติบโตของการกีฬาอีกด้วย สาขาที่ได้เปิดการเรียนการสอนคือ สาขาการจัดการกีฬา อุตสาหกรรมการกีฬา ธุรกิจการกีฬา ซึ่งในเนื้อหาที่มีการเรียนการสอนและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจะมีทางด้านการตลาด สิทธิประโยชน์ทางการกีฬา กฎหมายกีฬา และการประชาสัมพันธ์ทางการกีฬา เป็นต้น เพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ศึกษาในสาขาดังกล่าว มหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่งได้มีเครือข่ายจากองค์กรกีฬาระดับชาติและระดับนานาชาติ โดยได้ลงนามความร่วมมือทางวิชาการกันแล้วกับ 56 องค์กรกีฬา จาก 26 ประเทศทั่วโลก ซึ่งองค์กรเหล่านี้จะเปิดโอกาสให้นักศึกษาและคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่งได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี ในส่วนของโรงเรียนกีฬา (Sport School) ซึ่งได้ก่อตั้งขึ้นมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1979 การจัดการเรียนการสอนจะรับนักเรียนตั้งแต่อายุ 15-18 ปี นักเรียนโรงเรียนกีฬาจะแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ student athlete และ athlete student ซึ่งทั้งสองกลุ่มนี้จะเรียนในรายวิชาสามัญตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการเหมือนกัน แต่ในด้านการเรียนและฝึกฝนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศจะมีหลักการและวิธีการที่แตกต่างออกไป ความโดดเด่นของความสำเร็จในด้านกีฬาของนักเรียนโรงเรียนกีฬานี้ก็คือ นักเรียนที่เป็นนักกีฬาจะได้รับเหรียญรางวัลจากการแข่งขันมหกรรมกีฬาในระดับนานาชาติอยู่เป็นประจำ และเมื่อจบการศึกษาแล้วนักเรียนเหล่านี้ก็จะต้องสอบแข่งขันกับนักเรียนทั่วไปเพื่อศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่งต่อไป

สำหรับบุคลากรของมหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่ง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารและคณาจารย์ที่ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารจัดการเรียนการสอน วิจัย และบริการวิชาการ มีอยู่ทั้งสิ้น 1,300 คน กลุ่มที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกษียณอายุราชการไปแล้ว (อายุ 60 ปีขึ้นไป) มหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่งยังจ้างให้ทำหน้าที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่างๆอยู่ประมาณ 700 คน และกลุ่มที่ 3 กลุ่มผู้ปฏิบัติการประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะในศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติ ศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์การกีฬา กลุ่มนี้จะมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางอยู่เป็นจำนวนมากเพื่อคอยช่วยเหลือดูแลนักกีฬาทีมชาติในการเข้าร่วมการแข่งขันมหกรรมกีฬาต่างๆ

นอกจากมหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่ง จะให้ความสำคัญกับบทบาทของการสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิชาการให้กับครูพลศึกษา นักวิทยาศาสตร์การกีฬา และยกระดับมาตรฐานทางการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและกีฬาอาชีพแล้ว มหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่งยังมีศูนย์บริการสุขภาพชุมชน (Beijing University Community Health Service Center) อยู่ในโครงสร้างของมหาวิทยาลัย เพื่อสร้างองค์ความรู้และให้บริการต่างๆทางด้านสุขภาพแก่คณาจารย์ นักศึกษา บุคลากรของมหาวิทยาลัยและชุมชนในพื้นที่อีกด้วย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำหรับงานวิจัย มหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่ง ก็ได้ทำหน้าที่ตามบทบาทของการวิจัยเพื่อค้นคว้าองค์ความรู้ใหม่ในสหวิทยาการของวิทยาศาสตร์การกีฬาทุกสาขา และข้อค้นพบเหล่านี้ได้ถูกนำไปประยุกต์กับนักกีฬาได้อย่างแท้จริง องค์กรกีฬาของประเทศก็มีส่วนร่วมช่วยสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง และยังได้ให้การสนับสนุนในรูปแบบของการให้ทุนการศึกษาแก่นักกีฬาที่มีความโดดเด่นอีกด้วย

มหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่ง เป็นมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติอีกมหาวิทยาลัยหนึ่งที่มีรากฐานของแนวคิดในการก่อตั้งมหาวิทยาลัยเพื่อสนองตอบต่อความเจริญเติบโตของสังคมและประเทศชาติ มีรูปแบบโครงสร้างของมหาวิทยาลัยที่เป็นไปตามวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจน ผู้บริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัยมีความเข้าใจ มีทัศนคติ ความมุ่งมั่น เป้าหมายที่ตรงกันภายใต้การสนับสนุนจากรัฐบาล และบุคลากรที่เป็นศิษย์เก่าที่มีอยู่ทั่วประเทศ มีเครื่องมือ อุปกรณ์การวิจัยที่ทันสมัย มีสนามกีฬา สระว่ายน้ำ ยิมเนเซียม อาคารศูนย์ฝึกกีฬาชนิดต่างๆ อย่างครบครัน มีคณาจารย์และบุคลากรซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์สาขาต่างๆ ควบคุมดูแลการฝึกซ้อมกีฬาและการวิจัยอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลานี้ที่ต้องฝึกซ้อมนักกีฬาอย่างเข้มแข็ง เพื่อเข้าสู่มหกรรมกีฬาในโอลิมปิกเกมส์ลอนดอน ค.ศ. 2012 สิ่งที่ได้ยินได้ฟังและได้เห็นมหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่ง เป็นอีกหนึ่งมหาวิทยาลัยของโลกที่น่าจะนำมาเป็นกรณีศึกษาถึงความเป็นไปได้ของการจัดตั้ง “มหาวิทยาลัยกีฬาของประเทศไทย” (สุพิตร สมาหิโต, 2555)

2. การจัดการศึกษาและการจัดการกีฬาในสาธารณรัฐเกาหลี

สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) เป็นประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 9 จังหวัด และ 6 เขตการปกครอง (โซล ปูซาน อินชอน แตกู ควังจู แตชอน) มีประชากรประมาณ 49 ล้านคน จัดเป็นประเทศหนึ่งที่อยู่ในกระแสของโลกาภิวัตน์ มีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม สังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้รวดเร็ว ในขณะเดียวกันด้านกีฬาก็มีการพัฒนาอย่างชัดเจน อาชีพที่คนเกาหลีนิยม 5 อันดับแรก คือ ดารานักแสดง แพทย์ ครู นักกีฬา และวิศวกร อาชีพครูในเกาหลีได้รับการยกย่องเป็นอาชีพที่มีรายได้สูงเป็นอาชีพต้นๆ ที่ทุกคนอยากเป็นคนเก่งมีความสามารถล้วนมาเป็นครู ทำงานทุ่มเท มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีระเบียบบังคับห้องเรียนมีนักเรียนไม่เกิน 35 คนต่อครู 2 คน

2.1 การจัดการด้านการศึกษาและระบบการศึกษา

ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีมีการพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาเพื่อสร้างคนในชาติให้มีคุณภาพ โดยใช้การศึกษาเป็นพื้นฐานและกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศ นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980 เป็นต้นมา เกาหลีใต้มุ่งพัฒนาอุตสาหกรรมโดยใช้เทคโนโลยีที่ก้าวหน้า จึงหันมารณรงค์ให้คนชนในชาติมีความขยันหมั่นเพียร มีความปรารถนาที่จะสร้างเกาหลีใหม่ ดังในช่วงทศวรรษ 1990 ที่ได้มีการประกาศนโยบายในการปฏิรูปสังคม ให้ความสำคัญต่อชาติบ้านเมืองเป็นหลัก เพื่อสร้างจิตสำนึก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ให้ประชาชนพลเมืองเกาหลีคำนึงถึงเป้าหมายของชาติ ในการทำให้ประเทศก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมเช่นเดียวกับประเทศชั้นนำของโลก รัฐบาลเกาหลีใต้จึงได้กำหนดให้สังคมของตนเป็นสังคมแห่งความรู้ (knowledge-based society) โดยเน้นอุตสาหกรรมหลักดังนี้

1) ความรู้พื้นฐาน ได้แก่ อิเล็กทรอนิกส์ (electronic) และสิ่งแวดล้อมและพลังงาน (environment and energy) ในส่วนของอิเล็กทรอนิกส์นั้น ประกอบด้วย System LSI (large system integration) ซึ่งรวมหน้าที่หลายๆ อย่างเข้าด้วยกันไว้ในหน่วยความจำหน่วยเดียว (semi-conductor chip) อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องมือต่างๆ (manufacturing equipments) และจอภาพทั้งหลาย (flat panel displays) ในส่วนของสิ่งแวดล้อมและพลังงาน ประกอบด้วยการนำกลับมาใช้ใหม่ (recycle) การกำจัดของเสีย (disposal of waste) การใช้พลังงานธรรมชาติ เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ และคิดค้นอุปกรณ์ชนิดใหม่ๆ

2) การใช้ความรู้หลายๆ ด้านมาผสมกัน โดยเฉพาะในด้านข้อมูลและการสื่อสาร และด้านอุตสาหกรรม ในส่วนของข้อมูลและการสื่อสาร ประกอบด้วย Internet, e-commerce, contents, wired and wireless, telecommunications, telecommunication service industry, multifunctional mobile telephone service ในส่วนของอุตสาหกรรม ประกอบด้วย fiber optic communication; information equipment; optical precision equipment และ optical equipments นอกจากนี้ ยังมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนามนุษย์ เช่น กายอุปกรณ์เทียมหุ่นยนต์ และ voice recognition equipment เป็นต้น

3) ความใช้รู้ที่เกี่ยวข้องกับสังคม ได้แก่ เครื่องมือทางการแพทย์และชีวอุตสาหกรรม ในส่วนของเครื่องมือทางการแพทย์ ประกอบด้วย visual diagnosis equipment; medical equipment for household use และในส่วนของชีวอุตสาหกรรมจะประกอบไปด้วย genetically engineered food; genetic diagnoses; medical information service เป็นต้น

สาธารณรัฐเกาหลีถือว่าการผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพเป็นสิ่งสำคัญ จึงให้ความสำคัญกับการสร้างสร้างสรรค์วัฒนธรรมใหม่ให้แก่สังคม การสร้างสังคมสารสนเทศ เพื่อให้คนในชาติรู้จักแสวงหาความรู้ และเทคโนโลยีใหม่ การใช้และพัฒนาเทคโนโลยีและสารสนเทศด้วยวิธีการต่าง ๆ และจากที่สภาพการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของเกาหลีดำเนินไปอย่างรวดเร็ว แต่การลงทุนทางการศึกษายังมีอย่างจำกัด ไม่สอดคล้องกับการพัฒนาดังกล่าว โรงเรียนยังขาดความเป็นอิสระที่จะบริหารงานเป็นของตนเอง เนื่องจากรัฐบาลได้กำหนดกฎระเบียบให้โรงเรียนปฏิบัติอย่างเข้มงวด จึงเป็นเหตุให้โรงเรียนไม่สามารถที่จะริเริ่มสร้างสรรค์โครงการทางการศึกษาที่มีลักษณะหลากหลายได้ การจัดกิจกรรมของโรงเรียนจึงเป็นไปตามนโยบายของหน่วยเหนือ แทนที่จะตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค คือ ผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมาธิการของประธานาธิบดีเพื่อการปฏิรูปการศึกษาขึ้นในปี ค.ศ.1993 คณะกรรมาธิการดังกล่าวได้กำหนดแนวทางที่จะต้องเปลี่ยนแปลงปรับปรุงการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับยุคโลกาภิวัตน์ (กมล สุดประเสริฐ, 2540: 8) ดังนี้ คือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. มาตรฐานการศึกษาของประเทศจะต้องเทียบได้กับมาตรฐานลากล

2. ต้องสร้างความเข้าใจในวัฒนธรรมของเกาหลีอย่างลึกซึ้ง เพื่อการดำรงรักษาไว้ซึ่งมรดกวัฒนธรรมแห่งชาติ

3. ต้องมีมุมมองแบบหลากหลายวัฒนธรรม

4. ต้องมีการกระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษามากยิ่งขึ้น

เกาหลีได้ปรับเปลี่ยนกฎหมายการศึกษาจากเดิมเป็น 3 ฉบับ คือ กฎหมายพื้นฐานทางการศึกษา กฎหมายการศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษา และกฎหมายการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยมีกฎหมายที่เรียกว่า “Local Education Autonomy Action” รองรับการดำเนินงานในรูปแบบใหม่ โดยการลดทอนอำนาจระดับชาติลงและเพิ่มอำนาจในระดับท้องถิ่นและโรงเรียนให้มากขึ้น จึงแบ่งการบริหารการศึกษาใหม่ออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และระดับโรงเรียน (ศักดิ์ชัย นิรัญทวี, 2540: 52-54)

1. ระดับชาติ มีกระทรวงศึกษาธิการทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ประสานสัมพันธ์กับกระทรวงและหน่วยงานอื่น กำกับดูแลการนำนโยบายไปปฏิบัติ และเสนอแนวทางการจัดการศึกษาแก่คณะกรรมการระดับภูมิภาค โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็น 7 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานวางแผนและจัดการ สำนักงานการประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สำนักงานอุดมศึกษา สำนักวางแผนและนโยบายการศึกษา สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น สำนักการศึกษาตลอดชีวิต และสำนักการจัดการสารสนเทศทางการศึกษา

2. ระดับท้องถิ่น จัดตั้งสำนักงานการศึกษา เป็นหน่วยงานหลักที่มีอำนาจในการตัดสินใจบริหารการศึกษาของตนเอง มีการจัดตั้งสำนักงานการศึกษาระดับเมืองและจังหวัดขึ้นในปี ค.ศ. 1996) โดยมีผู้อำนวยการ (Superintendent) เป็นผู้บริหาร และยังมีคณะกรรมการการศึกษาที่มาจากการเลือกตั้ง โดยมีวาระ 4 ปี บริหารงานงานการศึกษาในระดับท้องถิ่น โดยมีหน้าที่

2.1 คณะกรรมการการศึกษาระดับท้องถิ่น เป็นผู้แทนที่มาจากแต่ละอำเภอ มีอำนาจหน้าที่เสนอนโยบายเรื่องที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ หรือนำเสนอเรื่องต่างๆ เพื่อขอการรับรองจากสภาท้องถิ่น มีจำนวนอย่างน้อย 7 คน

2.2 ผู้อำนวยการการศึกษา มีอำนาจหน้าที่โดยรวมในด้านการกำหนดระเบียบปฏิบัติ วางแผนงบประมาณ รายงานการเงิน บริหารจัดการหลักสูตร จัดหาอุปกรณ์และเครื่องมือทางการศึกษา เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ระดับโรงเรียน มีการจัดตั้งสภาโรงเรียน (school council) เป็นสภาบริหาร ที่สรรหามาจากผู้แทนชุมชน ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้บริหาร และผู้แทนครู กรรมการอยู่ในวาระติดต่อกันได้ 3 ครั้ง มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณางบประมาณ การปรับปรุงหลักสูตร การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน จัดกิจกรรมเกี่ยวกับสวัสดิการนักเรียน และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ซึ่งมีอิสระในการจัดการศึกษามากขึ้น

ระบบการศึกษาของเกาหลีจัดตามข้อกำหนดของกฎหมายการศึกษาปี ค.ศ. 1949 กำหนดให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษาตามความสามารถ โดยเด็กทุกคนต้องได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษาที่รัฐจัดให้ฟรีอย่างน้อย 16 ปี ในระบบที่เรียกว่า “6 - 3 - 3 – 4” นั้น คือ เรียนในระดับประถมศึกษา จำนวน 6 ปี เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี และวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย 4 ปี โดยแยกระบบการจัดการศึกษาออกเป็น 3 ประเภท คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาระดับอุดมศึกษา และการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง (The Ministry of Education, 1996) ดังรายละเอียด คือ

3.1. การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระบบการศึกษาในขั้นพื้นฐานแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ การศึกษาก่อนเข้าเรียนหรือระดับอนุบาล การศึกษาระดับประถมศึกษา และการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

1) การศึกษาระดับก่อนเข้าโรงเรียน หรือระดับอนุบาล เป็นการศึกษาที่มีหลายหลายลักษณะ จัดสำหรับเด็กอายุ 3-5 ขวบ หลักสูตรการสอนครอบคลุมไปถึงการจัดกิจกรรมทางกายภาพ กิจกรรมทางสังคม การแสดงออก ภาษา และการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการของสาธารณรัฐเกาหลีจะพยายามจัดให้โรงเรียนของรัฐมีการสอนระดับอนุบาล พร้อมกับกระตุ้นให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมในจัดการศึกษาระดับนี้ และยังมีหลายหน่วยงานทางราชการอื่นๆ ที่ร่วมจัดการศึกษาระดับนี้ในรูปแบบต่างๆ เช่น จัดในรูปของศูนย์ดูแลเด็ก ของกระทรวงสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม เป็นต้น

2) การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการการจัดการศึกษาภาคบังคับ และจัดให้ฟรีสำหรับเด็กอายุตั้งแต่ 6 ขวบขึ้นไป โดยพบว่า ตั้งแต่ปี 1960 เป็นต้นมา เด็กระดับประถมศึกษาของเกาหลี เข้าเรียนได้เต็ม 100 % และเริ่มรับนักเรียนที่มีอายุ 5 ขวบ ในปี 1996 จำนวนจะแตกต่างไปตามพื้นที่ เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเข้าสู่ระบบการเรียนได้เร็วขึ้น และเมื่อเรียนไปแล้วเด็กคนใดมีแววฉลาดก็จะได้ผ่านชั้นข้ามไปเรียนในระดับที่สูงได้ โดยนักเรียนสามารถทำแบบนี้ได้ 2 ครั้งสำหรับเด็กที่เรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

3) การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาภาคบังคับ และฟรีบางส่วน คือ ฟรีในส่วนของนักเรียนที่อยู่ในพื้นที่ชนบทและนักเรียนในกลุ่มการศึกษาพิเศษ ภายใต้ข้อกำหนดของประกาศกฎหมายส่งเสริมการศึกษาพิเศษ (special education promotion action) ปัจจุบันมี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เมือง 30 เมือง และมี 40 พื้นที่ในชนบทที่ดำเนินการการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นภาคบังคับ โดยนักเรียนที่จบการศึกษาจากชั้นประถมศึกษาจะได้รับการคัดเลือกให้เข้าเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่ด้วยวิธีสุ่มเลือก

4) การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การศึกษาในระดับนี้แบ่งออกเป็น 2 สาย คือ สายสามัญ และสายอาชีพ สำหรับสายอาชีพ แยกเป็น สาขาเกษตรกรรม เทคนิค พาณิชกรรม และการประมง โดยมีโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบประสมที่เรียนรวมทั้งสายสามัญและสายอาชีวศึกษาด้วย การรับนักเรียนเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้วิธีที่เรียกว่าทำให้โรงเรียนในทุกพื้นที่มีฐานะที่จะถูกเลือกเท่ากัน แล้วใช้วิธีการสุ่มเลือกด้วยคอมพิวเตอร์(random assignment method) โดยนักเรียนจะถูกเลือกเข้าสู่โรงเรียนของรัฐหรือเอกชน ภายหลังจากคัดเลือกเข้าสู่โรงเรียนมัธยมตอนปลายสายอาชีพแล้ว สำหรับนักเรียนที่สมัคร 2 สาย และยื่นความจำนงไว้ที่สำนักงานการศึกษาจังหวัด สำหรับโรงเรียนในพื้นที่ที่ไม่ได้ใช้ระบบความเท่าเทียมกัน นักเรียนสามารถยื่นสมัครโดยตรงยังโรงเรียนที่ต้องการเข้าเรียน โรงเรียนก็จะพิจารณาตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะแยกย่อยตามเป้าหมายเฉพาะวิชา เช่น โรงเรียนด้านวิทยาศาสตร์ ศิลปะ ภาษาต่างประเทศ พลศึกษา เป็นต้น เพื่อมุ่งหวังตอบสนองเด็กที่มีอัจฉริยภาพในแต่ละด้านให้ได้พัฒนาไปสู่โปรแกรมการศึกษาแบบเฉพาะเจาะจง

ในการจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายของรัฐของจะเน้นการจัดการศึกษาเพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์อันเป็นการเตรียมการเพื่ออนาคต ให้มีความรู้ในวิชาหลัก โดยใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นฐาน ใช้ระบบการศึกษาที่เป็นฐานกว้างและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต บูรณาการเป็นสหวิทยาการ ให้มีทักษะที่สำคัญ อาทิ ทักษะอาชีพ การสร้างนวตกรรม (วรินทร์ บุญยิ่ง, 2556)

3.2. การศึกษาระดับอุดมศึกษา

ระบบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของเกาหลี จะแบ่งสถาบันการศึกษาออกเป็น 5 ประเภท คือ วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยหลักสูตร 4 ปี (ซึ่งรวมทั้งมหาวิทยาลัยเปิด) มหาวิทยาลัยการศึกษา วิทยาลัยครู วิทยาลัยอาชีวศึกษา โพลีเทคนิค และโรงเรียนพิเศษ (miscellaneous schools) โดยสถาบันทั้งหมดสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ แต่ละประเภทมีลักษณะดังนี้ คือ

1) วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย การเรียนในหลักสูตรระดับปริญญาตรีมีหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 140 หน่วยกิต ในมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งอาจจะมีบัณฑิตวิทยาลัยที่เปิดสอนถึงปริญญาโทและเอกได้ ปัจจุบันมีบัณฑิตวิทยาลัยอยู่ 95 แห่ง ปัจจุบันมหาวิทยาลัยพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงการบริหารวิชาการ โดยพยายามรวมภาควิชาที่มีลักษณะใกล้เคียงกันให้อยู่เป็นภาควิชาเดียวกัน เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันผลิตบัณฑิตและเป็นการลดพรมแดนการแบ่งแยกภาควิชาไปในตัว ในส่วนของมหาวิทยาลัยเปิด (Korea National Open University) มีต้นกำเนิดมาจากมหาวิทยาลัยทางอากาศเกาหลี ที่มีฐานะเป็นสถาบันสมทบกับมหาวิทยาลัยแห่งชาติโซล ในปี 1972 มุ่งเน้นการสอนในด้าน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อาชีวศึกษา และปรับมาเป็นมหาวิทยาลัยเปิดแห่งชาติเกาหลีในปี 1994 ในการควบคุมคุณภาพของมหาวิทยาลัย รัฐจะกำหนดเกณฑ์มาตรฐานเป็นบรรทัดฐานเพื่อการรับรองคุณภาพมหาวิทยาลัย ซึ่งมาตรฐานจะแตกต่างไปตามรูปแบบของมหาวิทยาลัย ปัจจุบันรัฐอนุญาตให้ตั้งมหาวิทยาลัยในระดับจังหวัดได้ เพื่อให้เกิดมหาวิทยาลัยขนาดเล็กที่สามารถตอบสนองชุมชนหรือความต้องการของสาขาวิชาชีพ ทั้งนี้มหาวิทยาลัยต้องมีการประเมินตนเองเป็นประจำทุกปี ในแง่ของการประเมินจากองค์กรภายนอกจะดูที่คุณภาพของงานวิจัยและจำนวนผู้จบการศึกษา โดยมีองค์กรอิสระที่ไม่ขึ้นต่อรัฐทำหน้าที่ประเมินเพื่อการรับรองคุณภาพของมหาวิทยาลัย เรียกว่า องค์กรนี้ว่า “สภาการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยเกาหลี” (Korea Council for University Education: KCUE) เป็นองค์กรที่ได้รับการยอมรับจากกระทรวงศึกษาธิการและวิทยาลัย มหาวิทยาลัยโดยทั่วไป ประเด็นที่ใช้ในการประเมินคุณภาพของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย ด้านการศึกษา การวิจัย อาจารย์ผู้สอน การบริการสังคม เครื่องมือ/เครื่องอำนวยความสะดวก การเงิน/การจัดการ และบัณฑิตวิทยาลัย

2) สถาบันผลิตครู มี 2 รูปแบบ คือ วิทยาลัยครู และวิทยาลัยวิชาการศึกษา สำหรับวิทยาลัยครูมีทั้งหมด 11 แห่ง ผลิตครูเพื่อไปสอนระดับประถมศึกษา ผู้ที่เรียนจบจะได้รับปริญญาบัตรและประกาศนียบัตรการสอนประถมศึกษา นักเรียนที่เข้าเรียนจะเป็นนักเรียนทุนได้รับการยกเว้นค่าลงทะเบียนและค่าสอน แต่เมื่อจบแล้วต้องไปเป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษาอย่างน้อย 4 ปี และสำหรับวิทยาลัยวิชาการศึกษา ใช้หลักสูตร 4 ปี เช่นกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตครูระดับมัธยมศึกษา นอกจากนั้น ยังมีมหาวิทยาลัยทางการศึกษาชื่อว่า Korea National University of Education ตั้งขึ้นในปี 1985 เพื่อผลิตครูชั้นนำที่สามารถสอนและวิจัย เกี่ยวกับการศึกษาในระดับอนุบาล ประถมและมัธยมได้ รวมทั้งสร้างบุคลากรที่จะเป็นหัวหอกของการปฏิรูปการศึกษา ตลอดจนการเน้นบทบาทด้านการฝึกอบรมครูและวิจัยทางการศึกษา

3) วิทยาลัยอาชีวศึกษา เป็นสถาบันที่สอน 2-3 ปี หลังระดับมัธยมศึกษา สถิติในปี 1995 มีทั้งหมด 145 แห่ง เป็นสถาบันที่ดำเนินการโดยเอกชนถึง 137 แห่ง ของรัฐเพียง 8 แห่ง มีนักเรียนที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายเข้าเรียนต่อประมาณ 22% สาขาวิชาที่ยอดนิยมคือ วิศวกรรม เทคโนโลยีและพยาบาล

4) โพลีเทคนิคหรือมหาวิทยาลัยเปิดทางด้านอุตสาหกรรม (Open Industrial University) สถาบันลักษณะนี้มุ่งให้การศึกษาทางอาชีวะแก่ผู้ใหญ่ที่กำลังทำงานและประสงค์จะเรียนในระดับอุดมศึกษา ปัจจุบันมีทั้งหมด 17 แห่ง เป็นของรัฐบาล 9 แห่ง ของเอกชน 8 แห่ง

5) โรงเรียนเสริมพิเศษ (Miscellaneous school) เป็นสถาบันที่ตั้งขึ้นเพื่อเปิดสอนสาขาวิชาที่ไม่ได้เปิดสอนในวิทยาลัยโดยปกติทั่วไป สถาบันจึงมีขนาดเล็กกว่าวิทยาลัย ในบางแห่ง เปิดสอนหลักสูตร 4 ปีเช่นกัน ปัจจุบันมีทั้งหมด 22 แห่ง 18 แห่งเปิดสอนหลักสูตร 4 ปี และอีก 4 แห่ง เปิดสอนระดับวิทยาลัยอาชีวศึกษา เมื่อจบแล้วผู้เรียนจะได้รับวุฒิบัตรและประกาศนียบัตรที่มีศักดิ์และสิทธิ์เท่ากับวิทยาลัยอื่น ถ้าสถาบันที่จบได้รับการรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.3. การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง

หลักการข้อหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาของเกาหลีใต้ คือ เน้นความสำคัญในการเปิด โอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนทุกกลุ่ม โดยมุ่งจัดการศึกษาที่มีลักษณะต่อเนื่องกันตลอดชีวิตอย่างเอาจริงเอาจัง ในที่นี้จะนำมากล่าว 2 ประเด็น ประเด็นแรก คือ การออกกฎหมายรองรับการศึกษาตลอดชีวิต ประเด็นที่สอง คือ ลักษณะการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

3.3.1 การออกกฎหมายรองรับการศึกษาตลอดชีวิต โดยเกาหลีเห็นว่ารัฐมีพันธกิจโดยตรงในการสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งเริ่มตั้งแต่การศึกษานอกโรงเรียน และก่อนระบบโรงเรียน โดยการออกกฎหมายมา 2 ฉบับคือ Pre - school Education Promotion Law และ The Social Education Promotion Law. กฎหมายอย่างแรกกล่าวถึงการเปิดโปรแกรมการเรียนที่เอื้อต่อความต้องการเรียนของผู้ที่ทำงานแล้วและไม่มีโอกาสเข้าเรียนในระบบโรงเรียน เป็นการส่งเสริมให้องค์กรทางอุตสาหกรรมจัดตั้งโรงเรียนและชั้นเรียนพิเศษเพื่อให้บุคลากรของตนมีโอกาสเรียนรู้ ส่วนกฎหมายเพื่อส่งเสริมการศึกษาเพื่อสังคมได้กำหนดเกณฑ์ไว้เพื่อรับรองการจัดการศึกษานอกระบบแต่ในละระดับ เพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้ที่เรียนจบแล้วสามารถมีความรู้เทียบเท่าการเรียนรู้ในระบบโรงเรียนและอาจเข้าเรียนต่อการศึกษาในระบบได้

3.3.2 ลักษณะการจัดการศึกษาต่อเนื่อง การศึกษาต่อเนื่องในเกาหลีมีปรากฏอยู่หลายรูปแบบ ทั้งนี้เพื่อตอบสนองกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน ได้แก่

1) การศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาผู้ใหญ่ ที่สมทบอยู่กับมหาวิทยาลัย เป็นโปรแกรมการศึกษาที่หลายมหาวิทยาลัย จัดขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลที่ทำงานแล้วหรือบุคคลที่ไม่มีโอกาสเข้าเรียนหลักสูตรปกติ เพื่อทำให้คำขวัญของประเทศที่ว่า "การเรียนรู้ตลอดชีวิต จากครรภ์มารดาถึงหลุมศพ" เป็นจริง

2) การศึกษาต่อเนื่องและการศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นการจัดการศึกษาผู้ใหญ่โดยใช้อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในโรงเรียน เพื่อใช้บริการชุมชน มีโรงเรียนจำนวนไม่น้อยที่จัดการศึกษาให้แก่กลุ่มเป้าหมายในรูปหลักสูตรระยะสั้น 1 อาทิตย์ 2 อาทิตย์ หรือเป็นเดือน จัดหลักสูตรที่มีความหลากหลายตามความสนใจและความพร้อมของโรงเรียน เช่น "ห้องเรียนสำหรับคุณแม่" "ห้องเรียนสำหรับผู้อาวุโส" เป็นต้น

3) สถาบันของเอกชน คือการศึกษาที่จัดขึ้นโดยภาคเอกชน อาจจะจัดในรูปของการสอนกวดวิชา ฝึกอาชีพหรือวิชาทักษะที่เป็นหลักสูตรระยะสั้น เช่น โรงเรียนสอนภาษาช่างโทรทัศน์ วิทยุ หลักสูตรการบริหารจัดการ ศิลปะประดิษฐ์ วาดภาพ ดนตรี เป็นต้น ในปัจจุบันมีโรงเรียนลักษณะนี้ประมาณ 63,000 โรง ทั่วประเทศ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4) การฝึกอบรมพนักงาน ลูกจ้างและพนักงาน เป็นการให้การศึกษาในรูปของการฝึกอบรมให้แก่พนักงานของบริษัท ข้าราชการของรัฐ

5) การศึกษาที่จัดขึ้นโดยองค์กรเอกชน เป็นจัดให้ความรู้แก่ประชาชนในลักษณะที่หลากหลาย กระจายไปสู่ประชาชนทั่วทุกท้องถิ่น ความรู้ที่สอนให้ส่วนใหญ่จะเป็นความรู้ที่มุ่งแก้ปัญหาของผู้ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายโดยตรง

6) สื่อมวลชน เป็นการให้ความรู้ที่นอกเหนือจากข่าวและความบันเทิงของสื่อมวลชนทุกแขนง ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ เช่นหนังสือพิมพ์รายวัน ในปัจจุบันมักจะเพิ่มหน้าที่เป็นการให้ความรู้ ให้การศึกษา หรือมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่เอื้อต่อแนวความคิดเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิต กลุ่มสื่อวิทยุได้มีการดำเนินรายการที่เอื้อต่อการศึกษาอย่างจริงจังโดยในปี 1990 ได้จัดตั้งระบบการ กระจายเสียงเพื่อการศึกษาขึ้น (The Educational Broadcasting System) ในด้านโทรทัศน์และเคเบิ้ลทีวี ก็ดำเนินรายการทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น

7) กิจกรรมทางการศึกษาที่จัดโดยสถาบันทางวัฒนธรรมและวิชาการ เป็นกิจกรรมทางการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่องหลากหลายรูปแบบ เช่นการบรรยาย นิทรรศการ การชุมนุมเพื่อพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กิจกรรมทัศนศึกษา ค่ายกิจกรรมเป็นต้น หน่วยงานที่มีบทบาทในกิจกรรมการศึกษาลักษณะนี้เช่น ห้องสมุดประชาชน ศูนย์ชุมชนท้องถิ่น ห้องแสดงงานศิลปะ หอนิทรรศการ ศูนย์วัฒนธรรม โบสถ์(วัด) องค์กรการกุศล ศูนย์เยาวชน ศูนย์ผู้อาวุโส เป็นต้น

การจัดกิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่องในบางหน่วยของสาธารณรัฐเกาหลี ใช้วิธีการที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ห่างไกล โดยใช้รูปของการเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ เมื่อผู้เรียนจบหลักสูตรก็สามารถนำใบประกาศนียบัตรมาเทียบเคียงกับระบบการศึกษาได้ นอกจากนั้น ในปัจจุบันยังมีการจัดกิจกรรมในลักษณะที่เป็นการชุมนุมหรือการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ และให้การศึกษาซึ่งกันและกัน ซึ่งมีจำนวนมากยิ่งขึ้นในปัจจุบัน เช่นสมาคมพัฒนาแม่บ้านเกาหลี สมาคมราษฎรอาวุโสเกาหลี สมาคมสตรีเกาหลี สมาคมมารดาเกาหลี เป็นต้น

ข้อกำหนดกฎหมายและเป้าหมายของการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education, 2013) ได้รายงานถึงกระบวนการทางกฎหมายเป็นพื้นฐานของการจัดการศึกษาของเกาหลีไว้ว่า กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดแนวทางและเป้าหมายการศึกษาของชาติ คือ กฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งบัญญัติขึ้นในปี 1987 และกฎหมายการศึกษาซึ่งกล่าวถึงการศึกษาทุกประเภทในระบบการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี โดยจะนำมากล่าวเป็นบางส่วนพอให้เห็นแนวความคิดและเป้าหมายทางการศึกษาแต่ละระดับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ความคิดพื้นฐานของการศึกษา มาตรา 31 ของรัฐธรรมนูญได้บัญญัติเรื่องการศึกษาไว้ว่า

1. ประชาชนทุกคนจะต้องมีสิทธิได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ตามความสามารถของแต่ละบุคคล

2. ประชาชนทุกคนจะต้องมีหน้าที่จัดให้เด็กในความดูแลของตนได้รับการศึกษาในระดับประถมตามที่กฎหมายกำหนด

3. การศึกษาภาคบังคับรัฐต้องจัดให้ฟรี

4. ความเป็นอิสระ ความสำคัญของวิชาชีพ การพ้นจากเรื่องการเมือง และความอิสระของมหาวิทยาลัยต้องได้รับการประกันโดยกฎหมาย

5. รัฐพึงจัดการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต

6. ปัจจัยพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน การบริหาร การเงิน งบประมาณ และสถานภาพของครูจะต้องตราไว้เป็นกฎหมาย

สำหรับกฎหมายการศึกษาได้กำหนดเป้าหมายและทิศทางของการศึกษาที่เป็นสาระสำคัญไว้ดังนี้

มาตราที่ 1 กล่าวว่า ภายใต้อุดมการณ์อันยิ่งใหญ่ ของฮองกิก - อินกัน (Hongik - Ingan) หรือ "ประโยชน์สูงสุดเพื่อมวลมนุษย์" การศึกษาจะต้องมุ่งสร้างเสริมให้ประชาชนทุกคนมีความสมบูรณ์ในบุคลิกภาพของตนเอง สามารถพัฒนาความสามารถที่จะพึ่งตนเองได้ ตลอดจนพัฒนาคุณภาพของประชาชนให้สามารถมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ประชาธิปไตยของประเทศและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษยชาติ

มาตราที่ 2 ของกฎหมายการศึกษากำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษาไว้ว่า

1. พัฒนาความรู้ และทัศนคติที่จำเป็นต่อการพัฒนาสุขภาพอันแข็งแกร่งและจิตใจที่ มุ่งมั่นกล้าหาญ

2. พัฒนาจิตใจที่จงรักภักดีต่อมาตุภูมิ เพื่อรักษาอิสรภาพของชาติและอุดมการณ์แห่งสันติภาพของโลก

3. ถ่ายทอดและพัฒนาวัฒนธรรมของชาติ พร้อมทั้งสร้างสรรค์เพื่อเป็นรากฐานความเจริญแห่งอารยธรรมของโลก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. ปลูกฝังจิตใจแห่งการค้นคว้าความจริงและความสามารถในการคิดเชิงวิทยาศาสตร์ จนสามารถมีความคิดสร้างสรรค์ได้และดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผล

5. พัฒนาความรักในเสรีภาพ และยึดมั่นในความรับผิดชอบเพื่อนำไปสู่การมีชีวิตในสังคมอย่างมีความสุขด้วยความซื่อสัตย์ ความร่วมมือกับหมู่คณะและความเข้าใจ

6. พัฒนาความซาบซึ้งในสุนทรียภาพ การชื่นชมในความงามของธรรมชาติ และรู้จักเลือกการพักผ่อนหย่อนใจที่เป็นประโยชน์แก่ชีวิตโดยรวม

เป้าหมายของประถมศึกษา ใช้กฎหมายการศึกษามาตราที่ 8 ได้บัญญัติไว้ว่าประชาชนทุกคนต้องจบการศึกษาอย่างน้อยระดับชั้นประถมศึกษา 6 ปี มาตราที่ 93 กำหนดเป้าหมายของประถมศึกษาว่าต้องสอนสิ่งที่จำเป็นพื้นฐานของการเป็นประชาชนที่ประสบความสำเร็จ และมาตราที่ 94 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของประถมศึกษาไว้ดังนี้

1. สอนให้นักเรียนมีความเข้าใจและสามารถพูดภาษาประจำชาติที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง

2. ปลูกฝังจริยธรรม ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และความสามารถที่จะร่วมมือและสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น หรือกับกลุ่มคนได้

3. พัฒนาความสามารถของนักเรียนในเรื่องการสังเกตอย่างมีเหตุผล และปฏิบัติตนต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้

4. พัฒนานักเรียนให้มีความสามารถที่จะพึ่งตนเองได้ โดยการสร้างทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพในอนาคต

5. ช่วยให้นักเรียนเข้าใจและจัดการความสัมพันธ์เชิงปริมาณที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน

6. สร้างเสริมให้นักเรียนมีความซาบซึ้งในดนตรี ศิลปะ วรรณกรรม และอื่น ๆ

7. ปลูกฝังสุขนิสัยในชีวิตประจำวันแก่ผู้เรียน

เป้าหมายระดับมัธยมศึกษา ใช้กฎหมายการศึกษามาตรา 101 ซึ่งได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไว้ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. สร้างเสริมความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการเป็นสมาชิกที่มีความรับผิดชอบในสังคมประชาธิปไตยให้แก่ผู้เรียน

2. อบรมสั่งสอนให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานและทักษะสำหรับการประกอบอาชีพ การเห็นคุณค่าของงาน มีพฤติกรรมที่ดีและมีความสามารถที่จะเลือกอาชีพซึ่งเหมาะกับตนเอง

3. พัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ

4. พัฒนาสุขภาพอนามัยของผู้เรียน

และมาตรา 104 ได้กำหนดเป้าหมายของมัธยมศึกษาตอนปลายว่า เพื่อให้การศึกษาที่ลึกซึ้งในด้านวิชาสามัญและวิชาเชิงเทคนิค โดยมีวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา 105 ว่า

1. เพื่อขยายผลของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

2. เพื่อพัฒนาความสามารถในการเข้าใจและการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลเกี่ยวกับชาติและสังคม

3. เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีสุขภาพอนามัยที่ดี และความสามารถในการวางแผนและจัดการชีวิตตนเอง

ระบบการบริหารการศึกษา สำหรับการบริหารการศึกษาเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนเมื่อมีความประสงค์ที่จะปฏิรูปการศึกษา เนื่องจากการบริหาร คือ การจัดสรรทรัพยากรให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานทางการศึกษา การปรับเปลี่ยนส่วนใหญ่มักถูกเรียกร้องให้กระทำในลักษณะเดียวกับประเทศอื่นๆ คือ การกระจายอำนาจการตัดสินใจให้แก่ ชุมชนและโรงเรียน ในปัจจุบันการบริหารการศึกษาของเกาหลีแบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และระดับโรงเรียน

1. การบริหารการศึกษาระดับชาติ มีกระทรวงศึกษาธิการเป็นศูนย์กลาง ทำหน้าที่กำหนดนโยบายประสานสัมพันธ์กับกระทรวงและหน่วยงานอื่น กำกับดูแลการนำนโยบายไปปฏิบัติและเสนอแนะแนวทางการจัดการศึกษาแก่คณะกรรมการระดับภูมิภาค ในปี 1996 กระทรวงศึกษาธิการได้มีการปรับองค์กรของตนเองเพื่อให้สอดคล้องกับงานปฏิรูปการศึกษาโดยจัดแบ่งหน่วยงานออกเป็น 3 สำนักงาน (offices) และ 4 สำนัก (bureaus) 3 สำนักงานได้แก่ สำนักงานวางแผนและจัดการ สำนักงานการประถมและมัธยมศึกษา สำนักงานการอุดมศึกษา 4 สำนัก ได้แก่ สำนักวางแผนและนโยบายการศึกษา สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น สำนักการศึกษาตลอดชีวิตและสำนักการจัดการสารสนเทศทางการศึกษา)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. การบริหารการศึกษาระดับท้องถิ่น มีสำนักงานการศึกษาเป็นหน่วยงานหลักที่มีอำนาจในการตัดสินใจบริหารการศึกษาในความรับผิดชอบของตนเอง สำนักงานการศึกษาจะต้องอยู่ในเมืองและจังหวัดต่าง ๆ เพื่อประกันความมีอิสระและเป็นเอกเทศของการศึกษาท้องถิ่นในปี ค.ศ. 1996 รัฐได้ตั้งสำนักงานระดับเมืองและจังหวัด 15 แห่ง ระดับรองลงมาคือ ระดับอำเภออีก 175 แห่ง ในแต่ละแห่งจะมีผู้อำนวยการ (superintendent) เป็นผู้บริหารและมีคณะกรรมการการศึกษาเป็นองค์กรตัดสิน ทางแก้เสนอแนะปัญหาหลัก ๆ หรือปัญหาระดับนโยบาย ตัวผู้อำนวยการได้มาจากการเลือกตั้งโดยคณะกรรมการการศึกษา มีวาระ 4 ปี ผู้อำนวยการ มีบทบาทโดยรวมในการกำหนดระเบียบปฏิบัติ วางแผนงบประมาณทำรายงานการเงิน บริหารจัดการหลักสูตร จัดหาอุปกรณ์และเครื่องมือทางการศึกษา เป็นต้น

3. การบริหารในระดับโรงเรียน เพื่อให้มีอิสระในการสินใจด้านบริหาร เกาหลีได้กำหนดให้มีการจัดตั้งสภาโรงเรียน (school council) ขึ้นในทุกโรงเรียนประถมและมัธยมศึกษา เพื่อประกันความมีอำนาจในตัวเองของโรงเรียน และระดมการมีส่วนร่วมจากประชาชน กรรมการจะมีจำนวน7 - 15 คน 40 - 50 % เป็นผู้ปกครองนักเรียน 30 - 40 % เป็นผู้บริหาร 10 - 30 % เป็นตัวแทนของชุมชน กรรมการในกลุ่มผู้ปกครองได้มาจากการเลือกตั้งส่วนตัวแทนประชาชนในชุมชน ได้มาจากการแนะนำของตัวแทนผู้ปกครองและครูมีวาระ 1 ปี โดยสามารถเป็นติดต่อกันได้ 3 ครั้ง สภาโรงเรียน มีหน้าที่พิจารณางบประมาณโรงเรียนปรับปรุงหลักสูตร จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน กิจกรรมสวัสดิการนักเรียนและให้คำแนะนำเรื่องการบริหารโรงเรียน จากการสัมภาษณ์ผู้ที่ไปดูงานทางการศึกษา ณ ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี พบว่านอกจากจะมีสภาโรงเรียนแล้ว โรงเรียนแต่ละแห่งยังมีกลุ่มผู้ปกครอง หรือชมรมผู้ปกครองที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน

นอกจากกระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีบทบาทหลักในการจัดการศึกษาแล้ว ยังมีหน่วยงานหรือองค์กรอื่นเข้ามามีบทบาทโดยตรงในการปฏิรูปการศึกษา โดยบางองค์กรมีลักษณะเป็นคณะกรรมการทำหน้าที่กำหนดนโยบาย และให้ข้อเสนอแนะ บางองค์กรมีลักษณะเป็นองค์กรกึ่งอิสระที่ทำหน้าที่ให้การรับรองคุณภาพและส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ได้แก่

1. คณะกรรมาธิการแห่งประธานาธิบดีเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (The Presidential Commission on Educational Reform) คณะกรรมการคณะนี้ตั้งขึ้นครั้งแรก เมื่อปี 1989 ทำหน้าที่เป็นกรรมการที่ปรึกษาให้แก่ประธานาธิบดี เพื่อการปฏิรูปการศึกษาไปสู่ยุคศตวรรษที่ 21 กำหนดแผนการเพื่อพัฒนาการศึกษาทั้งระยะสั้นและระยะยาวตลอดจนพิจารณาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการ ส่งเสริมการปฏิรูปการศึกษาทั่วประเทศ คณะทำงานของกรรมาธิการชุดนี้ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจากสาขาอาชีพต่างๆ และผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จำนวน 20-25 คน นอกจากนี้ยังมีคณะทำงานเพื่อศึกษาหาข้อมูลรายละเอียดในประเด็นที่คณะกรรมาธิการสนใจ คณะกรรมการประสานงานและอนุกรรมการแบ่งออกตามภาระงานหลัก ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปการศึกษา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. สภาที่ปรึกษาด้านนโยบายการศึกษา (The Advisory Council for Educational Policy) คณะกรรมการชุดนี้ตั้งขึ้นเมื่อปี 1988 ทำหน้าที่ประเมินนโยบายการศึกษาของรัฐบาลและเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา เพื่อให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ คำแนะนำที่เคยบังเกิดผลเป็นรูปธรรมเช่น การปรับปรุงระบบการสอบเข้าวิทยาลัยอาชีวศึกษา การกำหนดระบบความเป็นอิสระของการศึกษาท้องถิ่น การระบุเงื่อนไขของการศึกษาพิเศษ การปฏิรูปโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีวะ ระบบการประกันคุณภาพครู เป็นต้น สภาที่ปรึกษานี้ประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและด้านที่เกี่ยวข้องจำนวน 60 คน จัดแบ่งเป็น 6 คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานรวม (Comprehensive Steering Committee) ซึ่งประกอบด้วยประธานอนุกรรมการจากทุกคณะอนุกรรมการ นอกจากนั้น ยังมีองค์กรเอกชนที่มีบทบาทพัฒนาการศึกษาได้แก่ สภาการศึกษามหาวิทยาลัยแห่งเกาหลี ซึ่งตั้งเมื่อปี ค.ศ. 1991 องค์กรนี้เป็นตัวจักรสำคัญในการสร้างความเป็นอิสระของสถาบันอุดมศึกษา ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารวิชาการในมหาวิทยาลัย ระบบการสอบเข้าการกำหนดแนวทางช่วยเหลือด้านการเงิน การพัฒนาหลักสูตรและการสอน รวมทั้งระบบการวัดผล เป็นต้น องค์กรเอกชนอีกองค์กรหนึ่งที่ช่วยพัฒนาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้แก่ สมาคมอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนเกาหลี มีบทบาทเป็นแหล่งข้อมูลให้แก่สมาชิก เสนอแนะเชิงนโยบายแก่กระทรวงศึกษาธิการและกรรมการการศึกษา วิจัยเพื่อพัฒนาโรงเรียน เอกชน นอกจากนี้ยังมีอีกหลายองค์กรที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การพัฒนากีฬาในสถาบันการศึกษา

สาธารณรัฐเกาหลีได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติเกาหลี (Korea National Sport University: KNSU) ขึ้นเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม ค.ศ. 1976 ใช้ชื่อว่า วิทยาลัยพลศึกษาแห่งชาติเกาหลี และจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา เมื่อวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 1982 หลังจากนั้นในวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 1993 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น มหาวิทยาลัยพลศึกษาแห่งชาติเกาหลี และปรับเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติเกาหลีในที่สุด โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง เพื่อสร้างความเป็นเลิศด้านการกีฬาและพลศึกษาของชาติ อีกทั้งจัดมีโรงเรียนกีฬาอยู่ในแลด้วย โดยจัดการศึกษาต่อเนื่องกัน ทำให้สามารถพัฒนาการศึกษาและกีฬาที่ได้ต่อเนื่อง KNSU เปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปริญญาตรีถึงปริญญาเอก โดยในระดับปริญญาตรีมีการเรียนการสอนใน 9 สาขาวิชา ได้แก่ พลศึกษา (physical ducation) กีฬาชุมชน (community sport) การแนะแนวและพลศึกษาสำหรับเยาวชน (youth guidance and sport education) การเต้นรำ (dance) พลศึกษาสำหรับผู้พิการ (adapted physical education) เทควันโด (taekwondo) กีฬายามว่าง (leisure sport) วิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและสุขภาพ (health and exercise science) กีฬาและสุขภาพผู้สูงอายุ (sport and healthy aging)

เมื่อมีการพิจารณาถึงความสำเร็จในการส่งนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติ พบว่า ตัวเลขของความสำเร็จในการส่งเข้าแข่งขันเป็นไปในระดับสูง ตัวอย่างเช่น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ในการแข่งขันระดับนานาชาติ 2 รายการ คือ โอลิมปิกเกมส์ และเอเชี่ยนเกมส์ โอลิมปิกเกมส์ ในปี ค.ศ.2008 ที่กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐเกาหลีได้ 13 เหรียญทอง 10 เหรียญเงิน 8 เหรียญทองแดง รวม 31 เหรียญ มีนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติเป็นตัวแทนเข้าร่วมการแข่งขันได้ 4 เหรียญทอง 3 เหรียญเงิน 3 เหรียญทองแดง รวม 10 เหรียญ คิดเป็นร้อยละ 30 ของจำนวนเหรียญที่ทำได้ทั้งหมด ส่วนกีฬาโอลิมปิกฤดูหนาวที่จัดขึ้นที่แวนคูเวอร์ แคนาดา เมื่อปี ค.ศ. 2010 สาธารณรัฐเกาหลีได้ 6 เหรียญทอง 6 เหรียญเงิน 2 เหรียญทองแดง รวม 14 เหรียญ นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติเป็นตัวแทนเข้าร่วมการแข่งขันได้ 3 เหรียญทอง 2 เหรียญเงิน รวม 5 เหรียญ คิดเป็นร้อยละ 35 ของจำนวนเหรียญที่ทำได้ทั้งหมด เอเชี่ยนเกมส์ ครั้งที่ 16 ที่กวางโจว สาธารณรัฐเกาหลีได้ 76 เหรียญทอง 65 เหรียญเงิน 91 เหรียญทองแดง รวม 232 เหรียญ นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ เป็นตัวแทนเข้าร่วมการแข่งขันได้ 24 เหรียญทอง 18 เหรียญเงิน 22 เหรียญทองแดง รวม 64 เหรียญ คิดเป็นร้อยละ 28 ของจำนวนเหรียญที่ทำได้ทั้งหมด

นอกจากการมีมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติเกาหลีแล้ว ในมหาวิทยาลัยชั้นนำทั่วไปก็จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับกีฬา พลศึกษา และวิทยาศาสตร์การกีฬา เพื่อช่วยส่งเสริมการพัฒนากีฬาชาติอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อสร้างผู้เชี่ยวชาญทางการกีฬาในสาขาต่างๆ อาทิ ผู้ฝึกสอนกีฬา นักวิทยาศาสตร์การกีฬา นักจัดการการกีฬา รวมทั้งการผลิตบุคลากรครูด้านพลศึกษา สำหรับเป็นผู้สอนกีฬาและพลศึกษาในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมนักศึกษาที่มีความสามารถทางการกีฬาให้เป็นนักกีฬาระดับสูงเพื่อเป็นตัวแทนทีมชาติและเพื่อเข้าสู่ระบบกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและกีฬาอาชีพ มหาวิทยาลัยที่มีการส่งเสริมการพัฒนาด้านการกีฬาอย่างชัดเจน เช่น Seoul National University มีการจัดการเรียนการสอนหลายสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง โดย สาขาวิชาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาจัดเป็นสาขาหนึ่งที่มีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย แม้กระทั่งมหาวิทยาลัยสตรี เช่น Ewha Women University ก็ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนด้านกีฬา พลศึกษา และวิทยาศาสตร์การกีฬาอย่างชัดเจน ได้สร้างนักศึกษาให้เป็นนักกีฬาทีมชาติเป็นจำนวนมาก และยังได้ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยและสร้างนวตกรรมทางการกีฬา มีผลงานวิจัยเชิงลึกด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับนานาชาติๆ อย่างต่อเนื่องและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ ในส่วนของมหาวิทยาลัยเอกชนก็ให้ความสำคัญกับการพัฒนากีฬา ดังเช่น Yonsei University ที่มีโครงการพัฒนานักกีฬาเพื่อการเป็นเลิศ โดยการจัดตั้งศูนย์พัฒนากีฬาของมหาวิทยาลัย เพื่อการฝึกซ้อมและพัฒนานักกีฬาอย่างเป็นระบบ จัดให้มีศูนย์ฝึกกีฬา สนามกีฬา และอุปกรณ์กีฬาที่ทันสมัย ครบถ้วนและได้มาตรฐาน มีการนำองค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬามาใช้อย่างเป็นระบบ

3. การจัดการศึกษาและการจัดการกีฬาในประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศหมู่เกาะในภูมิภาคเอเชียตะวันออก ที่ได้รวมกันเป็นปึกแผ่น สร้างสมวัฒนธรรม ลักษณะนิสัย และความเป็นเอกลักษณ์ของตนมาเป็นเวลายาวนานประเทศหนึ่ง ซึ่งได้วัฒนธรรมจากการติดต่อกับชาวจีนและเกาหลี ผสมผสานวัฒนธรรมตามแนว ความคิดหลักของลัทธิขงจื้อ และลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะนิสัยของชาวญี่ปุ่นจึงเป็นคนรักธรรมชาติ รักหมู่คณะ เคารพ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บรรพบุรุษ สุภาพ อ่อนน้อม ขยัน อดทน ซื่อสัตย์ และกล้าหาญ ซึ่งเป็นลักษณะที่ถ่ายทอดมาถึงคนญี่ปุ่นในปัจจุบัน ญี่ปุ่นมีรูปแบบการปกครองแบบรูปแบบรัฐเป็นราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ และมีรูปแบบการปกครองเป็นประชาธิปไตยแบบมีรัฐสภา ญี่ปุ่นมีเมืองใหญ่เป็นจำนวนมาก ซึ่งแต่ละเมืองต่างมีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และมีสำเนียงภาษาที่แตกต่างกันออกไป แบ่งการปกครองออกเป็น 47 จังหวัด แบ่งภาคออกเป็น 8 ภูมิภาค มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บริหารจังหวัด ประเทศญี่ปุ่น มีประชากรมากเป็นลำดับที่ 10 ของโลก คือ ประมาณ 128 ล้านคน เป็นประเทศผู้นำทางเศรษฐกิจ โดยมี จีดีพี สูงเป็นสำดับที่ 3 ของโลก

3.1 การจัดการด้านการศึกษาและระบบการศึกษาของญี่ปุ่น

ธรรมนูญฉบับแรกของญี่ปุ่นเป็นกฎหมายที่รวบรวมแนวความคิด หลักการจากศาสนาชินโตขงจื้อและศาสนาพุทธ ว่าด้วย การพลเรือน การทหาร ศาล ศาสนา และการศึกษา ประกาศใช้เมื่อปี พ.ศ. 1244 จากธรรมนูญฉบับแรกนี้ ทำให้การศึกษาพัฒนาเป็นแบบเป็นแผนขึ้นมา มหาวิทยาลัยแห่งแรกก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 1211 ได้รับการฟื้นฟูปรับปรุงระบบและวิชาที่สอนอนุญาตให้อาจารย์ในมหาวิทยาลัยสอนวิชาคัดลายมือ วิชาแพทย์แปลมาจากตำราจีน ได้กำหนดให้มีโรงเรียนประจำภาคและจังหวัด สอนวิชาเดียวกันกับวิชาที่สอนในมหาวิทยาลัย การศึกษาในสมัยนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกคนเข้ารับราชการ จึงเป็นการให้การศึกษาแก่บุตรหลานของขุนนางชั้นสูงเพื่อเตรียมสืบทอดตำแหน่งราชการของตระกูล

ในระหว่างพุทธศตวรรษที่ 17 - 22 ถือได้ว่าเป็นยุคมืดทาการศึกษาของญี่ปุ่น เพราะญี่ปุ่นได้เกิดแบ่งแยกเป็นก๊กเป็นเหล่าที่เรียกว่า ยุคซามูไรของญี่ปุ่น ตระกูลต่างๆ ฆ่าฟัน แย่งชิงอำนาจกันเอง ผู้ที่จะอยู่รอดได้ในสมัยนี้ต้องเป็นผู้มีความสามารถในเพลงอาวุธหรือเป็นนักรบ (BUSHI) คนจึงพากันละทิ้งการเรียนในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยที่กล่าวข้างต้น มาเรียน และฝึกเพลงอาวุธต่างๆ แม้แต่วัดของศาสนาชินโตและศาสนาพุทธก็ต้องฝึกนักรบไว้ป้องกันตนเอง ยุคมืดทางการศึกษาได้ดำเนินมาจนถึงปี พ.ศ. 2146 หลังจากตระกูลโตกุกาวะได้ชัยชนะต่อตระกูลอื่นๆ รวบรวมญี่ปุ่นเป็นปึกแผ่นอันหนึ่งอันเดียวกันอีกครั้งหนึ่ง เหล่าผู้ปกครองมองเห็นความสำคัญในหลักการของลัทธิขงจื้อว่าเป็นหลักพื้นฐานที่จะทำให้การปกครองดำเนินไปได้อย่างมั่นคง จึงกำหนดให้นักรบระดับผู้ปกครองศึกษาหาความรู้ทางวิชาการประกอบกับฝึกฝนความสามารถทางอาวุธ ทำให้วิชาการด้านศิลปศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การแพทย์ ตลอดทั้งข้อเขียนเก่าๆ ก็ได้ถูกรวบรวมและสร้างสมขึ้นมาใหม่อีกครั้งหนึ่ง ต่อมาในตอนปลายสมัยโตกุกาวะ ราวพุทธศตวรรษที่ 22 โรงเรียนราษฎร์ “เทระโคะยะ” ได้เปิดขึ้นเพื่อให้การศึกษาระดับประถมศึกษา แก่ลูกหลานของพ่อค้า ชาวนา และชาวเมืองทั่วไป สอนวิชาอ่านเขียน คิดเลข วิชาชงน้ำชา และตกแต่งดอกไม้ ทั้งนี้การศึกษาของญี่ปุ่นได้เจริญมากในสมัยเมจิ (MEIJI) พระเจ้าจักรพรรดิได้ปรับปรุงการศึกษาให้เป็นการศึกษาสมัยใหม่ ออกประกาศข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาเมื่อปี พ.ศ. 2433 ให้ประชาชนส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งมีอยู่ทั่วประเทศ (TERAKOYA เดิม) หลักสูตรบรรจุเนื้อหาที่จะฟื้นฟูประเทศให้เจริญทันอารยประเทศทางตะวันตก เน้น การอ่าน เขียน คิดเลข จริยธรรม ดนตรีและประวัติศาสตร์ประเทศญี่ปุ่น การจัดการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศึกษาจัดแบบรวมอำนาจครูใหญ่ทุกคนทำตามคำสั่งของพระเจ้าจักรพรรดิ ประชาชนให้ความสนใจส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนประถมศึกษา

ปัจจุบันการจัดการศึกษาในประเทศญี่ปุ่นอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของกระทรวงการศึกษา วัฒนธรรม กีฬา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (Ministry of Education, Culture, Sport and Technique: MEXT) ซึ่งจะมีหน้าที่ความรับผิดชอบครอบคลุมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา กีฬา วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี รัฐบาลญี่ปุ่นได้ให้ความมากอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาด้านการศึกษา ดังจะเห็นได้จากการจัดสรรงบประมาณในปี พ.ศ. 2557 ที่ได้มีจัดสรรงบประมาณสำหรับกิจกรรมด้านการศึกษาสูงถึง จำนวน 4,964 พันล้านเยน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินกิจกรรมตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับที่ 2 (The 2nd Education Promotion Basic Plan) สำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนผู้ซึ่งต้องเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต เพื่อการรักษาและสร้างบุคคลที่มีความสามารถ นักวิชาการระดับสูง ผู้ที่มีทัศนคติที่ดี และเคารพในวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของญี่ปุ่น จัดทำระบบการฝึกอบรมครู จัดทำระบบการศึกษาของเด็กให้ยั่งยืน การปลูกฝังบุคคลให้ตระหนักถึงความก้าวหน้าในอนาคตของญี่ปุ่น ด้านกีฬา จำนวน 25.5 พันล้านเยน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการดำเนินงานให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาชาติ และการเตรียมตัวเป็นเจ้าภาพกีฬาโอลิมปิก และพาราลิมปิก “โตเกียว 2020” ด้านศิลปวัฒนธรรม จำนวน 103.6 พันล้านเยน ซึ่ง MEXT มุ่งเน้นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมผ่านการสร้างงานศิลปวัฒนธรรม และพัฒนาผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะของประเทศ การดูแลรักษาการใช้ประโยชน์และมรดกทางศิลปะวัฒนธรรม จะพัฒนาให้ญี่ปุ่นเป็นศูนย์กลางสำหรับการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ในปี 2020 โดย MEXT โดยตระหนักถึงวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงระดับโลกและระดับประเทศของญี่ปุ่น รวมทั้งการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศ และด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 971.3 พันล้านเยน สำหรับส่งเสริม และดำเนินงานในมาตรการสร้างประเทศญี่ปุ่นให้เป็นประเทศนวัตกรรมระดับโลก สร้างนวัตกรรมแบบไดนามิก โดยการสนับสนุน การวิจัย ขั้นพื้นฐาน บำรุง นักวิจัย การสร้าง โครงสร้างพื้นฐาน และอื่น ๆ สำหรับการวิจัยและพัฒนา เพื่อความมั่นคงของชาติ และความพร้อมต่อภัยพิบัติ (Budget and Accounts Division, Minister’s Secretariat, 2014)

ประเทศญี่ปุ่นเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาและระเบียบวินัยเป็นอย่างมาก เพราะถือว่าการศึกษาเป็นสิ่งที่น่าเคารพยกย่อง และเป็นเงื่อนไขสำคัญสำหรับการประสบความสำเร็จในงานและในสังคม การศึกษาของจึงเน้นหนักในเรื่องความขยัน จากอุปนิสัยการตำหนิตนเองและการเรียนรู้ที่ดี รวมกับได้รับการปลูกฝังที่ว่าการทำงานหนักและความขยันหมั่นเพียรจะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในชีวิต โรงเรียนต่างๆ ในญี่ปุ่นจึงอุทิศให้กับการสอนทัศนคติ คุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อการพัฒนาอุปนิสัยของประชาชน และมีเป้าหมายในการสร้างประชากรที่สามารถอ่านออกเขียนได้ ปรับตัวให้เข้ากับค่านิยมและวัฒนธรรมของสังคมได้ ซึ่งรัฐบาลไม่ได้เป็นผู้สนับสนุนทางการศึกษาแต่เพียงผู้เดียว โรงเรียนเอกชนต่างก็มีบทบาทสำคัญในการให้การสนับสนุนด้านการศึกษาเช่นกัน รัฐบาลจะจัดตำราเรียนที่เป็นมาตรฐานกลางของการศึกษาระดับชาติ โดย MEXT เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำและเป็นรับภาระค่าตำราเรียนทั้งหมด เพื่อแจกจ่ายให้กับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นักเรียนที่เรียนอยู่ในการศึกษาภาคบังคับฟรีทุกคน ทั้งที่เรียนอยู่โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน โดยคณะบริหาของโรงเรียนเป็นผู้เลือกตำราเรียนในทุกๆ 3 ปี จากรายชื่อหนังสือที่รัฐบาลกำหนดให้ ด้วยเหตุผลดังกล่าว ความสำเร็จทางการศึกษาของญี่ปุ่นจึงอยู่ในระดับสูง สำหรับการจัดการศึกษาจะแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ การศึกษาระดับประถม ระดับมัธยม และระดับอุดมศึกษา ถูกนำมาใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2451 ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเมจิ ตั้งแต่ พ.ศ. 2490 การศึกษาภาคบังคับของญี่ปุ่นมีระยะเวลา 9 ปี ตั้งแต่ประถมศึกษาจนจบมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งนักเรียนเกือบทั้งหมดจะเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายต่อ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแล้วจะเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ การศึกษาในญี่ปุ่นจะเต็มไปด้วยการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอบเข้าเพื่อเรียนต่อในมหาวิทยาลัย โครงการประเมินผลการศึกษานานาชาติ (Program for International Student Assessment: PISA) ซึ่งองค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) ได้จัดอันดับให้เด็กญี่ปุ่นมีความรู้และทักษะเป็นอันดับ 6 ของโลก จากการจัดการศึกษาที่มีคุรภาพและได้มาตรฐาน การเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยจึงต้องแข่งขันกันในระดับที่สูงมาก ทั้งนี้ ญี่ปุ่นจัดการศึกษาเป็นระบบสายเดียว คือ ระบบ “6 – 3 – 3 – 4” คือ การศึกษาระดับอนุบาล ไม่บังคับ อายุระหว่าง 3 - 5 ขวบ การศึกษาภาคบังคับเริ่มจาก ระดับประถมศึกษา จำนวน 6 ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 3 ปี และระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 4 ปี หรือมากกว่าในบางสาขา จัดการเรียนการสอนเป็น 3 ภาคการศึกษา ต่อปี โดยมีรายละเอียดของระดับการศึกษาเป็นดังนี้

3.1.1 การศึกษาระดับต้น ได้แก่ การศึกษาขั้นอนุบาล ซึ่งเริ่มเข้าศึกษาตั้งแต่อายุ 3 ปี ไปจนถึงอายุ 5 ปี และขั้นประถมศึกษา 1-6 ตั้งแต่อายุ 6 ปี ไปจนถึง 12 ปีโดยประมาณ ในการศึกษาระดับอนุบาล ไม่บังคับ แต่เด็กๆ ส่วนใหญ่จะเข้าโรงเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล แม้ว่าจะไม่ใช่ส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาก็ตาม สำหรับการเรียนในระดับประถมศึกษาเด็กจะเลือกโรงเรียนได้อย่างอิสระและให้การศึกษาที่พอเหมาะแก่เด็กๆ ทุกคนตั้งแต่เกรด 1 (เทียบเท่า ป.1) จนถึง เกรด 9 (เทียบเท่า ม.3) ส่วนเกรด 10 ถึงเกรด 12 (ม.4 - 6) นั้นไม่บังคับ แต่ 94% ของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมต้น เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมปลาย ประมาณ 1 ใน 3 ของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมปลายเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลย 4 ปี junior colleges 2 ปี หรือเรียนต่อที่สถาบันอื่นๆ

3.1.2 การศึกษาระดับกลาง ได้แก่ การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ช่วงคือ มัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี และมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาภาคบังคับ แต่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไม่ได้เป็นการศึกษาภาคบังคับ พบว่าร้อยละ 94 ของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมต้น เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมปลาย นักเรียนที่เรียนในการศึกษาภาคบังคับจะได้รับตำราเรียนฟรี คณะบริหารของโรงเรียนเป็นผู้เลือกตำราเรียนทุกๆ 3 ปี โดยเลือกจากรายชื่อหนังสือที่กระทรวงการศึกษาได้รับรองแล้วหรือหนังสือที่กระทรวงจัดทำขึ้นเอง กระทรวงจะเป็นผู้รับภาระค่าตำราทั้งในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน ตำราเรียนมีขนาดเล็ก ใช้ปกอ่อนหุ้ม สามารถพกพาได้โดยง่าย และถือเป็นสมบัติของนักเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่จะมีระบบดูแล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ด้านสุขภาพ มีสิ่งของด้านการศึกษาและกีฬาอยู่พอประมาณ โรงเรียนระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่มีสนามเด็กเล่นกลางแจ้ง ประมาณร้อยละ 90 มียิมเนเซียม และร้อยละ 75 มีสระว่ายน้ำกลางแจ้ง การเรียนการสอนและโครงงานของนักเรียนมักไม่ใช้เทคโนโลยีเข้าช่วย ระบบอินเทอร์เน็ตยังไม่ถูกนำมาใช้ประโยชน์ทางด้านการศึกษามากนัก นักเรียนทุกคนจะต้องอยู่ในกลุ่มโฮมรูมของตนเพื่อทำงานร่วมกัน โฮมรูมและหลักสูตรการศึกษาญี่ปุ่นปลูกฝังเรื่องการทำงานเป็นกลุ่มและความภาคภูมิใจในโรงเรียนของตน

3.1.3 การศึกษาระดับสูง ได้แก่การศึกษา ในมหาวิทยาลัย วิทยาลัย วิทยาลัยเทคนิค และวิทยาลัยอาชีวศึกษา การศึกษาระดับสูงในญี่ปุ่นนั้นเริ่มต้นหลังจากผ่านการศึกษาในระดับโรงเรียนมาแล้ว 12 ปี คือ จบมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งสถาบันที่นักศึกษาสามารถเข้าศึกษาต่อได้นั้น แบ่งประเภทต่างๆ ดังต่อไปนี้ ร้อยละ 25.3 ของผู้เรียนจบชั้นมัธยมปลายจะไปศึกษาต่อในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ในขณะที่อีกหลายคนเลือกที่จะไปศึกษาในวิทยาลัยระดับอนุปริญญา วิทยาลัย เทคนิค หรือวิทยาลัยอาชีวศึกษา (หลักสูตรวิชาชีพชั้นสูง) สำหรับการเรียนในมหาวิทยาลัย นักศึกษาภาคปกติโดยทั่วไปจะใช้ระยะเวลาในการศึกษา 4 ปี ยกเว้น คณะแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ และสัตวแพทยศาสตร์ จะใช้เวลาศึกษาทั้งสิ้นรวม 6 ปี สำหรับนักศึกษาเวลาพิเศษประเภทไม่รับหน่วยกิต สามารถเลือกเรียนวิชาต่างๆ ได้ แต่คุณสมบัติของนักศึกษาและวิชาที่เปิดให้เข้าเรียน จะแตกต่างไปตามมหาวิทยาลัย โดยนักศึกษาประเภทนี้จะไม่ได้รับหน่วยกิต สำหรับการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยได้จัดแบ่งการศึกษาออกเป็นระดับปริญญาโท และปริญญาเอก บางแห่งยังเปิดรับนักศึกษาวิจัย และนักศึกษาเวลาพิเศษประเภทไม่ได้รับหน่วยกิต และประเภทได้รับหน่วยกิต ระดับปริญญาโท ใช้เวลาเรียนไม่เกิน 2 ปี ระดับปริญญาเอก เน้นการทำเรื่องวิจัย ใช้เวลาเรียนไม่เกิน 5 ปี ส่วนใหญ่แบ่งเป็นระยะเวลา 2 ปีแรกในการเรียนปริญญาโท และระยะหลังอีก 3 ปี ยกเว้นสาขาแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ และสัตวแพทยศาสตร์ ซึ่งใช้ระยะเวลา 4 ปี เพื่อสำเร็จปริญญาเอก บัณฑิตวิทยาลัยบางแห่งมีหลักสูตรครบ 5 ปี แต่บางแห่งมีเพียงระยะ 3 ปีหลัง มีจุดมุ่งหมายเพื่อผลิตนักวิชาการ นักวิจัย ที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความรู้ความเชี่ยวชาญพิเศษชั้นสูง ดังนั้นหลักสูตรในการเรียนระดับนี้ยังมีนักศึกษาที่ได้รับอนุญาตให้ทำวิจัยหัวข้อพิเศษเป็นระยะเวลาสั้น ๆ (1 ภาคหรือ 1 ปีการศึกษา) ภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยไม่ต้องการปริญญาบัตร และไม่ได้รับหน่วยกิต นอกจากนั้นยังมีการเรียนในวิทยาลัย มีระยะเวลา 2 ปี เช่นเดียวกับ Junior Colleges ในสหรัฐอเมริกา แต่มีบางสาขาวิชากำหนดหลักสูตรไว้ 3 ปี เช่น สาขาพยาบาลศาสตร์ ประมาณ 60% ของวิทยาลัยในญี่ปุ่นทั้งหมดเป็นวิทยาลัยเฉพาะผู้หญิง ซึ่งประกอบด้วย สาขาคหกรรมศาสตร์ อักษรศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ สุขศึกษาศาสตร์ บริหารธุรกิจ และเลขานุการ ในปัจจุบันนี้วิชาวิทยาศาสตร์ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้วย เป็นการศึกษาวิชาชีพแขนงต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้และความชำนาญ สำหรับการดำเนินอาชีพในอนาคตต่อไป จบแล้วสามารถนำวิชาความรู้ไปประกอบอาชีพได้ทันที ในบรรดาวิทยาลัยอาชีวศึกษา (หลักสูตรวิชาชีพชั้นสูง) เหล่านี้ โรงเรียนที่มีหลักสูตรพิเศษ มีสถานภาพเป็นสถาบันการศึกษาระดับสูง นักศึกษาจะเข้าเรียนเป็นระยะเวลา 1 - 3 ปี ตามปกติแล้วจะเป็น 2 ปี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

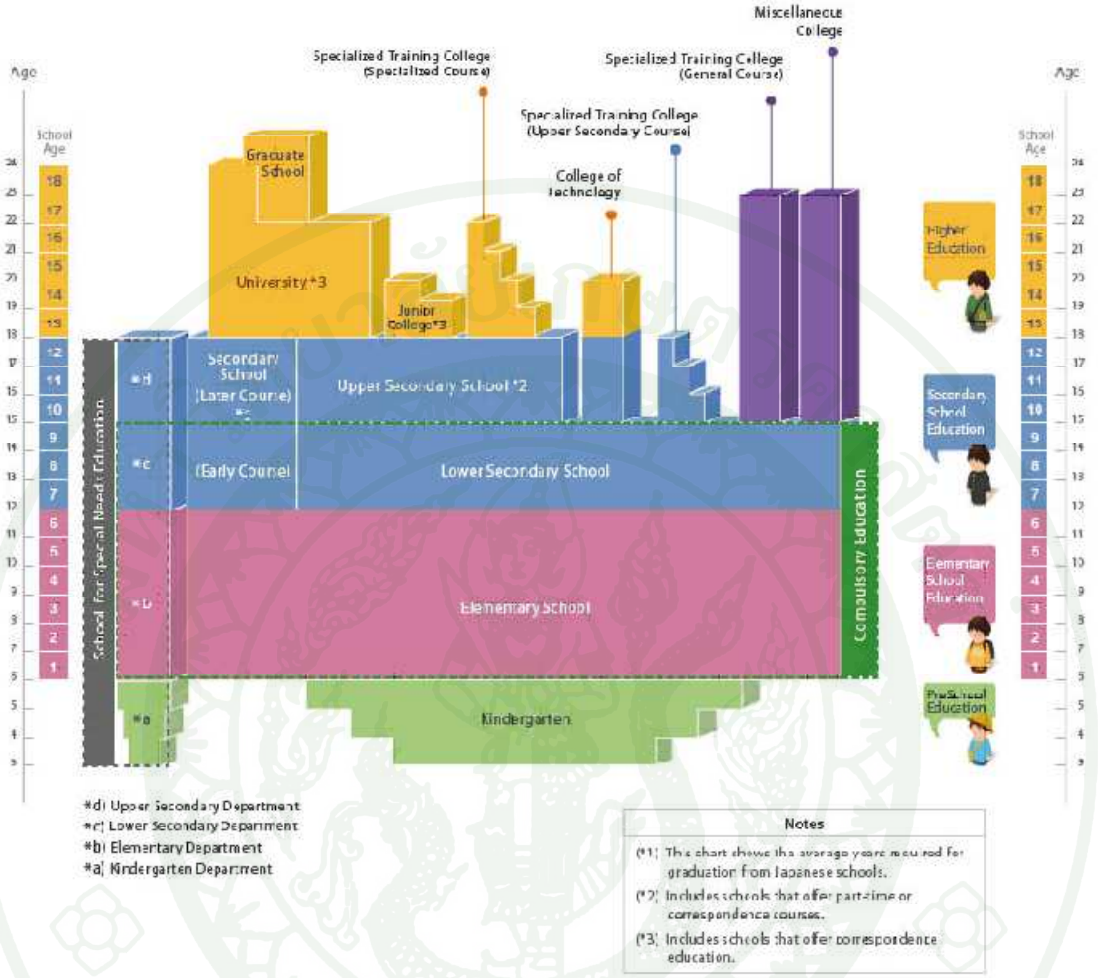

ภาพที่ 2 ระบบการศึกษาของประเทศญี่ปุ่น
ที่มา: http://www.mext.go.jp/english/introduction/1303952.html

3.2 การบริหารการศึกษา

งานด้านการศึกษาของญี่ปุ่นถือเป็นความรับผิดชอบระดับชาติ ระดับจังหวัด และระดับเมือง กระทรวงการศึกษาฯ (MEXT) คณะวิจัยกระบวนการศึกษาคอยให้คำแนะนำและให้แนวทางแก่รัฐบาล ความสำเร็จทางการศึกษาของญี่ปุ่นอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับมาตรฐานสากล ในการสอบวัดความรู้ด้านคณิตศาสตร์นานาชาติ เด็กญี่ปุ่นถูกจัดให้อยู่ในอันดับต้นๆ มาโดยตลอด ระบบนี้เป็นผลมาจากการสมัครเข้าเรียนสูง ตลอดจนอัตราการรับ ระบบการสอบเข้า (การสอบเอนทรานซ์) โดยเฉพาะในระดับมหาวิทยาลัยมีอิทธิพลต่อการศึกษาทั้งระบบเป็นอย่างมาก รัฐบาลไม่ได้เป็นผู้สนับสนุนทางการศึกษาแต่เพียงผู้เดียว โรงเรียนเอกชนก็มีบทบาทสำคัญในด้านการศึกษา รวมถึงโรงเรียนที่อยู่นอกระบบ เช่น วิทยาลัยของเอกชน ก็มีบทบาทสำคัญในการศึกษาและเป็นส่วนมากในการศึกษา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2489 ซึ่งใช้มาจนปัจจุบันนี้ได้กล่าวถึงสิทธิและหน้าที่ของประชาชนไว้ว่า “ประชาชนทุกคนมีสิทธิ์ที่จะได้รับการศึกษาตามอัตถภาพของตนเท่าเทียมกันทุกคน และมีหน้าที่ที่จะต้องส่งบุตรหลานในความปกครองเข้ารับการศึกษาภาคบังคับที่รัฐจัดให้แก่ประชาชนทุกคน” สอดคล้องกับกฎหมายการศึกษา ฉบับ พ.ศ. 2490 ได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาไว้ว่า รัฐจะจัดระบบการบริหารการศึกษาในรูปแบบที่จะอำนวยให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยให้ระบบการบริหารมีความยืดหยุ่นพอสมควร ยึดหลักประชาธิปไตยและเสรีภาพทางความคิด ดังนั้นระบบการบริหารการศึกษาจึงเป็นระบบกระจายอำนาจเต็มรูปแบบ อาทิ

3.2.1 หลักการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ คือ

1) การศึกษาจะต้องจัดเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลให้มีความสมบูรณ์อย่างเต็มที่ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เชื่อในสัจจะ รักความยุติธรรม เคารพต่อบุคคลอื่น ชอบการทำงาน มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม รักอิสรภาพและสันติ

2) หลักในการจัดการศึกษา ยึดหลักเสรีภาพทางการศึกษา มุ่งพัฒนาการศึกษาตลอดชีวิตทั้งในและนอกระบบโรงเรียนสร้างวัฒนธรรมแห่งการช่วยเหลือเกื้อกูลเคารพในเสรีภาพทางการศึกษาของกันและกัน

3) ยึดหลักความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา ให้โอกาสให้ได้รับการศึกษาตามอัตถภาพของตน โดยแบ่งตามเชื้อชาติ ศาสนา เพศ ฐานะทางสังคม ฐานะทางเศรษฐกิจและพื้นเพของครอบครัว

3.2.2 นโยบายการจัดการศึกษาของญี่ปุ่นในปัจจุบันมีปรากฏชัดในกฎหมายการศึกษา ฉบับ พ.ศ. 2490 คือ

1) การศึกษาภาคบังคับ รัฐมีนโยบายที่จะจัดการศึกษาภาคบังคับให้เปล่าแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงเป็นเวลา 9 ปี คือ ประถมปีที่ 1 - 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ประชาชนทุกคนมีหน้าที่ที่จะต้องส่งบุตรหลานในความปกครองของตนเข้ารับการศึกษาภาคบังคับนี้ทุกคน

2) การศึกษาแบบสหศึกษา เพื่อรักษาปรัชญาที่ว่าด้วยความเสมอภาคทางการศึกษารัฐมีนโยบายที่จะส่งเสริมและจัดการสหศึกษาให้กุลบุตรกุลธิดาได้เข้ารับการศึกษาในสถาบันเดียวกัน ไม่แยกกันอยู่อย่างในสมัยเมจิ

3.2.3 รัฐมีนโยบายที่จะควบคุมคุณภาพการศึกษา การจัดตั้ง และการจัดการโรงเรียนทุกประเภท

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.2.4 การศึกษาชุมชนของรัฐและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นมีนโยบายที่จะส่งเสริมการศึกษาทุกรูปแบบ เช่น การจัดห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ ศาลาประชาคม ศูนย์เยาวชน เป็นต้น

3.2.5 การศึกษาทางการเมือง รัฐมีนโยบายที่จะเผยแพร่ความรู้ทางด้านการเมืองไปสู่ประชาชนทุกเพศทุกวัย เพื่อปูพื้นฐานไปสู่ระบอบประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์แบบ

3.2.6 การศาสนา มีนโยบายให้เสรีภาพในการนับถือศาสนา โดยโรงเรียนของรัฐจะไม่บังคับให้ศึกษาหรือทำกิจกรรมทางศาสนาใดศาสนาหนึ่งโดยเฉพาะ

กระทรวงศึกษา วัฒนธรรม กีฬา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (MEXT) รับผิดชอบนโยบายการศึกษาระดับชาติ ติดต่อประสานงานและควบคุมคุณภาพการศึกษา ตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงระดับมหาวิทยาลัย พิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาส่วนท้องถิ่นเป็นจำนวนครึ่งหนึ่งของงบประมาณการศึกษา

การศึกษาส่วนจังหวัด มีสภาการศึกษาจังหวัด (Prefectural Board of Education) ซึ่งมีสมาชิกประกอบด้วยสมาชิกสภาจังหวัด ผู้ตรวจการศึกษาจังหวัด และผู้แทนกระทรวงศึกษา รับผิดชอบนโยบายการศึกษาระดับจังหวัด พิจารณางบประมาณประจำปี ให้บริการทางวิชาการและควบคุมกิจกรรมและคุณภาพการศึกษาของจังหวัดตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับมหาวิทยาลัย

การศึกษาของเทศบาล มีสภาการศึกษาเทศบาล (Municipal Board of Education) รับผิดชอบนโยบายการศึกษา พิจารณางบประมาณ ให้บริการทางวิชาการ และควบคุมคุณภาพการศึกษา ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย เทศบาลไม่ได้รับอนุญาตให้ตั้งมหาวิทยาลัยเป็นของตนเอง

ญี่ปุ่นยังให้ความสำคัญการมีสุขภาพที่ดีของประชากร โดยเริ่มเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก ดังเห็นได้ว่ามีการสร้างแบบทดสอบสมรรถภาพทางกาย สำหรับเด็ก “Japan Fitness Test” มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1964 และล่าสุดในปี ค.ศ. 2012 ได้มีการสำรวจเพื่อการปรับปรุงข้อมูลใหม่ ตามแผนการเป็นเจ้าภาพโอลิมปิก 2020 และเพื่อรองรับการขยายตัวของโอกาสทางการกีฬา เพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกายของคนในชาติ และทัศนคติต่อการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาของคนในชาติ

3.3 การจัดการด้านการกีฬาของญี่ปุ่น

ด้วยกีฬาเป็นที่สิ่งนิยมกันทั่วโลก นานาประเทศต่างยอมรับว่ากีฬานำมาซึ่งการพัฒนาทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองได้เป็นอย่างดี ญี่ปุ่นมีความเห็นว่ากีฬาเป็นวัฒนธรรมร่วมกันของโลก กระทรวงศึกษา วัฒนธรรม กีฬา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (MEXT) จึงได้เปลี่ยนนโยบาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การบริหารงานกีฬา โดยหันมาให้ความสำคัญกับการเตรียมสภาพแวดล้อมเพื่อให้คนในประเทศทำความคุ้นเคยกันโดยใช้กีฬาเป็นสื่อ พัฒนาการแข่งขันในระดับนานาชาติ ยกระดับนักกีฬาโอลิมปิก พัฒนาการสอนพลศึกษาในสถาบันการศึกษา เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายและความแข็งแรงให้กับเด็กและเยาวชน MEXT จึงได้มีการจัดทำแนวทางในการส่งเสริมการกีฬาพื้นฐาน (The Sports Promotion Act) ขึ้นในปี ค.ศ.1961 และในปี ค.ศ.2010 ได้มีการศึกษาทบทวนการพัฒนากีฬา และจัดทำกลยุทธ์การออกกำลังกายและกีฬาแห่งชาติ เพื่อกำหนดนโยบายและทิศทางกีฬาชาติใหม่ ทั้งนี้ได้มีการดำเนินงานแล้วเสร็จและประกาศใช้เป็น ข้อบัญญัติพื้นฐานด้านการกีฬาฉบับแรกของญี่ปุ่น (The Basic Act on Sport: Activating Japan through Sport) สำหรับการส่งเสริมกีฬาของชาติอย่างเป็นทางการในเดือน มีนาคม 2012 จุดมุ่งหมายไปที่การกำหนดพื้นฐานด้านกีฬา โดย Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology (2014) มีเป้าหมายสำหรับการพัฒนากีฬาชาติ ภายใต้คำกล่าวที่ว่า “Sport for everyone! Create a society in which everyone shares the joy and the excitement of sports and supports sports” การจัดทำข้อบัญญัติพื้นฐานด้านกีฬาอยู่บนแนวคิดพื้นฐานของการมุ้งเน้นการพัฒนาไปที่คน (ผู้เข้าร่วม ผู้ชม ผู้สนับสนุน และผู้ให้การศึกษา) ทำให้พวกเขามั่นใจว่า การร่วมกิจกรรมกีฬาเป็นโอกาสของทุกคน สร้างสิ่งแวดล้อมด้วยกีฬาที่สามารถสร้างความสุขในลักษณะที่ปลอดภัยและเป็นธรรม สนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือ โดยการสร้างวงจรการขับเคลื่อนกีฬาทั้งเพื่อการแข่งขันและเพื่อสุขภาพของชุมชน รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการกีฬาในสังคม ภายใต้นโยบายหลัก 5 ข้อ คือ

1) สร้างการมีส่วนร่วมในกีฬาตลอดช่วงชีวิตของคนในชาติ ให้เป็นสังคมที่มีการเล่นกีฬาตลอดชีวิต สามารถเล่นกีฬาได้ทุกที ทุกเวลา มีเป้าหมาย เพื่อให้ประชาชนที่เป็นผู้ใหญ่ทุกคนมีส่วนร่วมในการกิจกรรมกีฬาอย่างน้อย 65% ได้มีการเล่นกีฬาเฉลี่ย 3 ครั้ง/ สัปดาห์ อีกทั้งให้โรงเรียนเรียนและชมรมกีฬาในโรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมกีฬาที่ยั่งยืน

2) พัฒนานักกีฬาที่มีฝีมือเข้าร่วมการแข่งขันในเวทีโลก โดยการสร้างระบบการเรียนการสอนกีฬาแบบบูรณาการ เพื่อเป็นการยกระดับนักกีฬาจากระดับเล็กไปสู่ระดับสูง ไปแข่งขันในเวทีโลกเทียบเท่าประเทศชั้นนำระดับแนวหน้า ดำเนินมาตรการเพื่อเพิ่มจำนวนเหรียญในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อนและฤดูหนาวในการแข่งขันครั้งต่อไป เพิ่มจำนวนนักกีฬาที่มีความสามารถติดลำดับ 1 ใน 10 ของการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกทุกๆ ครั้งในอนาคต จัดทำมาตรการและกลยุทธ์เพื่อเพิ่มเหรียญรางวัลในการแข่งขันในเวทีระดับโลกอย่างสม่ำเสมอในระยะยาว รวมทั้งสภาพแวดล้อมให้นักกีฬาที่มีฝีมือระดับสูงระดับสูงสามารถพัฒนาศักยภาพได้เต็มที่และต่อเนื่อง และจัดระบบการดูแลนักกีฬาภายหลังการเลิกเล่น และเสนอตัวเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันมหกรรมกีฬาในระนับนานาชาติ เพื่อให้การจัดกิจกรรม ดังกล่าวช่วยส่งเสริมการกีฬาและกระตุ้นให้นักกีฬาเตรียมตัวเข้าร่วมการแข่งขัน ทำให้ชุมชนและท้องถิ่นตื่นตัว

3) สร้างวงจรบูรณาการกีฬา (virtuous cycle) โดยความร่วมมือและทำงานร่วมกับในอุตสาหกรรมกีฬา เพื่อสร้างวงจรการแข่งขันกีฬาและชุมชนกีฬา โดยการจัดตั้ง “Hub Club” ทาง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กีฬาทุกเทศบาลทั่วประเทศ (300 เขตเทศบาล) ให้อดีตนักกีฬา และผู้ฝึกสอนกีฬาที่มีความสามารถมารวมกลุ่มกันสร้างนักกีฬารุ่นใหม่ สร้างความร่วมอย่างใกล้ชิดระหว่างกับสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นกับชุมชน เพื่อเพิ่มบุคลากรกีฬาสำหรับการเรียนการสอนพลศึกษา และจัดตั้งชมรมกีฬาในสถาบันการศึกษา

4) มีมาตรการสร้างความโปร่งใส เป็นธรรมและเท่าเทียมกันในอุตสาหกรรมกีฬา ให้ความโปร่งใสในกำกับดูแลบริหารจัดการของสมาคมกีฬา สร้างความยุติธรรมและความเท่าเทียมกันในอุตสาหกรรมกีฬา และไม่มีการโด๊ป

5) มีมาตรการในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้มีการสนับสนุนการกีฬาจากสังคม กระตุ้นให้สร้างชุมชม “New Public Commons” เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมกีฬาในชุมชน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการกีฬา ออกแคมเปญและมาตรการภาษีที่เกี่ยวกับกีฬาทั่วประเทศ เพื่อเพิ่มความสนใจในและส่งเสริมการรับรู้เกี่ยวกับกีฬาในหมู่ประชาชนทั่วไป

3.4 การจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาของญี่ปุ่น

สำหรับประเทศญี่ปุ่น ก็มีมหาวิทยาลัยกีฬาโดยเฉพาะได้แก่ Nippon Sport Science University เป็นมหาวิทยาลัยกีฬาของประเทศญี่ปุ่น ตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1893 ใช้ชื่อว่า Gymnastics Practice School ต่อมาได้เปลี่ยนเป็น Physical Exercise School of Nippon Taiikukai ในปี ค.ศ. 1900 หลังจากนั้นในปี ค.ศ. 1941 เปลี่ยนชื่อเป็น Nippon Professional School of Physical Education และท้ายที่สุดเปลี่ยนชื่อเป็น Nippon Sport Science University (NSSU) ในปี ค.ศ. 1996 สำหรับการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษานั้น เริ่มต้นจัดการศึกษาในระดับปริญญาโท ในปี ค.ศ. 1975 และระดับปริญญาเอก ในปีค.ศ. 1998 โดยการดำเนินงานของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา (sport science) ถือเป็นคณะหลักประกอบไปด้วย 4 ภาควิชา คือ ภาควิชาพลศึกษา (physical education) ภาควิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ (health science) ภาควิชาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว (martial arts) และภาควิชากีฬาตลอดชีวิตและนันทนาการ (lifelong sports and recreation) สำหรับการจัดการศึกษาในระดับปริญญาโท เน้น 2 สาขาหลัก คือ สุขภาพและวิทยาศาสตร์การกีฬา (health and sport science) กับ ปฏิบัติการศึกษาทางสุขภาพและพลศึกษา (practical study on health and physical education) สำหรับปริญญาเอก จะมี 3 สาขาหลักคือ วัฒนธรรมกีฬาและสังคมศาสตร์ (sports culture and social science) วิทยาศาสตร์การฝึกซ้อมกีฬา (training science) และ วิทยาศาสตร์สุขภาพและกีฬาเวชศาสตร์ (health science and sports medicine)

สำหรับความสำเร็จของนักกีฬาที่เป็นนักศึกษาของ NSSU ในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก พบว่า ได้เหรียญทองตั้งแต่การแข่งขันโอลิมปิกเกมส์ ที่กรุงโรม สาธารณรัฐอิตาลี ในปี ค.ศ. 1960 โดยทำได้ 2 เหรียญทองจากยิมนาสติก จนครั้งสุดท้ายที่ปักกิ่ง เมื่อปี ค.ศ. 2008 ทำได้ 3 เหรียญทอง จาก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ว่ายน้ำ 2 เหรียญทอง และซอล์ฟบอล 1 เหรียญทอง รวมทั้งหมด ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 ถึง ค.ศ. 2008 นักกีฬาที่เป็นนักศึกษาจาก NSSU ทำได้ทั้งหมด 33 เหรียญทอง 34 เหรียญเงิน 41 เหรียญทองแดง

จากข้อมูลที่เกี่ยวข้องในเบื้องต้นเห็นจะได้ว่า ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี และประเทศญี่ปุ่น มีโครงสร้างการพัฒนาการศึกษาและพัฒนากีฬาในภาพรวมไม่แตกต่างกับประเทศไทย ทั้งในส่วนของนโยบายหลักของประเทศ การมีกฎหมายและข้อบังคับต่างๆ เกี่ยวกับการศึกษาภาคบังคับ การจัดระดับช่วงอายุ กระบวนการการพัฒนา และการจัดระบบการพัฒนากีฬาในสถาบันการศึกษา โดยที่ประเทศไทยยังเห็นผลสำเร็จของการพัฒนาไม่ชัดเจนนัก ซึ่งสามารถดูได้จากผลการแข่งขันและเหรียญรางวัลจากการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ ทั้งๆ ที่รัฐบาลไทยได้พยายามส่งเสริมให้มีการเล่นกีฬาทั่วประเทศ ทุกโรงเรียนต้องมีการจัดการแข่งขันกีฬา ซึ่งถือเป็นการพัฒนากีฬาขั้นพื้นฐาน อีกทั้งยังมีแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติที่มีถึง 6 ยุทธศาสตร์หลักที่ครอบคลุมทุกด้านของการพัฒนาการกีฬา โดยมีสถาบันการศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าภาพอยู่ในทุกๆ ยุทธศาสตร์ แต่ภาพรวมของกีฬาไทยยังไม่โดดเด่นชัดเจนเท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องในส่วนของประเทศต่างๆ ในแถบเอเชียที่มีการพัฒนากีฬาอย่างชัดเจน มาเป็นกรณีตัวอย่าง ไม่ว่าจะเป็น สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐเกาหลี และญี่ปุ่น ที่ล้วนแล้วแต่มีชื่อเสียงด้านการกีฬาเป็นที่ยอมรับในวงการกีฬาทั่วโลกมาประกอบการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

เชิดศักดิ์ เอกปริญญา (2547) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารศึกษาต่อการส่งเสริมกิจกรรมกีฬาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดร้อยเอ็ด ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดร้อยเอ็ด ประจำปีการศึกษา 2546 จำนวน 130 คน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมกิจกรรมกีฬาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับดีมา เมื่อพิจารณาเป็นราย พบว่า มีระดับมากในทุกด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ การส่งเสริมการจัดกิจกรรมออกกำลังกายและเล่นกีฬา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน งบประมาณการพัฒนาปรับปรุงสถานที่ออกกำลังกายและเล่นกีฬา การพัฒนานักเรียนเพื่อเตรียมนักกีฬาสำหรับการแข่งขันในระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมกิจกรรมกีฬา พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน และเขตพื้นที่การศึกษาที่แตกต่างกัน มีบทบาทต่อการส่งเสริมกีฬาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

มาลี ภูมิภาค (2554) ได้ศึกษารูปแบบสมรรถนะหลักของบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาของการกีฬาแห่งประเทศไทย ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร บุคลากรด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา พนักงานฝ่ายทรัพยากรบุคคล นักวิชาการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ผู้จัดการทีม ผู้ฝึกสอน นักกีฬาจากสมาคมกีฬาต่างๆ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบประเมินสมรรถนะหลัก ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบสมรรถนะหลักของบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ประกอบด้วย องค์ประกอบคือ

1. ต้องมีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 12 สมรรถนะ อาทิ ความรู้พื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา รอบรู้ด้านวิชาการเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การกีฬา ความรอบรู้และเชียวชาญในงานที่ทำ ความรอบรู้เกี่ยวกับเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์การกีฬา ความรู้เกี่ยวกับกฎกติกาและระเบียบของกีฬาในระดับต่างๆ ความรู้ชัดเจนในบทบาทหน้าที่ของนักวิทยาศาสตร์การกีฬา ความรู้ทางเทคโนโลยี ความรู้ในสถานการณ์ข้อมูลข่าวสารกีฬาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ความรู้ในหลักการบริหารจัดการ ความรู้ภาษาอังกฤษ เป็นต้น

2. ต้องมีทักษะที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 16 สมรรถนะ อาทิ ทักษะในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา ทักษะในการทดสอบและสร้างโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย ทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษ ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการสืบค้นข้อมูลทางอินเตอร์เน็ต ทักษะการสื่อสาร ทักษะการให้คำปรึกษา ทักษะการบริหารเวลา และการมีระบบระเบียบในการทำงาน เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ต้องมีคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ทักษะที่จำเป็นมี 16 สมรรถนะ อาทิ ความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยวามซื่อสัตย์สุจริตและมีจรรยาบรรณในการทำงาน มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน มีมนุษย์สัมพันธ์ มีความใฝ่รู้ มีจิตบริการ มีความสามารถในการควบคุมตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงาน มีความมุ่งมั่นที่จะปรับปรุงตนเองและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความละเอียดรอบคอบ มีความจงรักภักดีต่อองค์กรมีน้ำใจกับเพื่อร่วมงาน และให้ความสำคัญต่อการทำงานเป็นทีม เป็นต้น

โดยมีแนวทางในการพัฒนา 2 แนวทาง คือ การพัฒนาด้วยตนเอง อาทิ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษาดูงาน และพัฒนาโดยหน่วยงาน อาทิ ส่ง เข้ารับการอบรม และสนับสนุนให้ศึกษาต่อ

สุปรีดี สุวรรณภูมิ และมยุรี จะบัง (2554) ได้ทำการศึกษาภาพลักษณ์ของสถาบันการพลศึกษาในทัศนะของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ปีการศึกษา 2550 จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา 17 วิทยาเขต จำนวน 818 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาในแต่ละวิทยาเขตเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของสถาบันการพลศึกษา และศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ ของสถาบัน ผลการศึกษาพบว่า

1) ภาพลักษณ์ภาพลักษณ์ของสถาบันการพลศึกษา ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวิจัย ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้านความศรัทธาและการยอมรับต่อสถาบันและภาพลักษณ์ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่มีระดับความคิดเห็นในด้านการบริการสังคมในระดับมาก

2) ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ของสถาบันการพลศึกษาระหว่างนักศึกษาแต่ละวิทยาเขต ในด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริการสังคม ด้านการวิจัย ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้านความศรัทธาและการยอมรับต่อสถาบันและภาพลักษณ์ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ซึ่งคณะนักวิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะจากประเด็นที่พบว่า ภาพลักษณ์ของสถาบันการพลศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง นั้น สถาบันควรวางแผนการดำเนินการ เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ แก้ไขปรับปรุงภาพลักษณ์ ธำรงไว้ซึ่งภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ เพื่อพัฒนาสถาบัน โดยมีการจัดสรรงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และผู้รับผิดชอบ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบาย ในด้านการบริหารจัดการ ควรมีการพัฒนาระบบระบบการบริหารจัดการในด้านบุคลากร สภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ โดยเฉพาะการจัดสวัสดิการต่างๆ มีการพัฒนาด้านการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีห้องปฏิบัติการและโรงฝึกพลศึกษาที่ได้มาตรฐานการกีฬาและทันสมัย ควรมีการส่งเสริมความรู้ด้านการวิจัยอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสนับสนุนทุนวิจัยให้แก่บุคลากรและนักศึกษาให้ได้เข้าร่วมด้วย ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาภาพลักษณ์ในทัศนะของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย บุคลากร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อาจารย์ และผู้บริหาร และศึกษาควรศึกษาภาพลักษณ์ของสถาบันที่กำหนดไว้โดยศึกษาจากผู้บริหาร (ภาพลักษณ์แบบกระจกเงา)

สุพิตร สมาหิโต และคณะ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเพื่อทบทวนและประเมินผลแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2550 - 2554) ตามที่กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้จัดทำแผนแม่บทในการพัฒนาการกีฬาของชาติไว้ โดยได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2550 – 2554) พบว่า ในการทำแผนยุทธศาสตร์หลักทั้ง 6 แผน มีประเด็นยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์และตัวชี้วัดที่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน สามารถนำลงสู่ภาคปฏิบัติและประเมินผลได้อย่างเป็นรูปธรรม คือ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ที่ 2 ที่ 3 และ ที่ 5 ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 และข้อที่ 4 ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาการบริหารการกีฬา ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 2 สำหรับมีประเด็นยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ และตัวชี้วัดที่ได้กำหนดไว้มีลักษณะเป็นนามธรรม ยากต่อการนำแผนไปสู่การปฏิบัติและการประเมินผล คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาการกีฬาขั้นพื้นฐาน ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ข้อที่ 2 และข้อที่ 3 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาการกีฬาเพื่อมวลชน ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาการบริหารการกีฬา ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ตัวชี้วัดที่ 1 และตัวชี้วัดที่ 8 โดยมีผลจากการประชาพิจารณ์เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องซึ่งเป็นทั้งผู้ที่มีส่วนในการจัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2550 - 2554) ผู้นำแผนไปปฏิบัติ และผู้ให้การสนับสนุนในการใช้แผน จำนวน 71 คน พบว่า

1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาแห่งชาติทั้ง 6 ยุทธศาสตร์นั้น เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ดีครอบคลุมในประเด็นหลักสำคัญตามนโยบายของชาติตามวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กรกีฬาหลักของประเทศ

2) การกำหนดวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดบางรายการขาดความชัดเจน ยากต่อการติดตามและประเมินผล

3) เนื่องจากแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2550 - 2554) ไม่ได้มีการนิเทศและติดตามผลตลอดทั้งแผนฯ ทำให้ผู้ปฏิบัติขาดความชัดเจนในตัวชี้วัดบางตัว ทำให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติ จึงเป็นที่มาของการละเลยและไม่ได้ดำเนินการ

4) แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติควรเป็นแผนกีฬาระดับชาติที่ทำได้จริง โดยที่รัฐบาลควรให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กีฬาของชาติอย่างจริงจัง โดยการประชาสัมพันธ์ให้มีการนำแผนทุกยุทธศาสตร์ลงสู่การปฏิบัติในทุกระดับทั่วทั้งประเทศ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คณะนักวิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารการกีฬา เพื่อให้ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2550 - 2554) และเชื่อมโยงไปยังคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2555 - 2559) ได้ทราบผลของการทบทวนและประเมินแผนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น คณะนักวิจัยจึงได้สรุปประเด็นสำคัญจากผลการวิจัยดังนี้

1) การกำหนดยุทธศาสตร์หลักของแผนการพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550 - 2554) เมื่อพิจารณาจากยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาทั้ง 6 ยุทธศาสตร์แล้ว พบว่า โดยตัวของยุทธศาสตร์เองนั้นครอบคลุมในประเด็นของการพัฒนาด้านต่างๆ ที่จะเป็นองค์ประกอบสำคัญของการขับเคลื่อนให้ประชาชนคนไทยทุกระดับเป็นผู้ที่มีสุขภาพดี เป็นประชากรที่มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนากีฬาของชาติในภาพรวมต่อไปด้วย ดังนั้น หากมีการจัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2555 - 2559) ก็สมควรคงยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ไว้ดังเดิม

2) การกำหนดตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ พบว่า เมื่อลงมาถึงรายละเอียดของตัวชี้วัดในแต่ละยุทธศาสตร์มีจำนวนไม่เท่ากัน มีทั้งตัวชี้วัดที่มีความชัดเจน มีความกระจ่างในการตีความหมาย และบางตัวชี้วัดก็ขาดความชัดเจน การตีความจะมีความหลากหลายไปตามความเข้าใจของผู้นำไปปฏิบัติ บางตัวชี้วัดมีการระบุจำนวนร้อยละ ซึ่งบางตัวชี้วัดตั้งเกณฑ์เอาไว้สูงเกินจากความเป็นจริงที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน บางตัวชี้วัดก็ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง เนื่องจากไม่มีแบบวัดที่แน่นอน คณะนักวิจัยเห็นว่าในการจัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับต่อไป สมควรจะได้มีการศึกษาอย่างรอบคอบ การวางแผนในการกำหนดเป้าหมายจะต้องรัดกุม มีข้อมูลพื้นฐานเพียงพอในการกำหนดเป้าหมาย

3) ความชัดเจนของการกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ จะต้องมีการวางเป้าหมายให้ชัดเจน มีความหมายในตัวเองโดยที่ไม่ต้องเกิดความกังขา และผู้ปฏิบัติต้องมาตีความกันใหม่ จำนวนร้อยละของเป้าหมายที่วางเอาไว้ก็จะต้องมีฐานที่มาในการวางกรอบของความเป็นจริงและความเป็นไปได้ เช่น ตัวชี้วัดที่ว่า “ประชาชนทุกกลุ่มอายุอย่างน้อยร้อยละ 50 มีสุขภาพดี ออกกำลังกายและสมรรถภาพทางกายดี” หรือ “ประชาชนทุกกลุ่มอายุอย่างน้อยร้อยละ 70 มีคุณธรรม จริยธรรม ความสามัคคี และมีวินัย” เป็นต้น

4) สำหรับการนิเทศและติดตามประเมินผลของการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ในการจัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2550 - 2554) ได้มีการระบุหน่วยงาน องค์กร หรือสถาบันที่รับผิดชอบและเป็นผู้ที่จะต้องนำแผนสู่การปฏิบัติ แต่จากการสำรวจพบว่า การปฏิบัติของหน่วยงานองค์กรหรือสถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวข้องนั้น ยังดำเนินการได้ในระดับค่อนข้างต่ำ หรืออาจจะไม่ได้ดำเนินการเลย ข้อเสนอแนะในประเด็นนี้เพื่อการลดอุปสรรคและปัญหาต่างๆ ลง ก็คือ ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องทุกระดับจะต้องทำความเข้าใจกับยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาทุกยุทธศาสตร์ จริงจังกับการวางกรอบแผนงานเพื่อการปฏิบัติ จัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินงานในกรอบที่เหมาะสมสามารถดำเนินการได้ และที่สำคัญจะต้องมีการติดตามและประเมินผลตามช่วงระยะเวลาที่ไม่สั้นและ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ยาวนานจนเกินไป ในประเด็นดังกล่าว คณะนักวิจัยขอเสนอให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ในการนิเทศแผนฯ ติดตามและประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม ควรจะได้มีการประเมินทุกปี หรืออย่างน้อยให้มีการประเมินช่วงกลางของแผนฯ ซึ่งจะได้ข้อมูลที่ชัดเจนและครบถ้วนมากยิ่งขึ้น

5) การกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสมรรถภาพทางกายของเด็ก เยาวชน และประชาชน ซึ่งสมรรถภาพทางกายจะเป็นดัชนีชี้วัดที่ชี้ให้เห็นถึงความเจริญของประเทศ แต่จากการติดตามและผลของการประเมินแผนทุกแผนที่ผ่านมา ข้อมูลที่เกี่ยวกับผลการทดสอบสมรรถภาพทางกายของคนในชาติไม่สามารถระบุได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งๆ ที่ได้มีการสร้างแบบทดสอบและเกณฑ์มาตรฐานสมรรถภาพทางกายที่มีคุณภาพสำหรับคนไทยในทุกระดับอายุแล้วก็ตาม การดำเนินงานยังไม่เป็นระบบ ต่างคนต่างทำ และยังไม่สามารถจัดให้เป็นระบบฐานข้อมูลของคนในชาติได้ ทำให้เสียโอกาสในการนำไปอ้างอิงเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพทางกายในระดับชาติและระดับนานาชาติ ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะนักวิจัยจึงเสนอแนะให้มีการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในการประเมินสมรรถภาพทางกายของเด็ก เยาวชน และประชาชนไทย

6) การจัดทำพระราชบัญญัติกฎหมายกีฬาอาชีพ ที่ระบุยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพไว้อย่างชัดเจน แต่กฎหมายกีฬาอาชีพสำหรับประเทศไทยยังไม่ได้มีการประกาศใช้ ซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพในตัวชี้วัดที่ว่าด้วยการที่ต้องมีกฎหมายกีฬาอาชีพนั้นยังไม่ได้รับการขับเคลื่อนอย่างเต็มที่จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งสาเหตุดังกล่าวนับเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพยังไม่ก้าวหน้าไปเท่าที่ควร คณะนักวิจัยจึงเห็นสมควรให้มีการผลักดันในประเด็นนี้อย่างรีบด่วน เพื่อให้ทันต่อความเจริญเติบโตของกีฬาอาชีพในระดับชาติและนานาชาติอันจะส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศชาติในภาพรวม

7) การกระจายงานด้านการกีฬาลงไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการส่งเสริมและพัฒนากีฬาของประเทศให้ได้ผลดี จำเป็นต้องให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการคิด การทำการรับผิดชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนส่งเสริมให้ได้มีการรวมตัวจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สโมสร หรือสมาคม ให้มีการกระจายทั่วถึงทั้งในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ทั่วทั้งประเทศ ทั้งนี้ ควรจะได้มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในเรื่องนี้ การเปิดโอกาสให้ภาคีต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมจะทำให้ช่วยลดหรือขจัดปัญหาการผูกขาดในการดำเนินงานของสโมสร และสมาคมกีฬาต่างๆ

8) การจัดตั้งศูนย์สารสนเทศด้านการกีฬาและการออกกำลังกาย เป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ทุกครั้งที่มีการติดตามและประเมินผล พบอยู่ตลอดเวลาว่า ข้อมูลต่างๆ ในบริบทของการกีฬานั้นค้นหายาก เพราะการจัดเก็บข้อมูลยังกระจัดกระจาย ไม่เป็นระบบ หรืออาจจะละเลย ไม่ได้มีการเก็บเอาไว้ จึงทำให้ข้อมูลที่ได้นั้นอาจจะไม่สมบูรณ์ ในกรณีดังกล่าว คณะนักวิจัยเห็นว่า ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องควรจะได้มีการจัดตั้งศูนย์กลางของข้อมูลที่เกี่ยวกับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

องค์ความรู้ทางด้านการออกกำลังกาย กีฬา พลศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬา และอื่นๆ เพื่อจะเป็นแหล่งรวมของฐานข้อมูลสำคัญ เป็นแหล่งอ้างอิง เพื่อการศึกษาทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ ควรเป็นศูนย์ที่เชื่อมโยงเครือข่ายได้กับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลมีความแม่นตรง ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และยังเป็นการช่วยประหยัดงบประมาณในการสืบค้นข้อมูลโดยวิธีอื่นๆ อีกด้วย

9) การสร้างสนามกีฬา ศูนย์กีฬาที่เป็นมาตรฐาน จากที่สถานกีฬาของรัฐซึ่งกระจายกันอยู่ในจังหวัดต่างๆ หลายแห่งยังไม่มีมาตรฐาน ขาดอุปกรณ์ประจำสนามที่ทันสมัย ทำให้การจัดการแข่งขันกีฬาโดยเฉพาะกีฬาอาชีพไม่เข้าสู่มาตรฐานสากล ประเทศขาดโอกาสในการได้รับเลือกให้เป็นเจ้าภาพในการจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ หากรัฐบาลเล็งเห็นถึงความสำคัญควรจะได้กำหนดนโยบายให้มีการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงบประมาณ และอาจจะมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการประสานความร่วมมือกันอย่างจริงจังและจริงใจ เพิ่มเพิ่มโอกาสให้เสนอตัวเป็นเจ้าภาพในการจัดกิจกรรมทางด้านกีฬา พลศึกษา และวิทยาศาสตร์การกีฬา เพื่อจะเชื่อมต่อกับการท่องเที่ยว ซึ่งจะส่งผลต่อการนำรายได้เข้าสู่ประเทศ

10) การผลิตบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ซึ่งจากแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติในทุกฉบับที่ผ่านมาได้มีการบรรจุยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา ต่อเนื่องกว่า 20 ปี แต่เมื่อไปพิจารณาดูอย่างถ่องแท้แล้ว พบว่า การพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์การกีฬายังดำเนินไปค่อนข้างล่าช้ายังไม่ทันต่อเหตุการณ์ การนำเอาองค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬามาใช้ยังไม่ประสบผลสำเร็จได้เต็มที่ตามที่ควรจะเป็น คณะนักวิจัยเห็นว่า สาเหตุสำคัญประการหนึ่ง คือ การขาดแคลนนักวิทยาศาสตร์การกีฬาในระดับชำนาญการและระดับผู้เชี่ยวชาญ หากไม่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมอย่างจริงจังจากรัฐบาลในแง่ของการผลิตกำลังคนทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาอย่างมีคุณภาพ โดยจัดหาแหล่งงบประมาณในการสนับสนุนการจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์การกีฬาที่ทันสมัย การจัดสร้างห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์การกีฬาที่มีศักยภาพในการทำวิจัย การทดลองที่เหมาะกับสภาพความเป็นจริงของประเทศไทย เพื่อให้ได้ข้อค้นพบใหม่ที่ใช้ได้จริง และเพิ่มแหล่งเงินทุนเพื่อการวิจัยในศาสตร์สาขานี้ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้

11) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านสุขภาพและการกีฬา ค่อนข้างจะมีวงจำกัดยังไม่ได้มีการเผยแพร่ลงไปในระดับรากหญ้า ทำให้ประชาชนคนไทยอีกจำนวนไม่น้อยไม่มีโอกาสได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนากีฬาของชาติในทุกๆ บริบทได้เพียงพอ รัฐควรให้ความสนใจกับเรื่องนี้อย่างจริงจัง และมอบหมายให้หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ได้พิจารณาดำเนินการในเรื่องของการประชาสัมพันธ์อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม เพื่อให้ประชาชนได้บริโภคข่าวสารที่เกี่ยวกับสุขภาพและกีฬาได้อย่างทั่วถึง อันจะเป็นหนทางหนึ่งในการพัฒนาความเป็นผู้รู้ทางด้านกีฬาของตนและจะนำไปสู่การพัฒนาชาติต่อไป

12) การเชื่อมโยงแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2550-2554) สู่แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2555 - 2559) คณะนักวิจัยเห็นว่ายุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ เป็นยุทธศาสตร์ที่สามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดได้ในระดับหนึ่ง แต่เมื่อเหตุการณ์และสถานการณ์ของประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงไป ข้อมูลที่เป็นวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด ผลผลิต และมาตรการต่างๆ จากทั้ง 6 ยุทธศาสตร์นั้น จะต้องนำกลับมาทบทวนอย่างรอบคอบให้เกิดความรัดกุม กระชับ ครอบคลุมในประเด็นต่างๆ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของประเทศ สังคม และบุคคล ตลอดทั้งวิวัฒนาการขององค์ความรู้ใหม่ที่มีการประชาสัมพันธ์ในระดับนานาชาติและระดับชาติ และควรนำเอาผลจากการประเมินแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติตั้งแต่แผน ที่ 1 จนถึงแผนที่ 4 มาร่วมพิจารณาในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาของชาติในฉบับที่ 5 (พ.ศ.2555 - 2559) โดยขึ้นอยู่กับการพิจารณาอย่างมีเหตุผลภายใต้ข้อมูลพื้นฐานจริงที่มีอยู่ และการมีวิสัยทัศน์มองอนาคตการกีฬาของประเทศไทยของผู้บริหารระดับสูง หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องต้องทำงานที่ประสานกัน

13) การอนุรักษ์และส่งเสริมกีฬาพื้นบ้านเป็นประเด็นควรพิจารณา เพราะประเทศไทยมีกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านที่แสดงออกถึงวัฒนธรรมอันดีงามของชาวไทย เพื่ออนุรักษ์สิ่งที่เป็นสมบัติของชาติ และเก็บรักษาไว้เพื่อการศึกษาของเยาวชนรุ่นหลัง ในแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2555 - 2559) สมควรจะได้มีการวางมาตรการและเป็นตัวชี้วัดในเรื่องของการอนุรักษ์กีฬาพื้นบ้านของไทยไว้ด้วย เพื่อไม่ให้ความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องรักษาไว้หลุดหายไป

14) การประสานสัมพันธ์งานระดับกระทรวงที่เกี่ยวข้องในกรณีของโรงเรียนกีฬา ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์หลักที่จะเป็นแหล่งเพาะพันธ์ต้นกล้านักกีฬาที่จะก้าวขึ้นไปสู่ความเป็นเลิศ และเพื่อการอาชีพต่อไป ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทั้งโครงสร้างขององค์กร การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การมุ่งสู่ความเป็นเลิศและการเป็นอาชีพ ควรจะต้องสอดรับกับยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องทำงานประสานกันในการปลุกปั้นเด็กๆ ในโรงเรียนให้เข้าสู่กรอบของการเป็นนักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศโดยสอดรับกับชนิดกีฬาที่มีการแข่งขันในโอลิมปิกเกมส์ และสอดรับกับชนิดกีฬาอาชีพที่การกีฬาแห่งประเทศไทยได้กำหนดไว้ มิฉะนั้นจะทำให้การผลิตกำลังคนทางการกีฬาที่รัฐตั้งไว้ไม่ประสบความสำเร็จและเป็นการสูญเปล่าทางการศึกษาและสูญเสียบุคลากรของวงการกีฬาในอนาคตอย่างแน่นอน

อัครเดช ยอดหาญ (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดกิจกรรมกีฬาในสถาบันอุดมศึกษาภาคเอกชน ในจังหวัดชลบุรี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดกิจกรรมกีฬาของสถาบันอุดมศึกษาภาคเอกชนในจังหวัดชลบุรี เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดสร้างขึ้น กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรที่รับผิดชอบด้านกิจกรรมกีฬาในสถานศึกษาเอกชน จำนวน 42 คน นักศึกษาที่รับผิดชอบด้านกิจกรรมกีฬา จำนวน 40 คน และนักศึกษาทั่วไปจำนวน 351 คน กลุ่มตัวอย่างได้โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดกิจกรรมกีฬาตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เป็นดังนี้

1) ปัญหาด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 46.97 45.29 45.17 และ 47.02 ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2) แนวทางแก้ไขการจัดกิจกรรมกีฬาของสถาบันอุดมศึกษาภาคเอกชนในจังหวัดชลบุรี ในแต่ละด้าน เป็นดังนี้

2.1 ด้านบุคลากร พบว่า แนวทางการแก้ไขปัญหา คือ ผู้บริหารทำหน้าที่ประสานงานและแก้ไขอุปสรรคในการจัดกิจกรรมร่วมกัน ของบุคลากรและนักศึกษาที่รับผิดชอบทางด้านกีฬา คิดเป็นร้อยละ 34.18 จัดให้มีการประชุมวางแผนร่วมกันทุกฝ่ายและสม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 32.33 จัดอบรมบุคลากรและนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 32.33 การบำรุงขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรและนักศึกษาที่รับผิดชอบงานตามโอกาสและความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 25.17

2.2 ด้านการเงิน พบว่า มีแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ การจัดระบบเบิก-จ่ายงบประมาณให้มีความสะดวกรวดเร็ว คิดเป็นร้อยละ 36.48 จัดหาและสนับสนุนด้านงบประมาณจากองค์กรภายนอกสถาบัน เช่น สมาคม มูลนิธิ ฯ คิดเป็นร้อยละ 33.48 และจัดเตรียมงบประมาณไว้เตรียมดำเนินการโครงการเฉพาะตลอดปีการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 32.51

2.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า มีแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ ขอความช่วยเหลือสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่นๆ หรือขอรับความช่วยเหลือจากสมาคมศิษย์เก่าในการจัดการอุปกรณ์มาเพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละ 25.17 ปรับเปลี่ยนเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ให้ทันสมัยและมีคุณภาพตามที่ต้องการ คิดเป็นร้อยละ 29.79 จัดฝึกอบรมให้รู้จักระเบียบวิธีการใช้สนาม อุปกรณ์ตลอดจนวิธีการซ่อมบำรุง รักษาอุปกรณ์ที่มีอยู่ คิดเป็นร้อยละ29.7 และติดต่อขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมกีฬา เช่น กรมพลศึกษา การกีฬาแห่งประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 23.78

2.4 ด้านการจัดการ พบว่า มีแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านกีฬามาให้ความรู้แนะนำวิธีการ และแนวทางในการดำเนินการจนประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมกีฬา คิดเป็นร้อยละ 28.63 จัดประชุมอภิปรายสัมมนาร่วมกัน ระหว่างบุคลากรและนักศึกษาที่รับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 28.17 และกำกับ ดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของนักศึกษาที่รับผิดชอบด้านกีฬาในสถาบัน คิดเป็นร้อยละ 25.63

2 งานวิจัยต่างประเทศ

Glotova (2011) ทำการวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบการศึกษากีฬาในโรงเรียนของรัสเซีย สำหรับการพัฒนาระดับมืออาชีพและประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครู โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อแนะนำรูปแบบการศึกษากีฬาให้กับนักเรียนรัสเซียในวิทยาลัยพลศึกษา และติดตามความเข้าใจและความตั้งใจของพวกเขาที่จะสอนผ่านการเรียนรู้จากประสบการณ์ ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ การบรรยาย/การเรียนรู้ การมีส่วนร่วม/การฝึกปฏิบัติ การวางแผน และการสอน ในแต่ละขั้นตอนนักวิจัยสร้างโมเดล (mini - model) ที่จัดเป็นลักษณะของ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

"แผนการ – การดำเนินการ - การสะท้อนกลับ" (plan-action-reflection) การออกแบบงานวิจัยในครั้งนี้อยู่บนพื้นฐานลักษณะเฉพาะของการปฏิบัตงาน โดยการจัดสัมมนาเพื่อสร้างรูปแบบการสอนหลังจากได้รูปแบบแล้วนำไปแนะนำให้กับครู (pre-service teacher) เพื่อทดลองใช้ในโรงเรียน และขณะเดียวกันให้นักศึกษาระดับวิทยาลัยทำการฝึกสอนกับนักศึกษาใหม่ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาด้วย โดยผู้วิจัยติดตามสังเกตการสอน และเป็นที่ปรึกษาในการสอนตลอดช่วงที่ทดลองใช้ และเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้แล้วนำผลมาวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ผลการศึกษา พบว่า สิ่งสำคัญที่สุดที่ค้นพบจากการทดลองใช้รูปแบบการสอนในครั้งนี้ คือ การเชื่อมโยงความรู้ของครูผู้สอนให้ระหว่างทำการสอน ในระยะแรกครูผู้ร่วมสอนมักจะเริ่มต้นด้วยการเข้าใจผิดเกี่ยวกับรูปแบบการสอนที่จัดทำขึ้น ซึ่งครูควรจะเป็นเพียงผู้ดำเนินการ นักเรียนจะต้องให้เป็นหลักของชั้นเรียน ทั้งนี้ในรูปแบบใหม่ของการศึกษากีฬา ควรมีรูปแบบการเรียนการสอนที่แตกต่างกันตามสไตล์ของผู้สอน ซึ่งครูผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกของกิจกรรมในชั้นเรียน และการเตรียมการเรียนการสอนด้วยตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติ เพราะการสอนในชั้นเรียนเพียงอย่างเดียวมีเวลาน้อยไม่เพียงต่อการพัฒนาและการนำไปประยุกต์ใช้

Davis (2011) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเชิงกลยุทธของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีประเทศจาไมกา ในการสร้างนักกีฬาที่เป็นนักศึกษาที่ดีที่สุดในโลก โดยเฉพาะนักกีฬาประเภทกรีฑาจากสถิติการแข่งขันรายการต่างๆ ในระดับโลก นักวิ่งจากจาไมกาเป็นเจ้าของสถิติทั้งสิ้น และนักกีฬาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ แผนพัฒนากีฬาของมหาวิทยาลัยเกิดขึ้นในช่วงปี ค.ศ. 1948 นักกีฬาส่วนใหญ่หลังจากจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาใฝ่ฝันที่จะเข้าสู่การเป็นนักกีฬาอาชีพ โดยศึกษาไปต่อที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ในระบบของ NCAA ความสำเร็จของแผนพัฒนากีฬาเห็นชัดเจนจากผลการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกที่ปักกิ่งในปี ค.ศ.2008 นักกีฬาของจาไมกาได้ถึง 11 เหรียญ (6 เหรียญทอง 3 เหรียญเงิน และ 2 เหรียญทองแดง) ซึ่งแผนกลยุทธ์หลักที่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีใช้เป็นเสาหลัก คือ “จาไมกาโมเดล” (Jamaica Model) รูปแบบ คือ

1) โค้ช ได้รับการทำสัญญาระยะยาว เพื่อการเตรียมทีมและการแข่งขัน

2) นักเรียนที่เป็นนักกีฬา ฝึกกีฬาตลอดทั้งปี

3) ผู้ฝึกสอนกีฬา (โค้ช) ทำโปรแกรมรายปี โดยให้นักกีฬามีส่วนร่วม เพื่อจุดมุ่งหมายในการพัฒนานักกีฬาระดับสูงเพื่อความเป็นเลิศ

4) โค้ชคัดเลือกนักกีฬาที่มีศักยภาพจากโรงเรียนมัธยม ไม่จำเป็นต้องมีมาตรฐานสูง

5) จัดให้มีการแข่งขันแห่งชาติ นอกเหนือจากการแข่งขันของมหาวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6) จัดระบบทุนการศึกษาในหลายระดับของการสนับสนุนทางการเงิน โดยให้ครอบคลุมค่าเล่าเรียน ค่าที่พัก หรือค่าหนังสือ

นอกเหนือจากการสนับสนุนกีฬาในด้านที่เกี่ยวข้องโดยตรงแล้ว คณะผู้บริหารและนักวิชาการระดับมหาวิทยาลัยจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวหรือจัดการเกี่ยวกับรายละเอียดของโปรแกรมกีฬา สนับสนุนให้ผู้ดำเนินงานโครงการแสดงบทบาทได้เต็มที่ ให้การสนับสนุนที่จำเป็นและเหมาะสม ทั้งด้านวิชาการและการขาดเรียนของนักกีฬา ซึ่งหลักในการบริหารจัดการของแผนกลยุทธ์สำหรับการพัฒนากีฬาของมหาวิทยาลัยที่นักกีฬาคาดหวังให้เกิด คือ ให้มีความยืดหยุ่นในเรื่องของการถือบวช การปรับเปลี่ยนเงื่อนไขของการสอบ การอำนวยความสะดวกต่อการเดินทางให้นักกีฬา มีอาจารย์สอนเสริมให้ การให้ความรู้ทางด้านโภชนาการกีฬา และการดูแลทางการแพทย์ที่ครบถ้วน รวมทั้งการตรวจทางการแพทย์สอบก่อนฤดูกาลแข่งขัน อย่างไรก็ตามสิ่งท้าทายที่มหาวิทยาลัยต้องพิจาณาเพื่อให้การพัฒนากีฬาเกิดผลเป็นที่ยอมรับในวงการกีฬาระดับโลก คือ มหาวิทยาลัยต้องไม่ขาดงบประมาณ มีทัศนะวิสัยกว้างไกล การได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรในคณะและบุคลากรสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยและได้รับความสนใจจากสื่อ

Kriemadis (2011) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวางแผนกลยุทธ์แผนกกีฬาของมหาวิทยาลัยในสหราชอาณาจักร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพิจารณาขอบเขตที่แผนกกีฬาของมหาวิทยาลัยในสหราชอาณาจักรใช้ในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ เพื่อระบุปัจจัยสำคัญที่ขัดขวางการวางแผนเชิงกลยุทธ์ และเพื่อศึกษาความสำพันธ์ระหว่างการใช้แผนเชิงกุลยุทธ์กับขนาดของมหาวิทยาลัย และประสบการณ์ของผู้อำนวยการหน่วยงานกีฬา ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 101 สถาบัน จากบริติมหาวิทยาลัยสมาคม (BUSA) ผลการศึกษา พบว่า ร้อยละ 59.5 ของภาควิชากีฬามีแผนกลยุทธ์ที่เขียนเป็นแผนระยะยาว มีการประเมินสภาวะแวดล้อมภายนอกและภายใน อยู่บนพื้นฐานของพันธกิจและเป้าหมายของแผนกกีฬา ที่เหลืออีกร้อยละ 40.5 ยังไม่มีแผนเชิงกลยุทธ์ ใช้เพียงส่วนประกอบบางอย่างของกระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ และบางส่วนใช้แผนและงบประมาณระยะสั้น โดยร้อยละ 75.7 ของหน่วยงานมีการทางด้านกีฬาได้มีการพัฒนาวิสัยทัศน์ และ มากกว่าร้อยละ 90 ได้มีการพัฒนาพันธกิจและดำเนินการวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค์ (SWOT) จากสภาพแวดล้อม มีการประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการวางแผน ร้อยละ 73 และประเมินการทำงานภาพรวมของแผนกกีฬา ร้อยละ 78.4 สำหรับปัจจัยที่ขัดขวางการวางแผนเชิงกลยุทธ์ด้านกีฬา เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ทรัพย์ทางด้านการเงินไม่เพียงพอ เวลาไม่เพียงพอ การฝึกอบรมการจัดทำแผนไม่เพียงพอ การสื่อสารไม่ชัดเจน การต่อต้านของทีมงาน และการวางแผนที่ไม่มูลค่า และพบว่า ขอบเขตของการใช้แผนเชิงกลยุทธ์ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p =.57) กับประสบการณ์ของผู้อำนวยการหน่วยงานกีฬา ซึ่งผู้วิจัยมีแนวคิดว่ามหาวิทยาลัยจำเป็นต้องมีแผนกลยุทธ์ที่ชัดเจน

Wilke (1983) ทำการศึกษาโครงสร้างทั่วไปของโปรแกรมพลศึกษาระดับอุดมศึกษาในอนาคต ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโปรแกรมพลศึกษา จำนวน 100 คน ของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนในอเมริกา ที่มีจำนวนนักศึกษาสถาบัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ละไม่ต่ำกว่า 500 คน และเป็นสถาบันที่จัดให้มีการเรียนการสอนพลศึกษา ผลการวิจัย พบว่า ในแต่ละภาคการศึกษาควรจัดให้การเรียนการสอนที่เน้นในด้านที่เกี่ยวข้องกับ สมรรถภาพของหัวใจ การไหลเวียนเลือด โภชนาการ และการควบคุมน้ำหนัก ให้มากขึ้น ผู้บริหารควรตระหนักถึงคุณค่าของการจัดวิชาพลศึกษาในหลักสูตรการศึกษาโดยกำหนดให้เป็นหน่วยกิต และในด้านการจัดกิจกรรมกีฬาและพลศึกษา ควรเป็นกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีวิตมากกว่าการเล่นกีฬาที่เป็นทีม ในด้านการสอนจะต้องสนองตอบต่อความต้องการที่แตกต่างกันระหว่างบุคคล และควรมีการปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ จะเห็นได้ว่าการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนากีฬาล้วนแล้วแต่เชื่อมโยงกับการสถาบันการศึกษา การพัฒนากีฬาชาติที่ประสบความสำเร็จจะพบว่ามีพื้นฐานมาจากการพัฒนากีฬาในสถานศึกษาอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาด้านการกีฬาขั้นพื้นฐาน การกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ หรือการกีฬาเพื่อการอาชีพ โดยอาศัยหลักการบริหารจัดการทั้งสิ้น ทั้งนี้เป็นเพราะวัยเด็ก เยาวชนทั้งจะหลายศึกษาอยู่ในระบบโรงเรียน ส่วนการศึกษาในระดับสูงขึ้นไปก็จะมีสัดส่วนการเข้ารับการศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาในสัดส่วนที่แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ ตามการพัฒนาและความพร้อม นอกจากนี้ยังพบว่าการพัฒนากีฬาจะเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาชาติได้อย่างชัดเจน ซึ่งผู้วิจัยจะนำข้อมูลดังกล่าวมาสร้าง กรอบแนวคิดในการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

เพื่อให้การศึกษาเกี่ยวกับการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาที่มีส่วนในการพัฒนากีฬาชาติในครั้งนี้ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ และถูกต้องตามกระบวนการการวิจัย โดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร (documentary research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ซึ่งมีขอบเขตและขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาในสองมิติ คือ มิติของโครงสร้างการบริหารองค์กร และมิติของการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและกีฬาในสถาบันการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา) และระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศญี่ปุ่น ซึ่งนักวิจัยได้กำหนดขอบเขตของสถาบันการศึกษาในประเทศเป็นดังนี้ คือ

1. สถาบันการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานในประเทศไทย ประกอบด้วยสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา แบ่งออกเป็นสองส่วนคือ

1.1 โรงเรียนทั่วไปที่สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

1.2 โรงเรียนกีฬาที่สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และโรงเรียนกีฬาที่สังกัดกระทรวงมหาดไทย

2. สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย ประกอบด้วยสถาบันการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก แบ่งออกเป็นสองส่วน คือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.1 มหาวิทยาลัยทั่วไปที่เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน และ

2.2 สถาบันการพลศึกษา

3. สถาบันการศึกษาในต่างประเทศ ศึกษาจากประเทศที่มีผลงานด้านการกีฬาเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ที่อยู่ในทวีปเอเชีย คือ ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศญี่ปุ่น โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิชาวต่างประเทศ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถาบันการศึกษาทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ผู้บริหารของกรมพลศึกษา ผู้บริหารของการกีฬาแห่งประเทศไทย คณะกรรมการผู้จัดทำแผนและผู้เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) คณะกรรมการบริหารสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย คณะกรรมการฝ่ายการศึกษาของสหพันธ์กีฬามหาวิทยาลัยนานาชาติ (FISU/ EduC Commission) และนักกีฬาที่เป็นนักเรียนและนิสิตนักศึกษาในสถาบันการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้บริหารหน่วยงานและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการพัฒนากีฬา ซึ่งได้มาโดยการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ซึ่งประกอบด้วย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องกีฬา จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา จำนวน 13 คน (ภาคผนวก ข) ประกอบด้วย

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาลทั่วไป และโรงเรียนเอกชน ที่มีการส่งเสริมกีฬาในสถานศึกษาอย่างชัดเจน จำนวน 8 โรงเรียนๆ ละ 1 คน คือ วชิราวุธวิทยาลัย โรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) โรงเรียน ภ.ป.ร ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ โรงเรียนเทพศิรินทร์ โรงเรียนอัสสัมชัญ โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ โรงเรียนศรียาภัย จังหวัดชุมพร และโรงเรียนบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนกีฬาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทย จำนวน 5 โรงเรียนๆ ละ 1 คน คือ โรงเรียนกีฬาชลบุรี โรงเรียนกีฬาสุพรรณบุรี โรงเรียนกีฬากรุงเทพมหานคร โรงเรียนกีฬาเทศบาลนครปฐม และโรงเรียนกีฬาเทศบาลนครนนทบุรี

2. ผู้บริหารสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องกีฬา และโครงการช้างเผือก หรือโครงการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกีฬา จำนวน 20 คน (ภาคผนวก ข) ประกอบด้วย

2.1 ผู้บริหารสถาบันการศึกษา จากมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 5 สถาบันๆ ละ 1 คน คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2.2 ผู้บริหารสถาบันการศึกษา จากมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 5 สถาบันๆ ละ 1 คน คือ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต และมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

2.3 ผู้บริหารสถาบันการศึกษา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 5 สถาบันๆ ละ 1 คน คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม และมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

2.4 ผู้บริหารสถาบันการพลศึกษา จำนวน 5 คน จากสถาบันการพลศึกษาส่วนกลาง จำนวน 1 คน และจากวิทยาเขต จำนวน 4 วิทยาเขต คือ วิทยาเขตเชียงใหม่ วิทยาเขตชลบุรี วิทยาเขตสุพรรณบุรี และวิทยาเขตกระบี่

3. ผู้บริหารกรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน 1 คน
(ผู้อำนวยการสำนักการกีฬา)

4. ผู้บริหาร การกีฬาแห่งประเทศไทย จำนวน 1 คน
(ผู้อำนวยการฝ่ายกีฬาอาชีพและกีฬามวย)

5. กรรมการผู้จัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ.2555 - 2559) จำนวน 3 คน และผู้เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ.2555 - 2559 จำนวน 33 คน

6. คณะกรรมการบริหารสมาคมฯ หรือผู้ฝึกสอนจากสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย จำนวน 5 สมาคมฯ ละ 1 คน คือ สมาคมยกน้ำหนักสมัครเล่นแห่งประเทศไทย สมาคมจักรยานแห่งประเทศไทย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ในพระบรมราชูปถัมภ์ สมาคมเทควันโดแห่งประเทศไทย สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ และลอนเทนนิสสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ (ภาคผนวก ข)

7. ผู้ทรงคุณวุฒิชาวต่างประเทศ จากหน่วยงานการศึกษาที่มีความโดดเด่นในการจัดการศึกษาและการพัฒนากีฬา จากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 2 คน สาธารณรัฐเกาหลี จำนวน 2 คน และประเทศญี่ปุ่น จำนวน 2 คน (ภาคผนวก ข)

8. ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาการจัดการกีฬา จากประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 2 คน และจากประเทศไต้หวัน จำนวน 2 คน (ภาคผนวก ข)

9. คณะกรรมการฝ่ายการศึกษา ของสหพันธ์กีฬามหาวิทยาลัยนานาชาติ (FISU/EduC Commission) จำนวน 5 คน (ภาคผนวก ข)

10. นักกีฬาทีมชาติและเยาวชนทีมชาติที่เป็น นักเรียน นิสิต นักศึกษาในสถาบันการศึกษา จำนวน 10 คน (ภาคผนวก ข)

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือมากที่สุด โดยใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) ด้านวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล (ชาย โพธิสิตา, 2550; Gratton and Jones, 2004) เพื่อตรวจสอบยืนยันความสอดคล้องของข้อมูล คือ ในการเก็บข้อมูลเรื่องเดียวกันมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง กัน โดยการสำรวจข้อมูลจากเอกสาร การสำรวจข้อมูลด้วยการลงไปสำรวจและสังเกตการณ์ และการสำรวจข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อการสังเคราะห์ผลการวิจัยจากข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และเชื่อถือได้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ครอบคลุมในบริบทของการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาที่ช่วยให้เกิดการพัฒนากีฬาชาติ โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เอกสารทางวิชาการ ตำรา งานวิจัย สื่ออิเล็กโทรนิค และข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาและกีฬา เพื่อการพัฒนากีฬาชาติ และ

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลและทบทวนวรรณกรรม จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล มาสร้างแบบสอบสอบถามเป็นรายข้อโดยให้ครอบคลุมหลักการการบริหารจัดการองค์กร 5 ด้าน คือ การวางแผน (planning) การจัดองค์กร (organizing) การจัดการบุคลากร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(staffing) การสั่งการ/การปฏิบัติ (leading) และการประเมิน (evaluating) ตามยุทธศาสตร์หลักของแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ 6 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาและการออกกำลังกายขั้นพื้นฐาน ยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อมวลชน ยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา และยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารการกีฬาและการออกกำลังกาย

2.2 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าและทบทวนวรรณกรรมมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

2.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลส่วนตัว ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร กระบวนการบริหารจัดการ และการจัดกิจกรรมการศึกษาและกีฬาในสถาบันการศึกษา และตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยจัดทำเป็นคำถามปลายปิด (close ended) และคำถามปลายเปิด (opened ended) เพื่อให้ผู้ตอบสามารถให้ข้อมูลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ แสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะได้อย่างอิสระ

2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (ภาคผนวก ก) ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของเครื่องมือ ด้านความเที่ยงตรง (validity) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา (content validity) ความครอบคลุม และสอดคล้องตามนิยามปฏิบัติการ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป มาใช้เป็นข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์

2.5 แก้ไขข้อบกพร่องที่ได้จากผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสัมภาษณ์ และตรวจสอบความถูกต้องของถ้อยคำหรือสำนวน เพื่อให้แบบสัมภาษณ์มีความสมบูรณ์และมีคุณภาพ โดยที่ผู้ตอบเข้าใจได้ตรงประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการ

2.6 ออกแบบและจัดเตรียมแบบสัมภาษณ์เป็นฉบับสมบูรณ์ (ภาคผนวก ค) สำหรับนำไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ คือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (document study)

1. ศึกษาค้นคว้าและทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษา ในส่วนของโครงสร้างการบริหาร และการจัดกิจกรรมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนากีฬา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จากตำรา เอกสาร ผลงานวิจัย และสื่ออิเล็กโทรนิก

2. วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าและทบทวนวรรณกรรม

3. สร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 สำรวจข้อมูล และลงพื้นที่สังเกตการณ์

1. สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาที่จะคัดเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมกีฬา และกิจกรรมการเรียนการสอน จากเอกสาร ตำรา ข้อมูลสถิติ และผลงานทางด้านการกีฬา

2. สัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) กับสถานศึกษา และสถาบันอุดมศึกษาที่จะคัดเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา ครู อาจารย์ ผู้ฝึกสอนกีฬา และบุคลากร อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ เพื่อประกอบการพิจารณาเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3. ลงพื้นที่สังเกตการณ์การจัดกิจกรรมกีฬา และกิจกรรมการเรียนการสอน ในสถานศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาที่จะคัดเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเตรียมข้อมูลพื้นฐานของหน่วยงานสำหรับประกอบการพิจารณาคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง และเพื่อเตรียมการสัมภาษณ์ผู้บริหารในเชิงลึก

ขั้นตอนที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

1. ประสานงานกลุ่มตัวอย่างเพื่อนัดวันสัมภาษณ์ และส่งแบบสัมภาษณ์ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ดูข้อคำถามล่วงหน้า เพื่อเตรียมข้อมูลรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง

2. ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล ด้วยแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยไม่เรียงลำดับข้อคำถาม ในบรรยากาศการสนทนาแลกเปลี่ยนแบบกันเอง และดำเนินไปเสมือนการสนทนาแบบปกติ เปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ในขณะดำเนินการสัมภาษณ์ผู้วิจัยทำการจดบันทึกประเด็นสำคัญของการสัมภาษณ์ลงกระดาษ และ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บันทึกเสียงตลอดการสนทนา โดยได้รับอนุญาตจากผู้ถูกสัมภาษณ์ เพื่อนำกลับมาทบทวนและบันทึกข้อมูลเชิงประจักษ์ในภายหลัง

3. แบ่งการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ

3.1 กลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญชาวไทย ได้แก่

3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และสถาบันการศึกษา ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องกีฬา

3.1.2 ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องทางการกีฬาในหน่วยงานระดับประเทศที่มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายต่างๆ ได้แก่ผู้บริหารจากกรมพลศึกษา การกีฬาแห่งประเทศไทย และกรรมการผู้จัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ.2555-2559)

3.1.3 ผู้ใช้นักกีฬา ได้แก่ กรรมการบริหารสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย และผู้ฝึกสอนประจำสมาคมกีฬา

3.1.4 นักกีฬาที่ประสบความสำเร็จทางด้านกีฬา ได้แก่ นักกีฬาเยาวชนทีมชาติและนักกีฬาทีมชาติ ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาและสถาบันการศึกษา

3.2 กลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศ ได้แก่

3.2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการกีฬาในต่างประเทศ ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างจากประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศไต้หวัน

3.2.2 ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นคณะกรรมการฝ่ายการศึกษา (Education Committee: EduC) ของสหพันธ์กีฬามหาวิทยาลัยระหว่างประเทศ (International University Sport Federation: FISU)

ขั้นตอนที่ 4 การประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

ประชุมสนทนากลุ่มย่อยระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555-2559) ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาและการออกกำลังกายขั้นพื้นฐาน ยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อมวลชน ยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา และยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารการกีฬาและการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ออกกำลังกาย จำนวน 35 คน เพื่อระดมความคิดเห็น และจัดหาแนวทางในการนำยุทธศาสตร์ต่างๆ ไปใช้เป็นกรอบการดำเนินงาน อันจะนำมาซึ่งการพัฒนากีฬาชาติที่เป็นรูปธรรมและยั่งยืน

ขั้นตอนที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล และข้อเสนอแนะ

1. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาจากเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มย่อย ใช้วิธีการบันทึกและถอดเทปการสนทนาในระหว่างการสัมภาษณ์ และประชุมกลุ่มย่อย โดยใช้การวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างและกลยุทธ์การบริหารงานของสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ

2. นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนการวิจัยในแต่ละขั้นมาสรุป วิเคราะห์ และสังเคราะห์ เพื่อจัดทำแนวทางในการบริหารจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬาชาติ และนำเสนอในรูปแบบความเรียง สำหรับนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับใช้กับประเทศไทยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา

2. คำนวณหาค่าความเที่ยงตรง (validity) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา ความครอบคลุม และสอดคล้อง โดยการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence)

3. ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เทคนิคสามมิติ (Triangulation Technique)

4. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่อสรุปแนวทางในการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาในการศึกษาค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และสรุปผลการวิจัย ในระหว่างเดือน มิถุนายน 2554 ถึง มีนาคม 255

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 4

ผลและวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการศึกษาการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาในสองมิติ คือ มิติของโครงสร้างการบริหารองค์กร และมิติของการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและกีฬา ในสถาบันการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา ภายใต้วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาโครงสร้างและกลยุทธ์การบริหารงานของสถาบันการศึกษา และเพื่อจัดทำแนวทางในการบริหารจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬาชาติ โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ตำรา เอกสาร และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างและกลยุทธ์การบริหารงานของสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวกับกีฬาจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา งานวิจัย และสื่อต่างๆ

ตอนที่ 2 การศึกษาโครงสร้างและกลยุทธ์การบริหารงานของสถาบันการศึกษา จากการสัมภาษณ์ในด้านของโครงสร้าง และกลยุทธ์การบริหารงานของสถาบันการศึกษา โดยแบ่งเป็นสถาบันการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐาน และสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 3 การจัดทำแนวทางในการบริหารจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬาชาติ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างและกลยุทธ์การบริหารงานของสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวกับกับกีฬาจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา งานวิจัยและสื่อต่างๆ

การศึกษาค้นคว้าข้อมูลและทบทวนวรรณกรรม จากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร การศึกษาทางวิชาการ และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อพัฒนากีฬาในสถาบันการศึกษา เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และสร้างกรอบแนวคิดในการนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์ ตามหลักการบริหารจัดการองค์กรทั้ง 5 ด้าน คือ การวางแผน (planning) การจัดองค์กร (organizing) การจัดการบุคลากร (staffing) การสั่งการ/การปฏิบัติ (leading) และการประเมิน (evaluating) สรุปข้อมูลได้ดังนี้

1. ในการพัฒนากีฬาชาติของประเทศไทย รัฐบาลได้กำหนดทิศทางการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน โดยการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สร้างกีฬาสู่ความเป็นเลิศ (พ.ศ.2553 - 2559) และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ.2555 - 2559) เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการวางแผนปฏิบัติการของหน่วยงานเพื่อให้การดำเนินเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยการดำเนินงานหลักจะยึดกรอบของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติที่ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ 6 ยุทธศาสตร์ คือ การพัฒนาการกีฬาและการออกกำลังกายขั้นพื้นฐาน การพัฒนาการกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อมวลชน การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา และการพัฒนาการบริหารการกีฬาและการออกกำลังกาย ในส่วนของสถาบันการศึกษาจะมีส่วนเชื่อมโยงได้ในทุกยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ซึ่งดัชนีชี้วัดความสำเร็จพิจารณาจาก เป้าหมายหลักที่กำหนดไว้ 24 ประการของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ (กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา, 2555: 28 - 29) คือ

1) เด็กและเยาวชนทุกกลุ่มทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา อย่างน้อยร้อยละ 80 มีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติ และทักษะในการออกกำลังกายและเล่นกีฬาขั้นพื้นฐาน มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยและน้ำใจนักกีฬา ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมทั้งสามารถออกกำลังกายและเล่นกีฬา ชม และเชียร์กีฬาตามระเบียบและกฎกติกา

2) เด็กและเยาวชนทุกกลุ่มทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา อายุระหว่าง 3 - 11 ปี อย่างน้อยร้อยละ 80 มีทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน เช่น การเดิน วิ่ง กระโดด ปีนป่าย ยืดหยุ่นและการเล่นผาดโผน ตามเกณฑ์ ความสามารถของแต่ละระดับอายุ

3) เด็กและเยาวชนทุกกลุ่มทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา อายุระหว่าง 12 - 18 ปี อย่างน้อยร้อยละ 80 มีทักษะพื้นฐานการเล่นกีฬาอย่างน้อย 1 ชนิดกีฬา ตามความสามารถของเพศและอายุ

4) เด็กและเยาวชนทุกกลุ่มที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬา ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อพัฒนาความสามารถทางการกีฬาสู่ความเป็นเลิศอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5) ประชาชนทุกกลุ่มอายุ ร้อยละ 60 ออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างเหมาะสมและสม่ำเสมออย่างน้อย สัปดาห์ละ 3 วันๆ ละไม่น้อยกว่า 30 นาที และร้อยละ 40 มีสุขภาพดีและสมรรถภาพอยู่ในเกณฑ์ดี

6) ชุมชนระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 25 มีสถานที่บริการด้านการออกกำลังกายและการกีฬา ตามเกณฑ์มาตรฐาน

7) ประเทศไทยเป็นเจ้าเหรียญทองในการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ในชนิดกีฬาสากลที่มีการแข่งขันในกีฬา เอเชียนเกมส์ อาเซียนพาราเกมส์ และโอลิมปิกเกมส์

8) ประเทศไทยอยู่ในอันดับ 1 - 5 จากการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ และเอเชียนพาราเกมส์ และอันดับ 1-5 ของเอเชียจากการแข่งขันกีฬาพาราลิมปิกเกมส์ และโอลิมปิกเกมส์

9) มีสถาบันผลิตและพัฒนาผู้ฝึกสอนในระดับชาติและนานาชาติ

10) มีสถานกีฬาเพื่อการฝึกซ้อมและแข่งขันที่ได้มาตรฐานในแต่ละระดับในทุกจังหวัด

11) จำนวนบุคลากรกีฬาอาชีพและนักกีฬาอาชีพเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี ซึ่งนักกีฬาอาชีพมีผลงานหรือ ระดับความสามารถที่ได้มาตรฐานนานาชาติ (international ranking) โดยเฉลี่ยดีขึ้น

12) ระบบการจัดการแข่งขันกีฬาอาชีพได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

13) มีระบบการวางแผนการประชาสัมพันธ์สวัสดิการและการติดตามผลด้านกีฬาอาชีพมากขึ้น

14) จำนวนรายได้จากผู้สนับสนุนการดำเนินงานด้านการพัฒนากีฬาเพื่อการอาชีพ จากภาครัฐและภาคเอกชนเพิ่มมากขึ้น

15) จำนวนบุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาในองค์กรวิทยาศาสตร์การกีฬาระดับชาติ ระดับภาค ระดับจังหวัด และในสมาคมกีฬาต่างๆ เพิ่มขึ้น

16) มีองค์กรวิทยาศาสตร์การกีฬา ระดับชาติ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ

17) มีการศึกษาวิจัย และเผยแพร่องค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

18) มีเครื่องมือและอุปกรณ์ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬาระดับชาติ ระดับภาค ระดับจังหวัด อย่างน้อย 3 หมวดเครื่องมือ คือ เครื่องมือทางชีวกลศาสตร์การกีฬา เครื่องมือทางสรีรวิทยาการออกกำลังกายและกีฬา และเครื่องมือทางเวชศาสตร์การกีฬา

19) หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคธุรกิจ องค์กร สมาคม ชมรมที่เกี่ยวข้องด้านการกีฬา และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น มีการปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารจัดการกีฬา เพื่อเตรียมการรองรับการเข้าร่วมประชาคม อาเซียน พ.ศ. 2558 ให้มีประสิทธิภาพ อย่างน้อยร้อยละ 60

20) มีคณะกรรมการการกีฬาที่มีบทบาทในการบริหารงานการกีฬา อย่างน้อยจำนวน 1 คณะกรรมการ ครบทุกระดับ ได้แก่ ระดับ ตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับชาติ

21) มีฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศด้านการกีฬาในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับชาติ

22) มีการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาในทุกๆ ด้านให้ทันสมัยและสามารถรองรับการเปิดประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2558

23) มีกองทุนในการพัฒนาการกีฬาและสวัสดิการของนักกีฬาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับชาติ

24) มีระบบ กลไกการติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาทุกระดับ ตั้งแต่ตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับชาติ

ซึ่งสถาบันการศึกษาในทุกระดับ สมควรที่จะได้นำยุทธศาสตร์การดำเนินงานทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ มาบูรณาการและจัดหาแนวทางในการนำยุทธศาสตร์เหล่านี้ไปใช้ โดยการนำเป้าหมายดังกล่าวมาประกอบการพิจาณาจัดทำแผนการดำเนินงานของหน่วยงาน ทั้งนี้ จากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง พบว่า สถาบันการศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนทั่วไป และมหาวิทยาลัย ยังไม่ทราบในรายละเอียดและเป้าหมายของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ.2555-2559) สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ได้มีการจัดทำแผนพัฒนากีฬาในสถาบันที่ชัดเจน แต่สำหรับในสถาบันการศึกษาบางส่วนที่ให้ความสำคัญด้านกีฬา จะพบว่า มีการจัดทำแผนการดำเนินงานและส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกีฬาอย่างชัดเจน สามารถสร้างความเป็นเลิศและสร้างอาชีพให้นักเรียนนักศึกษาได้ เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่า กีฬานำมาซึ่งชื่อเสียงและเกียรติยศขององค์กรได้ โรงเรียนและมหาวิทยาลัยต่างหันมาส่งเสริมและสนับสนุนกีฬามากขึ้น โดยมีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกีฬาที่หลากหลาย ในรูปแบบแตกต่างกันตามความพร้อมและวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ซึ่งผลการดำเนินงานส่วนใหญ่จะยังคงพิจารณาจากผลแพ้ชนะมากเกินไป ยังไม่ได้มองที่คุณค่าของกีฬาและผลพลอยได้จากกีฬาที่ตามมา ที่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำคัญ คือ ไม่ได้มองที่กระบวนการพัฒนาและจัดระบบเท่าที่ควร นั่นคือ ไม่ได้เริ่มจากการพัฒนากีฬาขั้นพื้นฐาน หากแต่มาเน้นที่กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

2. การออกกำลังกายและเล่นกีฬาจะนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรของประเทศ หากประชากรทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี การพัฒนาด้านอื่นๆ ก็จะตามมา หน่วยงานต่างๆ จึงหันมาให้ความสำคัญกับการพัฒนากีฬาทั้งในด้านการออกกำลังกายและเล่นกีฬา เพื่อการมีสุขภาพแข็งแรง และเพื่อการสร้างอาชีพ ดังที่ องค์การอนามัยโลกได้ประกาศกฎบัตรออตตาวา (Ottawa Charter) เพื่อการส่งเสริมสุขภาพด้วยกีฬาและการออกกำลังกาย มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2553) สำหรับประเทศไทย ก็ได้ให้ความร่วมมือกับประชาคมโลกในการสนับสนุนและส่งเสริมการออกกำลังกายและเล่นกีฬา ดังเห็นได้จากการประกาศปฏิญญา “The Bangkok Agenda for Action on Sport and Education” ในโอกาสของการเฉลิมฉลองปีแห่งพลศึกษาและกีฬานานาชาติ (International Year of Sport and Physical Education 2005) ที่ว่าด้วยการสอนพลศึกษาในโรงเรียน ขององค์การสหประชาชาติ (2005) รวมทั้ง การประกาศ “2006 Bangkok University Sport Declaration” ของมหาวิทยาลัยสมาชิกของสหพันธ์กีฬามหาวิทยาลัยระหว่างประเทศ ที่จะร่วมกันพัฒนามหาวิทยาลัยโดยใช้กีฬาเป็นสื่อ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สถาบันการศึกษาในทุกระดับจะเป็นหน่วยงานสำคัญหลักหน่วยงานหนึ่งที่จะสร้างเสริมสุขนิสัยให้คนได้เล่นกีฬาและออกกำลังกาย ซึ่งหน่วยงานการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเองก็ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ ดังเห็นได้จากสหพันธ์กีฬามหาวิทยาลัยระหว่างประเทศ (FISU) ที่ได้ให้การสนับสนุนในเรื่องของกีฬาอย่างชัดเจน ทั้งในเรื่องของการสนับสนุน การส่งเสริม และการรณรงค์ให้มหาวิทยาลัยต่างๆ ได้นำกีฬาและการออกกำลังกายมาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน อีกทั้งยังได้สนับสนุนให้มีการจัดการแข่งขันกีฬาในหมู่นิสิตนักศึกษาอย่างแพร่หลาย เพราะเห็นว่า กิจกรรมการออกกำลังกายและกีฬา มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพนิสิตนักศึกษา เป็นพื้นฐานในการนำไปสู่ความเข้าใจที่ดีต่อกันและเกิดสันติภาพของโลก อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป (Killian, 2006; United Nation, 2006) ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานและการจัดการทรัพยากรดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้นำมูลค่าทางการกีฬามาใช้อย่างคุ้มค่า ครอบคลุมทั้งในด้านของการพัฒนาสุขภาพ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรร่วมมือกันอย่างจริงจัง

3. การพัฒนากีฬาชาติ ควรเริ่มจากสร้างพื้นฐานด้านกีฬาที่ถูกต้องตั้งแต่ในวัยเด็ก ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเห็นความสำคัญของการออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างจริงจัง โดยมีสถาบันการศึกษาจะเป็นหน่วยงานหลักหน่วยงานหนึ่ง ตามบทบาทหน้าที่ขององค์กร คือ การจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับกีฬาและพลศึกษา การพัฒนาเด็กและเยาวชน การผลิตบุคลากรกีฬา การค้นคว้าวิจัย ตลอดจนการสร้างเครื่องมือและนวตกรรมทางการกีฬา โดยการสนับสนุนจากกรมพลศึกษา การกีฬาแห่งประเทศไทย และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับบทสรุปของการสัมมนา เรื่องกีฬาแก่ปัญหาชาติได้ทุกเรื่อง ของคณะกรรมาธิการการกีฬา วุฒิสภา (2552) ที่กล่าวไว้ว่า หน่วยงานองค์กรทั่วไปและสถาบันการศึกษา ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนากีฬาพื้นฐาน กีฬาเพื่อมวลชน ซึ่ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มีความสำคัญต่อการพัฒนาสมาชิกส่วนใหญ่ โดยการจัดสรรงบประมาณ และจัดกิจกรรมกีฬาเพื่อมวลชนให้มีสัดส่วนมากกว่ากีฬาเพื่อความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพ โดยสถาบันการศึกษาทุกระดับจะต้องบรรจุหลักสูตรวิชาพลศึกษาและนันทนาการให้นักเรียนและนักศึกษาได้เรียน และบรรจุครูผู้สอนให้เพียงพอต่อภาระงานครบทุกโรงเรียน การเรียนและการฝึกกีฬา ควรเน้นเป้าหมายทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ จัดน้ำหนักลดหลั่นกันตามเป้าหมายของกลุ่มผู้เรียนและนักกีฬา ทั้งนี้หากการพัฒนากีฬาขั้นพื้นฐานและกีฬามวลชนมีความสมบูรณ์ เป็นจุดเริ่มต้นของการจะนำมาซึ่งการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และกีฬาเพื่อการอาชีพต่อไป ดังข้อมูลศึกษาค้นคว้าของผู้วิจัยที่พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนานักกีฬาไทยไปสู่ความเป็นเลิศ ที่สำคัญคือ การขาดแคลนบุคลากรกีฬาที่มีความรู้ความสามารถ และการขาดแคลนนักกีฬาที่มีพื้นฐานที่ดี หากนักกีฬาได้รับการพัฒนาตั้งแต่วัยเด็ก หากภาครัฐได้มีการส่งเสริมอย่างชัดเจน โดยเริ่มจาก ระบบการเรียนการสอนในโรงเรียน การมีสนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬาที่ได้มาตรฐาน การมีผู้ฝึกสอนที่มีความรู้ความสามารถ มีการนำองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์การกีฬามาใช้อย่างจริงจัง การมีกฎระเบียบที่ครอบคลุม ชัดเจน ร่วมกับได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวและสังคม แนวโน้มของกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและกีฬาอาชีพก็จะชัดเจนตามมา

การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างและกลยุทธ์การบริหารงานของสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ

จากการศึกษาค้นคว้าจาก เอกสารและตำราทางวิชาการ การสัมภาษณ์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้บริหารระดับสูงและผู้ทรงวุฒิในมหาวิทยาลัยกีฬา และมหาวิทยาลัยทั่วไปที่มีการส่งเสริมและพัฒนากีฬาอย่างชัดเจน ตลอดจนองค์กรกีฬา ณ ต่างประเทศ มีรายละเอียดสาระสำคัญ ดังนี้

การพัฒนาและส่งเสริมกีฬาในสถาบันการศึกษาของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี กรณีตัวอย่างมหาวิทยาลัยแห่งชาติเกาหลี (Korea National Sport University: KNSU) (สุพิตร สมาหิโต, 2556 ก) มหาวิทยาลัยแห่งนี้จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ.1976 ใช้ชื่อว่า วิทยาลัยพลศึกษาแห่งชาติเกาหลี และจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา เมื่อวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 1982 หลังจากนั้นในวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 1993 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น มหาวิทยาลัยพลศึกษาแห่งชาติเกาหลี และปรับเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติเกาหลีในที่สุด มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง เพื่อสร้างความเป็นเลิศด้านการพลศึกษาและกีฬาของชาติ โดยเปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปริญญาตรีจนถึงระดับปริญญาเอก สำหรับในระดับปริญญาตรีมีการเรียนการสอนใน 9 สาขาวิชา ได้แก่ พลศึกษา (physical education) กีฬาชุมชน (community sport) การแนะแนวและพลศึกษาสำหรับเยาวชน (youth guidance and sport education) การเต้นรำ (dance) พลศึกษาสำหรับผู้พิการ (adapted physical education) เทควันโด (taekwondo) กีฬายามว่าง (leisure sport) วิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและสุขภาพ (health and exercise science) และกีฬาและสุขภาพผู้สูงอายุ (sport and healthy aging) และเมื่อมีการพิจารณาถึงความสำเร็จในการส่งนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติ จะพบว่า ตัวเลขของความสำเร็จในการส่งเข้าแข่งขันเป็นไปในระดับสูง ตัวอย่างเช่น ในการแข่งขัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โอลิมปิกเกมส์ ในปี ค.ศ.2008 ที่กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐเกาหลีได้ 13 เหรียญทอง 10 เหรียญเงิน 8 เหรียญทองแดง รวม 31 เหรียญ มีนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติเป็นตัวแทนเข้าร่วมการแข่งขันได้ 4 เหรียญทอง 3 เหรียญเงิน 3 เหรียญทองแดง รวม 10 เหรียญ คิดเป็นร้อยละ 30 ของจำนวนเหรียญที่ทำได้ทั้งหมด ส่วนกีฬาโอลิมปิกฤดูหนาวที่จัดขึ้นที่แวนคูเวอร์ แคนาดา เมื่อปี ค.ศ. 2010 สาธารณรัฐเกาหลีได้ 6 เหรียญทอง 6 เหรียญเงิน 2 เหรียญทองแดง รวม 14 เหรียญ นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติเป็นตัวแทนเข้าร่วมการแข่งขันได้ 3 เหรียญทอง 2 เหรียญเงิน รวม 5 เหรียญ คิดเป็นร้อยละ 35 ของจำนวนเหรียญที่ทำได้ทั้งหมด

สำหรับประเทศญี่ปุ่นก็มีมหาวิทยาลัยกีฬาโดยเฉพาะ คือ Nippon Sport Science University: NSSU เป็นมหาวิทยาลัยกีฬาของประเทศญี่ปุ่น ตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1893 ใช้ชื่อว่า Gymnastics Practice School ได้เปลี่ยนชื่อมาหลายครั้งจนกระทั่งเป็น Nippon Sport Science University ในปัจจุบัน เริ่มต้นจัดการศึกษาในระดับปริญญาโท ในปี ค.ศ. 1975 และระดับปริญญาเอก ในปี ค.ศ. 1998 โดยคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาเป็นคณะหลัก ประกอบด้วย 4 ภาควิชา คือ พลศึกษา (physical education) วิทยาศาสตร์สุขภาพ (health science) ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว (martial arts) กีฬาตลอดชีวิตและนันทนาการ (lifelong sports and recreation) สำหรับการจัดการศึกษาในระดับปริญญาโท เน้น 2 สาขาหลัก คือ สุขภาพและวิทยาศาสตร์การกีฬา (health and sport science) กับ ปฏิบัติการศึกษาทางสุขภาพและพลศึกษา (practical study on health and physical education) สำหรับปริญญาเอก จะมี 3 สาขาหลัก คือ วัฒนธรรมกีฬาและสังคมศาสตร์ (sports culture and social science) วิทยาศาสตร์การฝึกซ้อมกีฬา (training science) และวิทยาศาสตร์สุขภาพและกีฬาเวชศาสตร์ (health science and sports medicine) ความสำเร็จของนักกีฬาของ NSSU ในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก พบว่า ได้เหรียญทองตั้งแต่การแข่งขันโอลิมปิกเกมส์ที่กรุงโรม สาธารณรัฐอิตาลี ในปี ค.ศ. 1960 โดยทำได้ 2 เหรียญทองจากยิมนาสติก จนครั้งสุดท้ายที่ปักกิ่ง เมื่อปี ค.ศ. 2008 ทำได้ 3 เหรียญทอง จากว่ายน้ำ 2 เหรียญทอง และซอล์ฟบอล 1 เหรียญทอง รวมทั้งหมด ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 ถึง ค.ศ. 2008 นักกีฬาที่เป็นนักศึกษาจาก NSSU ทำได้ทั้งหมด 33 เหรียญทอง 34 เหรียญเงิน 41 เหรียญทองแดง

สำหรับประเทศมหาอำนาจทางการกีฬาของเอเชีย คือ สาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่า มีโรงเรียนกีฬาเป็นฐานที่สำคัญในการผลิตนักกีฬาให้ประเทศ และมีมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับกีฬารองรับโดยตรง โดยให้การศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่ไปกับการฝึกกีฬา ทุกปีทางโรงเรียนจะมีการคัดตัวนักกีฬาหน้าใหม่เพื่อมาทดแทนนักเรียนของโรงเรียนที่มีฝีมือไม่เข้าขั้น โดยโค้ชทีมกีฬาระดับมณฑลหรือระดับชาติเข้ามาสรรหาอัจฉริยะด้านกีฬาในโรงเรียน ซึ่งนักกีฬาที่ดีที่สุดจากโรงเรียนกีฬาต่างๆ จะได้เข้าร่วมทีมกีฬาระดับมณฑลในฐานะ “นักกีฬาแห่งชาติที่ได้รับการขึ้นทะเบียน” และสุดยอดอัจฉริยะด้านกีฬาในบรรดานักกีฬาที่ถูกคัดเลือกมาแล้วจะได้เข้าร่วมทีมชาติ และเป็นตัวแทนของประเทศในเวทีกีฬาระดับโลก ซึ่งมหาวิทยาลัยกีฬาจะมีหลายแห่ง เช่น มหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่ง มหาวิทยาลัยกีฬากวางโจว มหาวิทยาลัยกีฬาเซี่ยงไฮ้ มหาวิทยาลัยกีฬาเซียงดู ตัวอย่างเช่น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยกีฬาเชียงดู (Chengdu Sport University) มีการจัดการเรียนการสอนทั้งระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาในหลายสาขาวิชา มิใช่เพียงเฉพาะด้านการกีฬา ยังรวมถึงเศรษฐศาสตร์และการบริหาร ศิลปศาสตร์ สื่อสารมวลชน โดยมีคณะวิชาต่างๆ ดังนี้ พลศึกษา (physical education) อิทธิพลของกีฬาต่อชีวิต (sports astrology) กรีฑา (athletic sports) วูซู (wushu) เศรษฐศาสตร์และการจัดการ (economic and management) วารสารศาสตร์ (journalism) และภาษาต่างประเทศ (foreign language) นอกจากนี้ ยังมีการร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาต่างประเทศมากมาย อาทิ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ แคนาดา สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สาธารณรัฐออสเตรีย ยูเครน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี

มหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่ง (Beijing Sport University) ก่อตั้งนานกว่า 60 ปี โดยวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ คือ เพื่อผลิตนักศึกษา ทั้งระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ให้มีความรู้และความเชี่ยวชาญเพื่อออกไปประกอบอาชีพเป็นครูพลศึกษา นักวิทยาศาสตร์การกีฬา นักบริหาร และนักการจัดการทางด้านกีฬา เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมขององค์ความรู้ทางด้านพลศึกษา กีฬา และวิทยาศาสตร์การกีฬา โดยได้มาจากผลการวิจัยอย่างเข้มข้นจากศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์การกีฬา (sport science research center) เพื่อเป็นศูนย์ฝึกกีฬาระดับชาติ (national sport training center) และเพื่อเป็นแหล่งเพาะพันธ์นักกีฬารุ่นเยาว์ (youth talented athletes) โดยมีโรงเรียนกีฬา (sport school) เป็นสถานศึกษารองรับ มีการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก สำหรับรูปแบบของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จะเน้นทางด้านพลศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬา การจัดการกีฬา และทางด้านทักษะและเทคนิคกีฬา ที่จะนำไปสู่กีฬาเพื่อความเป็นเลิศและกีฬาอาชีพ ในการผลิตครูพลศึกษาและนักพลศึกษา มหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่งมีศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์การกีฬาที่มีความเข้มข้นในการค้นคว้าหาองค์ความรู้ใหม่ มีเครื่องมือ อุปกรณ์การวิจัย มีอาคารที่ทำการที่ทันสมัย มีคณาจารย์ที่เป็นนักวิจัยในสหวิทยาการของวิทยาศาสตร์การกีฬาอย่างครบถ้วน ได้ก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อปี ค.ศ. 2007 เพื่อเตรียมการและรองรับการเป็นเจ้าภาพโอลิมปิกเกมส์ ค.ศ. 2008 โดยมีห้องปฏิบัติการวิจัย จำนวนถึง 36 ห้องใน 6 สหวิทยาการของวิทยาศาสตร์การกีฬา ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากผลผลิตของมหาวิทยาลัยในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ครั้งที่ 29 “ปักกิ่งโอลิมปิกเกมส์ ค.ศ. 2008” ที่นักกีฬาของสถาบันแห่งนี้ สามารถทำเหรียญทองได้ถึง 14 เหรียญจากกีฬาชนิดต่างๆ และในรอบ 3 ปี ที่ผ่านมา ก็สามารถทำเหรียญทองได้กว่า 200 เหรียญ ในการแข่งขันมหกรรมกีฬาระดับโลก ซึ่งความสำเร็จต่างๆ ที่เกิดขึ้นนั้น ผู้บริหารระดับสูงของสถาบันได้สรุปให้ทราบว่า ผลสำเร็จเกิดขึ้นจากการสนับสนุนอย่างจริงจังต่อเนื่องจากรัฐบาลจีน มีแผนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ทั้งกรอบเวลา กรอบบุคลากร และกรอบงบประมาณ และที่สำคัญอย่างยิ่งบุคลากรทั้งฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการที่ทำหน้าที่การจัดการเรียนการสอน การวิจัย ฝ่ายปฏิบัติการทุกคน จะมีความเข้าใจในวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ ของมหาวิทยาลัยตรงกัน มีจิตสำนึกในบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบในการที่จะนำมหาวิทยาลัยกีฬาปักกิ่งไปสู่เป้าหมาย และเข้าสู่มาตรฐานสากลระดับนานาชาติ ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ มหาวิทยาลัยมีกระบวนการการคัดสรรบุคลากรเพื่อเข้ามาทำงานอย่างเข้มข้น คือ ได้ทั้งคนดี คนเก่ง และกว่าร้อยละ 80 จะเป็นศิษย์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เก่าของสถาบันแห่งนี้ บุคลากรเหล่านี้จะมีความรัก ความผูกพัน และมีความมุ่งมั่นที่จะรักษาความดีงามและความโดดเด่นของมหาวิทยาลัยเอาไว้

นอกจากนี้ยังมี มหาวิทยาลัยพลศึกษาและกีฬาเมืองหลวง (Capital University of Physical Education and Sport: CUPES) มีอยู่ 4 วิทยาเขต ทั่วประเทศ วิทยาเขตหลักจะเป็นวิทยาเขตที่มีความพร้อมสูงทั้งส่วนที่เป็นอาคาร สถานที่ อุปกรณ์ และเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์การกีฬา การจัดการเรียนการสอนในกิจกรรมกีฬาต่างๆ จะสอดคล้องกับหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยก็ยังเปิดการเรียนการสอนในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก และเพื่อให้การบริหารจัดการเป็นระบบสากลมากยิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยยังได้ทำความร่วมมือทางวิชาการ และมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักวิชาการทางด้านพลศึกษาและกีฬากับต่างประเทศที่มีเครือข่ายอยู่ทั่วโลก จากความโดดเด่นในการจัดการทั้งด้านกายภาพของมหาวิทยาลัยและทางด้านวิชาการ ทำให้มหาวิทยาลัยได้รับรางวัลที่เรียกว่า “Civilized Campus” ในปีค.ศ. 2000 และได้รับ “Capital Spiritual Civilization Excellent Institution” ในปี ค.ศ.2001 นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยยังได้รับรางวัลติดต่อกันหลายปีภายใต้ชื่อรางวัล “Garden Institution” และ “Excellent Green Institution” สำหรับโปรแกรมการเรียนการสอน CUPES จะเป็นโปรแกรมในระดับปริญญาตรีรวม 10 โปรแกรม ได้แก่ พลศึกษา (physical education) การเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา (sport coaching) วิทยาศาสตร์การกีฬา (sports science) กีฬาชุมชน (community sport), กีฬาเพื่อสังคม (social sport), กีฬาประเพณีของจีน (traditional chinese sport) การบริหารงานบริการสาธารณะ-การจัดการกีฬา (public service administration - sport management) วารสารศาสตร์ทางการกีฬา (sport journalism) ชีวิตยามว่างและกีฬา (leisure and sport) และกีฬาลีลาศ (performance major -dance sport) ทั้งนี้ ได้เปิดโปรแกรมปริญญาโทโดยเน้นทางด้านวิจัย ในสาขามนุษยศาสตร์และพลศึกษา (humanistic and physical education) วิทยาศาสตร์การกีฬา (sport science) จิตวิทยาประยุกต์ (applied psychology) และทฤษฎีการสอนกีฬาและการฝึกซ้อม (theory of sport pedagogy and training) นอกจากนั้น CUPES ยังได้เปิดการเรียนการสอนในระดับปริญญาเอก วิชาเอกพลศึกษา และวิทยาศาสตร์การกีฬา ในปีค.ศ. 2011 ขณะนี้มีนักศึกษาจากประเทศต่างๆ เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ทั้งระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก จำนวนประมาณ 163 คน จาก 18 ประเทศ (สุพิตร สมาหิโต, 2555)

สำหรับประเทศไทย ได้มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนากีฬาชาติ ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการจัดตั้งโรงเรียนกีฬาขึ้นโดยวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านการกีฬา ให้ได้รับการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ทั้งโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน 11 โรง และในสังกัดกระทรวงมหาดไทยอีก 7 โรง และเมื่อก้าวเข้าสู่การศึกษาในระดับอุดมศึกษา ก็ได้มีการจัดตั้งสถาบันการพลศึกษาจำนวน 17 วิทยาเขตกระจายอยู่ทั่วประเทศ เพื่อรองรับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถทางการกีฬา แต่มักไม่ค่อยได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ทั้งนี้เพราะความคาดหวังของผู้ปกครองในการให้บุตรหลานของตนเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษากับมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงเท่านั้น อีกทั้ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยทั่วไป ก็ได้จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรพลศึกษา และวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวนมาก แต่ก็เช่นเดียวกันจากการจัดการเรียนการสอนทางวิชาการที่เข้มงวด ส่งผลให้นักกีฬาไม่สามารถเข้าเรียนได้เต็มเวลา ฝึกซ้อมได้ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย ทำให้นักกีฬาบางคนต้องเลือกเส้นทางเดินทางใดทางหนึ่ง คือ จะเรียนหรือจะเล่นกีฬา ประกอบกับยังไม่มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาอย่างเป็นทางการ ส่วนการเรียนการสอนของสถาบันการพลศึกษา และคณะพลศึกษา รวมทั้งคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาก็ถูกมองว่าเป็นสาขาที่ไม่ได้มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพในอนาคต การเรียนในสาขาวิชาอื่นๆ ก็ยังขาดความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ในระดับประเทศก็ยังไม่มีศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาแห่งชาติที่ได้มาตรฐานรองรับดังเช่นในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี และประเทศญี่ปุ่น จึงส่งผลให้การพัฒนากีฬาของประเทศไทยยังไม่เห็นผลชัดเจนเท่าที่ควร

จากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องของสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ สรุปการดำเนินของสถาบันการศึกษาในภูมิภาคเอเชียที่มีภารกิจโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากีฬาชาติได้ดังตารางที่ 3

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 3 สรุปการดำเนินของสถาบันการศึกษาในภูมิภาคเอเชียที่มีภารกิจโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากีฬาชาติ

ประเทศ	องค์ประกอบของการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ		
	การศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน	การศึกษาระดับอุดมศึกษา	ระดับชาติ
ประเทศไทย	● จัดตั้งโรงเรียนกีฬาในสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน 11 แห่ง โดยเปิดรับนักเรียนครั้งแรกในปี พ.ศ. 2533 และในสังกัดกระทรวงมหาดไทยก็ได้ยกระดับโรงเรียนเทศบาลขึ้นมาเป็นโรงเรียนกีฬาเทศบาลเต็มรูปแบบในปี 2545 ปัจจุบันมีจำนวน 7 แห่ง ● จัดตั้ง Sport Academy ในส่วนของภาคเอกชน	● จัดตั้งสถาบันการพลศึกษา จำนวน 17 วิทยาเขต กระจายอยู่ทั่วประเทศ	● จัดทำแผนพัฒนาการกีฬาชาติแห่งชาติ ● หน่วยงานหลักระดับชาติที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการพัฒนากีฬาประกอบด้วย - กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รับผิดชอบเรื่องกีฬาและนันทนาการ - กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบเรื่องการจัดการศึกษา - กระทรวงมหาดไทย ให้การส่งเสริมและสนับสนุนการกีฬาและนันทนาการในระดับภูมิภาค
ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี	● จัดตั้งโรงเรียนกีฬา ซึ่งอยู่ในความดูแลของมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ โดยจัดการศึกษาต่อเนื่องกันกับระดับอุดมศึกษา	● จัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ Korea National University of Sport	● ออกกฎหมายการศึกษาปี ค.ศ. 1949 ● หน่วยงานหลักระดับชาติที่มีหน้าที่โดยตรง - กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รับผิดชอบเรื่องกีฬา

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ประเทศ	องค์ประกอบของการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ		
	การศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน	การศึกษาระดับอุดมศึกษา	ระดับชาติ
			● จัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาแห่งชาติ (Korea Institute of Sport Science: KISS)
ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน	● จัดตั้งโรงเรียนกีฬา ในปี ค.ศ. 1956 (มากกว่า 3,000 แห่ง) ● จัดตั้งโรงเรียนกีฬาประจำในทุกมณฑล	● จัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาประจำทุกมณฑล เช่น Capital University of Physical Education and Sport, Beijing Sport University, Chengdu Sport University, Shanghai University of Sport	● จัดตั้งกระทรวงกีฬามาตั้งแต่ปี ค.ศ.1952 ● จัดทำแผนพัฒนากีฬาชาติแห่งชาติ กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนากีฬาไว้ 7 ยุทธศาสตร์ ● จัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์การกีฬาในระดับจังหวัด จำนวน 36 แห่ง ● จัดตั้งหน่วยงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาในสาขาต่างๆ จำนวน 19 ศูนย์ กระจายอยู่ทั่วประเทศ เช่น ศูนย์ปฏิบัติการด้านจิตวิทยาการกีฬา ศูนย์ปฏิบัติการด้านชีวกลศาสตร์การกีฬา ศูนย์ปฏิบัติการเวชศาสตร์การกีฬา ศูนย์ปฏิบัติการโภชนาการกีฬา ศูนย์ฝึกกีฬาและการ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ประเทศ	องค์ประกอบของการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ		
	การศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน	การศึกษาระดับอุดมศึกษา	ระดับชาติ
			เสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย ตลอดจนศูนย์ตรวจสารกระตุ้นทางการกีฬา ● จัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬาแต่ละชนิด
ประเทศญี่ปุ่น	● จัดตั้งโรงเรียนกีฬา ● จัดตั้ง Sport Academy ในส่วนของภาคเอกชน	● จัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติประจำอยู่ ณ เมืองใหญ่ของประเทศ (Nippon Sports Science University)	● จัดทำแผน “The Basic Act on Sport” ประกอบด้วยยุทธศาสตร์หลัก 4 ด้าน ครอบคลุมการพัฒนากีฬาในทุกระดับและทุกกลุ่มอายุ ● จัดทำกลยุทธ์กีฬาชาติ (The Strategy for Sport Nation) รองรับอุตสาหกรรมกีฬา ● หน่วยงานหลักระดับชาติที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการพัฒนากีฬา - กระทรวงการศึกษา วัฒนธรรม กีฬา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ประเทศ	องค์ประกอบของการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ		
	การศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน	การศึกษาระดับอุดมศึกษา	ระดับชาติ
			(Ministry of Education, Culture, Sport, Science and Technology :MEXT) ● จัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาแห่งชาติ (Japan Institute of Sport Science: JISS)

จากข้อมูลที่เกี่ยวข้องในเบื้องต้นหากมองในภาพรวม สรุปได้ว่า ประเทศไทย ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศญี่ปุ่น มีระบบการพัฒนาการศึกษาและพัฒนากีฬาที่ใกล้เคียงกัน ดังเห็นได้จากการมีแผนกีฬาในระดับชาติ การมีหน่วยงานระดับกระทรวงรองรับงานด้านการศึกษาและกีฬาโดยตรง จะแตกต่างกันที่รายละเอียด กลไกการขับเคลื่อน และการปฏิบัติ ซึ่งสาธารณรัฐประชาชนจีนจะเป็นประเทศที่ได้รับการยอมรับจากประเทศต่างๆ ทั่วโลก ว่าเป็นมหาอำนาจทางการกีฬา มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เห็นผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน โดยมีประเทศสาธารณรัฐเกาหลี และประเทศญี่ปุ่นพัฒนาตามมาอย่างเป็นระบบเช่นกัน สำหรับประเทศไทยยังมีความห่างไกลในด้านของผลสำเร็จการการพัฒนากีฬาชาติ ซึ่งสามารถดูได้จากผลการแข่งขันและเหรียญรางวัลจากการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติ ทั้งๆ ที่รัฐบาลไทยพยายามส่งเสริมให้มีการเล่นกีฬากันทั่วประเทศ จัดให้มีการแข่งขันกีฬาในทุกระดับ มีนโยบายระดับชาติที่ชัดเจน มีหน่วยงานรับผิดชอบงานกีฬาในระดับชาติ แต่ในขณะเดียวกันพบว่า ในโรงเรียนทั่วไปมีชั่วโมงพลศึกษาและกิจกรรมกีฬาที่ลดน้อยลง บางโรงเรียนแทบจะไม่มีชั่วโมงพลศึกษา เด็กไทยขาดการออกกำลังกาย ส่งผลให้มีเด็กอ้วนมีจำนวนมากขึ้นจนเป็นปัญหาระดับชาติ และในระดับมหาวิทยาลัย ก็พบว่า นักกีฬาในโครงการช้างเผือกต้องย้ายสถานที่เรียนและเลิกเล่นกีฬากันเป็นจำนวนมาก แสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการทางการกีฬาของประเทศไทยยังไม่ประสบผลสำเร็จ

ตอนที่ 2 ศึกษาโครงสร้างและกลยุทธ์การบริหารงานของสถาบันการศึกษาจากการสัมภาษณ์ในด้านโครงสร้างและกลยุทธ์การบริหารงานของสถาบันการศึกษา โดยแบ่งเป็นสถาบันการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน และสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา

นอกเหนือจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตำรา เอกสารทางวิชาการ และสื่อชนิดต่างๆ แล้ว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องและความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholder) ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษา เกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารและกลยุทธ์การบริหารสถาบันการศึกษา ในบริบทของการบริหารจัดการ 5 ด้าน คือ การวางแผน (planning) การจัดองค์กร (organizing) การจัดการบุคลากร (staffing) การสั่งการ/การปฏิบัติ (leading) และการประเมิน (evaluating) รวมทั้งข้อคิดเห็นอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษา โดยสรุปสาระสำคัญของข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากการสัมภาษณ์ดังนี้

1. ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องกีฬา

1.1 การจัดการกีฬาสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1.1 การบริหารและการจัดการกีฬาในโรงเรียนทั่วไป

ตารางที่ 4 การดำเนินงานในการบริหารและการจัดการกีฬาในโรงเรียนทั่วไป

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในโรงเรียนทั่วไป
การวางแผน (planning)	- ควรกำหนดให้การกีฬาในโรงเรียนเป็นนโยบายระดับชาติ โดยหน่วยงานระดับสูง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ จะต้องกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ โดยสั่งการมายังหน่วยงานระดับปฏิบัติ - โรงเรียนจำเป็นต้องกำหนดนโยบายที่เกี่ยวกับกีฬา ให้เป็นนโยบายหลักด้านหนึ่ง โดยไม่จำเป็นต้องจัดกีฬาหลายชนิด แต่ให้พิจารณาตามความพร้อมของแต่ละโรงเรียน อาจกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของวิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียน หรือกำหนดไว้ในส่วนการบริหารของกลุ่มสาระการเรียนรู้พลศึกษาและสุขศึกษา - กำหนดให้กีฬาเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของการบริหารโรงเรียน โดยให้มีกิจกรรมไปเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ด้านอื่นๆ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของโรงเรียน การสร้างเสริมสุขภาพและการมีสุขภาวะที่ดีของเด็ก การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในโรงเรียนทั่วไป
	- ในการจัดทำแผนการดำเนินงาน และการลงทำกิจกรรม/โครงการกีฬาต่างๆ ควรจะต้องให้บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วม - ให้มีการจัดทำปฏิทินกีฬาสำหรับสถานศึกษาในระดับชาติให้ชัดเจน และไม่ซ้ำซ้อนกับกิจกรรมกีฬาอื่นๆ ทั้งในระดับชาติ และนานาชาติ เช่น กีฬาแห่งชาติ ซีเกมส์ เอเชียนเกมส์ โอลิมปิกเกมส์ - การกำหนดนโยบายกีฬาในระดับโรงเรียนควรเริ่มจากการให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมของนักเรียน การใช้กีฬาเป็นสื่อในการเรียนรู้ด้านอื่นๆ ของเด็ก ได้แก่ การฝึกฝนระเบียบวินัย การทำงานเป็นทีม การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ปลอดสิ่งเสพติดและอบายมุข เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจ และมีเจตคติที่ดีต่อการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย 2) เพื่อใช้กีฬาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีน้ำใจนักกีฬา 3) เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีทักษะพื้นฐานในการเคลื่อนไหวร่างกายที่ถูกต้อง มีการเจริญเติบโตของร่างกายเหมาะสมตามวัย 4) เพื่อให้เด็กเป็นผู้ที่มีสุขภาพที่ดี 5) เพื่อให้เด็กมีพื้นฐานกีฬาที่ดีเพื่อไปสู่ความเป็นเลิศและสร้างอาชีพในระดับสูงต่อไป - แผนการดำเนินงานด้านกีฬาในโรงเรียนควรจะต้องมีใน 2 ลักษณะ คือ แผนงานด้านการจัดการเรียนการสอน และแผนงานกีฬาและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องนอกหลักสูตร เช่น ชมรมกีฬา (sport club) ชมรมเชียร์ การแข่งขันกีฬาต่างๆ ทั้งในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน - แผนงานกิจกรรมกีฬาในโรงเรียนควรทำใน 2 ลักษณะ คือ 1) สำหรับนักเรียนทั่วไป เป็นการส่งเสริมกีฬาเพื่อสุขภาพ และนันทนาการ และ 2) สำหรับนักเรียนเฉพาะกลุ่ม เป็นการส่งเสริมเพื่อความเป็นเลิศ มีการสร้างนักกีฬา/ทำทีม ส่งแข่งขันภายนอกโรงเรียน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในโรงเรียนทั่วไป
	- หลักสูตร/แผนการเรียน ในระดับโรงเรียนกับระดับมหาวิทยาลัย ควรมีความสอดคล้องกัน โดยให้เชื่อมต่อกันได้ - การจัดแผนการดำเนินงานจะต้องมีการจัดสรรงบประมาณมาด้วย ให้มีความเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง และควบคุมให้ใช้จ่ายตามแผน โดยจัดสรรแยกออกเป็น 3 ส่วน คือ งบประมาณสนับสนุน การเรียนการสอน กีฬาเพื่อสุขภาพ และกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ให้อยู่ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน - การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ควรมีการจัดตั้งกองทุนพัฒนากีฬา หรือชื่ออื่นๆ ที่เหมาะสม เพื่อให้มีแหล่งเงินมาสนับสนุน - มีแผนการในการจัดงบประมาณภายนอกมาสนับสนุนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ เช่น ร่วมมือกับหน่วยงานภาคเอกชน สโมสรกีฬาอาชีพ ชมรมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครองเป็นต้น - ต้องมีการกำหนดแผนงานที่ชัดเจนไว้ล่วงหน้า สะดวกต่อการปฏิบัติงานและการหางบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอ - ควรมีการจัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬาเพื่อความเป็นเลิศแต่ละชนิดในโรงเรียน ไม่ตั้งซ้ำซ้อนกัน โดยสร้างความโดดเด่นแต่ละชนิดกีฬา
การจัดองค์กร (organizing)	- มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน โดยการแต่งตั้งจากผู้บริหารระดับสูง แบ่งเป็น 3 ส่วนหลัก ขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการ คือ 1) งานการเรียนการสอน เป็นความรับผิดชอบโดยตรงของอาจารย์หมวดพลศึกษาและสุขศึกษา แล้วขึ้นต่อฝ่ายวิชาการ และผู้อำนวยการ 2) งานกีฬาโรงเรียน รวมส่วนของกิจกรรมกีฬานอกหลักสูตรทั้งหมด อาจารย์หมวดพลศึกษาและสุขศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ และมอบหมายเป็นส่วนบุคคล 3) งานพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ แต่งตั้งคณะกรรมการแยกการบริหารออกมา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในโรงเรียนทั่วไป
	- การพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศ ให้มีคณะกรรมการแยกออกมา อาจใช้ชื่อ คณะกรรมการกีฬาโรงเรียน คณะกรรมการโครงการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ หรืออื่นๆ ตามความเหมาะสม แต่ให้มีวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ เพื่อการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศ โดยจัดให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกฝ่ายในโรงเรียน และให้มีบุคคลภายนอก เข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการ - งานพัฒนาทักษะกีฬา ให้อาจารย์หมวดพลศึกษารับผิดชอบเป็นหลัก โดยทำคู่กับผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก - แต่งตั้งคณะกรรมการ / จัดทีมในการดูแลติดตามความก้าวทางวิชาการของนักกีฬา โดยจัดให้อาจารย์จากทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้เข้ามาช่วย - จัดให้มีระบบรุ่นพี่ดูแลรุ่นน้อง โดยอยู่ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ประจำ หัวหน้าผู้ฝึกสอนกีฬา - มีการมอบหมายงานที่ชัดเจน และผู้ปฏิบัติจะต้องรักษามาตรฐานของผลงาน - หากมีหลักสูตรเฉพาะด้านกีฬา เป็นการเสริมวิชาการให้นักเรียนสามารถนำความรู้มาเป็นฐานในการพัฒนากีฬาได้ (ยึดกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551) - จัดทำระบบชมรมกีฬา (sport club) ในโรงเรียน โดยให้นักเรียนรุ่นพี่เข้ามาช่วยบริหารจัดการและดูแลรับผิดชอบ และมีอาจารย์เป็นที่ปรึกษาชมรม
การจัดการบุคลากร (staffing)	- ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้ที่มีความรู้รอบ รักและเข้าใจกีฬา มองแบบเหยี่ยว ยืดหยุ่น และยุติธรรม หากมีผู้บริหารให้ความสำคัญ จะทำให้การปฏิบัติเกิดขึ้นจริง และงานจะสำเร็จได้ง่าย - การมีผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ด้านการกีฬาจะได้เปรียบ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในโรงเรียนทั่วไป
	- ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่มีความเข้าใจ และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมเรื่องกีฬาของโรงเรียน - ให้โอกาสบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากีฬา ไม่มองเพียงครูพลศึกษา แต่ให้มองหาผู้ที่มีประสบการณ์ รักกีฬา มุ่งมั่นและตั้งใจ - จัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาสำหรับนักกีฬาแยกจากนักเรียนทั่วไป - จัดหาบุคลากรกีฬาให้เพียงพอ โดยเฉพาะด้านพลศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬา และฝ่ายสนับสนุนอื่นๆ โดยเฉพาะบุคลากรประจำ - หากบุคลากรประจำมีไม่เพียงพอ มีความจำเป็นต้องหาบุคคลภายนอกที่มีความรู้ อาจจะจ้างในนามหัวหน้าผู้ฝึกสอน /ผู้ช่วยผู้ฝึกสอน โดยคัดเลือกมาจากศิษย์เก่าที่เป็นอดีตนักกีฬาที่มีทักษะสูง ผู้ฝึกสอนทีม/ผู้ช่วยผู้ฝึกสอนระดับชาติ หรือยาวชนทีมชาติ - ในโรงเรียนจำเป็นต้องจัดหาตำแหน่งนักวิทยาศาสตร์การกีฬา บรรจุเป็นบุคลากรประจำ - ครูพลศึกษาในโรงเรียนต้องเป็นศูนย์กลางทางด้านกีฬาของโรงเรียน ต้องพัฒนาความรู้อยู่ตลอดเวลา เป็นแบบอย่างให้เด็ก และต้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน - กระบวนการสร้างขวัญกำลังใจ และดูแลผู้ทำทีมกีฬา/ผู้ฝึกสอนกีฬา ต้องมีความชัดเจน เป็นระบบ ได้แก่ การจัดหาที่พัก ดูแลการเดินทาง และการพัฒนาทางวิชาการ (การอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านกีฬา และการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น) ยกย่องเชิดชูเกียรติ เผยแพร่ผ่านทางสื่อทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และหากนักกีฬาได้รับรางวัล ผู้ฝึกสอนก็ควรได้รับรางวัลด้วย - จัดโครงการแลกเปลี่ยนอาจารย์กับสถาบันการศึกษาต่างประเทศ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในโรงเรียนทั่วไป
	- กระบวนการคัดเลือกนักกีฬาจะต้องโปร่งใส ยึดความสามารถที่แท้จริง - การสรรหานักกีฬา ได้นักกีฬามาจาก 2 แหล่ง คือ 1) ผู้มีความสามารถพิเศษทางกีฬา คัดเลือกโดยโครงการพิเศษทางด้านกีฬา /โครงการช้างเผือก 2) นักเรียนทั่วไปที่มีใจรักกีฬา และมีความมุ่งมั่น มาจากนักเรียนที่สมัครเรียนตามระบบปกติ - ผู้ที่จะมาเป็นนักกีฬาของโรงเรียนได้จะต้องผ่านการทดสอบทั้งทางด้านทักษะกีฬา สมรรถภาพทางกาย สมรรถภาพทางจิต และความสามารถทางวิชาการ - สร้างเครือข่ายกีฬากับโรงเรียนที่มีการเรียนการสอนระดับที่ต่ำกว่า เพื่อการส่งนักกีฬาเข้ามาต่อยอดในโรงเรียน - วิธีการดูแล และการสร้างขวัญกำลังใจนักกีฬา โรงเรียนควรจะต้องดูแลในด้าน 1) การเรียน อนุญาตให้ขาดเรียนได้ โดยจัดเวลาเรียนเพิ่มเติมหรือสอนเสริมให้ในภายหลัง ยกเว้นงานบางอย่าง หรือมอบหมายงานพิเศษให้ทำ โดยมีทีมวิชาการและทีมแนะแนวดูแลอย่างใกล้ชิด 2) การฝึกซ้อมกีฬา ดูแลเรื่องสมรรถภาพของร่างกาย การพัฒนาของร่างกายที่เหมาะกับกีฬาแต่ละชนิด และพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง โดยจัดให้มีการทดลองฝีมือและการแข่งขันทั้งในระดับชาติและนาชาติอย่างสม่ำเสมอ 3) ปัจจัยเกื้อหนุน ที่จะทำให้การเรียนและการฝึกซ้อมดำเนินไปด้วยกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ - สร้างแรงจูงใจ และสร้างโอกาสในการศึกษาต่อให้เด็กได้มีความเข้าใจอย่างชัดเจน - สร้างความมั่นใจให้ผู้ปกครอง - ให้ทุนการศึกษาในขณะเรียนในโรงเรียน - จัดหาที่พักที่ปลอดภัย และเหมาะสม - การดูแลด้านอาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการของนักกีฬา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในโรงเรียนทั่วไป
	- จัดหาชุดฝึกซ้อมและชุดแข่งขันให้ - ดูแลด้านพาหนะการเดินทางในการฝึกซ้อมและแข่งขัน - สร้างโอกาสให้ได้ติดทีมชาติ - ให้เงินรางวัลเพิ่มเติมหากได้รับรางวัลจากการแข่งขัน หรือสามารถทำสถิติได้ดีขึ้น - หาทุนโควตากีฬาในการเข้ามหาวิทยาลัยให้นักกีฬา - ยกย่อง ชื่นชม และเชิดชูเกียรติ
การสั่งการ/การปฏิบัติ (leading)	- สนับสนุนกิจกรรมกีฬาอย่างชัดเจน ด้วยการกำหนดเป็นนโยบายด้านกีฬาของโรงเรียน ทั้งในส่วนของกิจกรรมกีฬาเพื่อสุขภาพ (นักเรียนทุกคนต้องเล่นกีฬา) และกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ โดยจัดให้มีชั่วโมงกีฬา และวันกีฬาของโรงเรียน เพื่อมุ่งหวังในการใช้กีฬาเพื่อการฝึกระเบียบวินัย สร้างความสามัคคี ฝึกฝนการทำงานเป็นทีม และพัฒนาสมรรถภาพทางกาย และความเป็นเลิศทางกีฬา - จัดให้นักเรียนทุกระดับชั้นในโรงเรียนได้มีการเรียนวิชาพลศึกษา (บังคับเลือก) และจัดให้กิจกรรมกีฬาเป็นกิจกรรมหนึ่งในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลักสูตร สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง (ตามข้อกำหนดหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551) - จัดห้องเรียนพิเศษให้กับนักเรียนที่เป็นนักกีฬาโดยเฉพาะ และหลักสูตรจะต้องสอดรับกับการเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา และการพัฒนากีฬาด้วย เช่น แผนการเรียนวิทยาศาสตร์การกีฬา และแผนเรียนศิลป์-กีฬา เป็นต้น - จัดให้มีกิจกรรมกีฬานอกหลักสูตรสำหรับนักเรียนทุกระดับชั้น โดยให้ครูและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม เน้นการทำงานเป็นทีม โดยการระดมผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมาร่วมทำงาน รวมทั้งผู้ปกครอง และศิษย์เก่า - ควบคุมการฝึกซ้อมให้เป็นไปตามโปรแกรม โดยผู้ฝึกสอนจะต้องใกล้ชิดนักกีฬา อยู่กับนักกีฬาทุกวัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในโรงเรียนทั่วไป
	- สร้างและปลูกฝังให้นักกีฬาเป็นเด็กมีระเบียบวินัย มีมารยาท ทำตัวให้เป็นที่รักของครูและนักเรียนในโรงเรียน เป็นตัวอย่างที่ดีในทุกๆ ด้าน (role model) ช่วยงานโรงเรียนทุกชนิด /ให้คิดว่าโรงเรียนให้โอกาสเรา ให้การศึกษา และให้ที่อยู่ - จัดให้นักกีฬาได้มีเวทีแข่งขันอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในระดับภาค และระดับประเทศ และหากมีโอกาสให้หาโอกาสแข่งขันในระดับนานาชาติด้วย - ส่งเสริมและจัดกิจกรรมกีฬาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมกีฬาอื่นๆ ด้วย เช่น จัดแค้มป์กีฬา ชมรมเชียร์และแปลอักษร จัดแข่งขันเต้นแอโรบิค จัดแข่งขันฮูล้าฮูบ เป็นต้น - จัดหาอุปกรณ์กีฬาและปัจจัยเกื้อหนุนที่เพียงพอ - สนับสนุนกีฬาและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องให้เป็นธรรมเนียมปฏิบัติ หรือให้ถือว่าเป็นวัฒนธรรมองค์กร ของโรงเรียนอย่างหนึ่ง โดยให้ถือว่ากีฬาเป็นกิจกรรมแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (corporate social responsibility: CSR) ด้านหนึ่งของโรงเรียน - โรงเรียนควรเป็นเจ้าภาพในการจัดการแข่งขันกีฬาระดับต่างๆ - จัดทำระเบียบค่าใช้จ่ายต่างๆ ให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน เบิกจ่ายได้รวดเร็ว - ได้รับความร่วมมือที่ดีจากทุกฝ่าย ทั้งจากนักเรียนทั่วไป ครูอาจารย์ บุคลากร ศิษย์เก่า และชุมชน - ประสานความร่วมมือกับฝ่ายต่างๆ ได้แก่ ฝ่ายต่างๆ ในโรงเรียน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า หน่วยงานองค์กรกีฬาภายนอก ภาคเอกชน และสื่อมวลชน อย่างอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และต้องประสานความร่วมมือ หรือทำบันทึกข้อตกลงในโครงการพัฒนากีฬาของโรงเรียนกับหน่วยงานภายนอก / สโมสรกีฬาที่มีชื่อเสียง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในโรงเรียนทั่วไป
การประเมิน (evaluating)	- การประเมินผลของโรงเรียนยังไม่ได้นำผลมาใช้ในการพัฒนางานเท่าที่ควร ส่วนใหญ่เป็นการทำตามข้อกำหนด/การประเมิน - การนำผลการประเมินมาใช้งานส่วนใหญ่เป็นเพียงการเปรียบเทียบในเชิงปริมาณ เช่น จำนวนเหรียญที่ได้ ลำดับที่ได้ จำนวนงบประมาณที่ใช้ เพื่อบอกว่าดีขึ้นหรือไม่ - โรงเรียนมีความเห็นว่า ควรมีการประเมินทักษะกีฬาของนักกีฬา และประเมินผู้ฝึกสอนด้วย และจำเป็นต้องประเมินผลอย่างละเอียด - โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลด้านการกีฬา (ได้แก่ จำนวนนักกีฬาที่ประสบความสำเร็จ ระยะเวลาในการฝึกซ้อม งบประมาณที่ใช้ และข้อมูลสถิติต่างๆ) ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา - ข้อมูลละเอียดด้านกีฬา ยังไม่มีการเก็บบันทึกที่ชัดเจน ทราบเพียงอาจารย์ที่ปรึกษาชมรม (บางโรงเรียน) ผู้ฝึกสอน และนักกีฬาเท่านั้น - นอกเหนือจากฝ่ายแนะแนวที่จะเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลต่างๆ ยังมีหมวดพลศึกษาและสุขศึกษาบางโรงเรียนที่ทำการประเมินโครงการโดยทำเฉพาะเป็นโครงการๆ ไป - โรงเรียนระบบเอกชนมีการจัดเก็บข้อมูลอย่างละเอียด โดยคณะกรรมการฝ่ายประเมิน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ยึดวิธีการประเมินตามระบบประกันคุณภาพภายในและภายนอก (ใช้ PCDA) มีระบบการประเมินที่เข้มข้นเพราะเกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายงบประมาณ และการได้ผลที่คุ้มค่าการลงทุน ทุกโครงการ/กิจกรรมจะต้องพัฒนาขึ้น หากไม่เห็นการพัฒนาจะต้องเลิกโครงการ /ผู้บริหารโครงการต้องเปลี่ยน
จุดแข็งและจุดอ่อนของงานกีฬาในโรงเรียนทั่วไป	**จุดแข็ง** - ชื่อเสียงของโรงเรียนด้านกีฬาและวิชาการที่มีมาก่อนทำให้มีนักเรียนอยากเข้ามาเรียน ช่วยให้มีตัวเลือกมาก จะได้นักกีฬาที่มีพื้นฐาน/มีทักษะมาแล้ว และนักกีฬาไม่มีปัญหาด้านวิชาการ เพราะเด็กมีพื้นความรู้ดีมาแล้ว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในโรงเรียนทั่วไป
	- นักเรียนเก่า/ศิษย์เก่า และผู้ปกครองสนับสนุนอย่างเต็มความสามารถ (ทั้งด้านฝึกทักษะกีฬา การจัดหาอุปกรณ์กีฬา และสนับสนุนงบประมาณ) - มีศิษย์เก่ารวมตัวกันกลับมาช่วย ทั้งด้านการฝึกซ้อมและการสนับสนุนงบประมาณ - การจัดหาที่พักในโรงเรียนให้นักกีฬา ทำให้มีเวลาฝึกซ้อมมากขึ้น ไม่ต้องเสียเวลาเดินทาง และสามารถดูแลได้ใกล้ชิด - วิสัยทัศน์ของกลุ่มสาระพลศึกษาและสุขศึกษาที่ชัดเจน รวมกับการมีครูพลศึกษาที่เสียสละและทำงานเป็นทีม ช่วยให้งานกีฬาสามารถทำได้อย่างราบรื่น พัฒนาได้เร็ว - มีความร่วมมือกับสโมสรกีฬาอาชีพ สมาคมผู้ปกครอง/เครือข่ายผู้ปกครองและสมาคมนักเรียนเก่า จะได้รับการสนับสนุนการในการพัฒนากีฬา **จุดอ่อน** - หลักสูตรไม่เอื้อต่อการพัฒนานักกีฬา - งบประมาณรายหัวไม่พอ / น้อยมาก - การเรียนคละชั้นกัน /โปรแกรม ทำให้จัดเวลาฝึกซ้อมและแข่งขันยาก เพราะมีนักเรียนส่วนมากที่ไม่ได้เป็นนักกีฬาต้องเรียนตามตารางปกติ โดยที่ยังมีอาจารย์บางท่าน-บางฝ่ายไม่เข้าใจ - มีนักกีฬาคละอายุ และคละชั้นเรียนจะเลิกเรียนไม่พร้อมกัน ทำให้การฝึกซ้อมทำได้ไม่เต็มที่ - หากระดับผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ด้านกีฬาไม่มากพอ งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานด้านกีฬาน้อย ไม่มีหน่วยงานสนับสนุนที่ชัดเจน - ปัจจุบันโรงเรียนมีกิจกรรมต่างๆ จำนวนมาก จะถูกตัดทอนเวลาไปทำกิจกรรมอื่นๆ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในโรงเรียนทั่วไป
	- บุคลากรเฉพาะทางมีไม่เพียงพอ/ไม่มี - นักเรียนประจำหากมีการควบคุมไม่ดี จะทำให้นักกีฬาพักผ่อนไม่เพียงพอ กระทบต่อสุขภาพและสมรรถภาพทางกาย - โรงเรียนในเขตเมืองมีสนามกีฬาไม่เพียงพอ - ผู้ฝึกสอนเปลี่ยนบ่อย ทำให้ความสัมพันธ์กับนักกีฬาไม่ดี เข้าถึงนักกีฬาได้ยาก ทำให้ไม่ทราบปัญหาที่แท้จริง และโปรแกรมการฝึกซ้อมไม่ต่อเนื่อง - มีนักเรียนจำนวนมากอยากเล่นกีฬา แต่ผู้ปกครองไม่อนุญาต (อยากให้ลูกเรียนวิชาการมากกว่า เพราะมองเห็นอนาคต) - หากหลักการบริหารงานของโรงเรียนไม่ได้มุ่งเน้นด้านกีฬา และผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญ การพัฒนากีฬาจะเกิดช้ามาก

ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการจัดการกีฬาในโรงเรียนทั่วไป เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬาของชาติ

ด้านการจัดการศึกษา

- นโยบายด้านการศึกษาของรัฐเป็นสิ่งสำคัญ จะต้องกำหนดออกมาให้ชัดเจน อย่าเปลี่ยนบ่อย ซึ่งในการจัดการศึกษาควรจัดมีการพัฒนานักเรียน/นักกีฬาใน 3 ด้าน ไปด้วยกัน จึงจะทำให้การพัฒนากีฬาเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ได้แก่ ด้านวินัย ด้านการเรียน และด้านการพัฒนาทักษะกีฬา

- มีความจำเป็นที่จะต้องให้ความรู้ความเข้าใจกับผู้ปกครองเกี่ยวกับกีฬา เมื่อผู้ปกครองเข้าใจจะเห็นความสำคัญของกีฬาและสนับสนุนให้ลูกหลานเล่นกีฬา

- ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องทำให้เด็กเรียนได้ เล่นกีฬาได้ และมีงานทำ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- ควรมีการจัดการเรียนการสอนเฉพาะทางกีฬา (ทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักกีฬา) และต่อยอดการเรียนการสอนในระดับมหาวิทยาลัยกับโรงเรียนให้เชื่อมโยงกัน

- มหาวิทยาลัยควรมีนโยบายที่แน่นอน ชัดเจน และต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยให้ในระดับโรงเรียนได้ดำเนินงานให้สอดรับกัน

- ควรมีการจัดการเรียนการสอนกีฬาสากลครบทุกชนิดกีฬา แต่เน้นความเฉพาะ/ความเป็นเลิศในชนิดกีฬาที่แตกต่างกันตามความพร้อม โรงเรียนกีฬาในสังกัดเดียวกันต้องทำความตกลงในการจัดสรรชนิดกีฬาตามความเหมาะสม ไม่ซ้ำซ้อนกัน จะได้ไม่ต้องกระจายงบประมาณ โรงเรียนจะได้รับงบประมาณที่ชัดเจนมากขึ้น

- ต้องมีหน่วยงานหลักโดยตรงมารองรับนักเรียนที่เป็นนักกีฬา เช่น โรงเรียนกีฬา แต่ต้องมีการทดสอบ (ทั้งด้านกีฬา และด้านวิชาการ) อย่างเป็นจริงเป็นจังและเข้มข้น

- โรงเรียนกีฬาในปัจจุบันยังไม่ตอบโจทย์ มองว่ายังขาดความพร้อม ไม่เน้นด้านวิชาการเท่าที่ควร (ยังด้อยวิชาการ) การฝึกซ้อมไม่จริงจังเท่าที่ควร / ไม่ได้คัดเด็กเข้าเรียนด้วยความสามารถจริงๆ เด็กเข้าไปเพราะเส้นสาย โรงเรียนต้องทำให้นักกีฬาได้มีความโดดเด่นทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านวิชาการ และการเล่นกีฬาในสัดส่วนที่พอดีกัน

- ยังขาดการขยายความเกี่ยวกับนโยบายกีฬาระดับชาติ สถานศึกษาต่างๆ ยังไม่ทราบ/ไม่เข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ

- นโยบายกีฬาในระดับชาติยังไม่ต่อเนื่องและไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร

ด้านการจัดการกีฬา

- การสร้างกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ จะต้องพัฒนากีฬาขั้นพื้นฐานก่อน และสร้างกีฬาให้เป็นอาชีพให้ได้ ความสำคัญอยู่ที่การจัดระบบ ซึ่งจะต้องนิ่งและชัดเจน

- ควรสร้างกีฬาเพื่อสุขภาพให้ดีก่อน แล้วค่อยคัดนักกีฬาฝีมือดีมาเล่นกีฬาในระดับสูง

- การพัฒนากีฬาควรเริ่มพัฒนาที่ฐาน โดยการวางรากฐานกีฬาตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ขึ้นมาให้ต่อเนื่องกัน ต้องปลูกฝังให้เล่นกีฬาตั้งแต่เด็ก/ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ โดยส่งเสริมทั้งกีฬาไทยและกีฬาสากล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- จัดเวทีการแข่งขันในระดับนักเรียนให้ได้มาตรฐาน หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องมีการประสานงานกัน ประชาสัมพันธ์กิจกรรม และจัดการแข่งขันที่ต่อเนื่อง (กีฬาของกรมพลศึกษาบางปีจัด บางปีไม่จัด หรือไม่เปลี่ยนรุ่น) การจัดตารางการแข่งขันกีฬาประเภทต่างๆ ในระดับชาติ ยังไม่ต่อเนื่อง บางรายการซ้ำซ้อนกัน ต้องปรับให้มีตารางที่ชัดเจน คงที่ ไม่ซ้ำซ้อนกับช่วงการเรียนของเด็ก และกฎกติกาการแข่งขันต้องชัดเจน ไม่เปลี่ยนบ่อย

- ต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ต่อยอดเพื่อความเป็นเลิศ โดยจัดทำเป็น Role Model (เส้นทางการก้าวสู่การเป็นแชมป์) ให้เด็กได้ดูเป็นตัวอย่าง

- โรงเรียนควรเลือกสร้างความโดดเด่นในชนิดกีฬาต่างๆ เอาคุณภาพมากกว่าปริมาณ (ไม่จำเป็นต้องมีหลายชนิด)

- บุคลากรกีฬาที่เข้ามา มีความจำเป็นที่จะต้องมาด้วยใจ ครูต้องเสียสละเวลา/เด็กต้องสละเวลา ผู้ปกครองให้การสนับสนุน และต้องพัฒนา/หา บุคลากรประจำให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน รอใช้บุคคลภายนอกไม่ได้ เพราะอาจจะทุ่มเทไม่ได้เต็มที่

- สมาคมกีฬา/การกีฬาแห่งประเทศไทย ยังสนับสนุนการพัฒนากีฬาไม่ถูกทาง เพราะไปเน้นการจัดการแข่งขัน ควรที่จะต้องเน้นการสร้างนักกีฬาด้วย

- กีฬาอาชีพจะต้องวางหลักและระเบียบที่ดีกว่านี้ ทั้งในระบบโรงเรียนและโครงสร้างอื่นๆ ของรัฐ

ด้านการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ

- การจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติเป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะจะช่วยพัฒนากีฬาตรงสายได้มากขึ้น มีนักวิชาการเฉพาะทาง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนและพัฒนาทักษะกีฬาไปพร้อมกันได้ ทำให้ผู้ปกครองเห็นช่องทางในการสนับสนุนให้ลูกเล่นกีฬา ต้องจัดให้มีระบบที่ชัดเจน ทั้งระบบด้านการพัฒนาวิชาการ และระบบการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศ โดยมหาวิทยาลัยกีฬาควรที่จะต้องกำหนดให้

1) จัดทำหลักสูตรที่สร้างความมั่นคงให้นักกีฬา และสอดรับกับระดับโรงเรียน

2) สร้างความเฉพาะด้าน และต่อยอดให้เป็นกีฬาอาชีพ มีสโมสรกีฬารองรับ

3) มีผลตอบแทนที่ชัดเจน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4) ต้องสร้างกีฬาให้เป็นอาชีพ / มีทางเลือกด้านอาชีพให้นักกีฬา

5) มีระบบการดูแลนักกีฬาหลังจากเลิกเล่นกีฬา

6) มีเครือข่าย ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ และเข้าถึงสื่อมวลชน

หาก 6 ประการดังกล่าวชัดเจน จะทำให้มีคนเข้ามาเรียน และช่วยพัฒนากีฬาชาติได้ ตราบใดที่โรงเรียนยังจัดการเรียนการสอนแบบโรงเรียนทั่วไป การพัฒนากีฬาก็จะทำให้ดีไม่ได้

1.1.2 การบริหารและจัดการกีฬาในโรงเรียนกีฬา

ตารางที่ 5 การดำเนินงานในการบริหารและจัดการกีฬาในโรงเรียนกีฬา

องค์ประกอบ	**ประเด็นในการจัดการกีฬาในโรงเรียนกีฬา**
การวางแผน (planning)	- วิสัยทัศน์และพันธะกิจของโรงเรียน เน้นการผลิตและพัฒนานักเรียนด้านกีฬาและสุขภาพ สู่ความเป็นเลิศระดับสากล และมีคุณสมบัติพึงประสงค์ของสังคม รวมทั้งศึกษาวิจัย ให้บริการทางด้านกีฬาแก่ชุมชน ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้านและกีฬาไทย - โรงเรียนกีฬาได้มีการกำหนดโยบายการบริหาร วิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาชัดเจนแล้ว สำคัญที่การบริหารจัดการและการปฏิบัติที่จะทำให้การดำเนินงานเกิดได้ตามแผน - โรงเรียนมีแผนการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาที่เกี่ยวกับกีฬาโดยตรง ฝึกสอนทั้งกีฬาสากลและกีฬาไทย - มีแผนการดำเนินงานด้านกีฬาทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร โดยจัดการเรียนการสอนโดยยึดกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และจัดเรียนการสอนกีฬาตามชนิดกีฬาที่โรงเรียนกำหนด (แตกต่างกัน) และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555-2559) - ให้หน่วยงานระดับสูงจัดทำปฏิทินกีฬาสำหรับสถานศึกษาในระดับชาติให้ชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อนกับกิจกรรมกีฬาอื่นๆ ในระดับชาติ และนานาชาติ เช่น กีฬาแห่งชาติ ซีเกมส์ เอเชียนเกมส์ โอลิมปิกเกมส์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 5 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในโรงเรียนกีฬา
	- แผนการดำเนินงานด้านกีฬาในโรงเรียนควรจะต้องมีใน 3 ลักษณะ คือ 1) แผนงานด้านการจัดการเรียนการสอน 2) แผนงานกีฬาและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องนอกหลักสูตร 3) แผนงานบุคลากร สวัสดิการและหอพัก - การจัดแผนการดำเนินงานจะต้องมีการจัดสรรงบประมาณมาด้วย และควบคุมให้ใช้จ่ายตามแผน โดยจัดสรรแยกเป็น 3 ส่วน คือ งบประมาณสำหรับสนับสนุนการเรียนการสอน การพัฒนากีฬา และการเสริมสร้างศักยภาพนักเรียนด้านอื่นๆ ให้อยู่ในสัดส่วนที่พอกัน โดยกำหนดแผนงานที่ชัดเจนไว้ล่วงหน้า สะดวกต่อการปฏิบัติงาน และการหางบประมาณ - มีแผนการในการจัดหางบประมาณภายนอกมาสนับสนุนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ เช่น ร่วมมือกับหน่วยงานภาคเอกชน สโมสรกีฬาอาชีพ และท้องถิ่น เป็นต้น - ชนิดกีฬาที่เน้นในแต่ละโรงเรียนไม่ควรซ้ำซ้อนกัน เพื่อให้บริหารจัดการงบประมาณได้ง่าย กระจายงบประมาณได้ทั่วถึง
การจัดองค์กร (organizing)	- แยกโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน โดยแบ่งออกเป็น ส่วนที่เกี่ยวกับงานบริหารงาน เช่น บริหารงานทั่วไป บริหารงานแผน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ เป็นฝ่ายบริหารงานวิชาการ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม เช่น ฝ่ายกิจการนักเรียน เป็นฝ่ายพัฒนากีฬา ฝ่ายหอพัก และส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน เป็นฝ่ายประกันคุณภาพ - การบริหารงานของโรงเรียนกีฬาในสังกัดกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา ขึ้นตรงต่อสถาบันการพลศึกษา และโรงเรียนในสังกัดการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ขึ้นตรงต่อสำนักงานการศึกษา กองส่งเสริมวัฒนธรรมท่องเที่ยวและกีฬา - ในการดูแลนักเรียนมีการจัดระบบอาจารย์ประจำชั้น และมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบดูแลนักกีฬาเป็นชนิดกีฬา มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน โดยการแต่งตั้งจากผู้บริหารระดับสูง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 5 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในโรงเรียนกีฬา
	- งานวิชาการให้แบ่งความรับผิดชอบออกเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
	- งานพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศให้แบ่งผู้รับผิดชอบตามชนิดกีฬาที่โรงเรียนกำหนด โดยกำหนดให้อาจารย์/บุคลากรที่สำเร็จการศึกษาในสาขาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาเป็นหลัก และให้บุคลากรสาขาอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมด้วย
	- จัดทีมในการดูแล/ติดตามความก้าวทางวิชาการของนักกีฬา โดยจัดให้อาจารย์จากทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษากีฬา
	- จัดให้มีระบบรุ่นพี่ดูแลรุ่นน้อง โดยอยู่ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ประจำ หัวหน้าผู้ฝึกสอนกีฬา
การจัดการบุคลากร (staffing)	- การมีผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ด้านการกีฬา และมีประสบการณ์ตรงจะได้เปรียบ
	- หากผู้บริหารให้ความสำคัญ จะทำให้การปฏิบัติเกิดขึ้นจริง และงานจะสำเร็จได้ง่าย
	- ให้บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากีฬา ให้ดำเนินไปด้วยกันทั้งด้านวิชาการและทักษะกีฬา
	- มีบุคลากรวิชาการที่เพียงพอและครบทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้ (8 กลุ่ม) และส่งเสริมให้มีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ให้มีการศึกษาค้นคว้าวิจัย
	- จัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาประจำชั้นเรียน และอาจารย์ที่ปรึกษากีฬา อาจารย์ทั้งสองด้านต้องดูแลนักกีฬาอย่างใกล้ชิด เพราะเด็กอายุยังน้อยและมาอยู่โรงเรียนประจำ
	- จัดหาบุคลากรกีฬาให้เพียงพอ โดยเฉพาะด้านพลศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬา และฝ่ายสนับสนุนอื่นๆ ที่จะต้องบรรจุเป็นบุคลากรประจำ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 5 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในโรงเรียนกีฬา
	- มีความจำเป็นที่จะต้องมีผู้เชี่ยวชาญด้านโภชนาการสำหรับกีฬาชนิดต่างๆ (แต่ในปัจจุบันโรงเรียนกีฬายังไม่มีตำแหน่งนี้ และงบประมาณสำหรับด้านโภชนาการต้องเพียงพอ)
	- บุคลากรประจำมีความจำเป็นต้องแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญกีฬาจากภายนอก โดยเฉพาะผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะทาง และประสบการณ์ในระดับนานาชาติ
	- มีผู้เชี่ยวชาญทางด้านกีฬาจากภายนอกมาช่วยเป็นผู้ฝึกสอน โดยความร่วมมือกับองค์กีฬาต่างประเทศ และผู้ฝึกสอนระดับทีมชาติ และเยาวชนทีมชาติ จากสมาคมกีฬา
	- การดูแล และสร้างขวัญกำลังใจบุคลากรกีฬา (ผู้ทำทีมกีฬา/ผู้ฝึกสอนกีฬาและอื่นๆ) ต้องมีอย่างเป็นระบบ และยุติธรรม เช่น การจัดหาที่พัก การพัฒนาทางวิชาการ (การอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านกีฬา และการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น) ยกย่องเชิดชูเกียรติ
	- จัดให้มีอาจารย์แลกเปลี่ยนกับต่างประเทศ / ส่งอาจารย์ไปฝึกสอนกีฬาต่างประเทศ
	- นักกีฬาคัดมาจากผู้มีความสามารถพิเศษทางกีฬา โดยมีการคัดเลือกใน 2 รูปแบบ คือ เปิดคัดเลือกทั่วไป และคัดผ่านโครงการพิเศษ เช่น โครงการต้นกล้ากีฬา โครงการช้างเผือกฯ
	- กระบวนการคัดเลือกนักกีฬาจะต้องโปร่งใส ผู้ที่จะมาเป็นนักกีฬาโรงเรียนได้จะต้องผ่านการทดสอบทั้งทางด้านทักษะกีฬา สมรรถภาพทางกาย สมรรถภาพทางจิต และความสามารถทางวิชาการ
	- มีระบบการวิธีดูแล และการสร้างขวัญกำลังใจนักกีฬา ในด้าน 1) การเรียน จัดทีมวิชาการคอยติดตามงานและความก้าวหน้าทางวิชาการ รวมทั้งการจัดระบบสอนเสริมหรือเรียนเพิ่มเติมในวันเสาร์ - อาทิตย์ จัดโครงการเสริมวิชาการพิเศษ ด้านภาษาอังกฤษ และวิชาการตามความเหมาะสม โดยเฉพาะในกลุ่มวิชาที่สอบ O-Net

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 5 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในโรงเรียนกีฬา
	2) การฝึกซ้อมกีฬา ต้องมีการจัดระบบในด้านการดูแลเรื่องสมรรถภาพของร่างกาย การรับประทานอาหาร การพัฒนาของร่างกายที่เหมาะกับกีฬาแต่ละชนิด และพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง จัดตารางการฝึกซ้อมอย่างเข้มข้น โดยจัดให้มีการทดลองฝีมือและการแข่งขันทั้งในระดับชาติและนานาชาติอย่างสม่ำเสมอ 3) ปัจจัยเกื้อหนุน ที่จะทำให้การเรียนและการฝึกซ้อมดำเนินไปด้วยกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ทุนการศึกษา (เรียนฟรี กินฟรี อยู่ฟรี จนจบการศึกษา) จัดระบบที่พักที่ปลอดภัยและเหมาะสม ดูแลด้านอาหารที่เหมาะกับกับชนิดกีฬาและวัย สร้างโอกาสติดทีมชาติและทีมกีฬาอาชีพ สร้างความมั่นใจให้ผู้ปกครองเพื่ออนุญาตให้บุตรหลานเข้ามาเรียนกีฬา สร้างโอกาสในการเข้าศึกษาต่อ / หาทุนโควตากีฬาเข้ามหาวิทยาลัยให้นักกีฬา มีการยกย่อง ชื่นชม และเชิดชูเกียรตินักกีฬาตามโอกาส
การสั่งการ/การปฏิบัติ (leading)	- จัดให้นักเรียนได้มีการเรียนวิชาทั่วไปครบตามข้อกำหนดหลักสูตร ผู้เรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานด้านผู้เรียนและมาตรฐานของสถานศึกษา - จัดโครงการสอนเสริมวิชาสามัญทั้ง 8 กลุ่มสาระ ให้มีมาตรฐาน - สร้างนิสัยการเล่นกีฬา/ลำดับขั้นตอนการฝึกกีฬา (การเตรียมร่างกาย) ที่ถูกต้องให้เด็กตั้งแต่เล็กๆ - สนับสนุนกิจกรรมกีฬาอย่างชัดเจน ทั้งในส่วนกีฬาสากลและกีฬาไทย โดยมีเป้าหมายในฝึกกีฬาเพื่อความเป็นเลิศที่ชัดเจน - สร้างและปลูกฝังให้นักกีฬาเป็นเด็กที่มีระเบียบวินัย มีมารยาทมีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบ เน้นให้เด็กเป็นผู้ที่มีความอดทน และกตัญญู / ช่วยงานโรงเรียนทุกชนิด / ให้คิดว่าโรงเรียน คือ บ้าน เป็นการให้โอกาส ให้การศึกษา และให้ที่อยู่ - สร้างทีมงานกีฬา / หาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาช่วย และควบคุมการฝึกซ้อมกีฬาให้เป็นไปตามโปรแกรมอย่างเข้มงวด โดยผู้ฝึกสอนจะต้องใกล้ชิดนักกีฬา อยู่กับนักกีฬาทุกวัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 5 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในโรงเรียนกีฬา
	- ในการฝึกซ้อมกีฬาจะต้องเน้นการบูรณาการองค์ความรู้ทางวิชาด้านวิทยาศาสตร์การกีฬามาลงปฏิบัติในนักกีฬาให้เกิดขึ้นจริง
	- จัดให้นักกีฬาได้มีเวทีแข่งขันอย่างสม่ำเสมอทั้งในระดับภาค และระดับประเทศ และหากมีโอกาสให้หาโอกาสแข่งขันในระดับนานาชาติด้วย
	- มีการประสานความร่วมมือกับฝ่ายต่างๆ ในโรงเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานองค์กรกีฬาภายนอก ภาคเอกชน และชุมชน อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งที่ผ่านมาได้รับความร่วมมือที่ดีจากทุกฝ่าย ทั้งจากครูอาจารย์ในโรงเรียน และชุมชน
	- จัดปัจจัยเกื้อหนุนที่เพียงพอ ได้แก่ อาคารเรียน ห้องสมุดและไอที อาคารที่พักอาศัย ห้องพักผ่อน อาคารยิมเนเซี่ยม / โรงฝึกกีฬา/ สนามกีฬา แต่ละชนิด หาอุปกรณ์กีฬาสำหรับการฝึกซ้อม
	- องค์การกีฬาหลักของประเทศยังเข้าไปช่วยเหลือสนับสนุนด้านการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศน้อย / ไม่ถูกทาง ต้องร่วมมือกันทำ (มีหน่วยงานกีฬาระดับชาติลงมาสนับสนุนทุกระดับ ทั้งด้านวิชาการ ด้านทักษะกีฬาและการแข่งขัน)
การประเมิน (evaluating)	- ใช้วิธีการประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้ของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานมาตรฐานการศึกษา (สมศ.) ซึ่งการประเมินผลของโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นการประเมินการบริหารงานในภาพรวมโรงเรียน เน้นหนักไปทางด้านการประเมินทางวิชาการ
	- ยังไม่ได้มีมาตรฐานที่ชัดเจนในการประเมินการพัฒนาด้านการกีฬา/ผลิตผลด้านกีฬา โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า ควรมีการประเมินทักษะกีฬาของนักกีฬาทั้งในรูปแบบของชนิดกีฬาและเป็นรายบุคคล ตลอดจนประเมินผู้ฝึกสอนกีฬาด้วย ซึ่งจำเป็นต้องประเมินผลอย่างละเอียดและรอบคอบ ถี่ถ้วน
	- การดูเพียงผลการแข่งขันในรายการต่างๆ ยังไม่พอ ควรประเมินความก้าวหน้าทางด้านกีฬาของนักเรียนที่เป็นนักกีฬาทุกคน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 5 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในโรงเรียนกีฬา
การประเมิน (evaluating)	- การประเมินผลทางด้านกีฬาส่วนใหญ่ทำแบบไม่เป็นทางการ ใช้การสังเกตและจดจำโดยผู้ฝึกสอน การเก็บข้อมูลในลักษณะนี้ยากต่อการให้ผู้อื่นมาช่วยแก้ไขเทคนิคกีฬาได้ หากมีการเปลี่ยนแปลงผู้ฝึกสอนจะทำไม่ได้เลย จะต้องเริ่มเก็บข้อมูลใหม่ - โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลด้านการกีฬา (ได้แก่ จำนวนนักกีฬาที่ประสบความสำเร็จ ระยะเวลาในการฝึกซ้อม งบประมาณที่ใช้ และข้อมูลสถิติต่างๆ) ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา - ข้อมูลละเอียดด้านการกีฬา ยังไม่มีการเก็บบันทึกรายละเอียดที่ชัดเจน ควรมีการจดบันทึกข้อมูลประกอบ ทุกด้าน เช่น การสถิติกีฬา การพัฒนาทางร่างกาย / สมรรถภาพทางกายทุกด้าน สมรรถนะทางจิต การบาดเจ็บการรักษา และข้อมูลโภชนาการ เป็นต้น - การประเมินผลที่ได้ยังไม่ได้นำมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขงานอย่างจริงจัง
จุดแข็งและจุดอ่อนของงานกีฬาในโรงเรียนกีฬา	**จุดแข็ง** - ความเฉพาะของโรงเรียนกีฬาทำให้มีนักเรียนอยากเข้ามาเรียน ช่วยให้การคัดเลือกมีความเข้มข้นขึ้น และนักกีฬาที่เข้ามาเรียนมีความสามารถพิเศษทางการกีฬาอยู่แล้ว - มีงบประมาณสนับสนุนด้านกีฬาที่ชัดเจน และมีบุคลากรกีฬาที่ชัดเจน **จุดอ่อน** - มีกิจกรรมที่ต้องให้นักเรียนเข้าร่วมทั้งในส่วนของโรงเรียนและชุมชน ทำให้ต้องลดเวลาเรียนลงเพื่อไปใช้สำหรับทำกิจกรรมทางสังคมมาก ชั่วโมงฝึกฝนทางการกีฬาลดลงไปด้วย - บุคลากรเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬายังมีไม่เพียงพอ และที่มีอยู่ความเชี่ยวชาญยังมีประสบการณ์ไม่มาก ขาดความลึกซึ้ง โดยเฉพาะการใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์การกีฬาเพื่อเพิ่มสมรรถนะนักกีฬา - งบประมาณรายจ่ายต่อหัวยังไม่เหมาะสม ไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการจัดการกีฬาในโรงเรียนกีฬา เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬาของชาติ

ด้านการจัดการศึกษา

- ควรมีหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนโรงเรียนกีฬา โดยอิงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และควรจัดให้มีวิชาเรียนที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนากีฬาของนักเรียนได้เลย

- ในส่วนของการเรียนในกิจกรรมกีฬา ควรจัดชนิดกีฬาให้เหมาะสมไม่มากไม่น้อยไป ให้มีความสอดคล้องของงบประมาณ และจัดสรรชนิดกีฬาที่จะสร้างความเป็นเลิศ ไม่ควรให้มีความซ้ำซ้อนกันในแต่ละโรงเรียนกีฬา

- ในการจัดการศึกษาไม่ควรเน้นการพัฒนาทักษะกีฬาเพื่อความเป็นเลิศเพียงอย่างเดียว ให้ใช้กีฬาเป็นฐานในการสร้างการเรียนรู้และเสริมทักษะอื่นๆ ให้กับเด็กและเยาวชนในโรงเรียน ได้แก่ ระเบียบวินัย คุณธรรมจริยธรรม การทำงานเป็นทีม สร้างภาวะผู้นำ ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักแพ้ รู้จักชนะ เป็นต้น

- บริหารจัดการให้เด็กได้เรียนหนังสือและเล่นกีฬาไปด้วยกัน และมีงานทำที่มั่นคงในอนาคต

*** โรงเรียนกีฬาในปัจจุบันยังไม่ตอบโจทย์ มองว่ายังขาดความพร้อม ไม่เน้นด้านวิชาการเท่าที่ควร (ยังด้อยวิชาการ) การฝึกซ้อมไม่จริงจังเท่าที่ควร อาจารย์ผู้สอนยังขาดความเชี่ยวชาญในกีฬาเฉพาะทาง / ไม่ได้คัดเด็กเข้าเรียนด้วยความสามารถจริงๆ เด็กเข้าไปเพราะเส้นสาย โรงเรียนต้องทำให้นักกีฬาได้ทำทั้ง 2 ด้าน คือ การเรียนด้านวิชาการ และการเล่นกีฬาในสัดส่วนที่พอดีกัน

ด้านการจัดการกีฬา

- ต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดนโยบายชาติที่ชัดเจน ทั้งระยะสั้นและระยะยาว ไม่ควรปรับเปลี่ยนมาตรการการดำเนินงานบ่อย แล้วทำแผนปฏิบัติการให้สอดรับกันในทุกระดับ โดยเฉพาะระดับนโยบายกับระดับปฏิบัติการ เช่น ระดับกระทรวง ทบวง กรม กับโรงเรียน / สถาบันการศึกษาต่างๆ

- การสร้างกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ จะต้องพัฒนากีฬาขั้นพื้นฐานที่เข้มแข็งก่อน แล้วพัฒนาต่อยอดสร้างเป็นอาชีพต่อไป หากไม่มีระบบกีฬาอาชีพรองรับการพัฒนากีฬาก็จะเกิดได้ยาก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- การคัดเลือกนักกีฬาจะต้องพิจารณากันอย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะทางด้านโครงสร้างร่างกายและความสามารถพิเศษทางกีฬา

- จัดให้มีเวทีการแข่งขันที่ได้มาตรฐาน และมีรายการแข่งขันที่ต่อเนื่องทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

- สร้างความโดดเด่นในกีฬาสากลทุกชนิด โดยแบ่งเป็นศูนย์พัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศกระจายไปตามโรงเรียนกีฬาต่างๆ ซึ่งในสังกัดเดียวกันไม่ควรสร้างนักกีฬาชนิดเดียวกัน การจัดสรรงบประมาณจะได้ทั่วถึงมากขึ้น และควรเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ

- บุคลากรกีฬาต้องเสียสละ รู้จริง สามารถนำองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์การกีฬามาใช้ได้อย่างลึกซึ้ง ก้าวทันเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่

- หน่วยงานหลักทางการกีฬาในระดับประเทศต้องร่วมมือกัน ลงมาให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง ครอบคลุม ต่อเนื่อง และต้องจัดทำระบบกีฬาอาชีพรองรับ /ไม่แยกกันทำ เพราะจะเป็นการสูญเสียโอกาสในทุกๆ บริบท

ด้านการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ

- เห็นด้วยให้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ แต่ควรมีการจัดระบบการศึกษารองรับนักกีฬาที่ตลอดแนว โดยระบบการจัดการศึกษาและจัดการกีฬาของโรงเรียนกีฬาและมหาวิทยาลัยกีฬาจะต้องเชื่อมต่อกัน จะช่วยให้เด็กเยาวชน และผู้ปกครอง มีความมั่นใจในการเลือกเดินทางสายกีฬา ช่วยให้มีความมั่นคงในอนาคต

- ทำให้เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬาสามารถสร้างความเชี่ยวชาญได้ตลอดแนว พร้อมทั้งสามารถเรียนทางด้านวิชาการควบคู่ไปกับการฝึกซ้อมและเล่นกีฬาด้วยได้ ควรจัดการศึกษาเผื่อผลิตบุคลากรทั้งที่เป็น นักกีฬา ผู้ฝึกสอน ตลอดทั้งการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ เพราะมหาวิทยาลัยกีฬาจะเป็นแหล่งรวมขององค์ความรู้ในด้านการกีฬาตลอดแนว ถึงแม้จะเลิกเล่นกีฬาแล้วก็สามารถนำกีฬามาสร้างเป็นอาชีพได้

1.2 การจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา

1.2.1 การบริหารและจัดการกีฬาในมหาวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 6 การดำเนินงานในการบริหารจัดการกีฬาในมหาวิทยาลัย

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในมหาวิทยาลัย
การวางแผน (planning)	- สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาควรมีการกำหนดให้กีฬาเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์การบริหารงานองค์กร - วิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ไม่ได้ปรากฏงานด้านการกีฬา แต่จะไปบรรจุอยู่ในแผนงานย่อยของสถาบันการศึกษา แต่มีบางมหาวิทยาลัยได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาแยกจากงานด้านอื่นๆ - ในการจัดทำแผนพัฒนากีฬาในมหาวิทยาลัยควรพิจารณาให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกีฬาที่กำหนดเป็นนโยบายในระดับชาติ - มหาวิทยาลัยต่างๆ ควรแยกการดำเนินงานกีฬาออกเป็น 3 ส่วน คือ การเรียนการสอนเกี่ยวกับกีฬาและวิทยาศาสตร์การกีฬา กีฬาเพื่อสุขภาพ และกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ควรจัดทำแผนการดำเนินงานที่ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน - แผนงานที่มีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนากีฬาชาติในสถาบันการศึกษา แบ่งเป็น 2 ด้านหลัก คือ การจัดการศึกษาเพื่อผลิตบุคลากรกีฬาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น นักพลศึกษา/ครูพลศึกษา นักวิทยาศาสตร์การกีฬา นักจัดการการกีฬา และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และการจัดกิจกรรมกีฬา เพื่อให้นักกีฬาฝึกฝนและพัฒนาทักษะกีฬา - หน่วยงานในระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับกีฬาทั้งหมด ควรร่วมกันจัดทำปฏิทินกีฬาของชาติ เพื่อไม่ให้ซ้ำซ้อนกับมหกรรมกีฬาอื่นๆ และช่วงกิจกรรมวิชาการของนิสิต ได้แก่ การสอบเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย การสอบกลางภาค และการสอบปลายภาค เพื่อให้สถาบันการศึกษาจะได้จัดเตรียมตารางการฝึกซ้อมและตารางเรียนได้อย่างเหมาะสม - การจัดแผนการดำเนินงานจะต้องมีการจัดสรรงบประมาณมาด้วย และครอบคลุมการใช้จ่ายตามแผน โดยจัดสรรแยกเป็น 3 ส่วน คือ งบประมาณสนับสนุนการเรียนการสอน การพัฒนากีฬา และการเสริมสร้างศักยภาพนักกีฬาด้านอื่นๆ ให้อยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสม โดยมีการกำหนดแผนงานที่ชัดเจนไว้ล่วงหน้า สะดวกต่อการปฏิบัติงาน และการหางบประมาณ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในมหาวิทยาลัย
	- ในการจัดแผนการดำเนินงานต้องมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับกิจกรรมกีฬาไปควบคู่ไปในสัดส่วนที่เหมาะสมตามศักยภาพของสถาบันการศึกษา - มีแผนการในการจัดหางบประมาณภายนอกมาสนับสนุนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ เช่น ร่วมมือกับหน่วยงานภาคเอกชน สโมสรกีฬาอาชีพ และท้องถิ่น เป็นต้น
การจัดองค์กร (organizing)	- มีความจำเป็นที่มหาวิทยาลัยจะต้องแยกโครงสร้างการบริหารงานด้านกีฬาออกมาจากฝ่ายอื่นๆ โดยแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ 1. ส่วนงานวิชาการ ซึ่งเป็นส่วนที่ทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนและการศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการด้านการกีฬาที่เกี่ยวข้อง ขึ้นตรงกับคณะ สำนักวิชา และภาควิชา มีการจัดตั้งคณะ และภาควิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะพลศึกษา ภาควิชาพลศึกษา (ในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์) ภาควิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา (ในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี / คณะศึกษาศาสตร์) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา เป็นต้น ซึ่งจะอยู่ในกำกับของคณบดี หัวหน้าสาขาวิชา หรือหัวหน้าภาควิชา 2. ส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เป็นส่วนของกิจกรรมกีฬา ควรแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กิจกรรมของกีฬาเพื่อสุขภาพ 2) กิจกรรมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และกีฬาเพื่อการอาชีพ อยู่ในกำกับของสำนัก สถาบัน กอง หรือฝ่าย โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง 2 ฝ่ายนี้ จะต้องทำงานประสานกัน - มีการจัดตั้งหน่วยงาน ในชื่อสำนักการกีฬา กองกีฬา หรือใช้ชื่ออื่นๆ ดูแลรับผิดชอบงานกีฬาในส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิต โดยการจัดหาบุคลากรรับผิดชอบในแต่ละฝ่ายงาน - จัดให้มีคณะกรรมการบริหารกีฬามหาวิทยาลัย ที่แต่งตั้งมาจากบุคลากรในหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกีฬา เพื่อกำหนดนโยบาย และติดตามการดำเนินงานกีฬาและการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย และมีคณะที่ปรึกษาด้านกีฬาในระดับมหาวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในมหาวิทยาลัย
	- มหาวิทยาลัยจัดกิจกรรมกีฬาใน 3 รูปแบบ กิจกรรมด้านการเรียนการสอนด้านกีฬา กิจกรรมด้านกีฬาเพื่อสุขภาพและกีฬามวลชน และกิจกรรมด้านกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพ - จัดให้มีฝ่ายประสานงานทั้งทางด้านวิชาการ การฝึกซ้อม และติดตามความก้าวหน้าของนักกีฬา โดยดูแลความเป็นอยู่อย่างใกล้ชิด - จัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษากีฬา ดูแลนักกีฬาอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะเรื่องการจัดตารางเรียน และติดตามความก้าวหน้าด้านการเรียน - จัดระบบการดูแลนักกีฬาเป็น 3 ระดับ คือ 1) นักกีฬาที่มีความสามารถสูง /ทีมชาติ เรียนตามตารางปกติได้น้อย ต้องจัดเวลาเรียนให้เป็นพิเศษ 2) นักกีฬาที่มีความสามารถปานกลาง เป็นนักกีฬามหาวิทยาลัย กลุ่มนี้จะเรียนได้ตามปกติ 3) กลุ่มที่เคยเป็นนักกีฬามาก่อน เรียนได้ตามปกติ
การจัดการบุคลากร (staffing)	- ควรมีผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ด้านการกีฬา มีประสบการณ์ตรง รู้จริง มีเครือข่าย มีบารมี และลงพื้นที่ จะพัฒนางานกีฬาได้เร็ว - ภาวะผู้นำของผู้บริหาร/หัวหน้างาน และศิลปะในการเจรจาต่อรองเป็นสิ่งสำคัญ ต้องเป็นผู้บริหารมืออาชีพ และต้องมีทีมงาน - ให้บุคลากรทุกฝ่ายในมหาวิทยาลัยเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากีฬา / มีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการบริหาร ทำให้งานดำเนินไปด้วยกันทั้งด้านวิชาการและทักษะกีฬา โดยมีความจำเป็นต้องมีบุคลากรประจำระดับปฏิบัติการ (อาจารย์ผู้สอน ผู้ฝึกสอนกีฬา และผู้ทำทีมกีฬา) ที่มีความรู้ความชำนาญ เป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักกีฬา และมีประสบการณ์ทางการกีฬาโดยตรงทั้งในระดับชาติและนานาชาติในจำนวนที่เพียงพอ - มีความจำเป็นที่จะต้องมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านของวิทยาศาสตร์การกีฬาอย่างน้อยสาขาละ 1 คน (หากไม่เพียงพอในระยะแรก ควรใช้ผู้เชี่ยวชาญภายนอก) และมีเครื่องมือวิทยาศาสตร์ที่ทันสมัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในมหาวิทยาลัย
	- บุคลากรประจำมีความจำเป็นต้องแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญกีฬาจากภายนอก โดยเฉพาะผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะทาง และประสบการณ์ในระดับนานาชาติ - นักวิชาการด้านกีฬาต้องเป็นนักปฏิบัติด้วย โดยสามารถนำทฤษฎีประยุกต์ลงสู่การปฏิบัติได้จริง - สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรประจำที่เพียงพอ เช่น การสนับสนุนให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การเข้ารับการอบรม/ประชุมวิชาการ การศึกษาดูงาน ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ รวมทั้งมีการยกย่องชมเชย เชิดชูเกียรติ และประกาศเกียรติคุณบุคลากรกีฬาที่มีผลงาน - จัดทำระบบการสรรหาผู้ฝึกสอนและนักกีฬา เพื่อให้ได้ผู้ที่มีความรู้และมีความสามารถจริงๆ มาทำงาน - สรรหานักกีฬาที่มีความสามารถสูงเข้ามาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย เพื่อมาพัฒนาต่อยอดในขณะที่ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา มีความจำเป็นที่จะต้องมีโครงการสรรหาผู้ที่มีความสามารถทางการกีฬาผ่านโครงการพิเศษต่างๆ เช่น โครงการช้างเผือกทางด้านกีฬา โครงการรับผู้มีความสามารถทางการกีฬาเข้าศึกษาต่อ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับโรงเรียนที่ผลิตนักกีฬา (sport academy) และการมีแมวมองไปค้นหานักกีฬาตามรายการแข่งขันต่างๆ เป็นต้น - จัดสรรทุนให้นักกีฬาที่มีผลงานในระดับชาติ และมีผลการเรียนดี ให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นและบรรจุให้เป็นอาจารย์/บุคลากร ในสถาบันการศึกษา - มีการจัดสวัสดิการ และดูแลความเป็นอยู่ ให้นักกีฬาที่ได้มาตรฐาน ให้สะดวกต่อการฝึกซ้อมและการเรียนวิชาการ ตลอดจนยกย่อง ชื่นชม และเชิดชูเกียรตินักกีฬาตามโอกาสอันสมควร
การสั่งการ/การปฏิบัติ (leading)	- จัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างผู้เชี่ยวชาญในสาขาด้านพลศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬา และการจัดการกีฬา ที่ครอบคลุมหลักสูตรทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก เพื่อมีการพัฒนาด้านวิชาการที่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในมหาวิทยาลัย
	ต่อเนื่อง และสร้างความเชี่ยวชาญเฉพาะทางให้นักกีฬา และนำมาประยุกต์ใช้พัฒนาศักยภาพด้านกีฬา และประกอบอาชีพในสายงานที่เกี่ยวข้อง - จัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาหรือรายวิชาที่เกี่ยวข้องในลักษณะวิชาเลือก เป็นวิชาเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการออกกำลังกายและเล่นกีฬา สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องและปลอดภัย เพื่อการดูสุขภาพตัวเอง ฝึกฝนความรับผิดชอบ รู้จักการทำงานเป็นทีม รู้จักแพ้ชนะ และมีน้ำใจนักกีฬา เป็นการเสริมการเรียนรู้ สร้างภาวะความเป็นผู้นำ เสริมสร้างการฝึกฝนการบริหารจัดการ สร้างสรรค์ความสุข และนันทนาการให้นิสิตนักศึกษาในสถาบัน - การเรียนการสอนพลศึกษา ผู้เชี่ยวชาญเห็นสมควรให้จัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับกีฬาสากลที่มีการจัดการแข่งขันในโอลิมปิกเกมส์ เอเชี่ยนเกมส์ และซีเกมส์ เป็นหลัก จะได้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล - ระบบการเรียนต้องยืดหยุ่น ให้นักกีฬาสามารถเรียนได้และเล่นกีฬาได้ (โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยของรัฐ) มีอาจารย์ผู้สอนวิชาการอื่นๆ ที่เข้าใจระบบการฝึกซ้อม - จัดระบบการปฐมนิเทศนักกีฬาโดยแยกตามชนิดกีฬา และจัดให้มีการพบปะผู้บริหารระดับสูงสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้รับทราบความเคลื่อนไหวของโครงการฯ - มีระบบการดูแลนักกีฬาด้านการเรียนและการฝึกซ้อม โดยจัดการปัจจัยเกื้อหนุนใน 3 ด้าน คือ 1) การเรียน จัดทีมวิชาการคอยติดตามงานและความก้าวหน้าทางวิชาการ มีฝ่ายจัดการเรื่องการวางแผนการเรียนและลงทะเบียนเรียน การจัดตารางสอนเสริม 2) การฝึกซ้อมกีฬา ดูแลเรื่องการพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง ฝึกซ้อมสม่ำเสมอ การพัฒนาสมรรถภาพของร่างกาย ดูแลสภาวะทางสุขภาพและการบาดเจ็บ จัดหาอุปกรณ์การฝึกซ้อมที่เพียงพอและได้มาตรฐานสากล จัดให้มีเวทีทดลองฝีมือและการแข่งขันทั้งในระดับชาติและนาชาติที่สม่ำเสมอ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในมหาวิทยาลัย
	3) ปัจจัยเกื้อหนุน ที่จะทำให้การเรียนและการฝึกซ้อมดำเนินไปด้วยกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การให้ทุนการศึกษา ดูแลด้านที่พักและอาหาร ดูแลการเดินทางฝึกซ้อมกีฬา มีศูนย์ออกกำลังกาย สร้างโอกาสติดทีมชาติและทีมกีฬาอาชีพ
	- ส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิต นักศึกษา และบุคลากรในสถาบันออกกำลังกายและเล่นกีฬาจนกลายเป็นนิสัย โดยการจัดปัจจัยเกื้อหนุน และจัดสวัสดิการรองรับ (service facilities) ได้แก่ Fitness Center สระว่ายน้ำ โรงยิมส์ สนามกีฬา ที่เพียงพอ
	- จัดตั้งชมรมกีฬา เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้มีกิจกรรมร่วมกัน เป็นฐานในการสร้างเสริมสุขภาพที่ดี และช่วยพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ
	- จัดสวัสดิการสนับสนุนการเรียนและการฝึกซ้อม เพื่อเป็นแรงจูงใจในการฝึกซ้อม เช่น ทุนการศึกษา ค่าลงทะเบียน ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าใช้จ่ายรายเดือน ค่าเดินทางในการฝึกซ้อม และเงินรางวัลพิเศษเมื่อได้รับชัยชนะจากการแข่งขัน เป็นต้น
	- จัดอบรมให้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ด้านการฝึกทักษะเพื่อด้านการทดสอบและเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย การเสริมสร้างกล้ามเนื้อ ความรู้เกี่ยวกับยาและสารต้องห้าม เป็นต้น เพื่อให้นักกีฬาได้เตรียมพร้อมและดูแลตัวเองอย่างถูกวิธี
	- ควบคุมการฝึกซ้อมกีฬาให้เป็นไปตามโปรแกรมอย่างเข้มงวด และต่อเนื่อง โดยผู้ฝึกสอนจะต้องใกล้ชิดและเข้าถึงนักกีฬา .ในการฝึกซ้อมต้องบูรณาการองค์ความรู้ทางวิชาด้านวิทยาศาสตร์การกีฬามาลงปฏิบัติในนักกีฬา รวมทั้งมีการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ที่ทันสมัยเข้ามาช่วยพัฒนาการฝึกซ้อม
	- จัดกิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตร ที่เกี่ยวกับกีฬาในสถาบันการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เช่น การเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬารายการต่างๆ ทั้งกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ เพื่อให้นิสิตนักศึกษาและบุคลากรได้มีส่วนร่วม ทั้งการเป็นคณะทำงาน ผู้ชม-เชียร์ และนักกีฬา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในมหาวิทยาลัย
	- สร้างความเชื่อมั่นให้นักกีฬา ว่าการเข้ามาเรียนในสถาบันการศึกษานั้น นักกีฬาจะสามารถเรียนจนจบหลักสูตรได้
	- ใช้กิจกรรมกีฬาในการประชาสัมพันธ์และสร้างภาพลักษณ์องค์กร รวมทั้งจัดให้กีฬาเป็นกิจกรรมแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (corporate social responsibility: CSR) กิจกรรมหนึ่ง ซึ่งกีฬาจะช่วยให้สังคมเกิดภาพลักษณ์ที่ดีกับสถาบันการศึกษาและกิจกรรมกีฬาที่ใช้ เป็นการประชาสัมพันธ์โครงการกีฬาทางอ้อม และได้นักกีฬาเข้ามาศึกษาต่อในสถาบัน
	- ใช้นักกีฬาเป็นยุวทูตในการทำกิจกรรมต่างๆ ของมหาวิทยาลัย ให้มีส่วนร่วมในการทำงานส่วนรวมของมหาวิทยาลัยในทุกกิจกรรม
	- ส่งเสริมให้กิจกรรมกีฬาเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการศึกษาให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ในการเป็นนักกีฬา การเป็นผู้สร้างนักกีฬา การเป็นผู้ชมและเชียร์กีฬา การเป็นผู้สนับสนุนกีฬา
	- ใช้กิจกรรมกีฬาในการสร้างวัฒนธรรมองค์กร ให้นิสิตนักศึกษาซึมซับความเป็นเจ้าขององค์กร ความภาคภูมิใจในสถาบัน
	- จำเป็นต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กีฬาในระดับชาติ และระดับนานาชาติ ทั้งด้านวิชาการและการฝึกปฏิบัติ
	- สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับโรงเรียนทั่วไปที่มีการสนับสนุนกีฬาอย่างชัดเจน และโรงเรียนกีฬา เพื่อการส่งต่อนักกีฬาทีมีความสามารถสูงเข้ามาศึกษาต่อ
	- ประสานความร่วมมือกับฝ่ายต่างๆ ทั้งในระดับมหาวิทยาลัย หน่วยงานภายนอก และหน่วยงานระดับนานาชาติ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยเฉพาะการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานระดับชาติที่มีความรับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับกีฬา เช่น กรมพลศึกษา การกีฬาแห่งประเทศไทย สมาคมกีฬาสมัครเล่นแห่งประเทศไทย สมาคมกีฬาจังหวัด และสโมสรกีฬา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในมหาวิทยาลัย
	- มีพันธมิตรด้านกีฬากับหน่วยงานภาคเอกชน และสโมสรกีฬาอาชีพ
	- ทำโครงการหางบประมาณ/ทุน สนับสนุนกีฬาจากแหล่งภายนอก
	- สร้างเครือข่ายความร่วมมือหน่วยงานกีฬาในระดับนานาชาติ เช่น สถาบันวิทยาศาสตร์การกีฬาแห่งชาติของสาธารณรัฐประชาชนจีน (CISS) สาธารณรัฐเกาหลี (KISS) หรือญี่ปุ่น (JISS) ศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติ สถาบันการศึกษา และหน่วยงานทางการกีฬาในระดับต่างประเทศ เพื่อให้รู้เขารู้เราและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
การประเมิน (evaluating)	- มหาวิทยาลัยทุกแห่งมีระบบการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)
	- เป็นการประเมินที่เน้นการประเมินภาพรวม เน้นการประเมินการเรียนการสอน โครงการ/กิจกรรม ต่างๆที่สถาบันการศึกษาดำเนินการ
	- การประเมินเพื่อตอบโจทย์การพัฒนากีฬายังไม่มีกระบวนการประเมินที่ชัดเจน และยังไม่ได้จัดทำอย่างเป็นระบบ การประเมินผลการดำเนินงานด้านกีฬาที่เป็นอยู่ยังพิจารณาจากชัยชนะและสถิติของนักกีฬาเป็นหลัก
	- การจัดเก็บข้อมูลด้านการกีฬายังไม่ละเอียด ส่วนใหญ่ทำเพียงการจำข้อมูลการพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงโดยผู้ฝึกสอน ยังไม่มีการบันทึกที่เป็นทางการ มีข้อมูลเชิงลึกที่เป็นระบบน้อย
	- ข้อมูลที่ควรจัดเก็บประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัวของนักกีฬา ข้อมูลด้านการเรียน ข้อมูลด้านกีฬา ทั้งในด้านของระยะเวลาการฝึกซ้อม สถิติกีฬาและพัฒนาการด้านกีฬา ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายและสมรรถภาพทางกาย ข้อมูลโภชนาการ และข้อมูลการบาดเจ็บและประวัติการรักษา โดยจัดเก็บแยกตามระดับความสามารถและชนิดกีฬา
	- ควรมีการประเมินจุดคุ้มทุน / การลงทุนในแต่ละโครงการ และการใช้จ่ายงบประมาณต่อผลลัพธ์ที่เกิด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในมหาวิทยาลัย
	- ควรมีการประเมินทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงตัวเลขประกอบกัน เพราะมูลค่าของงานกีฬาไม่สามารถประเมินค่าเงินหรือตัวเลขได้ทั้งหมด เช่น ทักษะพื้นฐานการเคลื่อนไหวพื้นฐาน การมีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย และน้ำใจ ในการประเมินผลการดำเนินงานหรือผลการปฏิบัติงาน จึงควรมีการประเมินแบบ 360 องศา ใช้ข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) ทุกฝ่าย - ยังไม่มีการนำผลลัพธ์จากการประเมินกลับมาพัฒนางานกีฬาที่ชัดเจนเท่าที่ควร เนื่องจากระบบการประเมินยังไม่ครอบคลุม - ควรจัดระบบการประเมินการพัฒนาด้านการกีฬาทั้งส่วนของนักกีฬา ผู้ฝึกสอน และผู้บริหารไปพร้อมๆ กัน การดูเพียงผลการแข่งขันและจำนวนเหรียญรางวัลจากการแข่งขันในรายการต่างๆ ยังไม่พอ
จุดแข็งและจุดอ่อนของงานกีฬาในมหาวิทยาลัย	**จุดแข็ง** - มีหน่วยงาน คณะ/สำนัก ที่มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านวิชาการโดยเฉพาะด้าน เช่น แพทย์ วิทยาศาสตร์การกีฬา พลศึกษา และวิศวกรรม ที่สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้และผู้เชี่ยวชาญเพื่อการพัฒนากีฬาได้ - ชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดีของสถาบันการศึกษาที่มีอยู่เดิมทำให้นักกีฬาสนใจเข้าเรียน - สถาบันที่มีผู้บริหารระดับสูงลงมาจัดการเรื่องกีฬาเอง จะทำให้ทราบปัญหาที่แท้จริงและเข้าถึงปัญหา สามารถแก้ไขได้ตรงจุด จัดการงานได้รวดเร็ว ทำให้การพัฒนากีฬาเห็นผลที่ชัดเจนและเกิดเร็ว - สามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานกีฬาทั้งในระดับชาติและนานาชาติได้ง่าย - ในขณะที่เล่นกีฬานักกีฬาที่มีความสามารถสูงจะมีรายได้ - มีความร่วมมือกับสมาคมกีฬาอาชีพ ทำให้นักกีฬามีเป้าหมายของการเล่นกีฬาที่ชัดเจน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในมหาวิทยาลัย
จุดแข็งและจุดอ่อนของงานกีฬาในมหาวิทยาลัย	**จุดอ่อน** - บุคลากรเฉพาะทางมีไม่เพียงพอ และความเชี่ยวชาญในบางชนิดกีฬายังไม่เข้มแข็งพอ - มีกิจกรรมหลากหลายที่จะสร้างความสนใจให้นิสิตนักศึกษา ง่ายต่อการตัดสินใจเลิกเล่นกีฬาแล้วไปทำกิจกรรมอื่น - เป็นช่วงที่นิสิตนักศึกษาต้องหางานทำหลังจากจบการศึกษา หากไม่มีความชัดเจนเรื่องการสร้างอาชีพ จะไม่ได้รับการสนใจ และเลิกเล่น - ความไม่ยืดหยุ่นของระบบการเรียน ทำให้นักกีฬาที่มีความสามารถเลิกเล่นกีฬาเป็นจำนวนมาก และบางส่วนย้ายสถานที่เรียน - ระบบเส้นสายในการคัดเลือกนักกีฬายังมีผลต่อการได้มาซึ่งนักกีฬาที่ความสามารถยังไม่ถึงขั้นจริง - นักกีฬามีจำนวนมากและเรียนอยู่ในหลายคณะ ทำให้การดูแลทางด้านวิชาการยังไม่ทั่วถึงพอ

ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการจัดการกีฬาในมหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬาของชาติ

ด้านการจัดการศึกษา

- จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับกีฬาตลอดแนว เช่น พลศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬาฯ ให้ตลอดแนว ทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก เพื่อสร้างผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง

- จัดให้กีฬาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ ในมหาวิทยาลัย และต้องทำความเข้าใจกับผู้สอนในหลักสูตรอื่นๆ ให้ได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับกีฬา ธรรมชาติของกีฬา และผลดีที่เกิดจากกีฬา เพื่อให้ความสำคัญและได้ให้การสนับสนุน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- ต้องจัดให้มีผู้ประสานงานทางด้านวิชาการดูแลนักกีฬาอย่างใกล้ชิด และจัดระบบการบริหารจัดการให้นักกีฬาสามารถเรียนได้ เล่นกีฬาได้ โดยเฉพาะการจัดระบบเรื่องการบริหารจัดการเวลาให้นักกีฬา

- ควรมีการบูรณาการองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการพัฒนากีฬาอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในด้านการฝึกซ้อม การดูแลนักกีฬา การผลิตเครื่องมืออุปกรณ์กีฬา การสนับสนุนกีฬาของหน่วยงานต่างๆ โดยให้คณะ/ภาควิชาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาเป็นแกนนำ

ด้านการจัดการกีฬา

- ต้องมีการพัฒนานักกีฬาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยสถาบันการศึกษาจะต้องให้ความสำคัญทั้งกีฬาเพื่อสุขภาพ กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และการก้าวสู่การเป็นนักกีฬาอาชีพ ให้แก่นิสิตนักศึกษาทั่วไป และนักกีฬา

- จัดระบบการคัดเลือกนักกีฬาที่มีความสามารถระดับสูงเข้ามาศึกษาต่อในสถาบัน และเมื่อได้นักกีฬามาแล้วต้องดูแล รักษา และพัฒนานักกีฬาอย่างเป็นระบบ

- จัดเวทีการแข่งขันกีฬาที่ได้มาตรฐาน และมีรายการแข่งขันที่ต่อเนื่องทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

- จัดให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง จริงจัง และต่อเนื่อง

ด้านการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ

- ประเทศไทยควรจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬา เพราะจะช่วยแก้ปัญหาเรื่องการเรียนและการเล่นกีฬาของนักกีฬาได้อย่างแท้จริง แต่ต้องมีการจัดระบบภายในที่ดี ให้สอดรับกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา

- ควรจัดระบบการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยให้สอดรับกับโรงเรียนกีฬา

- จัดให้เป็นระบบการศึกษาที่รองรับนักกีฬาได้ตลอดแนว เพื่อผลิตบุคลากรกีฬาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในทุกๆ บริบทของการกีฬา

- บุคลากรประจำต้องมีจำนวนเพียงพอและมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านจริงๆ จึงจะสร้างความเป็นเฉพาะของมหาวิทยาลัยกีฬาที่ชัดเจน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.2.2 การบริหารและจัดการกีฬาสถาบันการพลศึกษา

ตารางที่ 7 การดำเนินงานในการบริหารจัดการกีฬาในสถาบันการพลศึกษา

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในสถาบันการพลศึกษา
การวางแผน (planning)	- สถาบันการพลศึกษาแบ่งส่วนการบริหารงานในระดับอุดมศึกษาออกเป็น 17 วิทยาเขต โดยใช้ยุทธศาสตร์การบริหารหลักร่วมกัน ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า “เป็นสถาบันชั้นนำในระดับภูมิภาคอาเซียน ที่จัดการศึกษาด้านพลศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ ที่มีคุณภาพ” รวมทั้งมีพันธกิจของสถาบันการพลศึกษา คือ 1) ผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านพลศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพและสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรมด้านพลศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพและสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง 3) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย 4) ให้บริการทางวิชาการและอาคารสถานที่แก่ชุมชนและสังคม 5) อนุรักษ์และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้านและกีฬาไทย 6) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาสาหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬาสู่ความเป็นเลิศ 7) สร้างความร่วมมือและจัดการศึกษาในประชาคมอาเซียน - จัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับกีฬาโดยตรง ฝึกสอนทั้งกีฬาสากลและกีฬาไทย โดยมีแผนการดำเนินงานด้านกีฬาทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร รองรับนักศึกษาทั้ง 3 คณะ คือ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ คณะศิลปศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ - มีการดำเนินงานศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา เพื่อสนับสนุนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ กีฬาเพื่อสุขภาพ แต่ต้องจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญจริงในแต่ละด้าน - จัดทำแผนการดำเนินงานและแผนยุทธศาสตร์สถาบันโดยยึดกรอบงานของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2555-2559) โดยเน้นการทำกิจกรรมในส่วนของยุทธศาสตร์ การพัฒนาการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาเพื่อ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 7 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในสถาบันการพลศึกษา
	มวลชนการพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และบูรณาการยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา และการพัฒนาการบริหารการกีฬาและการออกกำลังกาย มาใช้ในการดำเนินงาน - การจัดแผนการดำเนินงานต้องมีการจัดสรรงบประมาณมาด้วย และควบคุมให้ใช้จ่ายตามแผน โดยจัดสรรแยกเป็น 3 ส่วน คือ งบประมาณสนับสนุน การเรียนการสอน การพัฒนากีฬา และการเสริมสร้างศักยภาพนักเรียนด้านอื่นๆ ให้อยู่ในสัดส่วนที่พอกัน โดยมีการกำหนดแผนงานที่ชัดเจนไว้ล่วงหน้า สะดวกต่อการปฏิบัติงาน - จัดสรรงบประมาณแยกเป็น การเรียนการสอน กิจกรรมกีฬา โครงการพิเศษด้านกีฬาสู่ชุมชน และโครงการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ (ในสภาพปัจจุบันจำนวนงบประมาณแต่ละยังไม่เหมาะสม) - วิทยาเขตมีแผนการประชาสัมพันธ์หานักศึกษาเข้าเรียน เน้น “เรียนดี กีฬาดี” - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกีฬาระดับสูงควรเป็นหลักในการจัดทำปฏิทินกีฬาระดับชาติให้ชัดเจน และไม่ซ้ำซ้อนกับกิจกรรมกีฬาอื่นๆ ในระดับชาติและนานาชาติ เช่น กีฬาแห่งชาติ ซีเกมส์ เอเชียนเกมส์ โอลิมปิกเกมส์ และกิจกรรมวิชาการของสถาบัน
การจัดองค์กร (organizing)	- ใช้หลักการบริหารจัดการโดยยึดส่วนกลางเป็นหลัก โดยอธิการบดี มีอำนาจสูงสุด แต่งตั้งรองอธิการบดีฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกิจการนักศึกษาและกิจการพิเศษ ฝ่ายโรงเรียนกีฬา ฝ่ายแผนและพัฒนา และฝ่ายวิจัยและประกันคุณภาพ และส่วนภูมิภาคมีรองอธิการบดีประจำแต่ละวิทยาเขต และมีผู้อำนวยการโรงเรียนกีฬาประจำทุกโรงเรียน และในระดับคณะมีรองคณบดีประจำในแต่ละคณะทุกวิทยาเขต - การบริหารงานหลัก มี 2 ส่วน คือ ส่วนกลาง และส่วนของวิทยาเขต ทุกวิทยาเขตจัดการเรียนการสอน 3 คณะ เปิดสอนในสาขาวิชาที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่และวิทยาเขต

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 7 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในสถาบันการพลศึกษา
	- มีฝ่ายวิชาการดูแลรับผิดชอบการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักสูตรกลางของสถาบัน เปิดสอนในหลักสูตรที่วิทยาเขตมีความพร้อม (แตกต่างกัน)
	- มีฝ่ายกิจการนักศึกษาดูแลงานกิจกรรมกีฬานอกหลักสูตร ทั้งในส่วนของกีฬาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพนักศึกษา เช่น การประสบการณ์ในการ ฝึกนักกีฬา ฝึกเป็นผู้ตัดสิน จัดกีฬาลีกต่างๆ
	- จัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา รองรับงานกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ กีฬาเพื่อสุขภาพ และการวิจัย โดยให้บริการทั้งบุคคลภายในและภายนอก
	- จัดตั้งศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศในระดับวิทยาเขต ฝึกกีฬาชนิดต่างๆ แตกต่างกันตามความพร้อมของวิทยาเขต (ไม่ได้แยกชนิดกีฬาที่ชัดเจน)
	- มอบหมายงานที่ชัดเจน กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร โดยงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ขึ้นกับฝ่ายวิชาการ และกิจกรรม ขึ้นกับฝ่ายกิจการนักศึกษาและกิจการพิเศษ
	- มีความจำเป็นที่จะต้องทำโครงสร้างของกีฬาเพื่อความเป็นเลิศให้ชัดเจน ทั้งในส่วนของการสรรหานักกีฬา การฝึกและพัฒนาทักษะกีฬา การรักษา และการส่งต่อนักกีฬา
การจัดการบุคลากร (staffing)	- ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในกีฬา และมีนโยบาย วิสัยทัศน์กว้างไกล ชัดเจน รวมทั้งต้องมีเครือข่ายและบารมี
	- จำเป็นมากที่ต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ทางการกีฬาที่เพียงพอ รวมทั้งต้องจัดหาบุคลากรเฉพาะทาง โดยเฉพาะในทุกสาขาของวิทยาศาสตร์การกีฬา ให้เพียงพอ และต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ตรงทางด้านการกีฬาในทุกๆ องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในปัจจุบันสถาบันการพลศึกษายังมีผู้ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง และรู้ลึก รู้จริง ไม่เพียงพอ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 7 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในสถาบันการพลศึกษา
	- ส่งเสริมให้บุคลากรได้เป็นผู้ฝึกสอนและผู้ตัดสินในระดับสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย และระดับนานาชาติ - เร่งพัฒนาบุคลากรประจำให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ให้สามารถใช้เครื่องมือวิเคราะห์เชิงลึกทางวิทยาศาสตร์การกีฬาได้ - จัดหาบุคลากรวิจัยเชิงลึก และเร่งส่งเสริมให้ผลิตผลงานวิจัยมาใช้จริง - ส่งเสริมให้อาจารย์และบุคลากรกีฬาเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงานกับองค์กรกีฬาระดับชาติและนานาชาติ เพื่อสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - กระตุ้น และส่งเสริมให้บุคลากรกีฬา มีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เช่น การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การประชุม/อบรมทางวิชาการทั้งในระดับชาติ และนานาชาติ ทั้งด้านวิชาการ การฝึกปฏิบัติ พัฒนาทักษะด้านภาษาต่างประเทศ และการศึกษาค้นคว้าวิจัย - การดูแล และสร้างขวัญกำลังใจบุคลากรกีฬา (ผู้ทำทีมกีฬา/ผู้ฝึกสอนกีฬาและอื่นๆ) ต้องมีอย่างเป็นระบบ และยุติธรรม เช่น การยกย่องเชิดชูเกียรติ การใช้ผลงานด้านกีฬามาเป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาความดีความชอบ - สรรหานักกีฬาที่มีความสามารถทางการกีฬาเข้ามาศึกษาต่อในสถาบัน โดยโครงการคัดผู้มีความสามารถพิเศษ มีแมวมองออกไปหานักกีฬาในการแข่งขันกีฬารายการต่างๆ เช่น แข่งขันกีฬาแห่งชาติ กีฬาเยาวชนแห่งชาติ และกีฬานักเรียนนักศึกษา และเปิดสมัครทั่วไป - กระบวนการคัดเลือกนักกีฬาจะต้องได้นักกีฬาที่มีความสามารถจริง โดยพิจารณาจาก ทักษะกีฬา สมรรถภาพทางกาย และความสามารถทางวิชาการ /มีทีมงานในการเสาะแสวงหานักกีฬาที่มีพรสวรรค์ - จัดตั้งคณะกรรมการบริหารการเรียนการสอนให้นักกีฬา โดยเป็นทีมงานที่มาจากทั้ง 3 คณะ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 7 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในสถาบันการพลศึกษา
	- จัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอให้นักกีฬา ทั้งในด้านการเรียนการสอน และการฝึกกีฬา
	- ควรมีการดูแลสร้างขวัญกำลังใจนักกีฬาที่เหมาะสม เช่น ยกเว้นค่าเล่าเรียน มอบรางวัลพิเศษเป็นค่าตอบแทน ประกาศเชิดชูเกียรติ ผ่านสื่อประเภทต่างๆ และมีระบบส่งต่อนักกีฬาให้กับสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย และเข้าสู่ระบบสโมสรกีฬาอาชีพ
	- จัดสวัสดิการให้นักกีฬาในระดับที่ใกล้เคียงกับสวัสดิการที่นักกีฬาได้รับจากโรงเรียนกีฬา
	- ศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา และศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศในแต่ละวิทยาเขตควรมีนักวิทยาศาสตร์การกีฬาและบุคลากรอื่นๆ ประจำครบทุกฝ่าย
	- คุณภาพของงาน อยู่ที่คุณภาพของคน คุณภาพของคนเริ่มต้นที่สุขภาพ ดังนั้นหน่วยงานควรให้ความสำคัญกับสุขภาพของบุคลากร แล้วจะได้มาซึ่งบุคลากรที่มีคุณภาพ สามารถทำงานได้เต็มที่
การสั่งการ/การปฏิบัติ (leading)	- มีภารกิจในการจัดการศึกษาทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา มีการจัดการศึกษาในโรงเรียนกีฬา 11 แห่ง และสถาบันการพลศึกษา 17 วิทยาเขต จัดการศึกษาระดับปริญญาตรี 3 คณะวิชา ประกอบด้วย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ คณะศิลปศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ ในหลักสูตรที่สถาบันมีความพร้อม
	- จัดการเรียนการสอนในวิชาที่เกี่ยวข้องกับกีฬาที่สามารถนำไปประกอบการ/สร้างอาชีพได้ เช่น ว่ายน้ำ แอโรบิก ฟุตบอล ลีลาศ เป็นต้น
	- จัดระบบการบริหารหลักสูตรสำหรับนักกีฬา โดยแบ่งกลุ่มนักกีฬาตามระดับความสามารถ คือ 1) เรียนตารางปกติ 2) เรียนบางส่วน และขอตัวไปฝึกซ้อม และ 3) ไม่มีเวลาเรียน ฝึกซ้อมตลอดปี
	- ตั้งคณะที่ปรึกษาของสถาบัน จากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์จากหน่วยงานภายนอก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 7 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในสถาบันการพลศึกษา
	- แต่งตั้งทีมอาจารย์ที่มาจาก 3 คณะ เป็นคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอนให้นักกีฬา - จัดให้มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกีฬาเสริมหลักสูตรที่หลากหลาย ได้แก่ การฝึกและพัฒนาผู้ตัดสินกีฬาชนิดต่างๆ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การนำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกีฬาและการออกกำลังกายลงสู่ชุมชน จัดกีฬาภายในระหว่างนักศึกษาและระหว่างบุคลากร กิจกรรมกีฬาต้านภัยยาเสพติด เป็นต้น โดยพยายามจัดให้นักศึกษาทั้ง 3 คณะมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน - ควบคุมการฝึกซ้อมกีฬาให้เป็นไปตามโปรแกรมอย่างเข้มงวด และต่อเนื่อง โดยผู้ฝึกสอนจะต้องใกล้ชิดนักกีฬา อยู่กับนักกีฬาทุกวัน (ปัจจุบันยังเป็นการสอนแบบฤดูกาล) - ในการฝึกซ้อมเน้นการบูรณาการองค์ความรู้ทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์มาลงปฏิบัติในนักกีฬา - จัดให้นักกีฬาได้มีเวทีแข่งขันอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในระดับภาค และระดับประเทศ และหากมีโอกาสให้หาโอกาสแข่งขันในระดับนานาชาติด้วย - จัดหางบประมาณเพื่อพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศให้เพียงพอ - จัดปัจจัยเกื้อหนุนที่เพียงพอ ได้แก่ อาคารเรียน ห้องสมุดและไอที สนามกีฬาและที่ฝึกซ้อมกีฬาแต่ละชนิด พร้อมอุปกรณ์กีฬาที่ได้มาตรฐานและทันสมัย - จัดตั้งชมรมกีฬาชนิดต่างๆ ในสถาบัน ให้นักศึกษาฝึกบริหารจัดการ โดยมีอาจารย์ปรึกษาชมรมดูแลควบคุม - สร้างเครือข่ายความร่วมหน่วยงานกีฬาในระดับจังหวัด ได้แก่ สมาคมกีฬาจังหวัด การกีฬาแห่งประเทศไทยระดับจังหวัด เทศบาล/ องค์การบริหารส่วนจังหวัด / องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 7 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในสถาบันการพลศึกษา
	- สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานกีฬาในต่างประเทศ ในภูมิภาคเอเชีย เช่น มหาวิทยาลัยกีฬาในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ประเทศญี่ปุ่น และประเทศสิงคโปร์ เป็นต้น
การประเมิน (evaluating)	- มีการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)
	- เป็นการประเมินที่เน้นการประเมินภาพรวมในทุกๆ ด้าน เน้นการประเมินการเรียนการสอน โครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่สถาบันการศึกษาดำเนินการ
	- ในกระบวนการตรวจประเมินส่วนใหญ่เน้นการตรวจสอบเอกสาร ซึ่งการพัฒนานักกีฬาไม่สามารถตอบโจทย์ได้ทั้งหมด
	- ควรจัดตั้งคณะกรรมพิเศษสำหรับการติดตามและประเมินผลนักกีฬา ทั้งทางด้านวิชาการและทางด้านกีฬา ที่ต่อเนื่องและตลอดทั้งปี
	- การประเมินเพื่อตอบโจทย์การพัฒนากีฬายังไม่มีวิธีการ/กระบวนการประเมินที่ชัดเจน ควรที่จะได้มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเปรียบเทียบโดยการใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์การกีฬามาวัดและทดสอบ
	- จัดให้มีการทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาก่อนไปร่วมทำการแข่งขันทุกครั้ง
	- การจัดเก็บข้อมูลด้านการกีฬายังไม่ละเอียด ส่วนใหญ่เป็นการบันทึกสถิติเหรียญรางวัล และจดบันทึกข้อมูลการพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงโดยผู้ฝึกสอน ยังไม่มีข้อมูลเชิงลึกที่เป็นระบบ
	- ข้อมูลที่ควรจัดเก็บประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัวของนักกีฬา ข้อมูลด้านการเรียน ข้อมูลด้านกีฬา ทั้งในด้านของระยะเวลาการฝึกซ้อม สถิติกีฬาและพัฒนาการด้านกีฬา ข้อมูลโภชนาการ ข้อมูลด้านสมรรถภาพทางกายและการบาดเจ็บ โดยจัดเก็บแยกตามระดับความสามารถและชนิดกีฬา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 7 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในสถาบันการพลศึกษา
	- โดยประเมินทั้งเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงตัวเลขประกอบกัน เพราะมูลค่าของงานกีฬาไม่สามารถประเมินค่าเป็นเงินหรือตัวเลขได้ทั้งหมด เช่น ทักษะพื้นฐานการเคลื่อนไหวพื้นฐาน ทักษะกีฬา การมีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย และน้ำใจ ในการประเมินผลการดำเนินงานหรือผลการปฏิบัติงาน จึงควรมีการประเมินแบบ 360 องศา ใช้ข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) ทุกฝ่าย
	- ยังไม่มีการประเมินความคุ้มทุนของงบประมาณที่ใช้ในแต่ละโครงการในบริบทของการกีฬา
	- ควรจัดระบบการประเมินการพัฒนาด้านการกีฬาทั้งส่วนของนักกีฬา ผู้ฝึกสอน และผู้บริหารไปพร้อมกัน การดูเพียงผลการแข่งขันในรายการต่างๆ ยังไม่เพียงพอ ไม่สามารถนำมาปรับปรุงการทำงานได้ตรงจุด
จุดแข็งและจุดอ่อนของงานกีฬาในสถาบันการพลศึกษา	**จุดแข็ง** - ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานในระดับจังหวัดเป็นอย่างดี
	- มีเครื่องมือเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาที่หลากหลาย
	- ชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดีของสถาบันการพลศึกษาที่มีอยู่เดิมทำให้นักกีฬาสนใจเข้าเรียน อีกทั้งโดยชื่อของสถาบันการพลศึกษาสามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานกีฬาทั้งในระดับชาติและนานาชาติได้ง่าย
	- ในขณะที่เล่นกีฬานักกีฬาที่มีความสามารถสูงจะมีรายได้ และสร้างชื่อเสียงให้ตนเอง
	จุดอ่อน - มีวิทยาเขตจำนวนมาก การจัดสรรงบประมาณไม่ทั่วถึงทั้ง 17 วิทยาเขต
	- มีนักกีฬาที่มีความสามารถพิเศษทางกีฬาแต่ไม่ได้รับการพัฒนาต่อยอดเพราะขาดผู้ฝึกสอนกีฬาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 7 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ประเด็นในการจัดการกีฬาในสถาบันการพลศึกษา
	จุดอ่อน - บุคลากรประจำยังขาดทักษะและความชำนาญในการใช้เครื่องมือเฉพาะทาง ทำให้นำเครื่องมือมาใช้กับนักกีฬายังไม่คุ้มทุน และผลิตผลงานวิจัยเชิงลึกเพื่อการพัฒนานักกีฬายังมีปริมาณน้อยและคุณภาพยังไม่สูงพอ

ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการจัดการจัดการกีฬาในสถาบันการพลศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬาของชาติ

ด้านการจัดการศึกษา

- ควรจัดให้มีการเรียนการสอนกีฬาในชนิดที่เป็นสากลและทันสมัย โดยการบรรจุเป็นรายวิชาลงในหลักสูตรของคณะ และผู้สอนจะต้องเน้นการฝึกอบรมและสั่งสอนให้นักกีฬามีวินัยในตนเอง และควรมีการจัดตารางเรียนพิเศษสำหรับนักกีฬา หรือมอบหมายงานใบงาน/ชิ้นงาน เพื่อให้นักศึกษาที่เป็นนักกีฬาไม่มีปัญหาเรื่องเวลาเรียน และสามารถเข้าร่วมการฝึกซ้อมและแข่งขันได้

- จัดทำหลักสูตรแบบตลอดแนวไปถึงระดับบัณฑิตศึกษา (ปริญญาโท และปริญญาเอก) และเพิ่มหลักสูตรที่เน้นทางด้านการจัดการกีฬา การสื่อสารทางการกีฬา กฎหมายกีฬา การท่องเที่ยวกับการกีฬา เพื่อให้ผู้เรียนมีทางเลือกในอาชีพที่หลากหลายขึ้น

- ในการจัดการศึกษา ควรเน้นภาคปฏิบัติที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ลงฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานการณ์จริงได้มากขึ้น โดยอาจจะจัดออกมากในรูปแบบทวิภาคี หรือไตรภาคี ซึ่งจะเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้พบปะกับผู้ใช้บริการได้บ่อยขึ้น

- สถาบันฯ ควรให้ความใส่ใจกับผลการเรียนของนักศึกษาที่เป็นนักกีฬาอย่างจริงจัง และพร้อมที่จะช่วยเหลือ แนะนำ แนะแนวทาง เพื่อให้นักศึกษาเกิดความมั่นใจในอนาคต

ด้านการจัดการกีฬา

- ควรมีการจัดอบรมเกี่ยวกับกีฬาที่นอกเหนือจากหลักสูตรให้ นักเรียน นักศึกษา โดยให้สอดคล้องกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัด เป็นการขยายองค์ความรู้และสร้างเครือข่าย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- สร้างความร่วมมือกับสมาคมกีฬาในจัดหวัด สโมสรกีฬาอาชีพ เพื่อการส่งต่อนักกีฬา ให้ได้รับการพัฒนาที่สูงขึ้น และก้าวสู่กีฬาอาชีพได้

- ต้องจัดหาผู้ฝึกสอนที่มีความรู้ “รู้จริง รู้ลึก”

ด้านการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ

- ประเทศไทยควรจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติเป็นการด่วน เพื่อต่อยอดการพัฒนากีฬาจากโรงเรียนกีฬา

- ควรมีระบบการศึกษาที่รองรับนักกีฬาได้ตลอดแนว โดยจัดให้ระบบของโรงเรียนกีฬาและมหาวิทยาลัยกีฬาเชื่อมต่อกัน เพื่อรองรับนักกีฬาที่มาจากโรงเรียนกีฬา และใช้โรงเรียนกีฬาเป็นห้องปฏิบัติการดังเช่นในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศอื่นๆ

- จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ครบใน 3 ส่วน คือ การพัฒนาครูพลศึกษาเพื่อนำไปใช้ในโรงเรียน พัฒนาวิทยาศาสตร์การกีฬา และพัฒนาองค์ความรู้ทางสังคม วิทยาการฝึก เพื่อพัฒนานักกีฬาชาติในภาพรวม

- หากเป็นไปได้ควรยกระดับสถาบันการพลศึกษาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ เพราะหากตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาใหม่จะซ้ำซ้อนกันกับสถาบันการพลศึกษาที่มีอยู่แล้ว และการตั้งใหม่ต้องใช้งบประมาณการลงทุนค่อนข้างสูง แต่สถาบันการพลศึกษาที่จะปรับเป็นมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ นั้นจะต้องปรับโครงสร้าง วิสัยทัศน์ พันธกิจ และที่สำคัญจะต้องมีการพัฒนากำลังคนในเชิงรุก เพื่อรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในบริบทของกีฬา

2. ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษา

2.1. ผู้บริหารการกีฬาแห่งประเทศไทย

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า สถาบันการศึกษาเป็นหน่วยงานเบื้องต้นที่สำคัญที่มีส่วนช่วยสนับสนุนการพัฒนากีฬาชาติ เพราะนักกีฬาส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษา หากสถาบันการศึกษาไม่ได้ให้ความรู้ความเข้าใจ และให้เด็กเล่นกีฬามาตั้งแต่ระดับโรงเรียน เป็นไปได้ยากมากที่จะนำไปสู่การพัฒนาด้านอื่นๆ ของประเทศ เพราะการมีกำลังคนที่มีสุขภาพดีจะเป็นพื้นฐานที่ดีในทุกๆ ด้าน สถาบันการศึกษาจะสนับสนุนการพัฒนากีฬาชาติได้โดยการ

1) ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา และผู้ฝึกสอน (ที่เป็นบุคลากรของสถาบันการศึกษา) ได้แสดงศักยภาพได้อย่างเต็มที่ เช่น การอนุญาตให้เดินทางไปแข่งขันและฝึกซ้อม โดยไม่ถือเป็นวันลา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การจัดตารางฝึกซ้อมให้ไม่กระทบกับการเรียนการสอน และการจัดตารางเรียนเสริมให้นักกีฬาในรายที่ขาดเรียน เป็นต้น

2) สถาบันการศึกษาเป็นศูนย์รวมของนักกีฬา การจัดปัจจัยเกื้อหนุนที่พร้อม จะได้นักกีฬาที่มีฝีมือเป็นจำนวนมาก โดยการจัดสถานที่มีอยู่แล้วให้เป็นลานกีฬา จัดหาอุปกรณ์/สิ่งอำนวยความสะดวกให้เด็กและเยาวชนได้เล่นและฝึกกีฬา รวมทั้งจัดหาที่พักในช่วงที่มีการเก็บตัวฝึกซ้อมเข้มข้น โดยมีการกีฬาแห่งประเทศไทยเป็นฝ่ายสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม และจัดกิจกรรมการแข่งขันที่ได้มาตรฐานในโรงเรียน

งานในความรับผิดชอบของการกีฬาแห่งประเทศไทย มุ่งเน้นไปที่การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และการพัฒนากีฬาเพื่อการอาชีพ แต่เนื่องจากไม่ได้เป็นหน่วยงานที่มีนักเรียนนักศึกษาอยู่ในสังกัด การสนับสนุนให้เกิดการพัฒนากีฬาชาติที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษา จัดทำโดยการจัดสรรงบประมาณและจัดหาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางไปช่วยฝึกกีฬาในโรงเรียนหรือศูนย์กีฬาต่างๆ ที่ได้มีความร่วมมือกับการกีฬาแห่งประเทศไทย โครงการสำคัญ คือ โครงการพัฒนากีฬาจังหวัด (Sports Hero) เป็นการคัดเลือกนักกีฬาที่มีผลงานการแข่งขันในระดับประเทศที่อยู่ในเกณฑ์ดี และคัดเลือกผู้ฝึกสอนที่มีประสบการณ์ มีทักษะและสมรรถภาพอยู่ในเกณฑ์ดี เข้าร่วมโครงการ โดยความร่วมมือกับสถานศึกษาใช้สถานที่ของสถาบันการศึกษาเป็นศูนย์สำหรับการฝึกซ้อม ซึ่งการกีฬาแห่งประเทศไทยให้การสนับสนุนอุปกรณ์และงบประมาณเพื่อการฝึกซ้อม นับเป็นการช่วยพัฒนาศักยภาพทั้งนักกีฬาและผู้ฝึกสอน จากการดำเนินงานโครงการดังกล่าว ปัญหาที่พบ คือ การกีฬาแห่งประเทศไทยและสถาบันการศึกษาไม่ได้วางแผนร่วมกัน การทำงานที่ผ่านมายังไม่เชื่อมโยงกันเท่าที่ควร สำหรับในด้านกีฬาอาชีพ การกีฬาแห่งประเทศไทยมีบทบาทในการสนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษาให้ได้เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาอาชีพ 13 ชนิดกีฬา ซึ่งนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขันในนามประเทศไทยที่ขึ้นกับฝ่ายกีฬาอาชีพ เพื่อจัดลำดับการเป็นนักกีฬาอาชีพนั้น นักกีฬาจะได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปแข่งขันและได้รับสวัสดิการทั่วไปส่วนหนึ่ง

2.2 ผู้บริหารกรมพลศึกษา

กรมพลศึกษามีบทบาทหน้าที่หลักในการขับเคลื่อนแผนการพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2555-2559) ในยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาและการออกกำลังกายขั้นพื้นฐาน และยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อมวลชน โดยการบูรณาการยุทธศาสตร์ด้านอื่นๆ มาช่วยผลักดันให้งานกีฬาบรรลุวัตถุประสงค์ตามตัวชี้วัดของแผนฯ ที่ได้ระบุไว้ ในส่วนของการขับเคลื่อนงานกีฬาในสถาบันการศึกษา กรมพลศึกษาจะต้องทำงานประสานนโยบายร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เพื่อการกำหนดทิศทางการทำงาน ชี้แนะแนวทาง และจัดปัจจัยเกื้อหนุนตามความเหมาะสม ให้สถาบันการศึกษาได้มีการปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยใช้ความรู้ทางวิชาการของบุคลากรในสถาบันการศึกษาลงสู่การปฏิบัติกับนักเรียน นิสิต และนักศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาในระดับสูงต่อไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า การพัฒนากีฬาชาติจำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อเด็กได้มีความรู้ความเข้าใจและมีทัศนคติที่ต่อการออกกำลังกายและเล่นกีฬา ให้เด็ก “เล่นกีฬาเป็น และเห็นคุณค่าของกีฬา” ทำให้เกิดการซึมซับในเรื่องกีฬาและการออกกำลังกายติดตัวไปตั้งแต่เด็ก จะทำให้ง่ายต่อการให้ความรู้ความเข้าใจเพื่อพัฒนาในระดับที่สูงขึ้น เพื่อพัฒนาขึ้นไปเป็นนักกีฬาระดับสูงตลอดจนการเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการกีฬา ดังนั้น นโยบายระดับชาติจำเป็นต้องให้มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับกีฬาและพลศึกษาในทุกระดับการศึกษา ทั้งนี้ สถาบันการศึกษามีส่วนช่วยในการพัฒนากีฬาชาติได้โดย

1) จัดหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับ กีฬาและพลศึกษา ในทุกระดับการศึกษาให้สอดรับกัน เพื่อสร้างผู้เชี่ยวชาญทางด้านกีฬา และสาขาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากีฬา

2) จัดกิจกรรมให้นักเรียน นักศึกษา ได้มีโอกาสเข้าร่วมที่เพียงพอ ครอบคลุมทั้งกิจกรรมด้านการออกกำลังกายและเล่นกีฬาเพื่อนันทนาการ เพื่อสุขภาพ และเพื่อความเป็นเลิศ โดยความร่วมมือกับกรมพลศึกษา หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกรมพลศึกษาได้ให้การสนับสนุนโดยการจัดงบประมาณสนับสนุนบางส่วน การสนับสนุนอุปกรณ์กีฬาและอุปกรณ์ทดสอบสมรรถภาพทางกาย และการสนับสนุนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ

3) เปิดโอกาสให้ครูอาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสถาบันการศึกษา ได้เข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และพัฒนาทักษะด้านการกีฬาและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องที่หน่วยงานภายนอกเป็นผู้จัด ซึ่งกรมพลศึกษาได้จัดอบรมให้อย่างสม่ำเสมอ

4) สนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษาที่อยู่ในความดูแลได้เข้าร่วมกิจกรรมกีฬาและกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเล่นกีฬาและออกกำลังกาย โดยร่วมกับกรมพลศึกษา หรือหน่วยงานกีฬาอื่นๆ อย่างสม่ำเสมอ กิจกรรมที่กรมพลศึกษาจัดให้สำหรับนักเรียนนักศึกษา เช่น ค่ายกีฬาฤดูร้อน ค่ายวิทยาศาสตร์การกีฬา กีฬานักเรียนนักศึกษาแห่งประเทศไทย กีฬาและนันทนาการเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน มหกรรมกีฬามวลชน งานวันเด็ก เป็นต้น

5) สถาบันการศึกษาต้องมีบุคลากรทางการกีฬาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญที่มีคุณภาพและมีปริมาณที่เพียงพอ

2.3 ผู้จัดทำแผนและผู้เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559)

จากการสัมภาษณ์ผู้จัดทำแผนและการประชุมสนทนากลุ่มย่อยกับผู้เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 -2559) มีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนแผนเพื่อให้เกิดการพัฒนากีฬาชาติ ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติถือเป็นนโยบายกีฬาระดับชาติ มีความจำเป็นต้องมีการเผยแพร่/ชี้นำ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกยุทธศาสตร์รับทราบ และนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ / ทำแผนปฏิบัติด้านการกีฬาของหน่วยงานย่อย

- ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมต้องมือกันขับเคลื่อนแผนลงสู่การปฏิบัติ ประสานการทำงานร่วมกัน โดยในระดับชาติควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับอำเภอ จังหวัด และระดับประเทศ จะต้องมีการบรรจุกิจกรรมกีฬาที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ลงในแผนการดำเนินงาน โดยเน้นความสำคัญลดหลั่นกันตามบทบาทและภาพรกิจขององค์กร ตลอดทั้งจัดให้มีการประเมินและติดตามผลการดำเนินงานด้วย

- สถาบันการศึกษามีส่วนช่วยในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติได้มาก เพราะเป็นแหล่งที่มีนักกีฬา นักวิชาการ บุคลากรเฉพาะทาง เป็นแหล่งผลิตบุคลากรกีฬา ตลอดจนเป็นแหล่งค้นคว้าวิจัยและผลิตผลงานวิจัย รวมทั้งมีเครื่องมือและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี

- ในการนำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติลงสู่ภาคปฏิบัติในสถาบันการศึกษา ควรต้องเริ่มต้นที่ การขยายความ และทำความเข้าใจในรายละเอียดของแผนกับผู้บริหาร เพื่อให้ผู้บริหารเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนากีฬา แล้วให้ผู้บริหารนำลงสู่การปฏิบัติ โดยให้ถือว่าภารกิจด้านกีฬาเป็นหน้าที่หนึ่งของหน่วยงาน

- ในสถาบันการศึกษาทุกแห่งควรมีแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนากีฬา โดยการนำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติมาวิเคราะห์ทำเป็นแผนยุทธศาสตร์ด้านการกีฬา ให้สอดรับกับบทบาทหน้าที่ พันธกิจ และความพร้อมของหน่วยงาน

- สถาบันการศึกษาในทุกระดับ สามารถทำภารกิจที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมในทุกยุทธศาสตร์หลักของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ 6 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาและการออกกำลังกายขั้นพื้นฐาน ยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อมวลชน ยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา และยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารการกีฬาและการออกกำลังกาย โดยจัดลำดับความเหมาะสมตามกำลังคน งบประมาณ และความพร้อมขององค์กร

- ทุกสถาบันการศึกษาควรมีการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา หากมีความพร้อมควรลงลึกในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในแต่ละด้าน โดยการจัดทำหลักสูตรเฉพาะทาง เช่น พลศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ และการจัดการกีฬา เป็นต้น รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมกีฬา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นอกหลักสูตร เพื่อส่งเสริมกีฬาขั้นพื้นฐาน ให้รู้คุณค่ากีฬา และเล่นกีฬาเป็น เชื่อมโยงกับการส่งเสริมกีฬาพัฒนากีฬาเพื่อสุขภาพ อันจะก่อให้เกิดกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพต่อไป

- สถาบันการศึกษาทุกระดับควรจะดำเนินงานตามภารกิจของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติในทุกยุทธศาสตร์ แตกต่างกันที่ความเข้มข้น เช่น ในโรงเรียนกีฬา และสถาบันการพลศึกษาจะมีความเข้มข้นมาก เพราะมีเป้าหมายหลักเพื่อพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศ แตกต่างจากโรงเรียนทั่วไปและมหาวิทยาลัย ที่มีภารกิจรับผิดชอบในหลายๆ ด้าน อาจจะสร้างความเข้มข้นได้ไม่มากนัก เพราะต้องกระจายงบประมาณให้ทั่วถึง และเน้นทางด้านวิชาการมากกว่า

- การจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมกีฬาในสถาบันการศึกษาทุกระดับจำเป็นต้องมีการบรูณาการองค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ทั้งในด้านของกีฬาขั้นพื้นฐาน กีฬาเพื่อมวลชน กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และกีฬาเพื่อการอาชีพ รวมทั้งมีระบบการบริหารการกีฬาที่ชัดเจนและเป็นมืออาชีพ การพัฒนากีฬาชาติจึงจะเกิดขึ้นได้จริง

- สถาบันการศึกษา และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับกีฬาในทุกระดับ อันได้แก่ การกีฬาแห่งประเทศไทย กรมพลศึกษา สมาคมกีฬา ชมรมกีฬา สโมสรกีฬาอาชีพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และชุมชน ต้องมีการประสานความร่วมมือกัน ลงปฏิบัติ โดยมีเป้าหมายและทิศทางเดียวกัน

2.4 คณะกรรมการบริหารสมาคมฯ และผู้ฝึกสอนจากสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับฟังแนวคิดและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางในการจัดการกีฬาในถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ ของคณะกรรมการบริหารสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย และผู้ฝึกสอนจากสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย จำนวน 5 สมาคมฯ คือ สมาคมยกน้ำหนักสมัครเล่นแห่งประเทศไทย สมาคมจักรยานแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ สมาคมเทควันโดแห่งประเทศไทย สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ และลอนเทนนิสสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ มีข้อมูลดังนี้

- การสร้างนักกีฬาเพื่อเป้าหมายไปสู่ความเป็นเลิศ จะต้องเริ่มตั้งแต่เด็กอายุยังน้อย เพื่อเป็นการสร้างพื้นฐานที่ดี โดยเฉพาะทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้น การเสริมสร้างสมรรถภาพและความพร้อมทางร่างกายและการปลูกฝังด้านการมีจิตวิญญาณของการเป็นนักกีฬา เช่น การมีคุณธรรมจริยธรรม การเล่นอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม เป็นต้น เป็นการสมควรอย่างยิ่งที่สถานศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่ระดับโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา และมหาวิทยาลัย จะต้องจัดให้มีการเรียนการสอนพลศึกษา ไม่เพียงมุ่งหวังความเป็นเลิศทางการกีฬา แต่มุ่งหวังผลระยะยาว คือ การเป็นประชากรชาติที่มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย และเป็นผู้ที่ยอมรับในกฎกติกา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- สถาบันการศึกษาจะช่วยพัฒนากีฬาชาติได้ ผู้บริหารจะต้องเห็นความสำคัญ เห็นคุณค่า และเข้าใจกีฬา โดยทุกระดับการศึกษาจะต้องให้การสนับสนุนเรื่องการจัดการเรียนการสอนเริ่มตั้งแต่ ขั้นพื้นฐาน ที่จะต้องวางพื้นฐานที่ดีตั้งแต่ในวัยเด็ก สร้างสปิริตให้เด็กและเยาวชน และให้ความรู้เฉพาะทางในการเรียนระดับอุดมศึกษา ซึ่งจะต้องทำงานร่วมกันกับสมาคมกีฬา กรมพลศึกษา และการกีฬาแห่งประเทศไทย

- สถาบันการศึกษาเป็นบ่อเกิดนักกีฬา เป็นแหล่งเพาะพันธุ์นักกีฬา สมาคมกีฬาส่วนใหญ่ใช้โรงเรียนเป็นแหล่งในการคัดเลือกนักกีฬา ซึ่งบางสมาคมกีฬาได้มีการทำข้อตกลงในการสร้างนักกีฬาร่วมกับโรงเรียน โดยใช้สถานที่ฝึกซ้อมและเก็บตัวนักกีฬาในโรงเรียน ตัวอย่างเช่น สมาคมยกน้ำหนักฯ จะเก็บตัวฝึกซ้อมกีฬาตั้งแต่นักกีฬาเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ในโรงเรียนเครือข่าย ซึ่งโรงเรียนเอื้อเฟื้อด้านสถานที่สำหรับเก็บตัวนักกีฬา และยกเว้นการเข้าเรียนวิชาพลศึกษาให้นักกีฬาไม่ต้องเข้าแถวเคารพธงชาติตอนเช้า จะเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้แสดงความสามารถมีความรู้ ความเชี่ยวชาญพิเศษเสริมติดตัวไปเพื่อการประกอบอาชีพในภายภาคหน้าได้

- หากสถาบันการศึกษามุ่งหวังที่จะสร้างความเป็นเลิศทางการกีฬา ควรจัดทำโครงการกีฬาให้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายสถาบันการศึกษา และเตรียมความพร้อมด้านการหาตัวนักกีฬาส่งต่อให้สมาคมกีฬา เพื่อการพัฒนาต่อยอดไปสู่ความเป็นเลิศและอาชีพต่อไป ซึ่งผู้เกี่ยวข้องจะต้องเตรียมนักกีฬาให้สอดรับกับความต้องการของสมาคมกีฬา ดังตัวอย่างเกณฑ์การคัดเลือกตัวนักกีฬาของสมาคมยกน้ำหนักฯ จะพิจารณาจาก โครงสร้างร่างกายที่เหมาะกับแต่ละรุ่น ลักษณะทางกายวิภาคของกล้ามเนื้อ กระดูก และฮอร์โมน การเข้าร่วมการแข่งขันโดยพิจารณาด้านผลงานและพัฒนาการของนักกีฬา สภาวะทางจิตใจ ที่จะต้องเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่น มีใจรัก และไม่ท้อถอย และประเด็นสุดท้าย คือ การสนับสนุนของโรงเรียนและครอบครัว

- ควรมีการทำความความร่วมมือ หรือทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่างสมาคมกีฬากับสถาบันการศึกษา และช่วยกันวางแผนการทำงาน เพื่อไม่ให้กระทบกับการดำเนินงาน ทั้งเรื่องกีฬาและเรื่องเรียน มีการกำหนดกรอบเวลาที่ชัดเจน

- สมาคมกีฬาควรจะต้องมีการมอบหมายผู้ที่รับผิดชอบดูแลติดตามความก้าวหน้าของนักกีฬาทั้งด้านการฝึกซ้อมและการเรียนของนักกีฬาอย่างใกล้ชิด ต้องเข้มงวดกับการเรียนของนักกีฬา จัดโครงการเสริมความรู้ทางวิชาการให้นักกีฬาตามความเหมาะสม ดังสมาคมเทควันโดฯ และสโมสรจักรยานเชียงใหม่ ที่ทำแผนพัฒนาวิชาการให้นักเรียนโดยการหาและจัดโปรแกรมพิเศษเสริมความรู้ทางวิชาการให้นักกีฬาเข้าร่วม และในขณะเดียวกันส่วนของสถาบันการศึกษาก็ควรได้มีการแต่งตั้งผู้ประสานงานเรื่องกีฬาโดยตรง ต้องไม่เปลี่ยนแปลงบ่อย และควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกีฬา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- นักกีฬาส่วนใหญ่จะมีปัญหาเรื่องการแบ่งเวลาสำหรับการฝึกซ้อมกีฬาและการเรียน เมื่อนักกีฬาก้าวเข้าไปเรียนในระดับอุดมศึกษา มีอาจารย์ผู้สอนบางส่วนไม่ยืดหยุ่น ไม่ยอมให้นักกีฬาขาดเรียน ต้องเข้าชั้นเรียนตรงเวลา ทำให้ผู้ปกครองบางคนไม่ยอมให้บุตรหลานเล่นกีฬาต่อเพราะไม่เห็นอนาคตที่ชัดเจน หากต้องทิ้งการเรียนไปเล่นกีฬา

- ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นแหล่งวิชาที่มีความลำ้ลึกและเฉพาะด้าน มีนักวิชาการ ควรให้ความสำคัญกับการผลิตผลงานวิจัย และนวตกรรมใหม่ๆ เพื่อรองรับการส่งเสริมและพัฒนากีฬา ผู้เชี่ยวชาญมองว่าประเทศไทยยังมีผลงานที่มีมาตรฐานในด้านนี้ค่อนข้างน้อย และยังไม่สามารถนำลงสู่การปฏิบัติได้จริง

- ผู้เชี่ยวชาญเสนอให้มีการจัดตั้ง สถาบันการกีฬา (Institute of Sport) เพื่อแก้ปัญหาด้านการเรียน การฝึกซ้อมกีฬา และการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา นอกจากเรียนการสอนในด้านกีฬาและวิชาการพื้นฐานที่เกี่ยวข้องแล้ว สถาบันแห่งนี้ควรที่จะสอดแทรกหลักปรัชญา คุณธรรม จริยธรรม และน้ำใจนักกีฬาด้วย

- เนื่องจากนักกีฬาส่วนใหญ่อยู่ในวัยที่กำลังศึกษา นักกีฬาจึงต้องมีหน้าที่เรียนหนังสือและเล่นกีฬาควบคู่กันไป นับเป็นภาระที่หนักมาก มีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่งที่นักกีฬาจะต้องบริหารจัดการเวลาให้เป็น มีความมุ่งมั่น และอดทนเป็นที่ตั้ง จึงจะประสบความสำเร็จได้

2.5 นักกีฬาที่ประสบความสำเร็จทางด้านกีฬา ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาและสถาบันการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างนักกีฬาส่วนใหญ่ศึกษาต่อในสาขาวิชาที่ไม่เกี่ยวข้องกับกีฬา เช่น การจัดการ มนุษยศาสตร์ บริหารธุรกิจ นิเทศศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยทั่วไป โดยเลือกตามโควตาที่ได้รับการจัดสรร และพิจารณาว่าการเรียนในสาขาดังกล่าวทำให้สามารถเล่นกีฬาได้ ส่วนผู้ที่มีความสนใจที่เลือกศึกษาต่อในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับกีฬา เช่น วิทยาศาสตร์การกีฬา การจัดการการกีฬา เหตุผลเพราะต้องการพัฒนาความสามารถทางการกีฬา ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้อง และนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาวงการกีฬาต่อไป จากการสัมภาษณ์นักกีฬาเยาวชนทีมชาติ และระดับทีมชาติ ที่กำลังศึกษาอยู่ในสาถาบันการศึกษา มีข้อค้นพบและข้อเสนอแนะดังนี้

ด้านผลกระทบจากเล่นกีฬาต่อการเรียนที่นักกีฬาประสบ มีดังต่อไปนี้

- การฝึกซ้อมกีฬากระทบกับการเรียนเป็นอย่างมาก เนื่องจากต้องฝึกซ้อมกีฬาตามโปรแกรมที่หนัก ฝึกซ้อมเช้า - เย็น ประกอบกับมีรายการแข่งขันจำนวนมาก ทำให้ต้องขาดเรียนบ่อย ตามบทเรียนไม่ทัน และอาจารย์ผู้สอนไม่เข้าใจ ทำให้ผลการเรียนตกต่ำจนบางคนต้องลาออก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- สถานที่ฝึกซ้อมกีฬากับที่เรียนอยู่ห่างไกลกัน ทำให้ต้องเสียเวลาในการเดินทาง หากให้ความสำคัญกับการฝึกซ้อมมากกว่าก็เข้าเรียนสาย ในขณะเดียวกันหากเลือกการเข้าชั้นเรียนก็จะไม่มีเวลาฝึกซ้อม ทำให้ประสิทธิภาพของงานลดลง ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งระหว่างการเรียนกับการเล่นกีฬา

- หากให้ความสำคัญกับการเรียนนักกีฬาจะต้องเลิกเล่นกีฬา/ซ้อมกีฬาได้ไม่เต็มที่ การเลือกเรียนให้ครบและสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร มีความมั่นใจว่า หลังเรียนจบจะมีอาชีพที่มั่นคงรองรับ แต่หากจะเลือกเป็นกีฬายังไม่มั่นใจว่าจะมีอาชีพหรือไม่

- มหาวิทยาลัยเอกชนมีระบบการดูแลนักกีฬาที่ใกล้ชิด และครอบคลุมทุกฝ่าย (จัดให้มีฝ่ายประสานงาน ฝ่ายจัดโปรแกรมการเรียน ฝ่ายติดตามผลการเรียน และจัดสวัสดิการในการฝึกซ้อมกีฬา) ที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ทำให้นักกีฬาสามารถเรียนจบได้ตามหลักสูตร เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักกีฬาสนใจเข้าเรียนและเปลี่ยนสถานที่เรียน

ด้านการสนับสนุนการศึกษาและการฝึกซ้อมกีฬา

- หากจะเป็นการช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนนักกีฬาให้ไปสู่ความเป็นเลิศ ควรมีหน่วยงานและบุคลากรที่ดูแลนักกีฬาโดยตรง และควรเป็นนโยบายของมหาวิทยาลัยที่จะต้องมีการติดตามและประเมินผล

- สถาบันศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ให้ทุนการศึกษา และจัดสวัสดิการด้านอื่นๆ ให้ เช่น ที่พัก อาหาร และการเดินทางไปฝึกซ้อมกีฬา ถ้านักกีฬามีการจัดระบบที่ดี การใช้จ่ายในชีวิตประจำวันจะเพียงพอ และมีเงินเก็บ

- นักกีฬาส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายบางส่วนจากสมาคมกีฬา การกีฬาแห่งประเทศไทย และสถาบันการศึกษา

- สถาบันการศึกษาให้เงินรางวัลในโอกาสที่นักกีฬาได้รับรางวัลจากการแข่งขัน ตามระดับความสามารถแตกต่างกันในแต่ละสถาบันการศึกษา

- มหาวิทยาลัยของรัฐควรให้ความสำคัญกับนักกีฬาและบริหารจัดการระบบการพัฒนากีฬาอย่างเป็นระบบ เพราะเป็นสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือในด้านคุณภาพการศึกษา มีอาจารย์และนักวิชาการที่ความรู้ความสามารถในทุกระดับ และมีหลักสูตรให้เลือกได้หลากหลาย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ด้านการจัดการศึกษา

- สถาบันการศึกษาควรจัดระบบการเรียนการสอนในหลักสูตรที่นักกีฬาสามารถเข้าเรียนได้และซ้อมกีฬาได้ โดยมีหลักสูตรใน 2 ลักษณะ คือ หลักสูตรเพื่อสร้างความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับกีฬา และหลักสูตรทั่วไปที่ไม่เกี่ยวข้องกับกีฬา และจัดให้อาจารย์ผู้สอนที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับกีฬามาสอน

- เมื่อนักกีฬาเข้ามาแล้วต้องมีการประชุมชี้แจงเรื่องการเรียนการสอน จัดหาอาจารย์ที่ปรึกษาให้ และมีการมอบหมายอย่างเป็นทางการ อยากให้อาจารย์ผู้สอนได้มีความยืดหยุ่นในเรื่องของเวลาเรียน

- สอดแทรกเรื่องกีฬาและการออกกำลังกายในทุกๆ รายวิชา ตามความเหมาะสมเพื่อให้นักเรียนนักศึกษาได้มีความซึมซับและเห็นคุณค่า

- โครงการช้างเผือกทางการกีฬา สมควรที่จะต้องมีต่อไป เพื่อสนับสนุนนักกีฬาที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ ได้มีอนาคตจากการศึกษา

- มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีหน่วยงาน/ฝ่าย ที่ดูแลติดตาม และประสานงานในด้านการเรียนของนักกีฬาเป็นการเฉพาะ

ด้านการจัดการกีฬา

- สถาบันการศึกษาต้องจัดให้นักเรียน นิสิต และนักศึกษา ได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาและการออกกำลังกาย

- จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในสถาบันการศึกษาที่กระตุ้น/จูงใจให้ นักเรียน นิสิต นักศึกษา และบุคลากรในสถาบันอยากเล่นกีฬาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬา

- มีการจัดกิจกรรมกีฬาให้นิสิตนักศึกษาได้เข้าร่วมบ่อยๆ และหลากหลาย ทั้งกีฬาเพื่อนันทนาการ และกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ รวมทั้งกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกีฬา และมีการสนับสนุนงบประมาณที่เหมาะสม

- กีฬานักเรียนนักศึกษาแห่งประเทศไทย และกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย เป็นเวทีที่ดีมาก ควรจัดการแข่งขันให้ได้มาตรฐาน จัดให้มีการแข่งขันกีฬาสากลครบทุกชนิด และกีฬาไทย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ที่สำคัญๆ รวมทั้งให้จัดชนิดกีฬาและรายการที่แน่นอน คงที่ ไม่เปลี่ยนแปลงบ่อย นักกีฬาจะได้มีเป้าหมายเตรียมตัวอย่างต่อเนื่อง

- ควรจัดมีบุคลากรเฉพาะทางดูแลรับผิดชอบกิจกรรมกีฬาและการพัฒนากีฬาในสถาบันการศึกษา รวมทั้งจัดการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการกีฬาด้วย

ด้านการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ

- สมควรจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาที่ทำให้นักกีฬาได้มีการศึกษาและได้ฝึกซ้อมกีฬาไปด้วยกัน โดยเน้นในสาขาที่ช่วยให้ได้มีการพัฒนาทักษะกีฬาและวิชาการไปด้วยกัน

- สมควรจัดตั้งอย่างเร่งด่วน เพราะมหาวิทยาลัยลักษณะนี้จะช่วยแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักกีฬาได้ อีกทั้งจะเป็นสถานที่ที่เปิดสอนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับกีฬาได้มากขึ้น เช่นเดียวกับที่เยอรมัน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐเกาหลี

- สร้างความมั่นใจให้นักกีฬาในคุณวุฒิทางการกีฬา ว่ามีความมั่นคงในอาชีพ

- เพื่อช่วยแก้ปัญหาเรื่องการบริหารจัดการ และช่วยให้เรื่องของกีฬาและวิชาการเดินควบคู่กันไปได้

- จะเป็นแหล่งรวมของการถ่ายทอดองค์ความรู้และการวิจัยทางการกีฬา

2.6 ผู้คุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศ

จากการซักถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการกีฬาและการศึกษาในต่างประเทศ ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างจาก ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศไต้หวัน มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาดังนี้

- ในสถาบันการศึกษาควรจัดให้มีกิจกรรมกีฬา 2 ลักษณะ ส่วนแรก คือ ส่วนที่เป็นการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน อาจจัดในลักษณะที่เป็นวิชาพื้นฐาน ที่บังคับให้ทุกคนต้องเรียน เพื่อเป็นวิชาพื้นฐานในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเล่นกีฬาและออกกำลังกายเพื่อการมีสุขภาพที่ดี จัดเป็นวิชาเลือก เพื่อเป็นการเสริมประสบการณ์ให้นักเรียนนักศึกษา เพื่อนันทนาการจะได้ผ่อนคลายจากการเรียนวิชาอื่นๆ และเพื่อสร้างความสัมพันธ์และหาเพื่อนใหม่ และจัดเป็นหลักสูตรเฉพาะทาง เพื่อสร้างความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับกีฬาและการออกกำลังกาย สำหรับการสร้างอาชีพต่อไป และส่วนที่สอง คือ ส่วนที่เป็นกิจกรรมนอกหลักสูตร ทั้งส่วนที่จัดให้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นักเรียนนักศึกษาเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมและเป็นผู้จัดกิจกรรม เพื่อเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์ให้นักเรียนนักศึกษา ฝึกการทำงานเป็นทีม ให้กล้าแสดงออกเพื่อฝึกการเป็นผู้นำ ให้รู้จักยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักแพ้ รู้จักชนะ

- สถาบันการศึกษาเป็นส่วนสำคัญที่จะเริ่มสร้างพื้นฐานทางการกีฬาสำหรับการพัฒนากีฬาไปสู่ความเป็นเลิศ เพราะนักกีฬาล้วนแล้วแต่อยู่ในวัยที่กำลังศึกษาเล่าเรียนทั้งสิ้น โดยเริ่มให้การสนับสนุนและส่งเสริมตั้งแต่ กีฬาขั้นพื้นฐาน (basic sport) กีฬาเพื่อสุขภาพ (sport for all) กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ (elite sport) และกีฬาอาชีพ (professional sport) โดยมีสัดส่วนจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังแสดงในภาพ

ภาพที่ 5 แสดงองค์ประกอบและสัดส่วนของการสนับสนุนกิจกรรมกีฬาในสถาบันการศึกษา
ที่มา: Cardinal (2012)

- นักกีฬาที่จะก้าวไปสู่ความเป็นเลิศจะคัดเลือกมาจากผู้ที่มีพื้นฐานการเคลื่อนไหวและทักษะกีฬาที่ดี และจะต้องเป็นผู้ที่มีสภาวะทางสุขภาพดีด้วย

- การจัดการกีฬาที่เป็นระบบในสถาบันการศึกษา นั่นคือ จะต้องทำให้นักเรียนนักศึกษาสามารถเรียนและเล่นกีฬาควบคู่ไปได้ด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นการสร้างความเป็นเลิศทางการกีฬาหรือไม่ก็ตาม เพราะอย่างน้อยก็เป็นการส่งเสริมสุขภาพซึ่งเป็นความจำเป็นพื้นฐานที่ทุกคนควรจะต้องปฏิบัติดังคำกล่าวที่ว่า “สุขภาพดีไม่มีขาย อยากจะได้ต้องออกกำลังกาย”

- ในด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง เป็นการจัดการในระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งสถาบันการศึกษาจะต้องมีความพร้อม ทั้งในด้านของผู้สอนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเฉพาะด้านที่ครบถ้วนและทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ จัดให้มีการสอนที่นำภาคทฤษฎีลงสู่การปฏิบัติให้ได้ รวมทั้งมีความจำเป็นที่จะต้องจัดให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ในสถานการณ์จริง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- การจัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ เป็นอีกหนทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนากีฬาชาติได้ โดยเฉพาะในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพราะเป็นแหล่งที่มีนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญพร้อมและยังใช้เป็นสนามทดลองในการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้จะต้องบริหารจัดการให้เต็มรูปแบบ การดำเนินงานในระดับนี้จะประสบความสำเร็จต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานระดับชาติ และเพื่อไม่ให้เกิดการสูญเปล่าทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ และโอกาส ควรที่จะต้องมีการวางแผนการทำงานที่รัดกุม สอดรับกับแผนพัฒนาการกีฬาในระดับชาติด้วย

2.7 ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นคณะกรรมการฝ่ายการศึกษา (Education Committee: EduC) ของสหพันธ์กีฬามหาวิทยาลัยระหว่างประเทศ (International University Sport Federation: FISU)

สถาบันการศึกษากับการพัฒนากีฬาชาติตามแนวคิดของผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นคณะกรรมการฝ่ายการศึกษา (Education Committee: EduC) ของสหพันธ์กีฬามหาวิทยาลัยระหว่างประเทศ (FISU)

1. สหพันธ์กีฬามหาวิทยาลัยระหว่างประเทศ (FISU) มีแนวคิดหลักขององค์กรในการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อบูรณาการความเป็นเลิศทางวิชาการกับความเป็นเลิศทางการกีฬาของนิสิตนักศึกษา

2. กิจกรรมต่างๆ ที่พัฒนาขึ้นมาจะวางอยู่บนกรอบแนวคิดว่า คุณภาพการผลิตบัณฑิตนอกเหนือจากการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการแล้ว จะต้องส่งเสริมให้มีกิจกรรมทางด้านกีฬาดนตรี และศิลปะ ควบคู่กัน

3. กิจกรรมนอกหลักสูตรที่ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาเป็นผลผลิตของมหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพ เพื่อออกไปใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข คือ การจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนความเป็นผู้นำ การเป็นผู้มีจริยธรรม คุณธรรม โดยใช้กีฬาเป็นสื่อ ตลอดจนการมีจิตสาธารณะ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

4. กลุ่มเป้าหมายหลักขององค์กรนี้จะเป็นนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั่วโลก ถึงแม้จำนวนนิสิตนักศึกษาถึงร้อยละ 95 ที่จะได้รับการพัฒนาเพื่อให้มีชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข แต่จำนวนนิสิตนักศึกษาอีกร้อยละ 5 ก็ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมให้ก้าวไปสู่ความเป็นเลิศทางการกีฬาในระดับชาติและนานาชาติได้

จากวิวัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของแนวคิดในการจัดการองค์กรของมหาวิทยาลัยที่มีความเชื่อ และเห็นผลเป็นที่ประจักษ์แล้วว่า สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาสามารถยกระดับความโดดเด่นการกีฬาของชาติได้ ทั้งนี้ เพราะสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นสถาบันที่สามารถวางกรอบวิสัยทัศน์และพันธกิจได้อย่างกว้างขวาง เป็นแหล่งรวมขององค์ความรู้ที่จะนำมาช่วยในการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พัฒนากีฬาของชาติ ทั้งในแง่ของการวางนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ มาตรการปฏิบัติ ตลอดจนเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ เป็นแหล่งรวมของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ซึ่งสามารถผลิตผลงานวิจัยเพื่อการค้นพบองค์ความรู้ใหม่ และผลิตนวตกรรมต่างๆ ที่จะช่วยทำให้เกิดการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในกลุ่มของการกีฬาได้เป็นอย่างดี ด้วยกรอบแนวคิดดังกล่าว FISU จึงได้จัดกิจกรรม้ทั้งทางด้านวิชาการและกิจกรรมกีฬาในระดับนานาชาติเพื่อพัฒนาคุณภาพนิสิตนักศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนากีฬาชาติ กิจกรรมดังกล่าว ได้แก่ World Universiade Games, FISU Forum, FISU Rector Forum, FISU World Universiade International Conference (เป็นกิจกรรมวิชาการที่จัดขึ้นในระหว่างการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยโลกฤดูร้อน และกีฬามหาวิทยาลัยโลกฤดูหนาว) และ World Universiade Championship

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิจารณ์ผลการวิจัย

การจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาจะมีส่วนในการพัฒนากีฬาชาติได้นั้น ขึ้นกับองค์ประกอบของโครงสร้างขององค์กรกีฬา กระบวนการบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมทางวิชาการและกิจกรรมกีฬาในสถาบันการศึกษา ทั้งนี้จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยมีข้อวิจารณ์ในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. โครงสร้างขององค์กรกีฬาและกระบวนการบริหารงานของสถาบันการศึกษาที่ช่วยพัฒนากีฬาชาติ

กิจกรรมพลศึกษาและกีฬาเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีการเรียนการสอนในระบบการศึกษา เพราะพลศึกษาและกีฬาไม่ใช่เป็นเพียงแต่การฝึกหัดให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีร่างกายสมบูรณ์เท่านั้น หากแต่ยังช่วยให้เด็กและเยาวชนได้เกิดการเรียนรู้และเกิดพัฒนาการทางด้านอื่นๆ ตามมาด้วย ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา กิจกรรมกีฬาจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับวัยเด็กที่จะใช้เป็นสื่อในการพัฒนาในทุกด้าน ดังนั้น สถาบันการศึกษาจึงเป็นแหล่งเริ่มต้นที่ดีของการนำกีฬามาใช้เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ โดยที่สถาบันการศึกษาควรจะต้องส่งเสริมให้กีฬาเป็นส่วนหนึ่งในองค์ประกอบหลักของระบบการศึกษา (FISU Secretariat, 2011) ที่สมควรจัดให้มีกิจกรรมกีฬาที่หลากหลายและต่อเนื่อง และเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและได้ประโยชน์อย่างแท้จริง สถาบันการศึกษาในทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับการศึกษาในขั้นพื้นฐานหรือระดับอุดมศึกษาจะต้องจัดโครงสร้างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับกีฬาแยกออกมาจากงานด้านอื่นให้ชัดเจน โดยเฉพาะงานกีฬาในสถาบันศึกษา ดังแนวคิดของ Mintzberg (สมพงษ์ สุวรรณจิตกุล, ม.ป.ป. และ อุดม ทุมโฆสิต, 2544) คือ จัดให้เป็นรูปแบบโครงสร้างการบริหารงานที่ง่าย หรือจัดให้เป็นลักษณะแบบเฉพาะกิจ เนื่องจากความเฉพาะของกีฬาที่จะต้องทำงานกับคนเป็นหลัก ในการดำเนินงานจะต้องใช้บุคคลจากหลายฝ่ายทั้งภายในองค์กรและนอกองค์กร ในการทำงานจะต้องมีการตัดสินใจอยู่ตลอดเวลา หากเป็นโครงสร้างในรูปแบบอื่นการบริหารงานจะทำให้ชักช้า เสียเวลา และบางครั้งอาจทำให้เสียโอกาสไปโดยไม่จำเป็น โครงสร้างการบริหารงานกีฬาที่ดี Green และ Collins (2008) กล่าวว่าจะต้องมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับนโยบายการบริหารขององค์กีฬาในทุกระดับ และเพื่อช่วยให้การพัฒนาดำเนินไปได้อย่างรวดเร็วควรพิจารณานโยบายทางการเมืองประกอบด้วย นอกจากนี้ Rail (1988) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า หากสถาบันการศึกษาที่มีนักกีฬามีความสามารถในระดับสูงและมีเป้าหมายในการพัฒนานักกีฬาไปสู่ความเป็นเลิศ มีความจำเป็นที่ต้องไปเกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่นๆ มากขึ้น การจัดโครงสร้างของงานกีฬาจึงต้องจัดการในลักษณะที่มีกำลัง (power structure) นั่นก็คือ มีความเป็นอิสระ มีอำนาจกดดัน และมีหน่วยสนับสนุน ในระดับของสถาบันการศึกษาควรบริหารจัดการระบบให้มีความกระชับ ไม่ควรรวมงานด้านกีฬาเข้ากับงานด้านอื่นๆ ควรจัดโครงสร้างงานให้ขึ้นตรงต่อผู้บริหารระดับสูง และผู้บริหารระดับสูงจะต้องลงมาบริหารจัดการเองและลงมือปฏิบัติอย่างใกล้ชิดกับผู้ร่วมงาน รวมทั้งจัดให้มีผู้มีบารมีในสังคมมาสนับสนุน จะทำให้การพัฒนากีฬาเห็นผลที่ชัดเจนและรวดเร็ว จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า ในสถาบันการศึกษาควรแบ่งโครงสร้างของงานกีฬาออกเป็น 3 ส่วน คือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.1 ด้านวิชาการ เป็นส่วนที่ดูแลรับผิดการจัดการเรียนการสอน การจัดทำหลักสูตรที่เอื้อต่อการพัฒนานักกีฬา เช่น การทำห้องเรียนกีฬาในโรงเรียนทั่วไป การจัดโปรแกรมวิทยาศาสตร์การกีฬาในโรงเรียนกีฬา โดยจัดระบบการเรียนการสอนให้สอดรับกับระดับมหาวิทยาลัย เพื่อการเชื่อมโยงต่อเนื่องของเนื้อหาวิชาการและการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการควบคุมคุณภาพทางวิชาการ การสรรหาบุคลากรวิชาการที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาทำการสอนตลอดหลักสูตร

1.2 ด้านกีฬาเพื่อสุขภาพ เป็นส่วนที่รับผิดชอบดูแลกิจกรรมนอกหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับกีฬาและการออกกำลังกาย สำหรับนักเรียน นักศึกษา และบุคลากรทั่วไปในสถาบันการศึกษาทั้งหมด เพื่อมุ่งหวังให้ทุกคนมีสุขภาพที่ดี จะได้สามารถปฏิบัติภารกิจตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะเป็นการนำมาของการพัฒนาด้านอื่นๆ ต่อไป ทั้งนี้สถาบันการศึกษาต้องจัดกิจกรรมและจัดหาปัจจัยเกื้อหนุน รวมทั้งรณรงค์ให้คนหันมาออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ตามเจตนารมณ์ของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555-2559) ที่ว่าด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาและการออกกำลังกายเพื่อมวลชน

1.3 ด้านกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ เป็นส่วนที่มีเป้าหมายเฉพาะ เพื่อการผลิตนักกีฬาที่มีความสามารถในระดับสูง การสร้าง และส่งต่อนักกีฬาป้อนเข้าสู่ระบบกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและกีฬาอาชีพ ในส่วนนี้สถาบันการศึกษาจะต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญ และมีความเชี่ยวชาญทั้งด้านวิชาการและการเป็นนักปฏิบัติ จำเป็นต้องมีการบูรณาการงานด้านวิชาการลงสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนต้องมีการนำข้อค้นพบจากการค้นคว้าวิจัยในสหวิทยาการของวิทยาศาสตร์การกีฬาในห้องทดลองมาใช้ในการพัฒนานักกีฬาให้ถึงขีดความสามารถสูงสุด

2. กระบวนการจัดกิจกรรมทางวิชาการและกิจกรรมกีฬาในสถาบันการศึกษาที่ช่วยในการพัฒนากีฬาชาติ

เพื่อให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้มีการส่งเสริมและพัฒนากีฬาชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม อันจะนำมาซึ่งการพัฒนากำลังคน การสร้างอาชีพและสร้างรายได้ ให้กับบัณฑิตที่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยต่างๆ การบริหารจัดการนับเป็นหัวใจสำคัญที่ผู้บริหารหน่วยงานจะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการนำเอาทรัพยากรที่เกี่ยวข้องมาบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการจะเป็นสิ่งที่ช่วยอำนวยให้การทำงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งจะต้องนำปัจจัยพื้นฐาน 4 ประการ มาประกอบกัน ดังที่ Griffin (1999) กล่าวคือ ต้องใช้ คน (man) เงิน (money) วัสดุอุปกรณ์ (material) และการบริหารจัดการ (management) โดยอยู่บนพื้นฐานของการตัดสินใจที่ถูกต้อง (right decision) ในช่วงเวลาที่เหมาะสม จะช่วยให้การปฏิบัติงานดำเนินไปตามแผนที่กำหนดไว้ ซึ่งจะต้องมีการดำเนินงานและมีกระบวนการพัฒนาที่ต่อเนื่องและเชื่อมโยงกัน (David, 2003) กับนโยบายในทุกระดับ ทั้งขององค์กรเองและหน่วยงานภายนอกอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่จะมีส่วนในการช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนากีฬาในระดับชาติและนานาชาติ ให้มีการปรึกษาหารือร่วมกันกับผู้ที่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การจัดทำแผนปฏิบัติการ การนำแผนลงสู่การปฏิบัติ การติดตามและประเมินผล และการทบทวนสถานการณ์ โดยมีกระบวนการ การตรวจสอบของชุมชน การเลือกและการจัดกลุ่มของพันธมิตร การสรรหาและการฝึกอบรมอาสาสมัคร การสรรหาและการฝึกอบรมผู้ฝึกสอนกีฬา การวิ่งเต้น (lobbying) กลยุทธ์การถอนตัว ตลอดจนการจัดกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และการสร้างเครือข่าย ทั้งนี้ สำหรับการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ สถาบันการศึกษาต่างๆ ควรมีกลยุทธ์ในการบริหารจัดการในด้านกิจกรรมทางวิชาการและกิจกรรมกีฬาให้ดำเนินไปพร้อมๆ กัน ทั้งส่วนที่เป็นกิจกรรมภาคบังคับและกิจกรรมนอกหลักสูตร โดยการผสมผสานความเป็นเลิศทางวิชาการกับความเป็นเลิศทางการกีฬาของนักเรียนนักศึกษาควบคู่กันไป ซึ่งนอกจากการมีปัจจัยพื้นฐานดังกล่าวแล้ว ในการบริหารจัดการจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องมีการประยุกต์ใช้กระบวนการดำเนินงานที่ครอบคลุมตามหลักการบริหารจัดการของ Fayol (Pryor and Taneja, 2010) และหลักการจัดการทางการกีฬาของ Chelladurai (2009) ที่มีองค์ประกอบหลักของการบริหารจัดการ 5 ด้าน คือ การวางแผน (planning) การจัดองค์กร (organizing) การจัดการบุคลากร (staffing) การสั่งการ/การปฏิบัติการ (leading) และการประเมิน (evaluating) ซึ่งในแต่ละด้านจะมีรายละเอียดดังนี้

2.1 กลยุทธ์การจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษา ด้านการวางแผน (planning)

การวางแผนเป็นการกำหนดสภาพหรือกำหนดแนวทางการปฏิบัติที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยการกำหนดแนวทางเป็นการเฉพาะที่แตกต่างกันในแต่ละงาน กำหนดให้เป็นลำดับขั้นตอนก่อนหลัง มีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดที่ชัดเจน เพื่อมุ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ภายในกำหนดเวลาและทรัพยากรที่กำหนดไว้ การวางแผนช่วยให้เกิดการประหยัดในการใช้ทรัพยากร ช่วยให้การดำเนินงานสำเร็จลุล่วงไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้บริหารสามารถระดมสรรพกำลังของทรัพยากรได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ สามารถควบคุมการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ได้ง่าย อีกทั้งยังช่วยให้ผู้บังคับบัญชาสามารถทราบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี และสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันเวลา โดยสิ่งสำคัญที่ควรทำในการวางแผน คือ การยึดนโยบายเป็นหลัก ยึดผู้รับบริการเป็นหลัก ยึดข้อมูลจริงเป็นหลัก มีการวิเคราะห์สภาพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในแต่ละระดับแผน พิจารณาตัดสินใจเลือกวิธีที่เหมาะสมที่สุด และมีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมแต่ละกิจกรรมที่ชัดเจน ตลอดจนต้องมีการอธิบายขยายความให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้เข้าใจในแผนที่กำหนดขึ้นมาให้ตรงกัน ทั้งนี้ในการวางแผนสำหรับการบริหารจัดการงานกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬาชาตินั้น สถาบันการศึกษาในทุกระดับควรจะต้องนำกรอบของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นพื้นฐาน ยุทธศาสตร์การพัฒนาการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาเพื่อมวลชน ยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา และยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารการกีฬาและการออกกำลังกาย มาเป็นกรอบแนวทางหลักในการพิจารณาจัดทำแผนพัฒนากีฬาของสถาบันการศึกษา และจัดการให้มีความสอดคล้องกับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นโยบายและแผนการดำเนินงานขององค์กรกีฬาในระดับชาติและนานาชาติ ไม่ว่าจะเป็นสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมพลศึกษา การกีฬาแห่งประเทศไทย สหพันธ์กีฬามหาวิทยาลัยโลก (University Sport International Federation) สหพันธ์กีฬามหาวิทยาลัยเอเชีย (Asian University Sport Federation) และ) สหพันธ์กีฬามหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Sport Federation) เป็นต้น เพื่อให้กีฬาได้พัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศควบคู่กับวิชาการ ซึ่งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2553) ได้ให้ข้อมูลสำหรับการขับเคลื่อนแผนและนโยบายในการสร้างกีฬาสู่ความเป็นเลิศของชาติไว้ว่า ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนานักกีฬาที่ผ่านมา คือ ปัญหาด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านสนามกีฬาและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการบริหารจัดการ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรที่จะต้องเตรียมการ แก้ไข และจัดทำเป็นแผนยุทธศาสตร์ในด้านดังกล่าวไว้อย่างชัดเจน โดยมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) และแผนการดำเนินงานของสถาบันการศึกษา ควรจัดให้มีแผนงานที่เป็นแผนงานระยะสั้น แผนงานระยะยาว รวมทั้งแผนจัดการความเสี่ยง (Kadlecek, 2001; Green, 2004) ที่มีการบูรณาการด้านบุคลากร สถานที่และวัสดุอุปกรณ์ การเงินและงบประมาณ และการบริหารจัดการ เข้ามาร่วมกันสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างกระบวนการทำงานเป็นทีม และการกำหนดเป้าหมายร่วมกันของหน่วยงานกีฬาในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ โดย Cushing (1996) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า หน่วยงานกีฬาหลักในระดับชาติ จะต้องมีแผนการสร้างสนามกีฬา และจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับกิจกรรมกีฬาของสถาบันการศึกษาด้วย รวมทั้งมีแผนในการจัดการแข่งขันกีฬาทั้งในระดับชาติและนานาชาติอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้นักกีฬาได้มีเวทีในการแสดงศักยภาพและได้ประเมินผลการฝึก นอกจากนี้จากผลการวิจัยของ Kriemadis (2011) ยังพบว่า ปัจจัยหลักในการบริหารงานกีฬาในสถาบันการศึกษา คือ สถาบันการศึกษาโดยเฉพาะในระดับ อุดมศึกษาต้องจัดทำแผนงานหลักด้านกีฬาแยกออกมาให้ชัดเจนอย่างน้อย 3 ด้าน คือ แผนการดำเนินงานหรือแผนปฏิบัติการ แผนการเงินและแผนแม่บทด้านการจัดหาอุปกรณ์ การสร้างสนามกีฬาและปัจจัยเกื้อหนุน ในกรณีของสถาบันการศึกษาที่มีความพร้อมและมีเป้าหมายในการพัฒนากีฬาอย่างชัดเจน ควรจัดทำแผนการตลาด และแผนจัดการความเสี่ยงไว้รองรับด้วย จากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า กลยุทธ์ด้านการวางแผนสำหรับการพัฒนากีฬาในสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ ควรเป็นดังนี้

2.1.1 โรงเรียนทั่วไป

การพัฒนาการกีฬาในสถานศึกษา สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนทั่วไป มีความจำเป็นที่จะต้องมีการนำเรื่องของกีฬามาประยุกต์ใช้ เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้มีโอกาสเล่นกีฬาและออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และให้เด็กได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งผลให้เป็นผู้ที่มีสุขภาพพลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์ ซึ่งโรงเรียนควรจะต้องทำให้เด็กเกิดความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาอย่างสม่ำเสมอ ดังที่ de Coubertin ที่ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนการสอนกีฬาเป็นเครื่องมือที่ดีที่สุดในการศึกษา และผู้ให้การศึกษาที่ดีที่สุด คือ ครูพลศึกษา ที่ทั่วโลกต่างให้การยอมรับเพื่อการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของร่างกายและจิตใจสำหรับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เด็กและเยาวชน (Naul, 2007) สอดคล้องกับ Gallien (2006) และสุพิตร สมาหิโต (2556 ข) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนพลศึกษาและกีฬาจะช่วยพัฒนาความคิดของเด็ก ทำให้เกิดการเรียนรู้และฝึกความมีเหตุผล ฝึกในการคิดสร้างสรรค์ การตัดสินใจ และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี นอกจากนี้ยังฝึกให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่ยอมรับในตนเองและเคารพผู้อื่น ทำให้เติบโตขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป ซึ่งการให้เด็กและเยาวชนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา เวทีของกีฬาจะเป็นสื่อในการทำให้เกิดมิตรภาพ (friendship) เกิดความเยี่ยมยอด (excellence) ในทักษะและศักยภาพที่ตนเองมีอยู่ และการที่เด็กได้เล่นเป็นทีมเดียวกันทำให้เกิดการให้เกียรติและเคารพซึ่งกันและกัน (respect) ด้วยเหตุผลต่างๆ เหล่านี้ ในโรงเรียนทั่วไปจึงควรจัดให้มีการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬา เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนากีฬาชาติไปสู่ความเป็นเลิศและการอาชีพ โดยโรงเรียนจะต้องบรรจุเรื่องกีฬาให้อยู่ในแผนงานประจำและเป็นภาระงานหลักด้านหนึ่งที่จะต้องดำเนินงาน ทั้งนี้จากทบทวนเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า นานาประเทศต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนากีฬาในเด็กและเยาวชน โดยการนำมาผูกพ่วงกับการศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาควบคู่ไปด้วยกัน ดังเห็นได้ชัดเจนในกรณีของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศญี่ปุ่น ดังนั้น สถาบันการศึกษาทั้งในระดับโรงเรียนและมหาวิทยาลัยมีความจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดให้มีการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาสำหรับเด็กและเยาวชน แต่เนื่องจากการมีสถานศึกษาเป็นจำนวนมาก หากให้แต่ละหน่วยงานกำหนดแผนงานที่เกี่ยวข้องกับกีฬาขึ้นมาเอง ก็จะเกิดความแตกต่างเหลื่อมล้ำกันตามมุมมองและแนวคิดของผู้บริหาร ด้วยเหตุดังกล่าว หน่วยงานระดับนโยบายในระดับกระทรวง ทบวง กรม ควรกำหนดนโยบายระดับชาติที่เกี่ยวกับกีฬาในสถานศึกษาให้ชัดเจน กล่าวคือ ให้มีการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ สั่งการลงมายังหน่วยงานระดับปฏิบัติ โดยใช้ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ.2555-2559) เป็นแนวทางหลักในการดำเนินงาน ตามนโยบายและเป้าหมายของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ที่ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนไว้แล้ว สอดคล้องกับ Cameron (2005) ที่กล่าวไว้ว่า การพัฒนากีฬาจะต้องเน้นที่โรงเรียน โดยที่โรงเรียนจะต้องจัดทำเป็นแผนงานด้านกีฬาไว้อย่างชัดเจน เพื่อความสะดวกต่อการปฏิบัติ และทำให้การดำเนินงานทำได้ครอบคลุม การจัดทำแผนงานมีความจำเป็นที่ต้องระดมความคิดจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่จะต้องมีส่วนร่วม โดยเฉพาะจากชุมชน จะทำให้สามารถนำประโยชน์จากกีฬามาใช้ได้จริงอันจะนำมาซึ่งการพัฒนาด้านอื่นๆ โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเห็นชอบให้โรงเรียนทั่วไปกำหนดนโยบายที่เกี่ยวกับกีฬาให้เป็นนโยบายหลักด้านหนึ่งของสถานศึกษา โดยให้แยกการจัดทำแผนงานกีฬาในโรงเรียนออกเป็น 2 มิติ คือ แผนงานด้านการเรียนการสอนกีฬาและการออกกำลังกาย โดยยึดกรอบของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแผนงานกีฬาและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องนอกหลักสูตร เช่น ชมรมกีฬา (sport club) ชมรมเชียร์ การจัดสัปดาห์กีฬาในโรงเรียน การแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ ทั้งภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน เห็นสมควรให้โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมกีฬาที่หลากหลายตามความพร้อมของสถานศึกษาแต่ละแห่ง กำหนดให้กีฬาเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของการบริหารโรงเรียน โดยให้มีกิจกรรมเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ด้านอื่นๆ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของโรงเรียน การสร้างเสริมสุขภาพและการมีสุขภาวะที่ดีของเด็ก การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เป็นต้น ในการจัดทำแผนการดำเนินงานโครงการกีฬาต่างๆ นั้น จะต้องให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งนี้ในการกำหนดนโยบายกีฬาระดับโรงเรียนควรเริ่มจากการให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมของนักเรียน และการใช้กีฬา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เป็นสื่อในการเรียนรู้ด้านอื่นๆ ของเด็กและเยาวชน อันได้แก่ การฝึกฝนการมีระเบียบวินัย การฝึกฝนการทำงานเป็นทีม การรู้จักรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ปลอดจากสิ่งเสพติดและอบายมุข เป็นต้น

สถาบันการศึกษาควรมีนโยบายในการจัดทำศูนย์ฝึกกีฬาในโรงเรียน โดยให้สร้างความโดดเด่นโรงเรียนละ 1 ชนิดกีฬา ตามความพร้อมของบุคลากรและสถานที่ โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งฝึกศูนย์กีฬาในโรงเรียน เพื่อ

1) ให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจ และมีเจตคติที่ดีต่อการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย

2) ใช้กีฬาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีน้ำใจนักกีฬา

3) ให้เด็กและเยาวชนมีทักษะพื้นฐานในการเคลื่อนไหวร่างกายที่ถูกต้อง มีการเจริญเติบโตของร่างกายเหมาะสมตามวัย

4) ให้เด็ก เยาวชน และบุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้ที่มีสุขภาพที่ดี และ

5) ให้เด็กและเยาวชนมีพื้นฐานกีฬาที่ดีสำหรับการก้าวไปสู่ความเป็นเลิศและสร้างอาชีพในระดับสูงต่อไป

หน่วยงานระดับสูงที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแข่งขันกีฬาควรร่วมกันทำปฏิทินกีฬาระดับชาติสำหรับสถานศึกษาที่ชัดเจน และไม่ซ้ำซ้อนกับกิจกรรมกีฬาอื่นๆ ทั้งในระดับชาติ และระดับนานาชาติ เช่น กีฬานักเรียนนักศึกษาแห่งประเทศไทย กีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย กีฬาแห่งชาติ กีฬาเยาวชนแห่งชาติ ซีเกมส์ เอเชียนเกมส์ และโอลิมปิกเกมส์ เป็นต้น การมีปฏิทินกีฬาที่ชัดเจนจะช่วยลดปัญหาการขาดเรียนของนักกีฬาได้ และยังช่วยให้ผู้ฝึกสอนสร้างนักกีฬาได้ทันเวลา

สำหรับโรงเรียนที่มีความพร้อม ควรจัดทำแผนการเรียนเฉพาะด้านกีฬา เพราะจะเป็นการเสริมสร้างองค์ความรู้ทางวิชาการให้นักเรียนสามารถนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนากีฬาได้ โดยยึดกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และจะต้องสอดคล้องกับหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานเชื่อมต่อกันกับการจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น สอดคล้องกับ Cameron (2005) ที่ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬา ควรมีการแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ นักเรียนทั่วไป และนักกีฬา แล้วจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนในกลุ่มให้มีความต่อเนื่องจนถึงระดับอุดมศึกษาและการประกอบอาชีพ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.1.2 โรงเรียนกีฬา

การดำเนินงานของโรงเรียนกีฬาอยู่ภายใต้วิสัยทัศน์และพันธกิจที่เน้นการผลิตและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถทางด้านกีฬาอยู่แล้ว โดยยึดกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเหมือนโรงเรียนทั่วไป แต่เป้าหมายของโรงเรียนกีฬาจะมุ่งเน้นการพัฒนานักเรียนให้มีมาตรฐานและความเป็นเลิศด้านการกีฬาในระดับสากล ส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบบูรณาการองค์ความรู้ด้านวิชาการและวิทยาการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ให้นักเรียนมีคุณสมบัติตามที่พึงประสงค์ของสังคม รวมทั้งศึกษาวิจัย ให้บริการและสร้างความสัมพันธ์ทางด้านกีฬาแก่ชุมชน และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมการละเล่นพื้นบ้านและกีฬาไทย ซึ่งโรงเรียนมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกีฬาอย่างชัดเจนอยู่แล้ว ตลอดทั้งมีแผนการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาที่เกี่ยวกับกีฬาโดยตรง มีการเรียนการสอนทั้งกีฬาสากลและกีฬาไทย เป็นการเตรียมนักกีฬาให้มีความพร้อมสำหรับการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับชาติและนานาชาติ (โรงเรียนกีฬาเทศบาลนครปฐม, 2555 ข; โรงเรียนกีฬาเทศบาลนครราชสีมา, 2555) ตามวัตถุประสงค์หลักของโรงเรียนกีฬาที่ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ต้นกล้ากีฬาที่จะก้าวขึ้นไปสู่ความเป็นเลิศและเพื่อการอาชีพต่อไปนั้น และจากการประเมินแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550 - 2559) ของ สุพิตร สมาหิโต และคณะ (2554) ที่ได้ให้ความเห็นว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโรงเรียนกีฬาทั้งในด้านโครงสร้างขององค์กรและการจัดทำแผน การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การมุ่งสู่ความเป็นเลิศและการเป็นอาชีพ ควรจะต้องให้สอดรับกับยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ ที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องทำงานประสานกันในการปลุกปั้นเด็กในโรงเรียนกีฬาให้เข้าสู่กรอบของการเป็นนักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ โดยสอดรับกับชนิดกีฬาที่มีการแข่งขันในโอลิมปิกเกมส์ และสอดรับกับชนิดกีฬาอาชีพที่การกีฬาแห่งประเทศไทยได้กำหนดไว้ มิฉะนั้นจะทำให้การผลิตกำลังคนทางการกีฬาที่รัฐบาลตั้งไว้จะไม่ประสบความสำเร็จ และเป็นการสูญเปล่าทางการศึกษาและสูญเสียบุคลากรของวงการกีฬาในอนาคตอย่างแน่นอน อีกทั้งผลการวิจัยของ จิราวัฒน์ ขจรศิลป์ (2554) ที่พบว่า ในการจัดทำยุทธศาสตร์ของโรงเรียนกีฬา ควรกำหนดเป็นกลยุทธ์การพัฒนากีฬาของประเทศ โดยกำหนดให้เป็นมาตรการที่สำคัญต่อการพัฒนา และมีนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬาให้ได้รับการพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศ ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการทบทวนเอกสารและการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า เพื่อเพิ่มความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านให้นักกีฬา การเรียนการสอนในโรงเรียนกีฬาควรจะต้องมีแผนในการเพิ่มรายวิชาที่จำเป็นต่อการสร้างพื้นฐานความรู้สำหรับการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพของนักกีฬาในระดับสูง ให้นักกีฬาได้เรียนอย่างจริงจังด้วย และมีความสอดคล้องกันกับหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะหลักสูตรของสถาบันการพลศึกษา และหลักสูตรเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากีฬาของมหาวิทยาลัยต่างๆ อาทิ หลักสูตรวิทยาศาสตร์การกีฬา พลศึกษา และอื่นๆ เพื่อให้เกิดการเชื่อมต่อกันได้กับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ดังเช่น กรณีของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีการวางแผนการพัฒนากีฬาชาติอย่างเป็นระบบและบริหารจัดการได้เป็นอย่างดี มีการจัดตั้งโรงเรียนกีฬาสำหรับเยาวชนขึ้นมากกว่า 3,000 แห่งทั่วประเทศ เพื่อฝึกฝนนักกีฬาที่มีพรสวรรค์ตั้งแต่ในวัยเด็ก แล้วมีแผนพัฒนาต่อยอดทางการศึกษาและกีฬาไปด้วยกัน ด้วยการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองรับ รวมทั้งจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์การกีฬาในระดับจังหวัดขึ้นเป็นหน่วยงานสำหรับการส่งเสริมและพัฒนากีฬาชาติอย่างชัดเจน สามารถผลิตนักกีฬาที่เป็นเจ้าของสถิติโลกจำนวนมาก มีชื่อเสียงเป็นที่ประจักษ์ไปทั่วโลก การพัฒนากีฬาในสถานการศึกษาที่ถือได้ว่าประสบความสำเร็จนั้น นักกีฬาจะต้องมีความสามารถทางการกีฬาในระดับสูง และนำกีฬามาประกอบเป็นอาชีพภายหลังการสำเร็จการศึกษา ในการบริหารจัดการแผนงานของโรงเรียนกีฬานอกจากจะต้องบริหารจัดการให้สอดรับกับแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) แล้ว ผู้บริหารโรงเรียนยังต้องศึกษาก้าวทันและเกาะติดกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและทิศทาง การทำงานของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมพลศึกษา การกีฬาแห่งประเทศไทย สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย และองค์กรกีฬาในระดับนานาชาติอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้การวางแผนการทำงานด้านกีฬาสอดคล้องและทันเหตุการณ์ โรงเรียนกีฬาควรจัดทำแผนการดำเนินงานด้านกีฬาในโรงเรียนออกเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) แผนงานด้านการจัดการเรียนการสอน 2) แผนงานด้านการพัฒนากีฬา และ 3) แผนงานกิจกรรมนอกหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างศักยภาพนักเรียนด้านอื่นๆ พร้อมทั้งมีการจัดสรรงบประมาณในแต่ละด้านตามแผน ให้อยู่ในสัดส่วนที่สมดุลกัน และควรวางแผนในการจัดหางบประมาณภายนอกมาสนับสนุนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศเพิ่มเติม เพราะการรอรับงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐอย่างเดียวคงไม่เพียงพอ ในส่วนของรัฐบาลควรมีแผนการสนับสนุนงบประมาณสำหรับโรงเรียนกีฬา เพื่อการสร้างและพัฒนาสนามกีฬา สถานที่ฝึกซ้อม และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬาที่มีความยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยช่วงละ 5 ปี (Laios, 1995) โดยที่โรงเรียนจะต้องมีการวิเคราะห์การใช้จ่ายงบประมาณล่วงหน้า วางแผนในการสร้างพันธมิตรธุรกิจกีฬาและเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาคเอกชน สโมสรกีฬาอาชีพและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

ในส่วนของการพัฒนากีฬา ผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนกีฬาแต่ละแห่งจะต้องสร้างความโดดเด่นในชนิดกีฬาที่ไม่ซ้ำซ้อนกัน และเป็นชนิดกีฬาสากลที่จัดให้มีการแข่งขันในระดับนานาชาติ เพื่อการบริหารจัดการงบประมาณที่เหมาะสม และสนับสนุนงบประมาณได้ทั่วถึง ตลอดจนต้องร่วมกันกับหน่วยงานอื่นๆ จัดทำปฏิทินการแข่งขันกีฬากีฬาสำหรับสถานศึกษาในระดับชาติให้ชัดเจนและไม่ซ้ำซ้อนกับกิจกรรมกีฬาอื่นๆ ในระดับชาติ และระดับนานาชาติ เช่น กีฬานักเรียนนักศึกษา กีฬาแห่งชาติ กีฬาเยาวชนแห่งชาติ ซีเกมส์ เอเชียนเกมส์ และโอลิมปิกเกมส์ เป็นต้น

หากมองในภาพรวม จะเห็นว่าโรงเรียนกีฬามีแผนการดำเนินงานที่เหมาะสมแล้ว สำคัญอยู่ที่การบริหารจัดการและกำกับการปฏิบัติ การดำเนินงานให้เกิดได้ตามแผนงานที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงและเป็นรูปธรรม

2.1.3 มหาวิทยาลัยทั่วไป

สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ที่เป็นมหาวิยาลัยทั่วไป ยังมีความจำเป็นที่จะต้องจัดกิจกรรมกีฬาและการออกกำลังกายให้นิสิตนักศึกษาและบุคลากรได้มีโอกาสเข้าร่วมอย่างเพียงพอ และต่อเนื่องจากระดับโรงเรียน ประกอบกับช่วงที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยจะเป็นช่วงวัยของ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นิสิตนักศึกษาที่ระบบต่างๆ ของร่างกายมีการพัฒนาอย่างเต็มที่ สถาบันการศึกษาจึงควรส่งเสริมให้ได้มีการพัฒนาที่เหมาะสม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม โดยการใช้กิจกรรมกีฬาและการออกกำลังกายเป็นสื่อ ซึ่งถือเป็นภารกิจด้านหนึ่งของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่ว่าด้วยการสนับสนุนและส่งเสริมสถาบันการศึกษาในด้านของการจัดกิจกรรมกีฬา เพื่อเสริมการเรียนรู้ สร้างสรรค์ความสุขและนันทนาการให้เด็กและเยาวชน รวมทั้งมุ่งส่งเสริมให้นักกีฬาที่มีความสามารถทางการกีฬาและมีทักษะที่ดีได้พัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศและความเป็นอาชีพ (คณะกรรมาธิการการกีฬา วุฒิสภา, 2552) ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสหพันธ์กีฬามหาวิทยาลัยระหว่างประเทศ (FISU) ในข้อที่ว่าด้วยการส่งเสริมพัฒนาด้านร่างกายของนักเรียนนักศึกษาทั่วโลก โดยใช้กีฬาและการออกกำลังกายเป็นสื่อและพัฒนากีฬามหาวิทยาลัยอย่างครบวงจร ให้เด็กและเยาวชนได้มีกิจกรรมร่วมกันเพื่อสร้างความเข้มแข็งและความเชื่อมั่น สร้างความสามัคคีและสันติสุข (Campana, 2006 และ Georgiadis, 2007) สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีความจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้ค้นพบความสามารถและพรสวรรค์ของตนเองเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต อีกทั้งยังเป็นจุดเริ่มต้นให้เกิดตลาดแรงงาน ซึ่งกีฬาจะเป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถนำมาสร้างอาชีพในอนาคตได้ (Makgoba, 2006) จากประเด็นดังกล่าวในเบื้องต้น การบริหารงานในระดับมหาวิทยาลัยจึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องมีการกำหนดนโยบายการบริหารด้านการส่งเสริมและพัฒนากีฬาเป็นภารกิจหนึ่งขององค์กร ตลอดจนจัดทำแผนการดำเนินงานในกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) มาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน และใช้แนวทางการดำเนินงานของแผนยุทธศาสตร์สร้างกีฬาไทยสู่ความเป็นเลิศ (พ.ศ. 2553 - 2559) ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มาประกอบการจัดทำแผนงานกีฬาของหน่วยงาน ซึ่งจากการศึกษาในครั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นชอบให้มหาวิทยาลัยทั่วไปแยกการดำเนินงานด้านกีฬาออกเป็น 3 มิติ คือ 1) ด้านการเรียนการสอนเกี่ยวกับพลศึกษาและกีฬา 2) ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และ 3) ด้านกีฬาเพื่อสุขภาพ ให้จัดทำแผนการดำเนินงานที่ครอบคลุมทั้ง 3 มิติ พร้อมทั้งมีแผนการจัดสรรงบประมาณสำหรับกิจกรรมทั้งสามด้านที่เพียงพอ ในสัดส่วนที่เหมาะสมตามศักยภาพของสถาบัน การศึกษานั้น เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนในมหาวิทยาลัยได้มีส่วนร่วมและมีการใช้ประโยชน์จากกีฬา ดังกรณีของประเทศญี่ปุ่นที่ให้ความสำคัญกับกีฬาด้วยภายใต้แนวคิดที่ว่า “กีฬาเป็นวัฒนธรรมร่วมกันของโลก การร่วมกิจกรรมกีฬาเป็นโอกาสของทุกคน” มีการจัดทำแนวทางในการส่งเสริมการกีฬาพื้นฐานมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1961 และต่อมาในปี ค.ศ. 2010 ญี่ปุ่นได้ทบทวนแผนการพัฒนากีฬา และจัดทำกลยุทธการออกกำลังกายและกีฬาแห่งชาติใหม่ โดยหันมามุ่งเน้นการพัฒนาคน ทั้งผู้เข้าร่วม ผู้ชม ผู้สนับสนุน และผู้ให้การศึกษา สู่การเป็นอุตสาหกรรมกีฬา ในการพัฒนานักกีฬาที่มีฝีมือเข้าร่วมการแข่งขันในเวทีโลก จะต้องสร้างระบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อยกระดับนักกีฬาจากระดับเล็กไปสู่ระดับสูง เข้าสู่เวทีโลก สถาบันการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยเป็นกำลังสำคัญหลักในการส่งต่อนักกีฬาให้ก้าวไปสู่ระดับของการเป็นเลิศและการประกอบอาชีพ โดยการจัดทำแผนงานที่ชัดเจนเชื่อมโยงกับแผนงานกีฬาระดับชาติ

ทั้งนี้จากการเก็บข้อมูลพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นพ้องต้องกันว่า หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมกีฬาในระดับชาติทุกหน่วยงาน ต้องร่วมกันจัดทำปฏิทินกีฬาของชาติใน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ระดับนักเรียนนักศึกษาให้เป็นแม่แบบของชาติ กิจกรรมกีฬาจะได้ไม่ทับซ้อนกัน เพื่อให้ฝ่ายเตรียมนักกีฬาจะได้จัดเตรียมตารางการฝึกซ้อมและตารางเรียนได้อย่างเหมาะสม

2.1.4 สถาบันการพลศึกษา

สถาบันการพลศึกษาทั้ง 17 วิทยาเขต มีการดำเนินงานโดยใช้ยุทธศาสตร์การบริหารหลักร่วมกัน ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ช่วยสนับสนุนการพัฒนากีฬาชาติอย่างชัดเจน ว่า “เป็นสถาบันชั้นนำในระดับภูมิภาคอาเซียน ที่จัดการศึกษาด้านพลศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ ที่มีคุณภาพ” จัดทำแผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ.2555-2559) และแผนยุทธศาสตร์สร้างกีฬาไทยสู่ความเป็นเลิศ (พ.ศ. 2553-2559) ทั้งนี้จากผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพของสถาบันการพลศึกษา โดย วัชรินทร์ ขี่ทอง (2555) พบว่า ปัญหาของการบริหารสถาบันการพลศึกษาโดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัญหาด้านการบริหารงานวิจัย ด้านโครงสร้างการบริหารงาน ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร การขาดวิสัยทัศน์และไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจน เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลบรรลุตามภารกิจของสถาบันการพลศึกษา และเป็นไปตามข้อกำหนดของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สถาบันการพลศึกษาจะต้องตระหนักในด้านความเป็นเลิศทางวิชาการ การวิจัย การเรียนการสอน และการแก้ปัญหาสังคม ที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและประชาชน ประกอบกับ สุปรีดี สุวรรณภูมิ และมยุรี จะบัง (2554) ได้ทำการศึกษาและพบว่า ภาพลักษณ์ของสถาบันการพลศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สถาบันควรวางแผนการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ แก้ไขปรับปรุงภาพลักษณ์ ธำรงไว้ซึ่งภาพลักษณ์ที่พึงประสงค์ เพื่อการพัฒนาสถาบัน โดยมีการจัดสรรงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และผู้รับผิดชอบ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายและในด้านการบริหารจัดการ ประกอบกับควรมีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการในด้านบุคลากร สภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ โดยเฉพาะการจัดสวัสดิการต่างๆ มีการพัฒนาด้านการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีห้องปฏิบัติการและโรงฝึกพลศึกษาที่ได้มาตรฐานการกีฬาและทันสมัย ควรมีการส่งเสริมความรู้ด้านการวิจัยอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสนับสนุนทุนวิจัยให้แก่บุคลากรและนักศึกษาให้ได้เข้าร่วมด้วย อีกทั้งจากการวิจัยเรื่อง ปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตกระบี่ ของ ศรีบังอร สุวรรณพานิช และศิระ สุวรรณพานิช (2554) พบว่า นักศึกษาทั้งสามคณะ คือ ศึกษาศาสตร์ วิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ และคณะศิลปศาสตร์ ยังมีปัญหาทางการเรียน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านสื่ออุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดและประเมินผล ประกอบกับข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยของ รายาศิต เต็งกูสุลัยมาน และคณะ (2553) ที่ว่า เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาสถาบันการพลศึกษาให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาท้องถิ่น สถาบันการพลศึกษาแต่ละวิทยาเขตควรเป็นศูนย์กลางของการศึกษาและการบริการวิชาการด้านพลศึกษา สุขศึกษา กีฬาและนันทนาการ ซึ่งสถาบันควรทำเป็นระบบด้วยการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย การบริการทางวิชาการ การบริหารงานบุคคล การจัดการเงินและทรัพย์สินที่มีอยู่ให้สอดคล้องกัน จะต้องมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการตัวเอง บริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพท่ามกลางข้อจำกัดที่มีอยู่ จากการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทบทวนเอกสารและการสัมภาษณ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การจัดทำแผนการดำเนินงานของสถาบันการพลศึกษาที่มีความสำคัญมากด้านหนึ่ง สถาบันจะต้องมีความชัดเจนและจัดทำให้ครอบคลุมลงในรายละเอียดแต่ละด้าน เพื่อให้มีผลผลิตที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งและวิสัยทัศน์ที่ว่า “เป็นสถาบันชั้นนำในระดับภูมิภาคอาเซียน ที่จัดการศึกษาด้านพลศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ ที่มีคุณภาพ” (สถาบันการพลศึกษา, 2556) อันจะนำมาซึ่งการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬาชาติได้อีกทางหนึ่ง สถาบันการพลศึกษาควรแยกการดำเนินที่เกี่ยวข้องกับกีฬาออกเป็น ออกเป็น 3 มิติ คือ ด้านการเรียนการสอนเกี่ยวเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับกีฬา ด้านกีฬาเพื่อสุขภาพ และด้านพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และทำแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนครอบคลุมทั้ง 3 มิติ พร้อมทั้งมีแผนการจัดสรรงบประมาณสำหรับกิจกรรมทั้งสามด้านที่เพียงพอ ในสัดส่วนที่เหมาะสม โดยมีแผนงานหลักที่จะต้องเร่งสร้างและบริหารจัดการให้เป็นระบบ คือ

1) การผลิตบัณฑิต สมควรที่จะได้จัดทำแผนงานที่จะสร้างความเฉพาะทางและโดดเด่นในทุกสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับกีฬา ไม่ว่าจะเป็นพลศึกษา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาการการจัดการทางการกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้ครอบคลุมงานในด้านการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นพื้นฐาน การออกกำลังกายและการเล่นกีฬาเพื่อมวลชน กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และกีฬาเพื่อการอาชีพ

2) จัดทำแผนการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศให้ได้มาตรฐาน สามารถปฏิบัติได้จริง เพื่อสร้างนักศึกษาที่มีความสามารถทางกีฬาที่อยู่ในสถาบันให้ได้รับการพัฒนาศักยภาพให้สูงขึ้นและก้าวเข้าสู่การเป็นนักกีฬาอาชีพได้ รวมทั้งการบริหารจัดการสถาบันให้เป็นองค์กรวิชาการหลักด้านการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศของสมาคม/ชมรม/สโมสรกีฬา และอื่นๆ

3) จัดทำแผนพัฒนาบุลากรที่มีอยู่ให้ได้มาตรฐาน รวมทั้งเสาะแสวงหาเพิ่มเติมเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ ตามกรอบการผลิตบัณฑิต และการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศและการอาชีพ

4) จัดทำแผนพัฒนางานวิจัยเพื่อศึกษาค้นคว้า คิดค้นทฤษฎี สร้างสรรค์นวตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่จะนำมาซึ่งการพัฒนากีฬาในทุกๆ มิติ โดยสอดรับกับแผนการผลิตบัณฑิตและแผนการพัฒนาบุคลากร ตามแนวทางของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559)

5) จัดทำแผนงบประมาณสำหรับวิทยาเขตต่างๆ ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน โดยการพิจาณาจากปริมาณงาน ซึ่งจะต้องมีการจัดสรรและแบ่งสัดส่วนงานให้แต่ละวิทยาเขตได้รับผิดชอบตามความพร้อมของบุคลากร สถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือ และความต้องการของสังคม ของแต่ละวิทยาเขต ที่พอเหมาะและไม่แตกต่างกัน โดยเนื้องานจะต้องไม่ซ้ำซ้อนกัน ให้มีงบประมาณสำหรับการดำเนินงานที่เหมาะสมและเพียงพอตามสภาพการณ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.2 กลยุทธ์การจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษา ด้านการจัดองค์กร (organizing)

ในการจัดการองค์กรของสถาบันการศึกษาที่ช่วยให้เกิดการพัฒนากีฬาชาตินั้น สถาบันการศึกษาจะต้องพิจารณาจัดการอย่างเป็นระบบที่สอดรับกับบทบาทหน้าที่และครอบคลุมงานในทุกด้านที่จะนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยเฉพาะงานด้านการจัดเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมต่างๆ ซึ่งจะต้องมีการแบ่งส่วนงาน พร้อมทั้งกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบ ตลอดจนกำหนดสายงานควบคุมและบังคับบัญชาที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินงานได้ตามแนวทางที่เหมาะสม ที่จะทำให้ได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และควรพิจารณาจัดทำให้สอดคล้องกับโครงสร้างทางการกีฬาขององค์กรกีฬาในระดับชาติ ซึ่งอาจจัดโครงสร้างตามความเชี่ยวชาญ จัดตามมาตรฐานสากล หรือจัดเป็นแบบระบบศูนย์กลาง (Slack and Hinings, 1992) โดยนำมาปรับให้ตรงตามวัฒนธรรมและวัตถุประสงค์ขององค์กร การจัดองค์กรที่เกี่ยวข้องกับงานกีฬาในสถาบันการศึกษาจัดให้สามารถสั่งการได้เร็ว ปฏิบัติได้ง่าย ซึ่งควรจัดทำตามโครงสร้างการบริหารแบบง่ายหรือเป็นลักษณะแบบเฉพาะกิจ ตามหลักการของ Mintzberg (อุดม ทุมโฆสิต, 2544) จะทำให้ไม่เสียเวลาและดำเนินการได้เร็ว มีความเป็นอิสระ ทั้งควรให้มีอำนาจกดดัน และมีหน่วยสนับสนุนที่มีอำนาจในการต่อรอง (Rail, 1988) ไม่ควรรวมงานด้านกีฬาเข้ากับงานด้านอื่นๆ การจัดโครงสร้างงานให้ขึ้นตรงต่อผู้บริหารระดับสูง และควรจัดให้ผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจในการตัดสินใจลงมาบริหารจัดการเอง จะทำให้การพัฒนากีฬาเกิดได้เร็วและเห็นผลชัดเจน ทั้งนี้ผู้วิจัยเสนอให้ใช้กลยุทธ์ด้านการจัดองค์กรในสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.2.1 โรงเรียนทั่วไป

เนื่องจากโรงเรียนทั่วไปต้องจัดการเรียนการสอนหลายด้าน และมีภารกิจด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นจำนวนมาก กีฬาเป็นกิจกรรมหนึ่งที่โรงเรียนจะต้องจัดให้นักเรียนจากความเป็นลักษณะเฉพาะของงานกีฬาที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรเป็นจำนวนมาก จึงมีความจำเป็นที่โรงเรียนจะต้องแยกโครงการบริหารงานด้านกีฬาออกมาจากฝ่ายอื่นๆ โดยมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน รวมทั้งควรพิจารณาจัดให้คณะกรรมการสถานศึกษา สมาคมครูและผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่า ชุมชน และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วย เพราะการมีหน่วยงานสนับสนุนทั้งส่วนที่เป็นหน่วยงานภาครัฐ ภาคธุรกิจ ตลอดจนชุมชน เป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะมาช่วยสนับสนุนการพัฒนากีฬาของโรงเรียน (Slack and Hinings, 1992) ซึ่งหากได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของการมีส่วนร่วมของพวกเขาเหล่านั้นที่ชัดเจนอยู่ในโครงสร้างการบริหารงานจะทำให้บริหารจัดการได้ง่ายขึ้น และควรพิจารณาจัดทำให้สอดคล้องกับโครงสร้างองค์กีฬาในระดับชาติ ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เพื่อให้การพัฒนากีฬาในโรงเรียนทั่วไปมีความชัดเจนสามารถนำกีฬาลงมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการการพัฒนาเด็กและเยาวชนได้จริง และยังเป็นหนทางหนึ่งในการช่วยส่งเสริมการพัฒนากีฬาชาติ โรงเรียนสมควรจัดแบ่งการบริหารจัดการองค์กรออกเป็น 3 ส่วน คือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ส่วนแรก คือ ส่วนของงานวิชาการ รับผิดชอบต่อการจัดการเรียนการสอน เป็นความรับผิดชอบโดยตรงของอาจารย์หมวดพลศึกษาและสุขศึกษา แล้วขึ้นตรงกับฝ่ายวิชาการ และผู้อำนวยการ โดยจัดให้มีฝ่ายการดูแลติดตามความก้าวทางวิชาการของนักกีฬา โดยจัดให้อาจารย์จากทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้เข้ามาช่วยกันวางแผนและดำเนินงาน

ส่วนที่สอง งานกีฬาโรงเรียน จะเป็นการรวมส่วนของกิจกรรมกีฬานอกหลักสูตรทั้งหมด ผู้รับผิดชอบควรจะให้อาจารย์หมวดพลศึกษาเป็นหลัก และมอบหมายเป็นส่วนบุคคล มีการจัดทำระบบชมรมกีฬา (sport club) ในโรงเรียน โดยจัดให้นักเรียนรุ่นพี่เข้ามาช่วยบริหารจัดการและดูแลรับผิดชอบ ภายใต้การให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาชมรม

ส่วนที่สาม งานพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศ ให้มีคณะกรรมการแยกออกมา โดยขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการ อาจใช้ชื่อ คณะกรรมการกีฬาโรงเรียน คณะกรรมการโครงการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ หรืออื่นๆ ตามความเหมาะสม แต่ให้มีวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ เพื่อการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศ โดยจัดให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มาจากทุกฝ่ายในโรงเรียน และจัดให้มีบุคคลภายนอกที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านกีฬาเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการ ซึ่งจะต้องจัดให้มีฝ่ายพัฒนาทักษะกีฬาด้วย โดยมอบหมายให้อาจารย์จากหมวดพลศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบหลักทำหน้าที่ควบคู่กับผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก และจัดมีระบบรุ่นพี่ดูแลรุ่นน้อง

2.2.2 โรงเรียนกีฬา

จากวัตถุประสงค์การดำเนินงานที่มีความเฉพาะของโรงเรียนกีฬา ที่เน้นการผลิตและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถด้านกีฬา โดยมุ่งเน้นการพัฒนานักเรียนให้มีมาตรฐานและความเป็นเลิศด้านการกีฬาในระดับสากล ดังนั้น ในการจัดองค์กรของโรงเรียนกีฬาจะสามารถทำได้ง่ายและชัดเจน ไม่กระทบกับงานด้านอื่นๆ อย่างไรก็ตามควรแยกโครงการบริหารงานด้านต่างๆให้ครอบคลุมและชัดเจน มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ พร้อมทั้งมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบที่เป็นลายลักษณ์อักษร โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรจากทุกฝ่ายในโรงเรียน รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนกีฬาสมควรจัดแบ่งการบริหารจัดการองค์กรออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนแรก คือ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานบริหาร เป็นฝ่ายที่ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการทั้งหมด ซึ่งหมายรวมไปถึง การบริหารงานแผนงาน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ รวมไปถึงส่วนของการประเมินและการประกันคุณภาพ และการบริหารงานทั่วไป

ส่วนที่สอง คือ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ จะรับผิดชอบการเรียนการสอนขึ้นตรงกับฝ่ายวิชาการและผู้อำนวยการ จัดให้มีฝ่ายการดูแลติดตามและประเมินความก้าวหน้าทาง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิชาการของนักกีฬา โดยจัดมีให้อาจารย์จากทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เข้ามาช่วยเหลือดูแล จัดให้มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งทางวิชาการและทางกีฬาประจำในแต่ละชั้นเรียน

ส่วนที่สาม คือ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม เป็นส่วนรับผิดชอบงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน แต่จะหมายรวมถึงกิจกรรมนอกหลักสูตรที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาผู้เรียนตามวัย ครอบคลุมกิจกรรมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ งานหอพักและความเป็นอยู่ของนักเรียน เนื่องจากเป็นโรงเรียนประจำจะต้องมีการดูแลนักเรียนทั้งด้านวิชาการ การฝึกกีฬาและความเป็นอยู่ กิน นอน ของนักเรียนตลอด 24 ชั่วโมง อาจมีการแต่งตั้งคณะกรรมการแยกเป็นฝ่ายต่างๆ และจัดให้มีระบบรุ่นพี่ดูแลรุ่นน้อง โดยอยู่ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษา

ส่วนที่สี่ คือ งานพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศ ให้มีคณะกรรมการแยกออกมา ขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการ โดยจัดให้มีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาจากทุกฝ่ายในโรงเรียน และให้มีบุคคลภายนอกที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านกีฬาเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการ จัดให้มีฝ่ายพัฒนาทักษะกีฬา โดยมอบหมายงานให้มีผู้รับผิดชอบตามชนิดกีฬาที่โรงเรียนกำหนดที่ไม่ซ้ำซ้อนกัน และอาจารย์จากหมวดพลศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบหลัก อาจจะทำควบคู่ไปกับผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเพื่อเป็นการสร้างเสริมประสบการณ์โดยการเรียนรู้งานจากการปฏิบัติควบคู่กัน

2.2.3 มหาวิทยาลัยทั่วไป

สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เป็นมหาวิทยาลัยทั่วไป ซึ่งจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตบัณฑิตในหลายๆ สาขาวิชา อย่างไรก็ตาม การนำกีฬามาใช้สำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตนิสิตนักศึกษาในสถาบันยังมีความจำเป็นที่มหาวิทยาลัยต้องจัดการให้ และสำหรับมหาวิทยาลัยที่มีความพร้อมยังสามารถจัดการเรียนการในหลักสูตรเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับกีฬา เช่น หลักสูตรทางด้านพลศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬา และการจัดการทางการกีฬา เป็นต้น ซึ่งสามารถจัดการเรียนการสอนได้ตลอดแนวตั้งแต่ระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก เพื่อสร้างบุคลากรกีฬาออกมารับใช้ประเทศชาติ นอกจากนี้ กีฬายังสามารถสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยและผู้เล่นได้อีกด้วย มหาวิทยาลัยจึงสมควรที่จะได้ให้ความสำคัญกับกีฬาตามความศักยภาพขององค์กร เนื่องจากความเป็นลักษณะเฉพาะของงานกีฬา ดังนั้น หากจะให้งานกีฬาในมหาวิทยาลัยทั่วไปสามารถพัฒนาได้อย่างชัดเจน สามารถนำประโยชน์ของกีฬามาใช้ได้อย่างเต็มรูปแบบ นอกจากผู้บริหารมหาวิทยาลัยจะต้องมีวิสัยทัศน์และนโยบายด้านกีฬาที่ชัดเจน มีแผนงานที่รัดกุมแล้ว การจัดโครงสร้างองค์กรที่ครอบคลุมและสอดคล้องกัน จะทำให้สามารถดำเนินงานได้ง่ายขึ้น ดังที่ Green และ Collins (2008) ได้กล่าวไว้ ในการดำเนินงานด้านกีฬาในสถาบันการศึกษาผู้วิจัยมีความเห็นว่า มีความจำเป็นที่จะต้องแยกโครงการบริหารงานด้านกีฬาออกมาจากฝ่ายอื่นๆ ควรจัดโครงสร้างการบริหารองค์กรที่เกี่ยวข้องกับกีฬา ออกเป็น 2 ส่วน คือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ส่วนแรก คือ ส่วนของงานวิชาการ ซึ่งเป็นส่วนที่ทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน และการศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางการกีฬาที่เกี่ยวข้อง โดยให้ขึ้นตรงกับคณะ สำนักวิชา และภาควิชา

ส่วนที่สอง คือ ส่วนของกิจกรรมกีฬา เป็นส่วนที่ไม่ได้ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอน รองรับการให้บริการเป็นหลัก โดยรวมกิจกรรมของกีฬาเพื่อสุขภาพ กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และกีฬาเพื่อการอาชีพ อาจบริหารจัดการโดยสำนักการกีฬาหรือใช้ชื่ออื่นๆ ที่จัดให้มีบุคลากรประจำ และมีผู้ที่มีความรู้ความชำนาญด้านการกีฬาเป็นผู้รับผิดชอบงานในแต่ละส่วน โดยมีคณะที่ปรึกษาจากหน่วยงานกีฬาภายนอก และภาคเอกชนที่มีการส่งเสริมกีฬาอย่างชัดเจน การบริหารจัดการควรให้ขึ้นตรงต่อผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัย โดยมีคณะกรรมการบริหารกีฬาของสถาบันการศึกษาที่มีคณะกรรมการมาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ในการดำเนินงานให้มีการบูรณาการงานทั้งสองส่วนร่วมกัน จัดให้นิสิตนักศึกษาได้ทำร่วมกันระหว่างการเรียนและกิจกรรมกีฬา จัดให้มีบุคลากรประจำอยู่ในทั้งสองส่วนที่พอเพียง จัดให้มีความซับซ้อนขององค์กรน้อยที่สุด เพื่อให้การปฏิบัติทำได้รวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์

2.2.4 สถาบันการพลศึกษา

สถาบันการพลศึกษา ใช้หลักการบริหารจัดการโดยยึดส่วนกลางเป็นหลัก โดยอธิการบดี มีอำนาจสูงสุด แต่งตั้งรองอธิการบดีฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกิจการนักศึกษาและกิจการพิเศษ ฝ่ายโรงเรียนกีฬา ฝ่ายแผนและพัฒนา และฝ่ายวิจัยและประกันคุณภาพ และส่วนภูมิภาคมีรองอธิการบดีประจำแต่ละวิทยาเขต และผู้อำนวยการโรงเรียนกีฬาประจำทุกโรงเรียน และในระดับคณะมีรองคณบดีประจำในแต่ละคณะทุกวิทยาเขต แยกการบริหารออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนกลาง และส่วนของวิทยาเขต โดยในแต่ละวิทยาเขตจะมีคณะ และสำนักรองรับการปฏิบัติงาน มีฝ่ายวิชาการดูแลรับผิดชอบการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักสูตรกลางของสถาบัน เปิดสอนในหลักสูตรที่วิทยาเขตมีความพร้อม (แตกต่างกัน) จาการแยกการบริหารอกเป็น 17 วิทยาเขต และมีการดำเนินงานหลายส่วนที่เหมือน/ใกล้เคียงกัน ทำให้การจัดสรรงบประมาณยังไม่ทั่วถึง เพื่อให้การดำเนินงานสะดวกและคล่องตัว การบริหารงานควรให้แต่ละวิทยาเขตได้มีการตกลงกัน แบ่งงานกันทำเพื่อวางเป้าหมายในการสร้างความเข้มแข็งในด้านที่แตกต่างกัน การจัดสรรงบประมาณจะได้ชัดเจนและให้อำนาจในการตัดสินใจ มีความเป็นอิสระในการบริหารองค์กร ภายใต้กรอบการดำเนินงาน ที่ได้เสนอต่อส่วนกลางไว้ก่อนแล้ว

ในส่วนของการพัฒนากีฬา ควรจัดให้มีฝ่ายพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศและเพื่อการอาชีพแยกการบริหารจัดการออกมาอย่างชัดเจน จัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา รองรับงานกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ กีฬาเพื่อสุขภาพ และการวิจัย โดยให้บริการทั้งบุคคลภายในและภายนอก และจัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ เพื่อฝึกกีฬาชนิดต่างๆ โดยจัดให้มีระบบการสรรหานักกีฬา การ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ฝึกและพัฒนาทักษะกีฬา การรักษาและการส่งต่อนักกีฬาด้วย ทั้งนี้ให้มีการบริหารจัดการแตกต่างกันตามความพร้อมของวิทยาเขต และต้องไม่ซ้ำซ้อนกันในการสร้างความโดดเด่นในแต่ละวิทยาเขต

ในการดำเนินงานควรเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่าย และทุกวิทยาเขตได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และร่วมกันทำ อาจจะดำเนินการในลักษณะของการตั้งคณะกรรมการกลางฝ่ายต่างๆ ทั้งในระดับส่วนกลางและระดับวิทยาเขต ให้มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องจากทุกฝ่ายทุกวิทยาเขตในสัดส่วนที่พอเหมาะ และมีคณะที่ปรึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในระดับชาติและนานาชาติ จากหน่วยงานกีฬาภายนอก และภาคเอกชนที่มีการส่งเสริมกีฬาอย่างชัดเจน

2.3 กลยุทธ์การจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษา ด้านการจัดการบุคลากร (staffing)

การจัดการบุคลากรหรือทรัพยากรมนุษย์ที่ดีจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพองค์กร ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการที่เกี่ยวกับการสรรหา การคัดเลือก การพัฒนาการจูงใจ และการรักษา ตลอดจนการยุติการจ้างบุคลากรขององค์กร จุดมุ่งหมายสำคัญของการจัดการบุคลากร คือ การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในองค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรภายใต้จริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม ในการจัดการบุคลากรนั้น องค์กรจะต้องกระทำให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ใน 4 ด้าน คือ วัตถุประสงค์ที่มีต่อสังคม ที่องค์กรจะต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมและปฏิบัติต่อบุคลากรอย่างมีจริยธรรม วัตถุประสงค์ที่มีต่อองค์กร ที่องค์กรจะต้องตระหนักว่าการจัดการบุคลากรเป็นสิ่งที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรให้สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้ วัตถุประสงค์ที่มีต่อภาระหน้าที่ ซึ่งฝ่ายบุคลากรจะต้องปฏิบัติภารกิจของตนเพื่อตอบสนองความต้องการขององค์กรซึ่งมุ่งหวังให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และวัตถุประสงค์ที่มีต่อบุคลากร ที่จะต้องมีการช่วยเหลือให้บุคลากรสามารถบรรลุเป้าหมายส่วนตัว เพื่อจูงใจ และรักษาไว้ซึ่งบุคลากรที่มีคุณภาพให้คงอยู่กับองค์กรต่อไป การบริหารจัดการบุคลากรกีฬาจะมีขั้นตอนการพัฒนาไม่แตกต่างกับสายงานอื่น หากแต่ขั้นตอนการพัฒนามีรายละเอียดของการปฏิบัติต่างกัน ความเฉพาะของงานกีฬา บุคลากรกีฬา หมายถึงผู้ที่เป็นฝ่ายปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลผลิต และในขณะเดียวกันยังหมายรวมถึงผลผลิต(นักกีฬา) ที่องค์กรประสงค์สร้างขึ้นมาอีกด้วย (Chilladurai, 2006) สำหรับในสถาบันการศึกษาบุคลากรถือเป็นทรัพยากรด้านหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งเช่นกัน โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานกีฬาในสถาบันการศึกษาประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหาร เป็นผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจในด้านต่างๆ ตามระดับความสำคัญ (อธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าสาขา หัวหน้าหมวดวิชา และหัวหน้างานฝ่ายต่างๆ เป็นต้น) กลุ่มปฏิบัติการ ซึ่งประกอบด้วย บุคลากรวิชาการ (อาจารย์ผู้สอน ผู้ช่วยสอน) บุคลากรกีฬา (ผู้ฝึกสอนกีฬา ผู้จัดการทีม อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมกีฬา นักวิทยาศาสตร์การกีฬา เป็นต้น) และบุคลากรฝ่ายสนับสนุน (เจ้าหน้าที่ทะเบียน ผู้ประสานงาน อาจารย์ประจำหอพัก) และกลุ่มนักกีฬา ที่จะเป็นฝ่ายถูกนำกีฬามาบูรณาการให้เป็นผลผลิตที่มีคุณภาพก้าวไปสู่ความเป็นเลิศและการอาชีพต่อไป โดย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2553) ได้แสดงแนวคิดปัจจัยหลักของความสำเร็จ (key success factor) สำหรับการพัฒนานักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ไว้คือ จะต้องมีการบูรณาการงานร่วมกันระหว่าง บุคลากรการกีฬา (ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน ผู้จัดการทีม ผู้แทนสหพันธ์กีฬา) วิทยาศาสตร์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

และเทคโนโลยีการกีฬา สถานกีฬา อุปกรณ์กีฬา และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการกีฬา การบริหารจัดการสิทธิประโยชน์และสวัสดิการ และการจัดและส่งเข้าแข่งขันกีฬาระดับชาติและนานาชาติ เพื่อพัฒนานักกีฬา ดังแผนภาพการบูรณาการ

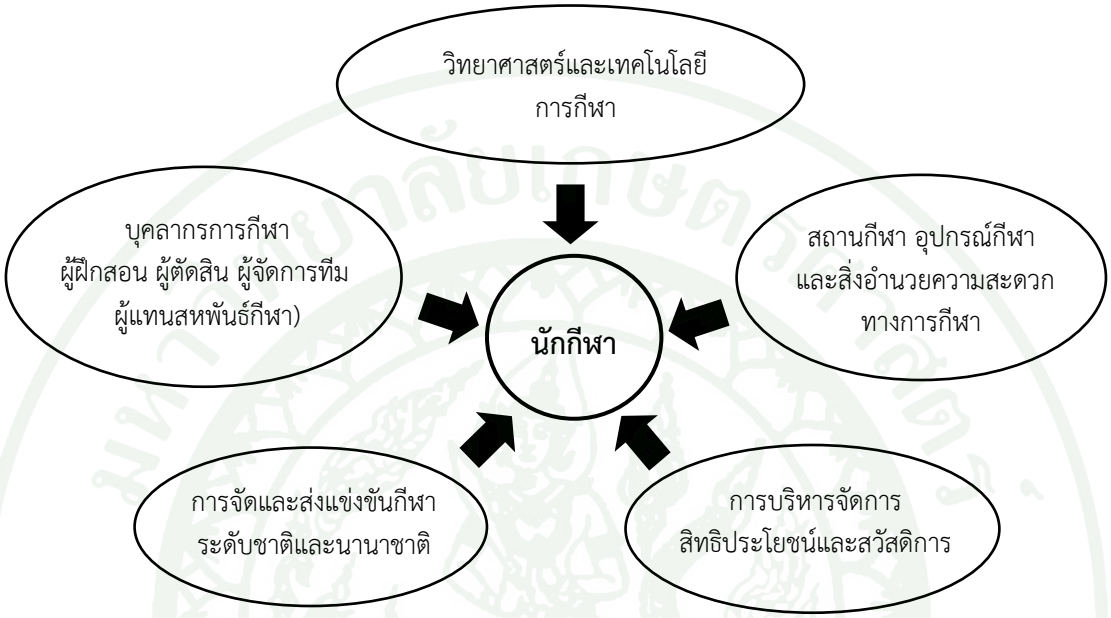

ภาพที่ 5 แสดงแนวคิดและปัจจัยหลักความสำเร็จด้านกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ
ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2553)

การพัฒนานักกีฬาเป็นหนทางหนึ่งในการช่วยพัฒนากีฬาชาติ โดยสถาบันการศึกษาจะเป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุน ซึ่งสถาบันการศึกษาจะต้องตระหนักในกระบวนการผลิตนักกีฬาต้องบริหารจัดการให้มีกระบวนการครบ 3 ขั้นตอนหลักที่ต่อเนื่องกัน (Green, 2005) กล่าวคือ ขั้นการคัดเลือกสรรหาและคัดเลือกนักกีฬา (recruitment) ขั้นการเก็บรักษา (retention) และการส่งต่อนักกีฬา (transition) เพราะผลิตผลในขั้นสุดท้ายที่จะตอบโจทย์การพัฒนากีฬา คือ การที่นักเรียนนักศึกษาได้มีการนำเรื่องกีฬาไปใช้ สถาบันการศึกษามีนักกีฬาที่มีความสามารถในระดับสูงที่ก้าวไปสู่กีฬาระดับเพื่อความเป็นเลิศและการอาชีพ ในการสร้างนักกีฬาที่มีคุณภาพจะต้องทำแบบเป็นขั้นเป็นตอนดังกลยุทธ์ของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่ทำไว้อย่างชัดเจน (Songping, 2006) คือ เริ่มจากการสร้างนักกีฬาในระดับจังหวัด พัฒนาขึ้นเป็นเยาวชนทีมชาติ และพัฒนาผู้ที่มีศักยภาพต่อไปเป็นทีมชาติ ตามหลักการของการสร้างนักกีฬาที่ดีจะต้องเริ่มตั้งแต่ในวัยเยาว์ ทำให้หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องให้ความสำคัญกับสถาบันการศึกษา ซึ่งทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือกันสนับสนุนและส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาได้ทำงานเพื่อการสร้างนักกีฬาที่มีฝีมืออย่างเต็มศักยภาพ ส่วนสถาบันการศึกษาเองก็ต้องให้ความสำคัญและถือว่าการพัฒนากีฬาเป็นภาระกิจด้านหนึ่งของหน่วยงาน เป็นการสร้างพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศชาติ ดังคำกว่าวที่ว่า “กีฬา สร้างคน คนสร้างชาติ” ซึ่งคุณลักษณะเบื้องต้นที่ของบุคลากรกีฬาทุกระดับต้องมีคือ การเสียสละ (Preacco, 2009) ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า การจัดการบุคลากรเพื่อการพัฒนากีฬาในสถาบันการศึกษา ควรมีกลยุทธ์ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.3.1 โรงเรียนทั่วไป

ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนากีฬาในสถานศึกษา คือ การมีบุคลากรกีฬาที่ดีและมีคุณภาพ ทั้งในส่วนของผู้บริหารกีฬา อาจารย์ผู้สอน ผู้ฝึกสอนกีฬา นักวิทยาศาสตร์การกีฬา ตลอดจนนักกีฬา โดยบุคลากรในระดับปฏิบัติการ จำเป็นต้องเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาด้านพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬา หรือสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรง การมีบุคลากรกีฬาที่มีความรู้ความชำนาญ และมีนักกีฬาที่มีพรสวรรค์และมีทักษะกีฬาขั้นสูงประกอบกัน จะทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบว่า ผู้บริหารกีฬาที่ดี ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้รอบ มีวิสัยทัศน์ในด้านการบริหารจัดการและด้านกีฬาที่กว้างไกล รักและเข้าใจกีฬา มีเครือข่าย ยืดหยุ่น ยุติธรรม และเข้าถึงบุคลากรด้านอื่นๆ และนักกีฬา ให้โอกาสบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากีฬา ไม่มองเพียงครูพลศึกษาเพียงกลุ่มเดียว แต่ให้มองหาผู้ที่มีประสบการณ์ รักกีฬา มุ่งมั่น และตั้งใจมาทำงาน สอดคล้องกับ Holm (2009) กล่าวไว้ว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างความสมดุลของพันธกิจด้านสถานการณ์ทางการศึกษากับการกีฬาในโรงเรียน เป็นผู้มีหน้าที่หลักในการจัดการสถาบันการศึกษาให้มีความชัดเจน ในส่วนของวัตถุประสงค์ที่จะนำเรื่องของกีฬามาใช้ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ว่าจะเน้นหนักไปด้านใด อาทิ เพื่อความมีระเบียบวินัย ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ หลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงทางสังคม สร้างความสามัคคี ฝึกฝนการทำงานเป็นทีม สร้างเสริมสุขภาพ ตลอดจนการส่งเสริมความเป็นเลิศและอาชีพทางการกีฬา

บุคลากรในระดับปฏิบัติการ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน ผู้ฝึกสอนกีฬา และผู้ทำทีมกีฬา ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญและมีประสบการณ์ทางการกีฬาโดยตรงทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ สามารถลงปฏิบัติได้จริง เป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักกีฬา มีความจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องบรรจุจ้างเป็นบุคลากรประจำทางการกีฬา และควรที่จะเป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา หรือมีตำแหน่งนักวิทยาศาสตร์การกีฬาในโรงเรียน อย่างน้อยโรงเรียนละ 1 คน หากบุคลากรประจำไม่เพียงพอ ให้สรรหาบุคคลภายนอกที่มีความรู้จริงเข้ามาช่วย ทั้งนี้ต้องดูแลบุคลากรกีฬา มีการสร้างขวัญและให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ เช่น การส่งไปเข้ารับการอบรม/ประชุมวิชาการ/อบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ การสนับสนุนให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การยกย่องเชิดชูเกียรติ ดังกลยุทธ์ของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนที่วางรากฐานการพัฒนากีฬาโดยการเสริมศักยภาพครูพลศึกษาที่ทำการเรียนการสอนในระดับโรงเรียน ควบคู่กับการสร้างองค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา เพื่อการพัฒนานักกีฬาไปสู่ความเป็นเลิศ การพัฒนางานวิจัยและนำข้อค้นพบจากงานวิจัยมาใช้อย่างเป็นรูปธรรม สำหรับประเทศญี่ปุ่น MEXT (2014) ได้กำหนดกลยุทธ์เพื่อการพัฒนากีฬาอยู่ในข้อบัญญัติพื้นฐานด้านการกีฬาชาติ ไว้ประการหนึ่งว่า ต้องสร้างความร่วมมือของคนในชาติให้เกิดวงจรความร่วมมือ โดยให้ความสำคัญกับอดีตนักกีฬาและผู้ฝึกสอนที่มีความสามารถให้มารวมกลุ่มกันสร้างนักกีฬารุ่นใหม่ ผ่านความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและชุมชน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นักกีฬา เป็นทรัพยากรหลักของการพัฒนากีฬา การได้มาซึ่งนักกีฬาในระดับนี้ ไม่จำเป็นต้องเริ่มจากนักกีฬาที่มีความสามารถสูง แต่ควรมีการสรรหาผู้มีความสามารถพิเศษทางกีฬาโดยการคัดเลือกผ่านโครงการพิเศษทางด้านกีฬา และคัดเลือกจากนักเรียนทั่วไปที่มีใจรักกีฬา และมีความมุ่งมั่น คัดเลือกเด็กที่มีโครงสร้างร่างกายเหมาะสมกับกีฬาแต่และชนิด กระบวนการคัดเลือกนักกีฬาจะต้องโปร่งใส ผู้ที่จะมาเป็นนักกีฬาโรงเรียนได้ต้องผ่านการทดสอบ ทั้งทางด้านทักษะกีฬา สมรรถภาพทางกาย สมรรถภาพทางจิต และความสามารถทางวิชาการ ซึ่งโรงเรียนจะต้องสร้างความมั่นใจให้ผู้ปกครองในการอนุญาตให้บุตรหลานเข้ามาเล่นกีฬา ต้องสร้างแรงจูงใจให้เด็กเข้ามาเรียนและเล่นกีฬาไปด้วยกัน รวมทั้งการสร้างขวัญและกำลังใจให้เด็กในวัยนี้เป็นสิ่งที่จำเป็น นักกีฬาจึงต้องได้รับการดูอย่างใกล้ชิด มีการยกย่องและเชิดชูเกียรติตามโอกาส เพื่อให้เด็กได้มีความภาคภูมิในความสามารถและมีกำลังใจในการฝึกซ้อมต่อไป รวมทั้งต้องมีการจัดสวัสดิการสนับสนุนการเรียนและการฝึกซ้อมที่เหมาะสม เช่น การให้ทุนการศึกษา การดูแลด้านโภชนาการ ที่พัก เสื้อผ้าชุดกีฬา และการเดินทางไปฝึกซ้อมกีฬา และเงินรางวัลพิเศษเมื่อได้รับชัยชนะจากการแข่งขัน เป็นต้น

2.3.2 โรงเรียนกีฬา

เนื่องจากโรงเรียนกีฬาเป็นสถานศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่เฉพาะในการผลิตนักกีฬา บุคลากร ณ ที่นี้จึงหมายรวมในส่วนของผู้บริหาร ฝ่ายปฏิบัติ และนักกีฬาซึ่งเป็นผลผลิต การได้มาซึ่งทรัพยากรบุคคลที่ดีจะเสริมให้งานสำเร็จได้เกินกว่าครึ่ง บุคลากรแต่ละฝ่ายในโรงเรียนกีฬาจำเป็นที่จะต้องทำงานประสานกันในทุกด้าน ทั้งฝ่ายบริหารกีฬา ฝ่ายปฏิบัติ ฝ่ายสนับสนุน และวัตถุดิบที่จะนำเข้ามาสู่กระบวนการผลิต คือ นักกีฬา เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย มีผลตอบแทนที่ดี

ผู้บริหารกีฬาที่ดี ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้รอบ มีวิสัยทัศน์ในด้านการบริหารจัดการและด้านกีฬาที่กว้างไกล และมีประสบการณ์ตรง อีกทั้งควรที่จะต้องมีเครือข่าย ให้ความสำคัญกับงานในทุกฝ่ายทุกขั้นตอนจะทำให้การปฏิบัติเกิดขึ้นจริง เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการให้งานดำเนินไปด้วยกันทั้งด้านวิชาการและทักษะกีฬา โดยบริหารอยู่บนหลักของความโปร่งใส ยุติธรรม และยืดหยุ่น

บุคลากรในระดับปฏิบัติการ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน ผู้ฝึกสอนกีฬา ผู้ทำทีมกีฬา และบุคลากรสายสนับสนุน บุคลากรในกลุ่มนี้จำเป็นที่โรงเรียนจะต้องสรรหาผู้ที่มีความรู้ความชำนาญและมีประสบการณ์ทางการกีฬาโดยตรง ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ สามารถลงปฏิบัติได้จริงและทุ่มเท ซึ่งในโรงเรียนกีฬายังมีบุคลากรดังกล่าวนี้ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสำหรับการฝึกทักษะกีฬาประเภทต่างๆ อีกทั้งในบางโรงเรียนยังไม่สามารถจัดการเรียนการสอนด้านวิชาการได้ด้วยตนเอง ต้องเรียนร่วมกับโรงเรียนอื่นๆ หากจะสร้างความเข้มแข็งให้นักกีฬา โรงเรียนกีฬาควรจะต้องมีบุคลากรที่เพียงพอ คือ บุคลากรวิชาการครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (8 กลุ่ม) บุคลากรเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านกีฬาและวิทยาศาสตร์การกีฬา และบุคลากรฝ่ายสนับสนุนอื่นๆ หากบุคลากรประจำไม่เพียงพอ ให้สรรหาบุคคลภายนอกที่มีความรู้จริงเข้ามาช่วย บุคลากรกีฬาทุกฝ่าย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ต้องเสียสละ รู้จริง รู้ลึก สามารถนำองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์การกีฬามาใช้ได้อย่างลึกซึ้ง ก้าวทันเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่ และบริหารจัดการเวลาได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารจะต้องมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทั้งการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และการเข้ารับการอบรม/ประชุมวิชาการ และให้มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อนำมาสู่การปฏิบัติจริง และเพื่อให้ก้าวทันนานาประเทศ ต้องจัดให้บุคลากรประจำได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญกีฬาจากภายนอกทั้งในระดับชาติและนานาชาติ โดยการสร้างความร่วมมือกับองค์กีฬาต่างประเทศ รวมทั้งมีการดูแล สร้างขวัญ กำลังใจอย่างทั่วถึงและยุติธรรม ยกย่องเชิดชูเกียรติตามโอกาสที่เหมาะสม

นักกีฬา เป็นต้นทุนสำคัญสำหรับการพัฒนากีฬา ในโรงเรียนกีฬาซึ่งมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อผลิตนักกีฬาออกมารับใช้ชาติ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสรรหาผู้มีความสามารถพิเศษทางกีฬาการเข้ามาพัฒนาต่อยอด การคัดเลือกผู้มีความสามารถทางกีฬาผ่านโครงการช้างเผือก โครงการต้นกล้ากีฬา และโครงการอื่นๆ ที่มีความเฉพาะทางกีฬา ยังมีความจำเป็น และควรเปิดโอกาสให้เด็กทั่วไปได้เข้ามารับการคัดเลือกด้วย โดยพิจารณาความสามารถ ทั้งด้านกีฬา ด้านสมรรถภาพทางกายและสมรรถภาพทางจิต โครงสร้างร่างกายเหมาะสมกับกีฬาแต่ละชนิด และความสามารถทางวิชาการ กระบวนการคัดเลือกจะต้องโปร่งใส ซึ่งโรงเรียนต้องการสร้างความมั่นใจให้ผู้ปกครองอนุญาตให้บุตรหลานเข้ามาเล่นกีฬา สมควรที่จะต้องจัดระบบการดูแลและการสร้างขวัญกำลังใจนักกีฬา ในประเด็นต่อไปนี้

1) ด้านการเรียน ให้มีการจัดทีมวิชาการคอยติดตามงานและความก้าวหน้าทางวิชาการ รวมทั้งการจัดระบบสอนเสริมหรือเรียนเพิ่มเติมในวันเสาร์-อาทิตย์ จัดโครงการเสริมวิชาพิเศษ ด้าน ภาษาอังกฤษ และวิชาการตามความเหมาะสม โดยเฉพาะในกลุ่มวิชาที่สอบ O-Net

2) ด้านการฝึกซ้อมกีฬา ดูแลเรื่องสมรรถภาพของร่างกาย อาหาร การพัฒนาของร่างกายที่เหมาะกับกีฬาแต่ละชนิด และพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง จัดตารางการฝึกซ้อมอย่างเข้มข้น โดยจัดให้มีการทดลองฝีมือ และการแข่งขันทั้งในระดับชาติและนานาชาติอย่างสม่ำเสมอ

3) การจัดปัจจัยเกื้อหนุน ที่จะทำให้การเรียนและการฝึกซ้อมดำเนินไปด้วยกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ทุนการศึกษา จัดระบบที่พักที่ปลอดภัยและเหมาะสม ดูแลด้านอาหารที่เหมาะกับชนิดกีฬาและวัย สร้างโอกาสติดทีมชาติและทีมกีฬาอาชีพ และสร้างโอกาสในการศึกษาต่อโดยการหาทุนโควตากีฬาให้เข้ามหาวิทยาลัย

2.3.3 มหาวิทยาลัยทั่วไป

การพัฒนากีฬาในสถาบันการศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ ปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง คือ การมีบุคลากรกีฬาที่ดีและมีคุณภาพ ทั้งในส่วนของผู้บริหารกีฬา อาจารย์ผู้สอน ผู้ฝึกสอน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กีฬา นักวิทยาศาสตร์การกีฬา และนักกีฬา บุคลากรในระดับปฏิบัติการจำเป็นต้องสรรหาผู้ที่สำเร็จการศึกษาด้านพลศึกษา และวิทยาศาสตร์การกีฬา หรือสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรง การมีบุคลากรกีฬาที่มีความรู้ความชำนาญ ร่วมกับการมีนักกีฬาที่มีพรสวรรค์และมีทักษะกีฬาขั้นสูงมาประกอบกันจะทำให้การดำเนิน งานบรรลุเป้าหมายและได้ผลงานที่มีคุณภาพ

ผู้บริหารกีฬา ควรเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ในด้านการบริหารจัดการการกีฬาที่กว้างไกล มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกีฬา สามารถปฏิบัติได้จริง มีเครือข่ายและมีบารมี ต้องลงพื้นที่เองและเข้าถึงบุคลากรด้านอื่นๆ ตลอดจนนักกีฬา

บุคลากรในระดับปฏิบัติการ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน และนักวิชาการ/นักวิจัยประจำมหาวิทยาลัย ผู้ฝึกสอนกีฬา และผู้ทำทีมกีฬา เป็นต้น ควรที่จะต้องจัดหาเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญและมีประสบการณ์ทางการกีฬาโดยตรง ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ มาปฏิบัติงาน และต้องสามารถลงปฏิบัติได้จริง เป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักกีฬา กลุ่มนี้อาจเป็นบุคคลกลุ่มเดียวกันก็ได้ แต่ต้องเพียงพอต่อการดูแลนักกีฬา มีความจำเป็นที่สถาบันการศึกษาจะต้องบรรจุจ้างเป็นบุคลากรประเภทประจำ ทั้งนี้ต้องได้รับการดูแล การสร้างขวัญและกำลังใจที่แตกต่างจากบุคคลทั่วไปอย่างสม่ำเสมอ เช่น การส่งเข้ารับการอบรม/ประชุมวิชาการ/อบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ การสนับสนุนให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การยกย่องเชิดชูเกียรติ เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า บุคลากรในกลุ่มนี้จะเป็นกำลังสำคัญของการพัฒนากีฬาชาติ เพราะเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีความรู้ทางวิชาการที่ลึกซึ้งและมีทักษะในการศึกษาวิจัย ซึ่งเป็นองค์ประกอบจำเป็นที่จะต้องนำมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนากีฬา โดยมหาวิทยาลัยจะต้องสนันสนุนและผลักดันให้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเหล่านี้ เข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในองค์กรกีฬาระดับชาติด้วย หรืออาจทำในลักษณะของการทำโครงการร่วมกัน โดยเฉพาะการค้นคว้าวิจัยและการคิดค้นนวตกรรมใหม่ๆ ทางการกีฬา (Cho, 2013) ดังเช่น ในประเทศสาธารณรัฐเกาหลี สาธารณรัฐประชาชนจีน และญี่ปุ่น ที่จัดให้มีอาจารย์ประจำหรือนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยต่างๆ มาร่วมทำงานในศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาแห่งชาติทั้งสิ้น

นักกีฬา จำเป็นที่จะต้องมีนักกีฬาที่มีความสามารถสูง โดยการสรรหานักกีฬาที่มีพื้นฐานและทักษะด้านกีฬาดีจากระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามาศึกษาต่อ เพื่อมาพัฒนาต่อยอดในขณะที่ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา วิธีการที่จะได้มาซึ่งนักกีฬาที่มีความสามารถพิเศษทางการด้านกีฬา สถาบันการศึกษาควรมีเครือข่ายความร่วมมือกับสถานศึกษา มีโครงการช้างเผือกทางด้านกีฬาหรือโครงการอื่นๆ ที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความสามารถทางการกีฬาเข้ามาศึกษาต่อโดยวิธีพิเศษ รวมทั้งมีการจัดสวัสดิการที่เพียงพอ และดูแลความเป็นอยู่ของนักกีฬาในขณะกำลังศึกษาและเป็นนักกีฬาให้สถาบัน สอดคล้องกับ Marx (2006) ที่กล่าวไว้ว่า มหาวิทยาลัยควรจัดการให้นักกีฬาได้เรียนรู้ด้านสังคม ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ให้เป็นผู้ที่รู้จริงรู้ลึกในด้านวิชาการ สร้างให้เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่น มีความรับผิดชอบ เพื่อการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรจะต้องจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรที่สอดคล้องกับการพัฒนากีฬา มีความจำเป็นที่จะต้องจัดสรรเวลาให้นักกีฬาสามารถฝึกซ้อมกีฬาได้อย่างเต็มที่ พร้อมๆ กับการได้เรียนครบตามหลักสูตรที่นักกีฬาเลือกเข้ามาศึกษา และต้องดูแล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ด้านความชีวิตเป็นอยู่ สร้างขวัญและกำลังใจนักกีฬาสม่ำเสมอ และจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักกีฬา พบว่า ข้อความต่อไปนี้ เป็นความคาดหวังจากนักกีฬาคาดหวังที่จะได้รับการดูแลจากสถาบันการศึกษา คือ

1) มีบุคลากรและหน่วยงานดูแลด้านวิชาการของนักกีฬาโดยตรง โดยเชื่อมโยงกับคณะต่างๆ ที่นักกีฬาสังกัดอยู่

2) ระบบการเรียนการสอนต้องยืดหยุ่น ให้นักกีฬาสามารถเรียนได้และเล่นกีฬาได้ (โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยของรัฐ) จัดให้มีอาจารย์ผู้สอนวิชาการอื่นๆ ที่เข้าใจในระบบการฝึกซ้อมและการเดินทางไปเข้าร่วมการแข่งขัน

3) การทำงานของหน่วยงานทางการกีฬา ต้องเป็นระบบ ต่อเนื่อง มีการติดตามและประเมินผลนักกีฬา ทั้งทางด้านวิชาการและด้านกีฬา

4) จัดสวัสดิการสนับสนุนการเรียนและการฝึกซ้อม เช่น การให้ทุนการศึกษา ค่าลงทะเบียน ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าใช้จ่ายรายเดือน ค่าเดินทางในการฝึกซ้อม และเงินรางวัลพิเศษเมื่อได้รับชัยชนะจากการแข่งขัน เป็นต้น

5) มีบุคลากรทางการกีฬาที่สำเร็จการศึกษาด้านพลศึกษา และวิทยาศาสตร์การกีฬา ที่มีความรู้ความชำนาญและมีประสบการณ์ทางการกีฬาโดยตรงในสถาบันการศึกษา

2.3.4 สถาบันการพลศึกษา

เนื่องจากสถาบันการพลศึกษาเป็นหน่วยงานใหญ่ และมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ในการบริหารจัดการบุคลากรจะให้โอกาสทุกคนในการได้รับการดูแล รักษา และได้รับการพัฒนาที่ทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ต้องทำให้ทุกคนรู้สึกว่าเป็นหุ้นส่วนของสถาบัน บุคลากรทุกคน ทุกตำแหน่ง และทุกหน้าที่ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญต่อการสร้างความเจริญเติบโตขององค์กรทั้งสิ้น จำเป็นที่จะต้องบริหารจัดการให้ทุกคนร่วมมือกันทำให้องค์กรก้าวไปข้างหน้า เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬาชาติตามบทบาทหน้าที่ของสถาบัน บุคลากรที่มีอยู่จะต้องปฏิบัติหน้าที่คลอบคลุมใน 3 ด้าน คือ จัดการศึกษาฝึกกีฬา และค้นคว้าวิจัย ดังที่ Songping (2006) กล่าวไว้ ซึ่งเป็นหลักการที่มหาวิทยาลัยกีฬาในประเทศสาธารณรับประชาชนจีนถือปฏิบัติ ดังนั้น บุคลากรในสถาบันการพลศึกษาที่มีอยู่และแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ บุคลากรระดับผู้บริหาร บุคลากรในระดับปฏิบัติการที่เป็นฝ่ายวิชาการและฝ่ายสนับสนุนวิชาการ และนักกีฬา จะต้องทำงานที่บูรณาการร่วมกันในเป้าหมายและทิศทางเดียวกัน การบริหารจัดการบุคลากรควรที่จะต้องทำให้บุคลากรจากสถาบันการพลศึกษาเป็นกำลังสำคัญของกีฬาชาติ เป็นที่ปรึกษาและเป็นกำลังสำรองของสมาคมกีฬาจังหวัด สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย และสโมสรกีฬาอาชีพได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้บริหาร ควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารจัดการและด้านกีฬาที่ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีภาวะผู้นำ กล้าคิด กล้าตัดสินใจในประเด็นที่อยู่บนพื้นฐานของหลักการทางวิชาการและความถูกต้อง บริหารจัดการด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ และยุติธรรม มีเครือข่าย มีบารมี ลงพื้นที่ และเข้าถึงบุคลากรด้านอื่นๆ โดยผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า หากมีผู้บริหารระดับสูงลงมาจัดการเรื่องกีฬาเอง จะทำให้ทราบปัญหาที่แท้จริงและเข้าถึงปัญหา สามารถแก้ไขได้ตรงจุด และจัดการงานได้รวดเร็ว งานพัฒนาเร็ว

สำหรับบุคลากรระดับปฏิบัติการ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน ผู้ทำทีมกีฬา ผู้ฝึกสอนกีฬา นักวิทยาศาสตร์การกีฬา และบุคลากรสายสนับสนุนอื่นๆ ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่า ปัจจุบันสถาบันการพลศึกษายังมีผู้ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง และรู้ลึก รู้จริงไม่เพียงพอ สถาบันต้องเร่งสรรหาบุคลากรเฉพาะทางที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ตรงในทุกๆ องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะในทุกสาขาของวิทยาศาสตร์การกีฬาให้เพียงพอ หาผู้ฝึกสอนกีฬาที่ “รู้จริง รู้ลึก” และต้องเร่งพัฒนาบุคลากรประจำให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ให้สามารถใช้เครื่องมือวิเคราะห์เชิงลึกทางวิทยาศาสตร์การกีฬาได้ พร้อมทั้งจัดหาบุคลากรวิจัยเชิงลึก และเร่งส่งเสริมให้ผลิตผลงานวิจัยมาใช้จริงให้ได้ ทั้งนี้ควรเป็นผู้มีพื้นฐานการศึกษาด้านพลศึกษา และวิทยาศาสตร์การกีฬา หรือสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรง สถาบันควรมีระบบการดูแล การสร้างขวัญที่ชัดเจน มีการส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันให้มีการพัฒนาตัวเองอย่างสม่ำเสมอ ทั้งการสนับสนุนให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การอบรม/ประชุมวิชาการ/อบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนอาจารย์/ผู้ฝึกสอนกีฬา ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ มีความจำเป็นจะต้องส่งเสริมให้บุคลากรได้เป็นผู้ฝึกสอนและผู้ตัดสินในระดับสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยและระดับนานาชาติ รวมทั้งส่งเสริมให้อาจารย์และบุคลากรกีฬาเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงานกับองค์กรกีฬาระดับชาติและนานาชาติอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีการยกย่องเชิดชูเกียรติตามโอกาส ส่วนตัวบุคลากรเองจะต้องตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา ขวนขวายหาความรู้ใหม่ สร้างความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ก้าวให้ทันเทคโนโลยี ต้องทำตัวเองให้เป็นที่พึ่งทางการกีฬาของสังคม

นักศึกษาและนักกีฬา ในสถาบันการพลศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเฉพาะทาง และมีการดำเนินงานหลายวิทยาเขต การรับบุคคลเข้าศึกษาต่อ แต่ละวิทยาเขตควรที่จะต้องมีการจัดทำแผนการประชาสัมพันธ์หานักศึกษาเข้าเรียน เน้น “เรียนดี กีฬาดี” ให้มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางสังคมและความพร้อมขององค์กร ควรแบ่งสัดส่วนของนักศึกษาเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และกลุ่มผู้สนับสนุนกีฬา จัดสวัสดิการที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เพียงพอและเหมาะสม สำหรับกลุ่มนักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ จำเป็นต้องสรรหานักกีฬาที่มีความสามารถสูงเข้ามา โดยการสรรหานักกีฬาที่มีพื้นฐานและทักษะกีฬาดีจากระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามาศึกษาต่อ เพื่อมาพัฒนาต่อยอดในขณะที่ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา อาจใช้การสรรหานักกีฬาที่มีความสามารถทางการกีฬาเข้ามาศึกษาต่อในสถาบัน โดยโครงการคัดผู้มีความสามารถพิเศษ มีแมวมองออกไปหานักกีฬาในการแข่งขันกีฬารายการต่างๆ เช่น แข่งขันกีฬาแห่งชาติ กีฬาเยาวชนแห่งชาติ และกีฬานักเรียนนักศึกษาฯ และเปิดสมัครทั่วไป ในกระบวนการคัดเลือกนักกีฬาจะต้องได้นักกีฬาที่มี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ความสามารถจริง โดยพิจารณาจาก ทักษะกีฬา สมรรถภาพทางกาย และความสามารถทางวิชาการ / มีทีมงานในการเสาะแสวงหานักกีฬาที่มีพรสวรรค์ รวมทั้งมีกลยุทธ์ในการพัฒนา เก็บรักษา และส่งต่อนักกีฬาที่เหมาะสม ให้สามารถก้าวไปสู่ระดับของกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและเพื่อการอาชีพได้ สำหรับกลุ่มผู้สนับสนุนกีฬา จะเป็นผู้ที่สนใจกีฬา อยากจะเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง โดยแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นกลุ่มนักวิทยาศาสตร์การกีฬา เช่น นักโภชนาการทางการกีฬา นักสรีรวิทยาการออกกำลังกายและกีฬา นักชีวกลศาสตร์การกีฬา นักจิตวิทยาการกีฬา นักกายภาพบำบัดทางการกีฬา เป็นต้น ซึ่งจะออกมาเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสำหรับการพัฒนาเสริมสร้างทักษะกีฬาเพื่อไปสู่ความเป็นเลิศและความเป็นอาชีพต่อไป ส่วนที่สอง และกลุ่มสนับสนุนกีฬา เช่น นักการจัดการกีฬา นักการตลาดกีฬา นักสื่อสารการกีฬา ผู้สื่อข่าวกีฬา ผู้จัดการทีมกีฬา เป็นต้น คนในกลุ่มนี้จะมาช่วยขับเคลื่อนงานกีฬาให้พัฒนาได้เร็วขึ้น ทำมีกิจกรรมที่หลากหลาย ตลาดกีฬากว้างขึ้น ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจได้อีกทางหนึ่ง ผู้ที่จะเข้ามาเรียนในกลุ่มนี้จะเป็นบุคคลที่ไป ไม่ต้องมีความสามารถพิเศษสามารถเปิดรับบุคลทั่วไปได้ และจะเป็นนักศึกษากลุ่มใหญ่ในสถาบัน

2.4 กลยุทธ์การจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษา ด้านการสั่งการ/การปฏิบัติ (leading)

การสั่งการ/การปฏิบัติเป็นกลยุทธ์หนึ่งของการบริหาร เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายขององค์กร ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีกลยุทธ์ในด้านการสั่งการ การจูงใจ การโน้มนำ และการควบคุม ให้สมาชิกในองค์กรทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยอาศัยกระบวนการของการติดต่อสื่อสาร การรับมือกับประเด็นต่างๆ การใช้หลักการทางจิตวิทยาเพื่อจูงใจให้บุคลากรปฏิบัติงานและนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด เป็นกระบวนการบริหารจัดการให้สมาชิกทำงานร่วมกันได้ด้วยวิธีการต่างๆ ในการสั่งการ/การปฏิบัติ ผู้บริหารจะต้องใช้ความสามารถหลายด้านควบคู่กัน อาทิ ภาวะความเป็นผู้นำ การจูงใจ การติดต่อสื่อสารในองค์กร การทำงานเป็นทีม และการควบคุม เป็นต้น เพื่อให้การบริหารองค์กรบรรลุเป้าหมาย หน้าที่ในการสั่งการ/การปฏิบัตินี้มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าหน้าที่อื่น ซึ่งผู้บังคับบัญชาหรือผู้นำต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติ สำหรับการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อให้เกิดพัฒนากีฬาชาตินั้น ในขณะที่มีส่งเสริมความเป็นเลิศทางกีฬานั้น สถาบันการศึกษาจะต้องรักษาไว้ซึ่งความสมบูรณ์ทางวิชาการ เพื่อให้คงไว้ซึ่งคุณค่าของวิชาการและกีฬา และควรบริหารจัดการให้มีความสมดุลกันทั้งสองส่วน สถาบันการศึกษาควรจัดให้กีฬาได้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณชีวิตนักเรียนนักศึกษา ทั้งในด้านของสภาวะทางสุขภาพ สภาวะทางปัญญา คุณธรรมจริยธรรม เพื่อต่อยอดถึงการมีรายได้และสร้างอาชีพ ซึ่ง Holm (2009) กล่าวว่า สถาบันการศึกษาจะต้องสร้างความนิยมของการเล่นกีฬาให้เกิดขึ้นก่อน แล้วการสร้างทีมกีฬาที่มีความสามารถระดับสูงจะตามมา พร้อมกับการสร้างสิ่งแวดล้อมในสถาบันการศึกษาให้เป็นสังคมกีฬา โดย Green (2005) ได้ให้หลักการในการปฏิบัติว่า หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่กำกับดูแลด้านกีฬาชาติจะต้องพิจารณาให้ความสำคัญอย่างชัดเจน ในด้านการเพิ่มจำนวนชั่วโมงในการเข้าร่วมกิจกรรมของกีฬาของเด็กและเยาวชน และการจัดให้มีการแข่งขันที่ได้มาตรฐานหรือการเข้าร่วมกิจกรรมที่ได้มาตรฐาน โดยเริ่มจากกีฬาเพื่อมวลชน กีฬาเพื่อการแข่งขัน และกีฬาเพื่อการอาชีพตามลำดับ ต้องอาศัยการร่วมมือกันของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะองค์กรภาครัฐจะต้องเป็นแกนนำหลัก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การพัฒนากีฬาชาติจึงจะเกิดขึ้นได้ ตลอดจนทุกภาคที่เกี่ยวข้องจะต้องช่วยกันบริหารจัดการให้การพัฒนากีฬาเกิดได้อย่างเป็นระบบที่ต่อเนื่องกันในทุกระดับการศึกษา (Wonders, 2006) องค์ประกอบที่จะ ต้องให้ความสำคัญและนำมาประกอบพัฒนาขีดความสามารถของนักกีฬา จำเป็นต้องให้นักกีฬาผ่านใน 2 กระบวนการ คือ กระบวนการฝึกซ้อมโดยมีการนำองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์การกีฬามาเป็นฐาน (sport scientific training) และกระบวนการกล่อมเกาทางสังคมให้เป็นนักกีฬา (sport socialization) ดังที่ เกษม นครเขตต์ (2555) กล่าวไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุพิตร สมาหิโต (2556 ก) ที่ว่า องค์ความรู้เชิงสหวิทยาการสำคัญที่ปัจจุบันหลายประเทศนำมาใช้เพื่อเป็นพื้นฐานการพัฒนาการกีฬาในสามมิติ คือ การพัฒนาขีดความสามารถของนักกีฬาให้ถึงจุดสูงสุด (high performance athlete) การสร้างเสริมสุขภาพของบุคคลและสังคมด้วยกิจกรรมกีฬา (mass sports/recreation sports) และการพัฒนาอุตสาหกรรมทางการกีฬา (sport industry) ซึ่งรวมถึงการจัดการธุรกิจทางการกีฬา (sport management) และพัฒนาการทางเทคโนโลยีทางการกีฬา (sport technology) มาพัฒนานักกีฬาอย่างเต็มรูปแบบ องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์การกีฬาจะมีส่วนสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะของนักกีฬาไปสู่ความเป็นเลิศและเพื่อการอาชีพได้ โดยผ่านการดำเนินงานสถาบันวิทยาศาสตร์การกีฬาแห่งชาติ (National Sport Science Institute) ที่ รวบรวมผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์ต่างๆ จากสถาบันการศึกษามาร่วมเป็นคณะกรรมการสถาบัน นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญยังพบว่า สถาบันการศึกษาเป็นส่วนสำคัญที่จะเป็นแหล่งเริ่มสร้างพื้นฐานทางการกีฬาสำหรับการพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศ โดยเริ่มจากกีฬาขั้นพื้นฐาน เพื่อสอนให้เด็กเล่นกีฬาเป็นและรู้จักกฎกติกา พร้อมๆ ไปกับการส่งเสริมด้านกีฬาเพื่อสุขภาพ แล้วต่อยอดการพัฒนาสู่กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และกีฬาอาชีพต่อไป ดังนั้น สถาบันการศึกษาในระดับต่างๆ ควรมีกลยุทธ์ด้านการสั่งการ/การปฏิบัติ ดังนี้

2.4.1 โรงเรียนทั่วไป

สถาบันการศึกษาที่เป็นโรงเรียนทั่วไป มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้เด็กและเยาวชนผ่านกิจกรรมและกระบวนการต่างๆ ที่เหมาะตามสภาพการณ์และปัจจัยเกื้อหนุน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถสำหรับการประกอบอาชีพ และเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองโลกที่มีคุณภาพ ในการจัดการศึกษาจะต้องให้ครอบคลุมการพัฒนานักเรียนใน 3 ด้าน คือด้านจิตใจ ด้านคุณธรรม และด้านร่างกาย (Yang, 2005) กีฬาเป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาที่ก่อให้เกิดการพัฒนาได้ครบทั้งสามองค์ประกอบ การสนับสนุนกิจกรรมกีฬาในโรงเรียนควรจัดให้มีความชัดเจน ด้วยการกำหนดเป็นนโยบายด้านกีฬาของโรงเรียน ทั้งในส่วนของกิจกรรมกีฬาเพื่อสุขภาพ และกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ โดยจัดให้มีชั่วโมงกีฬา และวันกีฬาของโรงเรียน เพื่อมุ่งหวังการใช้กีฬาฝึกระเบียบวินัย สร้างความสามัคคี และพัฒนาสมรรถภาพทางกาย และความเป็นเลิศทางกีฬา ในการสั่งการ/การปฏิบัติ (leading) เพื่อให้ได้มีการพัฒนากีฬาในสถานการศึกษา ควรเน้นกิจกรรมใน 3 ด้าน คือ 1) การจัดการเรียนการสอนกีฬาและวิชาที่เกี่ยวข้อง 2) การจัดระบบการฝึกซ้อมและจัดปัจจัยเกื้อหนุนในการพัฒนากีฬา 3) การจัดกิจกรรมพิเศษด้านการกีฬาสำหรับนิสิตนักศึกษาในสถาบัน และ 4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการกีฬากับหน่วยงานต่างๆ สรุปได้ดังนี้ คือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การจัดการเรียนการสอนกีฬาและวิชาที่เกี่ยวข้องสำหรับเด็กทุกคน เป็นสิ่งจำเป็น ดังที่ Cameron (2005) และ You (2006) กล่าวไว้ว่า กีฬาเป็นเครื่องมือที่ดีสำหรับการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านวัฒนธรรม ของเด็กและเยาวชน โดยเริ่มที่โรงเรียน สอดรับกับแนวคิดของ Bailey (2006) ที่ว่า การสอนพลศึกษาในโรงเรียนนับเป็นการสร้างรากฐานที่แข็งแรง ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเรียนรู้ พัฒนาทางปัญญา และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพราะกีฬานอกจากช่วยจะให้มีพัฒนาทางการด้านร่างกายที่ดีแล้ว ยังทำให้เด็กมีผลต่อพัฒนาการด้านอารมณ์ด้วย โดยการจัดกิจกรรมกีฬาให้เด็กนั้น จะต้องจัดให้เด็กได้เข้าร่วมกิจกรรมกีฬาอย่างสม่ำเสมอในหลายๆ รูปแบบ โรงเรียนต้องพิจารณาจัดให้ครอบคลุมใน 5 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านวิถีการดำเนินชีวิต ด้านความรู้สึก ด้านสังคม และด้านกระบวนการคิดและการเรียนรู้ โรงเรียนจะต้องตระหนักว่ากระบวนการสอนและการเรียนรู้พลศึกษา เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องสอนให้เด็กและเยาวชน โดยจำเป็นต้องจัดให้มีผู้สอนที่มีความรู้และเห็นในคุณค่าของกีฬา ดำเนินโดยครูที่มีความรู้ทางด้านพลศึกษา ครูผู้สอนจะต้องจะคิดว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องมาถ่ายทอดให้กับเด็กทุกคนในโรงเรียน ดังนั้น ในโรงเรียนทุกระดับชั้นควรมีการจัดกิจกรรมกีฬาใน 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก จัดให้นักเรียนได้มีการเรียนวิชาพลศึกษาในทุกระดับชั้น (บังคับเลือก) โดยจัดให้กิจกรรมกีฬา เป็นกิจกรรมหนึ่งในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลักสูตร สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง (ตามข้อกำหนดหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551) ลักษณะที่สอง คือ จัดห้องเรียนพิเศษให้กับนักเรียนที่เป็นนักกีฬาโดยเฉพาะ และหลักสูตรจะต้องสอดรับกับการเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา และการพัฒนากีฬาด้วย เช่น แผนการเรียนวิทยาศาสตร์การกีฬา มีแผนเรียนศิลป์-กีฬา ฯ เพื่อให้นักกีฬาสามารถนำความรู้มาพัฒนาทักษะกีฬาของตนเองได้ เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนและการฝึกซ้อมกีฬา สำหรับการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา ผู้เชี่ยวชาญเห็นสมควรให้จัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับกีฬาสากลที่มีการจัดการแข่งขันในโอลิมปิกเกมส์ เอเชียนเกมส์ และซีเกมส์ เป็นหลัก เพราะกีฬาสากลจะสามารถพัฒนาขึ้นเป็นกีฬาอาชีพได้กว้างขวาง มีตลาดที่กว้าง มีนักกีฬาจำนวนมาก และก่อให้เกิดอาชีพอื่นๆ ตามมาด้วย และให้คงไว้ซึ่งกีฬาไทย เพื่อการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมไทย เข้าใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการออกกำลังกายและเล่นกีฬา สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องและปลอดภัย เพื่อการดูสุขภาพตัวเอง ฝึกฝนความรับผิดชอบ รู้จักการทำงานเป็นทีม รู้จักแพ้ชนะ และมีน้ำใจนักกีฬา เป็นการเสริมการเรียนรู้ สร้างภาวะความเป็นผู้นำ เสริมสร้างการฝึกฝนการบริหารจัดการ สร้างสรรค์ความสุข และนันทนาการให้นิสิตนักศึกษาในสถาบัน

การจัดระบบการฝึกซ้อมและจัดปัจจัยเกื้อหนุนในการพัฒนากีฬา โดยจัดให้มีระบบการฝึกซ้อมที่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์เครื่องมือทางการกีฬาและวิทยาศาสตร์การกีฬา ตลอดจนสนามกีฬา และสถานที่ฝึกซ้อมที่เพียงพอ รองรับทั้งกีฬาเพื่อสุขภาพและกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ จากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า มีความจำเป็นมากที่สถาบันการศึกษาจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทางวิทยาศาสตร์การกีฬา เพื่อมาดูแลการฝึกซ้อมของนักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ต้องให้มีบุคลากรประจำอย่างน้อยโรงเรียนละ 1 คน และโรงเรียนควรจัดให้มีการแข่งขันอย่างสม่ำเสมอทั้งในสถานที่และนอกสถานที่ เพื่อเป็นการทดสอบฝีมือ ในกรณีที่โรงเรียนมีความจำกัดเรื่องสถานที่และบุคลากร จำเป็นที่จะต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภายนอก ทั้งนี้โรงเรียนควรจัดปัจจัยเกื้อหนุนที่จะทำให้นักกีฬาสามารถเรียนและการฝึกซ้อมดำเนินไปด้วยกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่

1) ด้านการเรียน โดยจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาสำหรับนักกีฬาแยกจากนักเรียนทั่วไป จัดสอนเพิ่มเติมเติมหรือสอนเสริมให้ในภายหลัง จัดหาเพื่อคู่หู (บัดดี้) ที่ไม่ใช่นักกีฬาคอยดูแลเรื่องการเรียนและติดตามงาน จัดหาทุนโควตาเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยให้

2) ด้านการฝึกซ้อมกีฬา ดูแลเรื่องสมรรถภาพของร่างกาย การพัฒนาของร่างกายที่เหมาะกับกีฬาในแต่ละชนิด ต้องได้รับการพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง และควบคุมการฝึกซ้อมให้เป็นไปตามโปรแกรม โดยผู้ฝึกสอนจะต้องใกล้ชิดนักกีฬา อยู่กับนักกีฬาทุกวัน จัดให้นักกีฬาได้มีเวทีแข่งขันอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในระดับภาค ระดับประเทศ ระดับชาติและนานาชาติอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างโอกาสติดทีมชาติหรือโอกาสการเป็นนักกีฬาในสโมสรกีฬาอาชีพให้นักกีฬา

3) ด้านความเป็นอยู่ โรงเรียนควรจัดสวัสดิการสนับสนุนการเรียนและการฝึกซ้อมในด้านต่างๆ เช่น ทุนการศึกษา การดูแลด้านโภชนาการ ที่พัก เสื้อผ้าชุดกีฬา และการเดินทางเพื่อซ้อมกีฬา และเงินรางวัลพิเศษเมื่อได้รับชัยชนะจากการแข่งขัน เป็นต้น

การจัดกิจกรรมพิเศษด้านการกีฬานอกหลักสูตร เป็นสิ่งจำเป็นที่โรงเรียนทั่วไปควรจัดให้กับเด็กและเยาวชนได้มีส่วนร่วม ดังที่ Padis (2009) กล่าวไว้ว่า ควรทำใน 2 ลักษณะ คือ สำหรับนักเรียนทั่วไป เพื่อเป็นการส่งเสริมกีฬาเพื่อสุขภาพและนันทนาการ ได้แก่ การจัดตั้งชมรมกีฬา การจัดแข่งขันกีฬาสี กีฬาเชื่อมความสามัคคี และสำหรับนักเรียนเฉพาะกลุ่ม เป็นการส่งเสริมเพื่อความเป็นเลิศทางด้านกีฬา มีการทำทีมและฝึกซ้อมกีฬาเฉพาะชนิดเพื่อสร้างและพัฒนาทักษะกีฬา มีการส่งแข่งขันภายนอกโรงเรียน มีการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาชิงแชมป์รายการต่างๆ โดยสนับสนุนให้นักเรียน และบุคลากรในสถาบัน และชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ทั้งในลักษณะของคณะกรรมการจัดงาน ทีมงาน อาสาสมัคร และเป็นผู้เข้าร่วม โดยผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่า ให้โรงเรียนถือว่า กิจกรรมกีฬาเป็นกิจกรรมแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (corporate social responsibility: CSR) ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งที่นักเรียนให้ความสนใจเข้าร่วมเป็นจำนวนมาก ช่วยให้สังคมเกิดภาพลักษณ์ที่ดีและสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ Godfrey (2009) ที่ให้ความเห็นไว้ว่า การใช้กีฬาเป็นสื่อ เป็นสิ่งที่สังคมให้การตอบรับ และมีประโยชน์ต่อการพัฒนาชาติ เนื่องจากกีฬา จะเป็นที่มาปัญญา เป็นที่มาของข้อบังคับและกฎเกณฑ์ ที่จะทำให้บุคคลอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข กิจกรรมกีฬาจึงถือเป็นการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ขององค์กรที่ดี ดังนั้น ในการทำกิจกรรมแต่ละครั้งควรให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วกัน และสนับสนุนกีฬาเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ/วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนอย่างหนึ่ง โดยผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องต้องสร้างและปลูกฝังให้นักกีฬาให้เป็นเด็กมีระเบียบวินัย มีมารยาท ทำตัวให้เป็นที่รักของครูและนักเรียนในโรงเรียน ให้เป็นตัวอย่างที่ดี (role model) ในทุกด้านๆ ปลูกผังให้เด็กคิดได้ ว่าโรงเรียนให้โอกาส ให้การศึกษา และให้ที่อยู่ เป็นการปลูกฝังให้เด็กรู้จักการตอบแทนบุญคุณและเห็นคุณค่าขององค์กร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ นับเป็นอีกกิจกรรมอีกด้านหนึ่งที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการ หากไม่มีหน่วยงานอื่นมาสนับสนุนการทำกิจกรรมกีฬา โรงเรียนจะต้องมีการลงทุนที่สูงมาก ซึ่งการลงทุนในบางด้านยังไม่มีความจำเป็นสำหรับโรงเรียนทั่วไป ควรให้หน่วยงานภายนอกที่มีความพร้อมสูงอยู่แล้วมาช่วย จะทำให้ประหยัดงบประมาณ และยังได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้รู้เขารู้เรา ซึ่งอาจทำในลักษณะของการทำบันทึกข้อตกลงด้านกีฬา ให้มีการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในสถาบันการศึกษา และหน่วยงานทางการกีฬาภายนอกที่เป็นองค์กรกีฬาระดับชาติและนานาชาติ หน่วยงานภายในสถาบันการศึกษา ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายทะเบียน ฝ่ายแนะแนว สมาคมผู้ปกครอง และชมรมศิษย์เก่า เพื่อประสานความร่วมมือในด้านการเรียนของนักกีฬา การฝึกซ้อมกีฬา และการสนับสนุนงบประมาณ สำหรับหน่วยงานภายนอก ให้สร้างเครือข่ายกีฬากับโรงเรียนระดับที่ต่ำกว่า เพื่อการส่งต่อนักกีฬาเข้ามาต่อยอดในโรงเรียน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสโมสรกีฬาอาชีพ เพื่อการส่งต่อนักกีฬาเข้าสู่ระบบอาชีพ ให้นักกีฬามีรายได้ตลอดจนบริษัทห้างร้านต่างๆ เพื่อการสนับสนุนกิจกรรม และองค์กรกีฬาในภายนอก ได้แก่ การสร้างเครือข่ายกีฬากับโรงเรียนอื่นๆในระดับชาติและนานาชาติ สร้างเครือข่ายวิชาการกับสถาบันการศึกษาระดับสูง เช่น มหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษา ตลอดจนหน่วยงานกีฬาระดับชาติ เช่น กรมพลศึกษา การกีฬาแห่งประเทศไทย สมาคมกีฬาสมัครเล่นแห่งประเทศไทย เป็นต้น เพื่อให้รู้เขารู้เราและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

2.4.2 โรงเรียนกีฬา

การดำเนินงานในขั้นการสั่งการ/การปฏิบัติ (leading) เป็นขั้นตอนอีกกระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญ ต้องนำมาบูรณาการเพื่อการบริหารจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพ มีผลผลิตตรงตามเป้าประสงค์ขององค์กร Cameron (2005) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนากีฬาในโรงเรียนกีฬาให้มีประสิทธิภาพมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 4 ด้านประกอบกัน ที่ผู้บริหารจะต้องการสั่งการ/การปฏิบัติ คือ การบริหารจัดการหลักสูตรและการประยุกต์ใช้ การจัดการเรียนการสอนลงสู่การปฏิบัติที่เป็นนวตกรรม การเปลี่ยนแปลงองค์กรให้ทันต่อความต้องการของสังคมและการเปลี่ยนแปลงของมโลก และจัดการศึกษาและกีฬาที่ต้องพัฒนานักกีฬาทั้งด้านวิชาการและทักษะกีฬา จัดกิจกรรมกีฬาทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ตระหนักถึงคุณค่าของกีฬา และพัฒนานักเรียนให้ขึ้นมาเป็นผู้นำทางการกีฬาขององค์กรกีฬาต่างๆ และชุมชน สอดคล้องกับ Montreuil (2006) ที่ว่า การพัฒนากีฬา สำคัญที่สุด คือ การพัฒนานักกีฬา ซึ่งจะต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนาทางด้านร่างกายและทักษะกีฬาให้ดีพอๆ กับการพัฒนาด้านศีลธรรมและสังคม โดยครูพลศึกษาและโค๊ชกีฬาจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการอบรมสั่งสอนเด็กให้มีคุณบัติดังกล่าวผ่านกิจกรรมกีฬา ทั้งนี้เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ของประเทศไทย จากการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ทบทวนเอกสารและการสัมภาณ์กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ในด้านการสั่งการ/การปฏิบัติ เพื่อการพัฒนากีฬาชาติ โรงเรียนกีฬาควรมีนำแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนกีฬาในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งมีรูปแบบที่จัดเจน หรือของสาธารณรัฐเกาหลี และญี่ปุ่นมาประยุกต์ใช้ในรูปแบบที่เหมาะสมกับระบบการศึกษาของประเทศไทย เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการพัฒนากีฬาและวิชาการไปควบคู่กัน ซึ่ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าโรงเรียนกีฬาควรมีการบริหารจัดการในด้านการสั่งการ/การปฏิบัติงาน ออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) การจัดการเรียนการสอน 2) การจัดระบบการฝึกซ้อมและจัดปัจจัยเกื้อหนุนในการพัฒนากีฬา 3) ด้านความเป็นอยู่ และ 4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการกีฬากับหน่วยงานต่างๆ ดังรายละเอียด คือ

1) ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนกีฬาต้องจัดให้นักกีฬาได้มีการเรียนในรายวิชาทั่วไปครบตามข้อกำหนดของหลักสูตร และผ่านเกณฑ์มาตรฐานด้านผู้เรียนและมาตรฐานของสถานศึกษา จัดโครงการสอนเสริมวิชาสามัญทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้มีมาตรฐาน ต้องบริหารจัดการให้เด็กได้เรียนและเล่นกีฬาไปด้วยกัน และมีงานทำที่มั่นคงในอนาคต โดยจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ และด้านกีฬาประจำตัวนักกีฬาทุกคน จัดหลักสูตรให้สอดรับกับการเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา และเพื่อการพัฒนานักกีฬาไปเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการกีฬา ทั้งนี้ ในการจัดการศึกษาไม่ควรเน้นการพัฒนาทักษะกีฬาเพื่อความเป็นเลิศเพียงอย่างเดียว แต่ให้ใช้กีฬาเป็นฐานในการสร้างโอกาสการเรียนรู้และเสริมทักษะอื่นๆ ให้กับเด็กและเยาวชนในโรงเรียนด้วย เช่น ให้มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม การทำงานเป็นทีม สร้างภาวะผู้นำ ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักแพ้ รู้จักชนะ เป็นต้น แล้วคัดเลือกผู้ที่มีความสามารถพิเศษพัฒนาต่อยอดเป็นนักกีฬาระดับสูงต่อไป สำหรับผู้มีความจำกัดแต่รักและสนใจกีฬา ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นไว้ว่า ควรสร้างพื้นฐานสำหรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งควรมีหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนโรงเรียนกีฬา โดยอิงหลักการของสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จัดให้มีวิชาเรียนที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนากีฬาของนักเรียนได้ และในส่วนของการเรียนในกิจกรรมกีฬา ควรจัดชนิดกีฬาสากลให้ครบทุกชนิดกีฬา ให้เหมาะสมไม่มากไม่น้อยเกินไป มีความสอดคล้องของงบประมาณ และจัดสรรชนิดกีฬาที่จะสร้างความเป็นเลิศไม่ให้มีความซ้ำซ้อนกัน โดยโรงเรียนกีฬาในสังกัดเดียวกันไม่ควรสร้างนักกีฬาชนิดเดียวกัน ควรเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ การจัดสรรงบประมาณจะได้ทั่วถึงมากขึ้น

ระบบการศึกษาควรต้องจัดให้รองรับนักกีฬาได้ตลอดแนว ระบบการจัดการของโรงเรียนกีฬาและมหาวิทยาลัยกีฬาจะต้องเชื่อมต่อกัน จะช่วยให้เด็ก เยาวชน และผู้ปกครอง มีความมั่นใจในการเลือกเดินทางสายกีฬา ช่วยให้มีความมั่นคงในอนาคต หากมีมหาวิทยาลัยกีฬารองรับจะเป็นการช่วยให้เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถทางการกีฬาสร้างความเชี่ยวชาญได้ตลอดแนว ทั้งในฐานะนักกีฬา ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน นักวิทยาศาสตร์การกีฬา ตลอดทั้งการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ เพราะมหาวิทยาลัยกีฬาจะเป็นแหล่งรวมขององค์ความรู้ในด้านการกีฬาตลอดแนว ถึงแม้นักกีฬาจะเลิกเล่นกีฬาแล้วก็สามารถนำกีฬามาสร้างเป็นอาชีพได้

ต้องจัดปัจจัยเกื้อหนุนด้านวิชาการที่พร้อมและทันสมัย เช่น ห้องสมุด หนังสือตำราเรียน และสื่ออิเล็กโทรนิกต่างๆ ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องไม่ลืมที่จะสอดแทรกด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ เน้นให้เด็กเป็นผู้ที่มีความอดทน มุ่งมั่น และกตัญญูรู้คุณต่อครูอาจารย์และโรงเรียน ฝึกให้เด็กรู้จักการบริหารจัดการเวลา เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2) ด้านการฝึกซ้อมและพัฒนาทักษะกีฬา ตามเป้าหมายเพื่อความเป็นเลิศทางการกีฬาของโรงเรียนกีฬา ยังคงต้องเริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนากีฬาขั้นพื้นฐานให้เข้มแข็งก่อน แล้วพัฒนาต่อยอด และสร้างเป็นอาชีพต่อไป ซึ่งในการสร้างกีฬาเพื่อความเป็นเลิศนั้น ต้องดำเนินการให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและจริงจัง มีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนทั้งระยะสั้นและระยะยาว ไม่ควรปรับเปลี่ยนมาตรการบ่อย เพราะจะทำให้เกิดความสับสน และไม่มีจุดยืนที่แน่ชัด

สิ่งสำคัญพื้นฐานที่เอื้อให้นักกีฬาสามารถฝึกซ้อมได้เต็มที่ด้านหนึ่ง คือ ความสมบูรณ์ความพร้อมของร่างกาย ควรที่จะต้องจัดระบบการดูแลด้านโภชนาการ และสภาวะทางสุขภาพและสมรรถภาพของร่างกาย โดยมีความจำเป็นที่จะต้องมีผู้เชี่ยวชาญด้านโภชนาการสำหรับกีฬาชนิดต่างๆ ซึ่งพบว่า ในปัจจุบันโรงเรียนกีฬายังไม่มีตำแหน่งนี้ อีกทั้งการจัดสรรงบประมาณสำหรับด้านโภชนาการยังไม่เพียงพอ จัดเตรียมอาหารตามงบประมาณและความจำเป็น โดยไม่ได้พิจารณาตามหลักโภชนาการเท่าที่ควร โรงเรียนกีฬาต้องให้ความสำคัญ จริงจัง และจริงใจ กับการจัดการและควบคุมการปฏิบัติ เพื่อให้การพัฒนาทางร่างกายของนักกีฬาในโรงเรียนเหมาะสมกับชนิดกีฬาที่เล่น มีการฝึกและพัฒนาทักษะกีฬาตั้งแต่ระดับเยาชนด้วยวิธีการที่ถูกวิธีและต่อเนื่อง มีการเสริมสร้างและพัฒนาสมรรถภาพได้ตามช่วงเวลาและฤดูการแข่งขัน โดยการบูรณาการองค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาลงปฏิบัติในนักกีฬา และมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทางกีฬาและวิทยาศาสตร์การกีฬา ดูแล ควบคุมการฝึกซ้อมให้เป็นไปตามโปรแกรมอย่างเข้มข้น ซึ่งผู้ฝึกสอนจะต้องใกล้ชิดนักกีฬาอยู่กับนักกีฬาทุกวัน และเป็นแบบอย่างที่ดี

โรงเรียนกีฬาควรจะต้องจัดให้นักกีฬาได้มีเวทีแข่งขันในเวทีที่ได้มาตรฐานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการทดสอบฝีมือ ทั้งในระดับภาค ระดับประเทศ ระดับชาติ และระดับนาชาติอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างโอกาสติดทีมชาติ หรือโอกาสการเป็นนักกีฬาในสโมสรกีฬาอาชีพให้นักกีฬา ซึ่งโรงเรียนจะ ต้องจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์เครื่องมือทางการกีฬาและวิทยาศาสตร์การกีฬาตลอดจนสนามกีฬา และสถานที่ฝึกซ้อมที่เพียงพอและได้มาตรฐาน

3) ด้านความเป็นอยู่ เนื่องจากเป็นโรงเรียนประจำที่นักกีฬาอยู่ในโรงเรียนตลอด 24 ชั่วโมง โรงเรียนต้องดูแลรับผิดชอบ ทั้งด้านวิชาการ การฝึกซ้อมกีฬา และพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อให้เด็กสามารถโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ มีความรู้ทางวิชาการและมีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง การจัดสภาพแวดล้อมเหมาะสมต่อการเรียน การเล่นกีฬา และการพักผ่อน เป็นสิ่งจำเป็น โรงเรียนควรที่จะต้องจัดปัจจัยเกื้อหนุนให้ครอบคลุมทุกด้านดังกล่าว เช่น อาคารเรียน ห้องสมุดและไอที อาคารที่พักอาศัย ห้องพักผ่อน อาคารยิมเนเซี่ยม/โรงฝึกกีฬา/สนามกีฬา แต่ละชนิด หาอุปกรณ์กีฬาสำหรับการฝึกซ้อม ในสภาพที่เหมาะสม ตลอดทั้งการจัดสวัสดิการสนับสนุนการเรียนอย่างเพียงพอ

4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ มีความจำเป็นต้องมีเครือข่ายที่ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในระดับ หน่วยงานภายใน ชุมชน หน่วยงานระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับประเทศ และระดับต่างประเทศ ทั้งส่วนที่เป็นสถาบันการศึกษา หน่วยงานทางการกีฬาของรัฐ องค์กรอิสระ และ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคเอกชนต่างๆ เพื่อประสานความร่วมมือในด้านการเรียนของนักกีฬา การฝึกซ้อม การดำเนินกิจกรรม และการสนับสนุนงบประมาณ เป็นต้น โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า โรงเรียนกีฬายังมีความร่วมมือกับองค์กรกีฬาหลักของประเทศน้อยและยังไม่ถูกทาง เสมือนต่างคนต่างทำ ควรที่จะต้องหันมาร่วมมือกันทำ จัดการให้หน่วยงานหลักกีฬาระดับประเทศลงมาให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง ครอบคลุมและต่อเนื่อง ทั้งด้านวิชาการ ด้านทักษะกีฬา และการแข่งขัน จัดทำระบบกีฬาอาชีพรองรับ ไม่ควรแยกกันทำ เพราะจะเป็นการสูญเสียโอกาสในทุกๆ บริบท และการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภายนอกอื่นๆ การร่วมมือกับสโมสรกีฬาอาชีพเป็นสิ่งจำเป็น เพราะเป็นการส่งต่อนักกีฬา สร้างอาชีพ และหารายได้ให้นักกีฬาได้ อีกทั้ง ยังมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างเครือข่ายวิชาการกับสถาบัน การศึกษาระดับสูง เช่น มหาวิทยาลัย สถาบันการพลศึกษา ตลอดจนหน่วยงานกีฬาระดับชาติ เช่น กรมพลศึกษา การกีฬาแห่งประเทศไทย สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย เป็นต้น เพื่อให้การดำเนินงานเกิดความคล่องตัว ได้รู้เขารู้เราและเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สิ่งสำคัญในการสร้างเครือข่ายที่ยั่งยืน คือ จะต้องจัดให้มีการกิจที่ต่อเนื่องและต้องเป็นทั้งผู้รับและผู้ให้ “Win Win” ทั้ง 2 ฝ่าย

2.4.3 มหาวิทยาลัยทั่วไป

ในการสั่งการ/การปฏิบัติเพื่อให้ได้มีการนำเรื่องของกีฬามาพัฒนาคุณภาพบัณฑิตตามที่พึงประสงค์ ต่างเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลกว่า กีฬาเป็นกิจกรรมที่ดีมาก สามารถนำมาพัฒนาศักยภาพนิสิตนักศึกษาได้ในทุกด้าน มหาวิทยาลัยต่างๆ จึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนากีฬาที่ไม่น้อยไปกว่าการพัฒนาด้านอื่นๆ Nite (2011) กล่าวไว้ว่า หนทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนากีฬา มหาวิทยาลัย ต้องเริ่มจากการสร้างความน่าเชื่อถือ การดำเนินงานและปฏิบัติของหน่วยงานระดับคณะและภาควิชาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยตรง ผู้บริหาร และผู้ฝึกสอน ที่จัดการให้นักกีฬาได้รับการส่งเสริมและพัฒนาทั้งด้านวิชาการ ด้านร่างกาย ด้านสังคม และด้านจิตวิญญาณ รวมทั้งการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของมหาวิทยาลัยกับหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก กับสมาชิก และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) ที่จะมาช่วยส่งเสริมการดำเนินงานกีฬาขององค์กรให้ประสบความสำเร็จ ในการส่งเสริมและพัฒนากีฬานั้น (Kao, 2007 และ Danylchuk, 2007) มหาวิทยาลัยจะต้องพิจารณาถึงปัจจัยภายนอกและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องประกอบกัน ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี และลักษณะของกลุ่มประชากร ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ผลการวิจัย ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เพื่อให้การพัฒนากีฬาในมหาวิทยาลัยทั่วไปเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม มหาวิทยาลัยควรเน้นการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับกีฬาใน 4 ลักษณะ คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนกีฬาและวิชาที่เกี่ยวข้อง ด้านการจัดระบบการฝึกซ้อมและจัดปัจจัยเกื้อหนุนในการพัฒนากีฬา ด้านการจัดกิจกรรมพิเศษด้านการกีฬาสำหรับนิสิตนักศึกษาในสถาบัน และด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการกีฬากับหน่วยงานต่างๆ สรุปได้ดังนี้ คือ

ด้านการจัดการเรียนการสอนกีฬาและวิชาที่เกี่ยวข้อง ควรมีการจัดกิจกรรมใน 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก ให้จัดการเรียนการสอนเป็นวิชาเอก ได้แก่ ด้านพลศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬา และการจัดการจัดกีฬา ให้ครอบคลุมหลักสูตรทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอก เพื่อมีการพัฒนาด้านวิชาการที่ต่อเนื่อง และสร้างความเชี่ยวชาญเฉพาะทางให้นักกีฬา เพื่อการนำมาประยุกต์ใช้พัฒนาศักยภาพด้านกีฬาของตนเอง ให้ได้พัฒนาศักยภาพไปสู่ความเป็นเลิศ และเพื่อการประกอบอาชีพในสายงานที่เกี่ยวข้องหลังจบการศึกษาตามหลักสูตร สำหรับการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา ผู้เชี่ยวชาญเห็นสมควรให้จัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับกีฬาสากลที่มีการจัดการแข่งขันในโอลิมปิกเกมส์ เอเชี่ยนเกมส์ และซีเกมส์ เป็นหลัก เพราะกีฬาสากลจะสามารถพัฒนาขึ้นเป็นกีฬาอาชีพได้กว้างขวาง มีตลาดที่กว้าง มีนักกีฬาจำนวนมาก และก่อให้เกิดอาชีพอื่นๆ ตามมาด้วย และให้คงไว้ซึ่งกีฬาไทย เพื่อการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมไทย ลักษณะที่สอง คือ การจัดการเรียนการสอนในลักษณะของการจัดเป็นวิชาเลือก สำหรับเป็นวิชาเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการออกกำลังกายและเล่นกีฬา สามารถปฏิบัติได้ถูกต้องและปลอดภัย เพื่อการดูแลสุขภาพตนเอง ฝึกฝนความรับผิดชอบ รู้จักการทำงานเป็นทีม รู้จักแพ้ชนะและมีน้ำใจนักกีฬา เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ สร้างภาวะความเป็นผู้นำ เสริมสร้างการฝึกฝนการบริหารจัดการ สร้างสรรค์ความสุข และนันทนาการให้นิสิตนักศึกษาในสถาบัน ดังตัวอย่างการจัดการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาสำหรับมหาวิทยาลัยทั่วไป ในประเทศที่มีการพัฒนาด้านกีฬาอาชีพชัดเจน เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา จะพบว่า โปรแกรมการเรียนที่ช่วยให้นักกีฬาสามารถเล่นกีฬาอาชีพได้ในขณะที่เรียนหนังสือ (Holm, 2009) คือ การเลือกเรียนในโปรแกรมหลักสูตรออนไลน์ (on-line courses) โปรแกรมเย็น (evening program) หรือโปรแกรมวันหยุด (weekend program) ซึ่งมีความยืดหยุ่นในด้านเวลาเรียน มหาวิทยาลัยต่างหันมาให้ความสำคัญกับการจัดโปรแกรมนอกเวลาราชการมากขึ้น พร้อมทั้งมีการจัดปัจจัยเกื้อหนุนทางการกีฬา ไม่ว่าจะเป็นสนามกีฬา ห้องออกกำลังกาย อาคารยิมเนเซียม และอุปกรณ์กีฬาที่มากขึ้น เพื่อดึงดูดให้นักเรียนนักศึกษาหันมาออกกำลังกายและเล่นกีฬาให้มากขึ้น ซึ่งส่วนหนึ่งจะมาจากนโยบายชาติที่กระตุ้นการสร้างเสริมสภาวะทางสุขภาพในทุกกลุ่มอายุ ทำให้กระแสของการเล่นกีฬาเพิ่มมาขึ้น ส่งผลให้กีฬาเพื่อความเป็นเลิศและกีฬาอาชีพได้รับการพัฒนาขึ้นมาด้วย

ด้านการจัดระบบการฝึกซ้อมและจัดปัจจัยเกื้อหนุนในการพัฒนากีฬา โดยจัดให้มีระบบการฝึกซ้อมที่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์เครื่องมือทางการกีฬาและวิทยาศาสตร์การกีฬา ตลอดจนสนามกีฬา และสถานที่ฝึกซ้อมที่เพียงพอ รองรับทั้งกีฬาเพื่อสุขภาพและกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า มีความจำเป็นที่สถาบันการศึกษาจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทางวิทยาศาสตร์การกีฬา เพื่อมาดูแลการฝึกซ้อมของนักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ อย่างน้อยต้องมีบุคลากรประจำทางวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 1 คน จัดให้มีการแข่งขันบ่อยๆ ทั้งในสถานที่และนอกสถานที่ เพื่อเป็นการทดสอบฝีมือ ในสถาบันการศึกษาที่มีความจำกัดเรื่องสถานที่และบุคลากร จำเป็นที่จะต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

ด้านการจัดกิจกรรมพิเศษด้านการกีฬาสำหรับนิสิตนักศึกษาในสถาบัน เพื่อสนับสนุนการพัฒนากีฬา ได้แก่ การจัดตั้งชมรมกีฬา การเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬารายการต่างๆ การเป็นเจ้าภาพในการจัดกิจกรรมทางวิชาการที่เกี่ยวกับการกีฬา เช่น จัดประชุมวิชาการทางการกีฬาระดับชาติและนานาชาติ จัดค่ายกีฬา เป็นต้น โดยสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษา และบุคลากรในสถาบัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ทั้งในลักษณะของคณะกรรมการจัดงาน ทีมงาน อาสาสมัคร และเป็นผู้เข้าร่วม โดยผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่า ให้สถาบันการศึกษาใช้กีฬาเป็นกิจกรรมแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (corporate social responsibility: CSR) กิจกรรมหนึ่ง ซึ่งกีฬาจะช่วยให้สังคมเกิดภาพลักษณ์ที่ดีกับสถาบันการศึกษาและกิจกรรมกีฬาที่ใช้ อีกทั้งยังเป็นการประชาสัมพันธ์องค์กรที่ดี ทำให้นักกีฬาที่มีความสามารถเลือกเข้ามาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยที่มีส่งเสริมกีฬาอย่างจริงจัง สอดคล้องกับ Ray, Groves and Schneider (2007) ที่กล่าวว่า การจัดการด้านกิจกรรมกีฬาที่เป็นระบบจะเป็นการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยได้เป็นอย่างดี และช่วยนักกีฬาที่มีความสามารถพิเศษจะพิจารณาเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย ซึ่งจากการศึกษา พบว่า นักกีฬาจะพิจาณาเลือกมหาวิทยาลัยจากปัจจัยต่างๆ ดังนี้ คือ ความมั่นใจและความสามารถของนักกีฬา โปรแกรมกีฬาที่มหาวิทยาลัยสนับสนุน สถานการรับรู้ของทางการกีฬาและทางวิชาการของสถาบัน และคุณภาพชีวิตหลังจบการศึกษาของผู้เรียน โดยมีปัจจัยด้านการกีฬาที่นักกีฬาพิจารณา คือ ชื่อเสียงของกีฬาที่มหาวิทยาลัยสนับสนุนมาก่อน ความสำเร็จของผู้ฝึกสอน และค่าตอบแทนที่ได้รับ

ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสถาบันการศึกษาและหน่วยงานทางการกีฬาภายทั้งในระดับชาติและนานาชาติ หน่วยงานภายในสถาบันการศึกษา ได้แก่ หน่วยงานระดับภาควิชา คณะ สำนักงาน และกองต่างๆ เพื่อประสานความร่วมมือในการฝึกซ้อมกีฬา และการเรียนของนักกีฬา สำหรับหน่วยงานภายนอกที่เป็นองค์กรกีฬาในประเทศ ได้แก่ โรงเรียนทั่วไปที่มีการสนับสนุนกีฬาอย่างชัดเจน และโรงเรียนกีฬา เพื่อการส่งต่อนักกีฬาทีมีความสามารถสูงเข้ามาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย รวมทั้งหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับกีฬาชาติ เช่น กรมพลศึกษา การกีฬาแห่งประเทศไทย สมาคมกีฬาสมัครเล่นแห่งประเทศไทย และสโมสรกีฬา หน่วยงานภาคเอกชน ที่เป็นผู้สนับสนุนกีฬา ตลอดจนหน่วยงานกีฬาในระดับนานาชาติ เช่น สถาบันวิทยาศาสตร์การกีฬาแห่งชาติของสาธารณรัฐประชาชนจีน สถาบันวิทยาศาสตร์การกีฬาญี่ปุ่น (JISS) สถาบันวิทยาศาสตร์การกีฬาสาธารณรัฐเกาหลี (KISS) ศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติ สถาบันการศึกษาและหน่วยงานทางการกีฬาระดับต่างประเทศ เป็นต้น เพื่อให้รู้เขารู้เรา และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

2.4.4 สถาบันการพลศึกษา

ในขั้นตอนการปฏิบัติในสถาบันการพลศึกษา หากมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบจะทำให้ลงปฏิบัติได้ง่ายและมีผลสัมฤทธิ์ตรงตามเป้าหมาย ผู้บริหารต้องมีการสั่งการให้เกิดการปฏิบัติจะต้องชัดเจนและครอบคลุม จัดหาบุคลากรที่มีคุณภาพและเชี่ยวชาญตรงสายงาน จัดสรรงบประมาณและปัจจัยเกื้อหนุนทั้งในด้านการเรียนการสอน การฝึกกีฬา และการดำเนินงานทั่วไป ให้เพียงพอ ในการปฏิบัติเพื่อให้ได้มีการพัฒนากีฬาในสถานการศึกษา ควรเน้นการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับกีฬาออกเป็นงานหลัก 4 ด้าน คือ การจัดการศึกษา การจัดกิจกรรมเสริมนอกหลักสูตร การพัฒนากีฬา และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ด้านการจัดการศึกษา ควรจัดหลักสูตรให้ครอบคลุมการส่งเสริมและพัฒนากีฬาชาติ คือ สำหรับสร้างผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านกีฬา และสร้างผู้สนับสนุนกีฬา/การขับเคลื่อนกีฬา ในการจัดการเรียนการสอนควรจัดให้มีทั้งกีฬาสากลและกีฬาไทยที่ทันสมัยและสร้างอาชีพได้ เช่น ว่ายน้ำ กอล์ฟแอโรบิค ฟุตบอล ลีลาศ เป็นต้น โดยการบรรจุลงในหลักสูตรของคณะในวิชา มีการสอนแทรกเรื่องคุณค่าของกีฬาเข้าไปในการเรียนการสอนของทุกคณะและสาขาวิชา ในกระบวนการเรียนการสอนต้องฝึกอบรมและสั่งสอนให้นักกีฬามีวินัยในตนเองด้วย ทั้งนี้สำหรับนักกีฬาของสถาบันควรจัดระบบการบริหารหลักสูตรสำหรับนักกีฬาหรือตารางเรียนพิเศษสำหรับนักกีฬา โดยแบ่งกลุ่มนักกีฬาตามระดับความสามารถ คือ 1) เรียนตามตารางปกติ 2) เรียนบางส่วน และขอตัวไปฝึกซ้อม 3) ไม่มีเวลาเรียน ฝึกซ้อมตลอดปี และตั้งทีมอาจารย์ที่มาจาก 3 คณะ เป็นคณะกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอนให้นักกีฬาและติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อให้นักศึกษาที่เป็นนักกีฬาไม่มีปัญหาเรื่องเวลาเรียน และสามารถเข้าร่วมการฝึกซ้อมและแข่งขันได้

ด้านการจัดกิจกรรมเสริมนอกหลักสูตร ต้องมีกิจกรรมนอกห้องเรียนเสริมให้นักศึกษา โดยจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกีฬาให้หลากหลาย เป็นการช่วยเสริมสร้างศักยภาพนักศึกษาให้ได้มีการนำทฤษฎีลงสู่การปฏิบัติ ได้ทดลองทำจริง ตลอดจนได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ได้แก่ การฝึกและพัฒนาผู้ตัดสินกีฬาชนิดต่างๆ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การนำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกีฬาและการออกกำลังกายลงสู่ชุมชน จัดกีฬาภายในระหว่างนักศึกษา จัดกีฬาลีกต่างๆ และระหว่างบุคลากร กิจกรรมกีฬาต้านภัยยาเสพติด เป็นต้น โดยพยายามจัดให้นักศึกษาและบุคลากรจากทั้ง 3 คณะมีส่วนร่วมในบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน

ด้านการพัฒนากีฬา มีการดำเนินงานของศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาและศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศในแต่ละวิทยาเขตอย่างเต็มรูปแบบแล้ว ซึ่งจะต้องจัดให้มีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญประจำครบทุกฝ่าย พร้อมทั้งจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์การกีฬาและจัดการฝึกที่มีคุณภาพมาตรฐานสากลและเพียงพอ มีการควบคุมการฝึกซ้อมกีฬาให้เป็นไปตามโปรแกรมอย่างเข้มงวดและต่อเนื่อง โดยผู้ฝึกสอนจะต้องใกล้ชิดนักกีฬา อยู่กับนักกีฬาทุกวัน (ปัจจุบันยังเป็นการสอนแบบฤดูกาล) และต้องการบูรณาการองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์มาลงปฏิบัติในนักกีฬาอย่างจริงจัง จัดให้นักกีฬาได้มีเวทีแข่งขันอย่างสม่ำเสมอทั้งในระดับภาค ระดับประเทศ และหากมีโอกาสให้หาโอกาสแข่งขันในระดับนานาชาติด้วย ซึ่งสถาบันควรจัดหางบประมาณเพื่อพัฒนากีฬาและจัดปัจจัยเกื้อหนุนที่เพียงพอ ได้แก่ อาคารเรียน ห้องสมุด และไอที สนามกีฬาและที่ฝึกซ้อมแต่ละชนิด พร้อมอุปกรณ์กีฬาที่ได้มาตรฐาน และทันสมัย

ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับชาติและนานาชาติ หน่วยงานภายในสถาบันการศึกษา เริ่มจากการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานกีฬาในระดับจังหวัด ได้แก่ สมาคมกีฬาจังหวัด การกีฬาแห่งประเทศไทยระดับจังหวัด เทศบาล/องค์การบริหารส่วนจังหวัด / องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานระดับประเทศ เช่น สมาคมกีฬาสมัครเล่นประเทศไทย กรมพลศึกษา การกีฬาแห่งประเทศไทย เป็นต้น ตลอดทั้งเร่งสร้างเครือข่าย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ความร่วมมือทางการกีฬาและจัดการศึกษาในประชาคมอาเซียน เช่น มหาวิทยาลัยกีฬาในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ประเทศญี่ปุ่น และประเทศสิงคโปร์ เป็นต้น โดยจัดให้มีกิจกรรมต่อเนื่อง ทั้งในด้านการแลกเปลี่ยนวิชาการ และวิทยาการฝึกกีฬา

ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่า ควรมีการยกระดับสถาบันการพลศึกษาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ เพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งทางด้านการบริหารจัดการทางการกีฬา และมีความเข้มข้นในองค์ความรู้ทางด้านพลศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬา กีฬา และนันทนาการ ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพราะหากตั้งใหม่จะซ้ำซ้อนกันกับสถาบันการพลศึกษาที่มีอยู่แล้ว และต้องใช้งบประมาณค่อนข้างสูง แต่สถาบันการพลศึกษาที่จะปรับเป็นมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ จะต้องปรับโครงสร้าง วิสัยทัศน์ พันธกิจ และที่สำคัญจะต้องมีการพัฒนากำลังคนในเชิงรุก เพื่อรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในบริบทของกีฬา และเพื่อต่อยอดการพัฒนากีฬาจากโรงเรียนกีฬา ควรจัดระบบการศึกษาในลักษณะที่เป็น “สหวิทยาการ” ที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา ให้รองรับนักกีฬาได้ตลอดแนว ซึ่งระบบของโรงเรียนกีฬาและมหาวิทยาลัยกีฬาจะต้องเชื่อมต่อกัน สอดรับนักกีฬาที่มาจากโรงเรียนกีฬาด้วย

2.5 กลยุทธ์การจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษา ด้านการประเมิน (evaluating)

การประเมินผล เป็นกระบวนการเพื่อประเมินความสำเร็จของการดำเนินงาน ซึ่งควรประเมินในด้านต่าง ๆ ให้ครอบคลุมทั้งผลงานและคุณลักษณะอื่น ๆ ที่มีคุณค่าต่อการปฏิบัติงานทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ภายในเวลาที่กำหนดไว้อย่างแน่นอน ภายใต้การสังเกต จดบันทึก และประเมินโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholder) การประเมินผลยังทำให้ทราบจุดอ่อนจุดแข็ง และข้อพกพร่องที่จะต้องดำเนินการแก้ไข เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติในครั้งต่อไป ทั้งนี้การประเมินจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความเป็นระบบและมาตรฐานแบบเดียวกัน และควรมีเกณฑ์การประเมินผลที่มีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติให้ความเป็นธรรมโดยทั่วกัน หลักการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแนวคิดสมัยใหม่ของ นงลักษณ์ เพิ่มชาติ (2548) กล่าวว่า ต้องมีองค์ประกอบอย่างน้อย 3 ประการ คือ เน้นเรื่องผลลัพธ์ในการปฏิบัติงาน ยึดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร และต้องมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติกับผู้บังคับบัญชาในการกำหนดเป้าหมายงาน ทั้งนี้เพราะเชื่อว่าเมื่อบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของงานและเกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จของการทำงานแล้ว สอดคล้องกับ อลงกรณ์ มีสุทธา และสมิต สัชฌุกร (2554) ที่ให้ความสำคัญกับการประเมิน แบบ 360 องศา นั้นคือต้องให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม จะทำให้ทุกคนเกิดความพึงพอใจในงาน มีความกระตือรือร้นที่จะทำให้งานบรรลุเป้าหมายที่ช่วยกันกำหนดไว้ จะช่วยลดความสับสนในการทำงาน เพราะทุกคนในองค์กรทราบเหมือนกันว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไรจึงจะบรรลุเป้าหมายเดียวกัน และความสำเร็จของงานอยู่บนหลักเกณฑ์ของการประเมินผลแบบไหน การประเมินผลการปฏิบัติงานมีความสำคัญทั้งต่อพนักงานผู้ปฏิบัติ ผู้บังคับบัญชา และองค์กร ทั้งนี้ สำหรับการประเมินในสถาบันการศึกษานั้น จะอยู่ภายใต้กำกับและควบคุมของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่มีหน้าที่ในการกำหนดวิธีการประเมินผลและดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานของสถาบันการศึกษา ที่เรียกว่า การประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะประเมินการทำงานในภาพรวม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ของสถาบันการศึกษาในทุกด้าน สำหรับการดำเนินงานด้านการจัดการกีฬาซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าสอดคล้องกับ Goff (2000) ที่กล่าวไว้ว่า ดัชนีชี้วัดความสำเร็จด้านการกีฬาในสถาบันการศึกษาตัวหนึ่งคือ ความสำเร็จที่มีคุณภาพของนักกีฬาในสองมิติพร้อมกัน คือ ความสำเร็จในด้านการเป็นนักกีฬา และการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร จากการวิเคราะห์ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัย พบว่าการพัฒนากีฬานั้นสถาบันการศึกษาควรมีประเมินทั้งในด้านของผลงานและกระบวนการปฏิบัติใน 3 ขั้นตอน คือ การจัดเก็บข้อมูล การประเมินผล และการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขงาน ดังนี้

2.5.1 โรงเรียนทั่วไป

ความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียนทั่วไปส่วนใหญ่นั้นใช้การดูผลของการประเมินที่เรียกว่า ประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งสถาบันการศึกษาในระดับโรงเรียนจะทำการประเมินโดยใช้ระบบของการประกันคุณภาพการศึกษา ตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่เหมือนกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การประเมินการดำเนินงานด้วยวิธีการดังกล่าว เป็นการประเมินผลการดำเนินงานในภาพรวม เน้นการประเมินกระบวนการทำงาน ยังไม่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้อย่างครอบคลุม โดยเฉพาะคุณภาพและการพัฒนาทางด้านกีฬาของโรงเรียน ทั้งนี้ในกระบวนการประเมินควรมีการดำเนินงานใน 3 ขั้นตอน คือ การจัดเก็บข้อมูล การประเมินผล และติดตามผลการดำเนินงานที่ได้มีการนำผลที่ได้ไปใช้ในการดำเนินงานครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียด คือ

1) การจัดเก็บข้อมูล เป็นกระบวนการสำคัญของการประเมินและติดตามผลการดำเนินงาน ข้อมูลด้านกีฬาที่โรงเรียนจัดเก็บมักเป็นข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ จำนวนนักกีฬาที่ประสบความสำเร็จ รายการแข่งขันที่เข้าร่วม และเหรียญรางวัลที่ได้ เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่ฝ่ายแนะแนวจะเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลต่างๆ สำหรับข้อมูลละเอียดด้านกีฬานั้น ยังไม่มีการเก็บบันทึกที่ชัดเจน เป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและจดจำ อธิบายได้ในลักษณะของข้อมูลเชิงคุณภาพโดยอาจารย์ที่ปรึกษา ชมรม ผู้ฝึกสอน และนักกีฬาที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ดังนั้น เพื่อให้เห็นผลขอบการพัฒนาด้านกีฬาที่ชัดเจน ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์เห็นชอบให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในโรงเรียนควรที่จะต้องช่วยกันเก็บข้อมูลเชิงลึก และจัดเก็บอย่างเป็นระบบ สามารถเรียกดูได้อย่างสะดวก ทั้งผู้บริหาร นักกีฬา ผู้ฝึกสอน และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ข้อมูลที่ควรจัดเก็บประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัวของนักกีฬา ข้อมูลด้านการเรียน ข้อมูลด้านกีฬา ทั้งในด้านพัฒนาการด้านร่างกายและด้านกีฬา ระยะเวลาการฝึกซ้อม สถิติกีฬา ข้อมูลด้านสมรรถภาพทางกาย และข้อมูลการใช้จ่ายงบประมาณ โดยจัดเก็บแยกตามระดับความสามารถและชนิดกีฬา

2) การประเมินผล ให้โรงเรียนทำการประเมินทั้งระบบการทำงานและคุณภาพของนักกีฬาที่ถือว่าเป็นผลผลิตที่ได้จากการดำเนินงาน ในการประเมินผลสำเร็จของการดำเนินงานด้านกีฬานั้น ส่วนใหญ่ยังมองเพียงจำนวนเหรียญที่ได้ ลำดับที่ได้ จำนวนงบประมาณที่ใช้ เพื่อบอกว่า

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ดีขึ้นหรือไม่ ยังไม่ได้นำผลมาใช้ในการพัฒนางานเท่าที่ควร โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า ในการประเมินด้านกีฬายังไม่มีมาตรฐานที่ชัดเจน ควรมีการประเมินทักษะกีฬาของนักกีฬาทั้งในรูปแบบของชนิดกีฬาและเป็นรายบุคคล ตลอดจนประเมินผู้ฝึกสอนกีฬาด้วย ซึ่งต้องประเมินผลอย่างละเอียดและรอบคอบ ถี่ถ้วน ทั้งในลักษณะของข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงตัวเลขประกอบกัน และเพื่อให้นักกีฬาได้มีพัฒนาการด้านวิชาการและกีฬาควบคู่ไปด้วยกัน จะต้องมีการประเมินปัจจัยที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมทั้ง 2 ด้าน ดังกล่าว

3) การประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน จากการศึกษา พบว่า ยังไม่ได้นำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนางานเท่าที่ควร ส่วนใหญ่เป็นการทำตามข้อกำหนด/การประเมิน การนำมาใช้งานส่วนใหญ่เป็นการเปรียบเทียบในเชิงปริมาณ เช่น จำนวนเหรียญที่ได้ ลำดับที่ได้ จำนวนงบประมาณที่ใช้ เพื่อบอกว่าดีขึ้นหรือไม่ ดังนั้นเพื่อการประเมินมีประโยชน์ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหลังจากสิ้นสุดกระบวนการประเมินผลการดำเนินงานแล้ว โรงเรียนต้องมีการสรุปข้อมูลแจ้งกลับไปที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งในส่วนของผลการประเมิน จุดอ่อน จุดแข็ง วิกฤต และโอกาส แล้วร่วมกันหาแนวทางแนวทางแก้ไขและพัฒนาในส่วนที่ยังเป็นจุดอ่อนและวิกฤตของงาน ดังนั้น จึงต้องให้มีการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขงาน และจัดให้มีการติดตามผลการดำเนินงานในครั้งต่อไป พบว่า ในขั้นตอนนี้ โรงเรียนรัฐบาลยังไม่ได้มีจัดให้การติดตามผลการดำเนินอย่างเป็นระบบและอย่างจริงจัง จึงควรแต่งตั้งฝ่ายประเมินและติดตามผลไปด้วยกัน และจะต้องมีการปฏิบัติที่ต่อเนื่องตลอดทั้งปี และมีมาตรการในกรณีที่ดำเนินงานไม่ได้ตามเกณฑ์

2.5.2 โรงเรียนกีฬา

การดำเนินงานของโรงเรียนกีฬาก็เช่นเดียวกัน ดูความสำเร็จของการดำเนินงานจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ที่จัดให้มีการประเมินตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์มีความเห็นว่า วิธีการประเมินดังกล่าวยังไม่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้อย่างครอบคลุม โดยโรงเรียนกีฬาที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะในการจัดตั้งว่า เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านกีฬา ให้ได้รับการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ (สถาบันการพลศึกษา, 2556) ซึ่งจะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ต้นกล้ากีฬาที่จะก้าวขึ้นไปสู่ความเป็นเลิศและเพื่อการอาชีพต่อไปนั้น จากการทบทวนเอกสารและการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง พบว่า การประเมินคุณภาพการศึกษาตามระบบสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่ดำเนินการอยู่นั้น ยังไม่สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียนกีฬาได้ชัดเจน ทั้งโรงเรียนกีฬาที่อยู่ในระบบของกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬาและโรงเรียนกีฬาที่อยู่ในระบบขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนกีฬาควรจัดมีการประเมินการพัฒนางานด้านกีฬาควบคู่ไปกับการประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ในกระบวนการประเมินควรมีการดำเนินงานใน 3 ขั้นตอน คือ การจัดเก็บข้อมูล การประเมินผลและติดตามผลการดำเนินงานที่ได้มีการนำผลไปใช้ในการดำเนินงานครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียด คือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1) การจัดเก็บข้อมูล นับเป็นกระบวนการสำคัญของการประเมินและติดตามผลการดำเนินงาน ข้อมูลด้านการกีฬาที่โรงเรียนมีการจัดเก็บ ได้แก่ จำนวนนักกีฬาที่ประสบความสำเร็จ ระยะเวลาในการฝึกซ้อม งบประมาณที่ใช้ และข้อมูลสถิติต่างๆ ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ทำแบบไม่เป็นทางการ ส่วนใหญ่ใช้การสังเกตและจดจำโดยผู้ฝึกสอน การเก็บข้อมูลในลักษณะนี้จะยากต่อการให้ผู้อื่นมาช่วยแก้ไขเทคนิคกีฬาได้ หากมีการเปลี่ยนแปลงผู้ฝึกสอนจะทำไม่ได้เลย จะต้องเริ่มเก็บข้อมูลใหม่ เพื่อให้เห็นการพัฒนาด้านกีฬา ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรที่จะต้องช่วยกันเก็บข้อมูลเชิงลึกและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ ให้สามารถเรียกดูได้สะดวกทั้งผู้บริหาร นักกีฬา ผู้ฝึกสอน และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ข้อมูลที่ควรจัดเก็บประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัวของนักกีฬา ข้อมูลด้านการเรียน ข้อมูลด้านกีฬา ทั้งในด้านของระยะเวลาการฝึกซ้อม สถิติกีฬาและพัฒนาการด้านกีฬา ข้อมูลโภชนาการ ข้อมูลด้านสมรรถภาพทางกายและการบาดเจ็บ โดยจัดเก็บแยกตามระดับความสามารถและชนิดกีฬา และต้องไม่ลืมปัจจัยสำคัญอีกด้านหนึ่ง คือ ข้อมูลการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งการดำเนินงานต้องคุ้มทุน

2) ขั้นการประเมินผล ให้ทำการประเมินทั้งระบบการทำงานและคุณภาพของนักกีฬาที่ถือว่าเป็นผลผลิตที่ได้จากการดำเนินงาน ในการประเมินผลสำเร็จของการดำเนินงานด้านกีฬานั้น ส่วนใหญ่ยังมองเพียงจำนวนเหรียญที่ได้ ลำดับที่ได้ จำนวนงบประมาณที่ใช้ เพื่อบอกว่าดีขึ้นหรือไม่ ยังไม่ได้มีการนำผลมาใช้ในการพัฒนางานเท่าที่ควร ส่วนใหญ่เป็นการทำตามข้อกำหนด/การประเมิน อาจเป็นเพราะข้อมูลที่จัดเก็บไม่ละเอียดพอ และยังไม่ได้มีมาตรฐานที่ชัดเจนในการประเมินการพัฒนาด้านการกีฬา/ผลิตผลด้านกีฬา โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า เพื่อให้ตอบโจทย์การพัฒนากีฬาชาติ ควรจัดให้มีการประเมินทักษะกีฬาของนักกีฬา ทั้งในรูปแบบของชนิดกีฬาและประเมินเป็นรายบุคคล ตลอดจนประเมินผู้ฝึกสอนกีฬาด้วย ซึ่งจำเป็นต้องประเมินผลอย่างละเอียดและรอบคอบถี่ถ้วน ทั้งในลักษณะของข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงตัวเลขประกอบกัน ประเมินให้ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการ ด้านร่างกาย และทักษะกีฬา เช่น ความรู้ทางวิชาการในรายวิชาต่างๆ ทักษะพื้นฐานการเคลื่อนไหวพื้นฐาน พัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสถิติกีฬา รวมทั้งการมีคุณธรรม จริยธรรม และระเบียบวินัย ในการประเมินจึงควรใช้ข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) ทุกฝ่าย ปัจจัยชี้วัดความสำเร็จสุดท้ายของการพัฒนากีฬา คือ สถิติของนักกีฬาแต่ละคน

3) ขั้นการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขงาน จะต้องจัดให้มีการติดตามผลการดำเนินงานในครั้งต่อไป ซึ่งหลังจากสิ้นสุดกระบวนการประเมินผลแล้ว ต้องมีการสรุปข้อมูลแจ้งกลับไปที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งในส่วนของผลการประเมิน จุดอ่อน จุดแข็ง วิกฤต และโอกาส แล้วร่วมกันหาแนวทางแนวทางแก้ไขและพัฒนาในส่วนที่ยังเป็นจุดอ่อนและวิกฤตของงาน จากการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า ในขั้นตอนนี้โรงเรียนกีฬายังไม่ได้มีจัดให้การติดตามผลการดำเนินอย่างเป็นระบบและอย่างจริงจัง จึงควรแต่งตั้งฝ่ายประเมินและติดตามผลไปด้วยกัน และจะต้องมีการปฏิบัติที่ต่อเนื่องตลอดทั้งปี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.5.3 มหาวิทยาลัยทั่วไป

การพัฒนาจะเห็นภาพได้ชัดเจนต้องมีการประเมินผล และเพื่อให้การประเมินผลเกิดประโยชน์ จะต้องนำผลการประเมินมาปรับปรุงและแก้ไขการดำเนินงานในครั้งต่อๆ ไป สถาบันการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยทุกแห่งมีการประเมินโดยใช้ระบบของการประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งเป็นการประเมินการดำเนินงานในภาพรวม เน้นการปฏิบัติเพื่อให้เกิดกระบวนการประเมินโครงการ/กิจกรรม จากการทบทวนเอกสารและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง พบว่า ระบบการประเมินผลในมหาวิทยาลัยทั่วไปยังไม่ได้ลงลึกถึงประสิทธิภาพประสิทธิผลของโครงการหรือกิจกรรมที่ทำ เป็นเพียงการประเมินกิจกรรมในภาพรวม ยังไม่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาด้านการกีฬาได้ครอบคลุม สิ่งสำคัญสำหรับการประเมินคือ ข้อมูลจริงจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่สถาบันการศึกษาต้องมี โดยเฉพาะที่จะส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากกีฬา ที่จะต้องนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อตอบโจทย์การพัฒนากีฬาได้ตลอดแนวนั้น และใช้เป็นองค์ประกอบหลักด้านหนึ่งสำหรับการบริหารจัดการงานกีฬาขององค์กร ในขั้นของการประเมินผลการพัฒนากีฬาในมหาวิทยาลัยทั่วไปนั้น ผู้เชี่ยวชาญเสนอให้มีการดำเนินงานประกอบการประเมินใน 3 ขั้นตอนที่ลงลึก คือ การจัดเก็บข้อมูล การประเมินผล และการนำผลที่ได้จากการประเมินกลับมาพัฒนางาน สอดคล้องกับ Goff (2000) ที่ได้กล่าวไว้ว่า สิ่งสำคัญสำหรับมหาวิทยาลัยที่ผู้บริหารในระดับตัดสินใจด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านผลกระทบที่จะเกิดจากกิจกรรมกีฬาที่มหาวิทยาลัยต้องการ คือ ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ผ่านการวิเคราะห์อย่างละเอียดรอบคอบ และสามารถตรวจสอบได้ เพื่อใช้สำหรับกำหนดกลยุทธ์ด้านการกีฬาที่เหมาะสมกับสภาพการณ์จริง ช่วยให้แก้ปัญหาได้ตรงจุด และสะดวกต่อการจัดหางบประมาณ ดังรายละเอียด คือ

1) การจัดเก็บข้อมูล เพื่อให้เห็นถึงการพัฒนา จำเป็นต้องเก็บข้อมูลในเชิงลึกและมีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบให้สามารถเรียกดูได้สะดวกทั้งผู้บริหาร นักกีฬา ผู้ฝึกสอน และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ข้อมูลที่ควรจัดเก็บประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัวของนักกีฬา ข้อมูลด้านการเรียน ข้อมูลด้านกีฬา ทั้งในด้านของระยะเวลาการฝึกซ้อม สถิติกีฬาและพัฒนาการด้านกีฬา ข้อมูลโภชนาการ ข้อมูลด้านสมรรถภาพทางกายและการบาดเจ็บ โดยจัดเก็บแยกตามระดับความสามารถและชนิดกีฬา และปัจจัยชี้วัดความสำเร็จ (key success factor) ของการบริหารจัดการกีฬา อีกด้านหนึ่งที่นำมาประกอบการประเมิน คือ ข้อมูลการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งการดำเนินงานต้องคุ้มทุน

2) การประเมินผลการปฏิบัติงาน จำเป็นต้องใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งในลักษณะของข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงตัวเลขประกอบกัน เนื่องจากมูลค่าของงานกีฬาไม่สามารถประเมินค่าเงินหรือตัวเลขได้ทั้งหมด เช่น ทักษะพื้นฐานการเคลื่อนไหวพื้นฐาน การมีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย และน้ำใจ ในการประเมินผลการดำเนินงานหรือผลการปฏิบัติงาน จึงควรมีการประเมินแบบ 360 องศา ใช้ข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) ทุกฝ่าย ให้ทำการประเมินทั้งระบบและนักกีฬา ปัจจัยชี้วัดความสำเร็จสุดท้ายของการพัฒนากีฬา คือ สถิติของนักกีฬา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3) การนำผลที่ได้จากการประเมินกลับมาพัฒนางานหลังจากสิ้นสุดกระบวนการประเมินผลแล้ว ต้องมีการสรุปข้อมูลจริงแจ้งกลับไปที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งในส่วนของผลการประเมิน จุดอ่อน จุดแข็ง วิกฤต และโอกาส แล้วร่วมกันหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาในส่วนที่ยังเป็นจุดอ่อน และวิกฤตของงาน

2.5.4 สถาบันการพลศึกษา

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า สถาบันการพลศึกษาใช้การประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นการตอบโจทย์ด้านผลการดำเนินงานขององค์กร โดยใช้วิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยทั่วไป เป็นการประเมินที่เน้นการประเมินภาพรวมในทุกๆ ด้าน เน้นการประเมินการเรียนการสอน โครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่สถาบันการศึกษาดำเนินการ ในกระบวนการตรวจประเมินส่วนใหญ่เน้นการตรวจสอบเอกสาร แตกต่างที่จัดให้มีการประเมินผลงานของสถาบันการพลศึกษาเป็นภาพรวมใหญ่ของสถาบันการพลศึกษา ไม่ได้สรุปการประเมินของ 17 วิทยาเขตแยกออกจากกัน ซึ่งนอกจากวิธีการประเมินตามแบบของรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) จะไม่สามารถนำมาตอบโจทย์การพัฒนานักกีฬาได้ทั้งหมดแล้ว ยังทำให้แต่ละวิทยาเขตเห็นภาพการพัฒนาด้านกีฬาของตนเองได้ไม่ชัดเจนอีกด้วย จะเป็นการยากต่อการกำหนดแนวทางการพัฒนา ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรจัดให้มีการประเมินผลการเนินงานของสถาบันออกเป็นสองบริบท บท คือ ด้านด้านคุณภาพการศึกษา และด้านคุณภาพกีฬา โดยผลแยกการประเมินการดำเนินงานของแต่ละวิทยาเขตออกจากกัน ซึ่งจะเป็นแรงผลักให้แต่ละวิทยาเขตเร่งพัฒนาองค์กรของตนเองตามความพร้อม เพื่อให้องค์กรพัฒนาไปได้ตามวิสัยทัศน์ที่สถาบันการพลศึกษา (2556) กล่าวไว้ว่า “เป็นสถาบันชั้นนำในระดับภูมิภาคอาเซียนที่จัดการศึกษาด้านพลศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ ที่มีคุณภาพ” ซึ่งในกระบวนการของการประเมินควรมีการกำหนดเกณฑ์และวิธีการประเมินที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และเป็นเกณฑ์ที่ตอบโจทย์การพัฒนากีฬาในระดับอาเซียนด้วย ในการจัดระบบการประเมินควรทำตั้ง การจัดเก็บข้อมูล การประเมินผล และการนำผลกลับมาใช้และการติดตามความก้าวหน้า

สำหรับการจัดเก็บข้อมูลของสถาบันการพลศึกษาที่จะนำมาใช้เพื่อการพัฒนากีฬา ข้อมูลที่ควรจัดเก็บยังไม่ละเอียดพอ ส่วนใหญ่เป็นการบันทึกสถิติเหรียญรางวัล และจดจำข้อมูลการพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงโดยผู้ฝึกสอน ยังไม่มีข้อมูลเชิงลึกที่เป็นระบบยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลเชิงลึกเท่าที่ควร และการจัดเก็บยังไม่เป็นระบบ การประเมินเพื่อตอบโจทย์การพัฒนากีฬายังไม่มีวิธีการ/กระบวนการประเมินที่ชัดเจน สถาบันการพลศึกษาควรที่จะได้มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเปรียบเทียบโดยการใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์การกีฬามาวัดและทดสอบ

ในกระบวนการประเมินการดำเนินงานด้านการกีฬานั้น ควรจัดการประเมินให้มีระบบการประเมินการพัฒนาด้านการกีฬาทั้งส่วนของนักกีฬา ผู้ฝึกสอน และผู้บริหารไปพร้อมๆ กัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทำการประเมินทั้งเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงตัวเลขประกอบ การดูเพียงผลการแข่งขันในรายการต่างๆ ยังไม่พอ สำหรับนักกีฬาควรจัดให้มีการทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาก่อนไปร่วมการแข่งขันทุกครั้ง เพื่อเป็นการประเมินความพร้อมทางด้านร่างกาย และมีการจัดตั้งคณะกรรมพิเศษสำหรับการติดตามและประเมินผลนักกีฬาตลอดปี และต้องมีการศึกษาเปรียบเทียบกับระดับอาเซียนด้วย เพื่อเป็นการขับเคลื่อนการทำงานให้ได้ผลเป็นไปตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ และควรจัดให้มีการประเมินความคุ้มทุนของงบประมาณที่ใช้ในแต่ละโครงการ ตามบริบทของหลักการบริหารงานด้านการกีฬา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

เพื่อให้สถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีการส่งเสริมและพัฒนากีฬาชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม อันจะนำมาซึ่งพัฒนากำลังคน การสร้างอาชีพและสร้างรายได้ ให้กับบัณฑิตที่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ได้ สถาบันการศึกษาจึงควรมีกลยุทธ์ในการบริหารจัดการด้านกิจกรรมวิชาการและกิจกรรมกีฬาในสถาบันการศึกษา ที่ครอบคลุมองค์ประกอบของการบริหารจัดการ 5 ด้าน คือ การวางแผน (planning) การจัดองค์กร (organizing) การจัดการกบุคลากร (staffing) การสั่งการ/การปฏิบัติการ (leading) และการประเมิน (evaluating) โดยสรุปดังต่อไปนี้

การจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาระดับพื้นฐานสำหรับโรงเรียนทั่วไป

การวางแผน (planning)

1. ให้มีการกำหนดนโยบายระดับชาติด้านการกีฬาในสถาบันการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับโรงเรียนทั่วไป โดยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ.2555 - 2559) โดนเฉพาะยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาและการออกกำลังกายขั้นพื้นฐาน

2. การจัดทำแผนการกีฬาในสถาบันการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนทั่วไป ให้จัดเป็น 2 มิติ คือ แผนงานด้านการเรียนการสอนและการออกกำลังกาย (วิชาพลศึกษา) และแผนงานด้านกีฬาและกิจกรรมนอกหลักสูตร

3. จัดทำแผนการเรียนการสอนเฉพาะด้านกีฬา แยกเป็นห้องเรียนพิเศษเฉพาะทางสำหรับโรงเรียนที่มีความพร้อมสูง โดยยังอยู่ภายใต้กรอบมาตรฐานการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ การวางแผนให้มีห้องเรียนพิเศษเฉพาะทางด้านกีฬา จะเป็นการช่วยให้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางกีฬาได้ประสบความสำเร็จทั้งทางด้านวิชาการควบคู่ไปกับการกีฬา ทำให้มีอาชีพติดตัวไปในอนาคตด้วย

4. สนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬาในโรงเรียน เพื่อสร้างความโดดเด่นตามความสนใจ ความพร้อมของบุคลากร สถานที่ อุปกรณ์ โดยให้สร้างความเป็นเลิศทางกีฬาโรงเรียนละ 1 ชนิดกีฬา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5. ให้มีการจัดทำปฏิทินการแข่งขันกีฬาทั้งในระดับชาติ ระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับโรงเรียน ตลอดทั้งปี เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้เวลาที่ซ้ำซ้อน และไม่ใช้เวลาในการแข่งขันมากเกินไปจนทำให้สูญเสียเวลาในการเพิ่มพูนทางด้านวิชาการ

6. ในการจัดทำแผนงานเพื่อการพัฒนากีฬาทั้ง 2 มิติ ผู้บริหารระดับโรงเรียนจะต้องเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน และร่วมกันสร้างยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนแผนงานต่างๆ อย่างเป็นระบบ

การจัดองค์กร (organizing)

1. เพื่อให้การจัดองค์กรในสถาบันการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับโรงเรียนทั่วไปได้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการองค์กรในส่วนของโรงเรียนที่เกี่ยวกับการพัฒนากีฬาควรจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ งานทางด้านวิชาการ งานทางด้านกีฬาและการออกกำลังกายขั้นพื้นฐาน และงานทางด้านการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศ

2. ในการจัดทำแผนการปฏิบัติงานของการจัดองค์กรทั้ง 3 ส่วน จะต้องมีการจัดทำแผนงานให้ครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ แผนการดำเนินงาน การติดตามและประเมินผล อย่างชัดเจน

3. ในการจัดทำแผนปฏิบัติงาน จะต้องระบุผู้รับผิดชอบหลัก (เจ้าภาพหลัก) ของกิจกรรมต่างๆ ไว้ให้ชัดเจน และควรจะเปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมโดยไม่ซ้ำซ้อนเนื้องาน เนื่องจากกิจกรรมทุกกิจกรรมจะต้องมีการดำเนินงานระยะยาวตลอดทั้งปี

4. สำหรับงานทางด้านการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศ เนื่องจากเป็นส่วนของงานที่ต้องการความสามารถเฉพาะทางของบุคลากร ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศแยกออกมาให้ชัดเจน ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้จะต้องทำงานประสานสัมพันธ์กันกับองค์กรกีฬาในส่วนภูมิภาค หรือระดับชาติ เพื่อให้การดำเนินงานมีความเชื่อมโยงกัน

การจัดการบุคลากร (staffing)

1. บุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานกีฬาของโรงเรียน ควรจะต้องเป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาทางด้านพลศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬา หรือที่มีชื่อเรียกเป็นอย่างอื่น ที่มีความเกี่ยวข้องกับการกีฬา

2. หากการจัดบุคลากรจะหมายรวมไปถึงนักเรียนที่เป็นนักกีฬาด้วย โรงเรียนควรมีกระบวนการในการเสาะแสวงหา คัดเลือกนักเรียนที่จะเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษา การจัดแผนการเรียนควบคู่ไปการจัดทำแผนฝึกซ้อมก็ต้องจัดทำอย่างละเอียด รอบคอบ และจะต้องมีการจัดสวัสดิการให้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นักกีฬาตามความเหมาะสม มีการติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ทั้งทางด้านวิชาการและด้านกีฬาไปพร้อมๆ กันอย่างต่อเนื่อง

3. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีความรอบรู้ มีหลักการบริหารจัดการที่ดี รักและเข้าใจในธรรมชาติของกีฬา มีเครือข่าย และเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

4. บุคลากรในระดับผู้ปฏิบัติการจะต้องมีความรู้ และมีประสบการณ์ทางด้านการกีฬาทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ จะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน นักกีฬา

5. นักวิทยาศาสตร์การกีฬาเป็นบุคลากรที่มีความจำเป็น โดยเฉพาะในโรงเรียนที่มีโครงการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศ แต่หากโรงเรียนไม่สามารถจะบรรจุอาจารย์ทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาเป็นอาจารย์ประจำได้ ก็จะต้องสรรหาบุคลากรภายนอกที่มีความรู้ มีประสบการณ์มาช่วยวางแผนฝึกซ้อม การแข่งขัน เพื่อจะพัฒนาบุคลากรให้ไปสู่ความเป็นเลิศต่อไป

การสั่งการ/การปฏิบัติ (leading)

1. สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมกีฬาในโรงเรียน ทั้งในส่วนของกีฬาขั้นพื้นฐาน กีฬาเพื่อสุขภาพ และกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ โดยผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความเชื่อว่ากีฬาจะช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีสุขภาพที่ดี มีระเบียบวินัย สร้างความสามัคคี และช่วยแก้ปัญหาทางด้านสังคมบางประการ และช่วยพัฒนานักเรียนให้เป็นประชาชาติที่มีคุณภาพในอนาคต

2. ความรู้ทางด้านวิชาการจะเป็นเกราะป้องกันและช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนมีอาชีพที่มั่นคงในอนาคต ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องไม่เลยในการพัฒนาทางด้านวิชาการควบคู่ไปอย่างเข้มข้น

3. สำหรับโครงการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศ ให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนตามศักยภาพ ตามสภาพความเป็นจริง และวางเป้าหมายให้ชัดเจนว่า นักกีฬาจะไปสู่ความเป็นเลิศในระดับไหน ใช้ระยะเวลานานเท่าใด เป็นต้น

4. เนื่องจากจำนวนนักเรียนในโรงเรียนจะมีถึงร้อยละ 95 ที่ไม่สามารถจะพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศได้ แต่นักเรียนเหล่านั้นยังมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลากรที่มีคุณภาพในอนาคตโดยผ่านกระบวนการทางด้านกีฬา ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในชั้นเรียนปกติสัปดาห์ละอย่างน้อย 2 คาบ และจัดกิจกรรมพิเศษนอกชั้นเรียน (extra curriculum หรือ after school program) ก็ยังคงเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นอยู่ ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรจะได้มีการทบทวน พิจารณา และจัดสรรเวลาให้กิจกรรมดังกล่าวแก่นักเรียนด้วย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5. เพื่อให้การดำเนินงานด้านการพัฒนากีฬาในสถาบันการศึกษาดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม การสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาทั้งในระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับชาติ และในระดับนานาชาติ เป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะจะเป็นการช่วยต่อยอดสมรรถนะของนักกีฬาให้ก้าวไปสู่ความเป็นเลิศต่อไป

การประเมิน (evaluating)

1. การประเมินผลของการบริหารจัดการในภาพรวมของโรงเรียนได้ใช้ระบบของการประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) แต่การปะเมินดังกล่าวไม่สามารถครอบคลุมรายละเอียด ผลการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาด้านการกีฬาของโรงเรียนได้

2. กระบวนการประเมินควรมีการดำเนินงานใน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนของการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการในทุกๆ บริบท ขั้นการประเมิน ซึ่งจะต้องประเมินทั้งระบบการทำงานและคุณภาพของนักกีฬาที่เป็นผลผลิตจากการดำเนินงาน จะต้องมีการปฏิบัติอย่างเป็นระบบและเป็นมาตรฐาน และสุดท้าย คือ การนำผลที่ได้จากการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

3. เพื่อให้การประเมินการบริหารจัดการกีฬาในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีข้อมูลที่ชัดเจน ถูกต้อง ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการที่จะทำกิจกรรมกีฬาต่อไป โรงเรียนควรจะได้แต่งตั้งคณะทำงานฝ่ายติดตามและประเมินผลเฉพาะทางด้านการกีฬา เพื่อจะได้มีข้อมูลอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี

การจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานสำหรับโรงเรียนกีฬา

การวางแผน (planning)

1. วิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียนกีฬาได้ระบุไว้ชัดเจนแล้วว่า เน้นการผลิตและพัฒนานักเรียนด้านกีฬาและสุขภาพสู่ความเป็นเลิศระดับสากล โดยยึดการจัดการเรียนการสอนตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และเพื่อให้การบริหารจัดการได้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายเพื่อสร้างนักกีฬาสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล รายวิชาต่างๆ ที่เป็นกิจกรรมจะต้องสร้างพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ที่จะทำให้นักเรียนเป็นนักกีฬาที่มีความสามารถเป็นเลิศจะต้องเพิ่มเข้าไปในหลักสูตรและควรจะต้องเชื่อมโยงกับหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. แผนการดำเนินงานด้านกีฬาในโรงเรียนควรจะประกอบด้วย 3 ส่วนด้วยกัน คือ แผนงานด้านการเรียนการสอน แผนงานด้านการพัฒนากีฬา และแผนงานกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างศักยภาพนักเรียนในด้านอื่นๆ เพื่อการมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

3. การสร้างนักกีฬาเพื่อไปสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล โรงเรียนกีฬาแต่ละแห่งควรสร้างนักกีฬาในแต่ละชนิดกีฬาที่ไม่ซ้ำซ้อนกัน โดยพิจารณาตามความพร้อมของโรงเรียนและสมรรถนะของนักกีฬา และผู้ฝึกสอน

4. การวางแผนสำหรับจัดหาและจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาศักยภาพนักกีฬา เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ การเสาะแสวงหางบประมาณสนับสนุนจากองค์กรหน่วยงานหรือแหล่งเงินจากภาคเอกชน เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบ และจัดทำอย่างเป็นรูปธรรม

5. เพื่อให้การวางแผนการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียนควรจะต้องวางแผนจัดทำปฏิทินการฝึกซ้อม ปฏิทินการแข่งขัน และปฏิทินการเรียนให้เกิดการสมดุลกันโดยที่นักเรียนที่เป็นนักกีฬาที่มีความสามารถในระดับสูงจะไม่เกิดปัญหาในการปรับตัว

การจัดองค์กร (organization)

1. เนื่องจากโรงเรียนกีฬาเป็นองค์กรที่มีการบริหารจัดการที่เป็นความเฉพาะด้าน การจัดองค์กรจึงควรแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ งานบริหาร งานวิชาการ งานกิจกรรมนอกหลักสูตร และงานพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศ

2. งานบริหารจะเป็นการบริหารแผนงาน บริหารบุคลากร บริหารงบประมาณตลอดจนการติดตามประเมินผล งานวิชาการจะรวมบุคลากรทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้มารับผิดชอบ งานนี้จะต้องติดตามดูแลผลการเรียนและมาตรฐานทางการศึกษาของนักเรียน จัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษา สำหรับส่วนที่เกี่ยวกับกิจกรรมนอกหลักสูตรจะเป็นงานที่ดูแลทุกข์สุขความเป็นอยู่ของนักเรียน และส่วนของงานพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศ ส่วนนี้เป็นส่วนสำคัญตามเป้าหมายของโรงเรียน จึงควรแยกหน่วยงานออกมาต่างหาก โดยมีคณะกรรมการการพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศเป็นคณะกรรมการที่จะต้องทำงานอย่างใกล้ชิดกับนักกีฬา และมีอำนาจในการตัดสินใจในบริบทของการพัฒนานักกีฬา โดยขึ้นตรงกับผู้บริหารระดับสูงของโรงเรียนและของสถาบันการพลศึกษา

3. เพื่อให้การบริหารจัดการกีฬาในโรงเรียนกีฬาประสบผลสำเร็จสูงสุดตามนโยบายของโรงเรียน องค์กรทุกองค์กรจากการแบ่งสายงานทั้ง 4 ส่วน ดังกล่าวแล้ว จะต้องมีการทำงานที่ประสานสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด จะต้องวางแผนร่วมกัน ทำงานที่เชื่อมโยงกัน แลกเปลี่ยนข้อมูล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ความก้าวหน้าของนักเรียนและนักกีฬาที่อยู่ในความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และพิจารณาหาหนทางช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และแก้ปัญหาให้ทันต่อเหตุการณ์ และต้องจัดทำรายงานสภาพและสถานการณ์ความเป็นจริงให้แก่ผู้บริหารระดับสูงเพื่อการพัฒนานักกีฬาอย่างยั่งยืนต่อไป

การจัดการบุคลากร (staffing)

1. บุคลากรในโรงเรียนกีฬาตั้งแต่ระดับผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติ และกลุ่มบุคลากรที่เป็นผลผลิต คือ นักกีฬา เป็นกลุ่มบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญตามพันธกิจและภารกิจของแต่ละกลุ่ม การประสานสัมพันธ์ การร่วมกันทำงานเป็นทีมจึงเป็นกรอบแนวความคิดที่ทุกคนต้องมีความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อกรอบแนวความคิดนี้ เพื่อจะช่วยกันขับเคลื่อนภารกิจให้สำเร็จตามเป้าหมาย

2. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้มีความรอบรู้ในบริบทกีฬา มีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการ มีประสบการณ์ มีทัศนคติที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สิ่งที่ดีกว่า ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น กล้าในการตัดสินใจ มีมนุษยสัมพันธ์ มีเครือข่ายกับคนกีฬาทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติ เปิดโอกาสให้ทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การบริหารควรอยู่บนหลักความโปร่งใส ยืดหยุ่น และยุติธรรม

3. บุคลากรในระดับผู้ปฏิบัติการ ซึ่งจะเป็นบุคลากรที่อยู่ในทั้ง 4 กลุ่ม ที่ได้แบ่งออกตามแนวคิดของการจัดองค์กร บุคลากรเหล่านี้ต้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนในวิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียนกีฬา มีความตั้งใจ มุ่งมั่น ทุ่มเท เสียสละ และพร้อมที่จะจับมือเดินไปด้วยกันเพื่อพัฒนาสมรรถนะของนักเรียนให้เป็นนักกีฬาที่มีความสามารถอยู่ในระดับสากล บุคลากรทางสายวิชาการก็จะต้องช่วยเหลือ ประคับประคองให้นักเรียนได้รับความรู้เพียงพอที่จะศึกษาต่อในขั้นสูง บุคลากรทางสายการพัฒนาความเป็นเลิศทางการกีฬาก็จะต้องใช้สาระองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์การกีฬามาพัฒนานักกีฬาอย่างเข้มข้น

4. ในสถานการณ์จริง หากบุคลากรในระดับผู้ปฏิบัติการมีจำนวนไม่เพียงพอ และมีความสามารถในระดับสูงไม่เพียงพอ โรงเรียนจะต้องหาหนทางประสานสัมพันธ์กับสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย หรือองค์กรกีฬาหลักของประเทศเพื่อขอรับการสนับสนุนการจัดหาบุคลากรจากภายนอกมาช่วยเสริม

5. นักเรียนของโรงเรียนที่จะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุด ซึ่งถือว่าเป็นต้นทุนหลักสำหรับการพัฒนากีฬาของโรงเรียน กระบวนการสรรหา การคัดเลือก การฝึกฝน การรักษาไว้และการจัดหาสวัสดิการที่มีความเหมาะสมจึงเป็นหลักการสำคัญที่จะต้องนำมาพิจารณาอย่างรอบคอบ ถี่ถ้วน และจัดการอย่างเป็นระบบ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การสั่งการ/การปฏิบัติ (leading)

1. เพื่อให้การบริหารจัดการเพื่อการพัฒนากีฬาในโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนควรมีการสั่งการ/การปฏิบัติการ แยกออกเป็น 4 ส่วน คือ การจัดการเรียนการสอน การจัดระบบการฝึกซ้อมและปัจจัยเกื้อหนุนในการพัฒนากีฬา การจัดการด้านความเป็นอยู่โดยทั่วไป และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งทางด้านวิชาการและการกีฬากับหน่วยงานและองค์กรต่างๆ

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน ต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนในรายวิชาต่างๆ ทั้งวิชาสามัญ วิชาเฉพาะด้าน วิชาเลือก โดยให้เป็นไปตามข้อกำหนดของหลักสูตร ฉบับปี พ.ศ.2551 และผ่านเกณฑ์การประเมินผลตามมาตรฐานของสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ การเรียนการสอนไม่ควรมุ่งหวังให้นักเรียนเป็นนักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศอย่างเดียว แต่ควรมุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นคนดีในสังคมด้วย

3. หากจะสร้างความเชี่ยวชาญเฉพาะทางอย่างเด่นชัด โรงเรียนกีฬาควรจัดทำหลักสูตรที่เป็นความเฉพาะ โดยอิงตามหลักเกณฑ์ของหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และมีการเรียนในบางรายวิชาที่เป็นพื้นฐานองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์การกีฬา ที่จะนำไปต่อยอดกับการพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อการเป็นนักกีฬาที่มีความเป็นเลิศ และเชื่อมต่อกับความรู้ในระดับอุดมศึกษา เพื่อนักเรียนในโรงเรียนกีฬาจะได้รับความรู้ การฝึกฝนบริบทของกีฬาได้ตลอดแนว โดยไม่หันเหวิชาชีพไปศึกษาต่อในวิชาชีพอื่นๆ ซึ่งจะเป็นการสูญเปล่าทางการศึกษาอย่างมหาศาล

4. ด้านการฝึกฝนและพัฒนาทักษะกีฬา ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการต้องมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งว่า นักกีฬาที่จะไปสู่ความเป็นเลิศได้อย่างยาวนานและแท้จริงนั้น จะต้องผ่านการฝึกซ้อม ฝึกฝนทักษะขั้นพื้นฐานกีฬามาอย่างดีเยี่ยม หากพวกเขามีฐานที่มั่นคงแล้วการนำเทคนิค ทักษะ และแทคติกในขั้นสูงมาประยุกต์จะทำได้อย่างยอดเยี่ยม คงทน และยังสามารถพลิกแพลงเทคนิคต่างๆ ได้ตามความถนัดและสมรรถนะของตนเอง

5. สาระขององค์ความรู้ที่เป็นสหวิทยาการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาเป็นสิ่งที่ปฏิเสธไม่ได้เลยว่า เป็นองค์ประกอบสำคัญของการนำนักกีฬาไปสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนกีฬาจึงต้องจัดระบบให้มีการนำเอาสาระของวิทยาศาสตร์การกีฬามาใช้ให้ครบวงจร และทำอย่างจริงจัง มีผลผลิตที่อธิบายได้แสดงให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับรูปร่าง สมรรถภาพทางกาย สมรรถภาพทางจิต ผลสำเร็จจากการแข่งขันทั้งสถิติที่ดีขึ้นและจำนวนเหรียญรางวัล และที่ลืมไม่ได้ก็คือ นักกีฬาโรงเรียนกีฬาต้องเป็นต้นแบบของการเล่นกีฬาอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม (fair play) มีน้ำใจนักกีฬา รู้จักนำคุณค่าของกีฬามาใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การประเมิน (evaluating)

1. การประเมินการบริหารจัดการกีฬาในโรงเรียนกีฬาได้ดำเนินการในรูปแบบที่ยังไม่เป็นระบบมากนัก การประเมินทั่วไปยังใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามเกณฑ์สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อให้การประเมินการบริหารจัดการทางด้านกีฬาโดยตรง โรงเรียนควรจัดให้มีคณะทำงานเพื่อวางระบบและดำเนินการประเมินให้เป็นมาตรฐานสากล

2. ในการประเมิน ควรมีการดำเนินงานให้ครอบคลุม 3 ส่วน คือ การประเมินการจัดเก็บข้อมูล การประเมินผลสำเร็จจากผลผลิตต่างๆ และการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขงาน และเตรียมการเพื่อการติดตาม และประเมินผลในรอบต่อไป

การจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับมหาวิทยาลัยทั่วไป

การวางแผน (planning)

1. ควรมีการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมและพัฒนากีฬาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559)

2. สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีความพร้อมสูงและมีนโยบายชัดเจน ที่จะขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ควรจะวางแผนการบริหารจัดการกีฬาโดยสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์สร้างกีฬาไทยสู่ความเป็นเลิศ (พ.ศ.2553-2559) ของกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา

3. การวางแผนในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยทั่วไป ควรแยกออกเป็น 3 มิติ คือ ด้านการเรียนการสอนเกี่ยวกับพลศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และด้านกีฬาเพื่อสุขภาพ

4. ให้สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เป็นมหาวิทยาลัยทั่วไป ได้พิจารณาในการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมและสนับสนุน การวางแผนการดำเนินงานทางด้านกีฬาให้ครบทั้ง 3 มิติ ทั้งนี้การให้ความสำคัญในแต่ละมิติก็ขึ้นอยู่กับนโยบายและความพร้อม ความโดดเด่นของแต่ละด้าน

5. ให้มีการรวมกันจัดทำปฏิทินการแข่งขันกีฬาของชาติในทุกระดับ ทั้งระดับนักเรียน นิสิตนักศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับชาติ และระดับนานาชาติ ทั้งนี้ เพื่อลดปัญหาการจัดการแข่งขันที่มีตารางทับซ้อนกัน อันจะส่งผลต่อตารางเวลากำหนดการเรียนของนิสิตนักศึกษา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การจัดองค์กร (organization)

1. เพื่อให้การบริหารจัดการงานกีฬาในมหาวิทยาลัยทั่วไปได้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มหาวิทยาลัยควรแยกหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบทางด้านการกีฬาออกมาต่างหาก

2. หน่วยงานหรือองค์กรที่แยกออกมานั้นจะมีบทบาทภารกิจเป็น 2 ส่วน คือ หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการผลิตบัณฑิตในสาขาพลศึกษา กีฬา สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา และสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ หน่วยงานนี้จะทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ การสร้างนวตกรรม เพื่อพัฒนาสุขภาพของประชาชน และพัฒนากีฬาไปสู่ความเป็นเลิศ สำหรับหน่วยงานในส่วนที่ 2 จะเป็นส่วนที่ให้บริการในการจัดกิจกรรมกีฬาเพื่อสุขภาพ และส่งเสริมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศตามศักยภาพของมหาวิทยาลัย หน่วยงานหรือองค์กรนี้จะมีชื่อว่า สำนักการกีฬา หรือจะมีชื่อเรียกเป็นอย่างอื่น

3. ในหน่วยงานหรือองค์กรที่มีการจัดกิจกรรมกีฬาเพื่อเป็นการให้บริการ ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อการดำเนินการ โดยอยู่ภายใต้การรับผิดชอบของผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยโดยตรง และคณะกรรมการควรจะประกอบด้วยบุคลากรจากทุกส่วนของมหาวิทยาลัยเพื่อจะได้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน

การจัดการบุคลากร (staffing)

1. ควรจัดให้มีผู้บริหารระดับสูงที่เป็นผู้วางนโยบายขององค์กรและสามารถตัดสินใจในการบริหารจัดการทางด้านกีฬาของมหาวิทยาลัยเป็นผู้มีบทบาทและหน้าที่โดยตรง เพราะงานกีฬาเป็นงานที่จะต้องเชื่อมโยงกับบุคลากรหลายฝ่าย อีกทั้งได้มีการยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพนั้น นอกเหนือจากการมีความเข้มข้นและเข้มแข็งทางด้านวิชาการแล้ว มหาวิทยาลัยต้องไม่ลืมที่จะจัดกิจกรรม “กีฬา ดนตรี และศิลปะ” ให้กับนิสิต นักศึกษาด้วย

2. ผู้บริหารด้านการกีฬา จะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ในด้านการบริหารจัดการกีฬา มีความสามารถทางด้านการปฏิบัติ มีเครือข่าย มีบารมี และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

3. ในระดับปฏิบัติการ บุคลากรควรจะสำเร็จการศึกษาทางด้านพลศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬา หรือสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง บุคลากรกลุ่มนี้ควรเป็นเจ้าหน้าที่หรือพนักงานประจำ และควรได้รับการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเองให้ทันสมัย และทันต่อเหตุการณอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการกีฬา

4. มหาวิทยาลัยทั่วไปที่มีนโยบายชัดเจนในการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศ ต้องวางแผนในการเสาะแสวงหานักกีฬา การเสริมสมรรถนะในระหว่างการศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย ดูแลเรื่องการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เรียน ตารางการฝึกซ้อม ตารางการแข่งขัน และชีวิตความเป็นอยู่โดยทั่วไป เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้นักกีฬาเหล่านี้ได้ก้าวขึ้นไปสู่ความเป็นเลิศและความเป็นนักกีฬาอาชีพต่อไป ขณะเดียวกันความสำเร็จที่จะมีอาชีพอย่างยั่งยืนในอนาคตก็จะต้องนำมาพิจารณาและจัดการควบคู่กันไปด้วย

5. มหาวิทยาลัยทั่วไปที่มีนักกีฬาระดับทีมชาติ จะต้องจัดหาผู้ฝึกสอนที่มีความสามารถในระดับสูงมาช่วยพัฒนาศักยภาพของนักกีฬาด้วย โดยที่ผู้ฝึกสอนชุดนี้จะต้องทำงานประสานสัมพันธ์กันกับผู้ฝึกสอนของสมาคมกีฬาที่นิสิต นักศึกษาสังกัดอยู่ ทั้งนี้ เพื่อจะเป็นการเชื่อมโยงการฝึกซ้อม การแข่งขัน กับการเรียนของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

การสั่งการ/การปฏิบัติ (leading)

1. เพื่อให้เกิดการพัฒนากีฬาในมหาวิทยาลัยทั่วไปอย่างแท้จริง มหาวิทยาลัยควรเน้นการปฏิบัติงานออกเป็น 4 ด้าน คือ การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่มีความเกี่ยวข้อง การจัดระบบการฝึกซ้อมและปัจจัยเกื้อหนุน การจัดกิจกรรมพิเศษด้านกีฬา และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการกีฬากับหน่วยงานทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติ

2. ในการจัดระบบการฝึกซ้อมและปัจจัยเกื้อหนุนในการพัฒนากีฬา มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีนักวิทยาศาสตร์การกีฬาอย่างน้อยจำนวน 1 คน ในการให้ความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวกับสหวิทยาการทางวิทยาศาสตร์การกีฬา และช่วยเหลือดูแลนักกีฬาในระหว่างการเรียนและการฝึกซ้อม เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจในการทุ่มเทให้ทั้งกับการเรียนและการกีฬา

3. การจัดตั้งชมรมกีฬาและให้มีกรอบการทำงานเพื่อการพัฒนาทั้งด้านสุขภาพและการไปสู่ความเป็นเลิศก็เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยพัฒนาการกีฬาในระดับมหาวิทยาลัย และนำไปสู่ระดับชาติได้ ในการปฏิบัติงานดังกล่าวมหาวิทยาลัยจะต้องแนะนำให้มีผู้รับผิดชอบที่จะดูแลเรื่องนี้โดยตรง

การประเมิน (evaluating)

1. มหาวิทยาลัยได้จัดให้มีการประเมินโดยใช้ระบบของการประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งยังไม่ได้ครอบคลุมการประเมินทางด้านการพัฒนางานกีฬาของมหาวิทยาลัยโดยตรง เพื่อให้การพัฒนาด้านการกีฬาของมหาวิทยาลัยได้ดำเนินไปอย่างครบวงจร มหาวิทยาลัยจึงควรจัดให้มีคณะทำงานซึ่งอยู่ในองค์กรกีฬาของมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการประเมินผลด้วย

2. ในการประเมินผลของการดำเนินงาน ควรจัดให้มีการประเมินใน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นการจัดเก็บข้อมูล การประเมินผล และการนำผลที่ได้จากการประเมินกลับมาพัฒนางานขององค์กร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. เพื่อให้สอดรับกับแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) มหาวิทยาลัยทั่วไปควรจะได้จัดทำการประเมินการพัฒนากีฬาขององค์กร โดยเฉพาะในยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อมวลชน ยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และหากเป้าหมายหลักในยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาตามแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ.2555 - 2559) ไม่สอดคล้องกับแผนการพัฒนากีฬาของมหาวิทยาลัย ก็ให้ยกเว้นการประเมินผลในข้อนั้น และเมื่อเสร็จสิ้นการประเมินผลแล้วให้นำผลการประเมินมาทบทวน วิเคราะห์และปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานที่ยังไม่สมบูรณ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

การจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับสถาบันการพลศึกษา

การวางแผน (planning)

1. สถาบันการพลศึกษาประกอบด้วยหน่วยงาน จำนวน 17 วิทยาเขต การดำเนินงานจะใช้ยุทธศาสตร์การบริหารหลักร่วมกัน มีวิสัยทัศน์ที่จะช่วยสนับสนุนการพัฒนากีฬาชาติอย่างชัดเจน ในการจัดทำแผนการดำเนินงานจะเป็นไปตามวิสัยทัศน์ และนโยบายของสถาบัน โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2555 - 2559) และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาสู่ความเป็นเลิศ (พ.ศ.2553 - 2559)

2. เพื่อให้การบริหารจัดการการกีฬาได้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ สถาบันการพลศึกษาควรมีการแบ่งการดำเนินงานกีฬาออกเป็น 3 มิติ คือ มิติด้านการเรียนการสอนเฉพาะด้านเกี่ยวกับกีฬา มิติด้านกีฬาเพื่อสุขภาพ และมิติด้านพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

3. ในมิติด้านการเรียนการสอนเฉพาะด้านที่เกี่ยวกับกีฬา สถาบันการพลศึกษาจะต้องสร้างความโดดเด่นในทุกสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นสาขาพลศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์สุขภาพ ตลอดทั้งการจัดการกีฬา และจะต้องให้ครอบคลุมยุทธศาสตร์การพัฒนาการออกกำลังกายและกีฬาขั้นพื้นฐาน และยุทธศาสตร์การพัฒนาการออกกำลังกายและกีฬาเพื่อมวลชนด้วย

4. ในมิติด้านพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักที่สำคัญตามนโยบายและวิสัยทัศน์ของสถาบันการพลศึกษา ผู้เกี่ยวข้องจะต้องจัดทำแผนการปฏิบัติที่มีความเข้มข้น ตามระบบที่มีมาตรฐาน เป็นแผนงานที่ปฏิบัติได้จริง และเป็นที่ยอมรับของสมาคมกีฬาและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ต้องวางแผนให้สถาบันการพลศึกษามีความโดดเด่นและเป็นองค์กรหลักด้านวิชาการที่จะช่วยพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศและสู่การเป็นอาชีพได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5. ผลจากการวิจัยซึ่งเป็นการค้นพบองค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะต้องนำมาวางแผนในการพัฒนางานวิจัยให้มีความเข้มแข็ง การสร้างนวตกรรมเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ ทันสมัย ก็เป็นรายละเอียดที่จะต้องบรรจุอยู่ในแผนงานของสถาบันการพลศึกษา

6. องค์ประกอบสำคัญของการดำเนินงานอีกประการหนึ่ง คือ ด้านงบประมาณ ที่จะต้องวางแผนการจัดหางบประมาณ การใช้งบประมาณให้ถูกต้องเหมาะสมกับแผนงานในแต่ละส่วน

การจัดองค์กร (organization)

1. สถาบันการพลศึกษาใช้หลักการบริหารจัดการโดยยึดองค์กรส่วนกลางเป็นหลัก โดยมีอธิการบดีจะเป็นผู้มีอำนาจสูงสุด มีรองอธิการบดีฝ่ายต่างๆ อยู่ส่วนกลาง มีรองอธิการบดีประจำทั้ง 17 วิทยาเขต การบริหารในระดับคณะจะมีคณบดีประจำอยู่ส่วนกลางทั้ง 3 คณะ มีรองคณบดีประจำวิทยาเขต และมีผู้อำนวยการโรงเรียนกีฬาทั้ง 12 แห่งทั่วประเทศ

2. การบริหารงานแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนกลาง และส่วนวิทยาเขต ในส่วนกลางจะมีรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการรับผิดชอบงานการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักสูตรกลางของสถาบันสำหรับการเปิดหลักสูตรต่างๆ ให้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละวิทยาเขต

3. ในส่วนของการพัฒนากีฬาตามนโยบายและวิสัยทัศน์ของสถาบันให้มีฝ่ายพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศและเพื่อการอาชีพ มีการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาและศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศในแต่ละวิทยาเขต ซึ่งศูนย์ดังกล่าวจะได้รับการจัดตั้งขึ้นมาโดยมีสถานะเทียบเท่าคณะ

การจัดการบุคลากร (staffing)

1. สถาบันการพลศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีบุคลากรหลายระดับ และหลายวิทยาเขตทั่วประเทศ ด้วยการที่เป็นสถาบันการศึกษาเฉพาะทาง การจัดบุคลากรที่จะร่วมกันปฏิบัติหน้าที่จึงต้องมีความละเอียด รอบคอบ และมีข้อตกลงร่วมกันในการที่จะนำองค์กรไปสู่ความเจริญก้าวหน้า เพื่อให้เกิดการพัฒนากีฬาชาติตามวิสัยทัศน์ที่ได้วางไว้ บุคลากรในสถาบันการพลศึกษาจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ระดับผู้บริหาร ระดับผู้ปฏิบัติการ และระดับของผลผลิต คือ นักศึกษาหรือนักกีฬาของสถาบัน

2. ผู้บริหารสถาบันการพลศึกษา ควรจะเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ทางด้านการกีฬาอย่างกว้างขวาง มีภาวะผู้นำ พร้อมที่จะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่จะทำให้สถาบันมีความเจริญก้าวหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะที่สถาบันเพิ่งมีการปรับเปลี่ยนยกระดับขึ้นเป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญทางด้านการกีฬาโดยเฉพาะ ผู้บริหารควรจะต้องบริหารจัดการกับบุคลากรในทุกๆ วิทยาเขตอย่างเสมอกัน ทั้งในแง่ของการจัดสรรงบประมาณ การ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พิจารณาความพร้อมในการสร้างความโดดเด่นเฉพาะทางของแต่ละวิทยาเขต การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้มีการพัฒนาตนเองให้มีวุฒิทางการศึกษา และเพิ่มพูนความสามารถในระดับที่สูงขึ้น

3. บุคลากรระดับผู้ปฏิบัติซึ่งต้องดูแลรับผิดชอบนักศึกษาทั้งในด้านวิชาสามัญตามหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา และความเข้มข้นทางด้านการกีฬาเพื่อพัฒนานักศึกษาให้ไปสู่ความเป็นเลิศ บุคคลกลุ่มนี้ต้องมีคุณภาพถึงระดับที่จะช่วยพัฒนานักศึกษาได้ และต้องมีจำนวนเพียงพอ ต้องรู้จริง รู้ลึก มีจิตสำนึกในการเป็นผู้ที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้ ทักษะ และเทคนิคต่างๆ ให้นักศึกษา จะต้องพัฒนาตนเองให้ทันสมัย รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีต่างๆ และมีความสามารถในการประยุกต์จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ

4. ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในระดับผู้ปฏิบัติได้ร่วมกันทำงานอย่างใกล้ชิดกับบุคลากรในองค์กรกีฬาทั้งในระดับชาติ และระดับนานาชาติ เพราะการมีเครือข่ายอย่างใกล้ชิดดังกล่าวนอกจากจะเป็นการประชาสัมพันธ์องค์กรแล้ว ยังเป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรของสถาบันการพลศึกษาได้แสดงศักยภาพของตนเองแก่สาธารณชนด้วย

5. สำหรับนักศึกษาที่เป็นนักกีฬา ด้วยนโยบายของสถาบันการพลศึกษาที่นักศึกษาทุกคนจะต้องเป็นนักกีฬาชนิดใดชนิดหนึ่ง ระดับใดระดับหนึ่งตามศักยภาพของตนเอง ดังนั้น ระบบการเสาะแสวงหา การคัดเลือก การทดสอบความสามารถ การฝึกฝนในช่วงของการศึกษา ระบบการให้ขวัญและกำลังใจ และระบบการติดตามประเมินผลความสำเร็จด้านกีฬาและด้านวิชาการของนักกีฬา ต้องมีการจัดทำอย่างเป็นระบบและเข้าสู่ความเป็นมาตรฐาน

การสั่งการ/การปฏิบัติ (leading)

1. เนื่องจากการบริหารจัดการที่ออกมาจากส่วนกลางไปยังหน่วยปฏิบัติการของสถาบันการพลศึกษาทั้ง 17 วิทยาเขตทั่วประเทศ การสั่งการเพื่อการปฏิบัติจึงเป็นสิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญมากที่สุด ผู้บริหารระดับสูงจะต้องมีหลักการที่มั่นคง การสั่งการจะต้องชัดเจน ถูกต้อง และเป็นไปตามระเบียบของราชการ การสั่งการจะต้องเป็นไปตามลำดับขั้นของสายการบังคับบัญชา หากเกิดความสับสนหรือเข้าใจไม่ตรงกัน จะต้องจัดให้มีการประชุมเพื่อชี้แจงและต้องมั่นใจว่าการสั่งการนั้นถูกต้องและผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจชัดเจนแล้ว

2. เพื่อให้การสั่งการแก่ผู้ปฏิบัติเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรจัดให้มีการนำผลการปฏิบัติมาเสนอ เพื่อรับทราบถึงขั้นตอนการปฏิบัติ ปัญหา อุปสรรค และผลที่เกิดจากการสั่งการ หากมีข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กร ก็สามารถที่จะนำมาอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้ ซึ่งการปฏิบัติด้วยวิธีดังกล่าวจะทำให้ระดับผู้ปฏิบัติได้มีส่วนร่วมในการช่วยกันคิด ช่วยกันทำ โดยไม่รู้สึกว่าถูกสั่งให้ทำ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ในการสั่งการและการปฏิบัติการของสถาบันการพลศึกษาที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษานั้น สิ่งที่จะต้องพิจารณาเป็นอันดับแรก คือ การจัดเนื้อหารายวิชาเข้าไปในหลักสูตร ซึ่งควรครอบคลุมรายวิชาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำหรับในรายวิชาทางด้านกีฬา ควรครอบคลุมชนิดกีฬาที่จัดให้มีการแข่งขันในโอลิมปิกเกมส์หรือเอเชี่ยนเกมส์ เนื้อหาของแต่ละรายวิชาต้องสอดแทรกในเรื่องของจริยธรรม คุณธรรม และคุณค่าของกีฬาเข้าไปด้วย

4. การพัฒนาศักยภาพของนักกีฬาเพื่อไปสู่ความเป็นเลิศ ต้องมีการสั่งการให้นำองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์การกีฬาเข้ามาประยุกต์อย่างเข้มข้น ศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาและศูนย์เพื่อความเป็นเลิศที่มีการจัดตั้งอยู่แล้ว ต้องมีการวางกรอบแผนงานการปฏิบัติงานอย่างเข้มแข็งในเชิงรุกเพื่อจะได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่

5. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สถาบันการพลศึกษาควรดำเนินการอย่างจริงจัง และมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องในรูปแบบ “Win Win”

6. เพื่อให้การสั่งการและปฏิบัติการของสถาบันการพลศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ คล่องตัวทั้งในด้านการบริหาร การจัดการ การติดต่อประสานงาน สร้างความร่วมมือ สร้างเครือข่ายกับองค์กรต่างๆ ทั้งในระดับชาติ และระดับนานาชาติ ผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการพลศึกษาควรรีบเร่งศึกษาหาแนวทางความเป็นไปได้ในการยกระดับสถาบันการพลศึกษาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ ซึ่งในกรณีดังกล่าวคณะทำงานฝ่ายกีฬาและนันทนาการ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สุพิตร, 2556) ได้เคยนำเสนอและมีมติเห็นชอบแล้วตั้งแต่วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ.2556 ในสมัย พณฯ ชุมพล ศิลปอาชา เป็นรัฐมนตรีกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

การประเมิน (evaluating)

1. สถาบันการพลศึกษาเช่นเดียวกับสถาบันการศึกษาทั่วไป ได้ใช้การประเมินผลสำเร็จขององค์กรโดยใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งเป็นการประเมินแบบองค์รวม โดยไม่ได้ใช้เกณฑ์ที่มีความเฉพาะทางทางด้านกีฬา จึงทำให้การประเมินไม่สามารถควบคุมได้ทั้งหมด

2. ในการประเมินเพื่อตอบวัตถุประสงค์ควรจะประเมินการดำเนินงานเป็น 3 ด้าน คือ การจัดเก็บข้อมูล การประเมินผล และการนำผลกลับมาใช้ตลอดทั้งการติดตามความก้าวหน้า

3. เพื่อให้ระบบการประเมินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดูแลรับผิดชอบในเรื่องนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่ง อันเนื่องมาจากการที่สถาบันการพลศึกษามีการดำเนินงานถึง 17 วิทยาเขต

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. ผลที่ได้จากการประเมินในแต่ละรายการ ควรจะแยกผลการประเมินออกมาเป็นแต่ละวิทยาเขต แทนที่จะแปลผลของทุกวิทยาเขตรวมกัน เพราะการแยกแปลผลแต่ละวิทยาเขตจะช่วยให้การหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขในประเด็นที่ยังเป็นข้อด้อยของวิทยาเขตให้ยกระดับเป็นข้อเด่นขึ้นมาได้

5. เนื่องจากการประเมินผลจะเป็นดัชนีชี้วัดถึงความสำเร็จของการบริหารจัดการองค์กร สถาบันการพลศึกษาควรจัดให้มีการประเมินอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และมีการติดตามประเมินผลเป็นระยะๆ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืนตลอดไป

สถาบันการศึกษาในทุกระดับมีส่วนเกี่ยวข้องในการผลักดันให้การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) บรรลุเป้าหมายได้ในบางประการ ทั้งนี้ความสำเร็จของการพัฒนากีฬาชาติให้พิจารณาความสำเร็จตามเป้าหมายหลัก ของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 – 2559) ที่กำหนดไว้จำนวน 24 ประการ โดยบทบาทของสถานศึกษาและสถาบันการศึกษาจะไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในทุกด้านของยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนา แต่เป็นหน่วยงานเริ่มต้นในการสอนให้เด็กและเยาวชนได้ออกกำลังกายและเล่นกีฬา ให้รู้จักคุณค่าของกีฬาแล้วนำกีฬามาพัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อผู้เล่น ต่อสังคม และต่อประเทศชาติ มีบทบาทหน้าที่ผลิตบุคลากรกีฬา ค้นคว้าวิจัย และคิดค้นสร้างเครื่องมือและนวตกรรมทางการกีฬา เพื่อนำมาพัฒนานักกีฬาให้มีทักษะด้านกีฬาสูงขึ้น สถาบันการศึกษาจึงเป็นฝ่ายสนับสนุนและเป็นแรงเสริมหลักฝ่ายหนึ่งที่จะช่วยให้การพัฒนากีฬาชาติเกิดขึ้นได้ ทั้งในด้านของการพัฒนากำลังคน การกระตุ้นเศรษฐกิจ การสร้างอาชีพ และสร้างรายได้ ทั้งนี้การพัฒนากีฬาชาติจะเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานกีฬาทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือร่วมกัน มีการบูรณาการงาน และลงปฏิบัติจริงตามแผนที่กำหนดไว้ในทิศทางเดียวกัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แนวทางในการบริหารจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษา
เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬาชาติ

จากการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร การสำรวจข้อมูล การลงพื้นที่สังเกตการณ์ การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) และการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (focus group) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ จัดทำเป็นแนวทางในการบริหารจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬาชาติ ดังต่อไปนี้

1. รัฐบาลควรกำหนดให้เรื่องของกีฬาเป็น “วาระแห่งชาติ” ที่ทุกองค์กรมีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกัน โดยหน่วยงานระดับกระทรวง ทบวง กรม ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) ควรที่จะต้องประชาสัมพันธ์แผนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกระดับ โดยเฉพาะสถาบันการศึกษา ให้ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในด้านต่างๆ ทิศทางการดำเนินงาน และเป้าหมายของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) และเพื่อให้หน่วยงานระดับปฏิบัติการได้สังเคราะห์แผนและบูรณาการงานกีฬาเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของแผนการดำเนินงานขององค์กร ช่วยขับเคลื่อนแผนให้เกิดการปฏิบัติจริง

2. การจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีแนวทางในการบริหารจัดการต่อไปนี้

2.1 โรงเรียนทั่วไป

1) จัดให้นักเรียนทุกคนในทุกระดับชั้นได้เรียนกิจกรรมพลศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 กิจกรรม

2) โรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทุกโรงต้องจัดกิจกรรมเสริมให้นักเรียนได้ออกกำลังกายและเล่นกีฬา พร้อมทั้งจัดหาอุปกรณ์กีฬา จัดเตรียมสถานที่ และจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้เป็นบรรยากาศของการเล่นกีฬาและออกกำลังกาย

3) ในการเรียนกิจกรรมพลศึกษา เล่นกีฬา และออกกำลังกาย ผู้สอนหรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะต้องสอดแทรกคุณค่าของกีฬา (sport value) เช่น การมีน้ำใจนักกีฬา การมีระเบียบวินัย การเล่นอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม ให้แก่นักเรียนควบคู่ไปด้วย

4) โรงเรียนควรจัดทำโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนที่มีความสามารถทางกีฬาสูง และจัดโปรแกรมพิเศษเพื่อสนับสนุนให้นักเรียนกลุ่มนี้ได้เพิ่มสมรรถนะของตนเองให้สูงขึ้น จนสามารถเข้าสู่การเป็นนักกีฬาทีมชาติได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5) โรงเรียนที่ความพร้อมสูงควรได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการหรือกระทรวงมหาดไทย เพื่อจัดตั้ง “ศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ” ในโรงเรียน และมีผู้เชี่ยวชาญในกีฬาชนิดนั้นๆ เป็นผู้ดูแลโครงการนี้

6) โรงเรียนจะต้องทำความร่วมมือกับสมาคมกีฬาจังหวัด หรือสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยในชนิดกีฬานั้นๆ เพื่อรับการสนับสนุนผู้ฝึกสอนที่มีฝีมือทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

7) โรงเรียนที่มีโครงการชั้นเรียนพิเศษสำหรับนักกีฬาผู้มีความสามารถสูง ควรมีการวางแผนร่วมกับคณะครูในกลุ่มสาระอื่นๆ เพื่อจัดวางแผนการเรียนให้นักกีฬากลุ่มนี้ เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการมีเวลาเรียนไม่พอของนักเรียน

2.2 โรงเรียนกีฬา

1) ให้มีการจัดตั้งโรงเรียนกีฬาควบคู่ไปกับสถาบันการพลศึกษาในทุกๆ วิทยาเขต เพื่อเป็นแหล่งของการวิจัยในการค้นพบองค์ความรู้ใหม่

2) โรงเรียนกีฬาทุกโรงจะต้องสร้างความโดดเด่นของกีฬาที่มีการแข่งขันในระดับโอลิมปิกเกมส์ และเอเชี่ยนเกมส์ อย่างน้อยโรงเรียนละ 2 ชนิดกีฬา

3) โรงเรียนกีฬาทุกโรงที่จัดตั้งขึ้นมา จะต้องจัดการเรียนการสอนวิชาสามัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการควบคู่กันไปด้วย และต้องเชื่อมโยงกับเนื้อหาของหลักสูตรขั้นพื้นฐานของการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

4) การบริหารจัดการโรงเรียนกีฬาจะต้องทำให้ครบวงจร ทั้งด้านการวางแผน การจัดองค์กร การจัดการบุคลากร การสั่งการ/การปฏิบัติ และการประเมิน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายในการพัฒนากีฬาชาติตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ

5) บุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนกีฬาจะต้องผ่านการกลั่นกรองอย่างพิถีพิถัน และจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถทางการกีฬาในระดับสูง เป็นผู้ที่มีจริยธรรม คุณธรรม เหมาะสมกับการเป็นผู้ถ่ายทอด และสามารถที่จะนำนักกีฬาไปสู่ความเป็นเลิศและเพื่อการอาชีพได้

6) โรงเรียนจะต้องสนับสนุนและส่งเสริมให้นักกีฬาได้มีการพัฒนาตนเองเพื่อการเข้าร่วมการแข่งขันระดับนานาชาติเป็นประจำ และต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้กับตนเอง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

7) โรงเรียนกีฬาจะต้องมีโครงการติดตามประเมินผลทางด้านวิชาการของนักเรียนอย่างเข้มข้นและจริงจัง เพื่อให้นักเรียนได้ประสบความสำเร็จทั้งทางด้านวิชาและการด้านกีฬา จนสามารถมีอาชีพของตนเองในอนาคต นับเป็นการสร้างแบรนด์ให้กับโรงเรียนจนสร้างความมั่นใจให้ผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในสถานศึกษาแห่งนี้

8) เพื่อเป็นการเสริมสมรรถนะทางการกีฬาของนักเรียนให้สูงขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องทำความร่วมมือกับสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย เพื่อขอรับการสนับสนุนผู้ฝึกสอนที่มีความสามารถระดับสูงทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมาถ่ายทอดทักษะกีฬาให้นักเรียน

9) ผู้บริหารโรงเรียนควรทำความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาในการเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความสามารถทางวิชาการในระดับสูงเข้าศึกษาต่อในโครงการพิเศษต่างๆ ทั้งนี้เพื่ออนาคตของนักเรียน

10) ให้มีการจัดตั้งศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศของโรงเรียน โดยนำวิทยาศาสตร์การกีฬามาประยุกต์ใช้อย่างจริงจัง

3. การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีแนวทางในการบริหารจัดการ 2 รูปแบบ คือ

3.1 มหาวิทยาลัยทั่วไป

1) มหาวิทยาลัยจะต้องจัดหลักสูตรให้นิสิตนักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาทั่วไป (physical education activity) อย่างน้อย 2 กิจกรรม ตลอดหลักสูตร โดยในกิจกรรมการเรียนการสอนนอกจากจะเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้เล่นกีฬาและออกกำลังกายแล้ว ผู้สอนจะต้องสอดแทรกเนื้อหาทางด้านการสร้างจริยธรรมและคุณธรรมแก่ผู้เรียนด้วย

2) จัดการศึกษาให้เชื่อมต่อกับโรงเรียนทั่วไป โดยมหาวิทยาลัยต้องให้ความสำคัญกับกีฬาและการออกกำลังกาย และการสร้างความเป็นเลิศทางการกีฬาด้วย ทั้งนี้สัดส่วนอาจจะน้อยกว่ามหาวิทยาลัยกีฬาหรือสถาบันการพลศึกษา เพื่อรองรับการพัฒนาผู้ที่มีความสามารถทางการกีฬาและประสงค์จะสร้างอาชีพทางการกีฬา

3) จัดให้มีกิจกรรมพิเศษในรูปแบบของชมรมกีฬา (sport club) และมีการบริหารจัดการตามหลักการ เพื่อให้การผลิตบัณฑิตมีคุณภาพที่สามารถออกไปในตลาดแรงงานได้อย่างแท้จริง

4) เพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนากีฬาชาติ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยควรจะจัดโครงการพัฒนานักศึกษาผู้ที่มีความสามารถทางการกีฬาในสถาบันการศึกษา โดยประสานความร่วมมือกับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ก.ก.ม.ท.) และสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย และจัดให้มีคณะกรรมการของมหาวิทยาลัยที่จะรับผิดชอบโครงการนี้

5) มหาวิทยาลัยควรจัดโครงการติดตามและประเมินผลทางด้านวิชาการให้กับนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักศึกษาที่จะยุติความคิดที่จะเลิกเล่นกีฬากลางคัน ซึ่งทำให้เกิดการสูญเสียบุคลากรกีฬาอย่างน่าเสียดาย

3.2 สถาบันการพลศึกษา

1) ให้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างขององค์กร ทั้งทางด้านการบริหาร และทางด้านวิชาการ อย่างรีบด่วน เพื่อให้เข้าสู่การเป็นสถาบันการศึกษาเฉพาะทางที่มีมาตรฐานสากลและเชื่อมต่อกับสถาบันการศึกษา องค์กรต่างๆ ทั้งในภายในประเทศและต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ และจะต้องจัดการศึกษาที่เชื่อมต่อกับโรงเรียนกีฬา

2) จะต้องมีการบริหารจัดการที่มุ่งสร้างความเป็นเลิศให้กับบุคลากรกีฬา ไม่ว่าจะเป็นนักกีฬา ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน นักวิทยาศาสตร์การกีฬา และผู้บริหารอย่างแท้จริง

3) ด้วยโครงสร้างของสถาบันการพลศึกษาที่มีอยู่ 17 วิทยาเขตทั่วประเทศ เพื่อให้การผลิตบัณฑิตผู้มีความสามารถทางการกีฬาเฉพาะทางได้มีการพัฒนาอย่างจริงจังและเข้มข้น ทุกวิทยาเขตควรมีแผนการคัดเลือกผู้เข้ามาเรียน แผนการส่งเสริมและพัฒนาในระหว่างการเรียน โดยไม่ซ้ำซ้อนกันในแต่ละวิทยาเขต

4) เร่งพัฒนาบุคลากรของสถาบันรองรับการเตรียมการในการเปิดหลักสูตรระดับปริญญาโทและปริญญาเอกในสาขาที่จำเป็นต่อการพัฒนากีฬาชาติอย่างรีบด่วน เพื่อให้เป็นสถาบันเฉพาะทางด้านกีฬาอย่างแท้จริง

5) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ กับสถาบันการพลศึกษา หรือมหาวิทยาลัยกีฬาในต่างประเทศ เป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะการรู้เขา รู้เรา จะทำให้เกิดการพัฒนาได้อย่างเหมาะสม ถูกต้อง และรวดรวดเร็ว

6) สร้างความรักความสามัคคีและความเข้าใจที่ตรงกันของบุคลากรทั้ง 17 วิทยาเขตเกี่ยวกับเป้าหมายและพันธกิจที่แท้จริงของสถาบันฯ เพื่อการขับเคลื่อนองค์กรไปข้างหน้าอย่างมั่นคงและเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างแท้จริง

4. เพื่อให้เป็นการพัฒนากีฬาของชาติ โดยมีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเฉพาะทางเป็นรากฐานที่สำคัญ ประเทศไทยควรจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติอย่างรีบด่วน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โดยมีเป้าหมายให้มหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติเป็นแหล่งรวมของการผลิตบุคลากรเฉพาะทางด้านกีฬาในทุกๆ บริบท ไม่ว่าจะเป็น การพัฒนาสมรรถนะทางการกีฬาสำหรับนักกีฬา ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน ผู้บริหาร และการผลิตนักการจัดการกีฬามืออาชีพ อีกทั้งเป็นแหล่งสำหรับการค้นคว้าทดลองและวิจัยในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการสร้างนวตกรรมใหม่ๆ ทางการกีฬา รองรับการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมกีฬา เพื่อการขับเคลื่อนการกีฬาไปสู่มาตรฐานสากล

5. ให้นำศาสตร์ที่ว่าด้วยวิทยาศาสตร์การกีฬา ซึ่งเป็นองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการสำคัญที่ปัจจุบันหลายประเทศนำมาใช้เพื่อเป็นพื้นฐานการพัฒนาการกีฬาใน 3 มิติ คือ 1) การพัฒนาขีดความสามารถของนักกีฬาให้ถึงจุดสูงสุด (high performance athlete) 2) การสร้างเสริมสุขภาพของบุคคลและสังคมด้วยกิจกรรมกีฬา (mass sports/recreation sports) และ 3) การพัฒนาอุตสาหกรรมทางการกีฬา (sport industry) ซึ่งรวมถึงการจัดการธุรกิจทางการกีฬา (sport management) และพัฒนาการทางเทคโนโลยีทางการกีฬา (sport technology) มาพัฒนานักกีฬาอย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์การกีฬามีส่วนสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะของนักกีฬาไปสู่ความเป็นเลิศและเพื่อการอาชีพได้ ด้วยความจำเป็นดังกล่าวประเทศไทยจะต้องจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์การกีฬาแห่งชาติ (National Sport Science Institute) โดยรวบรวมผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์ต่างๆ จากสถาบันการศึกษามาร่วมเป็นคณะกรรมการสถาบัน

6. จัดให้มีศูนย์วิจัยและพัฒนาในองค์ความรู้หลักของศาสตร์ที่ว่าด้วย พลศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬา กีฬา และนันทนาการ ในสถาบันการศึกษาทุกระดับ โดยพิจารณาตามความพร้อมและธรรมชาติของสถาบัน ทั้งนี้วัตถุประสงค์หลักของการทำงานจะต้องไม่ซ้ำซ้อนกัน มุ่งสร้างความโดดเด่นทางกีฬา โดยจัดให้มีศูนย์ฝึกกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและศูนย์อื่นๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาของชาติอยู่ภายใต้โครงสร้างขององค์กรเดียวกันได้ และให้มีการบริหารจัดการศูนย์ดังกล่าวอย่างจริงตามมาตรฐานสากล เพื่อมิให้เกิดการสูญเปล่าทางการศึกษาและงบประมาณในการจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ทางวิชาการกีฬา

เพื่อให้ข้อค้นพบทั้งหมดดังกล่าว ได้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อการพัฒนากีฬาของชาติ สถาบันการศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนกีฬา มหาวิทยาลัยที่มีการเรียนการสอนในสาขาพลศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ การจัดการกีฬา และสถาบันการพลศึกษา จะต้องนำหลักการบริหารจัดการ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (planning) การจัดองค์กร (organizing) การจัดการทรัพยากรมนุษย์ (staffing) การสั่งการ (leading) และการประเมิน (evaluating) ไปใช้อย่างจริงจัง ต่อเนื่อง อย่างครบวงจร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในประเด็นของการจัดการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติในครั้งนี้ สถาบันการศึกษา ทั้งในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา ทั้งส่วนที่มีการจัดการเรียนการสอนเฉพาะทางการกีฬา หรือจัดการเรียนการสอนแบบทั่วไป ตลอดทั้งหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการทางการกีฬาในอนาคต โดยมีข้อเสนอแนะจากการศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

1. ด้านการบริหารจัดการ ควรมีการมีกลยุทธ์ในการบริหารจัดการด้านกิจกรรมทางวิชาการและกิจกรรมกีฬาในสถาบันการศึกษาให้ครบตามการกระบวนการบริหารจัดการ คือ การวางแผน (planning) การจัดองค์กร (organizing) การจัดการบุคลากร (staffing) การสั่งการ/การปฏิบัติการ (leading) และการประเมิน (evaluating) ให้สอดคล้องกับบริบทขององค์กร

2. ปัจจัยของความสำเร็จที่สำคัญ คือ การควบคุมให้การลงปฏิบัติให้เกิดขึ้นได้จริงตามแผน กลไกในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิบัติ คือ บุคลากร ทั้งในส่วนที่เป็นฝ่ายผลิต อันได้แก่ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ผู้ฝึกสอนกีฬา และนักวิทยาศาสตร์การกีฬา เป็นต้น และฝ่ายที่เป็นผลผลิต คือ นักกีฬาที่มาจากนักเรียนนักศึกษา ทั้งสองฝ่ายจะต้องผสมผสานกันในสัดส่วนที่พอดี นั้นคือ ต้องได้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถจริงมาฝึกปฏิบัติให้นักกีฬาที่มีความพร้อมทั้งทางด้านสมรรถภาพและทักษะ ความสำเสร็จจะเกิดขึ้นแน่นอน

3. ผู้ทำทีมกีฬา มีการประเมินผลงานอยู่บ่อยๆ โดยประเมินทั้งตัวเองและนักกีฬา ต้องเปิดใจให้กว้าง ยอมรับความจริง ไม่ยึดติด และยอมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนาที่ดีกว่า

4. เน้นการทำงานเป็นทีม เพราะการสร้างนักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศต้องเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายด้าน มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ความเชี่ยวชาญของสหวิทยาการหลายด้านมาบูรณาการ

5. งานกีฬาจะดำเนินไปได้ต้องมีคนเข้ามาเกี่ยวข้อง ทั้ง นักกีฬา ผู้สร้างนักกีฬา ผู้ชม อันจะนำมาซึ้งกิจกรรมอื่นๆ อีกมากมาย ดังนั้น ในการทำกิจกรรมกีฬาแต่ละครั้งไม่ควรมองข้ามการประชาสัมพันธ์ เพราะสื่อจะช่วยเพิ่มมูลค่าของกีฬาที่มีคุณค่าอยู่ในตัวให้สูงขึ้น

6. ปัจจัยสนับสนุน คือ งบประมาณ ควรที่จะต้องได้รับการจัดสรร/สรรหางบประมาณที่เพียงพอ เหมาะสมกับแผนที่กำหนดไว้ โดยการทำโครงการ “1 โรงเรียน 1 มหาวิทยาลัย 1 สมาคมกีฬา 1 รัฐวิสาหกิจ”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาลึกลงไปถึงความสัมพันธ์ของหลักการบริหารจัดการในแต่ละด้าน เพราะแต่ด้านและละองค์ประกอบจะมีรายละเอียดปลีกย่อยและขั้นตอนที่เกี่ยวโยงกันจำนวนมาก การวิจัยในครั้งนี้ทำเพื่อให้เห็นกระบวนการจัดการในภาพรวม

2. ควรมีการศึกษาการบริหารจัดการทางการกีฬาให้ครอบคลุมในส่วนสถาบันการศึกษาในระดับของโรงเรียนอาชีวศึกษา และการศึกษานอกระบบ

3. ควรมีการศึกษาแบบ Best Practice ในองค์กรที่ประสบความสำเร็จ เช่น มหาวิทยาลัยกีฬา และโรงเรียนกีฬาของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน หรือศึกษาลงลึกแบบ cause study กับนักกีฬาที่ประสบความสำเร็จทั้งในด้านการเรียนและการเล่นกีฬาเป็นรายๆ ไป

4. ควรจะได้มีการศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับนักกีฬา โดยเฉพาะมูลเหตุหรือแรงจูงใจที่จะทำให้นักกีฬามีความมุ่งมั่นในการสร้างความเป็นเลิศให้กับตนเอง ตลอดทั้งการจัดระบบของตัวเองที่จะทำให้สามารถเรียนและเล่นกีฬาควบคู่ไปด้วยกันได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กมล สุดประเสริฐ. 2540. **รายงานการสังเคราะห์การปฏิรูปการศึกษาของประเทศต่างๆ และวิเคราะห์เปรียบเทียบกับการปฏิรูปการศึกษาไทย.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

การกีฬาแห่งประเทศไทย. 2555. **ฐานข้อมูลนักกีฬา** (Online). http://www.sat.or.th/th/sport-for-excellence/database-former-athlete.aspx, 5 มกราคม 2555.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2553**. แผนยุทธศาสตร์สร้างนักกีฬาไทยสู่ความเป็นเลิศ (พ.ศ. 2553 - 2559)**. กรุงเทพมหานคร.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2555**. แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559)**. กรุงเทพมหานคร.

กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร จำกัด.

เกษม นครเขตต์. 2555. “การสร้างเยาวชนให้เป็นนักกีฬาระดับโลก: เพียงการฝึกซ้อมหรือกล่อมเกลาทางสังคม Elite Athletes: Not only Scientific Training but also Socialization”. **วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ.** ปีที่ 38 เล่ม 1 มกราคม –มิถุนายน 2555.

กรมพลศึกษา. 2553. **ระเบียบกรมพลศึกษาส่าด้วยการแข่งขันกีฬานักเรียน นักศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553.** (เอกสารอัดสำเนา).

คณะกรรมการฝ่ายเลขาธิการ คณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 41. 2557. **มอดินแดงเกมส์ กีฬามหาวิทยาลัยครั้งที่ 41**. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น.

คณะกรรมการบริหารกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย. 2555. **ข้อบังคับคณะกรรมการการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย พ.ศ. 2555.** (เอกสารอัดสำเนา).

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คณะกรรมาธิการการกีฬา วุฒิสภา. 2552. **รายงานการสัมมนา "กีฬาแก้ปัญหาชาติได้ทุกเรื่อง"**. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

คณะกรรมาธิการการท่องเที่ยวและกีฬา สภาผู้แทนราษฎร. 2556. **รายงานสรุปผลการประชุม เรื่อง การจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในระดับต่างๆ ของสถาบันการศึกษา.** ประชุมครั้งที่ 72/2556, วันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556.

ชาย โพธิสิตา. 2550. **ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: บริษัทอัมรินทร์พริ้นติ้งพับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

ชัจจ์ชนันต์ ธรรมจินดา. 2553. **การจัดการทรัพย์กรมนุษย์ แผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์และการนำแผนฯไปสู่การปฏิบัติ.** สถาบันดำรงราชานุภาพ, สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.

เชิดศักดิ์ เอกปริญญา. 2547. **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมกิจกรรมกีฬาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดร้อยเอ็ด.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

นงลักษณ์ เพิ่มชาติ. 2548. **การประเมินผลการปฏิบัติงาน.** คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

ถนอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร์. 2538. **ประวัติการพลศึกษาไทย.** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. 2553. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่ง พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.**

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. 2548. **พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548.**

พนม พงษ์ไพบูลย์. 2542. "อะไรคือการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี." **วารสารวิชาการ.** 2542 (2) : 2 - 5.

มาลี ภูมิภาค. 2554. **รูปแบบสมรรถนะหลักของบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาของการกีฬาแห่งประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายาศิต เต็งกูสุลัยมาน วรรณรา พิทักษณ์ศานต์ และกานตินุช สถิรมนัส. 2553. ทิศทางการพัฒนาสถาบันการพลศึกษาเป็นสถาบันอุดมศึกษาท้องถิ่นในทศวรรษหน้า. **วารสารวิชาการสถาบันการพลศึกษา.** ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (พฤษภาคม - สิงคมคม 2553): 23 - 38.

ราชกิจจานุเบกษา. 2552. **กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552.** เล่มที่ ๑๒๖ ตอนพิเศษ ๑๒๕ ง.

โรงเรียนกีฬาเทศบาลนครปฐม. 2555. **แผนปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา 2555**. (เอกสารอัดสำเนา).

โรงเรียนกีฬาเทศบาลนครปฐม. 2555. **รายงานการประเมินตนเองประจำปีการศึกษา 2555**.

โรงเรียนกีฬาเทศบาลนครนครราชสีมา. 2555**. รายงานการประเมินตนเองประจำปีการศึกษา 2555**.

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. 2548. “ความสำคัญ ประเด็นปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิชาชีพสุขศึกษาและพลศึกษา”. **วารสารสุขศึกษาและพลศึกษา และสันทนาการ**. ปีที่ 31 เล่มที่ 1-3 มกราคม - ธันวาคม 2548 : 33 - 43.

วรินทร บุญยิ่ง. 2556. “การวิเคราะห์จุดเน้นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสาธารณรัฐเกาหลี”. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.** ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 เมษายน – มิถุนายน 2556: 97 - 107.

วิบูลย์ วิทยาเวโรจน์. 2555. **ระบบการศึกษาในประเทศจีน** (Online). www.futureeducenter.com, 2 มีนาคม 2555.

วัชรินทร์ ขี่ทอง. 2555. “รูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสถาบันการพลศึกษา”. **วารสารวิชาการสถาบันการพลศึกษา.** ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2555): 147 - 160.

งานประชาสัมพันธ์ สกอ. 2557. **สถาบันอุดมศึกษาในสังกัด สกอ** (Online). http://www.mua.go.th/university.html, วันที่ 5 มีนาคม 2557.

ศรีบังอร สุวรรณพานิช และศิระ สุวรรณพานิช. 2554. ปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกระบี่**. วารสารวิชาการ สถาบันการพลศึกษา.** ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม- สิงคมคม 2554): 25 - 39.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. 2540. “เป้าหมายแห่งการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐเกาหลี”. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. ปีที่ 1 ฉบับที่ 1: 52 - 54

สดอมเฮ้าส์ เอ็ดดูเคชั่น แอนด์ ทราเวล จำกัด**.** 2555. **ระบบการศึกษาจีน** (Online). http://www.wisdomhouse.co.th/china_education_system/#top, 2 มีนาคม 2555.

สถาบันการพลศึกษา. 2553. **บทสรุปผู้บริหาร: การพัฒนาการกีฬาของสาธารณรัฐประชาชนจีน.** กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (อัดสำเนา).

———. 2556. **ยุทธศาสตร์สถาบันการพลศึกษา (พ.ศ. 2556-2560).** ชลบุรี: สถาบันการพลศึกษา, กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

สุปรีดี สุวรรณภูมิ และมยุรี จะบัง. 2554. “ภาพลักษณ์ของสถาบันการพลศึกษาในทัศนะของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา ปีการศึกษา 2550.” **วารสารวิชาการ สถาบันการพลศึกษา.** ปีที่ 3 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม): 75 - 84.

สุพิตร สมาหิโต. 2550. **สรุปรายงานการประชุม FISU Rector’s Forum ในการประชุม World University President Summit.** คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัดสำเนา).

———. 2552. **สรุปรายงานการประชุม University President’s Forum เรื่อง University Education and Youth Development/ Winter Sports and the Promotion of Youth Health.** คณะกรรมการการศึกษา สหพันธ์กีฬามหาวิทยาลัยโลก. (อัดสำเนา).

———. 2554. **สรุปรายผลการดำเนินของสถาบันวิทยาการโอลิมปิคไทย.** คณะกรรมการโอลิมปิคแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. กรุงเทพมหานคร.

———. 2555. “Capital University of Physical Education and Sport”**. วารสารสมาคมการจัดการกีฬาแห่งประเทศไทย. ปี**ที่ 1 ฉบับที่ 3 (กุมภาพันธ์-พฤษภาคม 2555).

———. 2556 ก. **สรุปรายงานการผลการดำเนินงานในรอบ 3 ปี (พ.ศ.2554-2556) ของฝ่ายกีฬาและนันทนาการ.** สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร.

———. 2556 ข. **ปรากฏการณ์เหนือการแข่งขันในมหกรรมกีฬานาชาติ กลยุทธ์การขับเคลื่อนกระบวนการโอลิมปิก.** สถาบันวิทยาการโอลิมปิคไทย. คณะกรรมการโอลิมปิคแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. กรุงเทพมหานคร.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

———, และคณะ. 2554. **การทบทวนและประเมินผลแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550-2554).** รายงานการวิจัย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.

สมพงษ์ สุวรรณจิตกุล. ม.ป.ป. **Henry Mintzberg Managing คัมภีร์ทองการบริหาร.** (แปล). สำนักพิมพ์ MRG 360°. ม.ป.ท.

สำนักการกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2548. **ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนากีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (พ.ศ.2548-2551).** กรุงเทพมหานคร: อักษรสยามการพิมพ์.

สำนักการกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2556. **ยุทธศาสตร์การส่งเสริมและพัฒนากีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2556-2559).** กรุงเทพมหานคร: มปท.

สำนักงานกองทุนสร้างเสริมสุขภาพ และมูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์. 2549. **คำพ่อสอน ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับความสุขในการดำเนินชีวิต.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรุงเทพ.

สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครราชสีมา. 2555. **คู่มือประกันคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนกีฬาเทศบาลนครนครราชสีมา (อนุสรณ์ 70 ปี เทศบาล)**. นครราชสีมา: เทศบาลนครนครราชสีมา.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2556. **แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559).** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2555. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2545. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.** กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานยุทธศาสตร์การพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์. 2557. **สาระสำคัญของแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะ 5 ปี ฉบับที่ 12**. (Online). www.chineselawclinic.moc.go.th All Rights Reserved, 25มีนาคม 2555.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อลงกรณ์ มีสุทธา และสมิต สัชฌุกร. 2554. **การประเมินผลการปฏิบัติงานแบบ 360°**. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ส.ส.ท. สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)

อุดม ทุมโฆสิต. 2544. **การจัดการ**. คณะรัฐประศาสนาศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

อัครเดช ยอดหาญ. 2547. **ปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดกิจกรรมกีฬาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในจังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Allyn, M. 2004. **Development of a Predictive Model for Student-Athlete Retention and Graduation at Louisiana State University**. Doctor of Philosophy Dissertation, Louisiana State University and Agricultural and Mechanical College.

Bailey, R. 2006. "Physical education and sport in school: A review of benefits and outcome." **Journal of School Health** 2006 (Oct., 76 (8)): 367-401.

Bingshu, C. 2007. "Athletic Selection for Particular Sport". **Proceedings of Universiade Bangkok 2007 FISU Conference.** Bangkok, Thailand.

Boudreaux, M. A. 2004. **Development of a Predictive Model for Student-Athlete Retention and Graduation at Louisiana State University.** Doctor of Philosophy Dissertation in Human Resource Education, Louisiana State University. UMI Number: 3211319.

Budget and Accounts Division, Minister's Secretariat. 2014. **Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology FY 2014 Budget Highlights.** http://www.mext.go.jp/english/topics/1345957.htm, 25 มีนาคม 2558.

Cameron, C. M. 2005. **Academic and Athlete Excellence: A Sport Model for School.** Master of Arts Thesis in Leadership and Training, Royal Roads University.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Campana, R. 2006. "FISU History: A Modest Contribution to Peace and Understanding". **World University President Summit Proceedings and Papers.** Commission on Higher Education, Ministry of Education. Bangkok, Thailand.

Cardinal, B. 2012. Professor and Co-Director, Sport and Exercise Psychology Lab Exercise and Sport Science Program, College of Public Health and Human Sciences, Oregon State University. **Interview**, September 10, 2012.

Chelladurai, P. 2006. **Human Resource Management in Sport and Recreation**. 2nd edition. United State of America, Champaign: Human Kinetics.

———. 2009. **Managing Organizations for Sport and Physical Activity.** 3nd edition. Arizona: Holcomb Hathaway Publishers Inc..

Chinese Academy. 2555. **ระบบการศึกษาของประเทศจีน** (Online). http://www.chinese-academy.com/chinese_edu.htm, 3 มีนาคม 2555.

Cho, K. M. 2013. Athletic Director and Professor, Department of Sport and Leisure, Yonsei University.. **Interview**, May 15, 2013.

Cushing, J. L. 1996**. Planning National Sport Facilities for High performance Athletes**. Master of Arts Thesis in Recreation and Leisure Studies, University of Alberta.

Danylchuk, K. 2007. "Leisure Sport and Sport Entertainment in the University". **Proceedings of Universiade Bangkok 2007 FISU Conference.** Bangkok, Thailand.

Davis, A. 2011. "The Strategic Development of the U- Tect, Jamaica Sport Program in Producing some of the World's Best Student Athletes". **FISU Conference Shenzhen 2011 Proceedings.** Shenzhen, China.

Davis, C. W. 2003. **Sport Management and Administration**. 3nd Edition. London: Routledge Taylor & Francis Group. P.65.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

FISU Secretariat. 2011. **FISU Statutes and Internal Regulations: July 2009** (Online). http://www.fisu.net/medias/fichiers/FISU_Statutes_2009_English_Version.pdf, 25 August 2011.

Gallien, C. L. 2006. "Sport, Education and Society Realities and Prospects". **World University Presidents Summit Proceedings and Papers.** Bangkok, Thailand.

Gallien, C. L. 2007. "Health, Truth, Freedom and Beauty Sport Creates Man...Man Develops the Nationhood". **Proceedings of Universiade Bangkok 2007 FISU Conference.** Bangkok, Thailand.

Georgiadis, K. 2007. "Sport as A battle Field of Peace". **Proceedings of Universiade Bangkok 2007 FISU Conference.** Bangkok, Thailand.

Glotova, O.N. 2011. **Sport Education Model in Russian Schools: Professional Development and Effective Teaching for Pre-service Teachers.** Doctor of Philosophy Dissertation, Auburn University, Russia.

Godfrey, P. C. 2009. "Corporate Social Responsibility in Sport: An Overview and Key Issues". **Journal of Sport Management.** 2009, 23, 698 - 716.

Goff, B. 2000. "Effects of University Athletics on the University: A Review and Extension of Empirical Assessment". **Journal of Sport Management** 2000, 14: 85 - 104.

Goldberg, A. D. and T. Chandler. 1995. "Sports counseling: Enhancing the development of the high school student-athlete." **Journal of Counseling and Development: JCD.** 1995 (74): 39 - 48.

Gratton, C. and I. Jones. 2004. **Research Methods for Sport Studies.** 1st. ed. London: Routledge.

Green, B. C. 2005. "Building sport programs to optimize athlete recruitment, retention, and transition: Toward a normative theory of sport development." **Journal of Sport Management.** 2005 (19): 233-253.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Green, M. 2004. "Changing Policy priorities for Sport in England: the Emergence of Elite Sport Development as a Key Policy Concern." **Leisure Studies**, Vol. 23, No. 4: 365 - 385.

Green, M. and S. Collins. 2008. "Policy, Politics and Part Dependency: Sport Development in Australia and Finland". **Sport Management Review.** 2008, 11, 225 - 251.

Griffin, R. W. 1999. **Management**. 6th edition. Boston: Houghton Griffin.

Guest, J. 1987. Human Resource Management and Industrial Relations. **Journal of Management Studies**. Vol. 24, No. 5.

Holm, D. 2009. **Athletics and Educational Integrity: Schools, Sports and Society.** Master of Arts Thesis in Liberal Study, Georgetown University. Washington. UMI Number 146291.

Hoff, D. L. and S. N. Mitchell. 2007. "Shoulder our students pay to play extracurricular activities?." **The Education Digest.** 2007 (Vol. 72, No. 6): 27 - 34.

Jones, R. A. 2003. **Student - Athlete performance Model**. Master of Science Interdisciplinary Study, California State Polytechnic University, Long Beach.

Kadlecek, J. C. 2001. **Crisis Management Response to NCAA Division I Student-Athlete Arrests.** Doctoral of Education Dissertation, University of Northern Colorado.

Killian, E. G. 2006. **Values of Sport: Past, Present and the Future. World University President Summit Proceedings and Papers.** Commission on Higher Education, Ministry of Education. Bangkok, Thailand.

Klenosky, D. B., T. J. Templin, and J. A. Troutman. 2001. "Recruiting student athletes: A means-end investigation of school-choice Decision making." **Journal of Sport Management.** 2001 (Vol.15): 95 - 106.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Kao, J. C. 2007. "Sport Facility and City Management for Environmental Concern". **Proceedings of Universiade Bangkok 2007 FISU Conference.** Bangkok, Thailand.

Kriemadis, T. 2011. "Strategic planning in University Athletic Department in the United Kingdom." **The Sport Journal.** 2011 (Volume 14).

Kulik, K. S. 2009. **Implementation of a Quality Physical Education Program as Defined by the National Association for Sport and Physical Education of Public High Schools in Southwestern Pennsylvania.** Doctor of Philosophy Dissertation, University of Pittsburgh.

Laios, A. 1995. "School versus non-school sports: Structure, organization and function in Greece, Europe and the USA." **International Journal of education Management**. 1995, 9 (1): 4 - 9.

Li, M. B. Oitts & J. Quraterman. 2008. **Research Methods in Sport Management**. West Virginia University: Fitness Information Technology, WV.

Makgoba, M. W. 2006. "International Academic Cooperation: Culture Awareness and Sport as Contributors to Global Peace and Understanding". **World University President Summit Proceedings and Papers.** Commission on Higher Education, Ministry of Education. Bangkok, Thailand.

Marx, A. C. 2006. **College Athletes and Student Persistence: An Examination of Tinto's Model.** Doctoral of Education Dissertation, University of Arkansas.

Matytsin, O. 2011. "The Modern Lines of Development of International Students' Sports". **FISU Conference Shenzhen 2011 Proceedings.** Shenzhen, China.

Ministry of Education. 2013. **Policies and Program**. (Online) http://english.mest.go.kr/enMain.do (22 December 2013)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology (MEXT). 2011. **Principle Guide Japan's Educational system.** (Online) http://www.mext.go.jp/english/introduction/1033952.html (22 December 2013)

Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology (MEXT). 2014. **The Strategy for Sports Nation**. (online) http://www.mext.go.jp/english/sports_promotion/1303932.html. (31 March 2014)

Mitic, D. 2009. "The Role of University Sport in Education and Society". **FISU Conference 25th Universiade.** Faculty of Sport and Education, University of Belgrade, Serbia.

Mike the Monter (pseud.). **2557. Mintzberg on Managing** (Online). http://www.mentoringforchange.co.uk/leadership/mintzberg_on_managing.php, 3 มีนาคม 2557.

Montreuil, R. 2006. **High School Sports: The Perspectives of the School Principals**. Master of Arts in Human Kinetics, University of Ottawa.

Naul, R. 2009. "Olympic Pedagogy as a theory of Development of Ethical and Humanistic Values in Education". **Proceedings of 9th International Session for Director of National Olympic Academies**. International Olympic Academy and International Olympic committee. Athens, Greece.

Nite, K., J. and N. Singer. 2011. **Student-Athlete Development, University Enhancement and Winning: The Institutional Logics of an NCAA Division II Athletic Program.** Dissertation of Texas A&M University. UMI Number: 3486126.

Padis, P. J. 2009. **After-School Sports Programs' Effect on At-Risk Youth.** School Guidance Counseling. Prescott College. UMI Number: 1473243

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Park, G. H. 2010. **The Role of Extracurricular Activity in Positive Youth Development.** Doctor of Philosophy Dissertation, Temple University. UMI number: 3423246.

Popovic, J. 2005. The Role of Extracurricular Activity in Positive Youth Development. **Journal of Sport Management**. 2005 (2): 40 - 52.

Preacco, L. 2009. **Student Athlate Worldview: A Qualitative Discovery of Studen Athletes' Outlook of the World Through their Athletic Experiencs.** Doctor of Philosophy Dissertation, Western Michigan University. UMI number: 3354078.

Pryor, M. G. and S. Taneja. 2010. "Henri Fayol, Practitioner and Theoretician – Revered and reviled". **Journal of Management History**. Vol. 16 No. 4, 2010: 489 - 503.

Rail, G. 1988. A Theoretical Framework for the Study of Complex Sport Organizations. **Journal of Sport Management**. 1988 (2): 40 - 52.

Ray, C. J., D. Groves and R. Schneider. 2007. A Study of factors that Influence High School Athletes to Choose a Collage or University, and A Model for the Development of player Decisions. **College Student Journal.** Sep 2007; 41, 3.

Robbins, S. P. 1997. **Managing Today**. St Louis: Prentice Hall.

———— , M. Coulter and R. Stuart-Kotze. 2003. **Management**. 7th edition. Canada, Toronto: Prentice Hall.

Samahito, S. 2009. "University Olympic Education and Youth Development in Thailand". **The Proceedings of 2009 Winter Universiade Sport Science Conference.** Harbin Engineering University Press, China.

Schermerhorn, J. R. 1999. **Management.** New York: John Wiley & Sons

Schermerhorn, J. R. et al. 2008. **Organizational Behavior.** New Jersey: John Wiley & Sons

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Slack, T. and B. Hinings. 1992. **Understanding Change in National Sport Organizations: An Integration of Theoretical Perspectives".** Journal of Sport Management. 1992, 6: 114 - 132.

——— , and M. M Parent. 2006. **Understanding Sport Organizations, the Application of Organization Theory**. 2nd edition. Champaign: Human Kinetics.

Soler, A. 2010. "Integrated Sport and Physical Activity Pan: Plan A+S the Sports Environment at the University". **10th FISU Forum, University Sport: A Platform for Change.** International University Sports Federation, Brussels, Belgium.

Songping, Y. 2006. "University Sport: Extra Curriculum for Empowering the Elite Performance –An Illustration of the Development of Elite Athletic Teams in Shanghai University of Sport". **3rd FISU Rectors' Forum 2006 Proceeding.** Bangkok, Thailand.

Yang, D. J. 2005. 2005 The Year of Sport and Physical Education; We must not Repeat our Ineffectiveness. **International Conference on Sport and Physical Education Proceeding**. Bangkok, Thailand.

You, B. I. 2006. "The Power of U: Universities as catalysts for human development through sport". **3rd FISU Rectors' Forum 2006 Proceeding.** Bangkok, Thailand.

United Nations. 2006. **General Assembly; Spot as a means to promote education, health, development and peace.** Sixtieth session Agenda item 48(b). Distr: General 17 January 2006.

Wallhead, T. L., M. Hagger and D. T. Smith. 2010. "Sport education and extracurricular sport participation: an examination using the trans-contextual model of motivation." **The American Alliance for Health, Physical Education, Recreation and Dance.** 2010, 81 (4): 422 - 455.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Wilke ,B. J. 1983. **The Future of General Instruction Physical Education Program in Higher Education: Delphi Study**. Doctoral of Philosophy Dissertation, University of Northern Colorado, Colorado.

Wonders, A.W. 2006. **A content analysis of the athlete development systems used by summer Olympic national governing bodies of the USOC.** Master of Science, University of Northern Colorado, Colorado.

Wove, R.A. 2000. "Understanding University Athletics: Cultural, Strategic, and Economic Perspectives." **Journal of Sport Manugernent.** 2000 (14): 79-84.

Zhong, B. 2011. "New approaches to university physical education and sports in china in the 21st Century"**. FISU Conference Shenzhen 2011 Proceedings.** Shenzhen, China.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. Prof.Dr.Dianna Gray	Director of Sport Management University of Northern Colorado, USA.
2. ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ	สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. รองศาสตราจารย์ วัลลีย์ ภัทโรภาส	ผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. รองศาสตราจารย์ ดร.บรรจบ ภิรมย์คำ	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. ผู้ช่วยศาสตร์ เพิ่มศักดิ์ สุริยจันทร์	หัวหน้าสาขาวิชาพลศึกษาและนันทนาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ข
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์ และประชุมสนทนากลุ่มย่อย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์

1. ผู้บริหารสถาบันการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. นายรวิน ยันตะดิลก	ผู้กำกับคณะจิตรลดา วชิราวุธวิทยาลัย
2. อาจารย์สุชาติ อบเชย	หัวหน้ากลุ่มสาระพลศึกษาและสุขศึกษา ภ.ป.ร ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์
3. นายนิพนธ์ แจ่มแจ้ง	หัวหน้ากลุ่มสาระพลศึกษาและสุขศึกษา โรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
4. นายสมัย สืบเสน	หัวหน้าโครงการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ โรงเรียนเทพศิรินทร์
5. ภราดา ดร.เดชาชัย ศณีพิจารณ์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนอัสสัมชัญ
6. นายอภิสิทธ์ สุขวั้น	อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมดาบ โรงเรียนศรียาภัย จ.ชุมพร
7. นายเจริญ จิตติกานนท์	อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมบาสเกตบอล โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จ.เชียงใหม่
8. นายเสถียร เหล่าประเสริฐ	หัวหน้ากลุ่มสาระพลศึกษาและสุขศึกษา โรงเรียนบ้านไผ่ จ.ขอนแก่น

2. ผู้บริหารโรงเรียนกีฬา

1. นายปรีชา ศรีเขียวพงษ์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี
2. นายระวี ปราณ์วิทยา	ผู้อำนวยการ โรงเรียนกีฬาเทศบาลนครปฐม
3. นายสุรเชษร์ ขวัญนัย	หัวหน้าผู้ฝึกสอนกีฬามวยปล้ำ – อาจารย์ประจำ โรงเรียนกีฬาสุพรรณบุรี
3. นายศุภกิจ มานะมุติ	อาจารย์ โรงเรียนกีฬากรุงเทพ
5. นายทวีศักดิ์ อาจวิชัย	หัวหน้าผู้ฝึกสอน โรงเรียนกีฬาเทศบาลนครนนทบุรี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. ผู้บริหารสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา

1. ศ.ดร.สมบัติ กาญจนกิจ	ประธานหลักสูตรวิทยาศาสตร์การกีฬา สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. นายวรวุฒิ กุลวงศ์	หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมและพัฒนากีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. ผศ.ถาวร กมุทศรี	รองคณบดีฝ่ายบริหาร วิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬามหาวิทยาลัยมหิดล
4. รศ.มนัส ยอดคำ	อดีตหัวหน้าภาควิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
5. นางยมุนา สุ่มมาตย์	เลขานุการฝ่ายแพทย์ อนามัย และตรวจสารต้องห้าม ในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยครั้งที่ 41 มหาวิทยาลัยขอนแก่น
6. นายโสภิต ภาโนมัย	รองอธิการบดีฝ่ายกีฬา มหาวิทยาลัยศรีปทุม
7. นายชูเกียรติ เกียรติธีรวัตน์	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยอัสสัมชัน
8. นายอนุชา ปิยะวาณิชย์สกุล	สำนักกีฬาและกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
9. ดร.ดวงฤทธิ์ เบ็ญจาธิกุล ชัยรุ่งเรือง	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
10. นายอุดร เรือนเงิน	ผู้อำนวยการฝ่ายกีฬา มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต
11. รศ.พัชรี สวนแก้ว	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
12. ผศ.เพิ่มศักดิ์ สุริยจันทร์	อดีตรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
13. รศ.วุฒิชัย ประภากิตติรัตน์	ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
14. นายชูชีพ คงมีชนม์	อาจารย์ - ผู้ฝึกสอนกีฬาตะกร้อ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
15. นายคมกฤต ไกรนรา	ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
16. นายสมพงษ์ ชาตะวิถี	อธิการบดีสถาบันการพลศึกษา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

17. นายจารุวัฒน์ สัตยานุรักษ์	รองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่
18. นายปรีชา ศรีเขียวพงศ์	รองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี
19. ผศ.พิทยา บุญคงเสน	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวางแผน สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุพรรณบุรี
20. นายสมจิตต์ พร้อมมูล	ผู้ช่วยอธิการบดี สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกระบี่

4. ผู้จัดทำแผนและผู้เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 -2559)

4.1 คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 -2559)

1. นายสมพงษ์ ชาตะวิถี	สถาบันการพลศึกษา
2. ดร.สมชาย ประเสริฐศิริพันธ์	การกีฬาแห่งประเทศไทย
3. รศ.วัลลีย์ ภัทโรภาส	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4.2 ผู้ขับเคลื่อนแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 -2559)

1. นายมงคล สุขรักษา	อาจารย์ โรงเรียนคลองหินพิทยาคม
2. นายนิพนธ์ มณีโชติ	อาจารย์ โรงเรียนบ้านไหนหนัง
3. นายสุทนต์ นกแก้ว	รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยเทคนิคกระบี่
4. นายประทีป ทับโทน	นักวิชาการศึกษา อบต คลองประสงค์
5. นายสัญชัย สงช่วย	จทน. วิเคราะห์นโยบายและแผน อบต.โคกยาง
6. นายไชยวุฒิ จงรักวิทย์	ผู้อำนวยการส่งเสริมวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากระบี่
7. นายศุภกร ศรีจันทร์	ผอ.กองวิชาการและแผน เทศบาลเมืองกระบี่
8. นางสาวอุศนา หนูชัยแก้ว	จนท. วิเคราะห์นโยนบายและแผน อบจ.กระบี่
9. นายประเสริฐพงษ์ ศรนุวัตร์	ผู้อำนวยการกองกิจการสภา อบจ.กระบี่
10. นายประทีป นวลวิจิตร	องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านนาเหนือ
11. นางตรีรินทร์ พันธ์นิตย์	องค์การบริหารส่วนตำบล คลองท่อม
12. นายปรีชา มุ่งกุ้ง	องค์การบริหารส่วนตำบล หนองทะเล
13. นางอมรรัตน์ ผลส่ง	องค์การบริหารส่วนตำบลโคกยาง
14. นางสาววัตตา เกกินะ	องค์การบริหารส่วนตำบล คลองท่อมเหนือ
15. นางสาวสุมลฑา มาลาราย	องค์การบริหารส่วนตำบล เขาคราม
16. นางสาวละออง บุณครบ	องค์การบริหารส่วนตำบล พรุดินนา
17. นางสาวธีรพันธ์ ศรีเทพ	เจ้าหน้าที่พลศึกษา อำเภอเขาพนม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

18. นางสาวจุไรรัตน์ บัวพันธุ์	เจ้าหน้าที่พลศึกษา อำเภอปลายพระยา
19. นายรัตพล รัตนดิลก ณ ภูเก็ต	เจ้าหน้าที่พลศึกษา อำเภอเกาะลันตา
20. นายวัฒนชัย ไชยารักษ์	เจ้าหน้าที่พลศึกษา อำเภอเมืองกระบี่
21. นายภานุมาศ ศรแก้ว	เจ้าหน้าที่พลศึกษา อำเภอลำดับ
22. นายสุเด็น ลูกหยี	เจ้าหน้าที่พลศึกษา อำเภอคลองท่อม
23. นางบัญญัติ หง้าบุตร	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกระบี่
24. นางสาวบุปผา แตงแก้ว	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกระบี่
25. นางสาวผกากรอง คล่องแคล่ว	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกระบี่
26. นายไพรัตน์ บุญเพชร	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกระบี่
27. นายโฆษิต ขวัญศร	การกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดกระบี่
28. นายเจริญ คงชนะ	อาจารย์ โรงเรียนอ่าวลึกประชาสรรค์
29. นายอาหนัด เกกินะ	อาจารย์ โรงเรียนพนมเบ็ญจา
30. นายพัน สอาดเอี่ยม	อาจารย์ โรงเรียนอำมาตย์พานิชนุกูล
31. นายวรพล เกื้อผล	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกระบี่
32. นายสมพงษ์ แก้วเวหา	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกระบี่
33. นายณัฐพงศ์ คงสุข	เทศบาลเมืองกระบี่

5. คณะกรรมการบริหารสมาคมฯ และผู้ฝึกสอนจากสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย

1. นายนิวัตน์ ลิ้มสุขนิรันดร์	อุปนายก สมาคมยกน้ำหนักสมัครเล่นแห่งประเทศไทย
2. นาวาเอกเรืองฤทธิ์ แสงแก้ว	เลขาธิการ สมาคมเทควันโดแห่งประเทศไทย
3. นายจตุพร ประมลบาล	ผู้ฝึกสอน สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
4. นายวิสุทธิ์ กสิยะพัท	ผู้ฝึกสอน (สโมสรจักรยานเชียงใหม่) สมาคมจักรยานแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
5. นายอนุชิต เรือนก้อน	ผู้ฝึกสอน ลอนเทนนิสสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

6. ผู้บริหารกรมพลศึกษา และการกีฬาแห่งประเทศไทย

1. นายนิวัตน์ ลิ้มสุขนิรันดร์	ผู้อำนวยการสำนักการกีฬา กรมพลศึกษา
2. ดร.ราเชลล์ ได้ผลธัญญา	ผู้อำนวยการฝ่ายกีฬาอาชีพและกีฬามวย การกีฬาแห่งประเทศไทย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

7. นักกีฬาที่ประสบความสำเร็จทางด้านกีฬาที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาและสถาบันการศึกษา

1. นางสาวรังสิญา นิสัยสม	นักกีฬาเทควันโด กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. นายศุภ งามพึงพิศ	นักกีฬาคาราเต้-โด กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. นางสาวนีรนุช กล่อมดี	นักกรีฑาประเภท 100 เมตร กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. นางสาวเมธินี ระรื่น	นักกีฬาเรือพาย กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยบูรพา
5. นายจำรัส ฤทธิเดช	นักกรีฑา ประเภทวิ่งข้ามรั้ว 110 เมตร กำลังศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
6. นายศรายุทธ ชาญนคร	นักกีฬาลีลาศ กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
7. นายชาคริต ชิดสิน	นักยูโด กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต
8. นางสาวเกวลิน เนตรปัญญา	นักกีฬายูโด กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรังสิต
9. นายพัชรพล สถาพร	นักกีฬาโปโลน้ำ กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนหอวัง
10. นายก้าวไกล เจริญลาภ	นักกีฬาฟุตบอล สถาบันฟุตบอลชลบุรี กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนชลราฎร์บำรุง

8. ผู้ทรงคุณวุฒิชาวต่างประเทศ จากหน่วยงานการศึกษาที่มีความโดดเด่นในการจัดการศึกษาและการพัฒนากีฬา และผู้ทรงคุณวุฒิสาขาการจัดการกีฬา

1. Dr. Cho Kwang Min	Yonsei University, Korea
2. Dr. Taw Won Jun	Seoul National Univesity, Korea
3. Dr. Munehiko Harada	Waseda University, Japan
4. Dr. Etsuko Ogasawara	Juntando University, Japan
5. Dr. Lui Dongfeng	Shanghai University of Sport, China
6. Dr. Zheng Xiaohong	Capital University of Physical Education and Sport, China
7. Dr. David Stotlar	University of Northern Colorado, USA.
8. Dr. Bradley Cardinal	Oregon State University, USA.
9. Dr. Yeh Kongting	National Taiwan Sport University, Taiwan
10. Dr.Jasson Chiang	Chinese Culture University, Taiwan

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

9. รายนามคณะกรรมการฝ่ายการศึกษาของสหพันธ์กีฬามหาวิทยาลัยนานาชาติ (FISU/EduC Commission)

1.	Dr. Supitr Samahito	Thailand
2.	Dr. Hong Young Ja	Korea
3.	Dr. Zhong Bingshu	China
4.	Dr. Davies Anthony	Jamaica
5.	Mr.Sami Garabedian	Lebanon

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ค
แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบสัมภาษณ์
“การจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ”
“Managing Sport in Educational Institutes for National Sports Development”
(สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างและกลยุทธ์การบริหารงานของสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ
2. เพื่อจัดทำแนวทางในการบริหารจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬาชาติ

คำชี้แจง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา ใน 2 มิติ คือ มิติของ**โครงสร้างองค์กรและกระบวนการของการบริหารงาน** และมิติของ**การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและกีฬาในสถาบันการศึกษา** ที่มีส่วน**ช่วยให้มีการพัฒนากีฬาชาติ**ตามกรอบแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) ซึ่งรายการหรือข้อสัมภาษณ์ที่ใช้ต่อไปนี้ เป็นรายการที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม การวิเคราะห์สภาพการณ์จริงปัจจุบัน และข้อคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาและการกีฬาในสถาบันการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลส่วนตัว
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร กระบวนการบริหารจัดการ และการจัดกิจกรรมการศึกษาและกีฬาในสถาบันการศึกษา
ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ทำให้ทราบนโยบายและแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการศึกษาและการกีฬาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ และทราบปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จในจัดการการศึกษาและการกีฬาเพื่อช่วยพัฒนาการกีฬาของประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปจัดทำแนวทางในการบริหารจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬาชาติต่อไป

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูง

นางสาวอำพร ศรียาภัย
นิสิตปริญญาเอก สาขาการจัดการกีฬา
คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบสัมภาษณ์
“การจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ”
“Managing Sport in Educational Institutes for National Sports Development”
(สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

วันที่สัมภาษณ์ ..... เดือน..... พ.ศ. .....
เวลาในการสัมภาษณ์ เวลาเริ่ม..... เวลาสิ้นสุด.....
สถานที่สัมภาษณ์.....

สถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล : .....
ตำแหน่งการบริหาร หรือประสบการณ์ในการบริหาร : .....
ด้านการศึกษา : .....
ด้านการกีฬา : .....

วุฒิการศึกษาสูงสุด : .....
สาขาวิชา :.....

สถานที่ทำงาน : .....
หมายเลขโทรศัพท์ : .....
หมายเลขโทรสาร : .....
E-mail : .....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

<u>คำชี้แจง</u> : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ ☐ < 36 ปี ☐ 36 - 40 ปี ☐ 41 - 45 ปี
☐ 46 - 50 ปี ☐ 51 - 55 ปี ☐ 56 – 60 ปี ☐ > 60 ปี

3. วุฒิการศึกษา
☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. สถานที่ทำงาน .....
☐ โรงเรียนระดับประถมศึกษา
☐ โรงเรียนรัฐบาล ☐ โรงเรียนเอกชน
☐ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ☐ สังกัดกระทรวงมหาดไทย
☐ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
☐ โรงเรียนรัฐบาล ☐ โรงเรียนเอกชน
☐ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ☐ สังกัดกระทรวงมหาดไทย
☐ โรงเรียนกีฬา
☐ สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ☐ สังกัดกระทรวงมหาดไทย

5. ตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงาน
☐ ผู้อำนวยการ
☐ รองผู้อำนวยการ ☐ กลุ่มบริหารนโยบายและแผนงาน
☐ กลุ่มบริหารวิชาการ
☐ กลุ่มบริหาร**งบประมาณและ**งานบุคคล
☐ กลุ่มบริหารกิจการนักเรียน
☐ กลุ่มบริหารทั่วไป
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....
☐ **หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา**
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

6. ระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่งหน้าที่ ..... ปี

7. ระยะเวลาของการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาในสถาบันการศึกษา
☐ ไม่มีประสบการณ์ ☐ น้อยกว่า 1 ปี
☐ 1-5 ปี ☐ 6-10 ปี
☐ อื่นๆ (โปรดระบุจำนวนปี).....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร กระบวนการบริหารจัดการ และการจัดกิจกรรมกีฬาในสถาบันการศึกษา

คำชี้แจง : โปรดให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร กระบวนการบริหารจัดการและการจัดกิจกรรมกีฬาในสถาบันการศึกษาของท่าน

I. ด้านการวางแผน (Planning)

1. โรงเรียนของท่านมี**นโยบาย**การบริหาร วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ด้านการกีฬาหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ดังต่อไปนี้ .....

2. โรงเรียนของท่านมี**แผนการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษา**ที่เกี่ยวกับ**กีฬา**หรือไม่ อย่างไรบ้าง

☐ ไม่มี

☐ มี ดังต่อไปนี้ .....

3. โรงเรียนของท่านมี**แผนการดำเนินงาน**ด้านการกีฬา (ในหลักสูตร/นอกหลักสูตร) หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี (ข้ามไปตอบข้อ 5)

☐ มี ดังต่อไปนี้ .....

4. แผนปฏิบัติการกีฬาในโรงเรียนของท่านมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ**ฉบับที่** 5 (พ.ศ.2555-2559) หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ดังต่อไปนี้ .....

5. โรงเรียนของท่านมี**แผนการใช้จ่ายงบประมาณ**สนับสนุนงานกีฬาหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี สำหรับจัด**กิจกรรมการเรียนการสอน**ที่เกี่ยวข้องกับกีฬา ดังนี้.....
.....

☐ มี สำหรับการ**จัดกิจกรรมกีฬาในสถาบันการศึกษา** ดังนี้.....
.....

☐ มี สำหรับการ**จัดส่งนักกีฬาเข้าร่วมแข่งขัน** (ในโรงเรียน และนอกโรงเรียน) ดังนี้.....
.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....
.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6. โรงเรียนของท่านมีการจัดสรร**งบประมาณ**สำหรับงานกีฬาหรือไม่ และ**แหล่งที่มา**ของงบประมาณมาจากแหล่งใด

☐ ไม่มีการจัดสรร

☐ มีการจัดสรรงบประมาณ ดังนี้.....

☐ แหล่งที่มาของงบประมาณ (งบประมาณแผ่นดิน) ได้แก่.....

.....

☐ จากแหล่งอื่นๆ ได้แก่.....

.....

7. ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการ**วางแผน (Planning)**

.....

.....

.....

II. ด้านการจัดองค์กร (Organizing)

1. โรงเรียนของท่าน**มีโครงสร้างการบริหาร**งานด้านการกีฬาหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มีโครงสร้างการบริหารงานด้านกีฬาของโรงเรียน

☐ มีโครงสร้างการบริหารงานด้านการกีฬา/ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้.....

.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

.....

2. โรงเรียนของท่านมี**ผู้รับผิดชอบงานกีฬา**ที่นอกเหนือไปจากอาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ผู้รับผิดชอบ คือ (ตำแหน่ง).....
มีบทบาทหน้าที่ คือ .....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

.....

3. โรงเรียนของท่านมีการกำหนด**หน้าที่ความรับผิดชอบ**และการ**มอบหมายงาน**กีฬาหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่ได้มอบหมายงานที่ชัดเจน และไม่ได้กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร

☐ มีการมอบหมายงานที่ชัดเจน และกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีลักษณะงานประกอบด้วย.....

.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. โรงเรียนของท่านมี**การจัดการเรียนการสอน**ในหลักสูตร/โครงการ ด้านการกีฬาหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มีหลักสูตร/โครงการ เฉพาะ คือ .....

.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

.....

5. โรงเรียนของท่านมีการจัด**กิจกรรมกีฬานอกหลักสูตร**การเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ลักษณะกิจกรรมเป็นดังนี้ คือ .....

.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

.....

6. ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับ**การจัดองค์กร (Organizing)**

.....

.....

.....

III. ด้านบุคลากร/พนักงาน (Staffing)

1. โรงเรียนของท่านมี**บุคลากรทางการกีฬา** (บุคลากรที่สำเร็จการศึกษาด้านพลศึกษา และวิทยาศาสตร์การกีฬา และผู้เชี่ยวชาญด้านกีฬา) และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนากีฬาหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มีบุคลากรเฉพาะทาง

☐ มี บุคลากรเฉพาะทางจำนวนดังต่อไปนี้ .....

.....

☐ มี บุคลากรด้านอื่นๆ มาปฏิบัติงาน จำนวน..... คน โดยอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่อไปนี้ .....

.....

2. โรงเรียนของท่านมี**นักกีฬา**ที่ได้รับ**ความสำเร็จ**เป็นนักกีฬาระดับทีมชาติ หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ดังนี้ คือ ระดับประถมศึกษา จำนวน.....คน
ระดับประถมมัธยม จำนวน.....คน

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. บุคลากรกีฬา (ครู/อาจารย์พลศึกษา และผู้ฝึกสอนกีฬา) ในโรงเรียนของท่านได้มาจากแหล่งใด

☐ เป็นครู/อาจารย์ประจำในโรงเรียน จำนวน ..... คน

☐ เป็นบุคลากรภายนอกโรงเรียน จำนวน ..... คน

4. มี**กระบวนการสรรหา**นักกีฬาในโรงเรียน (ระดับก่อนเข้าสู่เยาวชนทีมชาติ/ทีมชาติ) หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี และมีวิธีการดังต่อไปนี้ .....

.....

5. โรงเรียนของท่านมีวิธีการ**ดูแล** การ**สร้างขวัญ**และกำลังใจ **นักกีฬา**หรือไม่ อย่างไร

☐ เหมือนนักเรียนทั่วไป คือ .....

.....

☐ แตกต่างจากนักเรียนทั่วไป คือ .....

.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

.....

6. โรงเรียนของท่านมีวิธีการ**ดูแล** การ**สร้างขวัญ**และ**กำลังใจ** ครู**ผู้ทำทีม**กีฬา และ**ผู้ฝึกสอน**กีฬา หรือไม่ อย่างไร

☐ เหมือนบุคลากรทั่วไป คือ .....

.....

☐ แตกต่างจากบุคลากรทั่วไป คือ .....

.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

.....

7. โรงเรียนของท่านมีการจัด**กิจกรรมเสริมเพื่อพัฒนาด้านวิชาการ**ให้นักเรียนที่เป็นนักกีฬาหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี โดยมีวิธีการดังนี้ คือ .....

.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

8. โรงเรียนของท่านมีการ**ส่งเสริม**และ**พัฒนาบุคลากรกีฬา** (ครู/อาจารย์พลศึกษา และผู้ฝึกสอนกีฬา) ที่ช่วยให้เกิดการพัฒนากีฬาหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ดังนี้ คือ .....

.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

.....

9. โรงเรียนของท่านได้นำ**ผลสำเร็จของการปฏิบัติหน้าที่**ของบุคลากรกีฬา (ครู/อาจารย์) มาประกอบการพิจารณาความดีความชอบหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่ได้นำมาพิจารณา

☐ นำมาพิจารณา โดย.....

.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

.....

10. หลังจากสำเร็จการศึกษาขั้นสูงสุดของ**นักกีฬา**ในโรงเรียนแล้วนักกีฬามีการศึกษาต่อหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เหตุผล.....

.....

☐ ศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้องกับกีฬา ได้แก่สาขา.....

เหตุผล คือ .....

.....

☐ ศึกษาต่อในสาขาที่ไม่เกี่ยวข้องกับกีฬา ได้แกในสาขา.....

.....

เหตุผล คือ .....

.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

11. มีการติดตาม**ความก้าวหน้าทางด้านกีฬา** ของนักกีฬาหลังจากสำเร็จการศึกษาขั้นสูงสุดของโรงเรียน หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่ได้ติดตาม

☐ ติดตาม โดย.....

ทราบว่านักกีฬา ☐ ยังคงเป็นนักกีฬา โดยอยู่ในระดับ .....

☐ เลิกเล่นกีฬา เหตุผลเพราะ.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

12. ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับ**บุคลากร/พนักงาน (Staffing)**

.....

.....

.....

IV. ด้านการสั่งการ/การปฏิบัติการ (Leading)

1. โรงเรียนของท่านมี**การจัดกิจกรรม/ชั่วโมง การเรียนการสอน** เป็นอย่างไร

☐ วิชาทั่วไป เป็นดังนี้ .....

.....

☐ วิชาพลศึกษา/กิจกรรมกีฬา เป็นดังนี้.....

.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

.....

2. โรงเรียนของท่านมีการการ**สนับสนุน** และ**ส่งเสริมกิจกรรมกีฬา**ในโรงเรียน หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่แตกต่างกับกิจกรรมด้านอื่นๆ คือ .....

.....

☐ แตกต่างจากกิจกรรมด้านอื่นๆ คือ .....

.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

.....

3. โรงเรียนของท่านมีการจัด**กิจกรรมพิเศษด้านการกีฬา**สำหรับนักเรียนและการ**สนับสนุนการพัฒนากีฬา**หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ดังต่อไปนี้ .....

.....

4. โรงเรียนของท่านมีการจัดการเรียนการสอนสำหรับการ**พัฒนาศักยภาพทางด้านวิชาการของนักกีฬา**หรือไม่ อย่างไร

☐ เรียนตามตารางปกติ คือ .....

☐ จัดตารางเสริมเป็นกรณีพิเศษ คือ .....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5. โรงเรียนของท่านมีการจัด**ตารางฝึกซ้อม**และการ**พัฒนาศักยภาพทางด้านกีฬา**ของนักกีฬาหรือไม่อย่างไร

☐ ไม่มีการจัดตาราง

☐ นักกีฬาฝึกซ้อมในโรงเรียน โดย .....

.....

☐ นักกีฬาฝึกซ้อมนอกโรงเรียน โดย .....

.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

.....

6. โรงเรียนของท่านมี**การส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา**ชนิดต่างๆ หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ดังต่อไปนี้ .....

.....

7. โรงเรียนของท่านมีการจัด**ปัจจัยเกื้อหนุนทางการกีฬา** เช่น สนามกีฬา อุปกรณ์กีฬา ชุดกีฬา (เป็นต้น) หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ดังต่อไปนี้ .....

.....

8. โรงเรียนของท่านมี**การประสานความร่วมมือ**ของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (ฝ่ายอื่นๆ ในโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน) หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ดังต่อไปนี้ .....

.....

9. โรงเรียนของท่านมี**เครือข่ายความร่วมมือ**และได้รับการสนับสนุนด้านการกีฬา (นโยบาย/งบประมาณ/บุคลากร) จาก**หน่วยงานภายนอก**หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มีเครือข่ายความมือมือและการสนับสนุนจากภาครัฐ คือ .....

.....

☐ มีเครือข่ายความมือมือและการสนับสนุนจากภาคเอกชน คือ .....

.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

10. ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการ**สั่งการ/การปฏิบัติการ (Leading)**

.....

.....

.....

.....

V. ด้านการประเมินผล (Evaluating)

1. โรงเรียนของท่านมี**การจัดเก็บข้อมูลด้านการกีฬา** ได้แก่ จำนวนนักกีฬาที่ประสบความสำเร็จ ระยะเวลาในการฝึกซ้อม งบประมาณที่ใช้ และข้อมูลสถิติต่างๆ ฯ หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มีดังนี้ คือ .....

.....

2. โรงเรียนของท่านมี**การวัดและประเมินผล**การดำเนินงานด้านการกีฬา / โครงการกีฬา หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มีดังนี้ คือ .....

.....

3. โรงเรียนของท่านมีการ**วัดและประเมินแผน**การดำเนินงานด้านการกีฬา หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มีดังนี้ คือ .....

.....

4. โรงเรียนของท่านมีการวิเคราะห์**จุดอ่อน จุดแข็ง วิกฤต และโอกาส** ของงานกีฬาและในการพัฒนาในองค์กร หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มีดังนี้ คือ .....

.....

5. ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการ**ประเมินผล** (Evaluating)

.....

.....

.....

.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ท่านมีข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการจัดการจัดการกีฬาในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬาของชาติอย่างไรบ้าง :

- ด้านการจัดการศึกษาสำหรับนักกีฬาในโรงเรียนของท่าน

.....

.....

- ด้านการจัดการกีฬาในหลักสูตร

.....

.....

- ด้านการจัดการกีฬานอกหลักสูตร

.....

.....

- ความร่วมมือกับสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย ที่นักกีฬาในโรงเรียนของท่านสังกัด

.....

.....

- ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ

.....

.....

- ความคิดเห็นอื่นๆ

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือเป็นอย่างสูง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบสัมภาษณ์
“การจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ”
“Managing Sport in Educational Institutes for National Sports Development”
(สำหรับผู้บริหารสถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษา)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างและกลยุทธ์การบริหารงานของสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ
2. เพื่อจัดทำแนวทางในการบริหารจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬาชาติ

คำชี้แจง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ใน 2 มิติ คือ มิติของ**โครงสร้างองค์กรและกระบวนการของการบริหารงาน** และมิติของ**การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและกีฬาในสถาบันการศึกษา** ที่มีส่วน**ช่วยให้มีการพัฒนากีฬาชาติ**ตามกรอบแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) ซึ่งรายการหรือข้อสัมภาษณ์ที่ใช้ต่อไปนี้ เป็นรายการที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม การวิเคราะห์สภาพการณ์จริงปัจจุบัน และข้อคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาและการกีฬาในสถาบันการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลส่วนตัว
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร กระบวนการบริหารจัดการ และการจัดกิจกรรมการศึกษาและกีฬาในสถาบันการศึกษา
ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ทำให้ทราบนโยบายและแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการศึกษาและการกีฬาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ และทราบปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จในจัดการการศึกษาและการกีฬาเพื่อช่วยพัฒนาการกีฬาของประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปจัดทำแนวทางในการบริหารจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬาชาติต่อไป

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูง

นางสาวอำพร ศรียาภัย
นิสิตปริญญาเอก สาขาการจัดการกีฬา
คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบสัมภาษณ์

“การจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ”

“Managing Sport in Educational Institutes for National Sports Development”

(สำหรับผู้บริหารสถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษา)

วันที่สัมภาษณ์ ..... เดือน..... พ.ศ. .....

เวลาในการสัมภาษณ์ เวลาเริ่ม..... เวลาสิ้นสุด.....

สถานที่สัมภาษณ์.....

สถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล : .....

ตำแหน่งการบริหาร หรือประสบการณ์ในการบริหาร : .....

ด้านการศึกษา : .....

ด้านการกีฬา : .....

วุฒิการศึกษาสูงสุด : .....

สาขาวิชา :.....

สถานที่ทำงาน : .....

หมายเลขโทรศัพท์ : .....

หมายเลขโทรสาร : .....

E-mail : .....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

<u>คำชี้แจง</u> : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ ☐ < 36 ปี ☐ 36 - 40 ปี ☐ 41 - 45 ปี
☐ 46 - 50 ปี ☐ 51 - 55 ปี ☐ 56 – 60 ปี ☐ > 60 ปี

3. วุฒิการศึกษา
☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. สถานที่ทำงาน .....
☐ มหาวิทยาลัย.....
☐ มหาวิทยาลัยของรัฐ
☐ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
☐ มหาวิทยาลัยเอกชน
☐ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขต .....

5. ตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงาน
☐ อธิการบดี
☐ รองอธิการบดี ฝ่าย.....
☐ ผู้ช่วยอธิการบดี ฝ่าย.....
☐ ผู้อำนวยสำนักการกีฬา
☐ ผู้อำนวยการกองกิจการนิสิต/นักศึกษา
☐ คณบดี/รองคณบดี / หัวหน้าภาควิชา ที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับกีฬา
☐ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
☐ คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์
☐ คณะพลศึกษา
☐ คณะวิทยาศาสตร์
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

6. ระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่งบริหาร..... ปี

7. ระยะเวลาของการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาในสถาบันอุดมศึกษา
☐ ไม่มีประสบการณ์ ☐ น้อยกว่า 1 ปี
☐ 1-5 ปี ☐ 6-10 ปี
☐ อื่นๆ (โปรดระบุจำนวนปี).....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร กระบวนการบริหารจัดการ และการจัดกิจกรรมกีฬาในสถาบันอุดมศึกษา

คำชี้แจง : โปรดให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร กระบวนการบริหารจัดการและการจัดกิจกรรมกีฬาในสถาบันการศึกษาของท่าน

I. ด้านการวางแผน (Planning)

1. สถาบันการศึกษาของท่านมี**นโยบายการบริหาร** วิสัยทัศน์ และพันธกิจด้านการกีฬาหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ดังต่อไปนี้ .....

.....

2. สถาบันการศึกษาของท่านมี**แผนการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษา**ที่เกี่ยวกับ**กีฬา**หรือไม่ อย่างไรบ้าง

☐ ไม่มี

☐ มี ดังต่อไปนี้ .....

.....

3. สถาบันการศึกษาของท่านมี**แผนการดำเนินงาน**ด้านการกีฬา(ในหลักสูตร/นอกหลักสูตร) หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี (ข้ามไปตอบข้อ 5)

☐ มี ดังต่อไปนี้ .....

.....

4. แผนปฏิบัติการกีฬาในสถาบันการศึกษาของท่านมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2555-2559) หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ดังต่อไปนี้ .....

.....

5. สถาบันการศึกษาของท่านมี**แผนการใช้จ่ายงบประมาณ**สำหรับการสนับสนุนงานกีฬาหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี สำหรับจัด**กิจกรรมการเรียนการสอน**ที่เกี่ยวข้องกับกีฬา ดังนี้.....

.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

☐ มี สำหรับการ**จัดกิจกรรมกีฬาในสถาบันการศึกษาที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน** ดังนี้
.....

☐ มี สำหรับการ**จัดส่งนักกีฬาเข้าร่วมแข่งขัน** (ในสถาบันการศึกษาและนอกสถาบันการศึกษา) ดังนี้.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....
.....

6. สถาบันการศึกษาของท่านมีการจัดสรร**งบประมาณ**สำหรับงานกีฬาหรือไม่ และ**แหล่งที่มา**ของงบประมาณมาจากแหล่งใด

☐ ไม่มีการจัดสรรงบประมาณ

☐ มีการจัดสรรงบประมาณ ดังนี้.....

☐ แหล่งที่มาของงบประมาณ (งบประมาณแผ่นดิน) ได้แก่.....
.....

☐ จากแหล่งอื่นๆ ได้แก่.....
.....

7. ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการ**วางแผน (Planning)**
.....
.....
.....

II. ด้านการจัดองค์กร (Organizing)

1. สถาบันการศึกษาของท่าน**มีโครงสร้างการบริหาร**งานด้านกีฬาหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มีโครงสร้างการบริหารงานด้านกีฬา

☐ มีโครงสร้างการบริหารงานด้านการกีฬาดังนี้.....
.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
.....

2. สถาบันการศึกษาของท่านมี**ผู้รับผิดชอบงานกีฬา**ที่นอกเหนือไปจากอาจารย์สาขาวิชาพลศึกษา/วิทยาศาสตร์การกีฬา/วิทยาศาสตร์สุขภาพ หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ผู้รับผิดชอบ คือ (ตำแหน่ง).....
มีบทบาทหน้าที่ คือ .....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. สถาบันการศึกษาของท่านมีการกำหนด**หน้าที่ความรับผิดชอบ**และการ**มอบหมายงาน**กีฬาหรือไม่อย่างไร

☐ ไม่มีงานที่เกี่ยวข้องกับกีฬา
☐ ไม่ได้มอบหมายงานที่ชัดเจน และไม่ได้กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร
☐ มีการมอบหมายงานที่ชัดเจน และกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีลักษณะงานประกอบด้วย.....
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....
.....

4. สถาบันการศึกษาของท่านมี**การจัดการเรียนการสอน**ในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับกีฬา (เช่น พลศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ) หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี
☐ มีหลักสูตร/โครงการ เฉพาะ คือ .....
.....
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....
.....

5. สถาบันการศึกษาของท่านมีชมรม/สโมสรกีฬา ให้นิสิต/นักศึกษา **ได้ทำกิจกรรมกีฬานอกหลักสูตร** การเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี
☐ มี ลักษณะกิจกรรมเป็นดังนี้ คือ .....
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....
.....

6. สถาบันการศึกษาของท่านมีการจัด**กิจกรรมกีฬานอกหลักสูตร**การเรียนการสอน (เช่นเป็นเจ้าภาพจัดแข่งขันกีฬา จัดประชุมวิชาการเกี่ยวกับกีฬา) หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี
☐ มี ลักษณะกิจกรรมเป็นดังนี้ คือ .....
.....
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....
.....

7. ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับ**การจัดองค์กร (Organizing)**

.....
.....
.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

III. ด้านบุคลากร/พนักงาน (Staffing)

1. สถาบันการศึกษาของท่านมี**บุคลากรทางการกีฬา** (บุคลากรที่สำเร็จการศึกษาด้านพลศึกษา และวิทยาศาสตร์การกีฬา และผู้เชี่ยวชาญด้านกีฬา) และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนากีฬาหรือไม่อย่างไร

☐ ไม่มีบุคลากรเฉพาะทาง

☐ มี บุคลากรเฉพาะทางจำนวนดังต่อไปนี้ .....

.....

☐ มี บุคลากรด้านอื่นๆ มาปฏิบัติงาน จำนวน..... คน โดยอยู่ในคณะ/ภาควิชา ต่อไปนี้

.....

2. สถาบันการศึกษาของท่านมี**นักกีฬา**ที่ได้รับ**ความสำเร็จ**เป็นนักกีฬาระดับทีมชาติ หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี จำนวน.....คน เรียนในสาขาวิชา .....

.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

.....

3. บุคลากรกีฬา (ครู/อาจารย์พลศึกษา และผู้ฝึกสอนกีฬา) ในสถาบันการศึกษา/ชมรมกีฬาได้มาจากแหล่งใด

☐ เป็นอาจารย์ประจำ จำนวน ..... คน

☐ เป็นบุคลากรภายนอก จำนวน ..... คน

4. สถาบันการศึกษาของท่านมี**กระบวนการสรรหานักกีฬา** (ระดับเยาวชนทีมชาติ/ทีมชาติ) หรือไม่อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี และมีวิธีการดังต่อไปนี้ .....

.....

5. สถาบันการศึกษาของท่านมีวิธี**การดูแล** การ**สร้างขวัญ**และ**กำลังใจนักกีฬา**หรือไม่ อย่างไร

☐ เหมือนนิสิต/นักศึกษาทั่วไป คือ .....

.....

☐ แตกต่างจากนิสิต/นักศึกษาทั่วไป คือ .....

.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6. สถาบันการศึกษาของท่านมีวิธี**การดูแล** การ**สร้างขวัญ**และ**กำลังใจ ผู้ทำทีม**กีฬา และ**ผู้ฝึกสอน**กีฬาหรือไม่ อย่างไร

☐ เหมือนบุคลากรทั่วไป คือ .....
.....

☐ แตกต่างจากบุคลากรทั่วไป คือ .....
.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....
.....
.....

7. สถาบันการศึกษาของท่านมีการจัด**กิจกรรมเสริมเพื่อพัฒนาด้านวิชาการ**ให้นิสิต/นักศึกษาที่เป็นนักกีฬาของมหาวิทยาลัยหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี โดยมีวิธีการดังนี้ คือ .....
.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....
.....
.....

8. สถาบันการศึกษาของท่านมีการ**ส่งเสริม**และ**พัฒนาบุคลากรกีฬา** (อาจารย์พลศึกษา ผู้ฝึกสอนกีฬาและอื่นๆที่เกี่ยวข้อง) ที่ช่วยให้เกิดการพัฒนากีฬาหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ดังนี้ คือ .....
.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....
.....
.....

9. สถาบันการศึกษาของท่านได้นำ**ผลสำเร็จของการปฏิบัติหน้าที่**ของบุคลากรกีฬา (อาจารย์บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ) มาประกอบการพิจารณาความดีความชอบหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่ได้นำมาพิจารณา

☐ นำมาพิจารณา โดย.....
.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....
.....
.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

10. หลังจากสำเร็จการศึกษาขั้นสูงสุดของ**นักกีฬา**ในสถาบันการศึกษาแล้ว นักกีฬามีการศึกษาต่อหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เหตุผล.....

☐ ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในสาขาที่เกี่ยวข้องกับกีฬา ได้แก่สาขา.....
เหตุผล คือ .....
.....

☐ ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในสาขาที่ไม่เกี่ยวข้องกับกีฬา ได้แก่ในสาขา.....
เหตุผล คือ .....
.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....
.....

11. มีการติดตาม**ความก้าวหน้าทางด้านกีฬา** ของนักกีฬาหลังจากสำเร็จการจากสถาบันการศึกษาหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่ได้ติดตาม

☐ ติดตาม โดย.....
ทราบว่านักกีฬา ☐ ยังคงเป็นนักกีฬา โดยอยู่ในระดับ .....
☐ เลิกเล่นกีฬา เหตุผลเพราะ.....

12. ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับ**บุคลากร/พนักงาน (Staffing)**

.....
.....
.....
.....

III. ด้านการสั่งการ/การปฏิบัติการ (Leading)

1. สถาบันการศึกษาของท่านมีการจัดกิจกรรม/ชั่วโมง การเรียนการสอนที่เกี่ยวกับกีฬา หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มีวิชาเกี่ยวข้องกับกีฬา

☐ มีวิชาบังคับ เป็นดังนี้ .....
.....

☐ มีวิชาเลือก เป็นดังนี้.....
.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. สถาบันการศึกษาของท่านมี**การสนับสนุน** และ**ส่งเสริมกิจกรรมกีฬา**หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่สนับสนุน เหตุผล.....
.....

☐ ไม่แตกต่างกับกิจกรรมด้านอื่นๆ คือ .....
.....

☐ แตกต่างจากกิจกรรมด้านอื่นๆ คือ .....
.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
.....

3. สถาบันการศึกษาของท่านมีการจัด**กิจกรรมพิเศษด้านการกีฬา**สำหรับนิสิต/นักศึกษา และการสนับสนุนการพัฒนากีฬาหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ดังต่อไปนี้ .....
.....

4. สถาบันการศึกษาของท่านมีการจัดการเรียนการสอนสำหรับ**การพัฒนาศักยภาพทางด้านวิชาการ**ของนักกีฬาหรือไม่ อย่างไร

☐ เรียนตามตารางปกติ คือ .....
.....

☐ จัดตารางเสริมเป็นกรณีพิเศษ คือ .....
.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....
.....
.....

5. สถาบันการศึกษาของท่านมี**การฝึกซ้อม**และ**การพัฒนาศักยภาพทางด้านกีฬา**ของนักกีฬาหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มีการจัดตาราง

☐ นักกีฬาฝึกซ้อมในสถาบันการศึกษา โดย .....
.....

☐ นักกีฬาฝึกซ้อมนอกสถาบันการศึกษา โดย .....
.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....
.....
.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6. สถาบันการศึกษาของท่านมี**การส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขัน**กีฬาชนิดต่างๆ หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ดังต่อไปนี้ .....

.....

7. สถาบันการศึกษาของท่านมี**การจัดปัจจัยเกื้อหนุนทางการกีฬา** เช่น สนามกีฬา อุปกรณ์กีฬา ชุดกีฬา (เป็นต้น) หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ดังต่อไปนี้ .....

.....

.....

8. สถาบันการศึกษาของท่านมี**การประสานความร่วมมือของฝ่ายต่างๆ** ที่เกี่ยวข้อง (คณะ/ภาควิชา/สำนัก/กองอื่นๆ ในหน่วยงาน ผู้ปกครอง และชุมชน) หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ดังต่อไปนี้ .....

.....

.....

9. สถาบันการศึกษาของท่านมี**เครือข่ายความร่วมมือ**และได้รับการสนับสนุนด้านการกีฬา (นโยบาย/งบประมาณ/บุคลากร) จาก**หน่วยงานภายนอก**หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มีเครือข่ายความมือมือและการสนับสนุนจากภาครัฐ คือ .....

.....

☐ มีเครือข่ายความมือมือและการสนับสนุนจากภาคเอกชน คือ .....

.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

.....

.....

10. ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการ**สั่งการ/การปฏิบัติการ (Leading)**

.....

.....

.....

.....

.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

V. ด้านการประเมินผล (Evaluating)

1. สถาบันการศึกษาของท่านมี**การจัดเก็บข้อมูลด้านการกีฬา** ได้แก่ จำนวนนักกีฬาที่ประสบความสำเร็จ ระยะเวลาในการฝึกซ้อม งบประมาณที่ใช้ และข้อมูลสถิติต่างๆ ฯ หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มีดังนี้ คือ .....

.....

.....

2. สถาบันการศึกษาของท่านมี**การวัดและประเมินผล**การดำเนินงานด้านการกีฬา / โครงการกีฬาหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มีดังนี้ คือ .....

.....

.....

3. สถาบันการศึกษาของท่านมี**การวัดและประเมินแผน**การดำเนินงานด้านการกีฬาหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มีดังนี้ คือ .....

.....

.....

4. สถาบันการศึกษาของท่านมีการ**วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง วิกฤต และโอกาส** ของงานกีฬาและในการพัฒนาในองค์กร หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มีดังนี้ คือ .....

.....

.....

5. ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการ**ประเมินผล** (Evaluating)

.....

.....

.....

.....

.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ท่านมีข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการจัดการจัดการกีฬาในมหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬาของชาติอย่างไรบ้าง :

- ด้านการจัดการศึกษาสำหรับนักกีฬาในสถาบันการศึกษาของท่าน

.....

.....

- ด้านการจัดการกีฬาในหลักสูตร

.....

.....

- ด้านการจัดการกีฬานอกหลักสูตร

.....

.....

- ความร่วมมือกับสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย ที่นักกีฬาในสถาบันการศึกษาของท่านสังกัด

.....

.....

- ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ

.....

.....

- ความคิดเห็นอื่นๆ

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือเป็นอย่างสูง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบสัมภาษณ์
“การจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ”
“Managing Sport in Educational Institutes for National Sports Development”
(สำหรับผู้บริหารสมาคมกีฬา)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างและกลยุทธ์การบริหารงานของสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ
2. เพื่อจัดทำแนวทางในการบริหารจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬาชาติ

คำชี้แจง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ใน 2 มิติ คือ มิติของ**โครงสร้างองค์กรและกระบวนการของการบริหารงาน** และมิติของ**การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและกีฬาในสถาบันการศึกษา** ที่มีส่วน**ช่วยให้มีการพัฒนากีฬาชาติ**ตามกรอบแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) ซึ่งรายการหรือข้อสัมภาษณ์ที่ใช้ต่อไปนี้ เป็นรายการที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม การวิเคราะห์สภาพการณ์จริงปัจจุบัน และข้อคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาและการกีฬาในสถาบันการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลส่วนตัว
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร กระบวนการบริหารจัดการ และการจัดกิจกรรมการศึกษาและกีฬาในสถาบันการศึกษา
ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ทำให้ทราบนโยบายและแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการศึกษาและการกีฬาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ และทราบปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จในจัดการการศึกษาและการกีฬาเพื่อช่วยพัฒนาการกีฬาของประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปจัดทำแนวทางในการบริหารจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬาชาติต่อไป

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูง

นางสาวอำพร ศรียาภัย
นิสิตปริญญาเอก สาขาการจัดการกีฬา
คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบสัมภาษณ์
“การจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ”
“Managing Sport in Educational Institutes for National Sports Development”
(สำหรับผู้บริหารสมาคมกีฬา)

วันที่สัมภาษณ์ ..... เดือน..... พ.ศ. .....
เวลาในการสัมภาษณ์ เวลาเริ่ม..... เวลาสิ้นสุด.....
สถานที่สัมภาษณ์.....

วันที่สัมภาษณ์ ..... เดือน..... พ.ศ. .....
เวลาในการสัมภาษณ์ เวลาเริ่ม..... เวลาสิ้นสุด.....
สถานที่สัมภาษณ์.....

สถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล : .....
ตำแหน่งการบริหาร หรือประสบการณ์ในการบริหาร : .....
ด้านการศึกษา : .....
ด้านการกีฬา : .....

วุฒิการศึกษาสูงสุด : .....
สาขาวิชา :.....

สถานที่ทำงาน : .....
หมายเลขโทรศัพท์ : .....
หมายเลขโทรสาร : .....
E-mail : .....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

<u>คำชี้แจง</u> : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ ☐ < 36 ปี ☐ 36 - 40 ปี ☐ 41 - 45 ปี
☐ 46 - 50 ปี ☐ 51 - 55 ปี ☐ 56 – 60 ปี ☐ > 60 ปี

3. วุฒิการศึกษา
☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. สมาคมกีฬาที่สังกัด.....

5. ตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงาน
☐ นายกสมาคมกีฬา
☐ อุปนายกสมาคมกีฬา
☐ เลขาธิการสมาคมกีฬา
☐ กรรมการบริหาร
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

6. ระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่งหน้าที่ ..... ปี

7. ระยะเวลาของการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับนักกีฬาที่อยู่ในสถาบันการศึกษา
☐ ไม่มีประสบการณ์ ☐ น้อยกว่า 1 ปี
☐ 1-5 ปี ☐ 6-10 ปี
☐ อื่นๆ (โปรดระบุจำนวนปี).....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร กระบวนการบริหารจัดการ และการจัดกิจกรรมกีฬา

<u>คำชี้แจง</u> : โปรดให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร กระบวนการบริหารจัดการและการจัดกิจกรรมกีฬาในสถาบันการศึกษาและสมาคมกีฬาของท่าน

1. สมาคมกีฬาของท่านมี**แผนการดำเนินงาน**ที่มีความ**สอดคล้อง**กับแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ**ฉบับที่** 5 (พ.ศ.2555-2559) หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ดังต่อไปนี้ .....

.....

2. สมาคมกีฬาของท่านมี**แผนการดำเนินงาน**ที่เกี่ยวข้องกับ**สถาบันการศึกษา**หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ดังต่อไปนี้ .....

.....

3. สมาคมกีฬาของท่านมี**แผนการดำเนินงาน**ที่เกี่ยวกับ**การสรรหานักกีฬาจากสถาบันการศึกษา** หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ดังต่อไปนี้ .....

.....

4. สมาคมกีฬาของท่านมี**นักกีฬาที่กำลังศึกษาอยู่** (ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก) หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ดังต่อไปนี้ .....

.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

5. นักกีฬาที่สังกัดในสมาคมกีฬาของท่านมี**ปัญหาด้านการศึกษา** และ**การฝึกซ้อมกีฬา** หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ปัญหาด้านการศึกษา ดังนี้ .....

☐ มี ปัญหาด้านการฝึกซ้อมกีฬา ดังนี้ .....

.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6. สมาคมกีฬาของท่านได้มี**การติดตาม/ประเมินผลการเรียน**ของนักกีฬาที่กำลังศึกษาอยู่หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มีดังนี้ คือ .....

.....

7. สมาคมกีฬาของท่านได้**นำผลการเรียนมาพิจารณาความดีความชอบ**ของนักกีฬาในทีมหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มีดังนี้ คือ .....

.....

8. สมาคมกีฬาของท่านได้จัด**กิจกรรม/โครงการเสริมความรู้ด้านวิชา**ให้กับนักกีฬาที่กำลังศึกษาต่อหรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ดังต่อไปนี้ .....

.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

.....

9. สมาคมกีฬาของท่านมี**โอกาสได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุนด้านต่างๆ** (เช่น การสนับสนุนบุคลากร เครื่องมือ-อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์การกีฬา การฝึกอบรม สถานที่เก็บตัวฝึกซ้อม) ในกิจกรรมของสมาคม**จากสถาบันการศึกษา**หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ดังนี้ .....

.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

.....

10. ท่านคิดว่า**สถาบันการศึกษามีส่วนช่วยในการพัฒนากีฬาชาติ**ได้ หรือไม่ อย่างไร

☐ ช่วยไม่ได้

☐ ช่วยได้ โดย .....

.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ท่านมีข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬาของชาติอย่างไรบ้าง

- ความคิดเห็นด้านการจัดการศึกษา

.....

.....

- ความคิดเห็นด้านการจัดการกีฬานอกหลักสูตรการเรียนการสอน

.....

.....

- ความร่วมมือกับสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย

.....

.....

- ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ

.....

.....

- ความคิดเห็นอื่นๆ

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือเป็นอย่างสูง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบสัมภาษณ์
“การจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ”
“Managing Sport in Educational Institutes for National Sports Development”
(สำหรับนักกีฬา)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างและกลยุทธ์การบริหารงานของสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ
2. เพื่อจัดทำแนวทางในการบริหารจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬาชาติ

คำชี้แจง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ใน 2 มิติ คือ มิติของ**โครงสร้างองค์กรและกระบวนการของการบริหารงาน** และมิติของ**การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและกีฬาในสถาบันการศึกษา** ที่มีส่วน**ช่วยให้มีการพัฒนากีฬาชาติ**ตามกรอบแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) ซึ่งรายการหรือข้อสัมภาษณ์ที่ใช้ต่อไปนี้ เป็นรายการที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม การวิเคราะห์สภาพการณ์จริงปัจจุบัน และข้อคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาและการกีฬาในสถาบันการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลส่วนตัว
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร กระบวนการบริหารจัดการ และการจัดกิจกรรมการศึกษาและกีฬาในสถาบันการศึกษา
ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ทำให้ทราบนโยบายและแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการศึกษาและการกีฬาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ และทราบปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จในจัดการการศึกษาและการกีฬาเพื่อช่วยพัฒนาการกีฬาของประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปจัดทำแนวทางในการบริหารจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬาชาติต่อไป

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูง

นางสาวอำพร ศรียาภัย
นิสิตปริญญาเอก สาขาการจัดการกีฬา
คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบสัมภาษณ์
“การจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนากีฬาชาติ”
“Managing Sport in Educational Institutes for National Sports Development”
(สำหรับนักกีฬา)

วันที่สัมภาษณ์ ..... เดือน..... พ.ศ. .....
เวลาในการสัมภาษณ์ เวลาเริ่ม..... เวลาสิ้นสุด.....
สถานที่สัมภาษณ์.....

สถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล : .....

นักกีฬาสังกัดสมาคมกีฬา : .....

วุฒิการศึกษาสูงสุด : .....
สาขาวิชา : .....

ที่อยู่ : .....
.....
หมายเลขโทรศัพท์ : .....
หมายเลขโทรสาร : .....
E-mail : .....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

<u>คำชี้แจง</u> : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ ☐ < 15 ปี ☐ 16 - 20 ปี ☐ 21 - 25 ปี ☐ 26 - 30 ปี
☐ 31 - 35 ปี ☐ 36 - 40 ปี ☐ > 41 ปี

3. วุฒิการศึกษา
☐ มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย
☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. สถานที่ศึกษา/สถานที่ทำงาน .....
☐ โรงเรียนระดับประถมศึกษา
☐ โรงเรียนรัฐบาล ☐ โรงเรียนเอกชน
☐ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
☐ โรงเรียนรัฐบาล ☐ โรงเรียนเอกชน
☐ มหาวิทยาลัย
☐ มหาวิทยาลัยของรัฐ ☐ มหาวิทยาลัยของเอกชน
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. ชนิดของกีฬาที่เล่น .....ระยะเวลาในการเป็นนักกีฬา ..... ปี
สมาคมกีฬา/ชมรมกีฬา ที่สังกัด.....

6. ประสบการณ์ในการแข่งขันกีฬา
☐ ระดับชาติ.....
.....
☐ ระดับนานาชาติ.....
.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร กระบวนการบริหารจัดการ การจัดการศึกษา และการจัดกิจกรรมกีฬาในสถาบันการศึกษา

<u>คำชี้แจง</u> : โปรดให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัด เกี่ยวข้องกับการศึกษาและกีฬาของสถาบันการศึกษา

1. ท่านกำลัง**ศึกษาอยู่ในหลักสูตร**/โครงการ ที่**เกี่ยวข้องกับการกีฬา**หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่เกี่ยวข้อง คือ.....

☐ เกี่ยวข้อง คือ .....

2. ท่านได้มี**แผนการด้านการศึกษา**หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มีแผนการด้านการศึกษา

☐ ไม่ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เหตุผล.....

.....

☐ ศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้องกับกีฬา คือ.....

เหตุผล คือ .....

.....

☐ ศึกษาต่อในสาขาที่ไม่เกี่ยวข้องกับกีฬา คือ.....

เหตุผล คือ .....

.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

.....

.....

3. ท่านได้วาง**แผนการด้านการเป็นนักกีฬา**หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ดังต่อไปนี้ .....

.....

.....

4. การ**ฝึกซ้อม**และ**การแข่งขันกีฬา**ของท่าน**กระทบกับการเรียน**หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ดังต่อไปนี้ .....

.....

.....

.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5. **ค่าใช้จ่าย**สำหรับการฝึกซ้อมและแข่งขันกีฬาของท่านประมาณ..... บาท/ปี โดยได้มาจาก

☐ ทุนส่วนตัว
☐ สมาคม/ชมรมกีฬาที่สังกัด
☐ ผู้สนับสนุน (Sponsor)
☐ สถาบันการศึกษา/หน่วยงานที่สังกัด
☐ การกีฬาแห่งประเทศไทย
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

6. ท่านได้รับการ**ช่วยเหลือ/สนับสนุนด้านการกีฬา** (เช่น อุปกรณ์กีฬา สถานที่ฝึกซ้อม ผู้ฝึกสอน การส่งเข้าแข่งขันรายการต่างๆ) จาก**สถาบันการศึกษาที่ท่านสังกัด**อยู่หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี
☐ มี ดังต่อไปนี้ .....
.....

7. ท่านได้รับการ**ช่วยเหลือ/สนับสนุนด้านการศึกษา** (เช่น ทุนการศึกษา การเข้าชั้นเรียน การจัดอาจารย์สอนวิชาการให้นอกตารางเรียน การมอบหมายงานพิเศษให้ทำนอกเวลาเรียน การสอบนอกตารางปกติ เป็นต้น) จาก**สถาบันการศึกษาที่ท่านสังกัด**อยู่หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี
☐ มี ดังต่อไปนี้ .....
.....

8. ท่านคิดว่าสถาบันการศึกษาจำเป็นที่จะต้องให้การ**ช่วยเหลือ ดูแล สนับสนุน นักกีฬา**ในด้านใดอย่างไร

☐ ไม่จำเป็นมี
☐ จำเป็นต้องให้การช่วยเหลือ ดูแล สนับสนุน ดังนี้.....
.....
- ด้านการเรียนการสอน โดยการ.....
.....
.....
- ด้านการเรียนกีฬา โดยการ.....
.....
.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....
.....
.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

9. ท่านมี**ผู้ประสานงาน**ที่คอยดูแลช่วยเหลือดูแลด้านต่างๆ **ในสถาบันการศึกษา**หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่มี

☐ มี ผู้รับผิดชอบ คือ (ตำแหน่ง).....

มีบทบาทหน้าที่ คือ .....

.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

.....

10. ท่านคิดว่าใน**สถาบันการศึกษาควรมีบุคลากรทางการกีฬา** (บุคลากรที่สำเร็จการศึกษาด้านพลศึกษา และวิทยาศาสตร์การกีฬา และผู้เชี่ยวชาญด้านกีฬา) หรือไม่ อย่างไร

☐ ไม่จำเป็นต้องมี เพราะ.....

.....

☐ จำเป็นต้องมี เพราะ.....

.....

☐ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

.....

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ท่านมีข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการจัดการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากีฬาของชาติอย่างไรบ้าง

- ด้านการจัดการศึกษาในถาบันการศึกษา.....

.....

.....

- ด้านการจัดการกีฬาในสถาบันการศึกษา.....

.....

.....

- ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ.....

.....

- อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือเป็นอย่างสูง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวอำพร ศรียาภัย
วัน เดือน ปี ที่เกิด	เกิดวันพุธ ที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2515
สถานที่เกิด	ณ อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต(กายภาพบำบัด) จากมหาวิทยาลัยรังสิต
	สำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(วิทยาศาสตร์การกีฬา) จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการทำงาน

พ.ศ.2545 - ปัจจุบัน	อาจารย์ประจำ สาขาชีวกลศาสตร์และเวชศาสตร์การกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พ.ศ.2545 - ปัจจุบัน	หัวหน้าศูนย์วิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์การกีฬา สำนักการกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พ.ศ.2550 - 2554	หัวหน้าสาขาวิชาชีวกลศาสตร์และเวชศาสตร์การกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พ.ศ.2550 - 2553	หัวหน้างานบริหาร คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พ.ศ.2542 - 2545	นักวิจัยในโครงการวิจัยวิทยาศาสตร์เพื่อสุขภาพและการกีฬา สถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พ.ศ.2539 - 2541	หัวหน้าแผนกกายภาพบำบัด โรงพยาบาลบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

ผลงานดีเด่นและรางวัลทางวิชาการ

พ.ศ. 2539	รางวัลปริญญานิพนธ์ยอดเยี่ยม จากมหาวิทยาลัยรังสิต
พ.ศ. 2544	รางวัลวิทยานิพนธ์ดีเด่น จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พ.ศ. 2550	รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพและการกีฬา จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
พ.ศ. 2556	นักวิชาการดีเด่น สาขาการบริการวิชาการ จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

ทุนการศึกษาที่ได้รับ	ทุนการศึกษาจากโครงการหลักสูตรดุษฎีปรัชญาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬาภาคพิเศษ(การจัดการกีฬา) ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
	ทุนเสริมสร้างศักยภาพนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์สู่สากล ประจำปีงบประมาณ 2554 ณ University of Northern Colorado, USA

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์